Limburgs Dagblad

Wegvuil

zaterdag 9 januari 1988. 70e jaargang nr. 7.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,40

Wegens verslechterende economische situatie

Dit voorjaar mogelijk extra bezuinigingen

Van onze Haagse redactie

DEN HAAG – Premier Lubbers sluit niet uit dat het kabinet dit voorjaar besluit tussentijds extra te bezuinigen om zo de gevolgen van de verslechterende economische situatie op te vangen. Lubbers zei dat gisteren na afloop van de vergadering van de ministerraad. Maar een extra bezuinigingsronde is „niet de inzet" van de discussie over het sociaal-economisch beleid dat het kabinet tot 1990 wil voeren. Topambtenaren hebben het kabinet voorgerekend dat er 2,5 tot 5 miljard gulden extra bezuinigd moet worden om de gevolgen van de val van de dollar en de lagere economische groei op te vangen.

In de zomer besloot het kabinet dat er rond de jaarwisseling een evaluatie moest plaatsvinden van het sociaal-economisch beleid. Er bestond toen al twijfel over de vraag of de afgesproken bezuinigingen wel voldoende waren om het financieringstekort te drukken tot de afgesproken 5,25 procent in 1990. Bovendien wilden de ministers voorkomen dat ze bij de begrotingsbehandeling opnieuw overvallen zouden worden door tegenvallers.
In het najaar kwam daar de val van de dollar bij. Door het ongunstiger economisch klimaat is het zo goed als zeker dat de werkloosheid in 1990 niet uitkomt op een half miljoen. Ook andere doelstellingen, zoals de verlaging van het financieringstekort en het gelijk houden van de druk van belastingen en premies, lopen gevaar.

Het kabinet is gisteren nog niet toegekomen aan die lang verwachte discussie. Het wachten is op de nieuwste cijfers van het Centraal Planbureau over de ontwikkelingen tot 1990 of 1992. Bovendien verblijven diverse bewindslieden de komende weken geruime tijd buitenslands. Lubbers liet daarnaast de mogelijkheid open dat ook nog met vakbonden en werkgevers overlegd zal worden.

WAO

Eén van de zaken die nog uitgerekend moet worden, betreft de tegenvallende ontwikkeling van het aantal arbeidsongeschikten. Het kabinet had verwacht dat dat aantal zou dalen als gevolg van de nieuwe WAO. Die beoogde de 'verborgen werkloosheid' in de WAO uit te bannen. Maar uit herkeuringen van arbeidsongeschikten is tot nu toe niet gebleken dat die verborgen werkloosheid zo groot was, zo werd deze week bekend.
De bewindslieden van sociale zaken zijn „niet geschokt" door die cijfers, aldus Lubbers. Ze hadden er al enige tijd rekening mee gehouden en vorig jaar één van de sociale premies licht aangepast.

Het kabinet is het gisteren ook nog niet eens geworden over nieuwe regels om overschrijdingen van begrotingen te compenseren. Minister Ruding heeft in een brief geëist dat vrijwel elke overschrijding van de begroting door bezuinigingen wordt gecompenseerd. Verschillende ministers lopen tegen dat plan al ettelijke weken te hoop. Lubbers verwacht dat de slepende zaak volgende week vrijdag wordt afgerond.

● Bij een actie om door olie vervuilde vogels op het strand van Scheveningen te helpen, werd gisteren de bestuurder van deze dierenambulance door opkomend water verrast. De brandweer trok de wagen later op het droge. Ook elders langs de kust zijn oliesporen gevonden. De herkomst van de olie is vooralsnog onbekend. Het gaat vermoedelijk om stookolie. Vrijwilligers vonden honderden besmeurde vogels. Een groot deel van de dieren was al dood.

VN-afgezant niet welkom bij Shamir

TEL AVIV – De Israëlische premier Yitzhak Shamir heeft geweigerd een gesprek te hebben met een functionaris van de Verenigde Naties, die gisteren in Israël is aangekomen voor een onderzoeksmissie naar de toestand in de bezette gebieden. De afgezant, Marrack Goulding, kreeg bij aankomst op het vliegveld ook geen officieel onthaal.

Coornhertliga fel tegen voorstellen

Politie mag ook niet-verdachte fouilleren

DEN HAAG – De politie krijgt de bevoegdheid personen te fouilleren, ook als zij geen strafbaar feit hebben gepleegd. Dat staat in de memorie van antwoord van de regering op een vorig jaar ingediend wetsvoorstel tot wijziging van de Politiewet.

De Coornhertliga, een organisatie van rechters en advocaten die streeft naar hervormingen in het strafrecht, heeft gisteren de plannen fel bekritiseerd. „De plannen schenden de privacy van personen en gaan volledig in tegen de nieuwe Grondwet", aldus een woordvoerster. De politiekorpsen reageerden verheugd op de voorstellen.

Tot nu toe mag de politie alleen fouilleren als er sprake is van een strafbaar feit. De nieuwe bepaling, de zogenoemde veiligheidsfouillering, schrijft wel voor dat er een onmiddellijke noodzaak moet zijn in het belang van de veiligheid van de fouillerende, degene die op de kleding wordt onderzocht, of een derde. Er moeten aanwijzingen zijn dat de persoon die wordt gefouilleerd bij voorbeeld iets gevaarlijks bij zich heeft.

Voorbereiding

Volgens de justitiewoordvoerder is de schriftelijke voorbereiding tot wijziging van de politiewet nu halverwege. Hij verwacht dat de Kamer zich er over drie tot vier maanden over zal uitspreken.

TNO: minder vuile lucht bij 120 km

DEN HAAG – Als de automobilisten zich straks aan de nieuwe snelheidslimiet van 120 kilometer per uur houden, zal de luchtverontreiniging afnemen. Dat zegt de onderzoeksorganisatie TNO dat in opdracht van het ministerie van verkeer en waterstaat heeft berekend welke gevolgen de verhoging van de maximumsnelheid op autowegen zal hebben.

Volgens mededelingen van het ministerie gisteren zullen de uitlaatgassen enkele procenten minder koolmonoxide, stikstofoxide en koolwaterstoffen bevatten als door politie en Justitie te nemen maatregelen de automobilist voldoende afschrikken om sneller dan 120 te rijden.

De boetes op te snel rijden gaan omhoog, en wie drie keer per jaar wordt betrapt verliest zijn rijbewijs voor enige tijd. De rijkspolitie gaat meer controleren en krijgt tien nieuwe radarapparaten die langs de weg worden opgesteld en kunnen worden verplaatst.

Van tolerantie van politiezijde zal geen sprake meer zijn, aldus een woordvoerder van Justitie. „Te snel is te snel".

Verkeer en Waterstaat en Justitie gaan ervan uit dat de meeste automobilisten die nu sneller dan 120 rijden, dat na 1 mei – de datum van invoering – niet meer zullen doen. Op het ogenblik rijdt 85 procent van de automobilisten al 120, zegt Justitie.

Wall Street fors onderuit

NEW YORK – De aandelenkoersen op de effectenbeurs van New York zijn gisteren fors onderuit gegaan. De Dow Jones-index van dertig toonaangevende fondsen kelderde 140,59 punten tot 1911,31. Het betreft de op twee na grootste koersdaling uit de geschiedenis van Wall Street. Alleen op 19 oktober („Black Monday") en 26 oktober vorig jaar leed de index grotere verliezen, respectievelijk met ruim 508 en 156 punten.

Het koersverlies volgt op vier dagen van herstel, waarbij de Dow Jones in het nog verse jaar een winst van 113 punten wist te boeken. Deskundigen schrijven de plotse val toe aan ongunstige berichten aangaande de Amerikaanse economie, die ook de dollarkoers en de obligatiekoersen aantastten, alsmede winstnemingen. In het laatste uur van de handel drukten verkoopprogramma's de Dow Jones in sneltreinvaart naar beneden.
Op Wall Street circuleerden geruchten dat het Amerikaanse handelstekort over november, dat volgende week zal worden bekendgemaakt, fors is tegengevallen. Er werd zelfs een bedrag van twintig miljard dollar genoemd, substantieel meer dan het handelstekort van ruim zeventien miljard dollar over oktober.

Tegelijktijd doken berichten op dat het Amerikaanse begrotingstekort in 1989 waarschijnlijk 31 miljard hoger zal uitvallen dan het wettelijk vastgestelde plafond van 136 miljard dollar.

Het weer

Veel bewolking en droog. Middagtemperatuur ongeveer 8 graden. Matige zuidelijke wind.
Zondag t/m woensdag:
De eerste dagen nog kans op een bui. Na maandag droog en enige daling van temperatuur.

VANDAAG:			
Zon op:	08.46	onder:	16.48
Maan op:	22.41	onder:	11.10
MORGEN:			
Zon op:	08.45	onder:	16.49
Maan op:	23.52	onder:	11.19

Koe gaat zichzelf melken

muziek
film
beeldende kunst
theater
literatuur

met de kleine en de grote

redactie jos frusch, tel.: 045-739277

Naast een expositie van de Duitser Bömmels

Wanda Reiff toont werk van Limburgse kunstenaars

MAASTRICHT – Wanda Reiff gaat onverdroten voort op de moeilijke weg die zij heeft uitgekozen: haar galerie een plaats te geven in het internationaal opererend kunstcircuit. Zij heeft zojuist de werken van Niccolo de Maria op transport gesteld. Op tafel is een tekening blijven liggen als afscheidsgroet van Italiaanse charme: 'het eenzaam bootje van de kunstenaar'. Zijn plaats is alweer ingenomen door de jonge Peter Bömmels, die woont en werkt in Keulen – zelf bekeerd door Th. Beuys alweer teruggekeerd van een gastprofessoraat in Hamburg. De hausse van zijn kunstrichting bracht zijn werk al eerder in New York, Basel, Berlijn en Kopenhagen. Zijn nieuwste werken laten hun kwasi-naïeve fuguratie, verwant aan de schuttingkunst die de 'Schönmalerei' – zolang haar actualiteit kan worden gehandhaafd – op een breed front schijnt te verdringen, al schemeren door het plastic van de verpakking. Vanaf vandaag zullen zij de voorbijgangers doen stilstaan voor het raam dat een blik gunt in de benedenzaal en hen doet aarzelen tussen gewaarwordingen van vrolijkheid en morbiditeit.

Maar op haar moeilijke weg blijft Wanda Reiff haar aandacht wijden aan de kunstenaars van eigen bodem, waarmee zij al voor de verhuizing naar de Rechtstraat contact had. Met mogelijke presentaties in het buitenland in het verschiet – het optimisme laat niet af – zijn er periodiek presentaties van o.a. Wim Claessen, Ton Slits en Peter Wehrends, deze maal met drieën tegelijk werken tonend op papier. Men acht het, zo kort na de manifestatie Art Paper 1987, niet uitgesloten dat deze tot het kiezen van de formule heeft geïnspireerd. Zij levert hoe dan ook een verbindende factor: het is de enige.

Want al zijn Claessen en Slits van eenzelfde lichting – vermoedelijk, want geboortejaren vermelden de keurige informatiebladen niet – hun werk heeft op deze presentatie weinig met elkaar van doen. Zeker niet nu Claessen, die wij kennen als een trouw schilder van bomen en bossen – zodanig dat men zich afvroeg of zijn werk beladen was met bekommernis om problemen van milieu – hier zorgt voor een verrassing. Hij heeft zich bekeerd tot een soort geometrische abstractie die bij Roy Villevoye en Marien Schouten kan worden aangetroffen, maar dat niet helemaal is. Bij een schilder van zijn generatie kan men moeilijk bezwaar hebben tegen dat soort flexibiliteit, zeker niet wanneer de nieuwe produktie een eigen stempel draagt. In hoeverre affiniteit met de Mondriaan-abstractie van nature aankleeft staat te bezien, maar zijn nieuwe werken, waarin met potlood getekende rasters voorkomen, uitsneden in het materiaal, carbonpapier en meest sober toegepaste kleur, hebben finesse en een onmiskenbare aantrekkelijkheid.

● Collage uit 1987 van Ton Slits, te zien in galerie Wanda Reiff

Emotie

Ton Slits gaat op papier noest door – bij wijze van spreken – waar hij op doek gebleven was. Hij werkt aan zijn verbeeldingen van ruimte volgens de postmodernistische formule, die de vraag uitsluit naar maatschappelijke betrokkenheid of zelfs maar persoonlijke emotie. Er zijn dan ook geen titels. Wat Ton Slits meebrengt van een studiereis naar Nieuw Zeeland is – zo lezen wij – een herinnering aan het licht. Intussen wordt het vroeger voorkomende mensbeeld herleid tot vormen. Met andere afgeleide vormen zijn zij het materiaal waarmee het procédé wordt uitgevoerd. In lagen opgenomen in het schilderij: doek of papier. Dat laatste levert hem de mogelijkheid zijn werkwijze aan te vullen met een collagetechniek. Hier wordt een produkt vervaardigd, waarschijnlijk niet zonder verkenning van de markt. Maar het produkt heeft de vereiste kwaliteit.

Een trap hoger – in dubbele zin ook wel, tenslotte is hij een man van tien jaar ervaring – vindt men de papieren werken van Wehrends. Ook deze geven voorbeelden, toevallig of niet, van het streven naar dieptewerking met hulp van met elkaar interfererende lagen. Een vondst is daarbij het gebruik van getint papier en van cirkels, uitgesneden uit een overdekkend blad.

Sommige bladen uit de gevar collectie zijn uitvoerig met ac gouache geschilderd, andere zijn summier gecomponeerd met pe penseel in een enkele kleur, zo dat het handschrift tot een fasc bijdraagt. In het algemeen zeer gerichte, soms schijnbaar enig cerebrale werk van Wehrends b de presentatie een element van te door de snelheid van de noti geoefende gebaren opgebrach soms te grote papieren en ingek met een lijn. De gebruikte thema de al van eerder bekende: een wenfiguur, een haarlok, een mes blijft raden naar hun symbolisch ding, maar verrassend is het g inzicht dat de schets gunt in de wijze: de tekening staat de mens

Pieter Defe

Op 20 april in de 'Stadthalle' van Kleef

Vijftiende Nederlands-Duitse cultuurbeurs

KLEEF – Op 20 april van dit jaar wordt in Kleef de vijftiende Duits-Nederlandse Cultuurbeurs gehouden. Op deze beurs, die naast commerciële motieven tot doel heeft de culturele uitwisseling tussen beide buurlanden te intensiveren, wordt een breed spectrum van het kunstaanbod uit beide landen getoond.

Organisatoren van deze beurs zijn de Nederlandse Ambassade in Bonn, de Culturele Raad van Gelderland en Limburg, de Goethe-instituten van Amsterdam en Rotterdam en de stad Kleef. De verschillende 'kunstproducenten' hebben op de beurs twee mogelijkheden zich aan het publiek te presenteren: door middel van een optreden van ongeveer een kwartier, waarbij een fragment uit de eigen produktie live kan worden getoond en door middel van informatiestands.

Op de beurs zijn kunstenaars vertegenwoordigd op het gebied van cabaret, theater, poppen- en kindertheater, pantomime, goochelarij, dans, klassieke muziek, jazz en popmuziek.

'Edward de Tweede' alleen in Maastricht

HEERLEN/MAASTRICHT – De uitvoering van het toneelstuk 'Edward de Tweede' door Toneelgroep Amsterdam – komende donderdag in Heerlen – gaat niet door. De directies van de theaters in Heerlen en Maastricht hebben wegens geringe belangstelling besloten het toneelstuk alleen in de Maastrichtse schouwburg te laten opvoeren, en wel komende vrijdag 15 januari om 20.00 uur. De kaarten van de Heerlense schouwburg zijn ook geldig in Maastricht.

Wim Braun in 'Perroengalerie'

MAASTRICHT – Vanaf morgen toont de Perroengalerie aan het Vrijthof in Maastricht werk van de Westduitse kunstenaar Wim Braun. Deze expositie duurt tot en met 7 februari en is van woensdag tot en met zaterdag te bezichtigen van 13.00 tot 18.00 uur.

Wim Braun (32) is geboren en getogen in Breinig onder de rook van Aken. Hij studeerde aan de kunstacademie van Braunschweig en exposeerde onder andere in Heerlen, Aken en Zürich. In 1983 richtte hij de 'Vennakademie' op: van tijd tot tijd stelt hij zijn atelier-woning ter beschikking van bevriende collega's om er in te exposeren. Braun maakt hoofdzakelijk middelgrote tot grote olieverfdoeken, figuratief van aard en met een erotische ondertoon. Parallellen met de Berlijnse figuratieven en de Figuration Libre uit Frankrijk zijn aantoonbaar. Vandaar dat de Perroengalerie op donderdag 21 januari tussen 18.15 en 21.00 uur enige videotapes draait die de hedendaagse figuratieve schilderkunst belichten.

Limburg Foto '87

HOENSBROEK – Kasteel Hoensbroek staat sinds gisteravond volledig in het teken van de tweejaarlijkse manifestatie Limburg Foto. Deze fototentoonstelling, die voor de twaalfde achtereenvolgende maal wordt gehouden, omvat een kleine honderd foto's van amateur kunstfotografen uit geheel Limburg. Ze was in december van vorig jaar te zien in Venlo en is in Hoensbroek de hele maand januari dagelijks van 10.00 tot 12.00 uur en van 13.30 tot 17.00 uur te bekijken.

Op fotografisch gebied is Limburg een van de actiefste provincies van ons land, getuige de inzendingen in fotografische wedstrijden en de vele organisatorische initiatieven, die in de provincie genomen worden. Limburg telt een zestigtal fotografenverenigingen met meer dan duizend leden.

De organisatie van de manifestatie Limburg Foto '87 berust bij het rayonbestuur Limburg van de Nederlandse Fotobond in samenwerking met Kasteel Hoensbroek, fotografenvereniging Zuiderlicht, enkele fotografenverenigingen uit Venlo en de Maaspoort in Venlo, waar de expositie eerder te zien was.

Galerie Schuwirth toont Jan van Eden

MAASTRICHT – Vandaag begint in galerie Schuwirth & Van Noorden in de Rechtstraat in Maastricht een expositie met schilderijen, tekeningen en collages van de Amsterdamse schilder Jan van Eden. Deze expositie, die tot en met 8 februari duurt, is geopend van donderdag tot en met zondag van 14.00 tot 17.30 uur, donderdag eveneens van 19.00 tot 20.30 uur.

Jan van Eden (45) is een authodidact schilder, die wis- en natuurkunde en geologie studeerde. Gedurende achttien jaar verbleef hij in Afrika, Brazilië en het Midden-Oosten. Sinds 1985 heeft hij zich weer in Nederland gevestigd.

Het werk van Jan van Eden heeft als thema 'De vrouw'. Vaak zijn het portretten met een ietwat erotisch karakter, soms afgewisseld met geometrische motieven. Zowel in zijn tekeningen als in zijn schilderijen worden grote vlakken afgewisseld met geraffineerde lijnen.

Leen Kriens in galerie Felix

MAASTRICHT – De hele maand januari is in galerie Felix in de Wycker Brugstraat te Maastricht recent werk te zien van Leen Kriens uit Eindhoven. De galerie is geopend tijdens de normale winkeltijden.

Leen Kriens (55) studeerde aan de Kunstacademie St. Joost in Breda en de Jan van Eyckacademie in Maastricht op de afdeling vrije schilderkunst. Hij had groeps- en individuele tentoonstellingen in Nederland, België en Duitsland. Vorig jaar was hij te gast op de Biënnale van Humor en Satire in Bulgarije en niet zonder reden: deze twee thema's vormen belangrijke, steeds aanwezige elementen in zijn werk.

● 'Santé', acryl uit 1987 van Leen Kriens

Oplossing van gisteren

- m - r - k -
- a d e b a a
- g e e l - j
r a g e - p a
e z e l - a k
- i l - i n k
- n ij l - n e
h e k s - e s

CRYPTOGRAM

HORIZONTAAL

1. L. moet onderweg blijven overnachten; 4. Hij mort dat er alleen supporters van Feyenoord wonen; 9. Met de boer rij 'k paard, helemaal in tenue; 10. Hij danst op straat tussen de relletjes door; 11. Een ogenblik gelijk; 12. Ofschoon het koel is rondom het IJ, spelen er een paar guitige kinderen; 13. Hoe staat het met het innerlijk van Lize? 16. Kan men met een ladder in iemands lichaam komen? 18. Iedere soldaat moet zich aan de regel houden; 20. De kinderjuffrouw hoeft 't niet te sturen; 22. We horen kalm het geruis op het veld; 24. Verdwijn! U hebt uw loon gekregen; 25. Ik durf één tros te eten; 27. Kom jij es hier, dan krijg je iets lekkers; 30. Het heeft nut om via Djakarta gaan; 31. Hierop heb ik haar 't musiceren geleerd; 32. Ze droeg 'n rad alsof die niets woog; Het is dan ook een forse vrouw; 33. Hij pelde de harde noten op de universiteit.

VERTICAAL

1. Krijgt moeder spieren door het eten v die zoetigheid? 2. Het is bekend dat B Bardot er het gewaad van Sinterklaas vindt; 3. Het gaat niet snel met het lager middelbaar onderwijs; 4. Een kerel van hond; 5. Een atoomkern te bezichtigen in showroom. 6. Op die stee wil ik de oven ten; 7. En niet tijdens de wandeling raa we de weg kwijt; 8. Hoe ziet de mol eruit? 'k Deel mijn garderobe uit; 15. Ik heb 'n wit geverfd; 17. Ik denk klaar te zijn op veld; 19. Als de pedel maar op tijd stil met zijn auto; 21. 't Gaat er weer span toe op het water; 23. Als je het bij elkaar wat hij op een avond afdanst, zijn dat heel kilometers; 24. Het is verplicht om in een een Japans spel te spelen; 26. Ik rem bij zien van een bijenkorf; 28. De VARA en KRO hoeven geen kar te zetten om hun co ga ervoor te spannen; 29. Praat 'r niet o die dakbedekking.

de edele elfen

panda en het rijk van het kwaad

recept

h. meijer

Ham met zuurkool

Na de gezellige kerstdagen en de jaarwisseling met heerlijke en uitgebreide maaltijden is het nu tijd voor een eenvoudige, lichte maaltijd.

Benodigdheden voor 4 personen: 4 dikke plakken ham, 1 ui, 2 appels, 8 gedroogde pruimen, 50 g spekvet, 1 kilo zuurkool, 1 blaadje laurier, 1 tl majoraan, 2 kruidnagels, 2 tl suiker en boter.

Week de pruimen één nacht in water.

Snipper de ui en 1 appel en fruit de snippers even in spekvet.

Spoel de zuurkool uit en snijd de koolslierten fijn.

Voeg de zuurkool bij de ui en appel, geweekte pruimen, laurier, majoraan, kruidnagels, suiker en ¼ liter water en laat het geheel een uur stoven.

Snijd 1 appel in plakken en bak deze met de plakken ham even in boter aan.

Geef bij de zuurkool gebakken ham, appel en aardappelpuree.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad

Directie:
J. Drost
mr. F.A.M. van Hellemond
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen
Bank: Paribas, Heerlen rek.no. 63 36 90 015
Giro: 10 35 100
Tel.: abonnementen: 045-739881
advertenties: 045-739886

Bijkantoren:
Brunssum 045-25636
Geleen 04490-4680
Hoensbroek 045-2185
Kerkrade 045-452932/4555
Maastricht 043-2544
Schaesberg 045-3117
Roermond 04750-184
Sittard 04490-1557
Valkenburg 04406-150

Telex:
redactie 5612
overige afdelingen 5607

Abonnementsprijzen:
bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal f 71,9
per maand f 23,9

Ahold-topman precies vier maanden geleden ontvoerd

Nu bijna 10.000 tips zaak-Heijn

Van onze correspondent

ARLEM – Het totaal aantal tips dat het recherchebijdsteam tot nu toe heeft gehad in de zaak Heijn, is deze ek opgelopen tot ruim 9.500. Op het Haarlemse politiebu zijn sinds de opheffing van de informatiestop en de uitding van het TV-programma 'Opsporing Verzocht' op 28 ember 7.750 tips binnengekomen. Gerrit Jan Heijn is vang precies vier maanden geleden ontvoerd.

het totale aantal tips zijn er 1600 paragnostische aard. Ongeveer end tips zijn voorgoed terzijde gd en een ongeveer even groot al moet nog worden verwerkt.

Dat kan nog enkele dagen duren, verwacht politievoorlichter Anne Geelof. Enkele honderden tips worden als 'waardevol' of 'interessant tot zeer interessant' beschouwd. Een 'gouden tip' lijkt er vooralsnog niet bij te zitten.

Er is overigens sprake van een afname van het aantal tips. De telefoons achter het speciale 06-nummer, dat voor tipgevers beschikbaar is, worden dan ook 's nachts niet meer bemand. Geelof herhaalde gistermiddag de hoop van het rechercheteam, dat de daders van de ontvoering van Gerrit Jan Heijn uiteindelijk in de kraag worden gevat. Overigens is de politie gestopt met de bijeenkomsten voor de pers, die twee keer per dag werden gehouden. De informatie voor de media is daarvoor nu te beperkt.

Stem

Ongeveer zeshonderd mensen hebben de stem van de ontvoerder herkend. In een aantal gevallen werd dezelfde naam genoemd. In een geval zelfs acht keer. Verder is veelvuldig getipt over het filmkokertje, waarin de pink van de ontvoerde Gerrit Jan is opgestuurd. In het belang van het onderzoek worden daar verder geen mededelingen over gedaan.

De ontvoerders ontvingen ruim 1.200 diamanten ter waarde van 7,7 miljoen gulden en 4,5 ton baar geld in verschillende valuta. Van de diamanten noch van het geld is sedert de overhandiging van het losgeld op 27 november vorig jaar iets teruggezien.

Minister

Over het lot van de ontvoerde Ahold-topman bestaat volgens minister Korthals Altes van justitie nog steeds geen zekerheid. Uit een brief van hem op 28 december aan de Tweede Kamer blijkt dat Korthals Altes ervan uitgaat dat de ontvoerde vrijwel zeker dood is. In antwoord op vragen van het Tweede-Kamerlid Stoffelen (PvdA) spreekt de bewindsman deze conclusie tegen.

Korthals Altes zegt in zijn antwoord dat er „tot zijn leedwezen er zeer weinig ruimte" is voor „hoop op een behouden terugkeer van de heer Heijn". Absolute zekerheid over het lot van Gerrit Jan Heijn bestaat er volgens de minister echter niet. Dit heeft hij in een persoonlijke brief aan mevrouw Hank Heijn, de echtgenote van Gerrit Jan, laten weten.

abinet bereid bemiddelen in Suriname

Van onze Haagse redactie

N HAAG – De Nederlandse ering is „in beginsel" be te bemiddelen tussen een w Surinaams kabinet en jungle-commando onder ding van Brunswijk. Preer Lubbers heeft dat gistena afloop van het wekes kabinetsberaad gezegd. noemde de recente behten dat het Surinaamse r op Oudejaarsnacht zes egers vermoordde in Po „tragisch".

kabinet is alleen bereid te bedelen wanneer daartoe een verk komt van de Brunswijk-groep de binnenkort te vormen nieuwe inaamse regering. Nederland zijn bemoeienis niet opdringen. het aanbod wil het kabinet, als de premier, „voorkomen dat de ruk onstaat dat zo'n tragisch inent ons een zorg zal zijn". Lubs ontkende overigens het bean van contacten tussen de Nelandse regering en de Brunsk-groep.

Weduwe verklaart:

edode Duitse iplomaat was geheim agent

IJS – De Westduitse diplot Siegfried Wielspütz die dag in Parijs is doodgescho was een agent van de Westse geheime dienst. Dit heeft zij w volgens de Franse radio en isie gisteren verklaard. De a haalden daarbij politienen aan. Wielspütz was een medewerker van de dienst. as onder meer belast met het houden van contacten met illagroepen, aldus zijn echte.

politie houdt er steeds meer reg mee dat de diplomaat om ke motieven is vermoord. Het e ministerie van binnenlandse n wilde geen commentaar ge-

jaszak van Wielspütz was een k pamflet gevonden onderte door de Koerdische afscheigroep „Nationaal Front voor Bevrijding van Koerdistan K)". Enige tijd later meldde man zich bij het Londense bu van het Turkse Anatolische gentschap dat zijn beweging rijding van Koerdistan" verordelijk is voor de aanslag. een woordvoerder van de K ontkende dat zijn groep iets de gebeurtenissen te maken

De politie houdt ook rekening met mogelijkheid dat Wiespürtz hoksuele contacten had. De ats waar hij werd vermoord een ontmoetingsplaats voor seksuelen. Maar een schulprobleem wordt ook als mogemotief gezien.

Van onze Haagse redactie

Verbod tegen gebruik van lokganzen

DEN HAAG – Het gebruik van lokganzen bij de ganzenjacht wordt definitief verboden, heeft het kabinet gisteren beslist. Op dit moment geldt nog een zogenaamde 'beperkende regeling' om excessen bij de ganzenjacht te verbieden. Die regeling behelst onder andere een beperking van het aantal lokstallen per hectare, het totale aantal lokganzen, het aantal jagers per lokstal en het maximaal te schieten aantal ganzen. Minister Braks (Landbouw) gaat nu de Jachtwet zo wijzigen dat het gebruik van lokganzen helemaal wordt verboden.

De 'come-back' van Nixon

Toch nog 'n lente?

Waarin zou de Praagse Lente uitgemond zijn, als de ontwerper ervan, Alexander Dubcek, niet twintig jaar geleden opgestaan was, maar nu, anno 1988? Een interessante vraag, vooral nu enige tijd geleden de opgebruikte Gustav Husak als partijleider opgevolgd is door Milos Jakes. Deze nieuwkomer liet meteen na zijn ambtsaanvaarding blijken dat in navolging van de Grote Broer ook Tsjechoslowakije het pad van de hervormingen zal betreden. Wel heeft Jakes onmiskenbaar te verstaan gegeven dat het proces zich zal voltrekken onder het motto: een beetje perestrojka en zo weinig mogelijk glasnost. Maar dat er iets moet gebeuren, staat voor iedereen vast. Al was het alleen maar uit economische overwegingen. Met name het totaal verouderde industriële complex vraagt om frisse ideeën en een analoge aanpak.

Praag en Moskou kanten zich fel tegen vergelijkingen van de hervormingen in de Sovjetunie met die uit de era Dubcek. Zonder schroom wordt er wederom de nadruk op gelegd dat de toenmalige militaire tussenkomst ter eliminering van sociale en economische veranderingen in feite niets anders was dan 'broederlijke bijstand' in het belang van het volk. Thans, aldus het persbureau Tass, krijgen de op vernieuwing gerichte theoretische en praktische inspanningen internationale erkenning. Volgens dezelfde commentator was dat in 1968 wel anders. Toen was er sprake van een 'rechtsgerichte opportunistische' leiding, die er bovendien niet in slaagde een actieprogramma van de grond te krijgen.

Natuurlijk kan de toestand van 1968 geen volledige vergelijking met de situatie van nu doorstaan. Nu is er een Gorbatsjov, wiens aanpak der dingen zelfs een oerconservatief als president Reagan beduusd maakt, toen zwaaide Brezjnjev de scepter, en was er van openheid geen sprake. Maar aan de andere kant dienen we ook niet uit het oog te verliezen, dat wat Dubcek destijds nastreefde, in grote lijnen overeenkomt met het credo van de huidige Sovjetrussische partijleider Michail Gorbatsjov: een beetje echte democratie, socialisme met een menselijker gezicht.

Net op het vlak van de vermenselijking van het regime, zo dunkt ons, wacht Jakes een kolossaal karwei. Enerzijds verlangt ook het beproefde Tsjechoslowaakse volk naar hervormingen, is de noodzaak daartoe evident en dringt zelfs het Kremlin er bij Praag op aan die weg in te slaan; anderzijds evenwel heeft Jakes te maken met een krachtige, onder het vaandel van Charta '77 gebundelde oppositie, waarvan niet alleen het inheemse regime maar ook dat binnen de muren van het Kremlin vreest dat zij aan de controle van de partij ontglipt, zodra dat verzet de vrije hand krijgt.

Vandaar de nauwelijks verholen 'waarschuwing' aan het adres van de Tsjechoslowaakse regimekritici dat Gorbatsjov op geen enkele wijze als hun symboolfiguur kan worden beschouwd en zij derhalve ook geen beroep op hem kunnen doen.

De toekomstige ontwikkelingen binnen Tsjechoslowakije verdienen de grootst mogelijke aandacht. Binnenkort maakt Milos Jakes in het Kremlin zijn opwachting bij Gorbatsjov. Wellicht zal dan snel duidelijk worden in welke richting de kompasnaald van Husaks opvolger wijst.

F.S.

Prijzen vorig jaar half procent lager

DEN HAAG – De prijzen in ons land zijn vorig jaar met gemiddeld een half procent gedaald. Vooral de woon- en bijkomende kosten als verwarming en verlichting gingen omlaag, evenals de gemiddelde prijzen van voedingsmiddelen, drank, tabak, kleding en schoenen. Medische zorg en verkeer en vervoer stuwden de prijzen op. Dat blijkt uit het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie, dat gisteren door het CBS is bekendgemaakt.

De prijzen daalden in de laatste verslagmaand van 1987 (november-december) met tweetiende procent. Vooral kleding en verse groenten werden goedkoper. Ook de posttarieven en de benzineprijs gingen omlaag. Vers fruit werd duurder. Van de onderzochte goederen werd 32 procent duurder, 38 procent goedkoper en bleef 30 procent onveranderd in prijs.

België had in '87 voor 65 procent 'atoomstroom'

BRUSSEL – België was in 1987 voor 64,2 procent van zijn elektriciteitsbehoefte afhankelijk van kernenergie. Dit hebben de Belgische elektriciteitsbedrijven gisteren meegedeeld.

De Belgische kerncentrales leverden vorig jaar 36,6 miljard kilowattuur. Dat is zes procent meer dan in 1986. De totale elektriciteitsproduktie ging vorig jaar met acht procent omhoog, zodat het aandeel van kernenergie iets kleiner werd.

Besparing

Volgens de bedrijven bespaart België dank zij het gebruik van kernenergie ruim 1,2 miljard gulden aan deviezen. Zonder kerncentrales zou men dit bedrag hebben moeten uitgeven om steenkool of olie in te slaan.

Er staan in België zeven kerncentrales, vier in Doel, vlakbij de Nederlandse grens, en drie in Tihange, in de Ardennen. België neemt verder voor de helft deel in de Franse centrale in Chooz.

Van onze Haagse redactie

Op wegzenden verdachten

Korthals Altes ontkent kritiek

DEN HAAG – Minister Korthals Altes (Justitie) ontkent het wegzenden van vijf van drugshandel verdachte personen, vlak voor de Kerst in Alkmaar, „diepdroevig en godgeklaagd" te hebben genoemd. De minister zou die woorden voor de Avro-microfoon hebben gebezigd, zo meldde die omroep 22 december via Teletekst. Maar de minister schrijft nu in antwoord op vragen uit de Tweede Kamer tijdens de radio-uitzending geen kritiek te hebben geuit op de Alkmaarse officier van justitie. Die had wegens een tekort aan cellen vijf van de zes hoofdverdachten in een grote drugstransactie moeten vrijlaten.

Het ministerie van Justitie heeft ook de letterlijke tekst van het interview naar de Tweede Kamer gestuurd. Het D66-Kamerlid Wolffensperger had zich gestoord aan de kritiek op de Alkmaarse officier van justitie. Uit de tekst blijkt dat Korthals Altes de woorden „diepdroevig en godgeklaagd" inderdaad niet heeft gebruikt. De minister schrijft er bij dat het mogelijk is dat hij die woorden wel heeft gebezigd in een gesprek met de verslaggever voorafgaand aan de uitzending.

Over tolheffing en kerncentrales

Lubbers beslecht ruzies tussen VVD-ministers

DEN HAAG – De tolheffing op snelwegen en bij tunnels en bruggen in de Randstad zal tussen 1992 en 1995 geleidelijk worden ingevoerd. Premier Lubbers heeft dat gisteren na afloop van het wekelijks kabinetsberaad gezegd, nadat gebleken was dat de VVD-ministers Smit-Kroes en Nijpels met elkaar overhoop liggen over de uitleg van kabinetsbesluiten over de tolheffing. Lubbers beslechtte ook de ruzie tussen de VVD-ministers De Korte en Nijpels over de plek waar eventueel kerncentrales kunnen komen. Er is geen verandering gekomen in het kabinetsbesluit dat een eventuele nieuwe kerncentrale in Borssele, de Eemshaven of op de Maasvlakte komt.

Een besluit of er in Nederland meer kerncentrales komen, valt pas begin volgend jaar, aldus Lubbers. Nijpels zei deze week in te schatten dat de Eemshaven af zal vallen als vestigingsplaats vanwege de effecten van een kerncentrale op het Waddenzee-milieu. De Korte verweet daarop boos naar het kabinetsbesluit.

De voorlichtingsdiensten van de ministeries van Verkeer en van Milieu spraken elkaar de afgelopen dagen hardnekkig tegen over de datum waarop de tolheffing moet ingaan.

Volgens de voorlichters van milieuminister Nijpels moet de tolheffing in 1992 een feit zijn, maar de woordvoerders van verkeer-minister Smit-Kroes houden het erop dat dan pas met de invoering van tolwegen en bruggen begonnen kan worden. De eerste nieuw te bouwen tunnel komt pas in dat jaar gereed.

Beperking

● Premier Rajiv Gandhi van India wil een drastische geboortebeperking in zijn land. De premier deed gisteren een beroep op de wetenschap een 'sociaal aanvaardbaar' middel te vinden om in de toekomst het aantal kinderen per gezin tot één te kunnen beperken. In het land wonen nu 800 miljoen mensen. Als de huidige bevolkingsgroei aanhoudt zal India voor het einde van deze eeuw een miljard inwoners hebben en na China het dichtsbevolkt land ter wereld zijn.

Diefstal

● *Een 21-jarige Rotterdammer die ongeveer drie maanden geleden via een uitzendbureau als boekhouder in dienst kwam bij een groothandel in groenten en fruit in de Maasstad, heeft zijn functie misbruikt door minimaal een half miljoen gulden op zijn eigen rekening over te schrijven. De man is door de politie gearresteerd.*

Schilderij

● **Belastingambtenaren mogen geen cadeautjes aannemen. Op deze regel kunnen geen uitzonderingen gemaakt worden en daarom kan het belastingkantoor in Helmond het grote Afrika Nu-schilderij dat door de schroothandelaar L. Gerrits uit Helmond aan de belastingdienst geschonken werd, niet aanvaarden. Het schilderij (37 meter lang en 3 meter hoog) werd door hem voor 55.555,55 gulden gekocht in het kader van de actie Afrika Nu.**

Brand

● Vierendertig personen zijn om het leven gekomen bij een ernstige brand in een Chinese trein op de lijn tussen Guangzhou en Xian. Bij de brand liepen dertig passagiers verwondingen op. Twee wagons brandden volledig uit.

Executie

● *De Amerikaan Robert Streetman, ter dood veroordeeld wegens moord tijdens een inbraak die hem 1 dollar opleverde, is donderdag terechtgesteld. De 27-jarige Streetman was schuldig geoordeeld aan de moord in december 1982 op Christine Baker, een 44-jarige Texaanse, in wier huis hij had ingebroken. De minister van justitie van Texas, Jim Mattox, deelde mee dat de executie van Streetman was voltrokken door middel van een fatale injectie.*

Voorlichtingscampagne positie vluchtelingen

Van onze correspondent

AMSTERDAM – Acht organisaties die zich in Nederland bezighouden met vluchtelingenwerk, gaan de komende twee jaar een grote voorlichtingscampagne houden. Doel daarvan is de Nederlandse bevolking op duidelijke en vakkundige wijze voor te lichten en vooroordelen over vluchtelingen weg te nemen. De organisaties hopen dat in Nederland daarmee meer sympathie ontstaat voor vluchtelingen en zo ook het beleid in de Europese landen positief te beïnvloeden.

De landelijke campagne werd gisteren gepresenteerd in de Nieuwe Kerk te Amsterdam. De organisaties bestaan uit Amnesty International Nederland, Justitia et Pax samen met Mensen in Nood, de Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF, de Association Internationale de Défense des Artistes (AIDA), de Humanistische beweging, de Federatie Vluchtelingen Organisaties Nederland, de Landelijk Hervormde Jeugdraad en Vluchtelingen-Werk Nederland.

Omdat lang niet al deze organisaties zich uitsluitend met vluchtelingen bezig houden, is de coördinatie in handen gegeven van twee campagnemedewerkers van VluchtelingenWerk. De komende twee jaar zullen de organisaties zich afwisselend met de campagne bezighouden.

Het aantal vluchtelingen op de gehele wereld bedraagt naar schatting 12 miljoen. Europa speelt in de opvang slechts een kleine rol met 100.000 asielzoekers. Het Nederlandse aandeel daarin bedraagt ongeveer 15.500 toegelaten vluchtelingen, een tiende procent van de Nederlandse bevolking.

Een belangrijke reden waarom tot de gezamenlijke campagne is besloten, zijn de schokkende ervaringen die zich voordeden in een aantal gemeenten waar een centrale opvang voor asielzoekers moest komen.

Volgens de acht organisaties moeten dit soort uitingen van de plaatselijke bevolking serieus worden genomen. „Het zijn uitingen van, soms vage, onlustgevoelens en van angst die reëel aanwezig zijn. Soms komen die op ongenuanceerde en emotionele wijze naar buiten. Negeren, ontkennen of even ongenuanceerd terugreageren, is zinloos en roept eerder versterking van deze uitingen op".

Het is Amnesty International Nederland dat vanaf vandaag in de voorlichtings-estafette het spits zal afbijten. In een groot aantal steden worden vandaag optochten en manifestaties gehouden. De activiteiten van Amnesty zullen zich tot maart richten op de plaatselijke en landelijke overheid. Gemeenten zal worden gevraagd meer opvangcapaciteit te geven en opvangcapaciteit voor asielzoekers beschikbaar te stellen.

Woensdag komt opzienbarende schilderijendiefstal voor rechtbank in Maastrich

SCHIMMIG SPEL ROND KUNSTROOF KERKRADE

Misdaad loont. Zeker als het gaat om de diefstal van kunst en antiek. Jaarlijks verdwijnt er in ons land voor ruim twintig miljoen gulden aan schilderijen. Van slechts éénderde wordt aangifte gedaan bij de politie. Slechts vijf procent van het aantal aangegeven kunstroven wordt opgelost. Begrijpelijk dat de spektaculaire kunstroven (verleden jaar) in Maastricht en Kerkrade bij justitie hoog op het verlanglijstje stonden om opgelost te worden. Hulp van de burger is in dit soort zaken onontbeerlijk. Maar wat als de tipgevers daarna hun welverdiende beloning opeisen?

In 1984 deed minister mr. F. Korthals Altes (justitie) een aantal opmerkelijke uitspraken. 'De betrokkenheid van de bevolking bij rust en orde in tenminste de eigen buurt, en de zorg voor eigen en andermans eigendommen moet worden gestimuleerd. Tegelijk moeten politie en justitie de mondige burger meer aandacht geven in diens rol als melder, getuige, aangever of slachtoffer. Binnen de grenzen van de geheimhoudingsplicht is er meer ruimte om elders te bedanken, en te informeren over afloop van zaken', aldus de bewindsman. Korthals Altes ging nog verder: 'Er moeten meer zaken naar buiten worden gebracht, dat zaken – dank zij inlichtingen uit de bevolking – konden worden opgehelderd. De burger die meende 'de gouden tip' te hebben gegeven, kan zich tekort gedaan voelen. Toeschietelijkheid misstaat de overheid niet'.

Schilderijenroof voor rechtbank

MAASTRICHT - Volgende week woensdag behandelt de rechtbank te Maastricht de roof van achttien kostbare schilderijen en tekeningen uit een woning aan de Holzstraat te Kerkrade, gepleegd op 10 augustus van vorig jaar. Als verdachten zijn gedagvaard de 35-jarige R. G. uit Kerkrade en diens 32-jarige plaatsgenoot B. B.

● *Uit het Limburgs Dagblad van gisteren, vrijdag 8 januari*

Slecht luisteren

De politie en justitie in Limburg hebben slecht naar hun hoogste baas geluisterd. In de twee belangrijkste kunstroven in ons land kregen de journalisten nauwelijks antwoord op hun vragen. Evenals de burgers die actief hadden meegewerkt. In de affaires 'Ploum' in Kerkrade en 'Noortman' in Maastricht, werden de journalisten met een kluitje in het riet gestuurd. Het onmiskenbare gevolg: de burger wordt slecht geïnformeerd en de mensen die belangwekkende informatie hebben doen er het zwijgen toe. Precies het tegenovergestelde van hetgeen de minister wil.

Lage prioriteit

Het aantal kunst- en antiekdiefstallen in de wereld neemt hand over hand toe. Het algemeen secretariaat van Interpol in Parijs heeft een lijst samengesteld, waarop de belangrijkste Europese kunstroven staan vermeld. Hoog op de lijst staan de negen oude meesters die ontvreemd werden in de nacht van 16 op 17 februari uit de galerie van Rob Noortman. Inmiddels heeft Interpol zeventien van de achttien kunstwerken die in de nacht van 9 op 10 augustus uit het huis van mevrouw Ploum-Allmanns in Kerkrade werden gestolen kunnen schrappen. Uit deze collectie ontbreekt nog één schilderij, een doek van twee discussierende mensen met een hondje op de voorgrond van Jean François Raffaelli (1850-1924). Het doek heet 'Sur la Terrasse' en heeft een handelswaarde van ongeveer 30.000 gulden.

Het ontbrekende schilderij is nu nog toegevoegd aan de ruim 45.000 gestolen kunst- en antiekvoorwerpen die bij Interpol staan geregistreerd. Al deze voorwerpen zijn ook bekend bij de afdeling Kunst en Antiek van het Centraal Recherche en Informatiebureau (CRI) in Den Haag.
Alle gegevens over de gestolen kunstvoorwerpen in Nederland belanden op het bureau van inspecteur der Rijksrecherche eerste klas A.W. du Croix Timmermans, hoofd van de afdeling Kunst en Antiek. Du Croix Timmermans: 'De gegevens over de gestolen schilderijen in de zaken Noortman en Ploum hebben wij onmiddellijk doorgeseind naar het algemeen secretariaat in Parijs. Daar zitten deskundigen, die op grond van de cultureel-historische waarde de aanmeldingen classificeren. Met ingang van afgelopen juni wordt er voortaan ieder half jaar een lijst gepubliceerd, waarop de belangrijkste gestolen werken staan. De verspreiding is zo goed als wereldwijd. Het is voor de dieven bijzonder moeilijk om van hun waardevolle handel af te komen. De kunstwereld is maar klein en door de informatie van Interpol weten alle veilinghuizen en belangrijke kunsthandelaars en verzamelaars direct of het om gestolen goed gaat'.

Maar waar blijven al die gestolen waardevolle kunstvoorwerpen dan?

Du Croix Timmermans: 'Veel gestolen goed verdwijnt naar privébezit. Daar is het nauwelijks te achterhalen. Mensen die een schilderij kopen op een rommelmarkt of op de straat, hangen zo'n stuk vaak boven de bank omdat ze het mooi vinden. Veel mensen weten dan niet eens dat ze een waardevol en gestolen doek in huis hebben. Het kan in zo'n geval wel dertig jaar duren alvorens zo'n schilderij weer opduikt op een veiling of in een galarie. Op dat moment komt het ter kennis van justitie en kan er in bepaalde gevallen alsnog worden ingegrepen. Niet in álle gevallen, want na twaalf jaar is de diefstal verjaard'.
Het oplossen van kunstroven is voor justitie niet eenvoudig. 'Kunst en antiekdiefstal heeft in Nederland een lage prioriteit' erkent Du Croix Timmermans. 'Dat komt voort uit het feit dat wij blijkbaar niet van die enorme cultuurliefhebbers zijn als bijvoorbeeld in Frankrijk. Daarnaast herbergen landen als West-Duitsland en Frankrijk met hun vele kastelen en rijke adel veel meer kunst. De mogelijkheid bestaat zelfs dat de kunst- en antiekafdeling bij het CRI in het kader van de bezuinigingen helemaal zal gaan verdwijnen. Dat zou natuurlijk een ramp betekenen bij het bestrijden van deze vorm van misdaad'.

Hulp van de burger

In de affaires Ploum en Noortman liet het CRI, zoals in dit soort zaken gebruikelijk, een buitengewoon bulletin uitgeven om de kunsthandel en -veilingen in ons land in tekst en beeld op de hoogte te stellen van de in Limburg ontvreemde doeken. 'De politie is afhankelijk van tips', zegt Du Croix Timmermans. Vooral kunstkenners spelen hierin een belangrijke rol. 'Niet iedere politieman heeft verstand van kunst. Je moet thuis zijn in die wereld om de waarde van schilderijen juist te kunnen taxeren'.

● *Inspecteur der Rijksrecherche eerste klas, de heer A.W. du Croix Timmermans, hoofd van de afdeling Kunst en Antiek. 'Veel gestolen goed verdwijnt naar privé-bezit'*

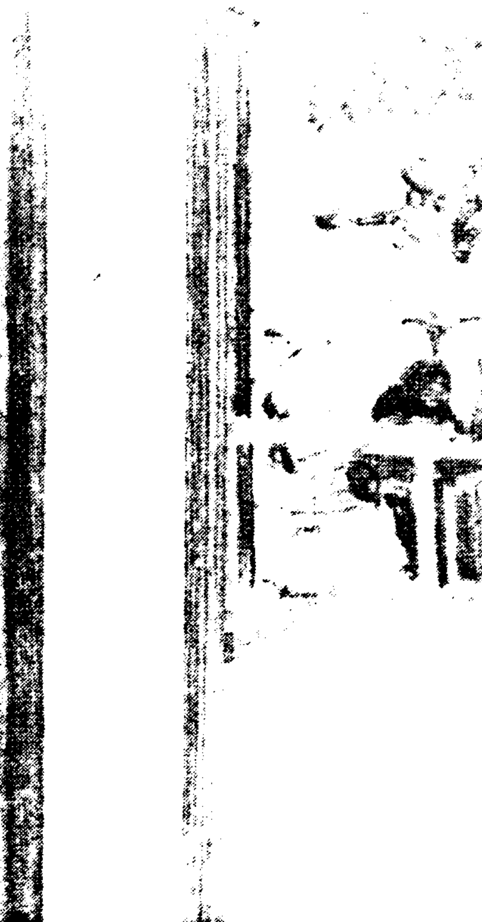
Rob Noortman

Zo staan twee schilderijen uit de collectie van de Maastrichtse kunstgalarie als vierde en vijfde stuk op de top-tien van Interpol, als verdwenen stukken van grote historische waarde. Het gaat om een zeegezicht met schepen van Willem van der Velde en een paneel van Meindert Hobbema, voorstellend een landschap met watermolen.
Juist door het gebrek aan tijd, mankracht, kennis én de lage prioriteit die kunstdiefstallen hebben bij de politie is deze wereld een dorado voor premiejagers ofwel 'tipgevers'. Want al besteedt justitie niet veel aandacht aan deze zaken, er is een aantal belanghebbenden dat er alle baat bij vindt dat de schilderijen terugkomen. Ten eerste is dat de verzekeringsmaatschappij die de miljoenen moet uitkeren. In het geval Noortman is dat de Engelse maatschappij Lloyd's die eigen experts op de zaak zet. Omdat er geen sporen van braak werden gevonden en het Vrijthof-pand van de firma Noortman, ondanks de alarminstallatie, deels kon worden leeggehaald, richtte het politie-onderzoek zich al snel op de huidige en vroegere medewerkers van het bedrijf. Aard en omvang van de roof waren voor de Maastrichtse officier van justitie mr. J.M. Reijntjes ernstig genoeg om een speciaal recherche-team op de zaak te zetten. Er kwam een niet aflatende geruchtenstroom op gang. Rob Noortman, één van de belangrijkste kunsthandelaren in de wereld, zou zelf in het complot zitten. In z'n algemeen niet geheel ondenkbaar, omdat kunstroven nogal eens gepleegd worden om de verzekeringsmaatschappij op te lichten. In het geval van Noortman was dit echter wél ondenkbaar. De verzekeringspremie van 5,2 miljoen gulden benadert vrijwel het bedrag waar hij de schilderijen zélf voor aankocht. Daarnaast is de omzet van deze kunsthandelaar dermate hoog dat hij zijn bedrijven nooit in de weegschaal zou stellen met een dergelijk 'opzetje'. Maar om van alle blaam gezuiverd te worden, wil de kunsthandelaar niets liever dan dat de doeken terug komen. Al vervallen de doeken dan aan de verzekeringsmaatschappij en zullen ze uiteindelijk geveild worden.

Noortman wil de schilderijen terug en voor dit doel huurde hij zelfs de privé-detective Ben Zuidema in. Zuidema: 'Ik werk al enige maanden aan de zaak en ben ook tot een aantal bijzondere conclusies gekomen. Vrijwel met zekerheid weet ik wie de daders zijn en waar de schilderijen zijn. Naar mijn overtuiging zijn er een paar hele grote gangsters bij betrokken die heel vakkundig te werk zijn gegaan. Ik verwacht niet dat het bewijs sluitend is te maken en de daders uiteindelijk nog gepakt worden. Die schiderijen komen vrijwel met zekerheid de eerste tien jaar niet meer boven water'.
Maar niet alleen Zuidema hield zich met de zaak Noortman bezig. De verzekeringsmaatschappij Lloyd's loofde de gebruikelijke beloning van tien procent van de verzekerde waarde uit (toch nog zo'n half miljoen gulden). Zo'n bedrag is de moeite waard om mensen aan het werk te zetten. Een van de burgers die de politie regelmatig van informatie voorzag was de 75-jarige J.J. Lahaije uit Heerlen. Hij onderhield hiervoor contact met de politiemensen Smeets en Schrijbers van het speciale recherche-team in de zaak Noortman. Het team kwam echter ook met de informatie van Lahaije niet verder, en na enkele maanden besloot de officier om het team te ontbinden. Immers, er was nog meer werk aan de winkel voor de politie dan achter kunstrovers aan te jagen. In augustus kwamen de rechercheurs opnieuw bijeen, toen Limburg opnieuw werd opgeschrikt door een professionele kunstroof. Er was een aantal opmerkelijke overeenkomsten tussen de roof in Kerkrade en de 'oude' zaak Noortman. Dát zette de politie maar ook de tipgevers aan het denken.

Ben Zuidema looft zelf kwart miljoen tipgeld uit

Privé-detective Ben Zuidema, een van de hoofdrolspelers in bijgaand verhaal, is nog steeds werkzaam aan de (onopgeloste) kunstroof bij Galerie Noortman in Maastricht. Zuidema gaat er nu toe over om zélf een hoge beloning in het vooruitzicht te stellen. Hij zegt: 'Wie mij de gouden tip kan leveren, dat wil zeggen de tip die leidt tot de aanhouding van de daders, kan rekenen op een beloning van 250.000 gulden.'
Het betreft schilderijen van Breugel, Teniers, Trouillebert, Pissaro, Renoir, Gonzales en (twee) werken van Van der Velde. Zuidema: 'En de informant mag anoniem blijven'.

● *'Sur la Terrasse', het nog niet teruggevonden meesterwerk van Jean François Raffaelli. Dit schilderij werd bij de kunstroof in Kerkrade ontvreemd*

Kunstliefhebbers

Galarie-eigenaar Rob Noortman en de drie jaar geleden overleden Jozef Ploum waren goede kennissen van elkaar, en beiden actief in de kunstwereld. Jozef Ploum, die rijk werd in de olie- en kolenhandel, kocht een deel van zijn kunstverzameling van Noortman die als handelaar de hele wereld afstroopt op zoek naar unieke werken. In de collectie van Ploum zat dan ook een aantal meesterwerken, zoals een schitterend doek van Jean Baptiste van Moer, Isaac Israëls, Pierre Auguste Renoir en een Ferdinant Roybet. De achttien gestolen schilderijen moeten een gezamenlijke handelswaarde hebben van ettelijke miljoenen guldens. Het schilderij 'Les Patineurs' (de schaatsers) van Johan Barthhold vertegenwoordigt alleen al een half miljoen gulden.

Evenals in de affaire Noortman wisten de dieven dat de schilderijen een vermogen waard zijn. En ook de werkwijze verschilde in beide kunstroven nauwelijks van elkaar. Bij Noortman werd het alarm afgezet en bij Ploum functioneerde het alarm wél, maar reageerde er niemand op. Het recherche-team dat in de zaak Noortman werkte, werd opnieuw opgestart en men verhuisde 'kantoor-technisch' gezien naar Kerkrade. De resultaten van het onderzoek in de zaak Noortman werden gevoegd bij de nieuwe feiten.

Gouden tip

Lange tijd dacht de politie dat de twee roven met elkaar in verband stonden. De officier mr. Reijntjes verklaarde in de krant: 'De politie heeft inderdaad iemand op het oog gehad, die een bepaalde relatie had, zowel met het bedrijf in Maastricht als met de particulier in Kerkrade'.
In de affaire Noortman had de tipgever Lahaije het al enige malen over een zekere René gehad. Uit het onderzoek was echter gebleken dat deze René G. uit Kerkrade niets met de zaak Noortman te maken had. Twee dagen na de inbraak in Kerkrade belde Lahaije naar de privé-detective Zuidema, waarvan hij wist dat deze met de zaak Noortman bezig was.

Zuidema: 'Lahaije vroeg of ik René G. kende, en of deze iets te maken had met de zaak Noortman. Ik antwoordde: 'naar mijn weten niet'. Toen zei Lahaije: 'en in de affaire Ploum?' Ook daar kon ik hem geen antwoord op geven omdat ik niet met die zaak bezig was. Na het telefoontje bleef ik erover nadenken en ik besloot er toch maar één van mijn informanten op te zetten. Ik belde naar Huub P. uit Kerkrade en vroeg hem die René eens in de gaten te houden. Lahaije adviseerde ik naar de politie te bellen en de informatie door te geven'. Terwijl Huub achter René aanging, belde Lahaije naar het onderzoekteam, waarvan hij dacht dat dit nog steeds vanuit Maastricht werkte. Hij vroeg naar politieman Smeets. De politie aldaar verwees hem door naar Kerkrade. Daar kreeg hij Schrijbers aan de telefoon. Aan hem gaf hij de personalia door van René G., met adres en telefoonnummer. 'Zeg maar tegen Smeets dat hij die naam René G. niet moet doorhalen. Hij komt wel degelijk voor de zaak in aanmerking'. (Lahaije heeft alle gesprekken op band staan-red.). Twee dagen na de kunstroof beschikte de politie dus over de naam en adres van de man die maanden later als één van de daders gearresteerd zou worden.

Lahaije deed meer. Hij belde tevens naar het Nederlands Expertise Bureau (Nedeb) in Rotterdam. Dit bureau stelde een 'hoge beloning' in het vooruitzicht voor degene die de 'gouden tip' zou geven die tot aanhouding van de dader(s) en terugbezorging van de kunstwerken zou leiden. Wat de totale waarde van de kunstwerken was, en hoe hoog de beloning uiteindelijk zou zijn, wilde het bureau niet kwijt. Via de telefoon vertelde Lahaije tegen de procuratiehouder van de Nedeb, J.J. Koolen, over zijn bevindingen. Deze verbond hem door met de eigenaar van het bureau, P.A. Colijn. 'De heer Colijn adviseerde mij contact op te nemen met de politie, maar dat had ik dus al gedaan' zegt Lahaije. 'Na mijn telefoongesprek met Colijn belde de politie zélf naar mij. Colijn had hen ook ingeschakeld. Diezelfde middag had ik een rechercheur aan huis die een verklaring van mij op kwam nemen. Ik vertelde hem het verhaal en ondertekende de verklaring'. (Later zou deze verklaring een belangrijke rol gaan spelen-red.)
Intussen waren ook de andere premiejagers druk in de weer. De informant van Ben Zuidema, Huub P., legde contact met René G., zijn plaatsgenoot. Huub: 'Ik kende René nog van vroeger. We zaten allebei op dezelfde school. Ik wist dat René zich nogal eens in bepaalde horeca-gelegenheden ophield en in die kringen verwachtte ik ook zijn vrienden te treffen. Om erachter te komen of René iets met de kunstroof te maken had, ging ik een avondje met hem op stap. Zo kwam ik erachter dat hij veel in het gezelschap verkeerde van de Duitser Manny B. – die ook in Kerkrade woont – en die met de voormalige vriendin van René omgaat. Die vrouw dreef een boetiekje in Kerkrade in tweedehands kleding. De weduwe Ploum deed zaken met de boetiek en zodoende kwam de vrouw, L.S., ook in het huize-Ploum over de vloer. Manny B. stond weer in contact met zware jongens in Duitsland, maar daar is de politie nooit verder op doorgegaan. Niettemin, op een gegeven moment vroeg René of ik een koper wist voor een partij kostbare schilderijen. Toen wist ik dat we op het goede spoor zaten'.
Huub P. belde naar Zuidema. Het drietal (Lahaije-Zuidema-Huub P.) was nu zover gevorderd met het inwinnen van informatie dat men besloot een contract op te stellen voor het eventueel innen van het losgeld. Huub: 'Daarna ben ik naar het politiebureau gegaan om mijn informatie door te geven. Ik heb daar gesproken met rechercheur Hein Boesen'.

Informatie in de kast

Zuidema: 'De politie wist nu precies wie de daders waren. Ze hoefden ze alleen nog in te rekenen. Met zoiets mogen burgers zich niet bemoeien. In feite hadden wij ons werk gedaan'.

Maar al wat er gebeurde, er volgde géén arrestatie. Integendeel, de politie liet aan de media weten dat de zaak muurvast zat. Koolen, van het expertisebureau, tegen een journalist: 'Vorige week dachten we de kunstroof opgelost te hebben. Eén van de twee tips die we binnenkregen leek afgelopen vrijdag goud waard. Achteraf zaten we er goed naast. We hebben geen enkele aanwijzing meer, we kunnen geen kant meer op'.
Over welke tips sprak Koolen toen? De tips van het team-premiejagers Zuidema/Lahaije/Huub P.? De namen en de adressen van de verdachten lagen in ieder geval ergens in een bureaulade. Hoofdinspecteur Quadvlieg liet aan de pers weten dat het recherche-team weer ontbonden werd.

Er gebeurde enige tijd niets. Tot het moment (7 november jl.) dat de politie bekend maakte dat de daders waren aangehouden en zeventien van de achttien schilderijen terug waren. Een unieke prestatie, waar ieder politie-team in Nederland trots op zou zijn. Immers, slechts vijf procent van alle kunstroven worden opgelost. De politie hield echter een sobere persconferentie waarbij alleen de hoognodige details werden vrijgegeven. Volgens het politiebericht hadden twee rechercheurs uit het Westduitse Solingen gedurende lange tijd een huis in die plaats geobserveerd waar drughandel werd vermoed. Regelmatig verscheen er voor het huis een Mercedes met een Nederlands kenteken. Op een avond werden er door een man zeventien schilderijen uitgeladen en naar de woning gebracht. Het *Landes Kriminal Amt* (LKA) viel het huis binnen en arresteerde een Duitser(de 40-jarige J.B.) en een vrouw (de 20-jarige E.W.) Toen bleek dat de schilderijen ontvreemd waren uit een woning in Kerkrade. Daarbij bleek van belang dat de man van de Mercedes regelmatig in het huis in Solingen was geweest en afkomstig was uit Kerkrade. Diezelfde avond arresteerde de politie in Kerkrade de 35-jarige René G., zijn Duitse plaatsgenoot Mann (31) en zijn evenoude vriendin. Wát een toeval, stond in de pe Toeval of niet, een aantal me dat de politie van informatie voorzien, zag de verdachten het had aangewezen, achter de lies verdwijnen. De inform was goed; dus ze konden ope waar ze meenden recht op te h ben. De media stonden bol va opgeloste kunstroof, maar alle ficiële kanalen werden opeens zonder zwijgzaam.
Een woordvoerder van de K raadse politie: 'We geven g commentaar' en de woordvoe van de Nedeb: 'Wij kennen Zu ma niet. We hebben niet met man onderhandeld'. Maar hoe dat dan met de tip van Lahaije, twee dagen na de kunstroof a personalia van René G. door Waarop de eigenaar van het ex tisebureau Colijn zelfs de po inschakelde, die weer een rec cheur naar de tipgever stuurde Lahaije had zelfs een verklar ondertekend. Koolen van de deb: 'Lahaije? Nooit van geho En wat dat tipgeld betreft, ach neer, de kranten schrijven zó leugens. Wij hebben niets me zaak te maken. De politie bep wel of men de daders heeft aa houden naar aanleiding van tip van de burgers. En trouw áls er een goede tipgever was weest, zou daarmee van tev een contract zijn gemaakt'.
Sinds wanneer maakt een exp sebureau met iedere tipgever voorhand een contract? Wás wel een tipgeldregeling in de af re-Ploum? Want wat moet iem zich voorstellen van een 'hoge loning'? Veel verder komen niet bij het expertisebureau. de verzekeraar was in de z Ploum wilde Koolen niet zegg 'Alle journalisten jagen daar a teraan. De verzekeraar vinden nooit. Die zit ergens in Engela Lahaije liet het er niet bij zitt Hij belde naar hoofdinspect Quadvlieg.
Lahaije (het staat op band): 'Ik graag weten wie er bij mij is weest om die verklaring op te men. Weet u wie dat was?'
Quadvlieg: 'Jawel'.
Lahaije: 'Wie dan?'
Quadvlieg: 'Ik ga geen namen kend maken. Stelt u zich maar verbinding met de officier van j titie, mr. Ummels'.
Diezelfde dag (2 december jl.) b Lahaije naar de officier van ju tie, mr. L.M.J. Ummels.
Lahaije (weer bandopname): heb indertijd informatie verstr in de kunstroof. Er is iemand v de politie bij mij geweest om e verklaring op te nemen. Ik graag de naam van die rech cheur weten'.
Mr. Ummels: 'Wanneer heeft u informatie verstrekt?'
Lahaije: 'Een week na de roof'.
Mr. Ummels: 'Wilt u mij gelov dat u de zoveelste bent die zegt hij de beslissende informatie he gegeven?'
Het gesprek kabbelt door, waar Lahaije mr. Ummels ook in an re zaken van informatie voorzi En dan weer mr. Ummels: werkt samen met die Zuidem Nou meneer Lahaije, dan kan heel kort zijn. Dan is iedere nuut tijd die ik daar nog aan steed zonde van mijn tijd'.

(Uit een bandopname van een g sprek tussen Lahaije en rech cheur Schrijbers) Lahaije: 'Ik h gisteren op U zitten wachten. hadden toch een afspraak?'
Schrijbers: 'Ja, luistert u eens...'
Lahaije: 'Toen u in Kerkra werkte, maakten we ook een a spraak, toen kwam u ook al ni opdagen'.
Schrijbers: 'We hebben het druk'
Lahaije: 'Ja, maar waarom? Ik he toch goede informaties?'
Schrijbers: 'Ja, maar luister, i kan daar verder niets over zegge U gaat maar naar een advocaat e dan probeert u daar iets mee te r gelen. U hoeft ons niet meer te be len. Ik wens niet meer met u te on derhandelen, over wat voor zaak dan ook'.

De kunstroof is opgelost. De ver dachten werden op 10 decemb op vrije voeten gesteld in afwach ting van hun proces (volgend week woensdag; zie krantenkips uit het LD van gisteren, elders o deze pagina).
René G.: 'Ik zeg nu niets. Er zijn zoveel leugens over de zaak ge schreven. Deze maand (januar red.) moet ik voorkomen. Dáárna wil ik misschien praten en de zaak uit de doeken doen'.
Zuidema, Lahaije en Huub P staan nu bekend als de tipgevers in de affaire- Ploum. Dat zal hen niet in dank worden afgenomen door de betrokkenen. Politie en justitie zwijgen op dit moment in alle talen over de juiste toedracht van de zaak. De informanten moe ten het verder zelf maar uitzoeken.

Mr. Moszkowicz

De tipgevers spannen nu een rechtszaak aan tegen de politie via hun advocaat mr. Max Moszkowicz sr. Als de verdachten as woensdag in de beklaagdenbank zitten om zich te verantwoorden voor de kunstroof, zitten politieagenten mogelijk in de wachtkamer om gehoord te worden over het oplossen van de zaak. Het team Zuidema/Lahaije/Huub P. zegt nog meer belangrijke informatie voor politie en justitie te hebben.
Voorlopig doen ze er echter het zwijgen toe. 'Eerst de zaak Ploum maar eens afwachten' zegt het drietal.

léon zoeteman

Palestijnse leider over acties in Gazastrook en op Westbank:

'Wereld tonen dat bezetting niet nog 20 jaar kan duren'

Van onze correspondent TACO SLAGTER

OOST-JERUZALEM – Als begin van het geweldloos verzet tegen de Israëlische bezetting zullen Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever en in de Gazastrook vandaag dus geen Israëlische sigaretten meer kopen. Dreigementen van de Israëlische binnenlandse veiligheidsdienst aan het adres van de initiatiefnemers tot burgerlijke ongehoorzaamheid ten spijt: de Palestijnse leiders Hanna Siniora en Mubarak Awad besloten de actie tòch door te zetten.

Al Fajr-hoofdredacteur Siniora: „We moeten blijven proberen de wereld te tonen dat de bezetting niet nog eens twintig jaar kan duren."

Als de boycot van Israëlische sigaretten aanslaat en Israël niet ingaat op de Palestijnse eisen de deportatie van verzetsleiders te schrappen, de militaire noodwet buiten werking te stellen en het leger uit bezet gebied terug te trekken, zullen andere vormen van burgerlijke ongehoorzaamheid volgen.

Voorbereid

Het idee om op geweldloze wijze de Israeliërs te dwingen mee te werken aan de oplossing van het Palestijnse vraagstuk, komt van de tot Amerikaan genaturaliseerde Palestijn Mubarak Awad. Hij bereidde de campagne twee jaar voor, maar nu zijn plannen gestalte krijgen, dreigt Israël hem het land uit te zetten. „Het is voor Israël zaak dat op het juiste moment te doen," zegt Awad. „Vandaar dat ik nu koortsachtig werk om alles klaar te maken voor de volgende stappen, zodat bij mijn afwezigheid dit verzet niet wordt onderbroken."

Samen met Siniora prepareert deze door de Indiase geweldloze verzetsstrijder Ghandi en de Amerikaanse dominee dr. Martin Luther King geïnspireerde Palestijn het volgende economische protest voor. Vermoedelijk al volgende week zullen zij de Palestijnen oproepen geen Israëlische frisdranken meer te drinken. Als Israël dan nog niet aan de eisen is tegemoet gekomen, volgt de weigering nog verder belasting aan het bezettingsregime te betalen.

Ook wordt overwogen om de Palestijnse bewoners in bezet gebied te vragen op een bepaalde dag in de week zwarte kleding te dragen, of een ander soort uniform. Als het werkt kan het aantal dagen worden uitgebreid. En misschien wel met als resultaat dat de Palestijnen zich definitief in de rouwkleur steken totdat zij hun nationale rechten hebben verkregen, aldus Awad.

● Jonge Palestijnen, van wie sommige vermomd, gooien stenen in de richting van Israëlische militairen en buitenlandse journalisten en fotografen. Voor hen, zo vrezen insiders, gaat de gepropageerde burgerlijke ongehoorzaamheid niet ver genoeg. Door de ontwikkelingen van de laatste jaren zijn zij steeds meer in de sfeer van het gewelddadig verzet verzeild geraakt.

Vragen

Over dit geweldloze verzet zijn onder Palestijnse en Israëlische intellectuelen dringende vragen gerezen. Ze betwijfelen ten zeerste of er genoeg Palestijnen aan mee zullen doen. En zal er daarmee een eind komen aan de gewelddadige confrontaties met het Israëlische leger? Kunnen de Palestijnen het zich permitteren de burgerlijke ongehoorzaamheid te laten uitdraaien op een totale boycot van Israëlische produkten, diensten en arbeid? En, wat zal daarvan het effect zijn op de publieke opinie in Israël?

Ibrahim Karaeen, hoofdredacteur en eigenaar van het in Oost-Jeruzalem verschijnende Engelstalige weekblad Al Awdah en het Palestijnse persbureau, heeft ernstige twijfels over al te haastige maatregelen. „Ik ben het in principe met Moebarak Awad eens," zegt hij terwijl rinkelende telefoons het gesprek voortdurend onderbreken. De wereldpers laat hem sinds de Palestijnse opstand niet met rust. Hij vervolgt: „Mijn generatie gelooft nog steeds in een dialoog, maar we hebben de controle over de jongeren verloren. De vraag is nu of zij met een plotselinge ommezwaai de fylosofie van Awad zullen volgen. Ik denk dat het veel tijd kost en een goede voorbereiding."

● Een Israëlische militaire patrouille verspert een vrouw de doorgang in een straat, waar demonstranten brandjes hebben gesticht en vernielingen aangericht.

Karaeen is vooral voor de Gandhimethode, omdat de Palestijnse jeugd bij het uitblijven van een beter gecoördineerd verzet tot nog wanhopiger vormen van geweld zal overgaan. „Het stenen gooien word je op den duur moe. Frustraties kunnen leiden tot kamikazeachtige aanvallen op Israëlische soldaten om hun wapens af te pakken. De burgeroorlog tussen Israëliërs en Palestijnen is dan compleet. Vandaar dat wij als oudere generatie eerst zelf een eenheid moeten vormen, voordat we de jeugd leren hoe het beter, en vooral zonder bloedvergieten kan."

Maar aan het geweld zal volgens Karaeen geen einde komen. „Veel jongeren geloven doodeenvoudig niet in burgerlijke ongehoorzaamheid. Ze zijn de afgelopen twintig jaar in de extreme hoek gedreven en zullen hun gedrag niet gemakkelijk wijzigen. Ik sluit echter niet uit dat een deel van de jeugd te overtuigen valt als het bloedeloze verzet succesvol blijkt."

Afhankelijk

Maar kunnen de Palestijnen het zich veroorloven niet meer in Israël te gaan werken?

Karaeen meent van niet, althans niet op korte termijn. „Palestijnen hebben over het algemeen grote gezinnen die zij moeten onderhouden. Wat ik onjuist vind in de benadering van Siniora en Awad, is dat zij daarover onvoldoende hebben nagedacht. We zijn de afgelopen twintig jaar door maatregelen van het militair bestuur economisch en sociaal voor een groot deel afhankelijk gemaakt van Israël. Maar als ons de tijd is gegeven ook dat probleem te overwinnen, door fondsen te stichten en de Palestijnen te motiveren, dan kan dat de genadeklap zijn voor de Israëliërs."

En daarin kan Ibrahim Karaeen gelijk krijgen. Als arme en rijke Palestijnen binnen de bezette gebieden en daarbuiten de rijen sluiten zal Israël begrijpen wat de Palestijnen met de economische boycot beogen. Bouwwerken en een groot aantal fabrieken komen dan stil te liggen, de straten in de steden zullen vervuilen, hotels kunnen zonder Palestijnse bordenwassers, schoonmakers en loopjongens niet meer functioneren enzovoorts.

Maar het gevoeligst kunnen de Palestijnen de Israëliërs in de portemonnee treffen. Betalen zij geen belasting meer, dan derft de bezettende macht tientallen miljoenen guldens. Het Westbank Data Project van de joodse historicus dr. Meron Benvenisti heeft uitgerekend dat Israël de afgelopen twintig jaar netto ruim 1,4 miljard gulden aan de bezette gebieden heeft verdiend, onder andere in de vorm van belastingen. Een indrukwekkende som die de gammele economie van de joodse staat niet kan missen.

En honderdduizenden Palestijnen dwingen alsnog hun belasting te betalen, Israëlische sigaretten en dranken te nuttigen, zich van hun zwarte kleding te ontdoen of hen te forceren op het werk te verschijnen, is zelfs voor een krachtig Israëlisch leger onbegonnen werk.

Rensch na verhoor weer vrij

PARAMARIBO – De mensenrechtenactivist Stanley Rensch is door de militaire politie vrijgelaten na een verhoor van zeven uur wegens een verdenking van 'opruiing'. Tijdens het verhoor in Fort Zeelandia werd hij naar eigen zeggen 'correct behandeld'. De militairen ondervroegen hem over uitlatingen in een interview met het dagblad Trouw.

Rensch maakte onlangs bekend dat op oudejaarsdag zes bosnegers door militairen om het leven waren gebracht bij het dorpje Pokigron. In het interview zei hij geen vertrouwen te hebben in het onderzoek van de militaire leiding naar de gebeurtenissen. Hij betwijfelde verder of de daders op de juiste wijze bestraft zullen worden.

Telexbericht

Rensch zei gistermorgen dat hij tijdens het verhoor alleen een telexbericht te zien kreeg, waarin een aantal uitspraken van hem voorkwamen. Maar omdat hij niet het interview zelf onder ogen kreeg, kon hij niet ingaan op de verdachtmakingen van de militaire politie. Hij herhaalde zijn opvatting dat de militaire leiding verantwoordelijk is voor tal van schendingen van de mensenrechten in Suriname.

De activist behield zich verder het recht voor uitspraken te doen over verschillende vragen. Maar hij zei erbij dat hij niet de bedoeling heeft wie dan ook te beledigen. Tijdens het verhoor is hem overigens niet te verstaan gegeven dat hij zich in het vervolg terughoudender moet opstellen in zijn uitlatingen.

In eerste instantie had Rensch geen gehoor gegeven aan de oproep van de veiligheidsdienst om mee te gaan naar Fort Zeelandia, omdat zij geen arrestatiebevel bij zich hadden. Later arriveerde luitenant Zeeuw die in vage bewoordingen de beschuldiging uitsprak en Rensch beloofde dat hij na enkele uren weer thuis zou zijn.

Bloedige machtsstrijd tussen rivaliserende zwarte groeperingen

Niemand krijgt greep op de chaos in Natal

Van de redactie buitenland

PRETORIA – De blanke liberale pers en de zwarte kranten in Zuid-Afrika zijn het bij wijze van uitzondering hartgrondig eens: aan de bloedige machtsstrijd tussen rivaliserende zwarte groeperingen in de provincie Natal moet een eind komen. We begrijpen niets van dit bloedbad, schreef de liberale Star deze week in een klemmend beroep op de strijdende partijen het geweld te beëindigen.

Eerder al hadden hoofdredacteur Percy Qoboza van de zwarte krant City Press en adjunct-hoofdredacteur Aggrey Klaaste van The Sowetan duidelijk gemaakt dat wat hen betreft de maat vol is. „De barbarij in Natal doet ons terugvallen in de middeleeuwen. Al veel te lang hebben we dit geweld, dat wordt ingegeven door politiek opportunisme, stilzwijgend laten gebeuren. De meesten van ons waren gewoon te angstig om er iets van te zeggen. Maar het wordt nu toch tijd dat iemand het lef heeft om deze politieke gangsters de les te lezen," schreef Klaaste.

„Ik ben woedend. Woedend omdat een kind van tien door schorum en moordenaars is onthoofd. Het kan me me niet schelen hoe diep je politieke hartstochten gaan. Zoiets doe je niet. Wat me nog woedender maakt is dat degenen die deze slag uitvechten – en ik ben laf genoeg om ze niet bij de naam te noemen – vechten om macht, die ze niet zullen kunnen uitoefenen. Het gruwelijke feit is dat de politieke partijen die zwijgend of hulpeloos achter deze moorden staan, zich beschouwen als de toekomstige leiders van Zuid-Afrika. Ik zie niet hoe we zo'n leiding kunnen accepteren."

'Moedige daad'

De partijen waar Klaaste op doelt, zijn de Zoeloe-beweging Inkatha van Chief Gatsha Buthelezi en het Verenigd Democratisch Front (UDF), die nu al jaar een bloedige strijd om de macht uitvechten in de zwarte wijken rond de provinciehoofdstad Pietermaritzburg in Natal. Buthelezi, tegenstander van de apartheid, maar voorstander van het kapitalisme, probeert zijn machtspositie te versterken door binnen de structuren van de staat te opereren. Het UDF, verwant met de socialistisch georienteerde, verboden verzetsbeweging ANC, weigert „collaboratie met het systeem" en beschouwt Buthelezi als een handlanger van Pretoria.

Vooral het commentaar van Klaaste in The Sowetan wordt in Zuid-Afrika gezien als een moedige daad, omdat de zwarte oppositie kritiek op haar methoden al gauw beschouwt als een aanslag op „de wil van het volk". Zijn kritiek beperkte zich niet tot de moordpartijen in Natal, maar richtte zich ook op de „halsbandmoorden" die de afgelopen jaren in zwang raakten als middel om met politieke tegenstanders af te rekenen.

Pogingen tot bemiddeling van bisschop Desmond Tutu vruchteloos

Sinds het uitbreken van de opstand in de zwarte woonwijken, in september 1984, heeft politiek geweld het leven gekost aan ongeveer 2600 Zuidafrikanen. Tot eind 1985 kon ongeveer de helft van de doden op rekening van leger en politie worden geschreven. Eenderde van de slachtoffers viel in de categorie die „onderling geweld tussen zwarten" is gaan heten. Maar sindsdien zijn deze verhoudingen omgekeerd.

Het absolute dieptepunt in deze laatste categorie is de slag om de zwarte woongebieden rond Pietermaritzburg, vroeger bekend als een „slaperig gat in de provincie". Het begon vorig jaar met een tiental doden per maand, maar tegen het eind van 1987 was de tol gestegen tot tegen de 300. Sinds Nieuwjaarsdag zijn al weer enkele tientallen doden geteld. Hoezeer deze strijd dreigt uit te lopen op een oorlog van allen tegen allen bleek deze week, toen twee partijen na afloop van een veldslag die vijf doden achterliet constateerden dat ze in feite tot hetzelfde kamp behoorden. De 'kameraden' van het UDF waren vermoedelijk bij vergissing onderling slaags geraakt.

De verwarring is des te groter, omdat Inkatha en UDF niet de enige kemphanen zijn. De (zwarte) bewustzijnsbeweging AZAPO werpt zich eveneens op als rivaal van het UDF, hoewel beiden Buthelezi verachtelijk als 'collaborateur' betitelen. Daarnaast profiteren straatbenden van de chaos door protectiegelden te eisen, terwijl de algehele verwarring ook volop gelegenheid biedt om oude vetes uit te vechten. De grote werkloosheid en gevoelens van uitzichtloosheid in de verpauperde zwarte wijken dragen het nodige bij tot het gewelddadige klimaat. Bovendien rijst de vraag in hoeverre de leiders van Inkatha en UDF nog wel greep hebben op hun aanhang.

Chaotisch

De informatievoorziening over de gang van zaken in de zwarte wijken wordt verder bemoeilijkt omdat de politie krachtens de noodtoestand journalisten weert uit „oproerige gebieden." Deze week werden een televisieploeg van de BBC en een journalist van AFP door de politie uit Edendale gezet, een van de wijken waar de spanningen het hoogst zijn opgelopen.

De pers is aangewezen op de dagelijks communiques van de politie, die wel de aantallen doden, maar niet hun politieke kleur vermeldt. Zo luidde het communiqué van woensdag dat de autoriteiten zes doden hadden geteld: bij drie was de keel doorgesneden, twee waren met messen doodgestoken en de zesde werd overreden door een auto toen de chauffeur zich tegenover een vijandige menigte geplaatst zag. De politie heeft versterkingen aangevoerd en zou plannen ontwerpen om de chaos te bedwingen.

Maar in de Zuidafrikaanse situatie kan de politie nooit als onpartijdige vredestichter fungeren. Het UDF, maar ook kerkelijke leiders en mensenrechtengroepen zeggen dat de politie veelal de kant van Inkatha kiest. Als Inkatha-groepen met hun knuppels en speren de wijken intrekken, zou de politie werkloos toezien.

Rechtbanken in Natal hebben inmiddels in dertien zaken een gerechtelijk bevel uitgevaardigd tegen Inkatha-leden om zich te onthouden van gewelddadige aanvallen op UDF-aanhangers. De betrokkenen namen hun toevlucht tot de rechtbank, omdat de politie had nagelaten de Inkatha-aanhangers voor de rechter te brengen. Tegen UDF-aanhangers zijn dergelijke rechterlijke bevelen nog niet uitgevaardigd.

Vruchteloos

Bemiddelingspogingen van aartsbischop Desmond Tutu bleven vruchteloos, omdat Inkatha hem beschouwt als een sympathisant van UDF en ANC. De vredestichtende pogingen van de (blanke) Kamer van Koophandel van Pietermaritzburg lijken op een dood punt. Inkatha liet deze week weten dat onderhandelingen geen zin hebben, als niet eerst een wapenstilstand wordt gesloten. Volgens het Inkatha-communiqué is het UDF daartoe niet bereid, maar het UDF zegt wel bereid te zijn tot een dialoog. Volgende week zullen de blanke zakenlieden, die zich zorgen maken om de economische stabiliteit en het investeringsklimaat van hun stad, opnieuw met beide partijen afzonderlijk aan tafel gaan zitten.

Tijdens een eerdere gespreksronde, in oktober, kwamen Inkatha- en UDF-leiders een wapenstilstand overeen, maar hun achterban stoorde zich niet aan de afspraken. Met name het UDF kampt met grote problemen, omdat zijn organisatiestructuren in de wijken deels door de politie zijn opgerold. Plaatselijke UDF-leiders zijn gearresteerd of ondergedoken, zodat er slechts weinig gemeenschapsleiders zijn overgebleven, die de woede van de militante kameraden in ordelijke banen kunnen leiden. Inkatha daarentegen ondervindt geen hinder van de noodtoestand. Anderzijds hebben campagnes van jeugdige UDF-activisten om hardhandig naleving van boycots en stakingen af te dwingen, in het verleden kwaad bloed gezet bij minder militante wijkbewoners.

'Niet waardig'

Bovendien is het wantrouwen van het UDF alleen maar gegroeid sinds Buthelezi eind vorig jaar verklaarde dat de strijd beter tot het bittere einde kan worden uitgevochten. Hij achtte UDF en de verwante vakcentrale COSATU 'niet waardig' om zich te mee te verzoenen.

Die uitspraken, temidden van een verzoeningspoging door de Kamer van Koophandel, stijven UDF-aanhangers in hun overtuiging dat Inkatha de macht in Natal wil veroveren, met uitsluiting van andere zwarte groepen. Zij verwerpen de Indaba-voorstellen die uitgaan van machtsdeling tussen blank en zwart in Natal.

UDF-aanhangers menen dat de blanke autoriteiten hun oude spel van verdeel-en-heers blijven spelen. Zolang de zwarten elkaar bestrijden, kunnen de blanken hun machtspositie handhaven. Apartheid, zo zei aartsbisschop Tutu, „ontneemt zwarte politieke groepen de logische en vreedzame manier om hun aanhang te meten, namelijk via de stembus. En dan wordt de strijd op straat uitgevochten."

DE LIMBURGSE PERSONEELSGID

Ondernemers hebben vertrouwen in 1988

DEN HAAG – Het aantal bedrijven in Nederland dat het afgelopen jaar met winst heeft afgesloten, is groter dan voorgaande jaren. Ondanks dit resultaat zijn de verwachtingen voor het komende jaar iets lager gespannen dan een jaar geleden. Toch verwachten vier van de vijf ondernemers een gunstig 1988.

Dit blijkt uit een enquête die 'Lagendijk Onderzoek' ieder kwartaal houdt onder 300 ondernemers. Daarbij worden ondernemingen met minimaal 50 werknemers ondervraagd in industrie, handel en dienstverlening. Het vertrouwen van deze ondernemers in de binnenlandse economie is het laatste kwartaal van 1987 weer iets gestegen. Ondernemend Nederland is zeer somber gestemd over de Amerikaanse economie. Slechts 2 procent heeft hier veel vertrouwen in.

Terwijl over de toekomstige waarde van de dollar getwijfeld wordt, verwacht het meerendeel van de ondernemers de komende maanden een stijging van de dollarkoersen en een verlaging van de rentetarieven. Ondanks de vele positieve resultaten van het afgelopen jaar verwacht men geen verlaging van het werklozental. Het personeelsbestand blijft naar alle waarschijnlijkheid stabiel.

Grote toename in passagiers en vracht

Schiphol breekt records

EN HAAG – Volgens voorlopige cijfers van de luchthaven chiphol zijn er vorig jaar 13,6 miljoen passagiers verwerkt p de luchthaven. Dat zijn er 1,6 miljoen (14 procent) meer an vorig jaar. President-directeur J. W. Wegstapel deelde at gistermiddag mee op een nieuwjaarsbijeenkomst voor de p Schiphol gevestigde bedrijven.

ok in andere sectoren van verkeer n vervoer werden op Schiphol reords gebroken. Het vrachtvervoer oor de lucht nam met dertien proent toe tot 510.000 ton. In novemer werd een nieuw vrachtmaandreord gevestigd van 50.874 ton. Het ervoer over de weg van en naar chiphol steeg met 23 procent tot 9.000 ton. Ook het postvervoer eeg licht tot 26.600 ton.

Het aantal vliegbewegingen in het handelsverkeer steeg met tien procent tot 174.600. Met deze cijfers behoort Schiphol volgens Wegstapel tot één van de snelst groeiende luchthavens van Europa. Dank zij de sterke stijging van het verkeer en vervoer zal het financiële resultaat van de luchthaven aanzienlijk hoger uitvallen dan verwacht.

Prijsverhoging

Wegstapel bekritiseert de plannen van de regering om de luchthavens zelf de kosten van hun beveiliging te laten betalen. Als de vliegvelden voor meer kosten komen te staan, moeten zij volgens Wegstapel hun prijzen verhogen. Dat vindt hij nadelig voor de concurrentiepositie van de Nederlandse luchthavens.

Voor 1988 verwacht de N.V. Luchthaven Schiphol overigens een wat gematigder groei. Er wordt voor passagiers rekening gehouden met een groei van vijf procent, terwijl het aantal vliegbewegingen met zes procent zal toenemen.

Schiphol zal dit jaar 240 miljoen gulden investeren in nieuwe voorzieningen. In de komende vier of vijf jaar denkt de luchthaven in totaal meer dan een miljard uit te gaan geven aan uitbreidingsplannen.

Kritiek

Volgens president-directeur J. Wegstapel moet de wegenbelasting met 80 gulden omhoog, in plaats van met 25 gulden zoals de regering van plan is. Op die manier zou de regering eenvoudiger aan de 400 miljoen gulden komen die nodig zijn voor verbetering van het wegennet. „Het idee van roadpricing met alle administratieve rompslomp kan dan achterwege blijven", aldus Wegstapel.

Redding Reehorst snel rond

ADDINXVEEN – Reehorst Bouw V is de nieuwe besloten vennootchap die de afgeleverde, lopende n nieuwe woningbouwwerken an de deze week failliet verklaare Bouw- en Aannemingsmaatchappij Reehorst in Waddinxveen efinitief gaat overnemen. Deze V neemt komende maandag ook rca 180 van de 230 ontslagen meewerkers voorlopig in dienst. ok hun arbeidsvoorwaarden orden overgenomen. Door deze nelle reddingsoperatie zal het ntslag beperkt kunnen worden t 40 à 50 mensen. Van hen hebben middels al diversen werk gevonen bij een ander bedrijf.

eehorst Bouw BV wordt een dochr van de Beheermaatschappij driaan van Erk BV. De directie n de nieuwe BV, die weer de famienaam draagt van ex-directeur G. eehorst, is in handen van financeel directeur H.J. van Gelderen uit eil en technisch directeur N.J.E. oedijk uit Ridderkerk. Beiden wan adjunct-directeur bij Bouw- en annemingsmaatschappij Reeorst.

● *Ahold krijgt 80 procent in handen van de Amerikaanse supermarktketen First National Supermarkets (FINAST) in Cleveland. De komende drie jaar zal de resterende 20 procent eveneens in het bezit komen van het Zaanse kruideniersconcern. De overneming betekent bijna een verdubbeling van de omzet van Ahold in de Verenigde Staten. Die bedroeg vorig jaar 1,8 miljard dollar. De omzet van de supermarktketen, waar ongeveer 11.000 mensen werken, bedraagt ruim 1,6 miljard dollar. Op de foto het exterieur van een FINAST-zaak in Avon, Connecticut.*

Verkoopprijs huizen stijgt minder sterk

DEN HAAG – De verkoopprijzen van bestaande woningen zijn in 1987 gemiddeld met vier procent gestegen ten opzichte van 1986. Het jaar daarvoor stegen de prijzen met vijf procent. Voor 1988 verwacht de makelaardij een verdere afvlakking van de prijsstijging. Voorzitter ing. W. van Velzen van de Nederlandse Vereniging van Makelaars heeft dit gisteren op de nieuwjaarsreceptie van de Haagse afdeling bekendgemaakt.

Volgens Van Velzen is een dalende vraag naar bestaande koopwoningen de belangrijkste oorzaak van de afnemende prijsstijging. Het aantal transacties waarbij NVM-makelaars in 1987 waren betrokken is met drie procent gedaald.

De gemiddelde prijs waarvoor woningen vorig jaar van eigenaar wisselden, bedroeg ruim 153.000 gulden tegen 147.000 gulden in 1986. De werkelijke gemiddelde landelijke verkoopprijs is aanzienlijk lager doordat niet alle transacties via NVM-makelaars lopen.

Het aanbod koopwoningen is vorig jaar met zeventien procent gedaald. Gemiddeld stonden er in 1987 29.000 woningen te koop, en in 1986 35.000. Als gevolg hiervan werden de woningen sneller verkocht. In 1986 duurde het gemiddeld bijna vijf maanden voordat iemand zijn huis kwijt was, vorig jaar was dat iets meer dan vier maanden.

Bond wil opheldering over duurdere kranten

DEN HAAG – De Consumentenbond heeft in een brief aan de directies van de Volkskrant en NRC Handelsblad gevraagd naar de reden voor de prijsverhoging van de losse verkoop met respectievelijk 25 en 50 procent. Terwijl beide kranten het afgelopen jaar nog voor 1 gulden werden aangeboden, moet de lezer nu respectievelijk ƒ 1,25 voor een Volkskrant en ƒ 1,50 voor een NRC Handelsblad neertellen.

Woordvoerder F. van de Meyden van de Consumentenbond noemt de prijsverhoging 'ongehoord'. „Die staat namelijk in geen verhouding tot de 3 procent waarmee de abonnementsprijs is verhoogd." Hij vindt het een 'oneigenlijke' methode van beide kranten om 'hun losse kopers ertoe te bewegen een abonnement te nemen'.

Omdat er geen landelijke richtlijn bestaat, zijn de kranten vrij in het bepalen van hun prijsbeleid. Sinds enkele jaren hebben zij ook geen toestemming van Economische Zaken nodig om hun prijzen te verhogen. Volgens Van de Meyden maken Volkskrant en NRC op 'oneigenlijke wijze gebruik van hun bevoegdheid om hun prijzen zelf te bepalen'.

Na klachten van lezers heeft de Consumentenbond een onderzoek naar de prijzen van elf kranten gehouden. Alleen het Vrije Volk bleek haar prijs niet te hebben verhoogd.

De prijsverhogingen van de Volkskrant en NRC springen er echter qua omvang ver bovenuit. Volgens een woordvoerder van NRC Handelsblad krijgt de consument in ruil voor die forse prijsverhoging 'twee extra supplementen'.

De Volkskrant wilde volgens een woordvoerder meer in de pas gaan lopen met haar voornaamste concurrent.

Winst Océ ook dit jaar nog onder druk

VENLO – De nettowinst van Océ-van der Grinten over 1987 zal uitkomen op f 75 miljoen, nadat die over 1986 nog f 84 miljoen bedroeg. Dit heeft Océ-topman ir. H. Bodt gisteren meegedeeld in zijn nieuwjaarstoespraak tot het personeel. In november luidde de verwachting dat de nettowinst dit jaar vijf tot tien procent lager zou kunnen uitvallen dan vorig jaar. De resultaten zullen ook dit jaar onder druk kunnen blijven staan.

Het effect van interne maatregelen om de doelmatigheid en de slagvaardigheid van het kopieerapparatenconcern te verbeteren zullen pas na dit jaar hun positieve effecten hebben. De ontwikkelingen van de wereldeconomie en de koers van de dollar blijven kritische factoren voor Océ-van der Grinten, zo zei de voorzitter van de raad van bestuur.

De omzet daalde in het afgelopen jaar van f 1892 miljoen tot f 1825 miljoen. Wisselkoerseffecten drukten de omzet met 7 procent en de verkoop van Andeno-fijnchemie met 6 procent. Als deze correcties worden aangebracht, is de omzet met 10 procent gestegen als gevolg van vooral het hoge aantal plaatsingen van kopieerapparaten en de toename van de omzet in tekenkamerprodukten van Océ. Volgens Bodt beoordeelt de markt de onlangs gepresenteerde laser-printer positief.

Beurs & Valuta

Goud en zilver

AMSTERDAM – Voorlopige noteringen goud en zilver op 8-1-1988 om 14.30 uur bij de fa Drijfhout, alles in kg:

GOUD: onbewerkt ƒ 28.460-ƒ 28.960, vorige ƒ 28.400-ƒ 28.900) bewerkt verkoop ƒ 30.560, vorige ƒ 30.500 laten.

ZILVER: onbewerkt ƒ 370-ƒ 440, vorige ƒ 375-ƒ 445; bewerkt verkoop ƒ 480 laten, vorige 490 laten.

Advieskoersen

AMSTERDAM – Advieskoersen buitenlands bankpapier van gisteren:

Amer.dollar	1,81	1,93
Brits pond	3,18	3,48
Belg. frank (100)	5,22	5,52
Duitse mark (100)	110,50	114,50
It. lire (10.000)	14,20	16,20
Port. esc. (100)	1,20	1,60
Can. dollar	1,39	1,51
Franse fr. (100)	31,75	34,75
Zwits. fr. (100)	135,50	140,00
Zweedse kr. (100)	29,50	32,50
Noorse kr. (100)	27,50	30,50
Deense kr. (100)	27,50	30,50
Oost.schill (100)	15,78	16,28
Spaanse pes (100)	1,54	1,79
Griekse dr. (100)	1,10	1,50
Finse mark (100)	44,25	47,25
Joeg. dinar (100)	0,06	0,20
Iers pond	2,83	3,12

Wisselmarkt Amsterdam

AMSTERDAM – Noteringen op de Amsterdamse wisselmarkt per gistermiddag:

Amer. dollar	1,85525-85775
Brits pond	3,3545-3595
Duitse mark	112,390-440
Franse frank	33,250-300
Belg. frank	5,3695-3745
Zwits. frank	137,355-405
Japanse yen	143,420-52070
Ital. lire	15,265-315
Zweedse kroon	31,060-110
Deense kroon	29,245-295
Noorse kroon	29,270-320
Canad. dollar	1,44375-44625
Oost. schill	15,9730-9830
Iers pond	2,9810-9910
Spaanse pes	1,6460-6560
Gr. drachme	1,3600-4600
Austr.dollar	1,3075-3175
Hongk.dollar	23.80-24.05
Nieuwz.dollar	1,1900-2000
Antill.gulden	1,0275-0575
Surin. gulden	1,0275-0675
Saudische rial	49,40-49,65
Ecu gulden	2,3185-3235

INDEX Amsterdam ANP/CBS

AMSTERDAM – De jongste ANP-CBS-indices over de Amsterdamse Effectenbeurs per dato gisteren luiden (eerste kolom vorige index, laatste kolom index van gisteren, e.e.a. volgens 1979 = 100):

algemeen	219,9	222,4
alg.-lokaal	192,2	194,1
internationals	249,8	253,0
industrie	169,8	171,5
scheep/luchtv.	152,7	157,8
banken	263,7	266,3
verzekering	416,9	420,2
handel	342,7	340,3
cbs obl.index	116,9	116,9
rend. staatsl.	6,07	6,07
waarvan 3-5 jr	5,84	5,81
waarvan 5-8 jr	6,06	6,07
waarv.5 langst	6,27	6,28
rend. bng-len.	6,44	6,42
rend. banklen.	6,00	5,96
rend. pandbr.	6,02	5,96

AMSTERDAM – In verband met de verlaging van de rentetarieven door de Nederlandsche Bank is het officiële tarief voor daggeld vrijdag eveneens met 0,25 procent verlaagd tot 3,75 procent. Dat is uit de geld

BEURS-OVERZICHT

Hoger

AMSTERDAM – Een stijging van de dollarkoers zorgde in Amsterdam vrijdag evenals op de beurzen van Londen en Frankfurt voor een hogere opening, maar toen de Amerikaanse munt in de loop van de dag wat prijsgaf brokkelden ook de koersen van de belangrijkste fondsen op het Beursplein wat af. De beurs sloot daardoor prijshoudend tot licht hoger.

Op de obligatiemarkt werd daags na de discontoverlaging door De Nederlandsche Bank meer dan een miljard omgezet, maar er zat weinig beweging in de koersen. Handelaren houden het erop, dat de staat volgende week een lening zal uitschrijven met een rente van 6,25 procent en een niet al te lange looptijd.

Ahold bleef in trek, nadat eerder deze week een overneming in de VS werd gemeld. Het supermarktfonds won f 1,80 op f 68,30. In de financiële sector sprong Stad Rotterdam eruit met een winst van f 3,40 op f 100. CSM kondigde een verhoging van het dividend aan en verliet de markt f 0,70 duurder op f 49,20. Nedlloyd won f 2,80 op f 141,80 nadat donderdag de grootscheepse financiële operatie van dit transportconcern uiteen was gezet. VNU gaf de bijzonderheden over het bod van dit uitgeversconcern op branchegenoot Audet prijs en won f 0,30 op f 61,30. Er was opnieuw een grote omzet in aandelen Audet, maar de koers daalde met f 1,30 naar f 248,20 en bleef daarmee f 5 achter bij de waarde van het bod, dat hoofdzakelijk in aandelen VNU wordt uitgebracht.

Océ-van der Grinten kwam aan het einde van de beursdag met een nieuwjaarsbericht, dat in feite inhield dat de winst over 1987 meer zal blijken te dalen dan in november nog werd voorzien. De koers daalde met f 6 naar f 191.

NIEUW TESTBEDRIJF IN EYGELSHOVEN

Computerchips steeds sneller en nog beter

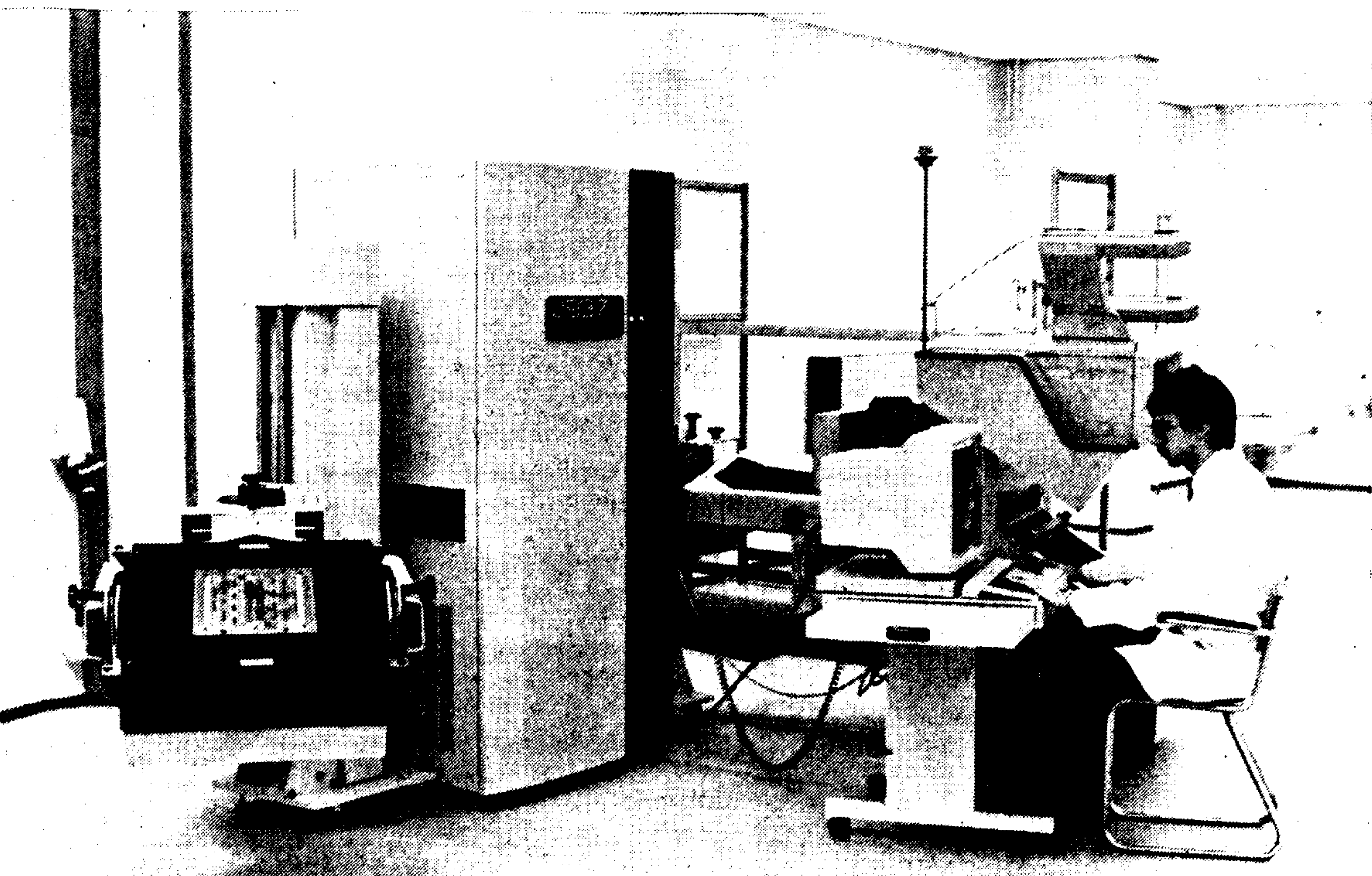
EYGELSHOVEN – Steenkolenwinning en de produktie van chips. Twee verder van elkaar staande onderwerpen zijn haast niet te bedenken. Toch is het contrast niet zo groot; in Eygelshoven zijn deze activiteiten als het ware met elkaar verenigd. Plaats van handeling is de in de wijde omtrek bekende 'witte villa', het voormalige directiegebouw van de oude mijnen Julia en Laura. In de idyllische omgeving van dit statige pand worden nu computergeheugens getest, die verspreid over de wereld zijn gemaakt en worden afgezet. Het herstructureringsproces zet zich lang na de sluiting van de mijnen voort.

Langzamerhand beginnen de activiteiten van de van oorsprong Amerikaanse onderneming Triad in de villa gestalte te krijgen. Vorige maand is een hypermoderne testbank voor geheugenchips officieel in gebruik genomen. En begin dit jaar nemen de computerexperts van Triad er hun intrek.

Triad Semiconductors (halfgeleiders) werd ruim een jaar geleden door de Industriebank LIOF naar Limburg gehaald. Het nog jonge bedrijf is opgericht door enkele superspecialisten in de micro-elektronica, die deels afkomstig zijn van de Britse chipfabrikant Inmos. Dit overzeese bedrijf wilde ooit een grote fabriek in Limburg bouwen, maar zag daar in het inzakken van de chipmarkt van af.

Triad produceert zelf geen chips en wil dat ook in de toekomst niet gaan doen. Dat werk wordt uitbesteed. Het bedrijf legt zich toe op de ontwikkeling van zeer specialistische halfgeleiders, die supersnel en super-'intelligent' moeten zijn. Mogelijk dat in de toekomst in Eygelshoven wel chips uit elders gefabriceerde onderdelen worden samengesteld, maar daar ziet het voorlopig niet naar uit.

Voor het testen van de chips heeft Triad nu de krachten gebundeld met Rood Testhouse in

● *Per dag kan deze peperdure machine, afhankelijk van de testduur, tussen de tien- en twintigduizend geheugenchips volautomatisch uitproberen.*

Gelderland, dat zich de grootste onafhankelijke chiptester van Europa noemt. Dat resulteerde eind vorig jaar in de oprichting van een *joint-venture* met Rood Testhouse Limburg (een samenwerkingsverband waarin twee ondernemingen doorgaans voor vijftig procent deelnemen). Dit bedrijf heeft inmiddels zijn intrek genomen in een van de vleugels van de Eygelshovense villa.

Triad is er – tegen de verwachtingen in – nog niet gehuisvest. Bij de opknapbeurt kwamen nieuwe gebreken aan het licht, waardoor de verbouwing uitliep en meer geld ging kosten. De acht onderzoekers die ondertussen in Europa waren aangenomen, zijn tijdelijk naar de Amerikaanse vestiging overgeplaatst; stof is immers de grootste vijand van de chipmaker. Begin dit jaar keert het onderzoeksteam terug naar het Limburgse.

Testmachine

De oprichting van het gezamenlijk testbedrijf heeft een investering van vier miljoen gulden gevergd. Op dit moment staat er nog maar één testmachine, die 24 uur per dag, zes dagen in de week draait. Met een uitloop naar zeven dagen per week. De machine kan tegelijkertijd maximaal 32 chips testen. Dat gebeurt geheel automatisch. Dagelijks zijn dat, afhankelijk van de testduur per chip, tussen de tien- en twintigduizend stuks. Het zijn zogeheten VLSI-chips en die afkorting staat voor *very large scale integrated circuits*: geheugenchips met enkele miljoenen functies. Let wel, het zijn geen chips met enorme geheugencapaciteiten. Integendeel, de chips van Triad beschikken over niet meer opslagmogelijkheden dan de gemiddelde tekstverwerker.

„Daar gaat het ook niet om", zegt M. Burton, algemeen directeur van Triad. „Wij mikken op een markt die weliswaar kleiner is, maar die om chips met speciale toepassingsmogelijkheden vraagt. Onze klanten willen chips die steeds sneller zijn, en steeds meer functies hebben. Het gaat om de snelheid van werken."

Cruciaal

Het testen van de chips is een wezenlijk onderdeel in het produktieproces. Computersystemen vervullen immers cruciale taken in onze informatiemaatschappij. Dan moet elk onderdeel van het systeem, zeker de chip, extreem betrouwbaar zijn. Directeur B. Kerseboom van Rood Testhouse Limburg: „Door de chips vooraf te testen, kan de fabrikant zich een hoop kosten besparen. Het risico dat een chip uitvalt loop je in de eerste honderd uren. Ga eens na wat dát betekent voor een chip in een satelliet. Heeft de chip die honderd uren goed gedraaid, dan is daarna de kans op storingen niet meer zo groot."

Kerseboom wil op termijn meer testfaciliteiten kopen. Bijvoorbeeld voor *burn-in* testen. Dan worden de chips in een oven gestopt en zodoende kunstmatig verouderd. Hiermee kunnen in een vroeg stadium kinderziektes worden opgespoord.

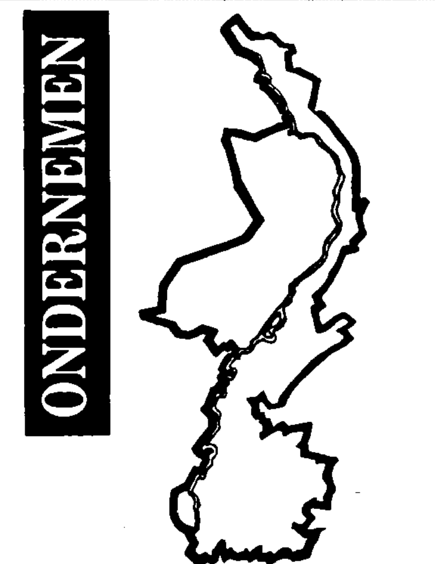
En passant vertelt de Triadboss dat hij dit jaar nog verschillende verrassingen in petto heeft. In 1986 sloot het bedrijf al een samenwerkingscontract met een chipfabrikant in de Verenigde Staten (Fairchild Semiconductors). Maar ook met Japanse en Europese fabrikanten wil Burton produktiecontracten voor zijn chips. Welke dat zijn, wil hij nog niet verklappen.

Op dit moment zit Triad nog in de (aanloop)verliezen, die in het eerste jaar (1986) opliepen tot ƒ 2,3 miljoen. Volgend jaar denkt Burton de eerste chips op de markt te kunnen brengen en verwacht hij een omzet van zes à zeven miljoen dollar.

Ontwikkelingen

Het testen van chips gebeurde totnutoe vooral in de lagelonen landen in het Verre Oosten, omdat er nogal wat handarbeid aan te pas kwam. Dat dit werk nu toch in bijvoorbeeld Eygelshoven gebeurt, is te danken aan de verregaande mate van automatisering die op dit gebied is bereikt. Directeur ing J. Bijsterbosch van Rood Testhouse in Gelderland typeert de ontwikkeling in de chipbranche als volgt: „Langzamerhand halen we steeds meer fases uit de produktie van chips naar Europa. Het is begonnen met research en produktie en nu wordt daar het testen aan toegevoegd. De puzzel wordt compleet".

han brinkman

Voor suggesties voor deze rubriek, schrijf naar: Limburgs Dagblad, redactie economie, postbus 3100, 6401 dp heerlen; of bel 045-739263.

m/v
DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS

In ons aannemersbedrijf hebben wij op korte termijn de plaatsingsmogelijkheid voor een:

ERVAREN WERKVOORBEREIDER

Voor het planmatig „uitvoeringsrijp" maken van onze bouwprojekten, waaronder o.a. wordt verstaan:

* overall- en detailplanningen
* uitvoeringsmethoden; gietbouw, bekistingssystemen
* bouwplaatsinrichtingen
* controle installatietekeningen
* overige werkzaamheden om te zorgen dat de uitvoering planmatig en organisatorisch goed verloopt.

Onze gedachten gaan uit naar een medewerker op M.T.S.- of H.T.S.-niveau, met minimaal 3 jaar ervaring in deze functie.

Honorering in overeenstemming met de belangrijkheid van deze functie.

Wanneer u belangstelling heeft voor deze zelfstandige vacature, verzoeken wij u uw sollicitatie te richten aan onderstaand adres. Uw reactie wordt vertrouwelijk behandeld.

Aan de directie van
Aannemersbedrijf
Van Zandvoort B.V.
Postbus 2622
6401 DC Heerlen

---

si-lectron

SI-LECTRON B.V. is een vooraanstaand toeleverancier op het gebied van: prefab-bedrading en kabelbomen, printed circuitboard-assemblages en assemblage van elektronica-apparatuur.

Op onze produktieafdeling Elektronica is de funktie vakant van

MTS'er Elektronica, als afdelingsleider m/v

De funktie:
- De afdelingsleider ressorteert rechtstreeks onder de produktiemanager en geeft leiding aan 15 medewerkers
- is in overleg met de produktiemanager zelfstandig verantwoordelijk voor de gehele gang van zaken op de afdeling.

De funktie-eisen:
MTS-Elektronica met funktiegerichte applikaties, meerjarige ervaring in de sfeer van industriële produktie, uitstekende kontaktuele eigenschappen, bekendheid met de principes van integrale kwaliteitszorg, beschikken over voldoende groeipotentieel (leidinggevende en organisatorische kwaliteiten).

Uw salaris is afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring. Onze arbeidsvoorwaarden zijn geregeld in de CAO voor het Metaalbewerkingsbedrijf. Onze secundaire arbeidsvoorwaarden bieden onder meer gunstige studiefaciliteiten ter verdere ontplooiing.

Uw interesse is gewekt?
- Uw schriftelijke sollicitatie met curriculum vitae kunt u richten aan: SI-LECTRON B.V., dhr. H.M.J. van der Heijden, personeelschef, postbus 31049, 6370 AA Landgraaf.

KN is een dynamisch en expansief bedrijf, welke zich beweegt op het terrein van de totale kantoorautomatisering. Minolta kopieerapparatuur, NCR computersystemen en TEC elektronische schrijfmachines zijn naast Kenline kantoorautomatiseringsprodukten de belangrijkste produktgroepen, die behalve op de nederlandse markt, wereldwijde bekendheid genieten.

Minolta is op de nederlandse markt van kopieerapparatuur een zeer gerenommeerd merk. Om aan de groeiende vraag naar Minolta copiers te kunnen voldoen, zoekt importeur KN op korte termijn:

VERKOPERS

voor de provincie Limburg.

Een verkoper van Minolta copiers is niet de eerste de beste. Hij vertegenwoordigt een zeer succesvolle lijn van geavanceerde copiers, van klein kompakt tot uitgebreide systemen.
Een kolfje naar de hand van kommercieel en technisch ingestelde mensen die goede kansen weten te benutten.
Aan hen de taak om het Minolta dealernet en de direkte verkoop te helpen versterken.

KN biedt u een vast salaris, een uitstekend werkklimaat en prima secundaire arbeidsvoorwaarden zoals pensioenregeling, auto van de zaak met privé gebruik, studiekosten en onkostenvergoeding.

Wilt u ook deel uitmaken van de uit thans meer dan 200 zeer gemotiveerde medewerkers tellende organisatie, dan zijn de volgende aspekten nog van belang:
- Uw opleidingsniveau: HAVO/MEAO
- Uw leeftijd valt binnen de leeftijdsgroep 22-30 jaar.
- Persoonlijke verkoopervaring in de buitendienst is een noodzaak. Deze ervaring behoeft echter niet binnen onze branche verkregen te zijn.

Wilt u deze kans niet voorbij laten gaan, richt dan uw schriftelijke sollicitatie met pasfoto aan de afdeling Personeelszaken.

Sloterweg 303
1171 VC Badhoevedorp
Tel. 02968-7055/7455
Telex 12333

MINOLTA

OPSTALAN B.V.
DAK- EN ISOLATIEPLATEN
KAP- EN GEVELSYSTEMEN

vraagt ter versterking van haar buitendienstteam (11 man)

A. Architektenbezoeker/acquisiteur m/v
Landelijk

B. Technisch adviseur/vertegenwoordiger
Zuid-Nederland; bezoek aannemers/dealers

Trefwoorden:

Funktie A:
- Bouwkundige ervaring of achtergrond
- Opleiding min. HTS Bouwkunde
- Leeftijd 28-35 jaar
- Doortastend/Commercieel
- Adviserend/Representatief
- "Brede kijk"

Funktie B:
- Bouwkundige ervaring of achtergrond
- Opleiding niveau MTS Bouwkunde
- Leeftijd 28-35 jaar
- Bij voorkeur woonachtig te Limburg
- Commercieel/drang tot scoren
- Gesprekspartner voor ieder niveau
- Resultaten planner
- Ervaring: reeds commercieel in de bouwwereld werkzaam geweest

OPSTALAN B.V. te Oisterwijk produceert reeds meer dan 22 jaar geïsoleerde dakelementen en dakplaten, terwijl in het marketing concept de produktie van geprefabriceerde kap- en gevelsystemen een steeds belangrijker plaats inneemt. OPSTALAN is marktleider en marktverkenner op haar gebied. Eventuele telefonische informatie, welke vertrouwelijk zal worden behandeld, kunt u verkrijgen via de heer C.B. v.d. Werke, (commercieel direkteur) (buiten kantoortijden) 073-563421.
Uw sollicitatiebrief met relevante informatie kunt u richten aan de DIREKTIE. Onder vermelding van uw interesse in funktie A of B.

OPSTALAN B.V.
Berleluxstraat 1
5061 KD Oisterwijk
Tel. 04242-19110

Wie gaat een van onze produktie afdelingen leiden?

Bedrijfsinformatie:
Ornatex b.v. is opgericht in 1971 en maakt deel uit van de Oranje Nassau Groep. Zij bewerkt voor Du Pont hoogwaardige synthetische produkten en regelt tevens het wegtransport voor de meeste van haar produkten binnen Europa. De onderneming verkeert in een expansieve fase. Het personeelbestand omvat thans ruim 460 medewerkers.

Funktie-informatie:
Als afdelingschef in een van onze produktie afdelingen bent u in dagdienst verantwoordelijk voor de dagelijkse produktievoortgang. U geeft leiding aan 40 tot 100 medewerkers, werkzaam in een 3-ploegendienst, en onderhoudt intensief kontakt met de 3 wachtchefs. Daarnaast pleegt u veelvuldig overleg met de afdelingen produktieplanning, kwaliteitsbeheersing, procesontwikkeling, engineering en onderhoud.
U rapporteert rechtstreeks aan de fabriekschef.

Funktie-eisen:
U beschikt over een adekwate opleiding en een meerjarige industriële ervaring. U beheerst de Engelse taal in woord en geschrift.
Leeftijd: 30 tot 45 jaar.

Geboden wordt:
Uw salariëring en de overige emolumenten kunnen, zoals u dat van een moderne onderneming mag verwachten, zonder meer uitstekend genoemd worden.

Informatie/sollicitatie:
De heer J.H.L. Wolters (Hoofd Personeelszaken) is gaarne bereid telefonisch informatie te verstrekken onder nr. 045-468222. Aan hem kunt u ook vóór 23 januari a.s. uw schriftelijke sollicitatie richten. Ons adres: Postbus 1085, 6460 BB Kerkrade. S.v.p. in de linkerbovenhoek van de envelop vermelden LD871222.
Een psychotechnisch onderzoek kan deel uitmaken van de selektieprocedure.
Een diskrete behandeling wordt gegarandeerd.
Het spreekt vanzelf dat ook vrouwen kunnen reflekteren.

Bewerkingsbedrijf van Hoogwaardige Synthetische Vezels

Ornatex

Van Dorp Specerijen b.v. is gespecialiseerd in de produktie en verkoop van specerijen, tuinkruiden en hulpstoffen voor bereidingsprocessen. De belangrijkste afnemers zijn: slagers, poeliers, de vleesverwerkende industrie, horeca en vishandel. Van Dorp Specerijen b.v. is een gezonde en groeiende onderneming met produkten van hoogwaardige kwaliteit en met een uitstekende reputatie.

Voor het adviseren van onze klantenkring over het ambachtelijk toepassen van onze produkten, zoeken wij een:

Vertegenwoordiger / verkoopspecialist m/v

Hij/zij signaleert marktontwikkelingen, assisteert bij produktontwikkelingen en is attent op de wensen van markt en klantenkring naar de afdeling produktie en ontwikkeling. Neemt deel aan beurzen, verzorgt demonstraties, voert verkoopgerichte en voorlichtende gesprekken, bezoekt potentiële klanten en is verantwoordelijk voor de uitbreiding van klantenkring en omzet.

Functie-eisen:
- representatief voorkomen
- leeftijd 25-35 jaar
- middelbare opleiding/S.V.O
- culinaire interesse en kennis van de slagerij- en horecabranche
- goede contactuele eigenschappen en een zeer commerciële instelling
- woonplaats in Brabant of Limburg

Wij bieden:
- een veelzijdige functie met een ruime mate van zelfstandigheid
- een interessant salaris met gunstige secundaire arbeidsvoorwaarden.

Wilt u meer informatie,
bel dan met ing. André J.M. Romijn, adjunct directeur van Van Dorp. (Privé na 19.30 uur 02159 - 16762)
Uw schriftelijke sollicitatie met curriculum vitae kunt u richten aan:
Van Dorp Specerijen b.v. t.a.v. de afdeling personeelszaken.

VAN DORP
Specerijen en Melanges
Liebergerweg 125 1223 PT Hilversum
Postbus 372 1200 AJ Telefoon 035 - 85 94 64
Telex 73465 VDORP

de Beste voorbereiding voor Bereiden

N.V. NUTSBEDRIJF HEERLEN

In het kader van de reorganisatie van nutsvoorzieningen is de dienst gemeentebedrijven Heerlen omgevormd tot een gemeentelijke N.V.. Als zodanig zal met ingang van 1 januari 1988 de opgerichte N.V. NUTSBEDRIJF HEERLEN alle nutsaktiviteiten in haar verzorgingsgebied voortzetten.
De N.V. voorziet dan ook een groot gedeelte van de inwoners van Heerlen van elektriciteit, gas, water en kabeltelevisie en exploiteert voorts een geiserpark.

Als gevolg van enkele personele mutaties kunnen op korte termijn geplaatst worden:

A bij de afdeling inspectie een:

HOOFDINSPECTEUR EGW/KTV (M/V)
(vakaturenr. 01.88)

Funktie-informatie:
- inspekteren van elektrische, water en gasinstallaties voor huishoudelijke en industriële toepassingen zowel bij nieuwbouwwerken en uitbreidingen als in bestaande panden;
- adviseren van installateurs, aannemers, architekten en verbruikers ten aanzien van toepassingsmogelijkheden, plaatsing, aansluiting, onderhoud, etc.;
- onderhouden van kontakten met diverse instanties in de ontwerp- en uitvoeringsfase;
- vaktechnische leiding geven aan een aantal inspekteurs;
- uitvoeren van de meer gekwalificeerde ad-hoc opdrachten binnen de afdeling;
- vervangen van de afdelingschef.

Funktie-vereisten:
- diploma H.T.S.-energietechniek;
- het diploma Hogere Gastechniek strekt tot aanbeveling;
- goede kontaktuele en leidinggevende eigenschappen;
- ervaring in het vakgebied;
- leeftijd ca. 30 jaar;
- rijbewijs BE en auto.

Voor nadere informatie kunt u desgewenst telefonisch kontakt opnemen met de heer ing. H.E. Aartsen, afdelingschef, tel. 045-764308.

B bij de stafafdeling bedrijfseconomische zaken een:

MEDEWERKER BEDRIJFSECONOMISCHE ZAKEN (M/V)
(vakaturenr. 02.88)

Funktie-informatie:
- meewerken aan de adviserende en ondersteunende taak ten aanzien van het bedrijfseconomische gebeuren in het gehele bedrijf, door het maken van analyses en toetsingen van kostennormen;
- verzamelen, bewerken en presenteren van beleidsinformatie;
- analyseren, bevorderen en begeleiden van ontwikkelingen van automatiseringstoepassingen;
- voorbereiden, verbeteren en beschrijven van administratieve systemen, procedures en werkmethoden.

Funktie-vereisten
- een adequate afgeronde opleiding op H.B.O.-niveau in administratief/bedrijfseconomische richting;
- ruime kennis in het automatiseren van administratieve processen;
- ervaring in bovengenoemde werkzaamheden;
- leeftijd tot ca. 30 jaar.

Voor nadere informatie kunt u desgewenst telefonisch kontakt opnemen met de heer C. Vola, afdelingschef, tel. 045-764367.

Voor beide funkties geldt dat kandidaten bereid dienen te zijn zonodig aanvullende opleidingen te volgen.
Een medisch en een op de funktie gericht psychologisch onderzoek zal deel uitmaken van de selektieprocedure.

Arbeidsvoorwaarden:
Op formele gronden, verband houdende met de nog ten behoeve van de N.V. te verkrijgen B3-status als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet, zijn de werknemers nog in dienst van de gemeente Heerlen en tot een nader te bepalen datum, naar verwachting medio 1988, op detacheringsbasis bij de N.V. werkzaam. Daarna zullen zij een rechtstreeks dienstverband krijgen met de N.V. en vallen zij onder de C.A.O. van de nutsbedrijven aangesloten bij de Werkgeversvereniging Nutsbedrijven (W.N.B.), waardoor wordt voorzien in een uitstekend pakket van primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden, waaronder ook de pensioenvoorziening van het A.B.P. en de ziektekostenvoorziening voor het personeel van de gemeente Heerlen.

Tot het moment van indiensttreding bij de N.V. zijn nog de gemeentelijke rechtspositieregelingen en salariëring van toepassing. Op basis hiervan bedraagt momenteel het maximum-salaris voor beide funkties f 4.724,- bruto per maand.

Dit bedrag zal bij de totstandkoming van het dienstverband met de N.V. in eerste instantie met ten minste 6% (excl. de eventuele salarisontwikkeling ingevolge de W.N.B.-C.A.O.) worden verhoogd.

Sollicitaties, gericht aan de direkteur van de N.V. Nutsbedrijf Heerlen en onder vermelding van het vakaturenummer, zowel op brief als envelope, kunt u binnen 10 dagen na het verschijnen van deze advertentie zenden aan de dienst personeel en organisatie van de gemeente Heerlen, Postbus 1, 6400 AA Heerlen.

Wij zoeken een energieke, gemotiveerde man voor onze afdeling

MAGAZIJN/LOGISTIEK

Vereist:
opleiding LTS metaalconstructie;
rijbewijs BCE;
chauffeursdiploma en ervaring strekken tot aanbeveling.

Sollicitaties alleen schriftelijk.

STRAETEN
Spedition Straeten KG
Postfach 2047/48
D-5100 Aachen

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

GEMEENTE BEESEL
Prettig wonen, goed werken

n verband met de benoeming van de huidige functionaris tot gemeentesecretaris elders, nodigen burgemeester en wethouders belangstellenden uit om te solliciteren naar de functie van:

GEMEENTE-SECRETARIS M/V

gemene informatie
esel is een aantrekkelijke woon- en werkgemeente met ca. 12.500 inwoners, verspreid over ee woonkernen (Beesel 2.500 inw., Reuver 10.000 inw.) en is centraal gelegen tussen Venlo n Roermond.

gemeente heeft een ruim voorzieningenniveau, o.a. op het gebied van onderwijs en creatie, een intensief verenigingsleven, een goede infrastructuur en is gelegen in een tuurlijke omgeving.

n de komende jaren zal het gemeentelijk beleid in het bijzonder zijn gericht op de rpsvernieuwingsproblematiek (reconstructie van de kern Reuver) en de ontwikkeling van het erisme.

e gemeentelijke organisatie bestaat uit drie hoofdafdelingen, t.w. middelen, burgerzaken en ondgebied, met een totale personeelsbezetting van ongeveer 75 ambtenaren. Sinds gustus 1987 functioneert er een openbare basisschool met een bezetting van 3 erkrachten.

an het hoofd van de organisatie staat een managementteam, waarvan de secretaris voorzitter

nctie-eisen
n de kandidaten wordt verwacht dat zij beschikken over:
- een voltooide opleiding op universitair of HBO-niveau;
- organisatorische, coördinerende en leidinggevende kwaliteiten;
- ervaring in leidinggevende functie(s), bij voorkeur bij de gemeentelijke overheid;
- kennis van en inzicht in automatiseringsvraagstukken.

lariëring
eze vindt plaats in niveau 12 (max. ƒ 6.908,00 bruto per maand).

lectieprocedure
e selectieprocedure wordt begeleid door het bureau G.I.T.P. te Nijmegen. Bij de selectieprocedure is een delegatie van de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, het managementteam en een personeelsdelegatie betrokken.

Een psychologisch onderzoek zal deel uitmaken van de procedure.

Vrouwen worden nadrukkelijk verzocht te solliciteren.

Inlichtingen
Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de burgemeester, drs. C.A.C.M. Nuytens, tel. 047[illegible]2333.
Op verzoek zal een informatiepakket worden toegezonden.

Sollicitaties [illegible] binnen 10 dagen na het verschijnen van dit blad richten aan het college van burgemeester en wethouders van Beesel, postbus 450, 5953 ZK Reuver, met vermelding van „soll.sec." op de enveloppe.

144577

N.V. Interpolis is een van de grotere schade- en levensverzekeringsmaatschappijen van Nederland.
De distributie vindt plaats via een netwerk van honderden tussenpersonen.
Bij Interpolis zijn ca. 1600 mensen werkzaam.
Het hoofdkantoor is gevestigd te Tilburg.
De Inspectie van Interpolis onderhoudt de commerciële contacten met de tussenpersonen.
Het belangrijkste deel van deze contacten verloopt via een team van inspecteurs in een rayon.

IN DE REGIO ROERMOND HEBBEN WIJ EEN VACATURE VOOR DE FUNCTIE VAN

algemeen inspecteur

Binnen zijn rayon is de Algemeen Inspecteur verantwoordelijk voor de realisatie van het afzetplan.
Daartoe adviseert hij de tussenpersoon omtrent produktontwikkeling, verkoopplanning, portefeuillebeheer, marktmogelijkheden en promotie.
Waar diepgaande specialistische kennis nodig is, schakelt hij collega-inspecteurs in op het terrein van Schade-, Levens-, Agrarische- of Bedrijfsverzekeringen en coördineert hij de werkzaamheden.
De Algemeen Inspecteur oefent zijn taak uit in nauw overleg met zijn Regiodirecteur aan wie hij periodiek rapporteert.

Wij zoeken een kandidaat met, bij voorkeur een opleiding HEAO-CE of vergelijkbaar niveau.
Hij dient te beschikken over uitstekende communicatieve, commerciële en managementskwaliteiten, bij voorkeur opgedaan in de verzekeringswereld.
Leeftijd: 30-35 jaar.

Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot de heer P. Deuss, Regiodirecteur van N.V. Interpolis, kantoor Roermond, tel.: 04750-3222.

Een psychologisch onderzoek maakt deel uit van de selectie-procedure.

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan N.V. Interpolis, Personeelszaken, t.a.v. de heer J. Santegoets, Conservatoriumlaan 15, 5037 DM Tilburg.

INTERPOLIS verzekeringen

Superconfex zoekt een

De interne reklame-afdeling van Superconfex plant, koördineert en kontroleert alle interne en externe reklame-aktiviteiten. Dat betekent enerzijds alle kommunikatie gericht op de konsument in Nederland en België, anderzijds alle kommunikatie gericht op de 84 Superconfex Modewarenhuizen in die landen. Daarnaast is er een voortdurende uitwisseling van informatie met de inkoopafdeling.

ORGANISATOR DIE VAN WANTEN WEET

M/V Onze nieuwe interne reklame-manager is verantwoordelijk voor planning, koördinatie en kontrole van al deze aktiviteiten en de daarbij behorende miljoenenbudgetten. Dat betekent dat haar of zijn kracht vooral ligt in organisatie en planning. Op het reklame-technische vlak worden geen nadrukkelijke eisen gesteld, omdat die kennis veelal wordt aangeleverd door interne en externe specialisten.

Wij denken aan iemand tussen de 30 en 40 jaar met een middelbare opleiding en uitstekende kontaktuele eigenschappen. Ervaring is opgedaan in een bedrijf met veel beheersmatige processen en/of systemen. Bijvoorbeeld op een produktiebedrijf of grote drukkerij. Zoals gezegd, is ervaring op reklame-gebied geen vereiste.

Wij bieden een uiterst dynamische funktie binnen een op expansie gericht beleid. De honorering is in overeenstemming met het gewicht van de funktie en de secundaire arbeidsvoorwaarden zijn uitstekend.

Uw reaktie vergezeld van uw levensloop en pasfoto verzoeken wij u te richten aan: Superconfex BV, Afdeling Personeelszaken, Postbus 66, 6170 AB Stein, t.a.v. dhr. J. van Herwijnen, Manager Personeelszaken.

Superconfex behoort tot het Macintosh-concern en levert kwaliteitskleding voor het hele gezin tegen uiterst aantrekkelijke prijzen via haar eigen 84 Superconfex Modewarenhuizen in Nederland, België en Luxemburg. Het hoofdkantoor is gevestigd in Stein (Zuid-Limburg).

SUPERCONFEX

Delmach Machine- en Staalbouw Nederland b.v.

zoekt met spoed voor haar diverse projekten:
- **elektromonteurs**
- **pijpfitter mede autogeenlassers**

Ervaring is vereist.

Sollicitaties na tel. afspraak met de heer J. Vries.
Industriestraat 7a,
6361 HD Nuth
Tel. 045-242285

143791

KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN VOOR MAASTRICHT EN OMSTREKEN
HET BAT 2 - 6211 EX MAASTRICHT

De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Maastricht en Omstreken is belast met de uitvoering van een aantal wettelijke taken en de belangenbehartiging van het regionale bedrijfsleven. Eén van de [illegible] bijhouden van het handelsregister en het verenigingen- en stichtingenregister.

De Kamer van Koophandel wil op korte termijn in contact treden met:

EEN MEDEWERK(ST)ER INFORMATIEVERSTREKKING HANDELSREGISTER

met de taak:
- het verstrekken van inlichtingen uit het handelsregister, verenigingen- en stichtingenregister, zowel telefonisch als schriftelijk;
- het verrichten van administratieve werkzaamheden die hieruit voortvloeien.

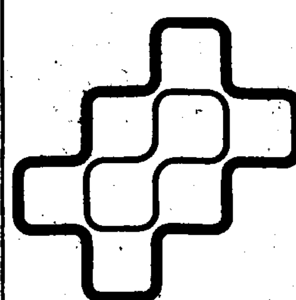
Aan deze functie worden de volgende eisen gesteld:
- MEAO met informatica of gelijkwaardig;
- ervaring met automatiseringsfaciliteiten, klantgerichte instelling, accuratesse;
- goede contactuele eigenschappen.

Hoewel in teamverband werkend dienen genoemde taken in grote mate van zelfstandigheid uitgevoerd te worden.

Voor deze functie wordt een passende salariëring geboden, conform de rijksrichtlijnen, afhankelijk van leeftijd en ervaring.
Inlichtingen omtrent deze functie kunnen worden verkregen bij mr. P.J.C. Geilen, telefoon: 043-254440.

Schriftelijke sollicitaties kunt u binnen 8 dagen richten aan de Algemeen Secretaris van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, Postbus 1920, 6201 BX Maastricht, met vermelding van medewerk(st)er HR in de linkerbovenhoek.

144898

Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek

Deze stichting met ruim 2800 medewerkers, beheert de volgende instellingen:
- Maaslandziekenhuis op de lokaties Sittard en Geleen (957 bedden)
- Verpleeghuis St. Jansgeleen, Geleen (209 bedden)
- Verpleeghuis St. Odilia, Geleen (148 bedden)
- Verpleeghuis Invia, Sittard (118 bedden)
- Verpleeghuis St. Agnetenberg Sittard (75 bedden)

Voor de Verplegingsdienst van het verpleeghuis Invia/St. Agnetenberg te Sittard zoeken wij kontakt met belangstellenden voor de funktie van

waarnemend hoofdverpleegkundige

vakaturenr. LS 124

funktie-informatie:
- organiseert en koördineert de werkzaamheden binnen een verpleegafdeling voor psychogeriatrische bewoners;
- draagt zorg voor de instruktie en begeleiding van leerling-ziekenverzorgenden;
- vervangt het afdelingshoofd bij diens afwezigheid;
- werkt mee binnen [illegible] de afdeling.

funktie-eisen:
- diploma verpleegkundige A + B of H.B.O.-V;
- enige jaren ervaring als verpleegkundige;
- gerichte belangstelling hebben voor het werken in een verpleeghuis;
- leidinggevende capaciteiten;
- leeftijd: tot 30 jaar.

arbeidsvoorwaarden: Kandidaten voor deze funktie dienen rekening te houden met het feit dat de werkzaamheden plaats vinden binnen een onregelmatig dienstenpatroon (in beperkte mate).

Voor de afdeling Fysiotherapie, verpleeghuis Invia/St. Agnetenberg, zoeken wij kontakt met belangstellenden voor de funktie van

fysiotherapeut

vakaturenr. LS 123

funktie-informatie:
- past, veelal na multidisciplinair overleg, fysiotherapeutische therapiën toe bij klinische patiënten;
- legt gegevens vast omtrent de behandeling en rapporteert hierover aan de verwijzende arts.

Het betreft hier een part-time funktie en wel voor 20 uur per week.
De werkzaamheden zijn van maandag t/m vrijdag (08.00-12.00 uur) en vinden plaats op beide lokaties van het verpleeghuis.

funktie-eisen:
- diploma Fysiotherapie;
- leeftijd tot 30 jaar.

Alle funkties staan in principe open voor zowel mannen als vrouwen.

Schriftelijke sollicitaties binnen 10 dagen richten aan:
Dienst Personeel en Organisatie
Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek
Postbus 5500, 6130 MB Sittard

In de linker-bovenhoek van brief én enveloppe het vakaturenummer vermelden.

Rabobank Swalmen
is een zelfstandige bank en maakt deel uit van de Rabobank-organisatie. Iedere Rabobank werkt voor de bedrijven en particulieren in zijn eigen gemeenschap.
De Rabobank is een coöperatieve bank, gericht op het behartigen van de financiële belangen van leden en cliënten. Het coöperatief bankieren vraagt medewerkers die zich hierbij betrokken voelen.
Wij zoeken een

hoofd bedrijven (m/v)

Het hoofd Bedrijven maakt deel uit van het management-team en zal rechtstreeks verantwoording verschuldigd zijn aan de directeur. Hij of zij zal worden belast met de coördinatie van de activiteiten Financieringen, Verzekeringen en Betalingsverkeer Bedrijven. Door een actieve en stimulerende opstelling zal hij of zij zowel binnen de eigen afdeling, de gehele bank, als daarbuiten een belangrijke bijdrage dienen te leveren aan het onderhouden en uitbreiden van de positie van de bank ten opzichte van bedrijfsrelaties en instellingen.
Bovenstaande vraagt enerzijds een actieve en initiërende opstelling en anderzijds een inspirerende stijl van leidinggeven en organiseren, die de medewerkers gelegenheid geeft zich zowel vaktechnisch als commercieel te ontplooien.

Wij denken voor deze functie aan kandidaten van 25 – 30 jaar met een opleiding op HBO-niveau (bedrijfs-economisch), aangevuld met vaktechnische studies. Uiteraard zijn goede leidinggevende, organisatorische en contactuele eigenschappen onontbeerlijk voor een goede functie-uitoefening, evenals commercieel inzicht.

Verder achten wij een brede bankervaring en tevens een ruime ervaring met bedrijfsfinancieringen van wezenlijk belang.

De Rabobank biedt een goede honorering en uitstekende secundaire voorwaarden, waaronder een dertiende maandsalaris en een premievrije pensioenregeling.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectie-procedure.

Wilt u meer weten over aard en inhoud van deze functie, dan kunt u bellen met de heer A.M. Born, directeur, telefoon 04740 – 2444.

Uw schriftelijke sollicitatie wordt met belangstelling binnen 14 dagen verwacht door de directeur van de Rabobank, Postbus 9022, 6070 AA Swalmen.

Rabobank

Nederland 1

09.30 -09.35 Nieuws voor doven en slechthorenden
11.05 -11.25 De nije Skoale. Achtdelige serie over het kiezen van een vervolg-opleiding na de basisschool. Afl.1. Testen. (Herh.)
13.00 -13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden
NCRV
15.00 De Carsons (Carson's law). Australische serie. Godfrey doet Tommy een aanbod teneinde Felicity en Edward vrij te krijgen. Ondertussen schakelen Robert en Jennifer de politie in.
15.45 (TT) Grote verhalen voor kleine mensen. Serie getekende bijbelverhalen voor kinderen. Vanmiddag: Gideon.
15.50 ■ Comedy Capers. Serie slapsticks. Vandaag: De minnaar. Met Stan Laurel en Oliver Hardy.
16.03 De sneeuwpop. Tekenfilm.
16.28 De stuntels. Tekenfilmserie.
16.33 Kids. Canadese serie over een groep middelbare scholieren. Afl.: Allemaal angst. L.D. is totaal van slag als haar vader onverwacht in het ziekenhuis wordt opgenomen.
17.00 Het mooiste kerstcadeau. Canadese tekenfilm.
17.30 Journaal
17.41 Welles Niettes. Discussieprogramma over actuele thema's. Presentatie: Legien Kromkamp. Thema: blijven we werkloos omdat we werkschuw zijn?
18.20 Op zoek naar muziek in Leeuwarden. Muziekprogramma.
18.35 (TT) Weg van de snelweg. Toeristische informatie. Vandaag: Toscane, de grootste tuin van Europa.
19.00 Ferdy de mier (Ferdy). Tekenfilm.
19.25 (TT) Dinges. Spelprogramma waarin een panel, door kinderen omschreven woorden moeten raden. Presentatie: Martine Bijl.
20.00 (TT)-Journaal
20.28 Henk Elsinks concert. Samen met het Metropole Orkest o.l.v. Harry van Hoof zingt en speelt Henk Elsink liederen op muziek van o.a. bach en von Suppe.
21.35 Daar zeg je zowat. Gevarieerd programma met Yvonne Keuls, Peter Faber, Hans van den Bergh en Daan Modderman.
22.20 Hier en nu. Actualiteitenmagazine.
22.55 U zij de glorie. Koor- en samenzangprogramma gepresenteerd door Jan Stolk.
23.20 St. Elsewhere. Amerikaanse serie. Afl.: Murder she wrote. Zuster Daniels mag, na een psychologische test, weer werken op de afdeling Eerste Hulp.
00.10 Meditatief moment. N.a.v. het programma Weg van de Snelweg een overdenking door I. Meini, pastor in Volterra.
00.22 Journaal
00.27 -00.32 Nieuws voor doven en slechthorenden

Nederland 2

11.50 -13.15 Studio Sport. Skien te Garmisch Partenkirchen. (Eurovisie uitzending)
17.15 Paspoort voor Marokkanen.
17.45 Medelanders, Nederlanders: Kouseband of sperziebonen. Programma voor Surinamers.
18.15 Nieuws voor doven en slechthorenden
18.20 Paspoort voor Italianen.
18.30 Sesamstraat
18.45 (TT) Jeugdjournaal
19.00 Journaal
AVRO
19.12 (TT) Vinger aan de pols. Gezondheidsmagazine. Presentatie Ria Bremer en Dr. Peter Lens.
19.45 Prijs je rijk. Spelprogramma gepresenteerd door Fred Oster.
20.34 'V'. Amerikaanse science-fictionserie. Een Bezoeker die het verzet welgezind is, wil een boodschap doorgeven aan Willie. Voordat hij zijn kan afmaken, wordt hij vermoord.
21.20 (TT) Tussen kunst en kitsch. Programma waarin experts kunst en antiek van particulieren beoordelen. Presentatie: Cees van Drongelen.
22.05 Mini sportpanorama. Presentatie: Jack van der Voorn.
22.30 Journaal
22.40 Studio Sport
23.10 Nieuws voor doven en slechthorenden
VPRO
23.15 -01.20 Eureka. Engelse speelfilm uit 1983 van Nicolas Roeg. Met: Gene Hackman, Mickey Rourke, Rutger Hauer, e.a. Na jarenlange beproevingen vindt Jack McCann een grote goudader. Twintig jaar later leeft hij als een koning op zijn privé-eiland maar is allerminst gelukkig.

Duitsland 1

10.00 Tagesschau/Tagesthemen
10.23 Die Sport-Reportage
10.55 ARD Sport Extra: Wereldcup Skien, afdaling dames.
11.50 ARD Sport Extra: Wereldcup skien, afdaling heren.
13.00 Tagesschau
13.15 Programma-weekoverzicht
13.45 Luther, Friedrich, Bismarck und Genossen: Warum die DDR deutsche Helden reaktiviert. Documentaire over gebeurtenissen in de DDR in een tijdperk van drie decennia. (herh.)
14.30 Sesamstraat. Kinderprogramma.
15.00 ●● Formel Eins. Hitparade.
15.45 ●● Freie Bahn für Zärtlichkeit. Formel eins extra.
16.25 Jenseits der Morgenröte. Serie. Afl.: Der Drache speit Feuer. Met: Julian Glover, Tommi Ohrner, Charles Brauer, e.a. (herh.)
17.25 Hier und Heute unterwegs
17.55 Tagesschau
18.00 Sportschau. Met o.a. Wereldcup Skiën: Noordse Combinatie in Nesselwang.
19.00 Markt
19.25 Meister Eder und sein Pumuckl. Serie. Afl.: Der grosse Krach und seine Folgen.
19.58 Programma-overzicht
20.00 (TT) Tagesschau en weerbericht
20.15 Bullitt. Amerikaanse speelfilm uit 1968. Regie: Peter Yates. Met: Steve McQueen, Robert Vaughn, Jacqueline Bisset, e.a. De getuigenis van Johnny Ross kan een onderwereldorganisatie in Chicago doen oprollen en daar kan de politicus Chalmer van profiteren. Frank Bullit van de politie in San Francisco krijgt de opdracht Ross te beschermen.
22.05 ●● Lotto
22.10 Tagesschau
22.20 Das Wort zum Sonntag. Meditatie.
22.25 Wir setzen uns ab. Programma van het Münchner Lach- und Schiessgesellschaft. Thema: Het zoeken naar vluchtmogelijkheden. Met: Renate Küster, Henning Venske, Rainer Basedow en Jochen Busse. TV-regie: Catherine Miville.
23.55 Sprengkommando Atlantik (North Sea hijack). Engelse speelfilm uit 1979. Regie: Andrew McLaglen. Met: Anthony Perkins, Roger Moore, James Mason, e.a. Een gangsterbende kaapt een verzorgingsschip dat onderweg is naar een gecombineerd boor- en baggereiland in de Noordzee. De kapers dreigen de beide installaties op te blazen als ze binnen 24 uur geen 25 miljoen pond van de Engelse regering ontvangen. De excentrieke Rufus Excalibur Ffolkes bedenkt een plan om de kapers te overmeesteren.
01.30 Tagesschau
01.35 -01.40 Nachtgedanken. Overpeinzingen door Hans Joachim Kulenkampff.

HENK ELSINK
...speelt en zingt in 'Henk Elsinks Concert'. (Nederland 1 - 20.28 uur)...

Duitsland 2

09.30 ●● Programma-weekoverzicht
10.00 Tagesschau/Tagesthemen
10.23 Die Sport-Reportage
10.55 Auslandsjournal
11.40 Gott und die Welt: Die Nachfolger.
12.10 Nachbarn in Europa. Internationaal magazine.
13.40 (TT) Diese Woche. Actualiteiten.
14.00 Die Kleidermacherleute. 100 Jaar Haute Couture. 6-Delig modemagazine. Vandaag: Das neue Zeitalter.
14.30 ●● Ihr Musikwunsch. Presentatie: Trudeliese Schmidt en Christian Boesch. M.m.v. Gwyneth Jones, sopraan; Güher en Süher Pekinel, piano; Peter Sadlo en Markus Steckeler, slagwerk.
15.15 Wasser des Lebens. Reportage over de filmopnamen van een speelfilm.
15.30 Schummel ich? Schummelst du? Schubidu! Afl.: Eine verrückt verrockte Schulwoche. Kinderserie. Met: Florian Schmidt-Foss, Anna Veit, Florian Bathke, e.a.
16.05 øø Bill Cosbys Familien-Bande. Amerikaanse comedyserie. Met: Bill Cosby, Phylicia Rashad, Lisa Bonet, e.a. Speciale gaste: Lena Horne. Afl.: Alles Gute zum Geburtstag Cliff.
16.30 Kiebitz. Dierenmagazine.
17.00 Heute
17.05 Unter der Sonne Kaliforniens. Serie. Afl.: J.R. Ewing gibt nach. Met: Ted Shackelford, Joan van Ark, Larry Hagman, e.a. (om 17.30 uur onderbroken voor reklame)
18.10 Länderspiegel. Informatie en meningen uit de Bondsrepubliek.
18.57 Programma-overzicht
19.00 Heute
19.30 (TT) Die Schwarzwaldklinik. Serie. Met: Klausjürgen Wussow, Gaby Dohm, Sascha Hehn, e.a. Afl.: Die Erbschaft.
20.15 Menschen '87. Amusementsprogramma met een terugblik naar 1987. Frank Elstner in gesprek met bekenden en onbekenden.
22.00 Heute
22.05 Sport am Samstag. Sportactualiteiten.
22.25 Cousin, Cousine. Franse speelfilm uit 1975. Regie: Jean-Charles Tacchella. Met: Marie-Christine Barrault, Victor Lanoux, Marie-France Pisier, e.a. Tijdens een bruiloft worden twee aangetrouwde familieleden, Marthe en Ludovic verliefd op elkaar. Ze zijn beiden getrouwd en proberen hun verhouding platonisch te houden. Als de verhouding toch intiemer wordt proberen ze zo min mogelijk tegelijkertijd op familie-bijeenkomsten te zijn.
23.55 ●● P.I.T. Muziekmagazine met de hits van het seizoen, gepresenteerd door Peter Illmann.
00.55 -01.00 Heute

Duitsland 3 WDF

08.50 Tele-Gymnastik (31)
09.00 Gosling's Travels: Bath. Filmportret van de Engelse stad Bath.
09.30 English für Anfänger. Cursus Engels. Les 49. (herh.)
10.00 Berufe im Wandel. Informatieve serie. (herh.)
10.30 Fernuniversität im III: Makro-Ökonomik/Frauen im Recht.
11.15 Der Dichter und seine Stadt. Filmportret van de schrijver William Faulkner en de stad Jefferson.
12.00 Telekolleg II, met om: 12.00 Mathematik, Algebra (1). 12.30 English (1).
15.35 Teletekst-overzicht
16.00 Telekolleg II, met om: 16.00 Deutsch (42). 16.30 Mathematik, Analysis, Integralrechnung (3).
17.00 Kaleidoskop: Das Magazin des Wissens. Populair-wetenschappelijk magazine.
18.00 (TT) Lindenstrasse. Serie met Bernd Tauber, Andrea Spatzek, Stefanie Mühle, e.a. Afl.: Der Wurm.
18.30 Gut drauf. Live-magazine. Presentatie: Evi Seibert.
19.00 Aktuelle Stunde. Regionaal magazine met nieuws en sport.
19.30 Sport im Westen
20.00 De Brouken Kroos. Blijspel in dialect van Heinrich von Kleist. Met: Winfried Herbig, Hannes Demming, Hildegard Arensmeyer, e.a. Regie: Werner Brüggeman. De dorpsrechter Adam, die zijn pruik niet kan vinden, moet een oordeel uitspreken over een zeer onduidelijke zaak. Er is tijdens een handgemeen een waardevolle kruik van Martha Rull vernield. De minnaar van haar dochter Eva, de boerenzoon Ruprecht wordt van deze euvelse daad beschuldigd.
21.45 Schwarze Göttinen. Serie portretten van zwarte diva's. Vandaag: De wilden jaren twintig met o.a. Ma Rainy, Bessie Smith en Josephine Baker.
22.30 Die Stühle - ein Traum zu viert. Ballet van Maurice Béjart naar het gelijknamige toneelstuk van Ionesco. Met: Marcia Haydée en John Neumeier.
23.30 Jazz vor Mitternacht: Subway: Tony Williams Quintet. Jazz-programma.
00.30 -00.35 Laatste nieuws

Duitsland 3 SWF

13.00 Telekolleg II, met om: 13.00 Deutsch (42). (herh.) 13.30 Mathematik, Analysis, Intergralrechnung (3). (herh.)
14.00 Zaalvoetbal-Toernooi vanuit de Schleyer-Halle.
18.00 Ach so... Informatief programma. Vandaag: Licht und Leben. Over de belangrijkheid van licht voor planten.
18.30 Ein Kampf mit Rom: Marcel Lefebvre vor der Entscheidung. Documentaire over de traditionalisten in de katholieke kerk.
19.00 Glaskasten
19.26 Het zandmannetje
19.30 Das Schwert des Islam (1). 2-Delige documentaire.
20.15 Notenschlüssel. Peter Wapnewski in gesprek met de componist Helmut Lachemann.
21.00 Neues
21.05 Der Eingebildete Kranke. Toneelstuk van Jean Baptiste Molière vanuit de Volksbühne in Berlijn. Met Hans Teuscher, Marion van de Kamp, Walfriede Scmitt, e.a. Regie: Horst Bonnet.
22.40 Dietrich Fischer-Dieskau zingt liederen van Gustav Mahler. 4e Deel van de cyclus.
23.55 -00.00 Laatste nieuws

België/TV 1

16.00 -17.40 ■ Broadway melody of 1940. Amerikaanse speelfilm uit 1940 van Norman Taurog. Met: Fred Astaire, George Murphy, Eleonor Powell, Frank Morgan, e.a. Johnny Brett, die samen met King Shaw optreden zijn baert hun tour de danse in de New-York Dawnland Ballroom, wordt opgemerkt door de beroemde music-hall acteur Bob Casey en krijgt een danorsl aangeboden naast de ster-danseres Clare Bennett. Maar door een vergissing wordt King Shaw aangeworven.
17.55 Nieuws via teletekst
18.00 Tik Tak. Kinderprogramma. (herh.)
18.05 Plons. Afl.: Plons en de zilverreiger.
18.10 Speel op sport. Serie jeugdprogramma's waarin op speelse wijze een bepaalde sporttak wordt toegelicht. Vandaag: Paardrijden. Presentatie: Gert Verhulst en Wilfried Mostinckx.
19.00 Joker-trekking
19.05 Boeketje Vlaanderen. Toeristisch magazine met: Toeristisch portret: Het Platin-Moretusmuseum te Antwerpen; Dit leuke land; Agenda. Presentatie: Gerty Christoffels.
19.35 Lotto-trekking, paardekoersen, mededelingen en programma-overzicht.
19.45 Nieuws en sportberichten
20.10 Kunst-zaken
20.20 Duel (Draw). Amerikaanse TV-film uit 1984 van Steven H. Stern. Met: Kirk Douglas en James Coburn. Als de bandiet Harry Holland tijdens een uit de hand gelopen spelletje poker de sheriff neerschiet, wordt hij achtervolgd door de bewoners van het stadje. Hij vlucht een hotel in en gijzelt daar de actrice Bess. De enige man die hem kan inrekenen is de legendarische sheriff Sam Starret.
21.55 Terloops. Een aparte kijk op de wereld.
22.40 Sport op zaterdag
22.55 Nieuws
23.10 De Vereffenaar (The equalizer). Amerikaanse serie. Afl.: Hopeloos (Desperately). Met: Edward Woodward, Alison Webster is getuige van een moord. Ze vlucht naar een vriendin, die haar de raad geeft de hulp van de vereffenaar in te roepen.
23.55 -00.00 Coda: Mars, van Schubert, uitgevoerd door Catherine Mertens en Luc Devos, piano.

● *KIRK DOUGLAS en ALEXANDRA BASTEDA ...als Harry H. Holland en Bess in de Amerikaanse speelfilm 'Duel'. (België/TV 1 - 20.20 uur)...*

België/TV 2

Geen uitzending

België/RTBF 1

08.15 Nouba nouba. Gevarieerd kinderprogramma met o.a. tekenfilms, de verborgen camera, boekenrubriek, Noubactif en Noubana-news. Presentatie: Jean Martin.
09.30 -10.00 Victor English method. Learning languages can be a pleasure (11 + 12).
11.40 Interwallonië, met om: 11.40 Spotkania. Magazine voor Polen. 12.20 Ciao Amici. Magazine voor Italianen.
13.00 Tribune economique et sociale. De C.S.C.
14.00 Théâtre Wallon: In piece a solo (Une place au soleil). Toneelstuk van Jean Hèselman in Luiks dialect, uitgevoerd door de toneelgroep L'âme Wallone. Toneelregie: Freddy Charles. Met: Maurice Lacroix, Théo Pliers, Paul Castro, e.a. Na 5 jaar komt Roland vrij. Hij heeft een gevangenisstraf uitgezeten voor het ontvreemden van fondsen. Thibault, zijn vroegere werkgever neemt hem opnieuw in dienst. Alleen: diens zoon blijkt inmiddels getrouwd te zijn met Mireille, Roland's vroegere vriendin.
15.40 Chabert, ou l'art de la découverte. Documentaire.
16.05 Muppet show. Met als gast Joan Baes.
16.40 Noubanimé. Met de Wuzzles. Tekenfilmserie.
16.55 Bouquins. Boekenmagazine. Vandaag: Anthony Burgess.
17.25 Coup de film. Filmmagazine. Presentatie: Terry Focant. (herh.)
17.40 Agence tous risques (The A-team). Amerikaanse serie met George Peppard, Dwight Schultz, Dirk Benedict, e.a. Afl.: Qui est qui? (Mind Games)
18.30 Gourmandises. Culinaire rubriek. Presentatie: Louis Willems en Gabrielle d'Avroy.
18.40 Joker-trekking
18.45 Télétourisme. Magazine van Guy Lemaire.
19.00 Lotto-trekking
19.26 Quick et Flupke. Tekenfilm-serie. Afl.: Camping.
19.30 Journaal en weerbericht
20.00 Le jardin extraordinaire. Tuinrubriek. Presentatie: Arlette Vincent en Paul Galand.
20.30 Le rêve Californien (Dream West). TV-serie naar het boek van David Niven. Regie: Dick Lowry. Met: Richard Chamberlain, Alice Krige, Claude Atkins, e.a. Californië 1846: Officier John Charles Fremont wordt naar het westen gestuurd om heimelijk deze streek aan de Mexicanen te ontfutselen. Wanneer hij in de vallei van Sacramento arriveert, zet hij de locale bevolking op tegen de overheersing van de Mexicanen.
22.05 Match 1. Voetbalmagazine. Presentatie: Pierre Depré. Aansl.: Lotto en Joker.
23.10 23.40 Laatste nieuws

België/RTBF 2

Geen uitzending

SSVC

10.55 Children's SSVC. Speciaal kinderprogramma, met The coral island, Battlestar Galactica en Mr. Horatio Knibbles. Presentatie: Nikki Townley.
13.15 Grandstand. Sportprogramma.
18.05 Nieuws en weerbericht
18.15 The fall guy. TV-serie. Afl.: Terror U.
19.00 Jim'll fix it. Programma waarin mensen hun dromen kunnen waarmaken.
19.35 Copy cats. TV-serie.
20.00 Casualty. TV-serie. Afl.: Burning cases.
20.50 The spy killer. Film.
22.00 The Ritz. Komische serie. Afl.: Tuesday - Women free night.
22.50 The equalizer. TV-serie. Afl.: Shades of darkness.
23.35 -00.25 Saturday almost live. Muziekprogramma.

Sky Channel

08.00 Fun Factory. Kinderprogramma.
11.10 Ski-Boy. Avonturenserie. Afl.: Danger trail.
11.40 Transformers. Animatieserie.
12.05 ●● Countdown. Muziekprogramma.
13.35 ●● Bondstec here comes the weekend. Muziekprogramma.
14.35 ●● Monsters of Rock. Muziekprogramma.
15.25 Paris to Dakar Rally. Motorsport.
15.40 Ford Ski Report
16.25 Shell International Motorsports
17.30 ●● Nescafe UK Top 40 Show. Muziekprogramma.
18.35 Lost in Space. SF-serie. Afl.: Mutiny in space.
19.30 Emergency. TV-serie. Afl.: The professor.
20.30 The Life and Times of Grizzly Adams. Avonturenserie. Afl.: Adam's ark.
21.30 WWF Superstars of wrestling
22.25 Paris to Dakar Rally. Motorsport.
22.40 Transworld Sport
23.40 ●● The Nescafe UK top 40. Muziekprogramma.
00.45 -01.15 The World Tomorrow. Nieuws uit de Worlwide Church of God.

Super Channel

07.00 Supertime. Kinderprogramma.
10.00 Videopix. Muziekprogramma.
11.00 Chart attack. Muziekprogramma.
12.00 Power hour. Muziekprogramma.
13.00 Top Gear. Programma over auto's.
13.30 Armchair adventure: Realm of Darkness. Natuurfilm.
14.30 Dundee and the Culhane. Detective serie.
15.25 Weerbericht
15.30 Super Sport
16.30 The cold war games - Basketball
17.30 The European Top 40. Muziekprogramma.
19.00 Dr Who. SF-serie. Afl.: The deadly assasin.
19.25 Weerbericht
19.30 The Professionals. Aktieserie.
20.30 Wrestling!!!
21.20 Rachel and the Stranger. Film met Robert Mitchum, e.a.
23.05 Weerbericht
23.10 OMD: Crush - The movie. Muzikale special.
00.10 Chart attack. Muziekprogramma.
01.10 -02.10 Videopix. Muziekprogramma.

TV5

15.00 Tennis. Reportage van het ECC-toernooi vanuit Antwerpen.
16.00 Le monde du cinéma. Filmmagazine.
17.15 Musique
17.20 Des planches aux planches. Portret.
18.00 Récréation. Kinderprogramma.
19.00 Special Europalia Autriche. Kunstprogramma.
19.30 L'Institut royal méteorologique de Belgique. Reportage.
20.00 Des planches aux planches. Portret. (Vervolg van de uitzending van 17.20 uur)
20.50 Lumière blueue. Film met Cécile Brohez, e.a.
21.20 Cargo de nuit. Kultureel jongerenprogramma.
22.30 -23.30 Les enfants de la blique. Documentaire serie.

FilmNet

07.00 Kuifje: De krab met de g scharen. Animatiefilm.
09.00 The little train. Tekenfilm
11.00 ■ The Tommy Steele Muziekfilm met Tommy Steele trick Westwood, e.a.
13.00 Romancing the stone. turenfilm met Kathleen Turner chael Douglas, e.a.
15.00 Dakota. Avonturenfilm Kees Brusse, Monique v.d. Ven
17.00 Dirty Mary, crazy Larry. film met Susan George, Peter F e.a.
18.30 Oliver! Musical met Moody, Mark Lester, e.a.
21.00 Harry and son. Drama Paul Newman, Robby Benson, ne Woodward, e.a.
23.00 The Howling. Horrorfilm Dee Wallace, Patrick MacNee,
01.00 Nightclub Special. Marily
03.00 Loving. Drama met G Segal, Eva Maria Saint, e.a.
05.00 This property is conden Drama met Robert Redford, Na Wood, e.a.

RTL-Plus

15.55 Heute bei uns mit Nicole hoff
16.00 Die himmlischen Ted ren. Tekenfilm.
16.30 Die Suche nach dem R bogenland. Tekenfilm.
17.05 Komm doch mal in die che. Culinair programma. Van Der Spargel des Wirtes: Sc zwurzel. Bovendien een quiz m peperde vragen.
17.20 Du schon wieder. Ameri se serie. Afl.: Die Arbeitswelt.
17.55 Einfach tierisch. Quiz twee kandidaten en dieren.
18.30 Das blaue Telefon. Prog ma over adelijke personen.
18.40 RTL-Spiel
18.53 7 vor 7 - Die Bilder des T
19.30 Police Epidemy. Engels/C dese speelfilm uit 1975 van Trent met Lawrence Dane, Candy, Dick Emery, e.a. Bro een verstrooide professor en K is de geboren ongeluksvogel. U rekend deze twee politie-func rissen moeten een ontvoerings oplossen. Geen wonder dat sp niemand meer weet hoe de za elkaar zit. (om 20.15 uur onde ken voor reklame)
20.55 Dirndljagd am Kilimand ro. Duitse tienerkomedie uit van Franze Marischka met Wol Jansen, Bea Fiedler, Angelica e.a. Harry Weber gaat met zijn s taresse op vakantie. Zijn vrouw nie gaat met haar ski-leraar op kantie en de kapster van Me ook, maar toevallig hebben ze maal hetzelfde doel. Hierdoor nen de confrontaties niet uitbl (om 21.45 uur onderbroken reklame)
22.25 Weerbericht
22.30 Horoskop
22.40 -22.45 Betthupferl

TV-KANALEN, GOLFLENGTEN

■ = zwart/wit programma
●● = stereo geluidsweergave
øø = tweetalig bij stereo-app.
TT = teletekst ondertiteling

TELEVISIE

Nederland 1: 5, 5l, 53 en 57
Nederland 2: 31, 54, 56 en 60
Duitsland 1: 9, 24 en 46
Duitsland 2: 21, 29 en 37
Duitsland 3 (WDF): 48, 50, 55 en 58
Duitsland 3 (SWF): 40 en 46.
België/TV 1: 10 en 44
België/TV 2: 25 en 47
België/RTBF 1: 3 en 8.
België/RTBF 2: 28 en 42.
RTL Plus: 7 en satelliet
SSVC: 33, 40, 49 en 59
Sky Channel: satelliet.
Super Channel: satelliet
TV 5: satelliet

RADIO

Kabel- en CAI-abonnees: voor kanalen zie schema exploitant

Radio 1: 95,3 en 100,3 mHz; 747 kHz (402 m) en 1251 kHz (240 m)
Radio 2: 92,1 en 88,2 mHz (van 19.00 7.00 ook frequenties AM- en FM-zender Radio 1)
Radio 3: 103,9 en 90,9 mHz
Radio 4: 98,7 en 94,5 mHz
Radio 5: 1008 kHz (298 m) en 891 kHz (337 m)
Omroep Limburg: 95,3 en 102,1 mHz
BRT 2: 555 m (540 kHz), FM 22, 36 en (93,7-97,5 en 97,9 kHz)
Belg. Rundfunk: FM 5, 26 en 45
RTL: 208 m (1440 kHz van 5.30-19.00), FM 6 en 33 (88,9 en 97 mHz) - KG 49 m (6090 kHz)
WDR 4: 93,9 en 91,9 mHz

RADIO

Radio 1

(Ieder heel uur nws.) 7.03 Nieuws show. 12.03 Oud plaatwerk. 12.56 Meded. v. land- en tuinbouw. 13.06 Aktua. 13.30 Country. 14.30 Sport. 16.03 Aktua magazine. 18.06 Coulissen. 19.02 Jazzplatform. 20.02 Langs de lijn. 22.03 Nordring show. 23.05 Met het oog op morgen. 0.02 Oogluik. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2

(Ieder heel uur nieuws.) 7.03 De Opening. 11.03 Rob de Nijs 'Zilver'. 12.03 Wegens vakantie gesloten. 13.03 Cabaret Zak en As. 13.30 Typisch Hollands. 16.03 Echo. 16.10 Zin in muziek. 17.03 Glas in lood. 18.03 Echo. 18.15 Levenslied en Levensleed. 19.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3

(Ieder heel uur nieuws.) 7.03 Drie voor negen. 9.03 Gospel-rock. 10.03 Popsjop. 12.03 Paperclip-Radio. 14.03 Popstation. 16.03 Zaterdag- sport. 18.03 De Avondspits. 19.02 Koploper. 20.03 Elpee Pop Special. 21.02 Elpee- en CD Pop. 22.02 Country style. 23.02-0.00 Late date.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Wakker worden met... (8.00 Nws.) 9.00 Toppers van toen klassiek. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert: Vocale muziek. 12.02 Strauss & Co. 13.02 Veronica Klassiek. 16.00 Lang leve de opera! 18.02 Avondstemming. 20.00 Nieuws. 20.02 Geestelijke muziek. 20.40 Klassieke muziek. 22.00 Orgelrubriek. 22.20 Laudate. 23.00-0.00 KRO-Literair: Spektakel - De zaak Nememsis, hoorspel.

Radio 5

6.30-6.49 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 NOS Sportief. 9.25 Waterstanden. 9.30 Hollandse nieuwe. 9.45 Rekenen. 10.00 Taal, tekens en regels. 10.15 De muzikale fruitmand. 11.30 Tijdsein-thema. 12.00 Nws. 12.05 Meer dan een lied alleen...! 12.45 Vragen naar de weg. 13.00 Nws. 13.10 Hallo Nederland. 13.30 Opo doro (Open deur). (14.00 Nws.) 14.00 De vonk. 15.30 Hobbyvitaminen. 16.30 Homonos. 17.00 Licht en uitzicht. 17.45 De Nederlandse Antillen. 17.55 Meded. en schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Iyi Haberler (Goed nieuws). 18.25 Kayen Rasja (Er is hoop). 18.40 Arabisch programma. 19.00 progr. voor buitenl. werknemers. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.14 Metterdaad hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.35 Deze week. 22.00-22.15 Gouden orgelklanken.

Omroep Limburg

(Ieder heel uur nieuws.) 9.03 Limburg boven. 10.03 Vrij spel: Pop in Limburg. 11.03 Festival: een uur cultuur puur. 12.03-12.59 Het evenement: het muziekleven in Limburg. 17.03 ROZ-aktueel: nieuws en reportages uit Limburg. 17.15 Plat eweg: verhalen en vertelsels in streektaal. 17.40-17.59 Programma voor Turken, Marokkanen en Tunesiers in Limburg.

BRT 2

5.30 Welkom Weekend.(6.00-7.00 Nieuws. 7.30 R.V.A.-berichten. 7.45 In het spionnetje.) 8.00 Nieuws. 8.12 Te bed of niet te bed. 10.00 Nieuws. 10.03 Buitenspel. 11.30 De vlaamse Top Tien. 12.00 Top 30. (13.00 Nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. 17.00 Nieuws. 17.05 Fris van Lefever. 19.00 Nieuws. 19.10 Radioscoop. 20.00 Domino. (22.00 Nieuws en Lotto-uitslagen.) 23.30-2.00 Twee tot Twee. (0.00 Nieuws.)

Belg. Rundfunk

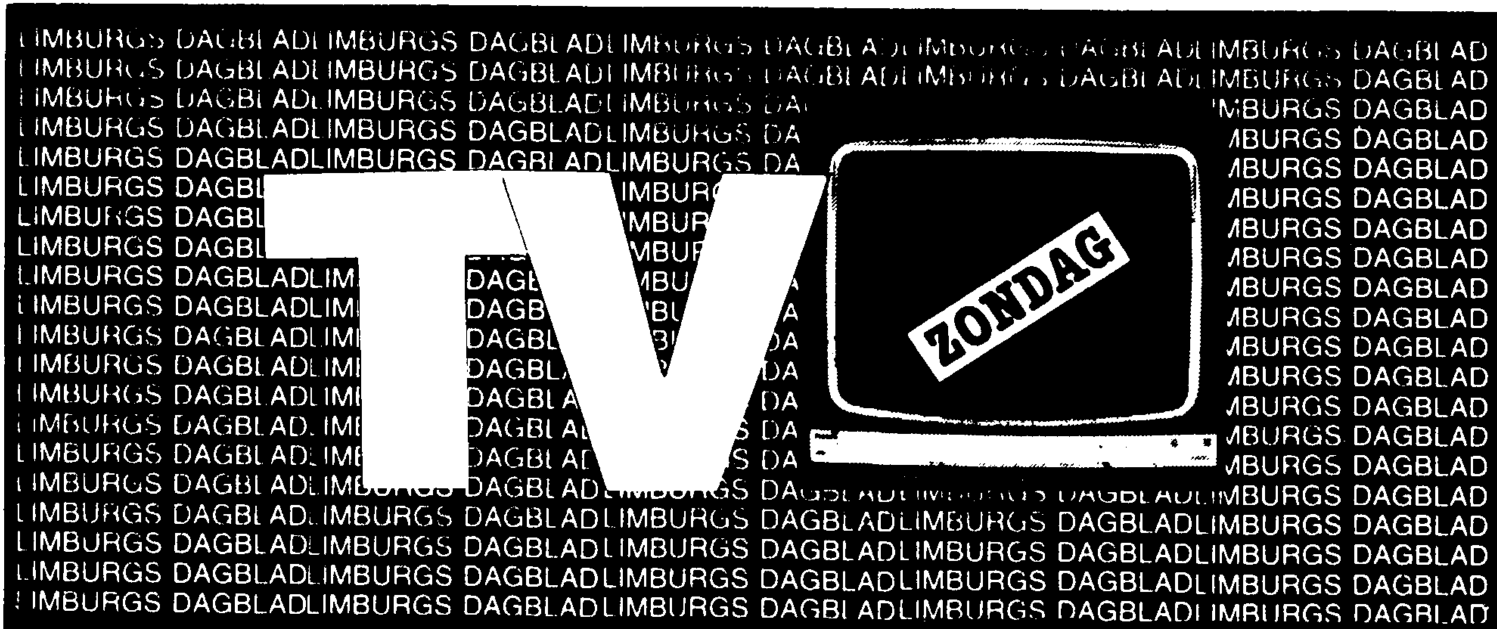
6.30 Radiofrühstück. 7.15 Wunschkasten. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.10 Presseschau. 8.30 Besinnliche Worte. 9.05 Musikexpress. 10.00 'Hit oder Niete' mit Mal Sondock. 12.00 Musik bei Tisch. 12.15 Veranstaltungskalender. 12.30 Presseschau. 12.45 Im Brennpunkt. 13.00 LP-Markt. 14.05 Hitparade mit Guy Janssens. 16.05 Contra-Re, Jugendmagazin. 17.05 Oldiekiste. 18.00 Regionalnachrichten: BRF-Aktuell. 18.30 Freie Tribüne: CSP CSC. 18.45 Evangelium in unserer Zeit. 19.00 Saturday Night Rock Show. 21.00 Trekking van de lotto-getallen.

Luxemburg/RTL

5.30 Guten Morgen, Deutschland. 9.00 Unglaubliche Geschichten. 11.00 Heimatmelodie. 13.00 Gefragt - Gespielt. 15.00 Sport-Shop. 18.00 Samstag-abend. 19.00 Luxemburg 13 31. 21.00 Happy Sound. 22.00-1.00 Traumtänzer.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.07 In unserem Alter. 9.05 Musikpavillon. 12.05 Pop-Report. 14.05 Orchester der Welt. 15.00 Café Carlton. 17.00 5-Uhr-Tee. 19.05 Das Samstagskonzert. 21.00 Musik zum Träumen. 22.30 Nachtexpress.

ederland 1

RO
00 **De grote dikke beer vertelt.** kenfilm van Janosch. Vandaag: et luchtkasteel. (herh.)
10 **Buurman & Buurman.** Kinderrie. Vandaag: Behangen. (herh.)
20 **Mevrouw Ten Kate.** Kinderse-. Afl.: Dieren bevrijden.
45 **Achterwerk in de kast.** Kinden zeggen wat ze denken vanuit de einste studio ter wereld.
00 **Spektakel.** Kinderserie. Afl.: ie heeft er nu spijt.
0 **Theo & Thea in de gloria.** Programma van Arjan Ederveen en Tos Niterink.
O/RKK
00 **Eucharistieviering** in de kerk n St. Xaverius te Amersfoort.
55 **-12.30 5 voor 12.** Informatie uit erk en wereld. Presentatie: Ad Lanebent.
00 **Nieuws voor doven en slechtorenden**
00 **Handwerken.** Les 2.
30 **Follow through.** Cursus Enels voor gevorderden. Les 11.
00 **Gute Reise.** Cursus Duits voor eginners. Les 16.
RA
30 **(TT) Zeg 'ns AAA...** Comedyerie. Afl.: Opwindend. Gert-Jan en euntje hebben ruzie: Pimmetje eigt hierdoor in het gedrang te koen. De video van de boot blijkt interessante beelden te bevatten. herh.)
55 **Eastenders.** Britse serie. Tony n Kelvin hebben de afspraak bij het rbeidsbureau totaal vergeten. Arur is een nieuw handeltje gestart: ootjes verkopen voor de voetbalub.
20 **De baas in huis?** (Who's the oss?). Amerikaanse comedyserie. fl.: Slechts tot op zekere hoogte prié. De kinderen zijn op schoolreisje. at biedt Tony en Angela de geleenheid om wat aan hun liefdesleven e doen. Maar... wel apart!
45 **Konsumentenman.** Konsumentenmagazine van Frits Bom.
30 **Journaal**
35 **De kunst ligt op straat.** Programma waarin de kunst bij de men- en thuis centraal staat. Presentatie: ti Dijckmeester en Diewertje Blok.
11 **Zoobilee Zoo.** Kinderserie. Afl.: e Zobelhup.
55 **Kwik en Flupke.** Vlaamse tenfilmserie.
00 **Journaal**
05 **De vliegende dokters** (Flying octors). Australische serie. Afl: De ngelukkigste jongen in Cooper's rossing. Bij Barbara Freeman wordt en dodelijke ziekte geconstateerd. ogelijk is de ziekte erfelijk en lijdt aar zoon Michael er ook aan.
50 **(TT) Zeg 'ns AAA...** Comedyerie. Afl.: Floppy. De hele familie is de ban van de computer. Onderussen moet Koos weer eens opdraen. Dit keer om de praktijk op te nappen.
15 **Superfan.** Spelprogramma waarin kandidaten worden getest op e kennis van hun favoriete artiest. anavond: Ted de Braak.
15 **Sonja op zondag.** Praatprogramma van Sonja Barend met gasen aan de tafel van zeven, rechtstreeks vanuit de Brakke Grond in msterdam.
05 **Achter het nieuws.** Actualiteienrubriek.
35 **Cagney & Lacey.** Amerikaanse olitieserie. Afl.: Gewild of ongewild? Een verkrachte vrouw ondervindt bij de mannelijke politie-agenten weinig begrip voor haar aanklacht. Dit tot grote ergenis van Mary Beth Lacey.
21 **Journaal**
26 **-23.31 Nieuws voor doven en slechthorenden**

ederland 2

.00 **Dag dokter.** Informatieve serie. (herh.)
.30 **Taal, tekens en regels.** Cursus Nederlands. Les 9. (herh.)
.45 **Je woordje doen.** Cursus spreken in het openbaar. Afl.: 9.
.00 **Medelanders Nederlanders:** Sranantongo & Sarnami. Programma voor Surinamers. (herh.)
.30 **Open Universiteit:** Het wereldbeeld vernieuwd. (herh.)
OS
.00 **Het Capitool.** Direkte uitzending waarin belangrijk binnen- en buitenlands nieuws wordt geanalyseerd en toegelicht.
.45 **Film van het Centrum.** Beroepsopleidingen 'Hoensbroeck'.
.55 **Schooltelevisie.** Voorlichtingsprogramma.
.25 **-15.00 The BBC Welsh in het Concertgebouw.** Het BBC Welsh Symphony Orchestra o.l.v. Sir Neville Marriner. 1. Ouverture uit Le Nozze di Figaro, KV 492, Mozart. 2. Vioolconcert in c kl.t. opus 64, Mendelssohn. Soliste: Isabelle van Keulen. 3. Requiem in d kl.t. voor soli, gemengd koor, orkest en orgel, KV 626, Mozart. Solisten: Elisabeth Gale, sopraan, Sarah Walker, alt en John Shirley-Quirk, bas.
.25 **Hollandse Nieuwe.** Informatieve serie.
.55 **Werken aan Werk.** Grafische Industrie.
.25 **Nieuws voor doven en slechthorenden**
.30 **Sesamstraat**
.45 **(TT) Het Klokhuis.** Jeugdprogramma met liedjes, sketches en reportages over van alles en nog wat.
.00 **Studio Sport**
.55 **Trekking van de lottogetallen**
.00 **(TT) Journaal**
PRO
.10 **The Garry Shandling show.** Amerikaanse comedyshow met Garry Shandling in de hoofdrol. Vanavond: Laffie.
.33 **Atlantis.** Maandelijks kunstmagazine.
.23 **Spijker.** Serie over het leven van een man, gespeeld door Jim van der Woude. Afl.: Spijker repeteert het stuk: 'Water! Water!'.
21.31 **Insignificance.** Engelse speelfilm uit 1985 van Nicolas Roeg. Met: Theresa Russell, Michael Emil, Tony Curtis, e.a. In een hotelkamer in New York ontmoeten vier figuren uit de mythologie van de jaren veertig en vijftig elkaar: Albert Einstein, het superbrein; Marilyn Monroe, het sexsymbool; Joe DiMaggio, de sportheld en Joseph McCarthy, de politicus en communistenjager.
23.15 **Augurkentegels.** Maandelijkse TV-exercities met Alex d'Electriwue. Vanavond: Stuk 4.
23.46 **-23.51 Journaal**

● **THERESA RUSSELL en MICHAEL EMIL**
...als de actrice en de professor in de TV-film 'Insignificance'. (Nederland 2 – 21.31 uur)...

Duitsland 1

09.30 **Programma-weekoverzicht**
10.00 **Het programma met de muis.** Kinderprogramma.
10.30 **Die Meister von morgen.** Das Forum junger Künstler 1987.
10.50 **ARD Sport Extra:** Wereldcup Skiën, Super-Reuzenslalom voor heren.
12.00 ●● **Der Internationale Frühshoppen**
12.45 ●● **Festkonzert des Bayerischen Staatsorchesters.** Feestconcert van het Beierse Staatsorkest. Werk van Beethoven, uitgevoerd door het Beierse Staatsorkest o.l.v. Wolfgang Sawallisch.
13.45 **Tagesschau/Wochenspiegel**
14.10 **Magazin der Woche.** Regionaal programma.
14.50 **Programma-weekoverzicht**
14.55 **(TT) Die Kinder vom Mühlental.** 13-Delige kinderserie. Afl.2: April, April und Kapitän Groschny.
15.25 ●● **Tron.** Amerikaanse speelfilm uit 1982. Regie: Steven Lisberger. Met: Jeff Bridges, David Warner, Barnard Hughes, e.a. Als een jonge computer-freak een diefstal van programma's van video-spelletjes bewijzen wil, wordt hij door zijn tegenstander door middel van een laserstraal geatomiseerd en in een wereld van elektronen verplaatst. Video-spelletjes worden nu realiteit.
17.00 **ARD-Ratgeber: Geld.**
17.30 **Globus - die Welt von der wir Leben.** Magazine over aktuele milieuproblemen.
18.00 **Tagesschau**
18.05 **Wir über uns**
18.10 **Sportschau,** met o.a. Wereldcup Skiën, Noordse combinatie in Nesselwang.
18.40 **(TT) Lindenstrasse.** Serie. Afl.: Reisen ins Ungewisse.
19.10 **Weltspiegel.** Berichten van buitenland-correspondenten.
19.50 **Sportschau-Telegramm**
19.58 **Programma-overzicht**
20.00 **(TT) Tagesschau en weerbericht**
20.15 **Tod eines Handlungsreisenden.** TV-film naar het theaterstuk van Arthur Miller. Regie: Volker Schlöndorff. Met: Dustin Hofman, Kate Reid, John Malkovich, e.a. Willy Loman heeft zijn leven lang geprobeerd de Amerikaanse droom van succes waar te maken. Op zijn zestigste doet één van zijn zoons hem de waarheid inzien, dat er van de droom niet veel gekomen is. Willy reageert hier op met een ingrijpende beslissing. Als hij als levende niets meer waard is, zal hij dat tenminste wel zijn als dode.
22.30 **Titel, Thesen, Temparente.** Cultureel magazine.
23.00 **Tagesschau**
23.05 **Hundert Meisterwerke:** Nikolaus Manuel Deutsch: Pyramus und Tisbe.
23.15 **Orgelgiganten:** Riesen-Instrumente im Spiegel der Zeit. Programma over orgels.
00.15 **Tagesschau**
00.20 **-00.25 Nachtgedanken.** Overpeinzingen door Hans Joachim Kulenkampff.

Duitsland 2

09.00 ●● **Programma-weekoverzicht**
09.30 **Miteinder.** Oud-katholieke-anglicaanse kerkdienst vanuit de St. Cyprian Kerk in Bonn.
10.15 **Mosaik.** Vandaag: Alles in Farbe. Kleurentheorieën en -spelen.
11.00 **1947: Jahr des Hungers, Jahr der Hofnung.** Uit de reeks damals - Vor vierzig Jahren. Vandaag: Terugblik op het hele jaar 1947.
12.00 ●● **Das Sonntagskonzert:** Festival der Stimmen. Sterren onder de sterrenhemel - Gala in Verona. Met o.a. Agnes Baltsa, Sarah Brightman, José Carreras, Andrew Lloyd Webber, e.a.
12.45 **Heute**
12.47 **Sonntagsgespräch**
13.15 **Damals,** vor vierzich Jahren. Serie oude weekjournaals. Vandaag: Bi-zone, Weststaat mit beschränkter Haftung.
13.30 **Das Wasser des Lebens.** Film in twee delen naar het gelijknamige sprookje van de gebroeders Grimm. Regie: Ivan Balada. Met: Michael König, Nicolas Vogel, Michele Melega, Dusan Dorcak, e.a. De oude konming is ernstig ziek. Alleen het levenswater kan hem genezen. Na elkaar gaan de twee oudste zonen op zoek, maar keren niet terug. Dan gaat de jongste zoon op weg om het genezende water te vinden.
14.15 **Hals über Kopf.** Serie. Afl.: Wackelkontakt. Met: Jan Andres, Regina Nowack, Gunter Berger, e.a.
14.45 **Terra-X.** Documentaire-serie. Vandaag: Die Spur der Giganten. Reis met Gottfried Kirchner door de begintijd van Europa. (herh.)
15.30 ●● **Zigeunerliebe.** Operette van Franz Lehar. Uitgevoerd door het Beiers Omroep Orkest van München o.l.v. Heinz Wallberg, m.m.v. o.a. Janet Perry, Jon Buzea, Adolf Dallapozza en Colette Lorand. (herh.)
16.55 **Danke schön.** Bericht van de actie Sorgenkind.
17.05 **Heute**
17.10 **Die Sport-Reportage,** met o.a. Wereldcup Skiën, slalom voor dames in Diablerets; Duitse kampioenschappen fietscross in München.
18.10 **Essen wie Gott in Deutschland.** Culinaire serie. Vandaag: Otto Koch van het restaurant 'Le Gourmet' in München.
18.50 **Programma-overzicht**
19.00 **Heute**
19.10 **Bonn direkt.** Presentatie: Wolfgang Herles.
19.30 **Mit Edmund Hillary durch den Himalaya.** 6-Delige natuurfilmserie. Afl.6: Vom Fortschritt und seinem Preis.
20.15 **Waldhaus:** Geschichten aus einem Landhotel. Met: Martin Halm, Loni von Friedl, Judith Edel, e.a. Afl.: Das Konzert.
21.15 **Heute.** Aansl.: Sport am Sonntag.
21.30 **Bei Thea.** TV-film. Regie: Dominik Graf. Met: Marianne Hoppe, Hannes Jaenicke, Ida Ehre, e.a. David, die bij zijn grootouders woont in Tel Aviv, krijgt de kans om in München te studeren. Vlak voor zijn reis naar Duitsland hoort hij het verhaal over zijn andere oma, die gescheiden was van haar Joodse man en hertrouwde met een nazi. Bij toeval ontmoet hij haar in Duitsland in het café 'bei Thea'.
23.15 **A Chorus Line in Wien.** Documentaire over de repetitie van deze musical.
00.00 **Brief aus der Provinz:** Hohenwart in Oberbayern. Een ziekenhuis sluit zijn poorten.
00.05 **-00.10 Heute**

Duitsland 3 WDF

09.00 **Telekolleg aktuell.** Algemene informatie over cursussen.
09.30 **Telekolleg II,** met om: 09.30 Englisch (42). 10.00 Chemie (3). 10.30 Betriebliches Rechnungswesen (3). (herh)
11.00 **Zu Fuss ins Land der tausend Berge.** Natuurfilm.
11.30 **Ihre Heimat - unsere Heimat.** Programma voor Portugezen, Turken en Italianen.
16.35 **Teletekst-overzicht**
17.00 **Länder - Menschen - Abenteuer:** Wintertage in Senpinar. Documentaire over een dorp in Oost-Anatolië.
17.45 **Die rote Zora und ihre Bande.** Serie naar de gelijknamige roman van Kurt Held. Afl.: Es leben die Uskoken.
18.30 **Gott und die Welt:** Sterben für die Keuschheit: Maria Goretti mal vier. Documentaire over het zalig verklaren van vrouwen, die hun verzet tegen verkrachting met de dood moesten bekopen.
19.00 **Akutelle Stunde.** Regionaal magazine met Sport im Westen.
20.00 **Barbara Streisand.** Concert met als gastster Barry Gibb.
20.50 **West 3 aktuell**
21.00 **Süden.** Toneelstuk van Julien Green. Met: Wofgang Michael, Rolf Schult, Nicole Heesters, e.a. Regie: Andrea Breth. Zuid-Carolina 1861: Op een plantage leiden de tegenstellingen van meester/slaaf, blank/zwart en Noord/Zuid tot vreemde gebeurtenissen.
00.30 **-00.35 Laatste nieuws**

Duitsland 3 SWF

09.00 **Telekolleg aktuell.** Informatie over de Telekolleg-programma's.
09.30 **Telekolleg II,** met om: 09.30 English (42). 10.00 Chemie (3). 10.30 Betriebliches Rechnungswesen (3). (herh.)
11.00 **Es ist nie zu spät.** Lezen en schrijven voor iedereen.
11.30 **Ihre Heimat - unsere Heimat.** Programma voor gastarbeiders.
12.30 **Tele-Akademie:** Een Duitse droom - reizen in het verleden. De schrijver Horst Krüger bezoekt Weimar en Oost-Duitsland.
13.40 **Bild(n)er der Chemie.** Serie over de geschiedenis van de scheikunde. Afl.: Vom fruchtbaren boden der Wissenschaft (Justus von Liebig).
15.00 **Sport im III extra.** Turngala vanuit Guppingen.
16.00 **Sport im III extra:** Jeder ein Held. Special over de Olympics voor gehandicapten vanuit Indiana.
17.30 **Grosstante Hortense Bowlen.** Serie. Afl: Die Walnussbowle.
18.00 **Turistik-tip:** 1. Studie-reizen; 2. Zomercatalogus; 3. Toeristische tips.
18.15 **Clip-Klapp.** Amusementsprogramma.
19.00 **Abendschau/Blick ins Land**
19.30 **Ich trage einen grosse Namen.** Spelprogramma.
20.15 **Europäisches Kulturporträt.** Portret van Maurice Bejart.
21.15 **Auslandsreporter.** Buitenlandse corespondente Gabriele Krone-Schmalz vanuit de Sovjet Unie. Thema: Nieuw in Moskou.
21.45 **Neues**
21.50 **Flutlicht.** Actuele reportages, nieuws en studiogasten over sport.
22.35 **Gute Witwen weinen nicht:** Tucholsky und Gertrude - eine Liebe im Exil. Show met Astrid Jacob over het laatste levensjaar van de dichter Kurt Tucholsky gebaseerd op gesprekken met Gertrude Meyer.
23.35 **W.K Schaken**
00.05 **-00.10 Laatste nieuws**

België/TV 1

11.00 **De Zevende Dag.** Wekelijks nieuwsprogramma.
12.45 **-13.30 Concert.** Dante symfonie, van Liszt, uitgevoerd door het Filharmonisch Orkest van de BRT.
14.15 **Luister met je ogen.** Les 16: Het lichaam. (herh.)
14.30 **De slechtste heks.** Engelse jeugdfilm van Robert Young. Met: Diana Rigg, Tim Curry, Ediruza Balk, e.a. Mildred Hubble zit in het eerste jaar van de internationale academie voor heksen. Ze is de slechtste leerling van de klas. De mislukkingen van Mildred gaan van kwaad tot erger.
15.45 **Krokant.** Culinaire serie. Maandelijks wordt een thema volledig uitgediept met warenkennis, materialen, recepten, wijn- en dranktips. Thema: Brood. Presentatie: Nest Mertens. (herh.)
16.45 **-17.50 (TT) ■ Wij, heren van Zichem.** 26-Delige serie naar de boeken van Ernest Claes. Afl.:18. Met: Bob Storm, Dora van der Groen, Robert Marcel, e.a. (herh.)
17.55 **Nieuws via teletekst**
18.00 **Tik Tak.** Kinderserie. (herh.)
18.05 **Plons.** Afl.: Plons en de sneeuw. (herh.)
18.10 **Er was een keer...** Korte verhaaltjes, verteld door Jef Burm. Vandaag: De norse autobus. (herh.)
18.20 **Van Pool tot evenaar.** Toeristische kwis. Vandaag: Het Maleisische schiereiland. Presentatie: Paul Ghijsels.
19.40 **Medelingen en programma-overzicht**
19.45 **Nieuws en weerbericht**
20.00 **Kijk uit!.** Verkeerstips. Vandaag: Verkeerseducatie en de lagere school.
20.05 **Sportweekend**
20.40 **Langs de kade.** 3-Delige miniserie rond de belevenissen van de Antwerpse havenpolitie. Deel 2: Kaailoopster. Test en draaiboek: Libera Carlier. Crets krijgt te maken met kaaiprostitutie. Bovendien ontdekt hij, met de hulp van zijn assistent Smeets, een reeks koperdiefstallen. De vriend van Smeets' dochter blijkt hierbij betrokken te zijn.
21.40 **Billy Joel live in Leningrad.** Billy Joel vertolkt live zijn grootste hits in Leningrad. Hij zingt o.m. Angry Young Man, Goodnight Saigon, Uptown Girl.
22.30 **-22.50 Nieuws en weerbericht.** Coda: Het hart van de nacht, van Hans Andreus.

België/TV 2

15.00 **-18.00 Stadion.** Drie uur sport, nationaal en internationaal, maximaal rechtstreeks, informatief en spectaculair.

België/RTBF 1

09.30 **Les enjeux d'un changement.** Informatief programma.
10.00 **Landbouwinformatie.** Vandaag: L'après Stockholm, balans 1987 en perspectief 1988. (EEG)
10.30 **La pensée socialiste.** Politieke uitzending. (herh.)
11.00 **Eucharistieviering**
12.00 **Faire le point.** Politiek debat.
13.00 **Journaal**
13.25 **Woody Woodpecker.** Tekenfilmserie. Afl.: Woody chaperon rouge.
13.30 **Dimanche musigue: Jeunes solistes.** Presentatie: Georges Dumortier.
14.30 **The Colbys.** Amerikaanse serie. Afl.: Le teuer d'élite. Met: Charlton Heston, John James, Katharine Ross, e.a.
15.25 **Visa pour le monde.** Spelprogramma rond het thema: Franse eilandengroep in Polynesië. Presentatie: Fabienne Vande Meerssche.
16.45 **Cinéma à la une.** Filmrubriek.
16.50 **Talkie-Walkie.** Serie. Afl.: Panique au grand hôtel. Met: Nathalie Cauvin, Isabelle Maltese, Pierre-Jean Cherer, e.a.
17.45 **L'homme et l'arbre.** Documentaire serie over het milieu. Afl.: L'olivier et la montagne.
18.00 **Noubanimé** met Les Schtroumpfs.
18.30 **Iles de Paix - 25 ans.** Documentaire-serie over het ontwikkelingswerk van de organisatie La Foundation du Père Pire.
19.00 **Le weekend-sportif**
19.26 **Quick et Flupke.** Tekenfilmserie. Afl.: Le Lait.
19.30 **Journaal en weerbericht**
20.00 **Cinéma à la une.** Filmrubriek.
20.05 **L'esprit de famille.** Spelprogramma. Presentatie: Philippe Geluck.
21.20 **Le rêve Californien.** TV-serie. Met: Richard Chamberlain, Alice Krige, Claude Akins, e.a. (slot): Door zijn optreden in Californië tegen de Mexicanen is officier John Charles Fremont een nationale held geworden. Ook maakt hij voor de Republikeinen een goede kans op het presidentsschap van de Verenigde Staten.
22.50 **Bouquins.** Boekenmagazine. Vandaag: Anthony Burgess. (herh.)
23.20 **-23.50 Laatste nieuws**

België/RTBF 2

14.40 **-16.00 Belgische kampioenschappen** cross-wielrennen te Ploegsteert-Comines. Commentaar: Théo Natthy.

SSVC

14.00 **This week, next week.** Met o.a. een nieuwsoverzicht.
15.00 **Red sails & shoal waters.** Herinnering.
15.15 **Boat show '88.** Nieuws over boten.
16.00 **Match of the day live.** Reportage van de wedstrijd tussen Ipswich Town en Manchester United.
17.55 **Wish you were here...?** Toeristisch programma.
18.20 **Vanity fair.** TV-serie. Afl.: Our friend the mayor.
18.50 **Songs of praise**
19.25 **Nieuws en weerbericht**
19.40 **Fax.** Informatief programma.
20.05 **Eastenders.** TV-serie.
21.00 **The duty men.** TV-serie. Afl.: Surveillance.
21.50 **Fortunes of war.** TV-serie. Afl.: January 1940.
22.45 **-23.25 Ski Sunday.** Informatie over skiën.

Sky Channel

08.00 **Fun Factory.** Kinderprogramma.
11.10 **Ski Boy.** Avonturenserie. Afl.: Danger trail.
11.40 **Transformers.** Animatieserie.
12.05 ●● **Countdown.** Muziekprogramma.
13.35 ●● **Heartline.** Muziekprogramma.
14.25 ●● **UK Despatch.** Muziekprogramma.
15.00 **Paris to Dakar Rally.** Motorsport.
15.15 **A Country Practice.** Drama serie.
17.05 **Swatch Fashion TV - FTV.** Programma over mode.
17.30 ●● **The Coca-Cola Eurochart Top 50 Show.** Muziekprogramma.
18.35 **Voyagers.** Avonturenserie. Afl.: Travels of Marco.
19.30 **Fantasy Island.** Avonturenserie.
20.45 **Prisoner of the lost Universe.** Film met Richard Hatch, e.a.
22.35 **Bondstec Movie Time.** Filmmagazine.
23.05 **Paris to Dakar Ralley.** Motorsport.
23.20 ●● **The Coca-Cola Eurochart Top 50.** Muziekprogramma.
00.20 **-01.00** ●● **Heartline.** Muziekprogramma.

Super Channel

07.00 **Supertime.** Kinderprogramma.
10.00 **The European Top 40.** Muziekprogramma.
11.00 **The Rock of Europe.** Muziekprogramma.
12.00 **Off the wall.** Muziekprogramma.
13.00 **Make it pay.** Hoe je je hobby's betaalbaar kunt houden.
13.30 **Tomorrow's world.** Laatste nieuwtjes op het gebied van wetenschap en technologie.
14.00 **Top Gear.** Programma over auto's.
14.30 **Supersport**
16.00 **American College Football**
16.55 **The Ski Report**
17.00 **Captain power and the soldiers of the future.** SF-serie.
17.30 **Jim'll fix it.** Programma waarin mensen hun dromen kunnen waarmaken.
18.00 **The Muppet Show command performance.** Poppenserie.
18.30 **Butterfly island.** Avonturenserie.
19.00 **Going for gold with Philips.** Spelprogramma.
19.25 **Weerbericht**
19.30 **In at the deep end.** Amusementsprogramma.
20.30 **Gilette Soccer Scene**
20.35 **Lifestyles of the Rich and Famous.** Amusementsprogramma.
21.05 **Love on the run.** Film met Stephanie Zimbalist, e.a.
23.15 **Weerbericht**
23.20 **George Shearing Live.** Muziekprogramma.
00.25 **The Rock of Europe.** Muziekprogramma.
01.25 **-02.25 Off the wall.** Muziekprogramma.

TV5

15.00 **Apostrophes.** Literair programma.
15.45 **Aujourd'hui en France.** Reportages.
16.30 **Sports magazine**
18.30 **Bonjour bon appetit.** Culinair programma.
19.00 **A la folie, pas du tout.** Amusementsprogramma.
20.00 **Je suis à Rio, ne m'attends pas pour diner.** Film met Marie-Christine Barrault, e.a.
21.30 **Histoires naturelles.** Magazine.
22.00 **Journal Télévisé**
22.30 **-23.30 7 sur 7.** Aktualiteiten.

FilmNet

07.00 **The brave frog's greatest adventure.** Animatiefilm.
08.30 **Oliver!** Musical met Ron Moody, Mark Lester, Oliver Reed, e.a.
11.00 **Harry and Son.** Drama met Paul Newman, Bobby Benson, Joanne Woodward, Marty Feldman, e.a.
13.00 **Splash.** Komedie met Daryl Hannah, Eugene Levy, e.a.
15.00 ■ **American madness.** Drama met Walter Huston, e.a.
17.00 **Give my regards to Broad Street.** Muziekfilm met Paul McCartney, Ringo Starr, e.a.
19.00 ■ **Compulsion.** Drama met Orson Welles, Diane Varsi, e.a.
21.00 **This property is condemned.** Drama met Robert Redford, Nathalie Wood, e.a.
23.00 **Loving.** Drama met George Segal, Eva Marie Saint, e.a.
01.00 **Fear no evil.** Horrorfilm met Elisabeth Hoffman, Kathleen Rowe, e.a.
03.00 **Looking for Mr. Goodbar.** Thriller met Diane Keaton, Richard Gere, e.a.
05.00 **A.K.A. Cassius Clay.** Sport documentaire met Mohammed Ali, e.a.

RTL-Plus

15.55 **Heute bei uns mit Marie-Thérèse Gwerder**
16.00 **Inspektor Gadget.** Tekenfilmserie. Afl.: Das Gespensterschloss.
16.25 **Maya.** Amerikaanse serie. Afl.: Der Betrüger.
17.15 **Sandwich.** Tekenfilm.
17.25 **Du schon wieder.** Amerikaanse serie. Afl.: Der Blinde und der Lahme.
18.00 **Die Macht der Mächtigen.** Amerikaanse serie.
18.53 **7 vor 7 - Die Bilder des Tages.**
19.10 ■ **Junges Herz voll Liebe.** Duitse speelfilm uit 1953 van Paul May met Heinrich Gretler, Hansi Brenner, Lore Frisch, e.a. Hansi moet, sinds zijn ouders onder een lawine bedolven zijn, voor de boerderij zorgen. Hierdoor moet hij nogal eens van school verzuimen. Als er een nieuwe leraar komt, krijgt Harry het een stuk makkelijker. (om 19.50 uur onderbroken voor reklame)
20.40 **Verheiratet nach Frankreich.** Russische avonturenfilm uit 1978 van Igor Maslennikow met Kirill Lawrow, Jelena Korenewa, Viktor Jewgrafow, e.a. 1048. De vorst Jaroslaw heeft drie dochters. Een is getrouwd met de koning van Noorwegen, een met de koning van Hongarije en de jongste wordt op reis gestuurd om te trouwen met de koning van Frankrijk. (om 21.20 uur onderbroken voor reklame)
22.25 **Finale - Die Sportsendung am Sonntagabend.** Reportages en gasten. (om 23.04 uur onderbroken voor reklame)
23.25 **Weerbericht**
23.30 **Horoskop**
23.40 **-23.45 Betthupferl**

● **HANS ZANDER, DORIS KUNSTMANN en MARTIN HALM**
...in de TV-serie 'Waldhaus'. (Duitsland 2 — 20.15 uur)...

RADIO

Radio 1
(Ieder heel uur nieuws.) 7.02 Ontbijtshow. 7.53 Ter overweging. 8.05 Groot Nieuws. 9.02 Sport. 10.02 Wegwezen. 11.02 Radio 1 zondageditie. 12.02 Ophef en vertier. 13.05 Hier en nu. 14.02 Langs de lijn. 18.05 Het Spoor. 19.02 Leuterkoek en zandgebak. 19.10 Kees Brusse leest voor. 19.30 De hersengymnastiek. 20.02 Toppers van Toen. 21.02 Play it again... 22.02 Een vriendendienst, hoorspel. 23.05 Met het oog op morgen. 0.02 De nachtwacht. 4.02 Aflossing van de nachtwacht. 5.02-7.00 Krieken met Adje.

Radio 2
(Ieder heel uur nieuws.) 8.02 Vroege Vogels. 10.02 Tony van Verre ontmoette Simon Carmiggelt (1). 10.30 Uit Studio en theater, 11.02 Duyscotheek. 12.02 AVRO-Magazine. 14.02 Nederlands op 2. 15.02 Pim Jacobs met hits uit de jaren 50. 16.30 Collage van het chansonfestival. 18.02 Swing low. 19.00-7.00 Zie radio 1.

Radio 3
(Ieder heel uur nieuws.) 8.02 Hurrie-up. 9.02 Zin in pop. 10.02 De wakkere wereld. 12.02 KRO-Miniparade. 13.02 Het weeshuis van de Hits. 15.02 Tijd voor Toen. 16.02 Zalige Liefdeslijn. 18.02 Hitweek. 19.02 Pop-eye. 20.02 Radio Thuisland. 21.02 De krijsende tafel. 22.02-0.00 Op Slag van Maandag.

Radio 4
8.00 Nws. 8.02 H vier. 9.00 Musica religiosa et profana. 10.00 Eucharistieviering. 11.00 Für Elise. 13.00 Nieuws. 13.02 Opera Matinee. 14.00 Onder de groene linde. 14.15 Rotterdams Philharmonisch Orkest. 16.30 Diskotabel. 18.00 Nws. 18.02 Musica Nova. 19.00 Continu muziek. 20.00 Nws. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 Kamerconcert. 22.30-0.00 En wie wacht er op wie achter blijft, hoorspel.

Radio 5
6.30-6.49 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te Deum Laudamus. 9.55 Waterstanden. 10.02 Verhalen vooraf. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen. 12.00 Nws. 12.05 Het zwarte gat. (13.00 Nws.) 14.00 Radio Romantica. 16.55 Mededelingen en schippersberichten. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde ganzen. (18.00 Nws). 18.10 Liturgie en kerkmuziek. 18.40 Nederl. progr. 19.00 Progr. voor buitenl. werknemers. 19.20 Suara Maluku 19.55 Tambu 20.30 Zorg en Hoop. 21.20 Cultuur Special. 22.00 Dichter bij de dichter. 22.10 Jazz uit het historisch archief. 22.40-23.00 Hobbyscoop.

Omroep Limburg
9.03 Postbus 94: muziek op verzoek. 10.02 Trefpunt. 11.02 ROZ-Sport. 12.02- 13.00 Het concert: concertserie met vooraanstaande amateur orkesten, ensembles en koren. 18.02-19.00 ROZ-Sport.

BRT 2
6.30 Goede morgen, morgen.(7.00 Nieuws) 8.00 Nieuws en lotto-uitslagen. 08.12 Relax. 09.00 Hitrevue. 10.00 Nieuws. 10.03 De prehistorie. 11.00 Het genootschap. 13.00 Nieuws. 13.10 Brabant op zondag. 14.00 Fiestag. 17.00 Nieuws. 17.05 Sportkaffee. (19.00 Nieuws.) 20.00 Vragen staat vrij. (22.00 Nieuws.) 23.30-2.00 Twee tot twee. (0.00 Nieuws en 0.03 Jazz in de nacht.)

Belg. Rundfunk
6.35 Fröhlicher Auftakt. 7.15 Wunschkasten. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.00 Fröhlicher Auftakt. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.00 Forum - das Kulturmagazin. 11.05 Treffpunkt Frischauf. 12.45 Schlagersouvenirs. 14.05 Die deutsche Schlagerparade mit Frank Österling. 16.05 Domino: Die Spielshow des BRF. 17.05 Sportmagazin. 18.40 Seniorenfunk. 19.00 Wunschkonzert. 21.00 Sportresultate vom Wochenende.

Luxemburg/RTL
7.00 Morgens um 7... 8.00 Heimatmelodie. 10.00 Wünsch dir was bei RTL. 14.00 Wie es euch gefällt. 18.00 Nachtgefragt. 19.00 Luxemburg 13 31. 21.00 Happy sound. 22.00-1.00 Traumtänzer.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.05 Das grosse Platzkonzert. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. 15.00 Was darf es sein? 17.00 Chöre der Völker. 18.05 Schellack-Schätzchen. 19.00 Erinnerung. 21.00 Musik zum Träumen. 22.30 Nachtexpress.

Jan Rietman ('Los Vast'-tv) gaat nu óók in België presenteren

'Vroeger schreeuwde ik alleen, nú ben ik vrij serieus bezig'

- door harrie cremers -

HEERLEN – 'Los Vast' op tv wordt verder uitgebouwd, het zit er dik in dat dit jaar het 'Kuipspektakel' opnieuw wordt gehouden en Jan Rietman gaat nu ook in België een radioprogramma presenteren. „Ik ben per ongeluk presentator, máár ik heb na mijn opleiding aan het conservatorium altijd muzikant willen worden". De 35-jarige in Doetinchem, in de Achterhoek, geboren Rietman (getrouwd met Els, vader van twee kinderen Lilian (2) en de 4-jarige Janine) wil dat wel eens nadrukkelijk kwijt. „Dat we met de uitzendingen van die 'Los Vast'-band zijn begonnen is voor mij een leuk samenspel van èn spelen èn presenteren. Wanneer ik me nu op de video terugzie tijdens mijn eerste radioprogramma's van 'Los Vast', dan weet ik niet wat me overkomt. Jongen, een gekrijs en een geschreeuw als dat van een kip zonder kop! Ik zeg helemaal niks, ik schreeuw alleen maar. In de voorbije vijf jaar is dat wel even veranderd. Ik ben nu vrij serieus geworden".

De beslissing dat hij op de radio niet meer 'Los Vast' presenteert, vindt Jan Rietman nog steeds jammer. „Maar ja, het was noodgedwongen door al dat gedonder met de financiën van Los Vast Producties met de NCRV. Een zaak overigens waar ik niets mee heb te maken. Ze moeten het zelf maar uitvechten", aldus Jan die het daarom beter vond om uit elkaar te gaan. „Het werd bij die afdeling van de radio steeds moeilijker werken. Dus dan is het beter om op zo'n moment uit elkaar te gaan, maar radio blijft m'n eerste liefde. Van de andere kant is het goed om me nu eens helemaal in te zetten voor tv. Dat is weer eens iets heel anders. Ik ben overgestapt naar Joop van de Ende Produkties, maar ik blijf werken voor de NCRV-televisie. Net als bij de radio hebben we nu ook weer ergens in een hal een bühne, licht, décor en publiek, maar tijdens de live-programma's voor tv is het toch weer net een tikkeltje anders. Er wordt meer aandacht besteed aan het camerawerk, aan de manier waarop ik praat en loop, aan de muziek. Een zachte song, dat kon vroeger bij de radio niet als het geen hit was. Je kon het bijna niet riskeren met het publiek in de zaal. De mensen luisterden niet. Ze schreeuwden alleen maar de hits mee. Nu op tv kun je met 'Los Vast' wél lekkere muziek brengen".

Long Tall Ernie

Op z'n zevende had Jan Rietman voor de eerste maal pianoles. Hij speelde in allerlei bandjes, volgde conservatorium en kwam bij 'Long Tall Ernie and the Shakers' terecht.

Nadien ging hij werken in studio's, maakte arrangementen voor grote orkesten. Als pianist behaalde hij tijdens het Loosdrecht Jazzfestival een tweede plaats en na 'Rainbow Train' ontmoette hij Eddy Becker, die indertijd 'Los Vast' presenteerde. Eddy had zijn eigen produktiemaatschappij en Jan werd nu vijf jaar geleden zijn opvolger met 'Los Vast' op de inmiddels tot popzender gebombardeerde Hilversum 3 (nu Radio 3). Met het programma gingen ze het land in. Hij herinnert zich: „We begonnen in Bunschoten-Spakenburg met 300 mensen. We waren bang dat we geen publiek hadden, maar je moest echt op de grond zitten, want anders konden ze achterin de zaal niets zien. Het was de tijd van 'Doe Maar', de razend populaire groep. We zagen een golfbeweging. Het was gewoon niet aan te slepen. Voor de uitzending van twaalf uur lagen de mensen 's ochtends om vijf, zes uur al voor de deur. Vijf- of zesduizend enthousiaste fans, dat was geen uitzondering. Ongelooflijk voor een Nederlandstalig programma. Daarna is het weer een tijdje minder geweest met de publieke belangstelling, maar op het moment dat we stopten, op 19 december van het afgelopen jaar, was het weer drukker dan ooit. Bedenk hierbij dat het de Nederlandse artiesten heel slecht gaat. We hebben op dit moment nog maar één artiest in de hitparade."

Hysterisch

'Los Vast' is een deel van zijn leven. Rietman kon het succes jaren geleden niet voorspellen. Duizenden en nog eens duizenden fans. Heeft hem nooit een angstig gevoel bekropen bij zo'n vaak hysterische massa? Hij vindt het wel zinvol om daar iets over te zeggen: „We zitten nu in een soort cirkel waarbij het haast ondoenlijk wordt om mensenmassa's te controleren. Je ziet wel wat er is gebeurd bij Nederland-Cyprus tijdens dat bomincident. Grote groepen mensen kunnen op dit moment worden gemolesteerd door dertig, veertig raddraaiers. Dat is een slechte zaak. Het is natuurlijk te gek om los te lopen dat we twee- tot driehonderd security-mensen nodig hebben om in 'De Kuip' of in 'Ahoy' samen feest te vieren. Ik heb het over 'Los Vast' met 50.000 bezoekers. Maar het is niet alleen bij ons en bij het voetbal zo. Ook bij een optreden van Madonna moet je een horde veiligheidsmensen laten aanrukken. Het is een sociaal probleem geworden.

● **Ooit gedacht om een Europees programma te gaan presenteren?**

„We leven in een uniek land. Om te beginnen spreekt negen van de tien Nederlanders redelijk Engels of men verstaat het. We hoeven ons dus niet afgsloten te voelen. België, Duitsland, Engeland, Frankrijk. Het ligt allemaal om de hoek. Dat zijn grote landen, ik zou wel Europees willen werken. Dat vind ik leuk, ik doe trouwens al sportprogramma's bij Sky Channel. De reakties zijn gigantisch. Europa wordt een eenheid, net zoals de Verenigde Staten van Amerika. Dat houdt je niet meer tegen. We kunnen niet alleen meer Nederlands blijven denken. Nederland zal overigens altijd mijn basis blijven, want ik hou van dit land. Europa komt echter steeds dichter bij elkaar. Straks komt dat allemaal wel goed als die satellietprogramma's een beetje doorbreken. Wat zou er mooier zijn dan een uurtje Italiaanse, Zweedse, Spaanse of Zwitserse muziek op tv. Dan leren we die culturen ook eens kennen en de artiesten van dáár. Neem nu bijvoorbeeld in Frankrijk 'France Gall'. Iedereen in Nederland denkt dan nog aan 'Poupée de cire, poupée de son'. Maar na het songfestival is er nog wel iets meer met France Gall gebeurd. Dat mens is te waanzinnig, gewoonweg een grootheid. Alleen hier hoort niemand er meer wat van".

Bourgondisch

Overigens is een beetje chauvinisme volgens Jan Rietman niet misplaatst. „Alleen moeten we in Nederland dan wél een consequente lijn volgen. Als het Nederlands elftal speelt, dan staat het hele land erachter, maar dat moet met artiesten óók. Economisch gezien is dat toch een grote groep, nietwaar? En verder: als het Nederlands leger iets bestelt, dan kijken ze eerst of ze – terecht – bij DAF terecht kunnen en dan gaan ze pas naar Mercedes of een ander. Maar bij artiesten lijkt het wel alsof het precies andersom is. Hoe verder weg, hoe leuker het is. Liefde voor de eigen taal dat vergeten ze in Nederland nog wel eens.

Hier wordt veel te gauw naar Prince en Madonna gegrepen. Wanneer ik met mijn auto door België rijd, dan hoor ik daar om de tien minuten ergens op een van de zenders wel een Boudewijn de Groot of Will Tura". België heeft trouwens het hart van Jan Rietman gestolen. „Ik ben verslingerd aan dat land. De mensen zijn er zo lief, net zoals in Limburg. Ze zeuren en schreeuwen niet van 'meneer Rietman, ik mót een handtekening". Neen, in België zeggen ze altijd: „Awel, meneer Rietman zoudt gij effe tijd hebbe?" Ik houd daar van, van die Bourgondische beleefdheid, want dat is het in principe. In de zomer – omdat mijn kinderen erg gauw wagenziek zijn – gaan we trouwens altijd in de buurt van Middelkerke een maandje of anderhalf op vakantie. Je kunt er trouwens ook héérlijk eten".

Idealen

Idealen? Ach, Jan Rietman weet het eigenlijk niet. Het lijkt me bij bijvoorbeeld vreselijk leuk om een film te maken, maar dat is wel tijdrovend. Ik ken mijn impulsiviteit en ik ben bang dat ik tegen de muur zal lopen. Overigens hebben we vroeger met Long Tall Ernie and the Shakers al eens een film gemaakt: 'Het mes' met Willeke van Ammelrooy. Ik vond het vreselijk leuk om te zien hoe die materie in elkaar zit. Maar denk nu niet dat hier een filmster tegenover je zit. Verre van daar, maar een rolletje als Alain Delon, een beetje listig, ja, dat zou me wel liggen".

Op z'n minst heeft Rietman nóg twee hobby's. Om te beginnen tv-kijken. „Als ik wakker word dan gaat die meteen aan. Al is het maar het testbeeld of teletekst. Als het maar beweegt, weet je wel. Ik ben een vreselijke fan van ongecompliceerde films. Cowboyfilms vind ik fantastisch en series als Perry Mason, daar zit ik echt van te genieten. Dat vind ik lekker".

En dan voetballen! „We hebben een 'Los Vast'-elftal met allemaal artiesten. Het is niet alleen mijn hobby, maar ook door mijn werk bij Sky Channel waar ik voetbal uit Nederland presenteer. Neen, als ik stoom wil afblazen, dan ga ik een lekker potje voetballen en dan word ik zo'n kwaaie aan me. Ik ben vreselijk fanatiek, bij het gemene af soms. Maar dan gooi ik er ook alle agressie uit. Dat heb je in dit vak ook wel nodig, want de boog kan niet altijd gespannen zijn".

Rietman lijkt ontspannen wanneer hij op radio of tv presenteert. „Je moet gewoon je werk doen, vooral niet overdrijven en zeker niet denken dat je een hele bink bent. Als de vuilnisman niet komt, dan zitten we met grotere problemen. In het leven moet je kunnen relativeren, het moet gezellig blijven, je moet met z'n allen kunnen lachen. Dan hou je het lang vol. Ik hoop in 2025 nog te leven met mijn gezin en alle mensen die mij dierbaar zijn. Ik hoop óók dat ik dan nog lekkere muziek kan maken en lekker kan presenteren. Maar het is - denk ik - 'de tand des tijds' die dit wel zal veranderen".

● **JAN RIETMAN**
...„Als ik stoom wil afblazen, dan ga ik een lekker potje voetballen en dan ben ik vreselijk fanatiek, bij het gemene af soms"...

Show
EINDREDACTIE: HARRIE CREME
Tel. 045-739273/739274

Sky Channel op kabel in Hongarije

(Van onze rtv-redactie)

AMSTERDAM – De commerciële satellietzender Sky Channel is nu ook te zien in Hongarije. Sinds kort kan men in 52.000 woningen de programma's van Sky Channel ontvangen. Sky Channel heeft daarvoor kontrakten afgesloten met de Hongaarse PTT en het Hongaarse bureau voor auteursrechten 'Artisjus'. De zender verwacht in de komende maanden nog 80.000 aansluitingen in Hongarije te kunnen realiseren. Sky Channel begon in het voorjaar van 1987 met het doorgeven van haar programma's in de belangrijkste hotels in Boedapest.

Zoete wra van Clin Eastwoo

CARMEL – De filmacteu Eastwood heeft er een pa voor nodig gehad, maar n hij dan toch de rekening v die hem ertoe had aang naar het burgemeestersch Carmel in Californië te st

Vier jaar geleden vroeg E aan het gemeentebestuur o de renovatie van een pand koker 45 cm hoger mocht dan de strenge bouwvoors van de gemeente toestond verzoek werd afgewezen e Eastwood moest zijn bouwp zigen. Dat voorval, zei de bracht hem ertoe een gooi naar het burgemeesterscha kreeg het met 200 dollar per bezoldigde ambt in 1985.

Deze week kon de acteur wr men. De gemeenteraad kre brief te behandelen waari raadslid David Maradei vroe om de bouwvoorschriften mocht en bij het verbouwen v huis het dak 45 cm boven de ter grens mocht laten uitstek

Eastwood vond dit 'buiteng cynisch' en de raad wees m behandeling van 3-1 Marade zoek af.

Clint Eastwood onthield zi stemming omdat hij, zei hij aard der zaak bevooroordee

KLANKEN UIT LIMBURG EN PARAGUAY NU OP ELPEE 'AY AY DOLORE

'Klumpkes Blumkes' zingen n met 'Los Duendes Paraguayos

(Van onze showpagina-redactie)

MUNSTERGELEEN – De triomftocht van het oorspronkelijke trio LOS PARAGUAOS begon in ons land. Vijftien jaar geleden en, omdat twee leden niet meer leven, heet het trio tegenwoordig 'LOS DUENDES PARAGUAOS'. Deze week waren ze in Limburg: leadzanger Alfredo Arevalo samen met Carlos Dario Garcia en Silvio Mora. De nieuwe club dus. In 'De Karelhoeve', de platenstudio van Jan Theelen in Munstergeleen, waren ze samen met de Heerlense groep KLUMPKES BLUMKES voor de opnamen van een elpee met klanken uit Limburg en Paraguay. Een niet-alledaagse ontmoeting dus voor de langspeler 'Ay Ay Dolores', die over twee weken zal verschijnen.

Ton Verkerk, de secretaris van 'Klumpkes Blumkes', legde ste contacten met Carlos Da cia van Los Duendes Paragu de Zwiserse bergen. Tweem men elkaar toen al misgelo dens afspraken, eerst in Inn en later in Zürich.

Na drie dagen zitten de opna de platenstudio in Munsterge nu op. De titel 'Ay, Ay Dolo een nieuwe versie van het po ste nummer van 'Klumpkes kes', maar nu met een or Spaanse tekst. Los Duende guayos zingt de coupletten Klumpkes Blumkes steeds rein. Met dit lied wil men de kale uitwisseling accentuer sen beide groepen. De elpee één nummer na (Coconut gezongen door Joh. Janssen) in het Spaans wordt gezong vat nummers als La Bamba, rompompero, Cieto Lindo, L cidad, Malaguena, Merengue en een geheel nieuwe versie lied 'Mexico', de song waarme tijds Luis Mariano en later d gezes zonder Naam zo veel hadden.

De opnamen voor deze elpee eigenlijk een ongewone klu trio uit Paraguay kan géén no ziek lezen of zoals leider Ca Garcia zegt: „De Duende is hetgeen betekent dat wij he hoogste gevoel beleven om te maken".

Nog even over 'Klumpkes kes': die zijn vandaag (zaterd ook zondag van de partij tijde Internationaal Reizenfestival stadsschouwburg van Heerle presentatie van de nieuwe vindt plaats op 21 januari.

● *De stemming was opperb dens de opnamen voor de elp 'Ay, ay, Dolores'. Op deze fo de voorgrond het trio LOS D DES PARAGUAOS met da ter de verzamelde 'KLUMP BLUMKES'.*

Het Audiologisch Centrum, een van de instituten van de Lucas-Stichting, houdt zich bezig met het gehooronderzoek en de revalidatie van slechthorenden. Hiervoor beschikt het Centrum over een multidisciplinair team van deskundigen. Naast het gehooronderzoek en de technische revalidatie met behulp van een hoortoestel wordt veel aandacht geschonken aan de psycho-sociale aspecten van slechthorendheid. Voor het sekretariaat zoeken wij op korte termijn een all-round

secretaresse (m/v)

in 90% dienstverband

Functie-inhoud:
- het verzorgen en coördineren van de patiëntenplanning;
- het verzorgen van in- en uitgaande telefoon, postbehandeling en correspondentie;
- het coördineren van de afspraken van de diverse teamleden;
- het typen van de verslagen en brieven naar de verwijzers met behulp van een PC (Wordperfect);
- het voorbereiden en het invoeren van de diverse gegevens in een computer.

Funktie-eisen:
- diploma secretaresse-opleiding of vergelijkbaar diploma;
- enkele jaren relevante ervaring;
- goede contactuele eigenschappen;
- minimum leeftijd 25 jaar.

Wegens de grote diversiteit van de werkzaamheden is een grote zelfstandigheid en een goed improvisatievermogen noodzakelijk.

Eventueel kan een psycho-technisch onderzoek deel uitmaken van de selectie-procedure.

Salaris in overeenstemming met het belang van de funktie; andere arbeidsvoorwaarden volgens de CAO-Ziekenhuiswezen.

Inlichtingen omtrent deze funktie worden desgewenst verstrekt door Ir. J.J.T. Hendriks, Hoofd Audiologisch Centrum (tel. 045-239680).

Schriftelijke sollicitaties binnen 14 dagen met curriculum vitae richten aan:
Lucas-Stichting voor Revalidatie (afd. Personeelszaken), Zandbergsweg 111, 6432 CC Hoensbroek.

cas Stichting voor Revalidatie

De Hollandse Constructie Groep bv [HCG] is in het binnen- en buitenland actief op het gebied van staalconstructies, offshore-constructies, industriële ketels en apparaten, nieuwbouw en onderhoud van procesinstallaties, dak- en wandbeplating en lucht- en warmtetechniek.

Ten behoeve van de vestiging Sittard van de hoofdafdeling Industrie Service zoeken wij

pijpbewerkers
en
lassers

die in de fabriek te Sittard, dan wel op verschillende bouwplaatsen, in de montage worden ingezet.

Belangstellenden kunnen informatie verkrijgen op dinsdag 12 en woensdag 13 januari 1988, van 19.00-21.00 uur bij HCG Sittard, Mgr. Buckxstraat 6, Sittard.

werkmaatschappij van Hollandsche Beton Groep nv [HBG]

Ruys

RUYS te 's-Gravenhage (onderdeel van de Kramers en Ruys Groep) is een vooraanstaande onderneming, die zich heeft gespecialiseerd in de import en verkoop van apparatuur voor de postverwerking en computer-outputverwerking.
Het bedrijf heeft zich, mede dankzij een programma van kwalitatief hoogwaardige produkten, een belangrijk marktaandeel verworven.
Bij Ruys werken ongeveer 90 medewerkers/sters.

Ter versterking van ons verkoopteam zoeken wij voor onze postverwerkingsdivisie voor het rayon LIMBURG een

Verkoper/Specialist m/v

Na een ruime inwerkperiode, waarin u alle facetten van onze apparatuur leert kennen, zult u worden ingezet bij de verkoop van onze postverwerkings-systemen waaronder de Francotyp frankeermachine.

Wij menen, dat een opleiding op minimaal HAVO-niveau een absolute voorwaarde is. Tevens beschikt u over aantoonbare verkoopervaring, terwijl ervaring op het postverwerkingsgebied een duidelijke pré is.

Gezien uw rayon bent u woonachtig in de provincie Limburg. Uw leeftijd ligt boven de 25 jaar.

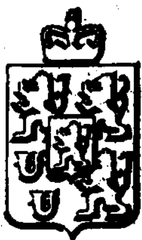
Wij weten deze funktie financieel naar waarde te schatten, terwijl u de beschikking krijgt over een auto van de zaak.

Wilt u verdere informatie, dan kunt u kontakt opnemen met de heer van der Waart of de heer Nissen. Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan ons Hoofd Personeelszaken, de heer Karssemeijer.

RUYS HANDELSVERENIGING B.V.
Leeghwaterplein 3, 2521 CT 's-Gravenhage
Tel. 070-889262.

DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS

m/v

Provincie Limburg

Binnen het provinciaal apparaat bestaat een Hoofdgroep Welzijn waarin alle beleidsvoorbereidende en beleidsuitvoerende taken op het gebied van welzijn, volksgezondheid, onderwijs en cultuur zijn ondergebracht.
De Hoofdgroep Welzijn bestaat uit zes bureaus en een stafbureau. Een van deze bureaus is het Provinciaal Bureau Welzijnsplanning, dat onder inhoudelijk beheer staat van een Bestuurscommissie Welzijnsplanning (ex artikel 64/66 Prov. Wet).
Het bureau, dat 12 medewerkers omvat, is balast met de opstelling van voorontwerpplannen en uitvoeringsprogramma's en het verrichten van beleidsgericht onderzoek ter ondersteuning van de taken van de Hoofdgroep Welzijn.

Bij het Provinciaal Bureau Welzijnsplanning is vacant de functie van een:

senior planningsmedewerker m/v

vac. no. WZ.87.07

functie-inhoud:
- het zelfstandig uitvoeren van opdrachten bij de planmatige ontwikkeling, voorbereiding en evaluatie van provinciaal welzijnsbeleid;
- het inhoudelijk begeleiden van planningsmedewerkers bij de uitvoering van hun werkzaamheden;
- het bij de uitvoering van opdrachten samenwerken met plangroepen, samengesteld uit deskundigen vanuit het maatschappelijk initiatief.

functie-vereisten:
- een op de functie gerichte, voltooide universitaire opleiding sociale wetenschappen;
- kennis van moderne planningsmethoden en technieken en organisatievraagstukken, alsmede van automatische dataverwerking;
- ruime ervaring in een soortgelijke functie, bekendheid met het welzijnsbeleid en inzicht in bestuurlijke verhoudingen;
- uitstekende redactionele vaardigheid en communicatieve eigenschappen.

salaris:
afhankelijk van opleiding en ervaring wordt een salaris geboden van maximaal ƒ 6065,– per maand; afhankelijk van de ontwikkeling van de functie is te zijner tijd een salaris bereikbaar van ƒ 6908,– per maand.

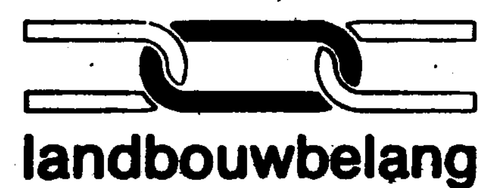
sollicitatie en inlichtingen:
schriftelijke sollicitaties binnen een week te richten aan Gedeputeerde Staten van Limburg en in te zenden aan de Directeur van de Stafgroep Personeel en Organisatie, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het vacaturenummer op brief en enveloppe.

Vrouwelijke kandidaten, die aan de functie-eisen voldoen, worden uitdrukkelijk verzocht te solliciteren.

Nadere inlichtingen kunnen telefonisch worden ingewonnen bij de heer drs. C.M.J.A. Grijsbach, hoofd van het Provinciaal Bureau Welzijnsplanning, tel. 043-897090.

In de laatste fase van de selectieprocedure zal een delegatie van het bureau worden ingeschakeld, terwijl een psychologisch onderzoek tot de procedure kan behoren.

V 1/1-88

Landbouwbelang is de coöperatieve aan- en verkoopvereniging voor de agrarische sector in de provincie Limburg.

Naast een belangrijk producent van mengvoeders, is zij tevens een vooraanstaande leverancier van een groot aantal produkten voor de boer en tuinder.

Voor ons mechanisatiebedrijf te Puth zijn wij op zoek naar een:

COMMERCIEEL BEDRIJFSLEIDER (M/V)

De nieuw aan te stellen medewerker zal worden belast met de leiding van het mechanisatiebedrijf t.b.v. tractoren en landbouwwerktuigen te Puth. Tevens zal hij de algehele verkoop van tractoren en landbouwwerktuigen behartigen.

Voor de kandidaten die voor deze functie in aanmerking wensen te komen, verwachten wij dat zij:
- minimaal een opleiding op middelbaar niveau hebben genoten;
- ruime praktijkervaring hebben met de tractoren- en landbouwwerktuigenhandel;
- commerciële en leidinggevende capaciteiten bezitten;
- in de regio Puth wonen of bereid zijn zich er te gaan vestigen;
- niet ouder zijn dan 40 jaar.

Nadere inlichtingen worden desgewenst verstrekt door ir. J. Pouwels, telefonisch te bereiken onder nummer 04750-18641, toestel 123.

Schriftelijke sollicitaties, vergezeld van een curriculum vitae, kunnen tot 22 januari 1988 worden ingediend bij:

C.C.V. „LANDBOUWBELANG" b.a.
T.a.v. afdeling personeelszaken
Postbus 24
6040 AA Roermond

Op ons kantoor kunnen wij op korte termijn een

AANKOMEND KALKULATOR/WERKVOORBEREIDER

plaatsen met diploma MTS- of HTS-bouwkunde.

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de heer R. Cuss
Tijdens kantooruren 045-700200 of na kantooruren 043-611115.

VAN KAN-JONGEN

Aannemersbedrijf Van Kan - Jongen bv
St. Jacobstraat 15
Postbus 912 - 6200 AX Maastricht

Wij zoeken een branche-manager (m/v) die wel es wat anders wil dan vergaderen.

Tempo-Team zit enorm in de lift. Vooral de laatste jaren. Dank zij die voorspoedige ontwikkelingen zijn we nu al een van de grootste uitzendbureaus in Nederland. En we zijn nog lang niet uitgegroeid. Momenteel hebben we 25 vestigingen. Binnen drie jaar zullen dat er 40 à 45 zijn!

Dat florerende bestaan hebben we voor een groot deel te danken aan de kwaliteiten van onze **intercedenten.** Dat zijn de mensen bij Tempo-Team die fungeren als intermediair tussen bedrijven en uitzendkrachten. Voor die bijzondere functie zijn we, voor onze vestigingen in **Heerlen, Maastricht, Sittard, Roermond** en **Venlo,** (nog te openen) op zoek naar branche-managers die hun ervaring en talent willen inzetten op het niveau dat zij werkelijk verdienen.

Eigen 'winkel'. Om misverstanden te voorkomen: intercedent(e) zijn bij Tempo-Team is géén eenvoudige opgave. Binnen een vestiging heeft een intercedent(e) een eigen 'winkel'. Anders gezegd: u bent min of meer eigen baas. Met alle voordelen, maar ook alle nadelen van dien. De voordelen zijn duidelijk. Als u de zaken goed aanpakt, dan gaat u zelf, en niemand anders, met de eer strijken. De andere kant van de medaille is dat niemand anders dan uzelf de problemen kan oplossen die u tegenkomt. Teleurstellingen verwerken bijvoorbeeld. Teleurstellingen die vooral ontstaan omdat u dagelijks met tientallen mensen een afspraak maakt. En als iemand een afspraak niet nakomt, dan bent u degene die dat wordt aangerekend.

Vereiste kwaliteiten. Als intercedent(e) hebt u zowel contact met managers van bestaande en mogelijke nieuwe relaties (die u zelf moet veroveren) als met mensen die op zoek zijn naar een tijdelijke baan. Die veelomvattende en verantwoordelijke taak stelt uiteraard hoge eisen aan uw contactuele kwaliteiten. Daarnaast zijn commerciële, ondernemende en organisatorische capaciteiten volstrekt onmisbaar. Want het ene moment opereert u als 'verkoper' die zijn klantenkring probeert uit te breiden – of zelfs een geheel nieuwe markt van de grond tracht te krijgen – en het andere moment als personeelschef die zijn uitzendkrachten werft, test en selecteert. Minimaal vijf jaar bedrijfservaring in een commerciële omgeving is dan ook een absolute voorwaarde. Qua opleiding denken wij aan een afgeronde HBO-, THW-, VWO- of vergelijkbare opleiding. Uw leeftijd is minder doorslaggevend. Een indicatie: 24-32 jaar.

Uitstekende honorering. Omdat wij veel van u vragen, stellen wij daar veel tegenover. Zoals:
- een uitgebreide inwerkperiode voordat u 'echt' aan het werk gaat;
- een solide organisatie waarop u altijd kunt terugvallen;
- een uitstekende honorering, progressieve arbeidsvoorwaarden en dito emolumenten;
- reële doorgroeimogelijkheden naar een (nog) hogere functie, waarbij u de zekerheid hebt dat bij Tempo-Team sleutelposities bij voorkeur worden toegewezen aan mensen uit onze eigen gelederen.

Volgende stap. Wanneer u het gevoel hebt dat er een succesvolle intercedent(e) in u schuilt, dan moet u beslist contact met ons opnemen. En zeker als u affiniteit hebt met een van de sectoren waarin wij zijn gespecialiseerd of als u daarin werkzaam bent of bent geweest. 'Onze' sectoren zijn: personeel voor de industrie en de gezondheidszorg; technisch-, schoonmaak-, civiel-technisch en kantoorpersoneel; hoger en academisch personeel en horecapersoneel.

Stuur ons in dat geval een handgeschreven brief voorzien van pasfoto, met alle relevante informatie omtrent uw ervaring en opleiding. Als die brief aanleiding geeft tot het arrangeren van een gesprek, dan hoort u dat heel snel van ons. Daar kunt u zeker van zijn.

Zend uw brief s.v.p. aan Tempo-Team Uitzendbureau, t.a.v. De heer G. Kuypers, Keizersgracht 16e, 5611 GD Eindhoven.
De brochure over het werk van een intercedent(e) die wij speciaal hebben samengesteld voor mensen die wel es wat anders willen, kunt u aanvragen bij Mw. A. Verwey, telefoon 020-5695226.

tempo-team
uitzendbureau
WIJ WETEN WAT WERKEN IS.

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Maastrichts Expositie & Congres Centrum

Voor de Beursorganisatie wordt gezocht een

Projectmanager

Op 1 januari 1988 zijn de activiteiten van het Maastrichts Expositie & Congres Centrum van start gegaan. Dit centrum, het modernste van Europa, herbergt naast alle congresfaciliteiten, ook twee zeer geavanceerde beurshallen, een hotel, handelscentrum en een cateringbedrijf. De organisatie die dit complex moet gaan beheren, is in ontwikkeling.

Deze organisatie kent een directie, bestaande uit de Algemeen Directeur en de Adjunct-Directeur commerciële zaken).

Functie-informatie:
Deze projectmanager is verantwoordelijk voor de organisatie van minimaal twee vakbeurzen per jaar. Hij bewaakt het beursconcept en adviseert bij bedrijven over deelneming aan de beurs. Tevens is hij verantwoordelijk voor de bezoekerswerving. Daarbij wordt hij ondersteund door een aantal afdelingen, zoals Projectontwikkeling, Public Relations, Administratie en de Technische dienst.

De projectmanager werkt zowel via telefonische acquisitie als door middel van bedrijfsbezoeken. Hij rapporteert aan de adjunct-directeur.

Functie-eisen:
Wij zoeken een enthousiaste, vechtlustige kandidaat van ± 30 jaar met een middelbare schoolopleiding, aangevuld met marketing- en verkoopcursussen. Binnen het MECC-beleid passen specifieke kleinschalige vakbeurzen, waarbij op hoog niveau onderhandeld moet worden. Affiniteit met het high-tech gebeuren is derhalve een pré. Goede contactuele eigenschappen, een commerciële instelling en ervaring zijn een vereiste. Kandidaten moeten bereid zijn zich in (de buurt van) Maastricht te vestigen. Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de sollicitatieprocedure.

Schriftelijke sollicitaties richten aan de Algemeen Directeur van het MECC, Postbus 1630, 6201 BP MAASTRICHT.

De hoofdzetel van Nolte is gevestigd in Eindhoven en heeft een omzet van 230 miljoen. Binnen een landelijk net van elektotechnische installatiebedrijven zijn 1500 medewerkers werkzaam op het gebied van utiliteit, industrie, infrastruktuur en interieurafbouw. Twee fabrikagebedrijven, met 250 medewerkers, zijn enerzijds aktief als toeleverancier in de mechanische, elektrotechnische en elektronische sektor en anderzijds als producent van stalen masten.

Nolte Heerlen bv maakt deel uit van de Nolte Installatie Groep. Het richt zich op de installatie van elektro- en meet- en regeltechnische installaties in de industrie en utiliteit. Een groeimarkt waarin Nolte zich uitstekend thuisvoelt. Vanwege de groei die Nolte Heerlen momenteel doormaakt, zoeken wij een

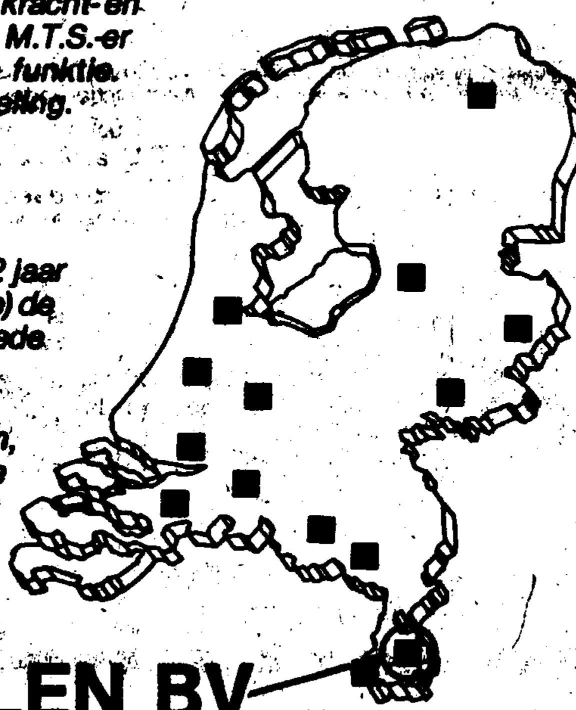
elektrotechnisch tekenaar

voor het maken van tekeningen voor veelal ingewikkelde licht-, kracht- en zwakstroominstallaties. Voor deze funktie denken wij aan een M.T.S.-er en/of een T.S.I.-er met een ruime ervaring in een soortgelijke funktie. Enige ervaring met meet- en regelinstallaties strekt tot aanbeveling.

elektromonteurs

Bent u in het bezit van de V.E.V.-opleiding M.S.I., hebt u minimaal 2 jaar ervaring, bent u jonger dan 26 jaar en bereid (om op kosten van Nolte) de V.E.V.-opleiding E.M.L. of T.S.I. te gaan volgen? Dan hebben wij goede toekomstmogelijkheden voor u.

Belangstellenden (m/v), die voldoen aan de genoemde funktie-eisen, worden verzocht hun schriftelijke sollicitatie te richten aan: Nolte Heerlen bv, Willemstraat 60, 6412 AT Heerlen. (Een sollicitatieformulier opvragen kan ook: 045-723939).

NOLTE HEERLEN BV

Het Assemblagebedrijf Bouwberg (ABB) biedt in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening werk aan ca. 500 medewerkers en door uitbesteding van werk indirect aan nog eens ca. 500 personen. Hiermee is het ABB de grootste producent van elektrische bedradingssystemen voor de automobielindustrie. Voor dit bedrijf vragen wij een

chef bedrijfsbureau m/v

Het bedrijfsbureau van het ABB omvat een aantal produktie- en planningsondersteunende activiteiten.
Deze zijn:
- werkvoorbereiding en protobouw;
- normering, calculatie en efficiency-onderzoek;
- industrial engineering (o.a. investeringsvoorbereiding en coördinatie instructie);
- nieuwe ontwikkelingen.

Van de functionaris wordt verwacht dat hij leiding geeft aan deze uiteenlopende activiteiten. Verder zal hij persoonlijk de nodige aandacht moeten besteden aan nieuwe ontwikkelingen op langere termijn.

In het bedrijfsbureau zijn ca. 30 vaste medewerkers werkzaam met daarnaast een regelmatige aanvulling van tijdelijke medewerkers.

Functie-eisen:
- opleiding: HTS-bedrijfskunde, HTS-werktuigbouwkunde met kopcursus bedrijfskunde of gelijkwaardig;
- relevante bedrijfskundige ervaring;
- leidinggevende vaardigheden;
- goede contactuele en sociale vaardigheden;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid.

**Het dienstverband wordt aangegaan met DSM Limburg bv.
Een medisch en een psychologisch onderzoek zullen deel uitmaken van de selectie-procedure.**

Voor nadere informatie kunt u zich tijdens kantooruren wenden tot de heer M. van Berkom (bedrijfsleider ABB), tel. 045-251880 en de heer G. Buijssen (personeelsfunctionaris), tel. 045-239759.

**Sollicitaties met vermelding van nr 2/88 PV kunt U binnen 14 dagen richten aan:
Chef Personeelsvoorziening DSM Limburg bv
de heer H. Moonen
Mauritspark 1
6163 HM GELEEN**

De top bereiken kan alleen met de besten

Golden Tulip Barbizon Maastricht is direct gelegen aan het Maastricht Expositie en Congres Centrum (MECC) en maakt deel uit van Golden Tulip Management B.V. een volledige dochteronderneming van KLM.

Dit luxueuze 4-sterren hotel bezit 87 comfortabele kamers en suites, alsmede een specialiteiten restaurant, een cocktaillounge en een bar.

Voor dit in maart 1988 te openen hotel zijn wij nog op zoek naar enkele medewerkers/sters, die met gevoel voor kwaliteit, stijl en service mee willen helpen om ons hotel naar de top te brengen.

RESTAURANT-MANAGER.

Voor deze functie zoeken wij iemand die niet alleen als teamleider van de restaurantbrigade fungeert, maar vooral ook het gastheerschap perfect kan uitdragen.
Hij zal door zijn inzet en enthousiasme de juiste sfeer weten te creëren om tot een optimaal produkt te komen. Wij denken aan iemand die enkele jaren gewerkt heeft op soortgelijk niveau en die zich graag wil bewijzen in een klassieke omgeving.
Hij geeft leiding aan een brigade van ca. 10 medewerkers, en is volledig verantwoordelijk voor het food en beverage beleid.
Opleiding op m.h.s. niveau, leeftijd 25-35 jaar.

CHEF DE RANG.

Als chef de rang heeft u de verantwoordelijkheid om samen met de restaurantmanager ons produkt en service op de juiste manier aan de gasten over te brengen. Dit zal gebeuren in een klassiek restaurant met een sfeer van ongedwongen elegantie. Wij verwachten een aantal jaren ervaring, opgedaan in restaurants [illegible] hotels van gelijk hoogstaand niveau, leeftijd 23-27 jaar.

SOUS-CHEF.

Wij zoeken een jonge ambitieuze sous-ch[illegible] die, in een brigade van 5 man, samen met de chef-ko[illegible] leiding kan geven en daarnaast een bekwaam vakman [illegible] Ruime ervaring opgedaan op soortgelijk niveau is ve[illegible]eist om met onze jonge brigade een uitstekend produ[illegible] te waarborgen. Leeftijd 23-28 jaar.

CHEF DE PARTIE.

Wij denken aan iemand die vooral ervarin[illegible] heeft opgedaan in de garde en patisserie, die bekend [illegible] met de moderne keuken, en die er niet tegen opziet o[illegible] in een jong maar zeer vakbekwaam team mee te wille[illegible] helpen om de naam en faam van Barbizon op te bou[illegible]wen. Leeftijd 20-24 jaar.

Wat bieden wij.

Naast een aantrekkelijke salariëring afgestem[illegible] op uw opleiding en ervaring, bieden wij u goede secu[illegible]daire arbeidsvoorwaarden. Ook biedt onze organisat[illegible] voldoende mogelijkheden om uw carrière verder uit t[illegible] bouwen.

Uw sollicitatie.

Hebt u belangstelling voor één van bove[illegible]staande functies? Schrijf dan een brief met Curriculu[illegible] Vitae en recente pasfoto naar Golden Tulip Barbizo[illegible] Maastricht, p/a Postbus 619, 1200 AP Hilversum, t.a[illegible] de heer A. Scheerens. Vermeldt duidelijk naar welk[illegible] functie u solliciteert.
Belangstellenden kunnen ook een sollicitatieformuli[illegible] verkrijgen bij de informatiebalie van:

Gewestelijk Arbeidsbureau
Maastricht
Het Bat 12a
Telefoon 043-211541

GOLDEN TULIP BARBIZON MAASTRICH[illegible]
"IN THE ROMAN CAPITAL OF HOLLAND"

BERT QUADVLIEG DECORATOR
vraagt

ALL-ROUND WONINGSTOFFEERDER m/v

Telefonische of schriftelijke sollicitaties te richten aan:

BERT QUADVLIEG DECORATOR

Lanterdijkstraat 10
6116 AH Roosteren
04499-3401, t.a.v. dhr. Gilissen

Uitzendburo voor administratief, winkel- en bedrijfspersoneel zoekt met spoed m/v:

- **Produktiemedewerkers** voor diverse projecten
- **LTS-ers** met of zonder ervaring
- **Chauffeurs** bij voorkeur in het bezit van het certificaat vervoer gevaarlijke stoffen
- **Schoonmaakpersoneel**

Bent u geïnteresseerd in een van bovenstaande functies? Neem dan zo snel mogelijk contact met ons op.

Bel: 045-740700.

Of stuur onderstaande coupon zonder postzegel voor vrijblijvende informatie naar:
AWB Uitzendburo BV
Antwoordnummer 4008
6400 VC Heerlen.

Naam: ....
Adres: ....
Postcode: ....
Woonplaats: ....
Telefoon: ....
Functie: ....

Uitzendburo
Nobelstraat 1, 6411 EK Heerlen

Het Revalidatie Informatie Centrum (R.I.C.) is onderde[illegible] de Lucas-Stichting voor Revalidatie. Het R.I.C. heeft a[illegible] gegevens te verzamelen en te bewerken en informatie [illegible] [illegible] chamelijk gehandicapte mensen. Doelgroepen van he[illegible] zijn de professionele hulpverleners en de gehandicap[illegible] zijn familie. Inhoudelijke zwaartepunten van het R.I.C. [illegible] literatuur-kollektie/dokumentatie en technische hulpmi[illegible]len.

Er is een vakature met betrekking tot het werkveld tech[illegible] hulpmiddelen voor een full-time

ergotherapeut (m/v)

Hij/Zij zal belast worden met diverse aktiviteiten op het [illegible] van gegevensbewerking, informatie en voorlichting. Me[illegible] worden genoemd: voorlichting aan individuen en groe[illegible] schrijven van brochures en medewerking geven aan p[illegible]ten.

De volgende funktie-eisen zijn van belang:
- afgeronde H.B.O.-opleiding ergotherapie;
- kennis van technische hulpmiddelen;
- kontaktuele eigenschappen en vaardigheden gerich[illegible] het verstrekken van informatie en voorlichting;
- goede redaktionele vaardigheden;
- ervaring in een behandelsetting.

Binnen het Centrum is verder een funktie vacant van

secretaresse (m/v) (full-time)

Funktie-inhoud:
- het verzorgen van alle secretariële werkzaamheden [illegible] telefoon en post;
- het verzorgen van correspondentie, verslagen en (p[illegible]dieke) uitgaven van het Centrum m.b.v. tekstverwe[illegible] apparatuur;
- het zelfstandig kunnen afhandelen van kleinere info[illegible] aanvragen;
- assisteren bij andere binnen het Centrum voorkome[illegible] werkzaamheden.

Funktie-eisen:
- middelbare opleiding, aangevuld met een secreta[illegible] opleiding. Ook kandidaten met een MEAO-opleiding worden [illegible]digd te solliciteren;
- ervaring met tekstverwerkende apparatuur;
- goede mondelinge uitdrukkingsvaardigheid in Enge[illegible] Duits, zo mogelijk Frans;
- goede schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid in Enge[illegible]
- beschikken over goede contactuele eigenschappe[illegible] het Centrum te representeren;
- accuratesse;
- ervaring in een vergelijkbare functie is gewenst.

Arbeidsvoorwaarden (voor beide funkties):
het salaris is afhankelijk van opleiding en ervaring. To[illegible] wordt de CAO-Ziekenhuiswezen, naar analogie.

Het betreft in eerste instantie een aanstelling voor éé[illegible] Bij gebleken geschiktheid wordt tot een vast dienstve[illegible] overgegaan.

Inlichtingen:
nadere informatie omtrent de funkties wordt desgewe[illegible]strekt door mevr. drs. C. Kusters-van Borren of dhr. ir. T.H. Bougie (tel. 045-239369/239360).

Schriftelijke sollicitaties binnen 14 dagen richten aan: Afd. Personeelszaken, Zandbergsweg 111, 6432 CC Hoensbroek.

Lucas Stichting voor Revalid[illegible]

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

LLTB Limburgse land- en tuinbouwbond

De Coöperatieve Aan- en Verkoopvereniging (C.A.V.) afd. Ubach o. Worms-Spekholzerheide van de L.L.T.B. is een middelgrote boerenbond.

Voor spoedige indiensttreding wordt gevraagd een:

WINKELMEDEWERKER (M/V)

Bedrijfsinformatie:
Behalve de aan- en verkoop van veevoeders, kunstmeststoffen en gewasbeschermingsmiddelen exploiteert de L.L.T.B.-afdeling ook een boerenbondswinkel. Bovendien treedt zij op als assurantie-tussenpersoon voor Interpolis-verzekeringen en heeft zodoende het beheer over een aantrekkelijke verzekeringsportefeuille.

Functie-informatie:
- verantwoordelijk voor het voorraadbeheer en samenstelling winkelassortiment.
- adviseert ten aanzien van het te voeren prijsbeleid.
- het verrichten van administratieve werkzaamheden behorende bij het winkelbeheer.
- het verstrekken van voorlichting aan cliënten betreffende het assortiment goederen.
- eventueel assisteren bij overige administratieve werkzaamheden.

Functie-eisen:
- opleiding minimaal Middelbaar Detailhandelschool of vergelijkbaar niveau.
- leeftijd vanaf 23 jaar.
- affiniteit met de agrarische sector is gewenst.
- bereidheid tot verder studeren.
- goede contactuele eigenschappen.

Procedure:
Degene die zich in deze interessante functie kan herkennen, wordt uitgenodigd zijn/haar sollicitatiebrief te richten aan het bestuur van C.A.V. afd. Ubach over Worms/Spekholzerheide van de L.L.T.B., p.a. Postbus 32027, 6370 JA Landgraaf.

Voor informatie kan telefonisch contact opgenomen worden met de secretaris/zaakvoerder, de heer H. In 't Zandt, tel. 045-325544.

144904

N.V. Sportfondsenbad Kerkrade exploiteert het overdekte recreatiecentrum D'r Pool en het openluchtcentrum Erenstein. Deze centra bieden een zeer uitgebreid pakket van activiteiten op sportief en recreatief gebied.

Thans zijn er vacatures voor de volgende functies:

chef technische dienst

Deze functionaris [illegible] over een team van medewerkers die werkzaam zijn op het gebied van elektrotechniek, waterzuivering, verwarmingstechniek, bouwkundig onderhoud en interieurverzorging.

Voor deze functie worden de volgende eisen gesteld:

- *minimumleeftijd 25 jaar;*
- *opleiding minimaal MTS werktuigbouwkunde en/of elektrotechniek;*
- *bekendheid met meet- en regelprocessen;*
- *leidinggevende en organisatorische capaciteiten.*

chef zwemzaal

Deze functionaris moet in staat zijn de dagelijkse leiding van de zwemzaal op zich te nemen.
Grote waarde wordt gehecht aan het vermogen om met publiek, leerkrachten en verenigingen goede contacten te leggen en te onderhouden.

Voor deze functie worden de volgende eisen gesteld:

- *minimumleeftijd 25 jaar;*
- *opleiding minimaal op middelbaar niveau;*
- *voltooide opleiding zwemonderwijzer(es) of CIOS-opleiding met specialisatie zwemmen;*
- *leidinggevende en organisatorische capaciteit;*
- *beschikken over de nodige creativiteit en flexibiliteit.*

Salaris voor beide functies afhankelijk van opleiding, leeftijd en ervaring.

Een psychologische test kan deel uitmaken van de sollicitatieprocedure.
Sollicitaties met uitvoerige beschrijving van opleiding en ervaring, binnen 14 dagen richten aan:

N.V. SPORTFONDSENBAD KERKRADE,

de heer mr. H. Knebel, secretaris, p/a postbus 600, 6460 AP Kerkrade.

145210

---

laura metaal

gevestigd te EYGELSHOVEN, met nevenvestiging te MAASTRICHT, vraagt voor spoedige indiensttreding een

PRODUKTIELEIDER

voor de afdelingen: grondstoffen, branderij, knipperij, afcoilinstallaties e.d.

VEREISTEN:
- opleiding MTS-niveau;
- leidinggevende capaciteiten;
- ervaring in soortgelijke functie;
- leeftijd tot 45 jaar.

VERKOPER BINNENDIENST

VEREISTEN:
- opleiding middelbaar niveau;
- ervaring in soortgelijke functie;
- leeftijd tot 30 jaar.

Salariëring volgens C.A.O. grootmetaal.
Uitvoerige schriftelijke sollicitaties te richten aan:

afd. personeelszaken
[illegible]weg 40, 6471 XX Eygelshoven.

Met Randstad begint u goed

kantoor

Secretaresse
Indien u een MEAO S- of A-opleiding heeft afgesloten, dan kunt u aan het werk bij een bedrijf in Kerkrade. U heeft een goede kennis van de Engelse taal in woord en geschrift, bovendien bent u ervaren in het werken met een pc, tekstverwerkingsprogramma WordPerfect en Spreadsheet Lotus. Het betreft een part-time functie voor een periode van 3 à 4 maanden.
Informatie bij Esther Linders, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Toeristisch/commercieel medewerkster
Voor een relatie in Heerlen. Van u wordt verwacht dat u een voltooide opleiding heeft in de toeristische richting en enige jaren praktijkervaring heeft opgedaan bij een reisbureau.
Informatie bij Annemie Frijns, tel. 045-74 00 40, Heerlen, Akerstraat 26.

industrie

Inpakkers
U kunt gaan werken bij een bedrijf in de voedingsmiddelenindustrie. U bent 18 jaar of ouder en bereid in 3-ploegendienst te werken. Uw werkzaamheden bestaan voornamelijk uit het inpakken van produkten en eventueel bedienen van diverse machines. Na een korte inwerkperiode als oproepkracht kunt u voor enkele maanden aan het werk.
Informatie bij Carmen Mélotte, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Meubelstoffeerder
Indien u enige ervaring heeft met het stofferen van meubels op traditionele wijze, dus niet in een fabriek, dan kunt u aan de slag bij een bedrijf in de omgeving van Kerkrade. U kunt ook reageren als u een leerling meubelstoffeerder bent. Leeftijd: ca. 20 jaar. Werktijden: 08.30-17.00 uur. De opdracht gaat enkele maanden duren.
Informatie bij Carmen Mélotte, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Hulp-isoleerders
Indien u 18 of 19 jaar oud bent en woonachtig in Simpelveld, Bocholtz of de directe omgeving daarvan, kunt u m.i.v. 11 januari '88 aan het werk bij een isolatiebedrijf. Uw werkzaamheden bestaan voornamelijk uit het isoleren van machines. U hoeft niet in het bezit te zijn van eigen vervoer, daar wordt voor gezorgd. De opdracht gaat enkele weken duren.
Informatie bij Irmgard Vluggen, tel. 045-45 15 00, Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Schoonmaaksters
Voor diverse schoonmaakbedrijven met projecten in de regio Heerlen. Als u in de vroege avonduren (ca. 17.30-19.30 uur) beschikbaar bent en u graag in de schoonmaakbranche wilt werken, hebben wij werk voor u. Ervaring is niet altijd noodzakelijk, een positieve werkinstelling is belangrijker. Leeftijd vanaf 18 jaar. Betaling geschiedt volgens de CAO voor schoonmaakpersoneel.
Informatie bij Jolande Brinkman, tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akerstraat 26.

Hulpkok
Voor een horecabedrijf in Heerlen. De werkzaamheden vinden overdag plaats. We zoeken iemand met een LTS Horeca-opleiding en enige ervaring in een keuken.
Informatie bij Mieke Aarts, tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akerstraat 26.

Chauffeur
Het betreft werk op afroepbasis, 1 à 2 maal per week. Ruime ervaring met een vrachtwagen en aanhanger is vereist.
Informatie bij [illegible], tel. 045-71 85 15, Heerlen, Akerstraat 26.

gezondheidszorg

Gediplomeerd gezinsverzorgster
Indien u part-time wilt werken, kunt u regelmatig via ons aan de slag in Heerlen en omgeving. Het werk vindt meestal plaats in de ochtenduren.
Informatie bij Mechel Zijlstra, tel. 045-71 31 00, Heerlen, Akerstraat 26.

Gediplomeerd bejaardenverzorgster
U kunt gaan werken bij diverse instellingen, indien u full-time beschikbaar bent.
Informatie bij Eveline Lemmens, tel. 045-71 31 00, Heerlen, Akerstraat 26.

Natuurlijk zijn mannen én vrouwen welkom.

randstad uitzendbureau

Ben jij een heel goede

VERKOOPSTER?

En heb je veel gevoel voor mode?
En ben je tussen de 25 en 35 jaar?
(Ietsje jonger of ouder mag ook nog.)

Solliciteer dan,
want naast een heel goed salaris bieden wij je een prettige werkkring en goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

Ervaring in damesmode is natuurlijk welkom, maar niet per se noodzakelijk.

Richt je sollicitatiebrief aan br.o.nr. MA 374 LD, Stationsstraat 27, 6221 BN Maastricht.
Iedereen die aan bovenstaande eisen voldoet, krijgt bericht van ons.

145026

---

de regenboog
BEJAARDENVERZORGINGS-CENTRUM

Bejaardenverzorgingscentrum De Regenboog te Heerlen roept gegadigden op voor de onderstaande functies:

HUISHOUDELIJKE HULP part-time

De functie omvat schoonmaakwerkzaamheden van de bewonersappartementen en openbare ruimten.

INVALKRACHTEN t.b.v. de receptie

Voor deze functie is gewenst:
- MEAO-opleiding of gelijkwaardig;
- goede contactuele eigenschappen;
- bekendheid met het bedienen van een telefooncentrale.

Tot de taken behoort tevens het verrichten van lichte administratieve werkzaamheden.

Voor beide functies gelden een salariëring en arbeidsvoorwaarden conform de CAO bejaardentehuizen.

Schriftelijke sollicitaties dienen binnen 10 dagen te worden gericht aan de directeur van het bejaardenverzorgings-centrum De Regenboog, postbus 4451 te 6401 CZ Heerlen.

Onze opdrachtgever is een dochter van een multinationale high-tech organisatie, welke hoogwaardige elektronische-mechanische apparaten afzet. Het bedrijf is gevestigd in Noord-Limburg, en realiseert een omzet van 1,5 miljard gulden met ca. 2000 medewerkers. De ontwikkeling en voorbereiding van nieuwe producten vindt plaats in nauwe samenwerking met eigen ontwikkelingscentra in het buitenland. Toeleveranciers, in binnen en buitenland, zijn nauw betrokken bij het ontwikkelingsproces. Ter verbreding van de basis is besloten tot het opzetten van een moderne productie-lasafdeling. Als onderdeel hiervan zoeken wij voor onze opdrachtgever een

Lastechnisch specialist

die als enige deskundige binnen de vestiging in staat is nieuwe lasprocessen te implementeren.

De functie:
- Als lastechnisch specialist rapporteert u aan de manager werkvoorbereiding.
- Tijdens de ontwikkeling van nieuwe producten bestudeert u, in samenwerking met de product-ontwerpers, de lasconstructies en zorgt voor noodzakelijke aanpassingen t.b.v. de realisatie van een optimaal lasproces.
- U doet voorstellen omtrent de aanschaf van (Robot)lasapparatuur en onderhandelt zelfstandig met nationale en internationale leveranciers.
- U draagt zorg voor het ontwerpen en aanmaken van de benodigde lasmallen.
- U begeleidt de aanloopfase van nieuwe lasprocessen tot de overdracht aan de productie-afdeling en ondersteunt deze bij de lopende productie.

Gevraagd wordt:
- Een opleiding op H.T.S.-niveau (werktuigbouwkunde) aangevuld met gespecialiseerde cursussen, op het terrein van lastechnieken en metallurgie.
- Een brede ervaring met lasprocessen, met name georiënteerd op MIG- en Robotlassen.
- Een ruime ervaring in projectmanagement.
- Een goede beheersing (mondeling en schriftelijk) van de engelse en duitse taal.

Geboden wordt:
Een nieuwe functie die u mede gestalte gaat geven in een grote internationale organisatie, die in haar soort aan de wereldtop staat. Het salaris en de secundaire arbeidsvoorwaarden zijn geheel in overeenstemming met de belangrijkheid van de functie. De opdrachtgever heeft een uitstekende verhuiskostenregeling.

Indien u belangstelling heeft voor deze functie, gelieve u uw sollicitatiebrief met c.v., onder vermelding van ref.nr. 23.5306, te sturen aan Mercuri Urval Holland B.V., Vrijthof 50-51, 6211 LE Maastricht. Voor telefonische informatie belt u: 043-251291.

België Denemarken Finland Frankrijk Engeland Italië Nederland

Mercuri Urval

Zweden Noorwegen Spanje Duitsland Verenigde Staten Zwitserland

---

ST. GREGORIUSZIEKENHUIS
VERPLEEGHUIS SCHUTTERSHOF
BRUNSSUM

De stichting H. Gregorius de Grote beheert het St.-Gregoriusziekenhuis (230 bedden) en het verpleeghuis Schuttershof (198 bedden).

Op onze centrale afdeling functie-onderzoek is een vacature voor een

HARTFUNCTIE-ASSISTENT M/V

Het betreft een functie van 24 uur per week. De aan te stellen hartfunctie-assistent dient bij voorkeur op de hoogte te zijn van de moderne hartonderzoeken. Tot de taakstelling behoort tevens het assisteren van de cardioloog bij pacemakerimplantatie alsmede de controle op het functioneren daarvan.

Geschikte kandidaten dienen bij voorkeur ruime ervaring te hebben op het gebied van hartfunctie-onderzoeken en/of in het bezit te zijn van het diploma A-verpleegkundige aangevuld met de C.C.U.-aantekening.

Gegadigden die niet geheel aan de functie-eisen voldoen en bereid zijn alsnog betreffende opleiding te volgen, kunnen eveneens reflecteren.

Het salaris is afhankelijk van opleiding en ervaring. In de loop van het jaar zal inschaling volgens functiewaardering gezondheidszorg (FWG) plaatsvinden.

Voor wat betreft de overige arbeidsvoorwaarden, is de CAO ziekenhuiswezen van toepassing.
Nadere inlichtingen kan men inwinnen bij dhr. J. Timmermans, afdelingshoofd functie-afdeling, toestel 328.

Schriftelijke sollicitaties dienen vóór 23 januari gericht te worden aan de personeelsdienst van de stichting H. Gregorius de Grote, t.a.v. dhr. P. Schröder, personeelsfunctionaris.

145049

Sperwer Zuid

Voor onze administratie zoeken wij een pientere

boekhoudster

Soll. richten aan Sperwer Zuid,
t.a.v. dhr. H. Kempen,
postbus 21,
6430 AA Hoensbroek.

145075

---

tempo-team uitzendbureau

Wij hebben direct werk voor m/v

instructeur(trice) tekstverwerking

Wij vragen:
- gedegen kennis van de Wang-tekstverwerker;
- goede contactuele eigenschappen;
- full-time beschikbaarheid;
- iemand die zelfstandig kan functioneren.

Wij bieden:
- Goede arbeidsvoorwaarden en salariëring;
- reiskostenvergoeding;
- een baan voor een langere periode;
- een prettige werksfeer in een klein team.

Bent u geïnteresseerd in bovenstaande functie of had u graag wat meer informatie? Neem dan a.s. maandag meteen contact op met Carla Koster, tel. 045-718332.

Op de Nobel 1 Akerstr., Heerlen

Binnen de Medische Dienst van het De Wever Ziekenhuis ontstaat per 15 maart a.s. op het laboratorium voor long- en allergie-onderzoek een vacature voor een

Leerling longfunctie-assistent m/v

Ter voorbereiding op het officiële examen, dat na drie jaar kan worden afgelegd, wordt de leerling longfunctie-assistent(e) praktisch opgeleid in allergisch onderzoek, het verrichten, het berekenen en interpreteren van de diverse longfunctietechnieken en wordt hij/zij ingeschakeld bij de voorkomende administratieve werkzaamheden. De leerling volgt een aantal uren per week theoretisch onderwijs, dat intern verzorgd wordt.

Functie-eisen:
- Diploma HAVO of ATHENEUM met wiskunde en natuurkunde en één van de twee vakken scheikunde of biologie in het eindexamenpakket;
- Belangstelling voor diagnostisch onderzoek.

Salariëring en overige arbeidsvoorwaarden conform CAO Ziekenhuiswezen.

Inlichtingen over de opleiding kunt U inwinnen bij dhr. J. Smeets, Hoofd Longfunctie. Telefoon 045-766331.

Schriftelijke sollicitaties met duidelijke vermelding van diploma en Eindexamenpakket kunnen tot uiterlijk 22 januari gericht worden aan de Personeelsdienst van het De Wever Ziekenhuis, Postbus 4446, 6401 CX Heerlen.

Gaarne in de linkerbovenhoek van Uw sollicitatiebrief vermelden EH 149.

De Wever-Ziekenhuis

— Jeugddorp Bethanië —

Burgerweg 23, Horn (L)

is een tehuis voor opvoeding en begeleiding voor jeugdigen van 0-18 jaar; ±130 medewerkers hebben de zorg voor 146 jongeren. Deze wonen merendeels in zogenaamde leefgroepen van 10 à 12 kinderen.
Daarnaast willen wij in een drietal huizen telkens aan vier kinderen een woonsituatie aanbieden die de gezinsvorm zo veel mogelijk benadert.

Hiertoe zoeken wij:

OUDERPAREN

Van hen verwachten wij evenveel enthousiasme als realisme: het gaat om de dagelijkse verzorging - over een langere periode - van in het algemeen jonge, normaal begaafde kinderen, die noch thuis, noch in een pleeggezin kunnen verblijven. Zij hebben behoefte aan geborgenheid, structuur en continuïteit in een voor hen overzichtelijk leefverband.

Van het ouderpaar wordt verwacht dat het:
- niet jonger is dan 25 jaar;
- niet meer dan 2 eigen kinderen heeft;
- de bereidheid heeft tot samenwerking met de staf van het jeugddorp;
- bovenal een energieke, open uitstraling heeft naar jongeren, waarbij het opleidingsniveau op de tweede plaats komt;
- kan relativeren in een soms complex, vaak veeleisend, in elk geval niet alledaags opvoedingsklimaat.

Van onze kant bieden wij:
- een gedeeltelijk dienstverband (CAO welzijn, PGGM-pensioenregeling) voor één van beide partners;
- een vergoeding voor de verzorgingskosten en verdere materiële faciliteiten in de drukke leef- en woonsituatie;
- een zeer ruime woning, gesitueerd aan de rand van het jeugddorp, in een bosrijke omgeving;
- een ondersteuning vanuit de staf van het jeugddorp.

Inlichtingen kunnen telefonisch worden ingewonnen bij dhr. J. Seegers, adj.-directeur, tel. 04758-2727.

Indien u schriftelijk reageert, krijgt u een uitnodiging voor een persoonlijk gesprek of voor een meer algemene informatiebijeenkomst.

Aanmeldingen gelieve u vóór 1-2-1988 te richten aan de directie van jeugddorp Bethanië, postbus 4702, 6085 ZG Horn.

andloze
OPRUIMING
% 20%-30%-40%-50% korting
bankstellen, bergmeubels, slaapkamers, eethoeken

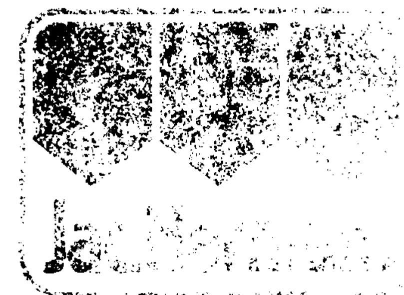
VEGERS ME…
…STRAAT 47 HEERLEN

Provincie
Limburg

beleidsadviseur
economie en arbeidsmarkt m/v

BIJ JAC. HERMANS
MAXI-WERKPLEZIER EN MINI-S…

…AISSIERE (M/V)

…DMINISTRAT…
M/V

administratief medewerker m/v

ELECTRON…

De La Roy
Hoensbroek B.V.

bitumineuze dakdekkers

vakbekwame (gedipl.)
leien dakdekkers

… DECOR B.V.

een handige jongeman

DINGS DECOR BV

CHEFFIN

Dings Decor B.V.

… Decor B.V.

ERVAREN ONDERHOUDSMONTEUR

L. Ortye Transportbedrijf B.V.

6141 AN Limbricht

bloembinder -bindst…

allround
koeltechnisch
service-monteur

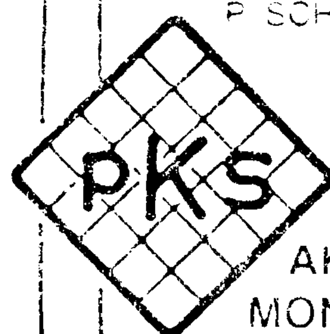
S I T E

* SPD

* INFORMATICA-OPLEIDINGEN

STUDIECENTRUM

Plafondbouw
Kerkrade b.v.
P. SCHEPPERS

vraagt
met spoed
AKOESTIEK-
MONTEURS

Directie
PLAFONDBOUW KERKRADE B.V.
POSTBUS 121
6460 AC KERKRADE

Limburgs agblad voor ostelijk uidlimburg

Zaterdag 9 januari 1988 ● Pagina 17

IMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDAKTEUR: RON BROWN. CHEF-EDITIEREDAKTIE: HANS TOONEN
DKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6431 HE HOENSBROEK, KOUVENDERSTRAAT 215, TEL. 045-218555; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363;
GV SCHAESBERG, FR. ERENSLAAN 4, TEL. 045-311719.

rga Revermann

·eren goed in 'vel te wonen'

evenswegbegeleidster. Je kunt er nergens voor doorleren. Maar zo noemt Marga Revermann haar nieuwe be-, waarmee de 37-jarige rlense brood op de plank pt te krijgen.

ga is afgestudeerd pastol theologe, maar ook thuis in ologie, meditatie en soortge- 'zweverige' bewegingen. isme en haptonomie, vooral r kun je haar voor aan de rekken.

heet!.... Ze timmert sinds aan de weg met een serie ussen voor mensen die veraald zijn op hun levensweg. ga wil ze weer op de eigen terugleiden door hun proen holistisch en/haptonoh te benaderen.

arsen

h maar 'ns aangeklopt bij de nswegbegeleidster zelf, wod aan de Kloosterkoolhof 35. e kaarsen worden ontstoken. koffie is bruin. Zoals te verchten begint en blijft het gek warrig, maar aangenaam. t eigen spoor interesseert me eloos. Reeds als kind – even en haakjes: ik ben strak, ar niet fanatiek katholiek opoed – toonde ik belangstelling r levensvragen als, wat is de van het leven, god en dood, d en kwaad..."

ewerf hoera, maar toch graag g naar dat 'eigen spoor'. Met e aantekening dat het hele len toch een groot compromis is. rga schenkt koffie bij. Draait drum en vervolgt: „Mijn ering is dat ik juist in de proble-n kom als ik me te veel confor-er. Als ik het aandurf mijn en koers te volgen, waardoor ook verantwoordelijk ben voor in eigen keuzes, en durf te len van mijn eigen fouten, pas n kom ik goed in mijn lichaam mijn leven te zitten."

achten

ed in je vel wonen. Wat je overmt of meemaakt niet los zien n het leven. Zie daar het nieu-credo van de baanvrije, pasaal theologe.

uw uitleggen: „Alles wat je beft en niet doorleeft, stokt erns in je lichaam en leidt tot achten. Ik krijg dan steevast n tussen m'n schouders, andeuitslag, slapen slecht of zitten t een slechte stoelgang."

n beetje dokter noteert deze ktes in de rubriek: psycho-soatische klachten. En rept met en woord over holisme.

arga knikt, maar voelt zich niet ngesproken. Niet zo verwonrlijk: in deze nieuwe broodnning heeft ze haar eigen verden geïnvesteerd, uiteenlopend n in elkaar gezakte relaties tot nfrontaties met andere cultun in Egypte, Togo, Bulgarije en aël. Landen waarvan de spon terug te vinden zijn in haar venwoning.

e wijsheid die ze daar heeft opdaan, heeft zo te horen meer epgang dan de reiservaringen n de doorsnee-landgenoot. aar blijft toch ook steken bij: je rt er vooral je eigen wereldje te lativeren.

atuurlijk denkt Marga daar nders over. Haar cursussen omhrijft ze als 'vruchten die ik in die jaren verzameld heb. En ik nu uitnodigend op een aal omhoog houd. Wie er van proeven, is welkom'. de 'verdwaalden' al in de rij an?

rga: „Helaas heb ik te weinig nmeldingen om een groepscur- te starten. Was een hele teleurlling voor me."

ze er pijn van in de schouders ft gekregen?

, haar therapie was een weekde mediteren. En vervolgens en op telefoontjes.

n kan dus nog: 045-727341.

Oefenwedstrijd van René Minartz

Sleehondenrace Kössen afgelast

KöSSEN/HEERLEN – De sleehondenrace die vandaag en morgen in het Oostenrijkse Kössen zou plaatsvinden en waaraan de Heerlenaar René Minartz met zijn sleehonden zou deelnemen, is vanwege gebrek aan sneeuw afgelast. „Ook al zou het nu een hele nacht en een dag sneeuwen, dan nog kan de wedstrijd geen doorgang vinden omdat de route niet geprepareerd is", aldus een woordvoerder van de VVV in Kössen gistermiddag.

Heerlenaar René Minartz zou eigenlijk als enige Nederlander met zijn sleehonden aan deze wedstrijd hebben deelgenomen. Hij bevindt zich dit weekeinde in Zwitserland. Hij heeft alvast materiaal naar vrienden aldaar gebracht voor de grootste sleehondenrace in Europa met deelnemers uit 31 landen, de Alpirod. Die moet op 21 januari in het Italiaanse Courmayeur van start gaan.

Repetitie

Minartz hield al rekening met het niet doorgaan van de race het komend weekeinde. „Die wedstrijd van twee dagen in de buurt van Kössen zou een mooie generale repetitie voor de Alpirod zijn geweest. Maar ja, als er geen sneeuw ligt, dan houdt alles op," zei de Heerlenaar vlak voor zijn vertrek.

● *Het ziekenhuis in Brunssum wordt steeds populairder bij de bevolking van de Oostelijke Mijnstreek. Vooral het aantal dagbehandelingen en bevallingen nam erg sterk toe in 1987. Het ziekenhuis kende het vorig jaar een zeer hoge bezettingsgraad, namelijk 85 procent. Dat is tien procent meer dan landelijk. De nieuwe medische staf, de patiëntvriendelijke opstelling en de kleinschaligheid van het Brunssumse hospitaal zouden daar in belangrijke mate aan bijdragen. Deze oudere heer lijkt in ieder geval wel tevreden met zijn behandeling...*

'Steeds meer patiënten geven voorkeur aan behandeling in 'St. Gregorius'

Ziekenhuis Brunssum in trek

BRUNSSUM – Het aantal patiënten dat kiest voor behandeling in het St. Gregoriusziekenhuis in Brunssum neemt fors toe. Het aantal patiënten, dat zich voor dagbehandeling meldde, steeg met twintig procent en wel tot 1550. Het aantal bevallingen liep in 1987 op tot 704, terwijl dat er een jaar ervoor nog 562 waren. Het ziekenhuis had in 1987 een bezettingsgraad van 85 procent, dat is tien procent boven het landelijke gemiddelde.

Van de sterke groei van het aantal patiënten maakte voorzitter P.L. Houben van de Stichting Gregorius De Grote waaronder het ziekenhuis en de aangrenzende verpleegkliniek vallen, gisteravond gewag in zijn nieuwjaarstoespraak.

Het aantal opnamen in het Brunssumse ziekenhuis bleef vorig jaar in vergelijking met 1986 nagenoeg constant, namelijk 5.880. Het aantal verpleegdagen daalde een beetje en wel tot 70.500. In tegenstelling tot veel andere ziekenhuizen in Limburg geeft het hospitaal van Brunssum een groei te zien. „Dat is in Maastricht het geval en bij ons. Ik denk dat het ligt aan de wisseling van de medische staf bij ons, aan de patiëntvriendelijke opstelling, de herkenbaarheid en de kleinschaligheid van dit ziekenhuis. Maar er zijn natuurlijk meerdere factoren die een rol spelen", aldus directeur J. Lagro van het ziekenhuis.

Evenals de andere ziekenhuizen in ons land moet ook het St. Gregoriusziekenhuis in Brunssum bezuinigen. Over 1986 had het ziekenhuis een tekort van 1,2 miljoen gulden, in 1987 is dat 400.000 gulden. Eén en ander is een direkt gevolg van de budgettering van de rijksoverheid, maar het ziekenhuis verwacht dat juist dat budgetteringsstelsel voor 1988 een positief effect zal hebben.

Voorzitter Houben van de stichting sprak zijn vertrouwen uit, dat de invloed van de zogenaamde beddenreductie van beperkte aard zal zijn en slechts van geringe betekenis voor de omvang van het ziekenhuis in Brunssum.

Gunstig

Houben ziet de toekomst van verpleegkliniek 'Schuttershof' in Brunssum rooskleurig in. Een aanvraag voor uitbreiding met 26 bedden loopt nog; het antwoord van de staatssecretaris wordt afgewacht. Zoals bekend zal het verpleegtehuis beginnen met een dependance in bejaardenhuis Elvira in Amstenrade (gemeente Schinnen).

Overigens heeft het CDA-statenlid P. Pustjens onlangs zijn ongenoegen geuit over het feit dat in Amstenrade zo'n dependance gevestigd wordt. Pustjes vindt dit een te veel op de Oostelijke Mijnstreek georiënteerde plaats. Hij had liever gezien dat ook in de Westelijke Mijnstreek of in Midden-Limburg een dependance was gekomen. Onlangs wezen GS drie dependances aan. Behalve in Amstenrade (vanuit verpleegkliniek Brunssum) komen er ook dependances in Gulpen (vanuit Verpleegkliniek Heerlen) en in Helden.

● *Het PvdA-gezelschap ging gisteren ook op bezoek in het Ransdalerveld, een bekend probleemgebied. Hier bekijken de socialisten een bufferbassin voor de opvang van regenwater en modder. Geheel links deputé Henk Riem.*

Nieuwe EG-regeling gaat op 1 april in

Boeren krijgen geld voor aanpak erosie

CADIER EN KEER/RANSDAAL – Boeren die maatregelen nemen die de erosie terugdringen, krijgen vanaf 1 april een aanvulling op hun inkomen van de EG. Maar ook de lidstaten zullen financieel moeten bijdragen. Door een minder intensieve landbouw en het gebruik van milieuvriendelijkere gewassen hoopt de EG twee vliegen in één klap te slaan. Ten eerste wordt de erosie bestreden en ten tweede nemen de gigantische overschotten van landbouwproducten af.

Dit deelde Europarlementariër Eisso Woltjer gisteravond mee tijdens de PvdA-studiedag over erosie en landbouw in Cadier en Keer. Voornaamste aandachtspunt is het verminderen van de periodes waarin het land braak ligt. Dan immers heeft de erosie vrijwel vrij spel. Voor het aanplanten van grassen en dergelijke krijgen de boeren dus nu een subsidie.

PvdA-kamerlid Servaes Huys hoopt dat minister Ruding van Financiën zijn collega Braks van Landbouw en Visserij de financiële ruimte geeft. De redenering is dat het geld dat bespaard wordt bij verminderde overschotten doorgesluisd kan worden naar de erosiebestrijding.

Volgens de heer Curfs (ministerie van Landbouw en Visserij) zal er overigens geen specifiek beleid gevoerd worden om de erosie terug te dringen, maar wordt er bij de algemeen-landschappelijke herinrichting wel rekening met het verschijnsel gehouden. Deputé Henk Riem verklaarde dat de provincie een coördinerende rol zal gaan spelen, met als belangrijk instrument de streekplannen.

Stichting en wethouder eens over huren kerkje

Zonnige toekomst Grand Theater

LANDGRAAF – Niets lijkt nog de start van het Grand Theater in Landgraaf op 1 juni van dit jaar in de weg te kunnen staan. De Stichting Grand Theater en wethouder Thei Gybels zijn het deze week eens kunnen worden over het verhuren van het oude kerkje aan de Kerkberg in Waubach, door de gemeente aan de initiatiefnemers.

Gedurende enige tijd hebben de gemeente en de initiatiefnemers elkaar in de haren gezeten over het oude kerkje. Nadat de stichting het oude bioscoopgebouw aan de Kerkstraat (het 'Grand Theater') in Waubach om vooral financiële redenen moest laten schieten, liet zij haar oog vallen op het oude kerkje.

Bruikleen

Dat wilde zij aanvankelijk kopen van de gemeente, maar naderhand stelde de stichting het alleen nog in bruikleen te willen hebben in ruil voor het (al eerder) afzien van een toegezegde gemeentelijke subsidie van een ton.

Het college wilde het pand echter verkopen voor de getaxeerde waarde van 70.000 gulden. Daarvoor kon de stichting dan een subsidie van 50.000 gulden gebruiken, die B en W met instemming van de raad alsnog ter beschikking stelden. De stichting wederom zei dat geld voor de vereiste investeringen aan het gebouw nodig te hebben.

Oplossing

Nu is echter een tussenoplossing gevonden, die eerder al eens in een commissievergadering werd geopperd door Lei Extra van Landgraaf '81. De stichting mag het kerkje voor drie jaar huren van de gemeente, waarna besloten wordt of de initiatiefnemers het pand kopen of niet. „Dat zal ervan afhangen of de lokatie en het gebouw geschikt zijn en genoeg ruimte bieden voor onze plannen", aldus woordvoerder John van de Berg, die zeer ingenomen is met de uitkomst van het gesprek met wethouder Gybels.

Als ook het college daarmee instemt, dan kan de stichting het pand met ingang van 1 mei huren. Van de Berg: „Gedurende één maand hebben we dan de tijd om het kerkje een opknapbeurt te geven voordat we op 1 juni met een aangepast programma kunnen beginnen." Voor die opknapbeurt is 25.000 gulden uitgetrokken, nodig voor de toiletten, verlichting en dergelijke.

Oorspronkelijk

In de volgende drie jaar moeten dan allerlei theaterbenodigdheden, zoals demontabele stoelen, vloer en belichting worden aangeschaft. Dat kost nog eens 150.000 gulden. Als de stichting het gebouw na drie jaar geschikt bevindt en het koopt, volgt een verdere investering van twee ton. Daarmee moeten de oorspronkelijke plannen zoals die voor het oude bioscoopgebouw, met theater-café en dergelijke, gerealiseerd worden.

De gemeente zal overigens niet opkomen voor eventuele exploitatietekorten van de stichting.

Twee verdachten van roof staan woensdag terecht

Bestemming schilderijen Ploum geheim

KERKRADE – Het is niet bekend waar de zeventien schilderijen, die mevrouw Ploum uit Kerkrade binnenkort terugkrijgt, naar toe gaan. Mevrouw Ploum zelf heeft enkele maanden geleden gezegd ze, uit angst voor een nieuwe inbraak, niet meer in huis te willen ophangen. Of de meesterwerken, die augustus vorig jaar uit de woning werden gestolen, naar een museum gaan wil de heer B. van de Weijer, schoonzoon en woordvoerder namens de familie in deze kwestie, absoluut niet kwijt.

Het gerechtelijk laboratorium in Rijswijk heeft inmiddels het minutieuze onderzoek naar mogelijke vingerafdrukken op de zeventien schilderijen voltooid. De resultaten zijn doorgespeeld naar mr L. Ummels, officier van justitie: „Op de schilderijen zijn geen vingerafdrukken aangetroffen. En dat komt overeen met wat de daders in hun verklaring hebben gezegd. Namelijk, dat zij handschoenen aan hebben gehad toen ze de schilderijen van de muur haalden", aldus Ummels.

Woensdag aanstaande dient om half elf bij de meervoudige strafkamer van de rechtbank in Maastricht de strafzaak tegen de twee Kerkraadse verdachten. R.G. (33) en M.B. (35), die betrokken zijn geweest bij de roof, zijn gedagvaard. De schilderijen hebben een waarde van 1,5 tot 2 miljoen gulden. Overigens werden in de bewuste nacht achttien schilderijen gestolen. Maar één schilderij 'Sur la terasse' van Jean François Raffaeli, is nog steeds spoorloos. De twee Kerkradenaren zijn begin deze week, in afwachting van de rechtzaak, op vrije voeten gesteld.

De kostbare doeken vielen door toeval in handen van de politie toen de schilderijen in het Westduitse Solingen uit een auto werden gehaald en een ruimte werden binnengebracht. Niet alleen de twee Kerkradenaren werden die dag aangehouden, maar tevens twee Duitsers. Ook zij waren betrokken bij het verplaatsen van de schilderijen. Zij zitten nog steeds in Duitsland vast en worden naar alle waarschijnlijkheid ook daar berecht.

Afsluiting kom Hulsberg

HULSBERG – In verband met de kampioenschappen veldrijden dit weekend moet het verkeer rekening houden met ingrijpende verkeersmaatregelen rondom de kern van Hulsberg. Kern en nabije omgeving worden voor alle verkeer afgesloten.

Emmy

proficiat mit diene EESJTE VERJOARDAAG

Oma van de Flat

PAUL

veel succes met het I.R.F.

Annelies, Nicole, Twanny en oma

†

Blijmoedig ging zij door het leven in voor en tegenspoed, altijd weer op zoek naar nieuwe wegen, nu vindt ze rust bij onze Heer.

Bedroefd, maar dankbaar omdat wij haar zolang in ons midden mochten hebben, geven wij kennis dat heden van ons is heengegaan, na een liefdevolle verzorging in het bejaardenhuis Op den Toren, voorzien van de h. sacramenten, onze goede moeder, schoonmoeder en oma

Helena Loontjens

weduwe van

Theodor IJzermans

op de gezegende leeftijd van 91 jaar.

In dankbare herinnering:
Nuth: **M. Adriaans-IJzermans**
Thijs en Anita
Oirsbeek: **G. IJzermans**
T. IJzermans-Roberts
Marlies - Jan
Erik
Familie Loontjens
Familie IJzermans

Nuth, 7 januari 1988
Corr.adres: Wijngaardshage 2, 6438 HR Oirsbeek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 11 januari om 11.00 uur in de H. Bavokerk te Nuth, gevolgd door de begrafenis op de begraafplaats Daelderveld.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijke condoleances.

Zondag as. om 19 uur, avondwake in de kapel van Huize Op den Toren te Nuth.

De overledene is opgebaard in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100, Hoensbroek. Gelegenheid tot afscheid nemen heden, zaterdag van 14 tot 15 uur en van 19 tot 20 uur, zondag van 14 tot 15 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te Beschouwen.

†

Bedroefd, doch dankbaar voor wat hij voor ons geweest is, geven wij u kennis dat na een kortstondige ziekte, voorzien van de h. sacramenten der zieken, op de leeftijd van 75 jaar is overleden

Gerlachus Hendrik Frijns

echtgenoot van

Maria Josephina Hollanders

begiftigd met de Orde Oranje Nassau in goud
oud-wethouder gemeente Valkenburg

De bedroefde familie:
Houthem: **M.J. Frijns-Hollanders**
Houthem: **Hub en Jo Frijns-Heijnen**
Lilianne, Jos
Valkenburg a/d Geul: **Piet en Finy Frijns-Voncken**
Cecile, Bart, Chris
Houthem: **Paul en Marianne Frijns-Brands**
Lando
Houthem: **Els en Ger Sillen-Frijns**
Marion, Roy
Houthem: **Marij en Giel Franssen-Frijns**
Manon, Gaston
Familie Frijns
Familie Hollanders

6301 JB Houthem-Valkenburg a/d Geul, 8 januari 1988
Weth. Heijnenstraat 12

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben dinsdag 12 januari as. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Gerlachus te Houthem.

Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.

Voor de zielerust van de overledene zal maandag 11 januari om 19.00 uur de h. mis opgedragen worden in voornoemde kerk.

De dierbare overledene is opgebaard in mortuarium Smeets, Spoorlaan 29 te Valkenburg a/d Geul; bezoek dagelijks van 18 tot 19 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

†

Na een werkzaam en liefdevol leven voor het gezin, dat alles voor hem tekende, geven wij met droefheid kennis, dat geheel onverwacht uit midden werd weggenomen, mijn lieve man en onze onvergetelijke v en opa

Servatius Maria Lodewijk Prop

begiftigd met de eremedaille Pro Ecclesia et Pontifice

echtgenoot van

Annie Mertens

in de leeftijd van 74 jaar.

Heerlen: **A. Prop-Mertens**
Sittard: **Loek en Mia Prop-Notten**
Nicole
Eysden: **Lily en Sjir Rouschop-Prop**
Rijen: **Hans en Lea Prop-Swelsen**
Bas
Dimphy
Maastricht: **Ser en Anita Prop-Hendriks**
Familie Prop
Familie Mertens

6413 JC Heerlen, 7 januari 1988
Akerstraat Noord 95

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsheb op dinsdag 12 januari a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. J te Hoensbroek-Passart.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condole

Mede tot intentie van de overledene zal de avondmis worden opgedr op maandag 11 januari a.s. om 19.00 uur in voornoemde parochieker

Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkapel van het De Weve kenhuis te Heerlen, dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonc zodanig te willen beschouwen.

†

Na een werkzaam en liefdevol leven, met een grote inzet voor anderen, is van ons heengegaan, mijn lieve man, zorgzame vader, schoonvader, onze opa, broer, zwager, oom en neef

Henk Derks

echtgenoot van

Trautje Coervers

Hij overleed op 58-jarige leeftijd, voorzien van het h. sacrament der zieken, in het St. Jozefziekenhuis te Kerkrade.

Wij bevelen hem in uw gebed aan.

Kaalheide: **Trautje Derks-Coervers**
Weert: **José Creusen-Derks**
Don Creusen
Tracy, Danny
Familie Derks
Familie Coervers

6466 XP Kerkrade, 8 januari 1988
Leliestraat 40

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 12 januari a.s. om 14.00 uur in de parochiekerk van St. Jozef te Kaalheide, waarna de begrafenis zal plaatshebben op de begraafplaats Schifferheide.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondmis maandag 11 januari om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in het streekmortuarium gelegen op het terrein van de Lückerheidekliniek te Chèvremont, St. Pieterstraat 145, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.

Voor vervoer kerk-begraafplaats v.v. is gezorgd.

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Diepbedroefd hebben wij op 8 januari vernomen dat onze zeer gewaardeerde collega

Henk Derks

van ons is heengegaan.

Wij bedanken hem voor zijn geweldige inzet en collegialiteit. We wensen zijn echtgenote en familie veel sterkte toe.

Collega's Data Vastlegging
C.C.N. Heerlen

†

Na een liefdevolle verzorging in het Bejaardencentrum De Moutheuvel is heden overleden, onze lieve moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, schoonzus, tante en nicht

Gertrudis Hubertina Hannen

echtgenote van wijlen

Hendrikus Hubertus Rutten

echtgenote van wijlen

Joseph Philip Lenaards

Zij overleed op de leeftijd van 85 jaar.

Stein: **H. Rutten**
M. Rutten-Goossens
Stein: **P. Lenaards**
J. Lenaards-Janssen
Stein: **M. Smeets-Lenaards**
Stein: **M. Lemmens-Lenaards**
J. Lemmens
en al haar kleinkinderen
en achterkleinkinderen
Familie Rutten
Familie Lenaards

6171 GJ Stein, 7 januari 1988
Barbarinaplein 1

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis zal plaatsvinden op dinsdag 12 januari om 10.30 uur in de St.-Martinuskerk te Stein.

Maandagavond om 19.00 uur wordt de avondwake gehouden in het bejaardencentrum De Moutheuvel, tot intentie van de overledene.

Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleren.

De overledene is opgebaard in het Uitvaartcentrum Daemen & Zn., Heirstraat 41 te Elsloo-Stein. Bezoek dagelijks van 19.15 tot 20.00 uur.

Enige en algemene kennisgeving

†

Dankbaar voor hetgeen zij voor ons heeft betekend, geven wij u kennis dat, kalm en vredig, van ons is heengegaan, mijn lieve dochter, onze zorgzame zus, schoonzus, tante en nicht

Ida Müller

Zij overleed op de leeftijd van bijna 76 jaar.

Landgraaf: **J. Müller-Kuipers**
Familie Müller

6371 VX Landgraaf, 5 januari 1988
Dormigstraat 21

De crematie heeft in besloten familiekring plaatsgevonden op vrijdag 8 januari jl. in het crematorium te Heerlen-Imstenrade.

†

Wij geven met grote droefheid kennis van het plotselinge overlijden van

Jan Van Tilburg

Van der Bijlparkstr. 28
Oudelande
Zeeland

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op maandag 11 januari as. om 10.30 uur in de r.-k. kerk te Kwadendammen.

Familie Van Tilburg

Bouwbedrijf Bab zestr. 29, Heerlen 216969 vraagt LAARS. Melden uur.

Gevr. voor Aken avonddienst. T 4924133643.

Gevr. POETSVRO enkele dagen p. 04490-28367.

BUFFETDAMES vraagd, beslist g meerwerk. Tel. 's na 10 uur, 045-723

Gevr. 2-3 brood-KETBAK.BEDIE 1e klas zaak. Br.- bak. P. Scheeren, 76, Kerkrade.

Gevr. vlotte VROU time hulp 17-23 jr cafétaria de Hart Heerlen, 045-2134

Gevr. GEZINSH 30 jr., 3 tot 4 morg week. Beslist goe standig kunnen geen zwartwerk. Heerlen. Br.ond.nr Limburgs Dagbla bus 3100, 6401 DP

Aangeb. betrekkingen

Gevr. erv. SCHOORSTEENBOUWERS. Irik dakafwerking BV, tel. 045-221222.

Ervaren BETONTIMMERLIEDEN gevraagd, voor langdurig project in Duitsland. Fa. Lommen, tel. 045-250238 of 04405-1236, na 17.00 uur.

spoed meisjes plaatsen. Tel. 04499-1119.

Nette BUFFETJUFFROUW gevraagd, voor 3 avonden per week. Tel. 04498-52150 of 04498-53474.

Vrl. MARKTHULP gevr. voor enkele halve dagen per week. Br. ond. nr. HO 376 aan Limburgs Dagblad, Kouvenderstraat 215, 6431 HE Hoensbroek.

KOK gevraagd voor Italiaans restaurant te Hoensbroek, vaste dienstbetrekking; tevens leerling-kok gevraagd. Tel. 045-211531, na 14.00 uur.

Privéclub vraagt BARDAMES, ook part-time. Tel. 043-251040, na 13.00 uur.

Dringend BARMEISJES gevraagd. Voor inlichtingen Maasmechelen, tel. 09-3211767883 of 11762868, na 17.00 uur.

Welke jongeman, jr., liefst LTS-opl., teresse opgeleid te als PLAFONDDENMONTEUR. E.I.T. tel. 045-21058

Leuke, vriendelijk wekte GASTVROU buffetwerk en/of

de Engelse taal ge voorkeur. Ongev. per wk. Gezellig kring in familieho Heerlen, Br. o. no. Limb. Dagblad, 3100, 6401 DP Hee

Gevraagd ZANGE RIST of toetsenis voor top-40-band. 04490-33744 (ove 04490-17305 ('s avo

Ervaren THU STERS gevraagd. 317162.

Bijverdienste aan vakbekwame T MAN, voor afhan ren en plaatsen Tel. 045-422424, uur.

Part-time SERVE gevraagd, tussen jaar. Telefonische ding tussen 10.00 uur, tel. 09-4924541

T.T.L. de Graaf en Houben vragen met spoed **SETECHNIKER.** Tel. contact vanaf 17.00 uur, 717585.

†

Diep bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmee zij ons steeds heeft omringd, geven wij kennis van het onverwachte overlijden, op de leeftijd van 83 jaar, van mijn lieve levensgezellin, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zuster en schoonzuster

Emma Köfler

weduwe van

Jacques van der Vorst

levensgezellin van

Bonne Olijve

In dankbare herinnering:
Familie Van der Vorst
Familie Köfler
Familie Olijve

Brunssum, 8 januari 1988
Henri Dunantstraat 599, 6441 XS Brunssum

De crematie zal plaatsvinden op dinsdag 12 januari a.s. om 14.30 uur in de aula van het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in voornoemd crematorium, waar gelegenheid tot schriftelijke condoléance in de ontvangkamer.

Moeder is opgebaard in het mortuarium van het St.-Gregoriusziekenhuis te Brunssum; bezoekuren dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

†

Dankbaar dat wij haar zolang in ons midden mochten hebben, maar ook bedroefd om het scheiden, delen wij u mede, dat heden is overleden, in de Hambosklinlek, voorzien van het h. sacrament der zieken, in de gezegende leeftijd van 77 jaar, onze goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Maria Vinken

weduwe van

Hendrik Joseph Lochtman

Wij bevelen haar in uw gebed aan.

Kerkrade: **Karel Lochtman**
Tinie Lochtman-Jurgens
Miriam, Wim
Ricky
Jolanda, Wino
Marcel
Kerkrade: **Jos Lochtman**
Ria Lochtman-Linckens
René, Nancy

Kerkrade, 8 januari 1988
Corr.adres: 6464 GK Kerkrade, Vinkerstraat 107

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 12 januari as. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Petrus Maria ten Hemelopneming te Chèvremont-Kerkrade, waarna aansluitend begrafenis op de r.k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleren.

Moeder wordt bijzonder herdacht in de avondmis van maandag 11 januari om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur in het Streekmortuarium, St.-Pieterstraat 145 te Chèvremont-Kerkrade.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

†

Gelukkig de doden die met zich meedragen de liefde van hun gezin.

Bedroefd, doch dankbaar voor wat hij voor ons geweest is, geven wij u kennis, dat voorzien van de h. h. sacramenten der zieken, in het De Weverziekenhuis te Heerlen, op de leeftijd van 66 jaar is overleden, mijn dierbare echtgenoot, onze goede vader en lieve opa

Guillaume Geijselaers

echtgenoot van

Antoinette Marguerite Ide

De bedroefde familie:
Berg en Terblijt: **A.M. Geijselaers-Ide**
Valkenburg a/d Geul: **Astrid Huynen-Geijselaers**
Fon Huynen
Lars
Berg en Terblijt: **Eddy Geijselaers**
Anita Geijselaers-Schoenmakers
Berg en Terblijt: **Nicole Geijselaers**
Pedro Smits
Familie Geijselaers
Familie Ide

6325 CN Berg en Terblijt, 8 januari 1988
Langen Akker 84

De plechtige uitvaartdienst gevolgd door de begrafenis zal plaatshebben dinsdag 12 januari as. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. H. Monulphus en Gondulphus te Berg en Terblijt.

Overtuigd van uw medeleven zal er geen condoleren zijn.

Voor de zielerust van de overledene zal maandag 11 januari om 18.30 uur de avondwake gehouden worden in voornoemde kerk.

De dierbare overledene is opgebaard in de rouwkapel van het De Weverziekenhuis te Heerlen. Bezoek dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Voor het opgeven van overlijdensadvertenties voor de kran van maandag, bestaat gelegenheid zondagmiddag tussen 15 en 16 uur ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagb

In de Cramer 37, Heerl

Nieuw tariefsysteem voor geneesmiddelen per 1 januari 1988

Per 1 januari 1988 is in de apotheken een nieuw tariefsysteem van kracht.

Per afgeleverd geneesmiddel mag de apotheker of apotheekhoudende arts aan particuliere cliënten berekenen:
- de apothekers-inkoopprijs van het afgeleverde geneesmiddel, plus
- een vaste toeslag van ƒ 11,40 (excl. BTW) voor honorarium en kosten.

Deze regels gelden, ongeacht de per keer afgeleverde hoeveelheid of het aantal verpakkingen van het geneesmiddel.

Dit systeem verlaagt de totale kosten van de geneesmiddelenvoorziening.

Dure, veel gebruikte produkten worden goedkoper, soms flink. Goedkope geneesmiddelen gaan echter in prijs omhoog.

Geneesmiddelen, die niet kunnen worden vervangen door merkloze produkten van dezelfde samenstelling, zijn vrijwel altijd duurder dan geneesmiddelen, waarbij dat wel kan.

Merkloze geneesmiddelen zijn even betrouwbaar als merkgeneesmiddelen en bijna altijd goedkoper. Vraag daarom aan uw arts om zo mogelijk een goedkoper (meestal merkloos) geneesmiddel voor te schrijven.

Op uw verzoek kan de apotheker zelf ook een duurder (merk)produkt door een goedkoper geneesmiddel van dezelfde samenstelling vervangen. De wet laat dat toe en een wijziging van het doktersrecept is daarvoor niet vereist. In dit geval brengt de apotheker één-derde van het verschil tussen de inkoopprijzen van het dure en goedkope produkt aan u in rekening. Twee-derde komt u als cliënt ten goede.

In bepaalde gevallen en met uw toestemming kan de apotheker aan u kleinere hoeveelheden afleveren dan op het recept staan. Wellicht kunt u tot uw volgende doktersbezoek met minder toe.

Vraag uw apotheker dan om advies.

LET OP: het nieuwe tariefsysteem voor particuliere cliënten geldt niet voor geneesmiddelen die ook bij de drogist verkrijgbaar zijn zelfs als zij op recept in de apotheek worden afgeleverd.

Ziekenfondsverzekerden:
voor u verandert er niets!
De eigen bijdrage van ƒ 2,50 per geneesmiddel blijft gehandhaafd.
Wel helpt u uw ziekenfonds de kosten te drukken door de hier gegeven adviezen over de keuze van geneesmiddelen en hoeveelheden te volgen.

Dit is een gezamenlijke publicatie van de Ministeries van WVC en van Economische Zaken.

Knip deze publicatie uit, u kunt hem binnenkort nodig hebben.

†

Tot ons groot verdriet moesten wij toch nog onverwacht voorgoed afscheid nemen van onze lieve broer, zwager, oom en neef

Jeenko van der Naald

Hij overleed op de leeftijd van 57 jaar.

Uit aller naam:
Sittard: **M.J. van der Naald**

8 januari 1988
Corr.adres: Groen van Prinstererstraat 9, 6136 DH Sittard

De crematie zal plaatsvinden op dinsdag 12 januari 1988 om 11.45 uur in het crematorium „Nedermaas" te Geleen.

Bijeenkomst aldaar om 11.30 uur.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren in het crematorium vanaf 11.30 uur.

Jeenko is opgebaard in het mortuarium van het Maaslandziekenhuis te Sittard. Gelegenheid tot afscheid nemen aldaar, dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur.

OVERLEDEN

† **Bèr Hefkens**, oud 36 jaar, echtgenoot van Franciné Bouvrie. Maastricht, Cruyshaag 26. Corr.adres: Banniersborg 53, 6228 AT Maastricht. De uitvaratdienst zal plaatshebben maandag 11 januari om 11.00 uur in de kerk van St.-Jan de Doper te Limmel-Maastricht. Er is geen condoleren.

† **Huub Augustinus**, oud 82 jaar, weduwnaar van Lucie Ruijters. 6226 XG Maastricht, Parmastraat 10. De uitvaartdienst zal gehouden worden maandag 11 januari om 11.00 uur in de kerk van O.L.V. van Lourdes te Oostermaas-Maastricht. Er is geen condoleren.

† **Leo Heuckens**, oud 63 jaar, echtgenoot van Miep Kocken. 6216 RE Maastricht, Geelgietersdreef 20. De uitvaratdienst zal gehouden worden maandag 11 januari om 14.00 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Belfort-Maastricht. Gelegenheid tot schriftelijk condoleren in de kerk.

Gemengde gevoelens na uitspraak KvK-voorzitter

Lozo: zwartwerken wordt vergoelijkt

HEERLEN – De uitspraken van de voorzitter van de Kamer van Koophandel in Maastricht over het fenomeen 'zwart' werkcircuit is verschillende organisaties in het verkeerde keelgat geschoten. Werkgevers- en werknemersorganisaties vrezen dat de woorden van H. Versteegh aanzetten tot nog meer gebruik van 'zwartwerkers', omdat het verschijnsel zeker door zijn woorden gemakkelijker geaccepteerd wordt.

„Het komt vergoelijkend bij de mensen over, want die zeggen nu: zelfs een voorzitter van de Kamer van Koophandel kan het begrijpen", aldus secretaris L. Rooskens van de Limburgse Organisatie van Zelfstandige Ondernemers (LOZO) in Venlo. Voorzitter W. Friedrichs van de FNV in Limburg vindt dat Versteegh de mensen in feite aanzet tot 'burgerlijke ongehoorzaamheid'.

● *Lozo-voorzitter Rooskens.*

Beide organisaties zijn het er wel over eens dat de (hoge) BTW-heffing en sociale premies het gebruik van het 'zwarte' circuit in de hand werkt. Vooral het midden- en kleinbedrijf heeft daar, aldus Rooskens, onder te lijden. De LOZO heeft volgens hem al eens becijferd dat het paracommercialisme (dat zij ook tot deze categorie rekent) zo'n duizend arbeidsplaatsen bezet. „Het is moeilijk te benaderen, maar het gaat zeker om duizenden zwartwerkers", zegt Rooskens.

De LOZO-secretaris vindt dat de hoogte van belastingen en sociale lasten afhankelijk moet zijn van het type onderneming. Arbeidsintensieve bedrijven die – dus – veel mensen in dienst hebben, zitten relatief met een hogere premiedruk dan de (geautomatiseerde) ondernemingen die kapitaalsintensief werken. „Als je dat onderscheid gaat maken", erkent Rooskens, „ontstaat er wel een heel principiële discussie. Zeker na de laatste, ingrijpende herziening van het sociaal stelsel".

Voorzitter drs J. Smeets van de Limburgse Werkgevers-Vereniging (LWV) gelooft niet dat de uitspraken van Versteegh het begrip voor 'zwart' werken vergroot. „Ik ben ervan overtuigd dat hij bedoeld heeft, dat de houding van de consument bedrijfsmatig is. Van een generaal pardon zou ik een tegenstander zijn."

Smeets vreest echter dat verlaging van het BTW-tarief en sociale lasten niet genoeg is om het 'zwart' werken grondig aan te pakken. „Hoewel daarmee de concurrentiepositie van het bedrijfsleven al wat meer in de pas met het buitenland zou komen". Hij pleit voor extra faciliteiten, zoals aftrekposten vooral ten gunste van de consument. De LWV-voorzitter wijst erop dat het toch vooral om de klusjesmannen gaat, die worden ingeschakeld voor de meest uiteindelopende onderhouds- en reparatiewerkzaamheden. „Of zwartwerk daarmee helemaal wordt tegengegaan weet ik niet. Maar de behoefte wordt dan duidelijk minder", aldus Smeets.

Versteegh beaamde gisteren dat zijn uitspraken niet helemaal juist worden uitgelegd. Hij denkt ook niet dat hij aanspoort tot een groei van het 'zwart' werken. Dat er zoveel gewicht wordt toegekend aan zijn woorden, verklaart hij als volgt: „Op de hele problematiek rust een taboe. Maar de problemen zijn dusdanig groot dat het eens gezegd moest worden, en dat is ook weloverwogen gebeurd. Daarbij ben ik kennelijk een bepaald punt voorbij gegaan".

Carnavalskoorts

…e carnavalskoorts heeft menigeen al in zijn greep. De bonte …nden staan op til. Zo maken ook velen zich al gereed om zich …ks in een passende verkleding te stoppen of een mombakkes …e zetten. Jan en Jolanda Humblé van de Carnavalsshop in …aastricht zetten zich in elk geval al schrap.

…of. dr G.J. Kok Maastricht:

…Roken bij wet verbieden'

…LEN – In Nederland gin… 1985 per dag 50 mensen … als gevolg van een ziekte …eroorzaakt werd door ro… Van de 40.000 mensen die in …ar stierven aan hartziek…ng- en luchtwegkanker en …itis, overleden er bijna … door roken.

…eraar Gezondheidsvoorlich… en opvoeding aan de Rijksuni…eit Limburg, prof. dr. G. J. … presenteerde gisteren deze cij… tijdens de viering van de 12e …talis van de Maastrichtse uni…eit. Volgens de hoogleraar zijn … gegevens aanleiding om actie … ondernemen tegen het actieve … en het passieve (gedwongen …men) roken.

…wil de mensen via voorlichting … het roken af zien te krijgen of ze … roken te beletten. Hiertoe heeft … universiteit een speciaal pro…ma ontwikkeld dat als effect … dat minder jongeren beginnen …en.

…hoogleraar vindt verder dat er …echtelijke maatregelen tegen … roken genomen moeten worden. …n in de nabijheid van babies …der meer misdadig en zou bij … wet verboden moeten worden.

…roken in de nabijheid van kin… en patiënten schaadt hun ge…heid ernstig. Volgens hem is … vreemd dat de overheid wel het … van de bromfietshelm ver…stelt, maar geen verbod op … uitvaardigt. De overheid … op het standpunt dat vooral … goede voorlichting de oplossing … moet worden voor het … probleem. Daarmee wordt wel … succes geboekt, maar in on…ende mate, aldus de profes…

…de aanvang van zijn tweede ter… als rector-magnificus van de … universiteit Limburg deelde … dr. F. Bonke mee dat deze in…ing voor wetenschappelijk on…wijs tegen alle sombere ver…chtingen in nog eind van dit jaar … nagestreefde aantal studenten … zesduizend zal bereiken. Door … studentenwerfacties is het aantal … eerstejaarsstudenten voor het hui… studiejaar gestegen met dertig …cent, terwijl het landelijk gemid…de slechts vier procent bedraagt. …rbij is wel de Open Universiteit … Heerlen buiten beschouwing ge…n. Voor het studiejaar 1988/89 verwacht Bonke een stijging van veertig procent. Gunstig noemde hij het tenslotte dat het aantal niet-Limburgse studenten sinds 1985 gestegen is van 34 tot 42 procent en volgend studiejaar wellicht zal oplopen tot 55 procent.

VNU koopt bedrijf in VS

HAARLEM – VNU heeft Media Records in New York, een onderneming die advertentiebestedingen in regionale kranten meet en daarover maandelijks rapporten uitbrengt, overgenomen, aldus een bekendmaking van het uitgeversconcern.

Media Records, die goed is voor een omzet van 5 miljoen dollar per jaar (f 9,3 miljoen) en ongeveer 100 werknemers telt, wordt ondergebracht bij VNU Amvest, een bundeling van Amerikaanse activiteiten op het gebied van informatieverstrekking aan het bedrijfsleven. Media Records neemt dan ongeveer 5 procent van de omzet van deze groep voor haar rekening. Vorig jaar breidde zij haar belangen in de groepsbedrijven uit tot vrijwel overal 100 procent.

Hap snap

Het gaat al jaren zo: rond 1 januari vormen zich zenuwachtige rijen van mensen voor de deur van de dokter en/of de apotheker – er is weer een nieuwe maatregel van kracht geworden en de klanten noch de professionals begrijpen er het fijne van.

Nieuwe regelingen die leiden tot een betere gezondheidszorg en een vlottere afwikkeling van de daarbij horende administratie zijn uiteraard toe te juichen. Zeker wanneer zij ook nog een kostenverlaging bewerkstelligen.

Maar we hebben het gezien met de 'medicijnknaak': die kost alleen de patiënten extra geld, en de gezondheidszorg is er geen cent goedkoper van geworden, integendeel. Nu zijn er weer de toeslagen op geneesmiddelen.

Uiteraard moest iets worden gedaan aan de soms absurde prijzen van geneesmiddelen in Nederland. Maar de regeling die nu weer zorgt voor de nodige commotie zal opnieuw niemand wijzer maken, zo valt te vrezen.

Zij is weer een uiting van het onvermogen van de politiek verantwoordelijken er iets substantieels aan te doen, en omdat men in zijn paniek daarover niets anders kan bedenken dan een ergerlijk hapsnap-beleid.

SB

Verwarring overheerst over maatregel ministerie WVC

Limburgse apothekers tegen nieuwe tarieven

HEERLEN – De goedkope medicijnen worden duurder, de dure geneesmiddelen juist goedkoper. Bij zowel patiënten als apothekers overheerst voorlopig alleen nog onduidelijkheid en verwarring.

„Met dit nieuwe systeem zijn we absoluut niet gelukkig," zegt J. Habermehl van de Maastrichtse apotheek 'America'. „Deze hele verandering komt voor de apothekerswereld veel te vroeg. Wij krijgen dagelijks mensen met vragen, terwijl we zelf ook nog bergen post binnenkrijgen van WVC. Een hoop extra werk en verspilde energie, terwijl er voor de meeste mensen niets verandert. De mensen die verzekerd zijn bij de ziekenfondsen en met een doktersrecept bij ons komen merken van deze regeling al helemaal niets."

Het meest gedupeerd zijn de patiënten die de medicijnen komen halen zonder recept van de dokter. Ziekenfondsverzekerden betalen een toeslag van 10,65 gulden en particulier verzekerden 11,40 gulden (exclusief 6 procent btw) per geneesmiddel. 'Huismiddeltjes' als waterstofperoxyde, wonderolie en hoestdrank kunnen dan ineens vier maal zo duur zijn geworden. „Daar werken wij dus niet aan mee,'" antwoordt Habermehl na enige aarzeling. „Voor produkten als talkpoeder hanteren wij gewoon de oude prijs. Een enkele klant loopt toch al weg, wij willen er niet nog meer verliezen."

Het ministerie van WVC riep eerder deze week via advertenties in de kranten, waaronder ook deze krant, patiënten op om bij de apotheek om goedkopere medicijnen te vragen. Dit bericht wekte grote woede bij de apothekersorganisatie KNMP. Er werd zelfs aan gedacht om juridische stappen tegen WVC te ondernemen. „Dat zou logisch zijn, het is in strijd met de wet," beweert L. Peeters van apotheek Hesselle uit Heerlen. „Het is voor ons verboden om preparaten te vervangen zonder toestemming van de arts, hoewel dat gelukkig geen gevaar oplevert, omdat alle in Nederland geregistreerde medicijnen goed zijn."

Behalve het gevaar dat apothekers andere medicijnen mee gaan geven dan door de dokter is voorgeschreven, speelt al jaren dat de artsen in Limburg meer medicamenten uitschrijven dan de patiënt in werkelijkheid nodig heeft. „Alhoewel dat met die jonge dokters van tegenwoordig nog wel meevalt," zegt G. van Gemert van apotheek Haan in Roermond.

Wie heeft er nou voordeel van dit nieuwe systeem? Dat zijn toch alleen de verzekeringen. De dure medicijnen worden goedkoper, terwijl de meeste mensen daar juist voor verzekerd zijn. En als er nou nog een premie-verlaging zou komen, maar die zal volgens mij ook wel achterwege blijven."

Premie omhoog

Terwijl Van Gemert praat over een mogelijke premie-verlaging suggereert J.A. Kamsma, directeur van ziekenfonds AZM Heerlen, dat een mogelijke premie-verhoging niet uitgesloten is. „Kijk, als de totale ziektekosten aan het eind van het jaar gestegen blijken te zijn, dan zal de premie omhoog moeten. Zo simpel is dat. Maar ik moet toegeven dat ook wij niet gelukkig zijn met de nieuwe situatie. Staatssecretaris Dees wijkt met deze plannen zelfs af van die van het ziekenfondswezen. Deze politieke keuze verandert dus in ons wereldje wat. Deze regeling is echter niets anders dan een poging om een oude zaak recht te zetten. Ik vermoed wel dat dit ingewikkeld besluit veel duurder uit kan vallen dan het oude systeem."

Venlo boos over uitstel herindeling

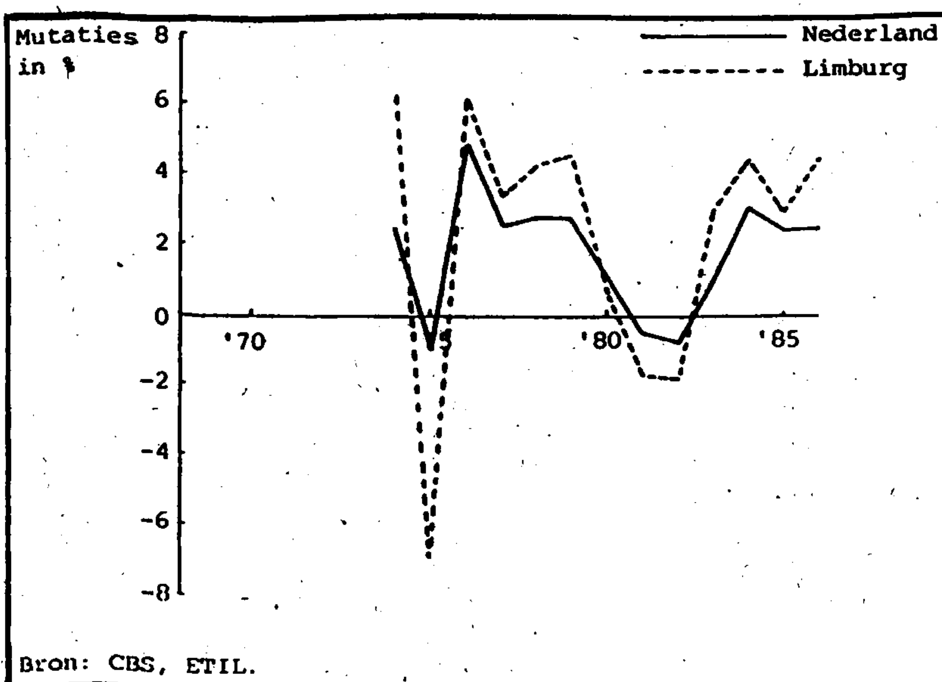
VENLO – B en W van Venlo zijn geschokt door het besluit van GS de herindeling van Noord-Limburg voorlopig op een laag pitje te zetten. In een brief op poten aan GS zegt het Venlose college het besluit tot uitstel niet te kunnen begrijpen omdat de herindelingsplannen enkele jaren geleden juist door de provincie werden aangezwengeld en Venlo uitdrukkelijk werd uitgenodigd hieraan deel te nemen. In de discussies is volgens b en w veel tijd en energie geïnvesteerd en het besluit om de zaak nu maar op de lange baan te schuiven vindt het Venlose college een miskenning van de noodzaak om tot een spoedige oplossing te komen die niet alleen voor Venlo als centrumstad maar ook voor de regio van groot belang is. Het Venlose gemeentebestuur vraagt GS daarom met klem op korte termijn te laten weten wat men nu met de herindeling van plan is te gaan doen en zegt niet te hopen dat GS de eigen verantwoordelijkheid nu maar wil laten gaan voor wat ie is en Venlo opgezadelt met de gevolgen daarvan met het zoeken naar mogelijke oplossingen.

ETIL: RISICO'S BETER SPREIDEN

Limburgse economie is te gevoelig

MAASTRICHT – Bedrijven in Limburg worden alsmaar gedwongen hun activiteiten – investeringen, produktie, verkoop – strakker te regelen. Ze moeten sterker rekening houden met de gevolgen van tegenvallers. Schommelingen in de economie treffen Limburg immers sterker dan de rest van het land, zo luidt de samenvatting van een deze week verschenen rapport. In het rapport 'Conjuncturele sterkte-zwakte van de Limburgse economische structuur' van het Economisch-Technologisch Instituut Limburg (ETIL) is niet eenduidig terug te vinden waardoor die gevoeligheid veroorzaakt wordt. Er is één pluspuntje: als het goed gaat, profiteert Limburg ook extra mee van de economische groei.

Toch hebben ze daar bij het ETIL wel hun ideeën over, maar het zou aanvullend onderzoek vergen om het allemaal precies te kunnen zeggen. Het meest voor hand liggend noemt W. Vermeulen, de schrijver van het rapport, dat de Limburgse economie sterk beïnvloed wordt van buitenaf. In goede tijden, aldus Vermeulen, ontstaat er vanuit de Randstad een *overloop*. „Omdat daar minder ruimte voor economische groei is, denk maar aan spanningen op de arbeidsmarkt, wijken de bedrijven in sterke mate uit naar andere delen van het land. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren steeds meer buitenlandse bedrijven in Limburg gaan investeren, aangetrokken door allerlei premieregelingen".

● *De grafiek laat zien dat Limburg gevoeliger is voor schommelingen in de economie. De lijnen laten het verloop van de produktie-omvang zien.*

Een en ander geeft een extra impuls aan de groei in het Limburgse. Maar de terugloop is dan ook forser als de investeringsplannen, door gewijzigde omstandigheden, op de plank komen te liggen.

ETIL-directeur drs J. Swartjes: „Onder alle omstandigheden wordt het effect op de Limburgse economie versterkt. Daardoor is de reactie op veranderingen in de conjunctuur veel scherper".

Deze externe factoren worden versterkt door de specifieke *structuur* van de economie in Limburg. Door zijn uitzonderlijk grote omvang is het effect van de chemie, met name DSM natuurlijk, op de regionale economie nogal groot. Veel groter dan de invloed die dezelfde bedrijfstak landelijk gezien op de economie heeft. Met andere woorden: gaat het goed met de chemie dan gaat het ook goed met een groot deel van Limburg, en andersom.

De 'conjunctuurgevoeligheid' wordt dus sterk bepaald door de opbouw van de Limburgse economie, waarin de chemie een overheersende rol speelt. Maar die staat daarin niet helemaal alleen. Verder scharen zich, maar dan in mindere mate, de metaalindustrie, handel en hout- en papierindustrie in die rij. Sectoren die in vergelijking met de rest van het land, een grotere stempel drukken op de economische toestand.

Merkwaardigerwijs zijn er in Limburg ook sectoren die bij een opleving van de economie nauwelijks meegroeien, en wèl (kunnen) groeien als de economie stagneert. Zoals de landbouw en de gezondheidszorg. Bij de landbouw is de produktie echter, begrijpelijkerwijs, afhankelijk van het weersomstandigheden en daarop hebben conjuncturele schommelingen weinig greep.

Een tegen de verdrukking in groeiende gezondheidszorg is eveneens verklaarbaar: zij is financieel afhankelijk van de overheid en daarmee de politieke wil om geld uit de staatshuishouding vrij te maken.

Hoewel het ETIL-onderzoek betrekking heeft op de periode 1974-1983, blijven de conclusies nog wel even geldig. De structuur van de Limburgse economie zal immers niet zo snel veranderen. Maar de gevoeligheid voor schommelingen is wel reden te meer voor de ondernemers om te wijzen op het belang van *diversificatie*: het opzetten van nieuwe activiteiten waardoor de risico's bij een verslechtering van de economische situatie worden gespreid. Er zijn bedrijven die zich deze raad al lang geleden ter harte hebben genomen. Maar het kan – ook gezien de onstuimige ontwikkelingen in de techniek – niet vaak genoeg gezegd worden.

han brinkman

Aangeb. betrekkingen

[illegible]

Dieren

[illegible]

Te koop gevraagd

[illegible]

grote vogelmarkt

RTV/muziek

[illegible]

Iedere zondag 1 - 6 uur

VERKOOP-EXPOSITIE

van gerestaureerde jukeboxen uit de 40-50 er jaren o.a. Wurlitzer, Seeburg, Rock-ola, Ami. Ook boobijarts en enkele flipperkasten. St. Oedenrode tel. 04138-73343/75207. Volg de borden aangoed Den Hurst. Gelegen aan de weg St. Oedenrode-Liempde.

Landbouw

[illegible]

SCHORSINGSVERZOEK GELEEN KANSLOOS

VROM vindt uitbreiding DSM-stort aanvaardbaar

door eric van dorst

GELEEN – De directeur-generaal voor de milieuhygiene van VROM vindt het verder vullen en ophogen van de zuurteervijver in Geleen met chemisch verontreinigde grond door DSM milieu-hygienisch oogpunt aanvaardbaar. Dat geldt ook voor het compacter maken van de ernaast gelegen zogenaamde zone B.

De DG schrijft dit in een antwoord aan de Raad van State in Den Haag. Die behandelt het verzoek van de gemeente Geleen om schorsing van de Hinderwetvergunning. Deze is in augustus 1987 door de provincie [illegible] afgegeven.

DSM moet conform de voorwaarden in deze vergunning aan de 25 hectare grote stortplaatsen wel de nodige voorzieningen treffen. Nu bevatten ze in totaal 5 ton [illegible] verontreinigde grond.

DSM wil [illegible] en helemaal opvullen met chemisch verontreinigde grond van andere stortplaatsen als de afkeurde ponne en het slik-, bergings- en buffermassin. Deze moeten in het kader van het Milieu Aktie Plan DSM (MAP-DSM) worden opgeruimd. Ook wil DSM er vervuilde grond van het Emmaterrein in Hoensbroek [illegible]. De DG stelt dat [illegible] moet worden toegestaan als het chemische verontreinigingen betreft.

Hij stelt dat de plannen van DSM feitelijk als vaststaande gegevens moeten worden beschouwd omdat ze zijn opgenomen in de tweede voortgangsrapportage over het MAP-DSM waarmee VROM-minister Nijpels heeft ingestemd.

De gemeente Geleen is principieel tegen de stortplannen van DSM. Zij vindt dat het afval op de plaats zelf of desnoods elders moet worden verwerkt. De gemeente vindt dat de vergunning moet worden geschorst. Gebeurt dat niet dan ontstaat volgens haar een [illegible] situatie die bij de behandeling in de hoofdzaak niet meer onkeerbaar is. De vijver is dan immers opgevuld en DSM heeft dan al hoge kosten gemaakt. Geleen stelt dat 'niet schorsen' betekent dat de gemeente eeuwig met het afval zal blijven zitten.

De DG erkent dat inderdaad kosten [illegible]

[illegible] bericht [illegible]

Het [illegible] gemeente [illegible] gewillige.

Ongeduldige asielzoekers weg uit opvanghuis

ROOSENDAAL – Drie van de vier Zaïrese asielzoekers, die eerder deze week in een missiehuis te Roosendaal werden opgevangen, zijn uit onvrede over die huisvesting al weer vertrokken. Ze wensten niet te wachten tot de gemeente huizen beschikbaar kon stellen.

In het missiehuis [illegible] van Mill Hill is permanent plaats voor vijf asielzoekers. Intussen is de gemeente op zoek naar [illegible] waar in totaal vijftig asielzoekers kunnen opgevangen worden. De drie Zaïrezen die deze week arriveerden kwamen uit een opvanghuis in Zuid-Limburg.

Pater J. van ten El[illegible]: „Daar was ze gezegd dat ze in Roosendaal een huis zouden krijgen. Toen ze hier in het college kwamen was dat een tegenvaller. De gemeente vroeg ze nog wel enkele weken geduld te hebben omdat dan waarschijnlijk wel huizen beschikbaar zouden zijn, maar daar gingen ze niet mee akkoord."

De Zaïrezen zijn terug gegaan naar Limburg en inmiddels doorgestuurd naar Aalten, waar al wel woningen beschikbaar zijn.

Overigens verwacht het Mill Hillcollege een dezer dagen weer vier asielzoekers uit Zaïre binnen te krijgen. Mill Hill treedt spontaan als gastheer op voor deze mensen, omdat de paters in het verleden in dat land ook altijd gastvrij ontvangen en behandeld zijn, zo liet rector B. Engelbertink eerder deze week weten.

Animo voor remigratie groeit snel

(Van onze correspondent)

ZWOLLE — Het aantal aanvragen van buitenlanders voor financiele hulp van de overheid bij terugkeer naar het thuisland, is tussen 16 november en 1 januari spectaculair gegroeid. In die periode kwamen bij de directie emigratie tienmaal zoveel aanvragen van Marokkanen binnen als normaal in anderhalve maand en tweemaal zoveel aanvragen van Turken.

Dat werd gisteren bekendgemaakt op een door de provinciale remigratiecommissie georganiseerde studiedag in het Overijsselse provinciehuis. De verruiming van de remigratieregels per 16 november wordt als verklaring gegeven voor het fors toegenomen aantal aanvragen.

De tot dan geldende voorwaarde dat iemand een arbeidsongeschikte of langdurig werkloze tussen de 55 en 65 jaar moet zijn, werd op 16 november vervangen door de eis dat men tenminste 50 jaar moet zijn om voor de regeling in aanmerking te komen.

Tijdens de 'oude' regelingen zijn in totaal 8053 aanvragen binnengekomen, waarvan er 4277 werden gehonoreerd. Turken vormen met 4495 aanvragen (2751 gehonoreerd) de grootste groep, gevolgd door Surinamers met 1271 aanvragen waarvan 424 gehonoreerd.

Glenn Miller-so[und] in Brikke Oav[e]

BRUNSSUM – „Serenade in Bl[ue]", showband van de Ameri[kaanse] luchtmacht, treedt woensdag [...] nuari op in d'r Brikke Oave in [Bruns]sum. Voor de Band van de [United] States Air Force in Europe (U[...] band), waarvan „Serenade in [...]" deel uit maakt, legde de leg[endari]sche bandleider Glenn Miller [...] in Parijs de basis. Vanaf die tij[d] [...] de Miller-sound van de band [...] klonken door heel Europa [...] Middenlandse zeegebied, voor [...] raars van allerlei plumage.

Kon. Sphin[x] verwacht record-omz[et]

MAASTRICHT – De N.V. Ko[nink]lijke Sphinx in Maastricht [...] in het nog lopende boekjaar [...] lijk in de richting van een re[cord]omzet en opnieuw naar een [...] bedrijfsresultaat. Deze boods[chap] bracht gisteren president-[direc]teur Bert Kaptein in zijn toes[praak] op de traditionele nieuwjaa[rsbij]eenkomst van het personeel.

Deze positieve trend is [illegible] ken aan de niet ongunstige e[cono]mische ontwikkelingen [illegible] deel van de Europese export na[ar de] Verenigde Staten weg te [...] Kaptein voorziet [illegible] op de traditionele markten [illegible]

[illegible]

Rake klappen aan mijnpoort

Van onze correspondent

ZOLDER BERINGEN — De staking in de Belgisch-Limburgse mijnen van Zolder en Beringen nadert een kritieke fase. Gisterenmiddag zijn er enkele rake klappen gevallen toen tientallen werkwilligen van de ochtendploeg er de mijnpoort wilden verlaten. Enkele kompels liepen daarbij lichte verwondingen op.

Het heeft er allemaal mee te maken dat in Zolder de vakbondsafgevaardigden in de onderneming gisteren een nieuw voorstel van de mijndirectie voor de vakantieregeling hebben aanvaard. Die regeling was de aanleiding voor de staking die drie weken geleden werd ingezet. In Beringen is hetzelfde voorstel gisteren na raadpleging van de aanwezige mijnwerkers niet aanvaard en mogelijk zal dat maandag toch nog in Zolder navolging krijgen, want ook daar willen de bonden het voorakkoord nog aan hun achterban voorleggen.

De nieuwe vakantieregeling voorziet dat gedurende twee weken in juli en tussen Kerstmis en Nieuwjaar niet gewerkt wordt in de Belgische mijnen. De rest van juli en de hele maand augustus zal er maar 4 dagen per week gewerkt worden en verder hebben de kompels nog recht op een aantal vrije dagen, die ze echter twee dagen vooraf moeten melden. Precies dit laatste zint de mijnwerkers niet. Zij willen zoals in het verleden enkele dagen per jaar verlof kunnen nemen en die pas de dag nadien aan de directie melden.

De 600 mijnwerkers die gisteren middag in het Casino van Beringen bijeen kwamen lieten er alvast geen twijfel over bestaan. Zij schoten het directievoorstel gewoon af en gaan maandag verder met hun staking. In Zolder, waar de vakbondsafgevaardigden het voorstel voorlopig aanvaardden, zijn de gemoederen ook al verhit. Maandag zullen daar de kompels om hun mening gevraagd worden. Het is niet uitgesloten dat men dan ook het directievoorstel zal verwerpen, maar dat betekent daarom niet dat er verder wordt gestaakt. Binnen bepaalde vakbondskringen zou immers overwogen worden weer aan het werk te gaan, maar de mijndirectie voor de rechtbank te dagvaarden.

Ambtenaren Voeren krijgen geen loon

Van onze correspondent

HASSELT VOEREN — De 28 gemeentepersoneelsleden van Voeren zullen de volgende maanden wellicht geen loon krijgen uitbetaald. Dat is het voornaamste gevolg van de vernietiging door provinciegouverneur Harry Vandermeulen van de Voerense raadsbesluiten van 14 december 1987. Toen keurde de Franstalige meerderheid zogenaamde voorlopige twaalfden goed.

Dat is een soort voorschot op gemeentegelden, die kunnen worden vrijgemaakt als er nog geen gemeentelijke begroting voor het volgende jaar is. In Voeren is die er voor 1988 nog steeds niet.

Gouverneur Vandermeulen heeft gisteren de raadsbesluiten en dus ook de toekenning van de voorlopige twaalfden vernietigd. De reden ligt voor de hand: José Happart zat de bewuste raadsvergadering voor als loco-burgemeester en dat is hem maanden geleden al verboden door arresten en adviezen van de Raad van State, het hoogste rechtscollege in België. De Voerense gemeentesecretaris Dragan Marcovic zegt in dat verband: „Happart heeft bewust die raad voorgezeten om daarna de toekenning van de voorlopige twaalfden vernietigd te zien worden. Dat is oergemeen." De Vlaamse fractieleider in de gemeenteraad Huub Broers sluit zich daarbij aan: „Ja, iedereen vindt dat gemeen. Happart blokkeert zo de gemeentelijke werking en dat is in het nadeel van elke burger."

De personeelsleden zullen alvast niet gaan staken, zo is gisteren avond vernomen. De werknemers kunnen eventueel wel naar de rechter stappen en Happart dagvaarden. Maar anderen zien een 'veel eenvoudiger' oplossing. Gouverneur Vandermeulen zou de gemeente Voeren kunnen toestaan toch voorlopige twaalfden aan te wenden. Dat is wettelijk mogelijk als uitzonderingsregel. Huub Broers is daarover klaar en duidelijk: „Het zou toch al te bar zijn indien de gouverneur enerzijds de gemeenteraadsbesluiten zou vernietigen maar anderzijds de uitvoering van Happarts bestuursdaden zou mogelijk maken. Dan kunnen wij Vlamingen hier in Voeren het bijltje er wel bij neerleggen."

Polikliniek in Maasmechelen

Van onze correspondent

MAASMECHELEN — Wellicht begin maart al zal er in de Belgisch-Limburgse grensgemeente Maasmechelen een nieuwe polykliniek worden geopend. Het gaat om een initiatief van de plaatselijke huisartsen, die zich in een Stichting hebben verenigd. Maasmechelen kan de nieuwe polykliniek goed gebruiken, want het is de enige Belgische gemeente zonder ziekenhuis of eigen ambulancedienst. Eind 1987 ging er immers het laatste ziekenhuis dicht.

De nieuwe polykliniek komt er niet enkel voor de plaatselijke inwoners, maar wil zich open stellen voor geneesheren-specialisten uit de Maas[illegible] streek en uit het [illegible].

Voor het gebrek aan een eigen ambulancedienst is er nog geen oplossing in het verschiet. Dat is tans nog, want nu moeten de ziekenwagen van een prive instelling uit Lanaken komen en dat duurt toch een tiental minuten. Eén geneesheer: „Het is onverantwoord."

Hier moeten menselevens op het spel staan. 33.000 mensen wonen in deze gemeente [illegible] het [illegible]. Hopelijk komt die polykliniek van de grond.

Landbouw

[illegible] overname [illegible] AK[KER]BOUWGROND [illegible] pachtovername [illegible] straal van 10-15 [illegible] rond Nuth. Brieven [illegible] nr HO 371 aan Limburgs Dagblad [illegible] 6431 HE Hoensbroek.

[illegible] John Deere 2140/62 [illegible] 04493-4098, Schinnen.

MESTDISTRIBUTIE Kaltern. Alle soorten dr mest. Kalkslib DSM en champignonmest. P. Post, [illegible] Nuth. tel. 04459-3565. Tel. auto 06-52107606.

„GLIMLACHAKTIE VICON" Van 1 januari t/m 29 februari 1988 (zie advertentie in de boerderij). Uw V. [illegible] dealer mech. bedrijf Frissen B.V. Valkenburg, tel. 04406-40338.

Te k. VRACHTWAGEN DAF 1900 Kipper 10 ton laadverm. 100%, vr.pr. f 3750,-. Thull 30a, Schinnen. 04493-2935.

Te k. Rabe ZAAIBED COMBINATIE 3.30 m. Lemken ploeg drieschaar, amazone kunstmeststrooier. Douve veldspuit 12 m. 600 liter pomp. Dieseltank 1200 liter. Te bevr. 04490-71270 v.m.

H.h. landbouwers **ERWTEN** en brouwgerst telen op contract. Nu bestellen v.m. schaarste zaaizaad van topRassen. Heerlen 045-422224, Beek 04490-72255, Roermond 04750-34931

Vereniging [H]art- en vaatpatiënten slaat vleugels uit

[ROE]RMOND – De belangenvere[nigin]g voor Hart- en Vaatpatiënten (BHV) slaat vanuit Limburg [haar] vleugels steeds verder over het land uit. De vereniging is een [aant]al jaren geleden in Limburg [va]n de grond getild uit ongenoegen over het opereren van de toen bestaand Nederlandse Hartpatiënten-Vereniging (NHV) en groeide uit tot het huidige 1200 [ma]nnen en vrouwen tellende ledenbestand.

[Om]dat het ondoenlijk bleek alle activiteiten centraal te blijven be[stu]ren en begeleiden is overge[gaa]n tot de oprichting van afdelin[gen]. Als eerste was dat een afde[ling] Zuid-Holland en zaterdag aan[sta]nde is de oprichting van een [afde]ling Noord-Brabant aan de [beurt]. Limburg valt nog steeds on[der] de leiding van het algemeen [hoof]dbestuur maar zal in de toe[kom]st ook worden opgesplitst in [twee] aparte afdelingen Zuid en [Mid]den/Noord. De vereniging [geef]t drie maal per jaar in twaalf [vers]chillende edities voor evenzo[veel] delen van het land het eigen [vere]nigingsorgaan 'Hartwijzer' uit.

Onderzoek tegen ex-advocaat leidde naar wapens

Politie vorst naar doel wapenarsenaal

ROERMOND – De wapens die donderdag in een flatgebouw aan de Lisztstraat in Roermond door de politie werden gevonden waren eigendom van de uit Suriname afkomstige Roermondenaar G. K. De politie kwam het aresenaal op het spoor in het kader van het gerechtelijk vooronderzoek tegen de Roermondse ex-advocaat mr Baruch M. K. zou aan mr M. en zijn vriendin drugs hebben geleverd. Over afkomst en doel van de wapens en een kleine hoeveelheid springstoffen wordt nog het stilzwijgen bewaard.

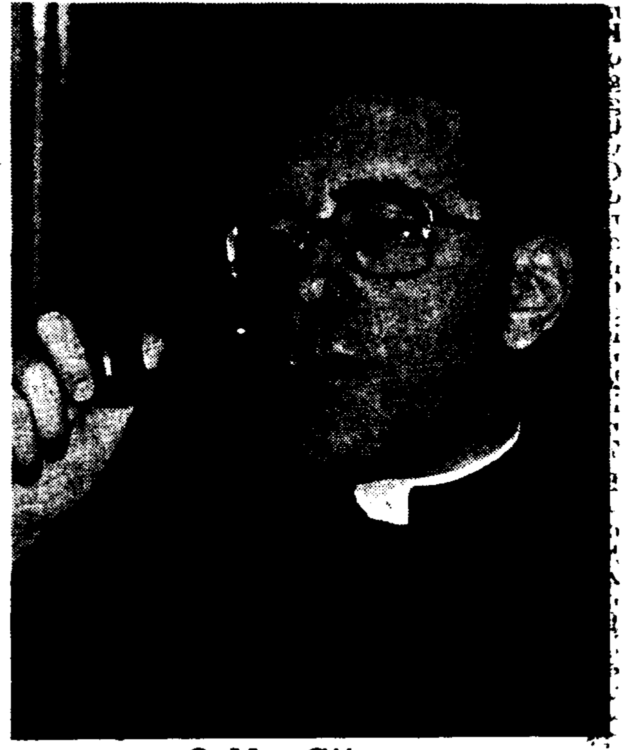
K. werd aangehouden onder verdenking drugs aan mr Baruch M. en zijn vriendin Ilse N. te hebben geleverd. Hij was ook de koper van een door een bank gefinancierde auto van mr Baruch M.. K. betaalde daarvoor 75.000 gulden maar kreeg het voertuig niet in zijn bezit omdat de bank er onmiddellijk na de verkoop beslag op liet leggen. Een door hem aangespannen kort geding om de ex-advocaat te dwingen de schuld aan de bank te voldoen en daardoor de beschikking over de dure BMW-personenauto te krijgen leed schipbreuk omdat mr M. nog voor de behandeling van het geding failliet ging. Door de transactie met de gefinancierde auto wordt in het onderzoek tegen mr M. de verdenking van verduistering onderzocht.

James Bond-revolvers

Vooral op het doel van het wapenarsenaal richten zich de verhoren door de recherche van Roermond. Het gaat om schietklaar wapentuig waaronder Winchester-karabijnen – (dezelfde als waarover de Mobiele Eenheden van de politie beschikt), long-rifle's, Browning- en Magnumpistolen, James Bond-revolvers en een kleine hoeveelheid dynamiet.

Paus ontving mgr Gijsen

ROME – Paus Johannes Paulus II heeft gistermorgen vijf Nederlandse bisschoppen, onder wie mgr Gijsen van Roermond en hun respectievelijke hulpbisschoppen separaat in privé-audiëntie ontvangen.

● Mgr Gijsen

Als eerste bezocht kardinaal Simonis, aartsbisschop van Utrecht met de hulpbisschoppen De Kok en Niënhaus de paus. Zij werden gevolgd door bisschop Bomers van Haarlem en hulpbisschop Lescrauwaet, bisschop Ter Schure van Den Bosch, bisschop Gijsen van Roermond met hulpbisschop Castermans en bisschop Ernst van Breda.

De overige twee, bisschop Bär van Rotterdam en bisschop Möller van Groningen, zullen op een later tijdstip worden ontvangen.

De Nederlandse bisschoppen brengen dezer dagen hun vijfjaarlijkse ad liminabezoek aan Rome. Naar alle waarschijnlijkheid zal de voltallige bisschoppenconferentie reeds maandag door de paus worden ontvangen. De paus houdt dan een toespraak waarop kardinaal Simonis als voorzitter van de Nederlandse bisschoppenconferentie antwoordt.

Beeld rooskleuriger dan in rest provincie

In Mijnstreek 10% meer investeringen

BORN – Bedrijven in de westelijke en oostelijke mijnstreek hebben vorig jaar tien procent meer geïnvesteerd dan in 1986. De groei van het investeringsniveau was vooral te danken aan de grotere bedrijven die meer geld in de onderneming staken. De kleinere investeringen liepen zelfs terug. Dat zei voorzitter mr J. Janssen van de Kamer van Koophandel voor de Mijnstreek gisteren in zijn nieuwjaarstoespraak in Born.

De cijfers steken opvallend gunstig af bij de rest van Nederland. Nationaal namen de investeringen vorig jaar immers af ten opzichte van het (top)jaar 1986. De investeringen daalden landelijk met gemiddeld zeven procent, en bij de grotere bedrijven zelfs met tien procent. Ook de omzetten lieten eenzelfde beeld zien. De bedrijven in beide streken zagen hun omzet met drie procent stijgen, tegenover één procent landelijk. Verder nam de werkgelegenheid met vier procent toe, een toename die ook vooral bij de grotere bedrijven werd gerealiseerd.

In zijn toespraak ging Janssen verder in op de premieregelingen van de overheid op investeringen. Hij wees op de jongste herziening van de IPR-regeling (voor Zuid-Limburg wordt één tarief van 25 procent ingevoerd) en op de WIR (Wet Investerings-Rekening) die ter discussie staat. „Dit alles duidt op de noodzaak het zelf organiseren vermogen van de regio op te voeren, nu de stimuleringsmaatregelen van de centrale overheid het geleidelijk laten afweten", aldus voorzitter Janssen.

● Ondanks het relatief warme gaan de skilatten nog als broodjes over de toonbank.

Sportzaken klagen niet ondanks kwakkelweer

[HE]ERLEN – Geen al te beste tijden [...] voor de liefhebber van de lange latten. Maar hoe staat het met [de] sportzaken die hun brood ver[die]nen in het verkopen en het ver[hure]n van wintersportartikelen? [„W]ij zijn niet ontevreden, zeker ge[zie]n het slechte weer," zegt de be[dr]ijfsleider van Perry Sport in [He]erlen, H. Roemerman.

[„Q]ua verkoop zitten we zelfs iets bo[ve]n vorig jaar, zo'n tien procent. Dat [ko]mt voornamelijk door de duurde[re] merkkleding die we verkocht [he]bben. De consument is zeker [g]een Jan Modaal. De verkoop van [sc]haatsen levert helemaal geen re[de]n tot klagen. Een gigantische om[zet]."

[Ie]mand die minder tevreden is over [de] verkoopcijfers is A. Laurs, eige[na]ar van 'De Sporthoek' in Sittard. [Z]elfs de winterkleding gaat slecht. [M]aar ja, wat wil je met dit weer. [V]oor mij betekent dit toch een fi[nan]ciële strop. Door een vervroegde [uit]verkoop hoop ik dat nog op te [va]ngen. Terugsturen gaat nou een[m]aal niet."

[O]ok M. van Es, eigenaar van 'Sport[w]ear' uit Heerlen, bekijkt de ver[k]oop met weinig optimisme. „Treurig. Ik heb er geen ander woord voor. De mensen hebben wel gespaard, maar vraag niet hoe. Eerst anderhalf uur rijden, dan weer een uur wachten voor de skilift en zijn ze eenmaal beneden, begint dat gedoe weer. Doordat de mensen niet fatsoenlijk konden skiën, verkochten wij ook minder. Misschien dat een vervroegde uitverkoop nog iets kan redden."

Negatief gedoe

Sombere gezichten in de sportzakenwereld. „Welnèè," zegt T. van den Bergh van de gelijknamige winkel in Roermond. „Dat negatieve gedoe rondom die wintersport is allemaal overtrokken. Er zijn bij mij tientallen mensen in de zaak geweest die op wintersport zijn geweest. Stuk voor stuk konden die skiën. De echte skivakantie moet nog gaan beginnen, zo rond carnaval barst dat los. Bij ons loopt het heel goed. De verkoop van ski's loopt prima, de verhuur ervan zelfs uitstekend. Voor de krokusvakantie hebben we al bijna alles verhuurd." Hoofd in- en verkoop van sporthuis 'Quanjel' uit Geleen, Ron Boesten, constateert een nieuwe tendens in het kopen van wintersportkleding.

„De mensen die in februari op vakantie gaan, komen in oktober al naar de collectie kijken. Mede daardoor hebben wij geen reden tot klagen. Op sommige gebieden is onze verkoop zelfs 25 procent gestegen."

Uitverkoop

Het slechte skiweer legt niet alle sportzaken windeieren, beweert Max Munnich van de gelijknamige sportshop in Heerlen. Hij moet zelfs regelmatig artikelen bijbestellen.

„Wij laten ons niet gek maken door die zes gekken die op èèn januari op wintersport gaan. De echte skiër gaat met carnaval en Pasen." Voor Munnich is er dus geen vuiltje aan de lucht. Aan een mogelijke uitverkoop denkt hij zelfs nog niet. „Geen dag eerder dan 1 maart. Dat doe ik al dertig jaar.' Het verhuren van ski's gaat de sportshop iets slechter af dan de verkoop ervan. Munnich: Het verhuren loopt matig tot goed.

Om te huilen is wel de staat van de teruggebrachte ski's, vaak zijn ze zwaar beschadigd."

KORT GEDING INGETROKKEN

[M]AASTRICHT – Alsnog bereikte [o]vereenstemming heeft geleid tot in[tr]ekking van het kort geding tegen [t]wee van de drie Zuidlimburgse vi[de]otheekhouders die door de Stich[tin]g Video Veilig, de Stemra, de NOS [e]n 34 binnen- en buitenlandse pro[du]centen, importeurs en distribu[teu]rs van videofilms ervan waren be[sc]huldigd videocopieën vervaardigd [e]n verhandeld te hebben zonder toe[st]emming van de rechthebbende(n). [In]getrokken zijn de dagvaardingen [te]gen J. K. uit Eygelshoven en R. T. [ui]t Vaals. Het geding tegen M. M. uit [V]aals staat vooralsnog wel voor vol[ge]nde week woensdag in de agenda [v]an de Maastrichtse rechtbankpresi[de]nt.

Dagvaarding tegen Brabantse carrouselfraudeurs spat als zeepbel uiteen

Twee Limburgse advocaten beticht van samenspanning

door jan a. c. de klerk

ROERMOND/MAASTRICHT – Twee Limburgse advocaten – mr Chr. Noordhuis in Roermond en mr. Marchal in Maastricht zijn met nog twee collega's uit Oss en Uden door procureur-generaal mr de Groot bij het Gerechtshof in Den Bosch beschuldigd van 'samenspanning door advocaten met betrekking tot een door het openbaar ministerie uitgebrachte dagvaarding'.

Die samenspanning leidde wel tot algehele nietigverklaring van een dagvaarding op grond waarvan de rechtbank in Den Bosch in april 1987 alwegens grootscheepse btw-fraude twee Brabanders tot acht jaar en een Brabander tot vijf jaar gevangenisstraf had veroordeeld. De drie werden na de nietigverklaring van de beschuldiging door het Bossche Hof meteen – (na veertien maanden gevangen te hebben gezeten) – op vrije voeten gesteld. „Daar moeten het openbaar ministerie en de Bossche rechtbank toch wel rode oortjes van hebben gekregen", zegt in Roermond mr. Noordhuis.

'Circuit 140' is de fraudezaak door het rechercheteam van de Brabantse rijkspolitie en de fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD) gedoopt. Hoofdmoot van de beschuldiging was het vergrijp tegen artikel 140 uit het wetboek van strafrecht door in georganiseerd samenwerkingsverband misdrijven te plegen. Die misdrijven zouden hebben bestaan uit valsheid in geschrifte en oplichting waardoor in een jaar tijd 6 miljoen gulden aan btw zou zijn ontdoken. Het ging daarbij om invoer van electronische beeld- en geluidsapparatuur uit Belgie door een bv waarna die goederen langs tal van andere bv's aan de man werden gebracht, maar op papier met valse facturen weer naar een onderneming in Oostenrijk werden uitgevoerd. Voor de vermeende carrouselfraude beschikte de Brabanders over bijna twinig bv's.

Aan het begin van het opsporingsonderzoek op 4 november 1986 stapten niet minder dan 150 rechercheurs op zestien plaatsen in Nederland allerhand bedrijven binnen om huiszoeking te doen. Het Hof in den Bosch heeft nu met veertien maanden werk van dat monsterteam de vloer aangeveegd. „Het onderzoeksdossier mist elke structuur en heeft de op meer punten onduidelijke dagvaarding ook niet kunnen verhelderen zodat een behoorlijk onderzoek ter terechtzitting niet mogelijk is", argumenteerde president mr Urlings van het Hof onder andere de nietigverklaring van de vijf vellen lange tenlastelegging. Die nietigverklaring werd gedeeltelijk al op een eerste zitting op 7 december jongstleden uitgesproken. Wat er toen nog van de dagvaarding overbleef werd nu ook nog – voordat elf getuigen en de FIOD-deskundig van Tuyn er over waren gehoord – van tafel geveegd.

Kern van de verdediging van de vier advocaten was dat het ging om een 'obscuur libelle' (een duister smaadschrift).

Procureur-generaal mr de Groot heeft zich vergeefs als een terriër geweerd tegen wat hij 'samenspanning door advocaten' noemde. Aan de verdedigers werden dossierstukken onthouden en op het laatste moment voor de zitting voegde hij nog nieuwe stukken aan dat dossier toe. Maar het Hof was het er over eens dat daarmee een goede rechtsgang gefrusteerd werd.

CVV en VGV boeken in 1987 recordomzetten

Veilingen willen augurken op één punt voor de klok

door jan van lieshout

GRUBBENVORST/VENLO – Bestuurders en directie van zowel de Venlose Groenteveiling (VGV) als de Coöperatieve Venlose Veiling (CVV) in Grubbenvorst hebben zich uitgesproken voor concentratie van het aanbod van augurken – voor beide veilingen een belangrijk hoofdprodukt.

Met de Coöperatieve Tuinbouwveilingvereniging van de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond (NCB) te Veldhoven is de CVV reeds overeengekomen om met ingang van het nieuwe seizoen de augurken gezamenlijk aan te bieden, maar nu blijken ook de VGV en de veiling in Breda geïnteresseerd.

● Cees van Beek

Breda nam overigens eerder het besluit om met de veilingen in Barendrecht, Bleiswijk en Utrecht te gaan televeilen. Maar aangezien op die veilingen amper augurken worden aangeboden, voelt Breda er meer voor om die met de Veldhovense en Venlose veilingen voor één klok te brengen. Vraag is waar. Niet alleen Grubbenvorst, maar ook Venlo is kandidaat. De gesprekken hierover zijn nog in volle gang.

Overigens is de VGV niet van zins om meer produkten in een cluster van Zuidnederlandse veilingen in te brengen. „Het zou een inbreuk op ons pakket betekenen", aldus VGV-voorzitter Jan Jacobs (58). De VGV telt 285 leverende bedrijven die in 1987 voor een bedrag van ƒ 78,8 miljoen omzetten. Een omzet van ƒ 80 miljoen had erin gezeten, „maar om fiscale redenen werd op het einde van het jaar enige terughoudendheid betracht", aldus Jan Jacobs.

„Het betekent dat in 1987 16 procent meer is omgezet dan in het jaar daarvoor. Waarbij wel moet worden aangetekend dat 1986 een barslecht jaar was. Vergeleken bij 1985 is de omzet van 1987 dan ook slechts ƒ 1 miljoen meer. De vrees voor concurrentie van Spanje is ongegrond gebleken. Natuurlijk hebben we gemerkt dat de Spanjaarden er zijn bijgekomen, maar anderzijds is er een behoorlijke export naar Spanje op gang gekomen; ook vanuit Venlo. Ik verwacht zelfs nog een verruiming. Datzelfde geldt voor radijs en sla op de Italiaanse markt.

Radijs zat wederom in de plus. Er werd voor bijna ƒ 5 miljoen omgezet. Dat is 17 procent meer dan in 1986. De omzet van kassla steeg met 33 procent tot ƒ 5 miljoen; de omzet aan natuursla tot ƒ 1,2 miljoen, oftewel met 39 procent. Verhoudingsgewijs steeg de omzet aan paprika's het sterkst. Aan groene werd voor een bedrag van bijna twee ton omgezet en aan rode voor een bedrag van ƒ [...] miljoen: een stijging van 42 procent.

Verschraling

„Door de omzetstijgingen is er weer ruimte om te investeren", meent VGV-voorzitter Jacobs. „Dat geeft vertrouwen in de toekomst. Anderzijds moeten we ervoor waken dat de centrumfunctie van ons tuinbouwgebied niet verschraalt. Door de aanleg van Rijksweg 73 en de aansluiting van de Bundesautobahn 61 op het Nederlandse autowegennet zal een aantal glasgroentebedrijven moeten wijken. Bovendien zijn het afgelopen jaar weer telers van groenten op siergewassen overgeschakeld. Zij gaan er bij de VGV af en komen er bij de CVV bij".

Ook de CVV boerde in 1987 goed. Ten opzichte van 1986 steeg de omzet in 1987 met ƒ 70 miljoen. Ten opzichte van 1985 is dat een stijging van tien procent, waardoor de trendmatige verhoging van 5 procent per jaar is gebleven. Voor CVV-directeur Kees van Beek dan ook alle reden tot tevredenheid.

Voor het eerst kwam de omzet van groenten boven de ƒ 300 miljoen [...]. Het werd op 11 december gevierd. Vooral de ontwikkelingen met betrekking tot asperges en sla droegen tot deze stijging bij. De middenprijs voor asperges steeg van ƒ 5.80 per kilo in 1986 naar ƒ 7,80 in 1987; de middenprijs voor sla van 36 cent per krop in 1986 naar 56 cent per krop in 1987.

De omzet aan bloemen en planten steeg van ƒ 57,2 miljoen naar ƒ 6[...] miljoen in 1987. Dat is een stijging van 12,5 procent: het dubbele van het landelijk gemiddelde. De middenprijs van alstroemeria, anjer en freesia steeg met 2 cent per tak, die van gerbera's daalde met 4 cent per steel. De middenprijs van chrysanten – de belangrijkste snijbloem in het CVV-sortiment – bleef 54 cent per tak.

Spectaculair was het herstel van de paddestoelen: De omzet steeg met maar liefst 25 procent en piekte weer boven de ƒ 50 miljoen uit.

Ofschoon de afzet van fruit vanwege bewaarproblemen in de eerste maanden van 1987 allesbehalve vlekkeloos verliep, herstelde de prijs zich in de laatste maanden van 1987 uitstekend. Daardoor steeg de fruitomzet in Grubbenvorst van ƒ 15,2 naar ƒ 1[...] miljoen en in Gronsveld van ƒ [...] naar ƒ 9,6 miljoen.

Bij het kleinfruit ondervonden de glasaardbeien zware concurrentie van de zomerkoninkjes uit Spanje. De middenprijs zakte daardoor enkele dubbeltjes per kilo. Dat deden ook de blauwe bessen. Het kwam voort, doordat er 25 procent meer werd aangevoerd. „Maar een middenprijs van ƒ 5,35 de kilo mag er alleszins zijn", aldus CVV-directeur Van Beek die in 1988 op de lijn van 1987 hoopt door te gaan.

Hartewens

Het blijft zijn hartewens „dat het tot een nauwere samenwerking met de VGV zal komen". Zowel CVV-directeur Van Beek als VGV-voorzitter Jacobs beamen dat de verhouding tussen CVV en VGV nog nooit zo goed is geweest. Pas nog hadden bestuurders en directie een handboogtreffen in Koningslust. Een jeu de boulesontmoeting staat in 1988 op het program.

Bij deze wordt een ieder die iets te vorderen heeft van **Antonius Adrianus Constantinus van den Oever,** geboren te Oss op 29 augustus 1938, laatst wonende te Oss, Karel Doormanstraat 73 d, overleden te Oss op 30 augustus 1987, opgeroepen zijn vordering, gestaafd met bewijsstukken, schriftelijk in te dienen bij notaris mr. A.A.M. Pinkse, postbus 345, 5340 AH Oss, vóór 10 februari 1988, zulks in verband met beneficiaire aanvaarding van de nalatenschap.

Member
INTER AMERICAN PRESS ASSOCIATION · SOCIEDAD INTERAMERICANA DE PRENSA

Dagblad "THE NEWS" te Aruba
Italiestraat 5, Postbus 300, Oranjestad, Aruba, Telefoon: 2-4725-Aruba
Redacteur: B. Blanchard - Uitgever G.J. Schouten Sr.
Lid van de **IAPA** (Inter Amerikaanse pers vereniging)

NIEUWE ONTDEKKINGEN IN DE PSYCHOLOGIE

Help..., mijn kudde instinct heeft mij te pakken.

Door Johan Schouten.

Notitie: meer dan een jaar research in Nederland door **"THE NEWS"** wetenschappelijke redacteur **Johan Schouten** heeft geleid tot het vergaren en het presenteren van deze nieuwe ideen over de werking van de geest, hetgeen wij trots zijn om hier af te drukken

In de geest van de mens zijn er drie basis instincten werkzaam, die al onze acties beheersen

Deze zijn **onze ego instincten, onze sex instincten,** en onze **kudde(groeps) instincten.**

Ego instincten zijn verantwoordelijk voor onze zelf assertie, onze weerbaarheid en andere ik driften

Sex instincten zijn verantwoordelijk voor onze zoeken naar een partner en onze paringsdriften

De kudde(groep) instincten zijn verantwoordelijk voor onze nobelere driften, zoals medeleven, en sympathie voor anderen, ons medeleven met de zwakkeren en al de andere driften die noodzakelijk zijn voor onze samenwerking als groepsdier in de maatschappij, voor de vooruitgang en overleving van de menselijke familie.

In een normale persoonlijkheid uiten al deze drie instincten zich. Van het natuurlijke egoisme aan de ene kant tot indentificatie en sympathie met anderen aan de andere kant. Of zoals de joodse filosoof Hilal al zei in het jaar 5 voor Christus: "Als ik niet voor mijzelf ben, wie is er dan voor mij? Maar als ik alleen voor mijzelf ben, wat ben ik dan als persoon waard.

Het geweten van de mens is dan ook alleen het resultaat van zijn natuurlijke kudde instinct, en een gezonde opvoeding door zijn moeder (vooral)

De kudde aanpakken

Het is ontdekt geworden dat als je je tegengesteld gedraagt aan je geweten, dat je er natuurlijk wat last mee krijgt, maar als je ego zich in directe tegenstelling tot je kudde instinct bevindt, dan ben je werkelijk in grote moeilijkheden met jezelf

De wet van het kudde instinct is dat als je ego onbewust in oppositie is met het hele menselijke ras, dan neemt de wet van de overleving van het menselijke ras de overhand over de overleving van een ego (jezelf), enhet kudde instinct in jouw hersenen sluit jou ego in de hersenen af door middel van een diepe depressie

Dit zou geen probleem zijn als je onbewuste ego alleen selectieve afgunst en haat kende

Met andere woorden als je afgunstig bent op "Jan", of je haat "Jan", alleen onbewust krijg je geen problemen met je kudde instinct, en wordt je niet gepakt door een depressie

De ongetrainde onbewuste geest gedraagt zich echter net het tegenovergestelde

Als je afgunstig bent op "Jan" of "Jan" onbewust haat, dan heeft je onbewuste ego de neiging tegen iedereen (het hele menselijke ras) uit te vallen, en wordt dan chemisch aangevallen, door het raciale kudde instinct in de hersenen, wat leidt tot een ego uitschakeling in de hersenen, wat zich manifesteert als een diepe depressie

Zo eenvoudig als dit schijnt is het toch. De reden waarom psychiatrische ziekenhuizen gevuld zijn met depressieve patienten, en waarom anderen buiten de ziekenhuizen vaak geneigd zijn tot mindere zogenaamde neurotische depressies

Nu we dit weten is de therapie zo eenvoudig. Je bewuste geest moet eenvoudigweg je onbewuste geest selectieve afgunst en haat aanleren. We noemen deze zwakheid van de menselijke onbewuste geest (om teveel in het abstracte en te weinig selectief te denken). Het principe van (onbewuste) overabstractie, en het is meestal werkzaam gedurende depressies

Laten we dit princiepe kort en wetenschappelijk formuleren

Het principe van overabstractie.

Het onbewuste ego kan niet selectief haten, maar kent alleen een felle abstract (ongerichte) haat

Dit betekent dat als de ego gekwetst wordt door één mens, dat er dan een felle ongerichte haat tegen **de hele mensheid** onbewust plaats vindt (ook in het geval van afgunst tegen een mens, vindt er onbewuste afgunst en woede tegen de hele mensheid, op het onbewuste ego niveau plaats

Deze felle afgunst of haat (op onbewust niveau) tegen de hele mensheid is niet alleen in oppositie met het geweten, maar belangrijker nog in strijd met het kudde instinct van het individu, voor de overleving en vooruitgang van de hele menselijke soort

Hierdoor dan vindt een aanval plaats, (in de hersenen van het individu), door zijn groeps(kudde) instinct, op zijn ego. Wat resulteert in depressies van een neurotische aard, en als de haat en/of afgunst van het onbewuste ego sterk genoeg is, zelfs tot zware psychotische depressies

Therapie (een direkte licht suggestieve verklarende en informatieve therapie), moderne psychotherapie

De depressieve patient moet geleerd worden, hoe dit mechanisme van felle ongerichte haat en afgunst (op onbewust niveau), tegen het hele menselijke ras, werkt zodat het bewuste dit mechanisme van het onbewuste doorkrijgt, en zodoende bewust deze onbewuste denk methode kan corrigeren, wat leidt tot een genezing

Verwerpingen gedurende de kindertijd

Nou gaan wij dit principe van overabstractie, of gegeneraliseerd denken, op verwerpingen door anderen, in de vroege jeugd toepassen

Wanneer de jonge ego door een mens verworpen geworden is, generaliseerd het onbewuste, dat het individu door het hele menselijk ras is verworpen. Dus voelt het jonge ik zich vervreemd van de hele mensheid, hetgeen het ego in oppositie met het kudde(groeps) instinct plaatst, wat aanleiding kan geven tot een diepe depressie

Dit is de basis reden waarom alleen een persoon zoveel angst voor verwerping in een jonge persoon kan veroorzaken. Bovendien zoekt de jonge ego constant (speciaal in de puberteit), om te indentificeren met anderen in een groep, om eenheid met anderen te voelen, en dus niet vervreemd van de mensheid te voelen, om niet onbewust in strijd te zijn met het kudde(groeps) instinct, en zodoende aan een depressie te ontkomen

Maar als een individu teveel verwerpingen door anderen, in zijn vroege jeugd, mee maakt en zich niet genoeg kan aansluiten bij zijn medejeugd, gedurende de puberteit, dan is hij later onbewust zelfvervreemd van de mensheid

Met andere woorden, terwijl elk van ons zich onbewust uniek en toch mens voelt, voelt de patient zich onbewust **te uniek**, tot het punt zelfs dat hij zich geen echt mens voelt. Onbewust voelt hij zich iets wat als een buitenaardswezen, en dus kunnen we populair gezegd zeggen, dat hij aan een **marsmannetjes complex** lijdt

In dat geval is zijn ego 24 uur per dag in oppositie met zijn kudde(groeps) instinct, en is dus onder een constante chemische aanval van het kudde instinct (in de hersenen), hetgeen leidt tot depressief, zenuwachtig gedrag, met o.a. decompensatie van het ik en angst aanvallen. We zeggen dat zo een persoon lijdt aan een karakter neurose, of gewoon neurotisch is.

Nu als deze neurosis voortschrijdt over de jaren, kan zulk een zelfvervreemde ego deze geweldige marteling door het kudde (groeps) instinct niet meer aan, en in vele gevallen ontvlucht dit ego de realiteit in grootheidswaan, en andere vormen van waanzin, wat opname in een psychiatrisch ziekenhuis noodzakelijk maakt

Medicijnen genezen niet

In het psychiatrisch ziekenhuis wordt de persoon behandelt met krachtige moderne medicijnen (o.a. neuroleptica), die de ego terug naar de werkelijkheid forceren, maar geen permanente genezing teweeg brengen, want de ego blijft immers onbewust zelfvervreemd van zijn kudde(groeps) instinct, en blijft onder een constante aanval, (in de hersenen), hiervan. Zo gauw dus de medicijnen therapie gestopt wordt vlucht de ego dan ook terug in de waanzin (psychose)

Dit is waarom de moderne psychiatrie leert dat geest medicijnen alleen maar de symptomen onderdrukken, (van de waanzin psychose), maar geen echte genezing teweeg brengen. (We spreken dan van een symptomatische werking van het medicijn). We zien dus nu dat om een permanente genezing te bewerken van de neurosis of de waanzin (psychose), de zelfvervreemde de ego van het individu, eerst ontvreemd moet worden, door het gebruik van psychotherapeutische suggesties gericht aan het bewustzijn van de patient, zoals: Jij bent geen uitzondering onder het menselijk ras, al ben je uniek of soms zelfs erg speciaal als mens) en daarom moet je je niet vreemd of anders voelen dan alle andere mensen (dus wel uniek, maar niet **te uniek**). Of "Alle gevoelens van goed en kwaad leven in iedereen, dus ook in jou". Of: De meesten van ons leven als redelijk goede mensen volgen ons geweten, en ons groeps instincten, en je mag jou dus niet te goed voelen voor de rest van ons, of te uniek, en dus vervreemd van de mensheid.

We noemen dit, "Ego ontvreemdings therapie", om de ego, die zich ontvreemd heeft van de mensheid, weer terug te brengen in de mensen groep

Laten we nu dit principe kort en wetenschappelijk weergeven

Het principe der autoalienatie of zelfvervreemding (of populair gezegd **Het Marsmannetjescomplex**)*

Dit is meestal merkzaam in neurosen die uitlopen op waanzin (psychose). De zogenaamde pre-psychotische karakter neurosen

Dit is het onbewuste gevoel, door de ego, om zich vervreemd te voelen van het geheel van de mensheid, hetgeen leidt tot onbewuste haat en woede tegen de hele menselijke groep.

Dit veroorzaakt een aanvals situatie door het kudde(groeps) instinct in de hersenen tegen de eigen ego, wat leidt tot acute en chronische angsten en depressies, wat aanpassing van de ego aan anderen weer erg moeilijk maakt, wat uiteindelijk kan leiden naar een vlucht uit de realiteit van het ego naar de waanzin (psychose). Op dit punt zien we vaak hoogmoedswaan, en zelfs Godsewaan, (of de waan in ieder geval een God te zijn)

Oorzaak

Oorzaak. Het ontkennen van de woede, de aggressie, en de normale gevoelens van egoisme in de zelf, en het toeschrijven van overdadige aggressieve gevoelens aan alle andere mensen. (projectie van de aggressieve gevoelens, en gevoelens van kwaad in de zelf op alle andere mensen, terwijl ze tegelijk ontkent worden in de zelf.)

Een bijkomende oorzaak is ook teveel verwerpingen door anderen in de jeugd, en vroege jeugd, waarbij de ego verwerping door een mens zag, als verwerping door de hele menselijke groep, volgens het princiepe van overabstractie, zoals eerder is besproken

De therapie

Therapie (direct suggestieve psy... rapie: (moderne psychotherapie) ... voelens leven in ieder mens, dus ook ... en dus heb je het recht niet je een ui... ring te voelen op het hele menselijk ... ben jij een uniek individu, zoals wij ... maal trouwens zijn, maar mens ... dat geldt ook voor jou"

"Verder ben je vrij om je eigen ge... karakter zoveel mogelijk te bepalen ... je werkelijk beter wil zijn dan de ... mensen, en hiervoor hard wil werk... ben je natuurlijk vrij dit te doen ... grootsmoedswaan of heiligewaan ... tuurlijk niet toegestaan aangezien ... vervalsing zijn van jou zelfbeeld, en ... realiteit"

Om te eindigen zouden wij onze ... graag enig advies willen geven in de ... van specialisten op het gebied ... geestelijk bijstand

Psychiaters hebbgen het vandaag ... erg druk, en omdat ze artsen zijn ... recepten kunnen uitschrijven, zijn ... tuurlijk vaak geneigd dit te doen ... druk van tijdsnood kan dit hun ... chotherapie zijn voor vele patienten

Psychologen aan de andere kant ... geen artsen. Alles wat ze dus kunnen ... is je problemen met je doorpra... analyseren en suggesties geven ... psychotherapie)

Als U dus een psychiater bezoekt ... merkt dat alles wat U krijgt bes... recepten voor medicijnen, dan is het ... om hem,of Uw huisarts ook een ps... loog te laten aanraden. Aldus kri... zowel medicijnen therapie als ge... therapie (psychotherapie)

Johan Schouten.

N.B. Het is niet voor niets dat de ge... den de mens "Homo Sapien", of de ... wijze aap, noemen. De mensaap is de ... zeer unieke aap, die voor het leven ... partner paart. En ook zijn wij uniek, ... wij zoveel medegevoel voor onze ... kere broeders kunnen opbrengen, ... woon omdat we min of meer op ba... gelijkheid, zo goed met onze vrien... kennissen kunnen omgaan

In de lange evolutie van aap in de ... tot jagende aap op de vlakte (vlakte ... heeft de mensaap vriendschap en ... voor het leven, alsmede voedsel deling ... de zwakkeren ontwikkeld. Vooral ... bomen wegvielen, en de mensaap in ... jes naakt op de vlakte stonden, ... kleine groep jagers, die allemaal ... dag blootstonden, (gedurende mil... jaren op de vlakten), aan de druk ... eisen van de harde natuur, ontwik... zich over deze miljoenen jaren op de ... te, en onder deze zware natuur druk ... positieve intra species (binnen ... gedrag), zoals paring voor het leven, ... sel deling met de zwakkeren, en ... schap, die vandaag de dag nog ... nobelste tradities in vele culturen, ... bij de Christelijke mens terug te ... zijn

Als U dus straks naar het gedrag van ... groep baviaan apen, of zo, in een die... tuin kijkt, gedenk dan wel dat hun ge... beslist niet representatief is voor het ... gedrag van "Homo Sapiens". De mens... aangezien de mensaap inderdaad een ... unieke soort is

Johan Schouten.

*Er zijn indicaties dat bovensta... ook van toepassing is op kinderau...

NS-leiding Heerlen: mild maar effectief beleid

Station geen El Dorado meer voor verslaafden

HEERLEN – Ondanks alle verhalen die verteld worden, is het in het station van Heerlen minder erg dan wordt beweerd. Van de junks die buiten het station rondhangen om contacten te leggen met loopjongens van dealers, is binnen amper een spoor te zien.
Toch steeds weer die aangename verrassing, als je zonder kleerscheuren, compleet met bagage en al uit het station bent geraakt.
Want vroeger waren er heel wat meer junks in het station zelf aamwezig: En het ongemakkelijke gevoel dat je daarbij had, drukt nog steeds licht op het gemoed, wanneer je onder de tunnel door wandelt. Ook al is de vrees gebaseerd op verhalen van anderen, al dan niet in Wild-West-uitvoering of echt gebeurd.

De bedrijsleider van de NS in Heerlen is P. Widdershoven uit Limbricht. Hij is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in alle sectoren. Widdershoven heeft in zoverre met de drugproblematiek te maken dat hij moet zorgen voor orde en netheid in het station. Een onderdeel van zijn werk bestaat uit het waken over de presentatie naar het publiek toe.
Hij dient te voorkomen dat het nieuwe station op het oude gaat lijken; hij moet het slechte imago opvijzelen.

Volgens Widdershoven is juist de negatieve opinie van het publiek het 'grootste probleem'. Die negatieve opinie, veroorzaakt door het oude station, is gedeeltelijk blijven hangen en heeft gedeeltelijk te maken met de criminele voedingsbodem van de junk, waar iedereen weet van heeft...
„'s Avonds en in de winter zijn er op het station meer junks dan op andere tijden. Maar over het algemeen minder dan vroeger. Van de junks, die er af en toe vertoeven, gaat nauwelijks een bedreiging uit. Het probleem is meer het gevoel van onbehagen dat mensen hebben als ze weer eens zo iemand tegenkomen."

Niet onveilig

Zoals het in Amsterdam is gesteld, is het in Heerlen nog lang niet.
Dat beweert adjudant Dolf Ramaekers van de politie Heerlen, die het net als Widdershoven over een verkeerde beeldvorming van treinreizigers heeft en over het ongemakkelijke gevoel dat ze hebben als ze een junk tegen het lijf lopen.

„Het is helemaal niet zo erg als wel gedacht wordt. Kijk, ik wil het probleem niet bagatelliseren, maar het is een feit dat de politie er niet vaker hoeft in te grijpen dan ergens anders in de stad. Er komt niet meer criminaliteit voor, zoals diefstal en men hoeft zich er dus ook niet onveiliger te voelen."

Dat het station niet langer een geliefkoosde plek voor junks is, ligt mede aan de politie. Zowel spoorwegpolitie als gemeentepolitie Heerlen patrouilleren er de laatste jaren zeer intensief.
Daarbij komt dat met de bouw van het nieuwe station, dat in oktober '85 werd geopend, rekening is gehouden met de drugproblematiek.
Geen donkere hoeken meer. Veel licht. Veel ruimte. „Op de eerste plaats is dat functioneel en prettig voor het publiek", vertelt bedrijfsleider Widdershoven, „en op de tweede plaats heeft het een minder uitnodigend karakter voor druggebruikers."

Muurtje

Een paar dagen geleden is het laatste, voor verslaafden aanlokkelijke muurtje gesloopt, boven in de hal. Daarachter plachtten de niet graag geziene gasten zich te verschuilen, om een shot te nemen.
De enige plaats waar nu nog wordt 'gerotzooid', is in de lift, zodat die enkele keren per dag een schoonmaaktbeurt moet krijgen.

Het derde 'wapen' om overlast door verslaafden tegen te gaan, is het NS-personeel zelf, vertelt Widdershoven. „Het heeft de opdracht gekregen om zo veel mogelijk in de buurt van het publiek te blijven, zich zo veel mogelijk te laten zien. Op de eerste plaats met het oog op service-verlening. Maar ook omdat de druggebruiker zich niet bijzonder op zijn gemak voelt in aanwezigheid van een geüniformeerde NS'er."

Agressie

Zo zorgen politie, binnenhuisarchitectuur en NS-personeel ervoor dat junks zich niet meer in dezelfde mate als vroeger aangetrokken voelen tot het station.

Widdershoven blijft echter benadrukken dat junks zich niet direkt ergens schuldig aan maken. Van agressie heeft hij zelden iets gemerkt. „En iedereen, die de openbare orde niet verstoort, kan de toegang niet worden ontzegd." Verder betreurt hij het dat wanneer bij voorbeeld een tasjesdiefstal bekend wordt, het publiek meteen klaar staat om de link naar verslaving te leggen. Terwijl dat lang niet altijd het geval is."

Verkeerd

Het nieuwe station van Heerlen, niet langer een luilekkerland voor junks dus.
Dat beweert ook het personeel van de geldwisseldienst en krantenwinkel.
„Ach, je went er zo aan", zegt een krantenverkoper, „hoewel het nu al weer drie maanden geleden is dat er een heroïnehoertje zestig prentbriefkaarten met opzet uit haar handen liet vallen, omdat ze dacht dat ik haar verkeerd had behandeld. Toen heb ik haar even buiten gezet. Daar roep ik de politie niet eens meer bij. Vroeger kwamen dit soort dingen veel vaker voor. Ik maak me er echt niet druk om."

● *Veel mensen voelen zich niet op hun gemak als ze door de tunnel lopen. 'Niet nodig', zeggen insiders.*

Restauratie

Waar het wel nog eens spannend wil zijn, is in de stationsrestauratie.

● *Stationschef Widdershoven: 'Negatief imago grootste probleem...'*

Op nieuwjaarsdag heeft daar nog een knokpartijtje plaatsgevonden tussen de bedrijfsleider en een verslaafde. Deze laatste schopte de bedrijfsleider tegen de schenen, toen er tussen de twee een woordenwisseling was ontstaan omdat de verslaafde te lang op het toilet was gebleven.

Verslaafden mogen in de stationsrestauratie komen, mits ze een consumptie nemen, mits ze aan tafel niet in slaap vallen en mits ze niet verdacht lang op het toilet blijven.
Omdat het personeel zich streng aan deze voorschriften te houden heeft, botst het wel eens. Het verschil tussen de restauratie van het oude station en het nieuwe is dan ook hemelsbreed.
Was die eerst een ontmoetingsplaats voor 'gespuis', nu is die 'clean' en keurig verzorgd.

Ook hier geldt weer dat veel licht de verslaafde verdrijft. Op de toiletten hangt een speciaal soort blauw licht, zodat de junk als hij met een injectienaald heroïne wil inspuiten, zijn aderen niet kan vinden.
Gebleken is overigens dat hij die door middel van een trucje toch kan vinden. Even van te voren met een pen een streepje zetten, bijvoorbeeld.

Servex

De stationsrestauratie is eigendom van Servex B.V. in Utrecht, een NS-dochteronderneming, die in ons land 179 stationsrestauraties bezit. Servex-directeur A. van Engelen heeft onlangs aangekondigd dat zo'n vijf miljoen gulden per jaar zal worden besteed om onder meer drug- en alcoholverslaafden buiten de deur te houden. Er zijn plannen om in 'probleemrestauraties' speciale toiletdeuren aan te brengen, die op afstandsbediening werken.

Om de toiletjuffrouw weer in te voeren, camera's op te hangen (ook weer om verslaafden af te schrikken) en het personeel te trainen in de omgang met drugverslaafden, enzovoorts.

De exploitant van de restauratie in Heerlen, J. van der Sluis, die de zaak van Servex heeft gehuurd, beweert nog niets van deze maatregelen gehoord te hebben. Weliswaar geeft hij toe dat hij en zijn personeel door Servex gevraagd zijn om trainingsdagen bij te wonen, maar wat die voor een doel hebben weet hij niet. Verder is hij van mening dat training om omgang met verslaafden niet hoeft, 'want zo'n vaart loopt het helemaal niet'.

Vordering

Als hem iemand niet zint, kan hij vorderen dat die zijn zaak verlaat. Als aan die vordering geen gehoor wordt gegeven, is dat lokaalvredebreuk. En kan de politie worden ingeschakeld. Maar dat komt zeer zelden of nooit voor.
Meestal wil een eigenhandig duwtje ook wel helpen.
Volgens sommigen, die er vaak over de vloer komen, worden regelmatig verslaafden buiten de deur gezet, gemiddeld twee keer per dag.
Volgens anderen is dat onzin. Zij spreken over zo'n vijf keer per week.

Van der Sluis zelf ontkent dat het regelmatig gebeurt. „Het komt wel eens voor ja, maar niet regelmatig. Dit is een nette zaak. Op de eerste plaats komen ze hier niet vaak. Juist door onze maatregelen. En als ze toch komen en na het consumeren van hun 'tom pouce' in slaap vallen, moeten ze weg. Dan verzoeken de serveersters hen eerst fatsoenlijk of ze willen verdwijnen. En als dat niet helpt, schiet ik te hulp, of anders een van mijn twee assistenten. Dat is niet meer dan vanzelfsprekend, wil je een zaak netjes houden."

Ervan uitgaand dat iemand het irritante supermarkt-muziekje op de achtergrond niet irriteert kan een treinreiziger er in ieder geval zeker van zijn in alle rust en veiligheid zijn kopje koffie te kunnen opdrinken. En wat het station betreft.......ondanks alle verhalen die erover de ronde doen, valt het best mee.

Hendrikje Boetzkes

Lesprogramma LTS

HEERLEN – Het lesprogramma van de LTS Heldevier in Heerlen trekt komende week alle registers open om leerlingen bewust te maken van de functie van hun hart. Aan het project 'Hart voor je Hart' nemen alle leerlingen van het derde leerjaar deel.
Tijdens de lessen krijgen de leerlingen uitleg over gezonde voeding, een hartinfarct en de werking van het hart.
Verder houden de leerlingen die week een gezondheidspaspoort bij, meten zij enkele keren per dag hun bloeddruk en noteren ze hun dagelijkse leefgewoonten.
De lessen worden gegeven door studentes van de diëtistenopleiding 'Wachtendonck', daarbij geassisteerd door leerkrachten van de school. Donderdag zijn er workshops waar de volgende onderwerpen ter sprake komen: stress/roken/alcohol, het hart, de re-animatie, de nazorg, de werking van pace-makers, gezonde voeding en conditie/huidplooimetingen.

BIOSCOPEN

● **HEERLEN**

Royal: Innerspace, dag. 16 18.30 en 21 uur. **Rivoli:** Raising Arizona, dag. 15.45 18.15 en 20.30 uur. De Reddertjes, za zo wo 14 uur. **Maxim:** Bigfoot and the Hendersons, do t/m zo 16.15 19 en 21.15 uur, za zo ook 14.15 uur. Radio days, ma t/m wo 16.15 19 en 21.15 uur. **H5:** The last Emperor, dag. 14 en 20.30 uur, za zo ook 17 uur. Dirty dancing, dag 14 16.30 en 21 uur, za zo ook 16 uur. Donna Donna!!, dag. 14 19 en 21 uur, za zo ook 16 uur. Hector, dag. 14.15 19.15 en 21.15 uur, za zo ook 16.15 uur. The witches of Eastwick, dag. 16.45 en 21 uur, do vrij ma di ook 14 uur. De Troetelbeertjes in Wonderland, za zo wo 14 uur, za zo ook 16 uur. **De Spiegel:** Sid and Nancy, vrij t/m ma 21 uur.

● **SCHAESBERG**

Autokino: Angel heart, do t/m zo 20.30 uur. Full metal jacket, vrij t/m zo 22.45 uur.

Regioredactie Oostelijk Zuid-Limburg
Kantoor Heerlen: 739911
Hans Toonen (chef regioredactie) ☎ 425335
Wim Dragstra (stadsredacteur Heerlen) ☎ 710317
Emile Hollman ☎ 422345
Hendrikje Boetzkes ☎ 04406-16016.
Kantoor Kerkrade: 455506
Jos van den Camp ☎ 351514
Theo Sniekers ☎ 325797

Dubbelelpee van fanfare Maasgalm

NIEUWENHAGEN/ELSLOO – In samenwerking met de fanfares Eendracht uit Nieuwenhagen en St. Joseph uit Pey-Echt heeft fanfare De Maasgalm uit Elsloo een dubbelelpee opgenomen die medio maart in een oplage van 1000 exemplaren zal verschijnen. In verband met het verschijnen van deze plaat zullen de drie muziekgezelschappen zondag aanstaande om 20 uur in zaal Simons te Elsloo een 'presentatieconcert' verzorgen. Dan bestaat de mogelijkheid om tegen de gereduceerde prijs van 32,50 gulden op deze elpee in te tekenen.

in gesprek

● Chevremont

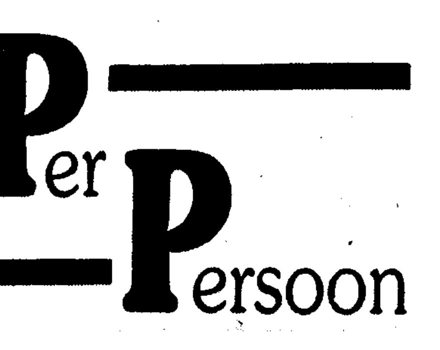
Als inwoner van Kerkrade moet ik vaststellen dat in Kerkrade de muziekverenigingen wel willen lopen als er subsidies of donateurskaarten aan de man gebracht moeten worden. Verder moet ik vaststellen dat de heren van de Kerkraadse carnavalsvereniging de plank mis slaan als ze een traditie van 50 jaar in één slag over boord gooien.
Sjeveemet Alaaf

M. VONKEN Kerkrade-West

● *Burgemeester Piet van Zeil van Heerlen schenkt mevrouw Van Loo een boeket bloemen. De heer Van Loo kijkt lachend toe.*

KONINKLIJKE ONDERSCHEIDING

Omdat hij veertig jaar in dienst is geweest bij de firma Vlietjonge in Heerlen, heeft de heer C.M.J. van Loo gisteren bij gelegenheid van zijn afscheid van de firma de bronzen eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau in ontvangst mogen nemen. Burgemeester Van Zeil speldde de jubilaris deze medaille op tijdens een korte bijeenkomst in het Heerlense gemeentehuis gistermorgen.

Van Loo begon in 1947 te werken als bankwerker bij de toenmalige firma in ijzerwerken 'Profielwerk Jowi' in Heerlen. De zaak werd in 1974 overgenomen en heet sindsdien Vlietjonge. Van Loo is er inmiddels eerste knipper. Vooral in moeilijke tijden, zoals direct na de Tweede Wereldoorlog heeft Van Loo veel verdiensten gehad voor het bedrijf. Hij heeft veel jonge mensen opgeleid. Daarnaast was hij sinds 1950 actief in de personeelsvereniging van het inmiddels 120 werknemers tellende bedrijf. Gisteren nam hij officieel afscheid.

OOSTELIJKE MIJNSTREEK ☎ REDACTIE: 739282

JOURNAAL

Heerlen

● Het Natuurhistorisch Genootschap houdt maandag om 20 uur een bijeenkomst in 't Leiehoes aan de Limburgiastraat. De heer M. Bless verzorgt een voordracht over 'De verschuiving van de continenten'.

● De stichting Zymose start aanstaande dinsdag in de wijk Meezenbroek in het Rembrandtswerkje 22-24 een cursus houtbewerkingstechniek. De cursus is bedoeld voor mensen uit de wijk. De lessen vinden iedere dinsdag- en vrijdagmiddag plaats tussen 13.30-16.30 uur. De kosten bedragen 25 gulden. Inlichtingen zijn te verkrijgen bij 't Leienhoes. Vragen naar Ger Boekee of Hub Vossen, ☎ 727257 of 740777.

● Het Centrum voor Maatschappelijk Werk Heerlen-Hoensbroek start in februari met een tweetal nieuwe groepen. De groep voor mensen met spanningsklachten komt gedurende 15 weken iedere dinsdagmorgen van 9.30 tot 11.30 uur bijeen in het Centrum voor Maatschappelijk Werk aan de Amstenraderweg 15 in Hoensbroek. De eerste bijeenkomst is op dinsdag 23 februari.
De groep voor vrouwen met een verbroken relatie komt op donderdagochtend van 9.30 tot 11.30 bijeen. Ook deze groep kent 15 bijeenkomsten. Er wordt rekening gehouden met de schoolvakanties. Aan plaatsing in de groep gaat een kennismakingsgesprek vooraf. De eerste bijeenkomst vindt plaats op donderdag 15 februari in het Centrum voor Maatschappelijk werk, Valkenburgerweg 18 in Heerlen. Deelname is gratis. Voor aanmelding en informatie kan men terecht bij Marianne Roeden van het bureau Hoensbroek, ☎ 045-760880.

Brunssum

● Het Groene Kruis Brunssum en Omstreken start begin februari met een cursus afslanken. Men kan zich hiervoor aanmelden via ☎ 045-259090.

Nuth

● In de bibliotheek houdt de fotoclub Nuth tot 20 februari een expositie van het werk van Ger Gulikers.

Onderbanken

● De EHBO-afdeling Onderbanken houdt op dinsdag 12 januari om 20 uur een oefenavond in zaal Veltrop. Op deze bijeenkomst is geen reanimatiecursus.

Jabeek

● Om de aanschaf van nieuwe instrumenten en uniformen mogelijk te maken start de koninklijke fanfare St. Caecilia binnenkort met een grote loterij met 12 maandelijkse trekkingen. De maandelijkse hoofdprijs bedraagt f 999,99 en tijdens de laatste trekkeing is de hoofdprijs f 10.000,-. Een lot dat 12 maanden geldig is kost 75 gulden. Informatie geven leden van de organiserende vereniging, ☎ 04492-2839, 3259, 1797, 2858 en 5067.

Bingelrade

● Wie op 22 januari deel wil nemen aan de talentenjacht van SJOB, kan zich tot 14 januari aanmelden bij Erik Bognar, Putstraat 11 in Bingelrade, ☎ 3169.

Kerkrade

● Harmonie St. Cecilia van Spekholzerheide geeft zondagmorgen om 10 uur een nieuwjaarsconcert in het verenigingsgebouw Spekholzerheide. Onder leiding van dirigent Jo Conjaerts speelt de harmonie een non-stop programma met als thema 'Een reis rond de wereld'.

● De Centrale voor Ouderen Kerkrade houdt vandaag een nieuwjaarsbal voor ouderen, in het gemeenschapshuis Heilust aan de Ons Limburgstraat 57. De avond begint om half acht. De entree bedraagt 1,50 gulden.

Merkelbeek

● Patrick Kleuters uit Merkelbeek van de ponyclub Schinveld behaalde op het internationaal kerstconcours te Wierden met zijn pony's in de klasse 'zwaar' een tweede, derde en vijfde plaats.

imburgs agblad

Zaterdag 9 januari 1988 ● Pagina 24

'Fiets waarop Stamsnijder wereldkampioen werd kreeg ik cadea

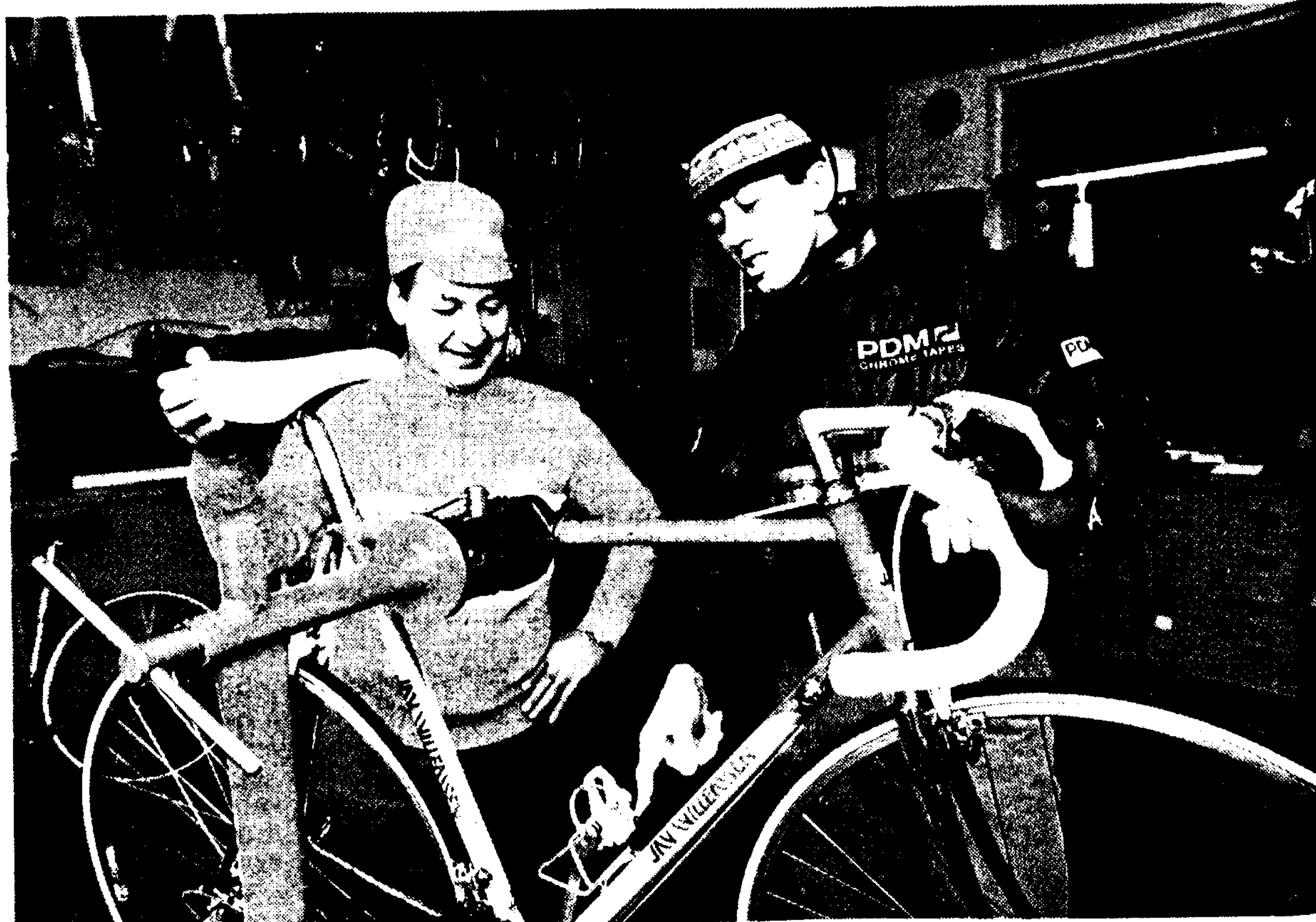
Jan Willemsen peetvader van crossers

door wiel verheesen

NUTH – Hij debuteerde in het eerste jaar na de oorlog en hij koerste in het begin van de jaren tachtig nóg. Tweeduizend en een paar honderd wedstrijden in zesendertig jaar. Zelfs toen Jan Willemsen (58) uit Nuth na z'n laatste criterium bij de veteranen de voetriempjes losmaakte, betekende dat geen afscheid van de wielersport. Vanwege zijn vakkennis, niet in het minst waar het de cyclocross betreft, werd hij al vóór zijn afscheid de peetvader van de veldrijders genoemd.

Twintig jaar achter elkaar vergezelde hij als mecanicien de Nederlandse ploeg naar de mondiale titelstrijd. Hij wees in het begin van de jaren zestig Huub Harings (de eerste Nederlandse kampioen cyclocross in 1963!) de weg naar het veld en hij adviseerde sindsdien vele anderen over de specifieke dingen van de cross. Hennie Stamsnijder, de wereldkampioen van een paar jaar geleden en de meervoudig nationaal kampioen, die morgen in Hulsberg zijn titel verdedigt, stapt regelmatig de sportzaak van Willemsen binnen. Zo maar, om te babbelen over het materiaal, maar ook over de techniek van het allesvergende vak. 'Stammie' en Willemsen hebben waardering voor elkaar. De fiets waarop eerstgenoemde in Tolosa de wereldtitel veroverde, werd aan de ander cadeau gedaan. Willemsen is er trots op, ook al was hij bij hoge uitzondering geen getuige van het succes, dat Stamsnijder in de Spaanse modder behaalde. „Ik lag die dag in het ziekenhuis als gevolg van weer een operatie aan mijn heup."

Overigens, de eerste wielerwedstrijd waaruit Jan Willemsen als winnaar te voorschijn kwam wás een cyclocross. „In Maastricht, op de Sint Pietersberg", zegt hij, alsof het gisteren gebeurde en niet op 23 februari 1947. „Nog geen jaar eerder had ik voor het eerst aan een koers op de weg deelgenomen. In Hoensbroek was dat. Ik werd zesde bij de nieuwelingen. Als amateur koerste ik op de weg, in de cross en als het moest ook op sintelbanen. Als het crossen in de jaren veertig en vijftig net zo'n aantrekkingskracht had gehad als nu, zou ik in dat werk wellicht menige WK-afvaardiging hebben verdiend. Toen er voor het eerst een Nederlands kampioenschap plaatsvond was ik al een flink stuk in de dertig."

● *Op weg naar de titelstrijd cyclocross, morgen in Hulsberg, bracht Hennie Stamsnijder (rechts) ev bezoek aan Jan Willemsen. „In mijn tijd was het crossen in Nederland lang niet zo populair als nu", zeg genoemde.* **Foto: DRIES L**

Hij bladert door zijn plakboeken en hij haalt uit doosjes een aantal medailles en andere tastbare herinneringen aan een leven tussen de wielen voor de dag. „Kijk, hier, deze medaille was de eerste prijs van de cross in Maastricht". Er klinkt iets van nostalgie in zijn stem. Waar blijft de tijd?

Niet alleen in het WK cyclocross was Jan Willemsen vele malen mecanicien. Hij was dat ook in de Ronde van Zwitserland en Tour de France. „Zes keer", verduidelijkt hij. „Telkens in het team van Kees Pellenaars. Eerst bij TeleVizier, naderhand bij Goudsmit-Hoff. Met Evert van Mokum en zijn renners trok ik naar de Ronde van Tunesië. De Tour de l'Avenir, inmiddels omgedoopt in Ronde van de E.E.G, heb ik een keer of zeven meegemaakt. Sjef Janssen was daarin chef d'equipe. Zijn naamgenoot Jan J werd in de Tour de l'Avenir 19 dekt, om het zo maar eens uit ken. Hij won een paar etappe eindigde als ik me goed heri de derde plaats."

Willemsen noemt een paar na het team uit dat bewuste jaar: gens, Henk Nijdam (de vader van prof Jelle Nijdam), Lex van Kre Miel Verstraete. Alsof het zo m komt net een van de succesvoll uit die Toekomstronde binnen Leo Knops uit Bocholtz. Opnieu neringen; opnieuw de nooit stroom van anecdotes. Weet je

Met de Tour- en Wielerclub Ma waarvan wijlen Toine Gense de stuwende kracht was, trok Jan sen ook naar de Ronde van Joe Als mecanicien of als renner. So in een dubbelrol, zoals omstre waarin hij (de eeuwige ama mooiste van zijn zevenenzestig ningen behaalde.

„Daags voor de Joegoslavische die zich grotendeels afspeelde deelrepublieken Kroatië en S werd een aparte wedstrijd verre te Prijs ROG heette die. Alle renn 's anderendaags van start ginge etappekoers namen er aan deel. een lastige wedstrijd over meer kilometer. Vaak slechte wegen. klimmingen ontbrak het evenmin. de me ijzersterk die dag en ik be gevierend de eindstreep. Moet je dat ik in de Joegoslavische ron cieel geen deeluitmaakte van ploeg. Ik reed, omdat ik teve baantje van mecanicien vervulde individuelen. In de Joegoslavisch ten sprak men hierover de verba 'Hoe sterk moet de Nederlandse de komende dagen wel zijn, als ze mecanicien onze beste renners klassieker de baas is?', vroeg me af."

Als amateur maakte Jan Willem ene rennerslichting na de ander Hij koerste in de periode van Savelsberg, Jöris, Vinken, Ha en Henk Steevens, Gelissen, Fooy, om nu maar eens een p men te noemen. Hij streed me veel energie tegen Boelho Steenbakkers, Van der Weyde len, Nieskens, Lahaye, Van der Van den Brekel, Kersten, Gr Schoenmakers en hij was er o toen Hugens, Knops, Lotz, Ste Harings, Schepers, Beugels, K Drummen, Steuten, Schröder en maar op de Limburgse wieler sneller deden kloppen.

„Toen gebeurde iets, waaraan ik daag de dag nog pijnlijk word her Het was op het einde van het s 1966. Ik nam deel aan de Ron Spaubeek. Het weer was niet be wij met vijf man in de kopgroep de ronde ingingen. Eef Dolman, die weken eerder op de Nürburgring kampioen bij de amateurs was den, behoorde tot het vijftal. Jan v Horst, destijds Nederlands kam eveneens. Voorts de wereldkam achtervolging Tiemen Groen, Ha tenbros en ik. Achthonderd meter v streep smakte ik tegen het weg vloekte. Tegelijkertijd krabbelde ik eind. Probeer in ieder geval uit de van het aanstormende peloton te b hield im mezelf voor, maar opeens het zwart voor mijn ogen. Ik greep mijn heup. Toch sprong ik, zo goed kwaad als het ging, op mijn fiets. het been aan de pijnlijke heup kon gebruiken. Met het andere been tr uit alle macht. Tevergeefs. Het hele ton passeerde mij. Voorbij de finish mijn vader, die dacht, dat ik door e gebroken pedaal achteruit was ge Ik riep: 'Bel voor een ziekenwagen heup is kapot'.

„In het ziekenhuis werd een pin heup gezet. Vier jaar later sto voor de keuze: de heup zogezeg zetten, waardoor ik invalide w een heup van plastic. Dokter Ab bracht de prothese er in aan. dig."

„Een paar jaar geleden, nadat een voorzichtige fietser mij omver had den toen ik naar een doorkomst v Amstel Gold Race had gekeken, w een nieuwe operatie. Ik kan me ond de handicap vanwege de heup goed pen. Alleen zit een zenuw klem, door ik een irriterende pijn voel nieuwe operatie zal noodzakelijk maar dat duurt nog even omdat de nog niet zo lang geleden plaatsvon maak me er verder niet druk om. In sportzaak marcheert het allemaal en de wielersport blijft een stuk van leven uitmaken. Waar het maar effe ga ik kijken. Cross, weg of baan. niet zonder cyclisme."

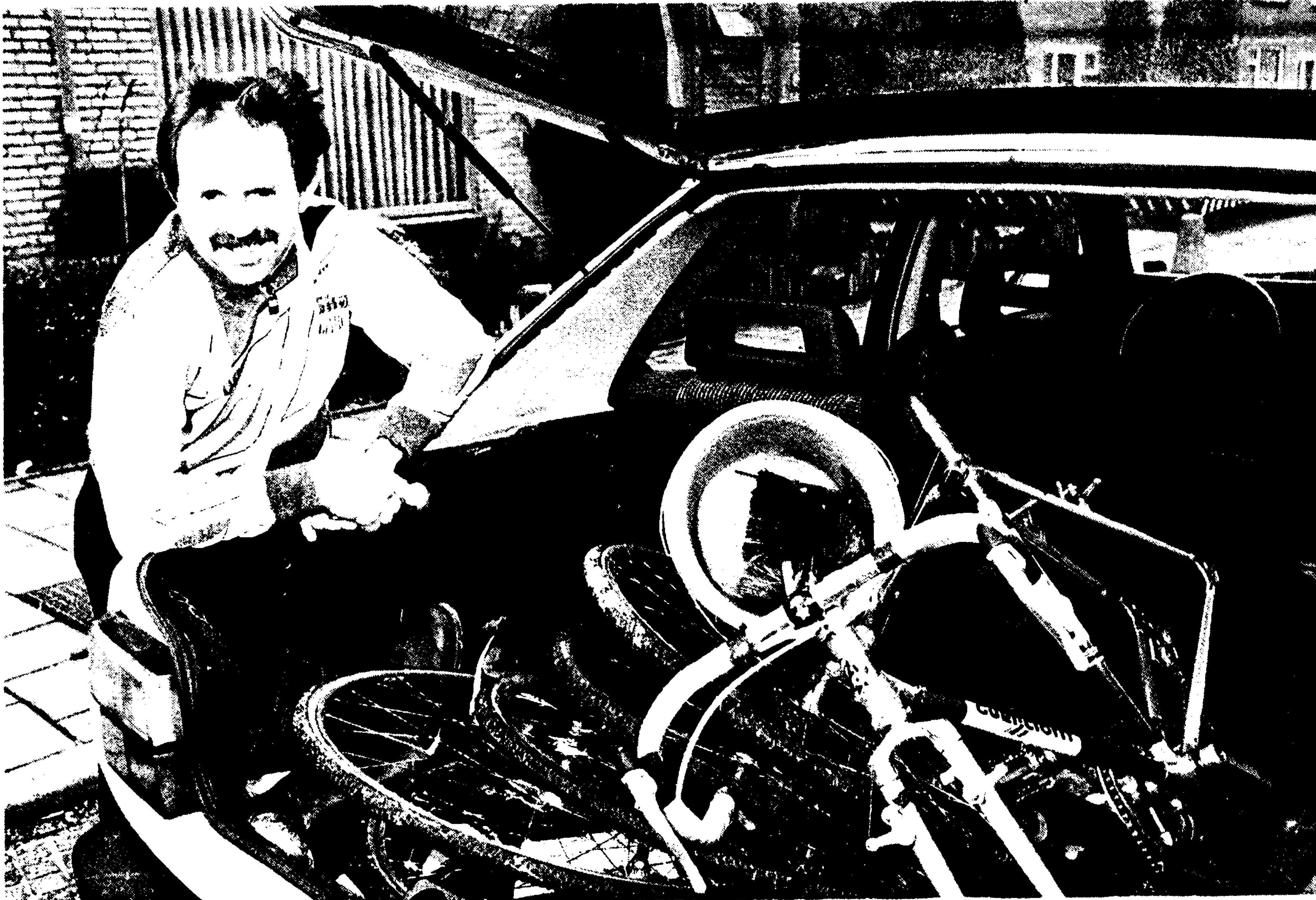
Rein Groenendaal roept weerman te hulp in Hulsberg

'Met mijn korte benen kom ik in modder niet vooruit'

Tekst: **WIEL VERHEESEN**

● *Rein Groenendaal: „Ze moeten niet denken, dat ik al versleten ben."*

Foto: DRIES LINSSEN

SINT MICHIELSGESTEL – Rein Groenendaal heeft een hekel aan modder. Toch dankt de 36-jarige wielerprof uit Sint Michielsgestel zijn reputatie en zijn inkomen aan geploeter in het veld. De vroegere stucadoor heeft jaren geleden allerminst een fout gemaakt toen hij een ander beroep koos. Inclusief aardige bedragen aan startgeld, ligt zijn jaarinkomen een flink stuk boven Jan Modaal. De bikkelharde training, de vele reisuren en de risico's, die het vak van wielerprof met zich meebrengen, accepteer je dan minder moeilijk.

Gesjouw op bospaadjes, heuvelruggen en heidegrond hoort er gewoon bij, net zo goed als fietsaktiviteiten in rivierbeddingen, weilanden en parken. Je bent cyclocrosser of je bent het niet.

Groenendaals afkeer voor modder heeft een andere reden. „Met mijn korte benen kom ik in de blubber niet vooruit, althans niet hard genoeg om bijvoorbeeld met Stamsnijder te duelleren. Dan telt de lengte, die duidelijk in zijn voordeel is. Op het droge hoef ik qua loopvermogen geenszins voor hem onder te doen."

Rein Groenendaal („Reinier als voornaam is alleen voor offiële stukken") wil zich met deze woorden niet tot grootste kanshebber voor het Nederlands kampioenschap uitroepen. Kwestie van realiteitszin.

„Stamsnijder start zondag in Hulsberg als favoriet nummer een. Hij komt vooral de laatste weken weer ijzersterk voor de dag. Ik heb door ziekte en blessures een achterstand opgelopen. Mogelijk hierdoor komt de titelstrijd voor mij een paar weken te vroeg. Selectie afdwingen voor het wereldkampioenschap (31 januari in Zwitserland, red.) is echter óók belangrijk. Er kunnen slechts vier landgenoten starten. In het verleden was ik bij wijze van spreken al zeker van afvaardiging nog voordat het NK plaatsvond. Mijn uitslagen rechtvaardigden een en ander."

„Sinds vorig jaar is daarin verandering gekomen. Dat heeft niet alleen te maken met de verrichtingen gedurende het seizoen. Er zijn ook veel meer gegadigden. Méér dan plaatsen beschikbaar zijn. Stamsnijder is practisch de enige, die zeker is van een plaats in de Nederlandse ploeg. Maar de andere drie? Adrie van der Poel heeft ambities. Martin Hendriks, Henk Baars en ik ook. Voorts heb je Frank van Bakel, Peter Harings, Huub Kools. Het wordt dringen."

Groenendaal en Stamsnijder. Zij hebben er voor een belangrijk deel toe bijgedragen, dat het veldrijden in Nederland een grote populariteit heeft gekregen. Het heeft de twee geen windeieren gelegd. Thuis, in Sint Michielsgestel, zegt Groenendaal: „Wij hebben veel aan mekaar te danken, zonder dat wij nu bepaald vrienden zijn. Op het wereldkampioenschap vorig jaar werd er in het hotel waar de Nederlandse ploeg verbleef, niet eens tegen elkaar gepraat. Stamsnijder had zich zoveel mogelijk van de rest afgezonderd. Als ik hem tegenkwam zei hij niets. Nou, dacht ik, mij goed. Dan zeg ik ook niks."

De gespannen verhouding tussen de Oostbrabander en de regerend landskampioen uit Overijsel dateert nog uit een veel vroeger tijdperk. In menig seizoen is de rivaliteit op het scherp van het zwaard uitgevochten. De strijd om de nationale titel gaf daaraan nog apart cachet. Stamsnijder kwam hieruit meestal zegevierend te voorschijn. Alleen in Gieten, drie jaar geleden, waren de rollen omgekeerd. Het had tot gevolg, dat de hartstochten ook in de respectievelijke supporterslegers nog hoger dan voorheen oplaaiden. In de rivaliteit tussen de een en de ander waren er zelfs doorslaggevende argumenten op ander gebied.

„Mijn verzorger en Stamsnijder hebben elkaar tijdens een wedstrijd eens een paar meppen verkocht", aldus Groenendaal. „Het was op het gedeelte van het parcours waar ik op de fiets kon blijven en Stamsnijder liep. Ik kreeg een paar keer een duwtje van hem. Mijn verzorger pikte dat niet en bracht bij de volgende doorkomst m'n opponent uit balans. Nou, toen waren de poppen aan het dansen. Ik piepte er mooi tussenuit. Een andere keer, in Deventer, speelden Stamsnijder en Snoeyink duidelijk onder een hoedje. Ik maakte me zó kwaad, dat ik op het laatst nog bij de op kop rijdende Snoeyink kwam en hem in de sprint versloeg. Zo'n succes geeft extra voldoening. In Oss ook eens. Ik had meteen in de gaten, dat Liboton en Stamsnijder elkaar niets in de weg legden. De overwinning zou voor laatstgenoemde moeten zijn. Daar heb ik toen een stokje voorgestoken. Weliswaar kon ik zelf niet winnen, maar de tweede plaats achter Liboton vond ik voor mezelf een persoonlijk succes, temeer omdat de beide collega's een andere volgorde hadden gewild."

Zoon Richard aardje naar zijn vaartje

Rein Groenendaal wil allerminst tegenspreken, dat hij in de voorbije maanden niet het niveau haalde waarop hij jarenlang stond, maar met een alleszeggende glimlach op z'n gezicht wijst hij toch ook op de contractverlenging van twee jaar bij sponsor Skala.

„Als ik minder goeie resultaten heb behaald, zijn daar redenen voor. Griep in augustus, waardoor mijn voorbereiding op het seizoen niet optimaal was. Vervolgens de naweeën hiervan toen bleek, dat het virus nog niet verdwenen was. Na herstel was ik weer sterk genoeg om in de Super Prestigecross in Zarautz bij San Sebastian derde te worden en de wedstrijd in Valkenswaard te winnen. Maar opnieuw kreeg ik tegenslag. Een ribblessure verhinderde mij weliswaar niet om in het Belgische Koksijde te winnen, maar het euvel bezorgde mij onmiddellijk na afloop veel pijn. Het was zó erg, dat ik bijna van m'n stokkie ging. Sinterklaasavond ben ik om tien uur nog naar de dokter gegaan. Ik werd geholpen, maar honderd procent fit is uiteraard anders. Daarom moest ik in enkele wedstrijden, zoals in Rome, opgeven. Daar kwam vervolgens nog een beenblessure bij. Voor een cross in Hamburg, vorige week zaterdag, moest ik zelfs afzeggen. Kortom, het heeft allemaal niet meegezeten, maar ik ben gehard. Ze moeten niet denken, dat Rein Groenendaal versleten is."

Overigens, als de voortekenen niet bedriegen is de opvolger al in eigen kring te vinden. Zoon Richard (16) heeft een aardje naar zijn vaartje. Als nieuweling schreef hij een flink aantal wedstrijden op zijn naam. Bij de junioren geldt hij morgen als een favoriet voor het rood-wit-blauwe eretricot. „Het zal", aldus Rein Groenendaal en echtgenote, „ook een van de weinige keren zijn, dat zijn zusje Judith tot de toeschouwsters behoort. Zij is in het algemeen niet zo'n wielerfan. Paardesport vindt ze leuker."

Voordat de fiets en vooral de crossfiets een belangrijke rol in zijn leven is gaan spelen had Rein Groenendaal een heel andere passie: de autosport. Hij nam deel aan wegraces, maar bepaald lucratief was deze bezigheid allerminst. Een hobby mag beslist iets kosten, maar zelfs op vier wielen kent men een limiet.

„Voetballen is in ieder geval goedkoper", zei hij tegen zichzelf. De daad werd bij het woord gevoegd. Scouts van PSV, Willem II of het naburige FC Den Bosch hebben overigens zijn activiteit als balkunstenaar nooit gezien, naar het schijnt. Als ze het toch gedaan hebben waren de verrichtingen van dien aard, dat er verder geen reden was voor een nader gesprek. Geen nood. In 1974 maakte Rein Groenendaal als junior deel uit van het peloton. „Ik koerste op de weg, maar vanaf mijn debuut stond vast, dat ik het als crosser zou gaan proberen. Het sprak me meer aan", zegt hij. Op het einde van 1979, hij had toen al twee afvaardigingen naar het wereldkampioenschap voor amateurs verdiend, werd hij professional. De job als stucadoor kwam vanaf dat moment op het tweede plan. „Alleen in de zomer", verduidelijkt hij.

„Toch heb ik mijn vroegere beroep nooit helemaal aan de kant gezet. Stilzitten is niks voor mij. Bovendien, ik wil straks, na mijn wielerloopbaan, als zelfstandige de bouwvak in. Het kan nooit kwaad als je contacten onderhoudt. Voor het overige ben ik fullprof zoals ook de wegrenners dat zijn, die aan klassiekers en etappekoersen deelnemen. Ieder z'n vak. Veldrijden is een specialiteit, een andere training. Fietsen en lopen. Het is practisch onmogelijk om het te combineren met de wegwedstrijden. Adrie van der Poel, ja, hij is op beide terreinen actief. Zo zijn er nog een paar, maar toch hebben zij een andere aanpak dan de echte crossers. Zij werken niet het hele programma af, zoals wij dat voorgeschoteld krijgen."

De laatste tijd is er een tendens merkbaar, dat de profs en amateurs gescheiden van elkaar aan de start komen. Nog niet zo heel lang geleden was hiervan alleen sprake in het wereldkampioenschap. Daarna volgde in grote wielernaties ook de splitsing tijdens de nationale titelstrijd. Met name in Nederland heeft men het hierbij niet eens gelaten. Zo werd een paar weken geleden in Schijndel een veldrit voor uitsluitend profs uitgeschreven.

„Je kunt het", meent Groenendaal, „als een bewijs zien van de groei en bloei, die deze tak van de wielersport kent. Er komen steeds meer mensen naar de cross kijken. Publicitair wordt het voor sponsors eveneens steeds interessanter. Toch ben ik niet zo gecharmeerd van zo'n aparte wedstrijd voor profs, tenzij je de specialisten uit verschillende landen aantrekt. Anders gaapt er een te brede kloof. Dan is het voor het publiek ook niet interessant."

„Natuurlijk is het wegrenners niet verboden om 's winters te gaan crossen, maar ik vind niet, dat zij aan de hand van één opvallende klassering, bijvoorbeeld in het Nederlands kampioenschap, een WK-selectie kunnen afdwingen. Als ze zo'n nationale titelstrijd kunnen winnen, ja, dan krijg je een andere situatie. In het algemeen heb ik er niettemin mijn bedenkingen tegen. Ik neem in de periode na de Tour de France ook wel eens deel aan enkele criteria. Voor mij is het in de aanloop naar het veldritseizoen niets anders dan training. Je kunt je snelheid aanscherpen. De rest, de uitslag, interesseert mij niet. Frank van Bakel, Henk Baars en meer van mijn collega's evenmin. Soms gebeurt het in die criteria, dat onze categorie iets meer wil, maar dan moet je horen wat er allemaal naar je hoofd geslingerd wordt. We krijgen op niet mis te verstane wijze gezegd waar onze plaats in het peloton is. Je kent dat. Er is in dat soort koersen een bepaalde regie. Oké, denk ik dan, maar wat zouden jullie zeggen als wij zo in ónze branche handelden?"

MVV vol goede moed naar Veendam

Robby Delahaye en Erwin Vanderbroeck, reist de MVV-coach vol vertrouwen op een goed resultaat af naar Veendam. „Donderdag heb ik met mijn selectie nog eens alles goed doorgepraat en hun ervan weten te overtuigen dat we in staat moeten zijn te promoveren naar de eredivisie. Willen we meer publiek naar de Geusselt lokken, dan is eredivisie-voetbal voor MVV een noodzaak", aldus Frans Körver.

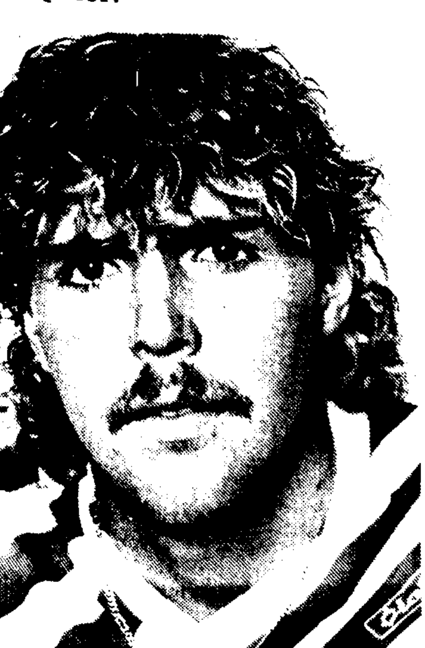
MAASTRICHT – Als de weergoden meewerken, dan zal MVV morgen moeten aantreden in Veendam voor de belangrijke competitie inhaalwedstrijd. De Veendammers, die met 25 punten uit 17 wedstrijden, de tweede plaats achter het ongenaakbare RKC bezetten, zullen alles in het werk stellen om de kloof van vier punten op de Maastrichtenaren te vergroten. Ondanks het feit dat Frans Körver, die geen beroep kan doen op de geblesseerde

„Ik ben een heel ander type speler als Anton Janssen"

Jalink met Fortuna tegen Eindhoven

van onze sportredactie

ALKMAAR – Nico Jalink debuteert morgen al bij Fortuna Sittard, dat om 14.30 uur in De Baandert vriendschappelijk aantreedt tegen Eindhoven. De 23-jarige middenvelder bereikte, zoals we gisteren reeds meldden, met Fortuna overeenstemming voor een contract van een half jaar. „Ik wil eerst kijken of ik wel kan wennen in Limburg. Bovendien weet Fortuna na die periode precies wat het aan me heeft", stelde de voormalige AZ-speler.

Nico Jalink.

Op de schouders van Nico Jalink rust een zware taak. Hij zal namelijk de naar PSV getransfereerde Anton Janssen moeten doen vergeten. „Janssen en ik zijn echter twee totaal verschillende spelers. Ik ben een middenvelder, die niet echt in de diepte trekt. Anton Janssen deed dat wel. Daarentegen zegt men dat ik een goed schot in de benen heb. Voor AZ scoorde ik dit seizoen al zeven competitietreffers".

Jalink zegt Fortuna te prefereren boven clubs als Roda JC en FC Den Haag „omdat Fortuna hoog geklasseerd staat en mogelijkheden heeft om Europees voetbal te bewerkstelligen. Bovendien had Fortuna Sittard financieel meer te bieden dan de andere clubs".

De spelers van Fortuna Sittard kent Jalink niet echt. „Henk Duut en Sigi Lens ken ik natuurlijk wel. De andere jongens eigenlijk alleen van naam. Fortuna is gewoon weer iets anders. Een club die uit is op Europees voetbal. Dat kon ik van Excelsior en AZ niet bepaald zeggen. Er heerst in Limburg ook een andere sfeer, maar al met al denk ik dat ik wel zal slagen".

Morgen is Jalink van de partij tegen Eindhoven en volgende week al moet hij aantreden tegen zijn voormalige broodheer AZ. „Dat zal wel even vreemd zijn. Ik moet AZ nu maar zo snel mogelijk vergeten en gewoon voetballen. Dan kan er zeker dit seizoen niets meer fout gaan".

Groen licht voor fusie Winterslag-Waterschei

Genk krijgt voetbaltempel

GENK — De raden van bestuur van de Belgisch-Limburgse voetbalclubs Waterschei (eerste divisie) en Winterslag (eredivisie) hebben zich akkoord verklaard tot een fusie. Het is best mogelijk dat de nieuwe club in juli al in de nieuwe Belgische competitie stapt. Als Winterslag in eredivisie blijft, kan de ploeg -waarvan de nieuwe naam nog niet bekend is- in de hoogste Belgische voetbalafdeling aan de slag.

De fusieplannen bestonden al langer, maar krijgen nu een definitieve impuls door de activiteiten van de economische Limburg-manager Thyl Gheyselinck. Hij moet zorgen voor vervangende tewerkstelling na de mijnsluiting. In Genk, een typische mijngemeente, wil hij een gigantisch pretpark bouwen en daarin moet er ook plaats zijn voor een hypermoderne sporttempel, zo vindt hij. Daar zou één Genks team voor voetbal op topniveau moeten zorgen.

Winterslag-voorzitter Jan Vandermeulen toont zich verheugd over de vooruitzichten: 'Het gezond verstand lijkt te gaan zegevieren. In het verleden werd steeds gediscussieerd over emotionele dingen als de naam en de kleuren van de nieuwe club. Nu gaat men eindelijk ernstig te werk.' Dezelfde geluiden bij Waterschei-voorzitter Hermans: 'Zo'n fusieclub is rendabel, daar ben ik zeker van. We zullen op tienduizenden supporters kunnen rekenen.'

Het nieuwe voetbalstadion, dat op Genkse mijnterreinen in Waterschei zal worden gebouwd, zou zo'n 500 miljoen francs (circa 25,miljoen gulden) gaan kosten. Eind maart wordt de rendabiliteitsstudie van de nieuwe fusieclub afgesloten en dan kan men aan de slag. Het eerste seizoen zou nog op het terrein van Winterslag worden gespeeld, maar in juli 1989 zou de voetbaltempel ingewijd worden.

'Ik sta niet te popelen om vooraan te staan'

Barry Hulshoff redder in nood

van onze sportredactie

PORTIMAO – Koel, nuchter, beredeneerd. Barry Hulshoff heeft oog voor de menselijke tragiek, maar waakt er in het Zuidportugese Portimao voor meegesleurd te worden in de val van Johan Cruijff.

Slechts éénmaal valt hij uit zijn rol. „Weet je, ook voor z'n zoontje Jordi is dit allemaal verschrikkelijk. Die speelt bij Ajax in de C-junioren.

Triest als je bedenkt wat die deze dagen allemaal van die gappies te horen zal krijgen".

Met die „gappies" en zijn nevenactiviteiten bij de A-selectie hield Hulshoff zich tot voor kort in de Watergraafsmeer bezig. Van Cruijff, die zijn voormalige teamgenoot begin dit seizoen de plaats van de naar Telstar verbannen Cor van der Hart gunde, leerde hij het klappen van de zweep kennen. Nog geen half jaar na zijn eerste werkdag bij Ajax klapt de ongediplomeerde import-Volendammer zèlf met de zweep. Hulshoff en de twee andere zittenblijvers, Kohn en Haarms, proberen dan wel de indruk te wekken in zonnig Zuid-Portugal als driemanschap te opereren, insiders weten beter.

„We realiseren ons alle drie dat dit een tussenoplossing is", tracht Hulshoff, steeds sprekend in de meervoudsvorm, het tijdelijke van zijn (hoofd)rol te benadrukken. „Het elftal zo goed mogelijk laten functioneren, dat is de enige opdracht die het bestuur ons heeft meegegeven. En we overleggen alles met z'n drieën. Ook tijdens de wedstrijden, ja. Het lijkt misschien dat ik coach, maar dat komt alleen doordat ik wat emotioneler ben dan de anderen".

„Ik ga ervan uit dat Ajax snel met een nieuwe trainer komt en wij dus weer ons normale werk zullen gaan doen. Vandaar dat we ook zo weinig mogelijk veranderen. Wij kennen de werkwijze en gaan voorlopig op de oude voet verder. Je kan het de ploeg niet aandoen om allerlei tactische wijzigingen door te voeren als er over een dag of wat een nieuwe trainer wordt aangetrokken die er misschien wel heel anders over denkt".

Toch stuurde de driehoofdige leiding Ajax donderdagavond tegen Portimonense met een gewijzigd tactisch concept de mat op. De onbeduidende sparringpartner kende een primeur doordat Ajax met een kwartet ras-verdedigers Blind, Larsson, Verlaat en Hesp in plaats van het door Cruijff gepropageerde trio op de proppen kwam.

Daar moet maar niet al te veel ophef over worden gemaakt, vindt Hulshoff: „Laat ik vooropstellen dat het verzoek uit de groep afkomstig was. De jongens wilden achterin toch ietsie meer zekerheid. We zijn toen eerst met de spelersraad (Wouters, Spelbos en Mühren) om de tafel gaan zitten en later met de hele groep. Nee, ik noem dit geen grote verandering. Dit is slechts een nuanceverschil.

Die eerste wedstrijd tegen FC Porto (0-1) heeft daar ook wel iets mee te maken, ja. Toen was het achterin open huis en dat mag ons geen tweede keer gebeuren".

Hulshoff, Haarms en Kohn, de enige van het trio die het coach-diploma betaald voetbal op zak heeft en door het bestuur dan ook prompt naar voren werd geschoven, hebben er naar eigen zeggen alles aan gedaan om de afmars van Cruijff te verhinderen. „We zijn afgelopen maandag de hele dag met hem bezig geweest. We stonden constant met elkaar in contact, maar zijn besluit stond vast".

„Ja, die Greep de Maastrichtse chirurg die zich opwierp als bemiddelaar - red. zei later dat Cruijff had gezegd dat-ie wellicht iets te impulsief had gehandeld. Dat komt dan volledig voor zijn rekening, want wij hebben van enige twijfel niets gemerkt. Het enige wat we hebben bereikt was dat Cruijff het bekend maken van zijn beslissing maandag een paar uur uitstelde. Al met al was het een zeer emotionele toestand, ook al door die bemiddelingspogingen. Tot woensdag heb ik gedacht dat Cruijff hier ieder moment in het trainingskamp kon binnenvallen".

Na de voor Cruijff vernietigende en vernederende stemming van de ledenraad, weet Barry Hulshoff wel beter. Ook zijn twijfel of hij het roer uit solidariteit met Cruijff en de uitgerangeerde Bruins Slot wel zou moeten overnemen, is verdwenen: „Want iemand moet die kar toch trekken. Nu zijn wij dat toevallig. Echt, ik sta niet te popelen om vooraan te staan, maar Ajax moet toch verder. Ja natuurlijk, als ik dat diploma wel had gehad, had ik hier nu waarschijnlijk een ander verhaal afgestoken".

„De ambities zijn er, maar je moet realist blijven", maakt Hulshoff voor zichzelf de balans op. „Ik ga zeker dat diploma nog halen. Heb ik ook al geprobeerd trouwens, maar die versnelde cursus voor ex-profs werd tweemaal afgelast wegens een gebrek aan kandidaten. En de hele trainerscyclus doorlopen, daar heb ik geen tijd voor. Nu zeker niet".

● *Barry Hulshoff: „Ik ga ervan uit dat Ajax snel met een nieuwe trainer komt".*

Bosman klaar voor FC Porto

PORTIMAO – Ajax zal woensdag een beroep kunnen doen opc John Bosman. De aanvaller, tobbend met een gekneusd middenvoetsbeentje, is naar eigen zeggen tegen Supercup-opponent FC Porto zonder pijn speelklaar. Ronald Spelbos, revaliderend van zijn knie-operatie, is niet inzetbaar.

Rijkaard op korte termijn bij Sporting

LISSABON – Sporting Lissabon verwacht op vrij korte termijn over Frank Rijkaard te beschikken. Manager Joachim Salvador van de Portugese ploeg verklaarde dat Ajax inmiddels tweederde van de transfersom (ruim vijf miljoen gulden) heeft ontvangen. Het resterende gedeelte wordt tussen 15 en 20 januari overgemaakt, waarna de Amsterdamse clubleiding de speler zal vrijgeven. De helft van het bedrag, dat Ajax voor de speler krijgt, gaat naar landskampioen PSV.

De 24-jarige Rijkaard staat inmiddels al twee maanden op non-actief. Na een conflict met de inmiddels eveneens opgestapte Johan Cruijff besloot de international het Ajax-stadion de rug toe te keren. Sporting was aanvankelijk niet in staat de gevraagde transfersom op tafel te leggen. Een tussenpersoon in de Verenigde Staten heeft het bedrag voor zijn rekening genomen en zal Rijkaard aan de Portugese club verhuren.

● *Ari Vatanen, de leider in de rally Parijs-Dakar.*

Negende etappe Parijs-Dakar geneutraliseerd

DJANET – De negende etappe van de rally Parijs-Dakar, gisteren van Djanet (Algerije) naar Djado (Niger), is door de organisatie geneutraliseerd. De TSO-organisatie kon niet voldoende de veiligheid waarborgen, omdat de brandstofvoorziening voor helicopters, vliegtuigen en auto's donderdag in moeilijkheden was gekomen. De karavaan werd doorgestuurd naar Djado, waar vandaag de tiende etappe naar Arlit start. De vrijdagse woestijnrit over 650 kilometer valt buiten de tijdwaarneming.

KNVB draagt verantwoording gedrag eigen supporters

Zekerheid over veilige kaartverkoop nog veraf

DEN HAAG – De internationale kaartverkoop voor de eindronde van de strijd om het Europees voetbalkampioenschap, van 10 tot 25 juni in acht Westduitse steden, gaat woensdag, één dag na de loting in Düsseldorf, officieel van start. De Nederlandse bond, de KNVB, heeft nog weinig tot geen idee, op welke wijze de 75.000 kaarten voor Oranje-supporters, voor de drie groepwedstrijden, verdeeld moeten gaan worden. Het hoofdkwartier van de bond in Zeist wordt sinds de plaatsing van het Nederlands elftal, op 9 december tegen Cyprus, overspoeld door telefoontjes.

„Honderden per dag", aldus woordvoerder Jesse. „Wij raden al die mensen, van supporters tot touroperators, aan hun wensen op papier te zetten. Garanties over het werkelijk verkrijgen van toegangsbewijzen kunnen we ze echter niet geven." Van de 900.000 beschikbare kaarten voor de eindronde heeft de Westduitse organisatie er in eigen land al 210.000 afgezet. Belangstellenden kopen een coupon, die later recht geeft op een plaatsbewijs. De openingswedstrijd, vrijdagavond 10 juni in Düsseldorf, is al uitverkocht. De finale, vijftien dagen later in het Olympisch Stadion van München, is behoudens de twee contingenten voor de nog onbekende finalisten ook volgeboekt.

De organisatie van Euro'88, de DFB en UEFA, geeft de verantwoordelijkheid van de buitenlandse kaartverkoop aan de betrokken voetbalbonden. De KNVB draagt de verantwoording voor het gedrag van de supporters aan wie zij kaarten heeft verkocht. Voor de bewijsvoering achteraf, bij eventuele rellen, krijgt elk kaartje een landen-kenteken. Het gemerkte toegangsbewijs, de KNVB krijgt er per groepswedstrijd ongeveer 25.000, wordt verstrekt via het speciaal ingestelde EK-buro van de KNVB. De voetbalbond heeft een groepje functionarissen, onder de leiding van sectiebestuurder Hogewoning, aangewezen als bemanning van dat denkbeeldige buro. Hut, Nuninga, Huijbregts, Jesse, De Bakker, Rijkhoek en Hoveling zijn betrokken bij de werkzaamheden, waaronder ook de kaartverkoop valt.

Omlijnde ideeën over de inbouw van zekerheden bij de kaartverkoop heeft de bond nog niet. De Westduitse organisatie van de Europese titelstrijd heeft daarover nog geen enkel contact gehad met de KNVB. Woensdag start, met het drukken van de kaarten, die fase van de voorbereiding pas. Vast staat, dat de betrokken bonden de verkoop centraal gaan regelen. De aanvragers zullen worden onderzocht op hun antecedenten. „Maar een honderdprocent zekerheid is daarin nooit te krijgen", aldus KNVB-zegsman Jesse. „We denken ze in goede handen af te geven, maar wat er daarna mee gebeurt, dat is nooit vooraf te bepalen."

Een beperking van de hoeveelheid af te geven kaarten aan particulieren is nog niet overwogen in de denktank van de bond. Tour-operators („die we kennen zijn vertrouwd") krijgen wel grote hoeveelheden. Op dat gebied moet overigens ook nog een keuze worden gemaakt, met welke reisburo's en vervoerders er in zee wordt gegaan. Het plan-de-campagne van het EK-buro van de bond zal de komende weken ontwikkeld worden. „We gaan die legpuzzle langzaam in elkaar leggen", aldus Jesse.

Euro'88 rekent op een stadionbezetting van zeventig procent tijdens de eindronde. Chef Neuberger zelf houdt het op een verkoop van 700.000 toegangsbewijzen. De tv-rechten zijn in diens ogen voor een te gering bedrag (6,9 miljoen gulden) verkocht. Totaal wordt gerekend op een inkomstenpost van 46 miljoen gulden. Aan de uitgavenkant staat een onkostenpost van 11 miljoen, bijdragen voor nieuwbouw van 10 miljoen en hoge premies aan de deelnemende landen. Op grote winsten sturen de Westduitse voetbalbonzen niet aan, omdat volgens de nieuwe belastingwetgeving in de Bondsrepubliek dergelijke overschotten volledig naar de staatskas dienen te vloeien.

Programma betaald voetbal

Eerste divisie

Morgen 14.30 uur:
SVV-Helmond Sport
Veendam-MVV

RKC	18	18	0	0	36	53-13
Veendam	17	10	5	2	25	31-18
De Graafschap	18	8	7	3	23	33-23
MVV	16	9	3	4	21	32-15
Cambuur	17	7	5	5	19	34-31
Vitesse	18	7	5	6	19	37-42
Eindhoven	18	7	4	7	18	33-31
GA Eagles	18	6	6	6	18	29-27
Wageningen	18	6	6	6	18	29-33
NEC	18	7	3	8	17	39-34
NAC	18	6	4	8	16	27-30
RBC	18	5	6	7	16	26-31
Heerenveen	17	5	5	7	15	27-26
SVV	17	5	3	9	13	30-38
Helmond Sport	17	1	11	5	13	10-20
Emmen	18	3	7	8	13	19-28
Telstar	18	5	3	10	13	26-36
Excelsior	17	3	5	9	11	16-28
Heracles	18	3	4	11	10	18-45

Veendam-MVV

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter: Keizer

Veendam (opstelling): Hoekstra, De Haan Wiebing, Veldmate, Gall, Steenge, Wielink, Ten Caat, Kooistra, Van Buuren, Huizingh. **MVV (opstelling):** Hanssen, Linders, Maas Thal, Quaden, Schuman, Arts, Driessen, Vincent, Braken, Verbeek. Reserves: Thewissen, De Groen, Van de Boorn, Marres en Meijers

Oefenvoetbal

Zondag:
Kolonia-Caesar, 12.00 uur
Obbicht-Susteren, 14.30 uur
Born-Stevensweert, 12.00 uur
Heerlen Sport-SVN, 10.30 uur
Nieuw Einde-GSV'28, 14.30 uur

Trainerscarrousel

● BEEK – Jos Gelissen van eerste klasser Caesar wordt volgend seizoen trainer van derde klasser Schuttersveld. Hij volgt daar Sjef Derks op.

GELIJKSPEL VVV

NIJMEGEN – NEC heeft eredivisieclub VVV in een oefenduel een gelijkspel afgedwongen: 3-3. Bij rust was er ook evenwicht: 1-1. Voor NEC scoorden Frans Janssen, Viervermans en Xhofleer. Wilsterman schoot in eigen doel. De andere treffers van VVV kwamen op naam van Berghuis en Lammers.

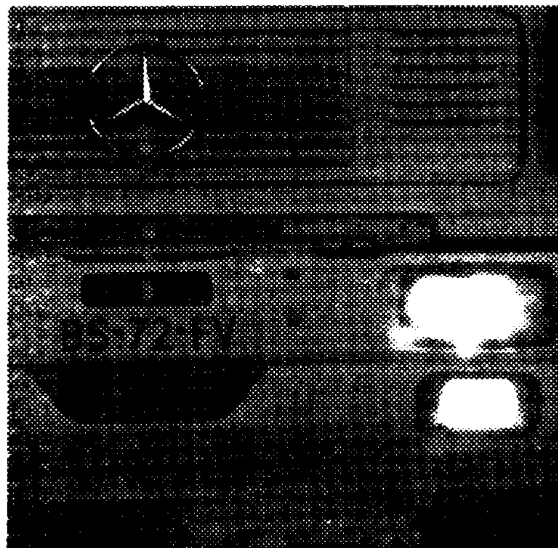
Roda JC oefent tegen Kortrijk

KERKRADE – Roda JC speelt zondag een vriendschappelijke wedstrijd bij de Belgische eerste klasser KV Kortrijk. Aanvang 14.30 uur. De Kerkradenaren brengen de sterkst mogelijke opstelling binnen de lijnen met onder andere Roger Raeven in de punt van de aanval.

Castex mode voor mannen ruimt op **Kortingen 10 tot 50%**

Brandstraat 29, **Sittard** - Munsterplein, **Roermond** - Salmstraat 38, **Geleen**

MERCEDES-BENZ SERVICE HEET SMEETS M.B. ZUID-LIMBURG

Smeets is niet alleen leverancier van uw Mercedes-Benz. We staan ook garant voor de Mercedes-Benz service die daarmee onlosmakelijk verbonden is.

Want de relatie met u staat bij ons centraal. Of het nu gaat om verkoop, reparatie of onderhoud, onze staf en medewerkers staan garant voor kwaliteit. Daar kunt u op rekenen.

P.J.J. Meertens
Receptie LKW
Heerlen

H.M.J. Muitjens
Chef LKW
Heerlen

W.M.E. Habets
Receptie LKW
Heerlen

Vestiging Heerlen Hoensbroek.
Wijngaardsweg 55, 045-224800.

Vestiging Sittard.
Rijksweg Zuid 208, 04490-23888.

Vestiging Maastricht.
De Griend 2, 043-216655.

Vestiging Geleen.
Rijksweg Noord 125, 04494-46333.

Geboden: **12%** rendement

bij deelname in

BELEGGINGS- EN EXPLOITATIEMIJ.

in eerste klas onroerend goed.

Voorbeeld:

inleg	rendem. jr.	rendem. m.
ƒ 10.000,-	ƒ 1.200,-	ƒ 100,-
ƒ 50.000,-	ƒ 6.000,-	ƒ 500,-
ƒ 100.000,-	ƒ 12.000,-	ƒ 1.000,-

Voor een rustige en verantwoorde belegging

Schrijf voor nadere informatie aan:

Postbus nr. 91 - 9750 AB Haren

M.D.G.O. 'T GASTHUYS
GASTHUYSSTRAAT 17
6411 KD HEERLEN
TEL.: 045 - 710180

OPEN DAG

Opleiding voor aktiviteiten-begeleiders

EEN FASCINEREND BEROEP VOOR JONGENS EN MEISJES

ZATERDAG 16 JANUARI
10.30 - 15.00 UUR

Informatica-instituut Driessen
Hommerterweg 224, Hoensbroek

Rijkserkende diploma's
Tekstverwerking
Machineschrijven
Ambi-modules

Software opleidingen
d Base Lotus

Startcursus Personal computer

De opleidingen zijn praktijkgericht en worden in een a-schoolse sfeer aan groepen van maximaal 8 cursisten gegeven, waarbij iedere cursist een eigen personal computer heeft.

Bel 045-211733

van 9.00 tot 22.30 uur (ook weekend) of kom vrijblijvend binnen voor

advies, opleiding of begeleiding

PERZISCHE TAPIJTEN
SITTARD - REZA - GELEEN

40 - 60% KORTING
ALLES MOET WEG

U bent van harte welkom

REZA GELEEN
Rijksweg-Zuid 193
Tel. 04490-55052

REZA SITTARD
Limbrichterstraat 39
Tel. 04490-15259

Ruilen

WONINGRUIL. Kleine geren. eengezinswoning ƒ 248,- huur per mnd. tegen grotere eengezinswoning met zolder in Hoensbroek. Tel. 045-211647.

Wie wil zijn woning van stichting beter wonen te Geleen ruilen tegen ETAGEWONING in Capelle a.d. IJssel? Tel. 04490-54416.

Diversen

TV-REPARATIE zonder voorrijkosten. Z.-Limburg tv-service, tel. 045-314122.

Voor alle koelkast- en diepvriesreparaties VROKO 045-441566 of 461658.

Uw DIEPVRIES-, koelkast-, ook bedr.install. of wasautom. defekt!!! Garantie op de reparatie. Geen voorrijkosten en korting op onderd. Bel direkt. 045-726206.

GEBIT gebroken? Klaar terwijl u wacht. Borsboom en Moers. Streeperstr. 29, Schaesberg. 045-315921.

STOELMATTERIJ vernieuwd rieten en biezen stoelen met gar. 045-418820.

Diepvries- en KOELKASTREPARATIE, zonder voorrijkosten. Bel Geleen: 04490-45230. 24 uur-service.

Zaterdag 16 januari a.s. van 10.00-14.30 uur

OPEN DAG

Dagopleidingen voor jongens en meisjes

BOUWKUNDE

WEG- EN WATERBOUWKUNDE

ELEKTROTECHNIEK
MET APARTE STUDIERICHTINGEN:
- Energietechniek
- Electronica
- Besturingstechniek

PROCES- EN MILIEUTECHNIEK
Met studierichting besturingstechniek

WERKTUIGBOUWKUNDE
Met studierichting besturingstechniek

MOTORVOERTUIGENTECHNIEK

Minimumeisen:

Diploma MAVO of LBO met 3 examenvakken volgens C-programma.
HAVO-3 met overgangsbewijs

Voor bezitters van een HAVO-diploma (Met wis- en natuurkunde) is een verkorte opleiding mogelijk.

Mogelijkheden tot voortzetting van de studie aan: HTS, lerarenopleiding, applikatiekursussen MTS, specialisatiekursussen e.d.

Brochures en aanmeldingsformulieren zijn op school verkrijgbaar of worden op verzoek toegezonden.
Bij aanvraag de genoten vooropleiding (LTS, MAVO of HAVO) vermelden.

Middelbare Technische School Heerlen
Schimmelpenninckstraat 1 6415 GH Heerlen 045-720440

AANMELDING LEERLINGEN TOT 1 MAART A.S.

KIES VOOR KENNIS MET KANSEN

EENJARIGE BEROEPSOPLEIDINGEN MET TOEKOMST

De dagopleidingen starten begin september 1988. Met de avondopleidingen kan elk gewenst moment gestart worden.

TOP-SECRETARESSE M/V
V/H PHILIPS SECRETARESSE-OPLEIDING

*Met ingang van het cursusjaar '88 '89 zal de v h **Philips Secretaresse-opleiding** ondergebracht zijn bij het **Instituut Notenboom** in een zelfstandig onderdeel. De naam van dit onderdeel luidt: INTERNATIONAAL SECRETARESSE COLLEGE NOTENBOOM v h PHILIPS SECRETARESSE-OPLEIDING. Voor gedetailleerde informatie dient u onderstaande bon in te vullen en te sturen aan het adres van het instituut.*

MANAGEMENT SECRETARESSE m/v
DIRECTIESECRETARESSE m/v
AFDELINGSSECRETARESSE m/v
RECEPTIONIST(E)
MEDEWERK(ST)ER BINNENLANDS TOERISME
TOERISTISCH MANAGEMENT ASSISTENT(E)
TOERISTISCH MEDEWERK(ST)ER
EURO-HOST(ESS)
opl. geassocieerd met de Stg. Euro Academie Nederland

OPEN DAGEN
16 jan. 1988 11.00 - 14.00 uur
5 mrt. 1988 11.00 - 14.00 uur

Bel voor vrijblijvende informatie (040) 520620

BON

Ik wil graag inlichtingen over uw opleiding

naam
adres
postcode
plaats

Gefrankeerd sturen aan
Postbus 307, 5600 AH Eindhoven

IN **INSTITUUT NOTENBOOM**
Kerkakkerstraat 34
5616 HC EINDHOVEN
Telefoon (040) 520 620

---

in de opruiming bij meubelen marres

9 DOLLE DAGEN!!!

een groot gedeelte voor de HALVE PRIJS

ECHT LEDER — HIER ENKELE VOORBEELDEN:

RUNDLEDEREN BANKSTEL (ECHT LEDER)
eerste kwaliteit rundlederen 3- en 2-zitter met hoge rugleuningen en metalen vering.
van 5450,- nu slechts **2495,-**

EIKEN BANKSTEL (ECHT LEDER)
eiken bankstel met rundlederen kuipzitten, 3-zits en 2 fauteuils.
Van 3995,- nu slechts **1995,-**

MASSIEF EIKEN DRESSOIRKAST
100% massief eiken dressoirkast, prachtig geloogd eiken. Levenslange garantie. Van 5450,- nu slechts **2725,-**

EETHOEK (TAFEL MET 4 STOELEN)
keukentafel met vier stoelen. In donker beuken hout.
Nog 9 sets.
WEGGEEFPRIJS **299,-**

VELE KLEINMEUBELEN
chroom stoelen in neo- daim bekleding. **28,-**
schoenkasten (voor 12 paar schoenen) **84,-**
stereotorens vuren **67,-**
vuren salontafels **38,-**

NEO-KLASSIEK BANKSTEL
modern neo-klassiek bankstel (3-2 zits). Met verstelbare hoofdsteunen. Prachtige Bayer anti-vlek stof. 5 jaar volledige schriftelijke garantie. Van 4590,- nu slechts **2290,-**

GELOOGD EIKEN BUREAU
massief geloogd eiken bureau. Links en rechts een deur, in het midden een lade (kan vrij staan)
WEGGEEFPRIJS slechts **1595,-**

KLEERKASTEN
3 deurskleerkasten (schuifdeuren) met 1 spiegel. In wit of grenen. 250x225 cmH **875,-**
200x200 cmH (wit/grenen) **618,-**
100x200 cmH (wit/grenen) **295,-**

meubelen marres BELGIE

OPENINGSTIJDEN :
dagelijks van 10 tot 12 en van 13 tot 19 uur
op woensdag zijn we de gehele dag gesloten
ZATERDAG EN ZONDAG GEOPEND VAN 13 - 18 UUR

ZO KOMT U SIMPEL BIJ MARRES MEUBELEN
U gaat over de E-39 richting Antwerpen.
Na de grensovergang de eerste afslag LANAKEN.
Vanaf deze afslag is het dan nog ongeveer 10 km.

Tongersesteenweg 37 · LANAKEN · tel. 0932-11-714120

...oksers moeten ...ergeld betalen

...HAAG – Verenigingen die bok-...en overstappen naar de rijen der ...ssionals, kunnen in de toekomst ...etrokken sporter transfergeld vragen. Dat is het gevolg van een ...raak van de Amsterdamse kan-...chter J. P. Fokker in een geding ...e boksschool Albert Cuyp eind ...jaar aanspande indiende tegen ...er Romeo Kensmill. De vergoe-...die de sporter, of de managers ...zij onder contract komen te ...misschien in de toekomst die-...e betalen, bedraagt 3000 gulden.

...ephen Roche sluit ...ede met sponsor

...SEBASTIAN – Stephen Roche ...e sponsor van de Spaanse wie-...oeg Fagor hebben de vrede ...getekend. Na een geheim on-...oud van ruim vier uur besloten ...e partijen zich strikt te houden ...de verbintenis, die ze op 17 sep-...ber waren overeengekomen. ...ndag stapte Roche met achttien ...ggenoten op bij de ploegenpre-...atie. Aanleiding van het protest ...nde het ontslag van ploegleider ...ippe Crepel, die meer zeggen-...p over het beschikbare budget ...e.

...he heeft zich hiermee neergelegd ...et feit, dat de leiding van Fagor ...verantwoordelijkheid behoudt ...het beheer van het budget van ...zes miljoen gulden. De sponsor ...ook water bij de wijn. Crepel ...als adviseur aan de ploeg ver-...den. Manager Patrick Valcke, die ...he en Crepel steunde, blijft de ...ekbuis tussen Roche, de overige ...ers en de sponsor.

GELEEN – Na Amsterdam moest ook Panda's/Rotterdam, de regerende ijshockeykampioen, tegen Smoke Eaters het onderspit delven. Met 6-3 (2-2, 3-1, 1-0) pakten de Geleendenaren voor 1400 toeschouwers de volle winst. De kans op de nationale beker is nog steeds aanwezig. De wedstrijd vanavond tegen koploper Heerenveen kan beslissend zijn.

Vanavond topduel tegen koploper Heerenveen

Smoke Eaters op inzet langs Panda's

In het sleutelduel tussen Smoke Eaters en Rotterdam waren de belangen groot. Door de winst blijft Smoke Eaters in elk geval in de race en moet Rotterdam definitief afhaken. Beide teams toonden in het ijsstadion Glanerbrook een verbeten vechtlust, hetgeen de spektakelwaarde ten goede kwam. Beide teams waren technisch aan mekaar gewaagd. Op inzet vocht de Geleense ploeg zich echter langs de geroutineerde gasten.

Smoke Eaters opende de score via Paolucci 1-0. De ploeg van trainer-/coach Daski, die dit seizoen nog geen enkele keer de Rotterdammers kon bedwingen, ging onverdroten verder. Speelde collectief erg leuk en vermaakte de toeschouwers. De kansen hoopten zich op, maar Panda's doelman Geistefer redde zijn team voor verder onheil. Nadat Mantere de Rotterdammers naast Smoke Eaters schoot 1-1, was het Louwers die de thuisclub opnieuw op voorsprong zette 2-1. Tijnagel, net hersteld van een knie-operaties, maakte kort ver het verstrijken van de eerste periode gelijk: 2-2.

De tweede 'act' van twintig minuten was geheel in handen van Smoke Eaters. Via een numerieke meerderheid bouwde de thuisploeg de score uit. Smoke Eaters scoorde in deze periode driemaal via Theriault, Pellegrims en Van Steen. Morisson scoorde voor zijn team het derde doelpunt 5-3.

Ondanks de marge van twee doelpunten bleef Smoke Eaters attent spelen in de laatste periode. Schoten op de paal en miraculeuze reddingen van de beide goalies hielden de wedstrijd op niveau. Alleen Smoke Eaters kwam nog via Paolucci tot score. Hij bepaalde de eindstand 6-3.

Nijmegen won het duel tegen Tilburg met 8-7.

Paul van der Sterre: verkeerde strategie

WIJK AAN ZEE – Voor de doelstellingen van het Hoogovensschaaktoernooi was het halfje dat Jeroen Piket vrijdag uit zijn confrontatie met Ljubojevic peurde net zo belangrijk als de winst waarmee Anatoli Karpov de start van de jubileum-uitgave glans gaf. Zorg voor het opkomend talent is één van de redenen, waarom de toernooi-leiding in Wijk aan Zee voorlopig geen deel wil uitmaken van het Grand Prix-circuit. „Het is jammer, dat daar een kleine selecte groep de buit binnenhaalt. Waar blijven de kansen voor opkomende spelers ? Wij stellen die groepering in staat te laten zien, wat ze waard zijn".

Zo'n stellingame veronderstelt een maximale inzet en die leverde de Nederlandse subtop (Timman is afwezig om zich voor te bereiden op de kandidatenmatch in het Canadese St. John) dan ook. Het zichtbare resultaat waren de gelijke spelen van John van der Wiel tegen oud-wereldkampioen Tal en van de jeugdige Jeroen Piket tegen Ljubojevic. Van der Sterren miste doortastendheid om zich Hübner van het lijf te houden en Genna Sosonko kwam nog niet in actie.

Van der Sterren vond in het aangenomen damegambiet tegen Hübner geen goed plan een kwetsbare centrumpion op te lossen. Hij bleef zitten met een achtergebleven c-pion, die weldra een handenbinder bleek. Een actie tegen de zwarte koningsvleugel veranderde daar weinig aan. Naarmate het middenspel vorderde, kwam Hübner steeds beter te staan en even voor de tijdcontrole had hij de winst binnen.

Uitslagen eerste ronde: Grootmeestergroep A: Karpov (Sov) - Hansen (Den) 1-0, Nikolic (Joe) - Andersson (Zwe) 1/2-1/2, Agdestein (Noo) - Farago (Hon) 0-1, Van der Sterren (Ned) - Hubner (Wdl) 0-1, Piket (Ned) - Ljubojevic (Joe) 1/2-1/2, Tal (Sov) - Van der Wiel (Ned) 1/2-1/2, Georgiev (Bul) - Sosonko (Ned) uitgesteld.

Grootmeestergroep B: Flear (Eng) - Ligterink (Ned) 1-0, Lukacs (Hon) - Kouatly (Fra) 1/2-1/2, Tsjesjkovski (Sov) - Knaak (Odl) 1-0, Brenninkmeijer (Ned) - Douven (Ned) 0-1, Nijboer (Ned) - Riemersma (Ned) afg., Cifuentes (Chi) - Krnic (Joe) 1/2-1/2, Fedorowicz (Vst) - Winants (Bel) 1-0.

PIKEUR DE JONG GESCHORST WEGENS SCHULDEN: MINDER KOERSEN

Klap voor baan Schaesberg

Van onze medewerker

SCHAESBERG – Het vertrek van Gerrit de Jong uit Schaesberg (zie ook LD van gisteren) betekent een forse klap voor de Limburgse draf- en renbaan. De Friese pikeur heeft zoveel schuld, dat hij op de Schaesbergse baan geen activiteiten meer mag ontplooien. Hij mag op Schaesberg geen paarden meer aan de start brengen, waardoor de bezetting van de wekelijkse koersen een gevoelige aderlating ondergaat. Normaal zijn er op Schaesberg acht à negen koersen per avond, maar door het vertrek van De Jong wordt het programma gereduceerd tot zeven, zoals gisteravond.

Geruchten over een faillissement van De Jong deden al enige tijd de ronde. Het bestuur van de Stichting Nederlandse Draf- en Rensport heeft nu officieel bekendgemaakt, dat de Fries een schuld van ruim een halve ton aan de Draf- en Renbaan Limburg heeft. Met ingang van maandag 11 januari wordt hij op de lijst van onbetaalde gelden geplaatst. Dat betekent, dat hij voor onbepaalde tijd is geschorst, en wordt uitgesloten van het deelnemen aan wedstrijden op alle Nederlandse banen, totdat het verschuldigde bedrag is voldaan of een door betrokken partijen geaccepteerde regeling is getroffen.

Tijdens de eerste jaren van zijn verblijf in Limburg ging het De Jong bepaald voor de wind. Zijn successen met onder andere Star of Goldstar leverden hem zelfs een uitnodiging voor de Liberty Statue Trot in de Verenigde Staten op. Een daaraan herinnerende vlag hing indertijd wekenlang in de grote hal van de Schaesbergse baan. De laatste tijd vielen er voor Gerrit de Jong echter niet veel zegepralen te noteren.

SCHAESBERG – Hennie Grift had gisteren op Schaesberg een droomavond. Hij sloot de eerste vier koersen met overwinningen af en werd tweede in de vijfde; zag vervolgens twee van zijn leerlingen met een derde en een vierde plaats een kleine greep in de prijzenpot doen en sloot de meeting af met een vierde plaats.

● *Gerrit de Jong en Star of Goldstar in betere tijden.*
FOTO: DRIES LINSSEN

Uitslagen:

Bonne Annee-Prijs: 1. Carlos Netten (H. Grift) km.tijd 1.24.0; 2. Camil Buitenzorg; 3. Ben Bloemlust. Niet gestart: Blida du Lombart. Winn. 2,50; pl. 1,60, 1,80; koppel 4,50; trio 50,30.
Silvester-Prijs: 1. Bobby Buitenzorg (H. Grift) km.tijd 1.21.1; 2. Adonis Alkestis; 3. Bordeaux Cede. Niet gestart: Selinotte. Winn. 3,70; pl. 1,50, 1,50; koppel 3,50; trio 105,70.
Wintersport-Prijs: 1. Zuidster Voorne (H. Grift) km.tijd 1.23.3; 2. Babesia R; 3. Bonny Marco. Winn. 3,00; pl. 1,60, 1,10, 1,70; koppel 6,40; trio 115,60.
Gletscher-Prijs: 1. Anna Dakota (H. Grift) km.tijd 1.22.9; 2. Yamara of Horn; 3. Arabesk C. Winn. 3,30; pl. 1,80, 2,40; koppel 13,80; trio 63,50.
Glühwein-Prijs: 1. Brigitte G (W. Velis) km.tijd 1.21.5; 2. Anton Aldorp; 3. Britta. Winn. 2,60; pl. 1,10, 1,60, 1,50; koppel 4,90; trio 22,20.
Champagne-Prijs: 1. Yviena Odilia (F. Stalman) km.tijd 1.22.5; 2. Yessie Prinses; 3. Valeri Borzov. Winn. 2,70; pl. 1,50, 4,80; koppel 12,00; trio 177,80.
Nieuwjaar-Prijs: 1. Zingana du Bois (J. v.d. Pijl) km.tijd 1.19.7; 2. Yromi W; 3. Andrea. Winn. 1,90; pl. 1,10, 1,50, 1,30; koppel 34,00; trio 169,70.
De totalisatoromzet bedroeg f 179.736,–

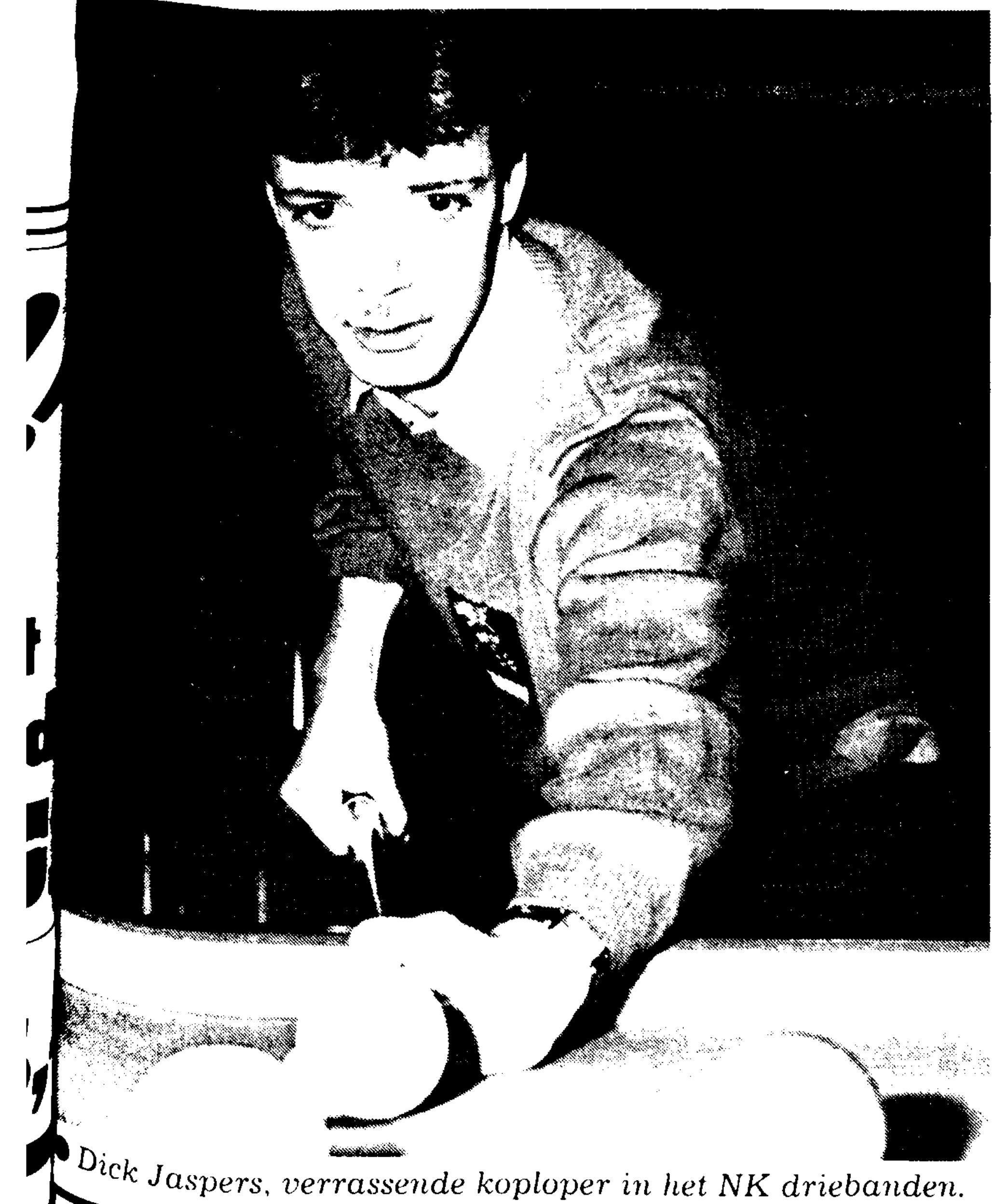
Debutant neemt leiding in NK driebanden

Alerte Jaspers stoot gevestigde orde omver

...RSSEL – Dick Jaspers vertewoordigt bij het toernooi om ...Nederlands kampioenschap ...ebanden in enkele opzichten de ...ima in de biljartsport. De 22-jarige debutant is temidden van de gevestigde orde in Gorssel de jongste, minst ervaren en schuchterste ...ler. Na twee dagen mag Jaspers ...wat minder bescheiden zijn. ...won met opvallend gemak van Weijenburg en Broeders en nam daarmee met een maximale score en een hoog gemiddelde (1,315) de leiding in zijn poule.

Jaspers valt in Gorssel van de ene verbazing in de andere. In de wetenschap dat hij niets te verliezen heeft, begon hij aan zijn eerste toernooi om de nationale driebanden-titel. Na de gemakkelijke overwinning op Arnouts, van wie hij enkele weken geleden in de competitie nog ruim had verloren, las hij ook de andere favoriet in poule B, Weijenburg, de les. Hij versloeg de Masters-winnaar met 50-23. „Voor mij zijn Arnouts en Weijenburg twee toppers. Dat ik van hen gewonnen heb, ligt niet alleen aan mij. Ik heb de indruk dat ze onder hun niveau speelden", meldde de biljarter uit Sint-Willebrord bescheiden. Ook de ontmoeting met Broeders had voor hem een aangename afloop (50-32). Jaspers blonk niet uit met lange series, maar speelde alert en scoorde regelmatig.

In de andere groep gaan titelverdediger Van der Smissen en Van Kuijk aan de leiding. Beiden wonnen hun tweede partij van respectievelijk Havermans en Nieuwenburg.

Dick Jaspers, verrassende koploper in het NK driebanden.

Rini van Bracht

AALBORG – Rini van Bracht maakt nog een kans op een plaats in de kwartfinales van het Grand Prix-toernooi driebanden in Aalborg. De Waalwijker verloor donderdagavond weliswaar van de Oostenrijker Scherz, maar kan door zege op de Belg Steylaerts alsnog de laatste acht bereiken. De nummers een en twee uit elke groep kwalificeren zich voor de volgende ronde. Gisteren won hij in elk geval van de Deen Tonny Carlsen in drie sets: driemaal 15-12. De Belg Raymond Steylaerts stelde een plaats in de kwartfinale zo goed als veilig door de Oostenrijker Johann Scherz met 3-0 te bedwingen.

Eerste uitslagen tweede ronde: Poule A: Ceulemans (Bel) - Kurt Thogersen (Den) 3-0 (15-4, 15-3, 15-9), Hansen (Den) - Korte (Den) 1-3 (15-14, 5-15, 12-15, 11-15). Poule B: Blomdahl (Zwe) - Lieberkind (WDl) 3-0 (15-7, 15-7, 15-5), Muller (WDl) - Laursen (Den) 2-3 (10-15, 7-15, 15-10, 15-11, 11-15).
Poule C: Dielis (Bel) - Stenzel (Oos) 3-2 (15-6, 5-15, 15-4, 10-15, 15-7), Zöllner (WDl) - Peter Thögersen (Den) 3-1 (7-15, 15-10, 15-14, 15-7).
Poule D: Steylaerts (Bel) - Scherz (Oos) 3-0 (15-14, 15-13, 15-14), Van Bracht (Ned) - Carlsen (Den) 3-0 (15-12, 15-12, 15-12).

Wiel Bouten naar Winterspelen voor gehandicapten

„Ik gok op plaats bij eerste acht"

van onze medewerker

BLERICK – „Stomverbaasd kijken de mensen me na. Ze kunnen hun ogen nauwelijks geloven wanneer ik met hoge snelheid die berg af kom. Ja, ik ski op één been. Het nadeel van skiën op een been is dat je moeilijker je evenwicht kunt bewaren. Waar we echter geen last van hebben is dat de twee ski-latten elkaar in de weg zitten". Aan het woord is Wiel Bouten, die twintig jaar geleden bij een motorongeluk zijn linkerbeen verloor. Dinsdag reist de veertig jarige inwoner van Blerick naar Innsbruck om tussen 17 en 24 januari deel te nemen aan de Olympische Winterspelen voor gehandicapten. „Twintig jaar geleden leek een hele wereld voor mij te storten. Ik dacht, sporten kun je wel vergeten. Zo zie je maar weer...".

Wiel Bouten, in het dagelijks leven werkzaam in de groente- fruitveilingen van Grubbenvorst en Venlo, komt in aktie in de afdaling en slalomwedstrijden voor eenbenige skiërs. „Dit is de tweede maal dat ik aan deze spelen mag deelnemen. De vorige keer was het in ieder geval een fantastische ervaring. Die band die er ontstond tussen de sporters was iets onvergetelijks. De spelen waren ook een bewijs dat gehandicapten ook topsport kunnen bedrijven".

„Uiteraard staat in Innsbruck de prestatie voorop. Maanden lang heb ik me intensief voorbereid. Vijf avonden in de week was ik ermee bezig. Ski-gymnastiek bij de skivereniging in Venlo, fitness en conditie-trainingen stonden op het programma. In Nederland zit ik met het probleem dat de trainingsmogelijkheden om echt te skiën niet optimaal zijn. De dichtst bijzijnde kunstski-baan ligt in Schaesberg. De afgelopen maanden hebben we met de Nederlandse ploeg driemaal een trainingsstage in Oostenrijk gevolgd. Belangrijk om op echte sneeuw te trainen. De accommodatie in Innsbruck hebben we ook bekeken. We weten dus wat ons te wachten staat".

● *Wiel Bouten, klaar voor de afdaling in Innsbruck.*

In 1984 toen de paralympics eveneens in Innsbruck werden gehouden, reikte Bouten tot een zestiende plaats. „Een middelmatige eindklassering waar ik over twee weken erg ontevreden mee zou zijn. Het moet mogelijk zijn bij de eerste acht te eindigen. De concurrentie van andere landen is echter moordend. De deelnemers uit Oostenrijk, Amerika, Zweden en Duitsland vormen het grootste gevaar. De kans op een medaille acht ik gering".

Maastrichtenaar favoriet in zuidelijk cross-kampioenschap

Hartewens Roger Jaspers lijkt in vervulling te gaan

HEERLEN – Een jaar geleden mocht Avon de Zuidnederlandse veldloopkampioenschappen organiseren op het zware en selectieve parcours van de Heerlerheide. Het vroor toen 12 graden, er stond een snijdende noordoostenwind en de sneeuw was veranderd in ijs. Unitas-atleet Roger Jaspers dolf het onderspit in de strijd om de titel met zijn tien jaar oudere clubmakker Michel Franssen. Dit ontlokte aan Jaspers de opmerking „Ik zal toch hopen dat ik in de komende tien jaar minstens een keer Zuidnederlands cross-kampioen mag worden". Die wens lijkt morgen al vervuld te worden, wanneer in Best de Zuidnederlandse veldlooptitel wordt vergeven.

Franssen lijkt door zijn huidige vorm niet in staat om zijn titel te verdedigen en nog grotere rivalen als Cor Lambregts, T. Dirks, Rob de Brouwer en Mark Borghans hebben zondag andere dingen aan hun hoofd. Toch zal Roger Jaspers (24) het kampioenschap niet kado krijgen. Van alle 200 tegenstanders is de 19-jarige PSV-er Luc Krotwaer maar vermoedelijk de lastigste. Jaspers is door zijn recente successen echter vol zelfvertrouwen.

Voor Unitas staat er in Best meer op het spel dan de individuele- en teamprijzen. Er zijn nog vier tickets te verdienen voor de Europa-cupstrijd die op 7 februari gehouden wordt in het Italiaanse Alpendorp Clusone. Roger Jaspers is praktisch zeker van deelname.

De dames zullen 3.550 meter lopen voor de tweede prijs want er moet een klein wonder gebeuren wil het goud niet veroverd worden door Rita Delnoye van Kimbria. Zij heeft zeer intensief getraind in het hoge en droge El Paso. Gegadigden voor de overige ereplaatsen zijn: Liesbeth Thurlings (Tegelen), Desiree Heijnen (Unitas), Jacky Winkelman (Achilles Top) en An Rindt (PSV).

Programma:

13.15 uur: Meisjes-B (1.700 m); Jongens-B (3.550 m); Meisjes-A (2.730 m) en dames en Veteranes: (3.550 m). **14.15 uur:** Jongens-A (6.280 m). **14.40 uur:** Veteranen (9.280 m) **15.15.uur:** Heren (10.240 m).

UEFA schorst Van Eck en Van Loen

ZEIST – De voetballers René van Eck en John van Loen zijn door de Europese unie (UEFA) voor één bindende wedstrijd in een vertegenwoordigend elftal geschorst. Het duo was half december in de kwalificatiewedstrijd van Jong Oranje tegen Bulgarije in Groesbeek tegen de tweede gele kaart aangelopen. Voor het Nederlands A-elftal staan in de voorbereiding op de eindronde van de Europese titelstrijd twee van de drie oefeninterlands gepland. Op 23 maart wordt op Wembley tegen Engeland gespeeld. Op dinsdag 24 mei wordt er in Nederland gespeeld tegen Bulgarije. Een dag later staat overigens de finale van het Europa-Cuptoernooi voor landskampioenen in Stuttgart op het programma.

SPORT KORT

● BLERICK – Behalve de licentiehouders van de KNWU, die vandaag en morgen in Hulsberg om de nationale titel cyclocross strijden, komen dit weekeinde de renners van de NWB om de crosstitel in actie. Dat gebeurt overigens alleen zondag. Het veldritkampioenschap van laatstgenoemde bond wordt echter niet in Hulsberg, maar in Blerick-Boekend verreden. Parcours Blerickse Bergen. Start voor junioren, gentlemen en veteranen om half twee; start voor de amateurs om half drie.

● HEERLEN – Damvereniging Eureka uit Heerlerheide speelt vandaag de belangrijke competitiewedstrijd tegen IJmuiden. Bij winst is Eureka weer helemaal terug in de strijd om de tweede plaats, die recht geeft op promotie naar de hoogste landelijke afdeling.

● SITTARD – De Unitas-atleten Hugo Kusters en Mark Borghans doen zondag een eerste poging om zich te plaatsen voor de Europese Kampioenschappen die op 5 en 6 maart in Boedapest worden gehouden. Hugo Kusters loopt in Dortmund de 800 meter waarop de limiet 1.49.00 bedraagt. Mark Borghans probeert samen met Corne Peters de limiet op de 1.500 meter (3.44.00) te halen.

● BREMEN – De Nederlandse volleybalsters hebben ook de derde wedstrijd tijdens het internationale toernooi in Bremen verloren. Dit keer was Oeralotsjka Sverdlovsk te sterk voor de ploeg van bondscoach Pang. Net als in de voorgaande duels kon het team geen set winnen: 0-3 (8-15, 9-15 en 10-15).

● MAASTRICHT – Basketbalclub Kimbria ontmoet morgen in sporthal de Geusselt Elementum GE. Aanvang 15.45 uur.

● BEEK – MZ&PC-zwemster Denise Weerd en kleiduivenschutter Jo Pierey zijn gekozen tot respectievelijk sportvrouw en sportman van Beek. Als ploeg van het jaar werd het damesteam van atletiekvereniging Caesar gekozen.

● BEEK – Loting vierde ronde handbalbeker dames: VGZ Sittardia – De Volewijckers, BHC – VZV, Mosam – V en K I, V en L I – RSC, Blauw wit – Foreholte en V en L II – Avanti.

In luie stoel wikken en wegen over toekomst bij VVV of elders

Jan Reker zit goed

● *Jan Reker zit in de voordelige positie dat clubs om hem staan te springen.*
Foto: DRIES LINSSEN

VENLO - Achteruit leunen en wachten op de dingen die in het verschiet liggen. De stoel hoort bij de trainer als de relativiteitstheorie bij Einstein. Jan Reker zit diep weggezakt in zijn fauteuil. Comfortabel, met een tevreden gelaatstrek, wikt en weegt hij. Roda JC hier, VVV daar. Of FC Groningen.... PEC Zwolle. Of België. „Ik heb enkele weken bedenktijd gevraagd," zegt Jan Reker. De trainer van VVV zit goed en weet verdraaid wel hoe snel die situatie in de voetbalsport kan veranderen. Tussen de dikke kussens van het succes en het schrale hout van de pijnbank liggen vaak slechts enkele nederlagen of een incident tijdens een training. Het gevaar dat er aan de poten van het meubelstuk wordt gezaagd, is in het trainerswereldje latent aanwezig. Broodnijd en jalousie de métier; Reker is ermee geconfronteerd. „Zo'n constructie als indertijd bij PSV, met Kraay op de tribune en ik in de dug-out, dat werkte niet." Veel dieper wil de veertiger niet meer op de kwestie ingaan. Reker kwam op de schopstoel terecht en nam zijn wijk naar de Venlose Koel. De rehabilitatiewerkzaamheden zijn inmiddels voltooid en hoe goed die wel zijn verlopen, is af te lezen uit het bod dat VVV onlangs uitbracht om de Brabantse coach te bewegen nog minimaal een jaar in de Koel te blijven. „VVV is financieel tot het uiterste gegaan, maar geld is slechts één van de factoren. Voor mij zeker niet de belangrijkste".

tekst:
fred sochacki

Wat dan wel belangrijk is en waarom Jan Reker kennelijk zo belangrijk is dat hij in tegenstelling tot vele van zijn collega's zich niet het schuim op de bek hoeft te kletsen om een contract los te peuteren, daarover wil hij best een uurtje babbelen. Op de dag dat Johan Cruijff de poort achter dicht smeet in De Meer, vraagt Jan Reker zich hardop af waarom er zoveel deuren openzwaaien.

„Persoonlijkheid, mensenkennis en vakbekwaamheid. Dat moet je als trainer hebben. Dan kun je een topper worden. En ik wil een topper worden. Ik wil de Europacup winnen, bondscoach zijn, en de Nederlandse beker winnen. Noem maar op. Je werkt om het hoogste te bereiken. Dat zijn je ambities. Je zult ze lang niet allemaal halen, maar je moet er wel naar streven. Hoeveel atleten lopen er nu niet rond op de wereld die 9.7 willen realiseren op de honderd meter. Misschien lukt het ooit iemand. Dat wil niet zeggen dat die anderen allemaal idioot of gek zijn. Hier in Venlo ligt de basis. Ik werk in een prima klimaat; in een gedegen organisatie. Met een groep spelers, die neergezet is door mijn voorganger Sef Vergoossen. Die groep is als team sterker geworden. Nu zijn we zover dat we alleen nog maar aan details hoeven te werken. Ook dat is een uitdaging. Ik zou er komend jaar nog mee uit de voeten kunnen. Maar dan ga je overwegen. Denken aan de goede jaren en het succes hier in Venlo en aan de ervaringen van de vakbroeders. Een conflict met 'n speler of knullig verlies door toedoen van 'n scheidsrechter, kan de ommekeer betekenen. Ik weet hoe broos de erkenning kan zijn, die iemand krijgt. Een voorbeeld? Rob Jacobs. Een jaar geleden nog werd hij als trainer de hemel in geprezen. Je kon geen krant openslaan of Jacobs werd wel weer genoemd bij een club. En nu.... Je maakt me toch niet wijs dat hij het vak in zo'n korte tijd is verleerd."

De twijfel knaagt. In Venlo weet de VVV-coach wat hij heeft en wordt hij op handen gedragen. „Je kunt vijf jaar goed presteren en het laatste gaat minder dan vertrek toch met een negatief stempel op. Als mens moet je daarmee leren te leven. Je stelt je zelf in op bepaalde dingen. Als je voldoende kunt relativeren dan is dat niet moeilijk. Een goed trainer heeft in tien jaar zeven goede en drie tegenvallende seizoenen. Dat moet je accepteren. Natuurlijk kun je 't best van club veranderen als je een goed seizoen achter de rug hebt." Dus nog een jaar VVV zou gelijk staan met het noodlot tarten? „Nee. Je loopt elk seizoen bij elke club risico's. Gaat het goed, dan zit je gebeiteld. Laten de prestaties te wensen over, is de coach al snel de gebeten hond. Ook daaraan zal wel nooit iets veranderen."

„Aan elk contract dat je tekent, komt een eind. Niemand maakt zijn carrière af bij een en dezelfde club. Of je nu twee, drie of vijf jaar bij een club werkt; er komt 'n keer een eind aan. Het is beter dan vroegtijdig zelf te bepalen wanneer je weg moet, dan dat de werkgever dat gaat bepalen. Die bepaling wordt namelijk altijd gemaakt op momenten dat je tegenwind hebt. Je moet er altijd voor zorgen dat je geen dag te lang bij een club bent".

Reker zelf begint vervolgens de criteria te noemen die van doorslaggevende aard zijn voor zijn directe toekomst. „Een trainer moet kijken of hij zijn ei kwijt kan bij een club. Ik werk met mijn hele ziel en zaligheid. Tachtig en meer uren per week. Het is zeker meer dan het invulling geven aan een administratieve transactie. Hoe is het stadion en hoe de publieke belangstelling. Dat zijn belangrijke zaken. De spelersgroep en de trainingsaccommodatie, zijn voor mij essentiële punten in de overweging. Pas daarna komt het geld. Ik zie me niet bij Sparta als coach aan de slag gaan. Niets ten nadele van de spelers daar of de jeugdopleiding. Best een aardige club hoor, maar ik kan me niet voorstellen dat ik ooit in een dug-out zit tegenover die grote lege tribune. Dat lijkt me echt een verschrikking. Ik werk niet graag bij een club waar weinig belangstelling voor bestaat."

Jan Reker kan makkelijk roepen dat geld niet belangrijk is. Zeker als diverse clubs met een vorstelijk salaris opwachten, als Reker er zijn handtekening zou zetten. („De helft van een trainersalaris bestaat uit gevarenpremie"). Meer geld dan VVV bijvoorbeeld kan losmaken voor zijn werknemer. Manager Wiel Teewen zelf maakte een opmerking in die richting. Reker zou gek zijn al hij het aanbod, dat er ligt van Roda JC, afslaat. „Ik kan er kort over zijn", zegt Reker. „Ik zat bij PSV en hoefgde er niet weg. Toch ben ik voor veel minder bij VVV aan de slag gegaan. Gewoon omdat de andere factoren er allemaal aanwezig waren".

„Ik heb een heerlijk beroep en verdien er goed geld mee. Zo goed, dat ik me kan permitteren twee keer per jaar met vakantie te gaan. Voor het overige zegt geld niet alles. Na mijn Cios-periode ben ik voor een weddenschap waarmee ik vijf gulden kon verdienen naar Spanje gefietst. Drie maanden ben ik onderweg geweest. Onderweg voorzag ik in mijn levensbehoefte als houtveller en druivenplukker in Frankrijk. Ik heb in die periode ook nog even als behanger dienst gedaan. Ik heb ook nog als stucadoor gewerkt en pinda's verkocht op 't strand. Het maakte niets uit waarvan je leefde. Je moest geld hebben om te eten. En waarom voor vijf piek? Heel simpel. De man waarmee ik die weddenschap was aangegaan stond bekend als de gierigste vent in het dorp; hij had nog nooit een cent aan iemand gegeven. Daarom alleen al sloot ik die weddenschap."

De belhamel tegen de vrek. Reker is altijd bereid een gokje te wagen. Voor de komende uitwedstrijd tegen PSV is het wedkantoor weer geopend. „VVV verliest niet in Eindhoven", is Rekers boute bewering. Gebeurt dat wel dan kost het de coach enkele diners en de nodige flessen sterke drank. „Ach, wat maakt het uit. We verliezen gewoon niet." Of de VVV-coach die k ooit afleert of er zelfs ooit sp zal hebben, valt te betwijfele wandeling van ruim tachtig ki ter, na de overwinning verlede tegen Feyenoord, haalde alle ten in Nederland. „Ja, alleen v het jammer dat iedereen zi herinnert als mijn voornaamst penfeit. Onlangs, tijdens de v tie in Oostenrijk, ontmoette man voor de deur van het hote Reker ben je te voet? vroe man. Dat VVV net tevoren b beeld Ajax had verslagen was nelijk niet zo belangrijk. Minder ressant voor de mensen kenn Dat vind ik pijnlijk. Daarom mo dit soort grappen ook maar keer doen."

Grappen en grollen vormen wezenlijk bestanddeel in he venspatroon van de Braban „Toch kan ik bloedserieus zij kan goed relativeren en vaak geconfronteerd met de dere kant van de medaille." Reker trekt zich het lot van medemens sterk aan. De ho in Afrika („niemand belt te geefs voor een bijdrage") dichter bij huis de lichamelij handicapte medemens. loopt er niet te koop mee, vindt dat een goed tegenw voor de losse levensstijl, die het voetbal verbonden sc „Je moet de andere kant van leven zien. Iets verder kijken je eigen bekrompen kringetje"

„Ik geniet van het leven. Ik be dat het regent. Want als ik nie ben, dan regent het toch. Dat h koud, te warm, of te nat is, dat ik toch niet zelf bijsturen. Dus w om zou ik me mateloos ergeren dingen die ik niet zelf in de h heb?"

VVV en Reker zijn een twee-heid. Voetbalmal tot in de haar tels. „Tien van mijn spelers vo momenteel de oefenmeester sus. Ik moet soms opletten met ik zeg, want ze wijzen me zo recht. Ik geloof dat ik kan ze dat ik midden in de groep sta. is er bepaalde afstand op basis respect of van gezag. Zeker niet basis van macht. De slechtste stand, die je kunt hebben tus trainer en spelers is de machtsp Bezieling, mensenkennis, soonlijkheid en mentaliteit zijn werkelijk waarden, die je als trai laten functioneren. Tijdens de w strijd, of de training. Maar ook buiten. Met de spelersgroep ken we er wekelijks een weeke op uit. Wildwaterkanoën of tenklimmen in de Ardennen. doen veel samen; de sfeer is uit kend; iedereen komt voor iedere op. Ik steek er een hoop van op. je denkt dat je uitgeleerd bent, je al snel in een spiraal naar be den. Ik leer nog elke dag bij. Van les en van iedereen."

'IK BEN VEEL TE DUUR VOOR DE EERSTE DIVISIE'

Frans Körver: 'MVV alleen te redden door promotie'

MAASTRICHT – Zijn fanatisme heeft nog niet nagelaten. Felle gebaren, stemverheffingen, mimiek: het hoort allemaal bij Frans Körver, een voetbalman in hart en nieren. Hij is en blijft bezeten van 'het spelletje'. Toch maakt zich de laatste tijd af en toe een zweempje vertwijfeling meester van de trainer, die eerst bij Roda JC en zeker sinds zijn terugkeer bij MVV heeft geleerd wat vechten tegen de bierkaai is. De handdoek zal Körver in Maastricht niet snel in de ring gooien, hoewel hij te kennen geeft liever vandaag dan morgen weer in de eredivisie te willen werken. Bij welke club dat is, laat hem niet onverschillig. „Het Limburgs voetbal gaat mij na aan het hart. Met MVV terugkeren in de eredivisie zou prachtig zijn...".

● *Frans Körver wijst MVV de juiste weg: „Het Maastrichtse publiek is uitgekeken op de eerste divisie. Niet promoveren betekent het einde van MVV".*
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Körver weet echter beter dan wie ook dat MVV anno 1988 niet de Maastrichtse club is van een aantal jaren geleden, toen topvoetballers als Eric Gerets, Soren Busk en Pierre Vermeulen het rode tricot van de 'sterrenformatie' droegen. De propvolle kas is onder het bewind van manager Nico Jongen geslonken tot een klein plat beursje, waaruit het huidige bestuur alleen centjes laat verdwijnen na een uitvoerige analyse van het huishoudboekje. Frans Körver: „Toen ik bijna twee jaar geleden het contract tekende, stond MVV nog in de eredivisie. Ik hoopte dat de ploeg het met de toenmalige trainer Pim van de Meent nog zou redden. Helaas. De gevolgen waren in elk geval niet te overzien".

De in Roermond wonende ex-doelman van MVV werd geconfronteerd met een ware uittocht van spelers. „Alle toppers vertrokken, maar zelfs dat bleek niet genoeg", weet Körver nu. „Er waren nog te veel spelers die in al die jaren te veel hadden meegemaakt bij MVV. Adam, Van de Luer, Van den Boogaard: ze waren onhoudbaar. Vorig seizoen werd me één ding heel duidelijk: MVV moest helemaal terug naar af".

Met een vrijwel compleet nieuwe spelersgroep begon Frans Körver aan het huidige seizoen. Geen cent werd er voor de kansen van MVV gegeven. De vierde plaats met uitzicht op directe promotie of in elk geval een plaats in de nacompetitie, verrast tot dusverre vriend en vijand. „En toch ben ik niet tevreden", zegt Körver. „MVV is alleen te redden door promotie. Ik zal een dezer dagen een technisch rapport bij het bestuur indienen. Dat is duidelijk gericht op een plaats in de eredivisie. Dat is noodzakelijk, want het Maastrichtse publiek is helemaal uitgekeken op voetbal in de eerste divisie. Dat zag je onlangs bij de bekerwedstrijd tegen PSV. Toen was De Geusselt plotseling uitverkocht. Alle verhalen over een mooi stadion ten spijt, komt er geen mens kijken naar clubs als Emmen, RBC en SVV. En dat terwijl we ook nog eens attractief voetbal spelen".

Ook Frans Körver weet echter dat MVV zich in een vicieuze cirkel bevindt. Iedereen is ervan overtuigd dat de club alleen gebaat is met voetbal op het hoogste nationale niveau, maar het geld om de daarvoor noodzakelijke versterkingen aan te trekken ontbreekt. „Stilstand is achteruitgang", vindt Körver. „Dat komt in het rapport duidelijk aan het licht. Zonder versterking kan MVV het schudden. Tenzij je genoegen neemt met een rol als Heracles en Emmen. Het bestuur moet maar eens met de billen bloot en te kennen geven wat het nu wil.

Ik heb nu een vrij goede spelersgroep. Als we niet promoveren houd ik daar echter niets van over, omdat dan ongetwijfeld de knip op de beurs blijft. Frank Verbeek is gehuurd en er is geen geld om hem te kopen. Het contract van Nico Hanssen loopt af en hij is transfervrij. Begrijp je wat ik wil zeggen: als MVV niet promoveert zakt de ploeg weg in de grauwe middenmoot van de eerste divisie. Dan kunnen ze mij ook beter op een zijspoor zetten, want ik ben veel te duur voor de eerste divisie. Als MVV niet hogerop wil of kan, is het beter om een part-time trainer aan te trekken".

Het pleidooi van Körver is tekenend voor zijn mentaliteit: alleen de top is goed genoeg. „Ik wil nog altijd de beste trainer van Nederland worden", meent hij serieus. „En al bereik ik dat niet; ik moet er in elk geval alles voor gedaan hebben. Die mentaliteit mis ik tegenwoordig bij veel voetballers. Ook bij MVV. En niet alleen bij de spelers. MVV is toch nog altijd een profclub, maar er wordt te weinig gebruik gemaakt van de kennis van bepaalde mensen. Ik ken bijna iedereen binnen de Nederlandse voetbalwereld, maar ik word zelden betrokken bij beleidszaken. Dat noem ik amateuristisch. Die geheimzinnigheid snap ik af en toe niet. Maak toch gebruik van de know-how die voorhanden is, denk ik dan".

Frans Körver ten voeten uit. Als geen ander gaat hem de toekomst van het Limburgse voetbal na aan het hart. „We zijn gestrand op een gebrek aan visie. Limburg was het voetbalbolwerk in Nederland. En nu? Niets meer. We verloochenen onze eigen stijl. Kijk naar Sparta. Die spelen al bijna honderd jaar hetzelfde soort voetbal. Dat is herkenbaar en succesvol. Bij Fortuna Sittard en Roda JC had ik veel succes. Een bekerfinale, Europ voetbal, veel mensen op de tr ne, spectaculair voetbal en goals. Dat is blijkbaar niet vold de, want de besturen vinden die oliebollen van boven de ren het allemaal veel beter kun De gevolgen: Fortuna speelt voor eigen publiek laf voetb Roda JC koopt voor miljoenen vecht tegen degradatie en bij b clubs komen amper 4.000 men kijken. Zonde".

De MVV-trainer ziet toch nog spectief voor de Limburgse clu „Maar dan moet het roer om. over Hens Coerver kun je zeggen je wil. Maar het was wel een man voetbalvisie, die Roda JC ver gebracht. Zijn opvolgers hebben kapotgemaakt, ondanks de geldla ne van Nol Hendriks. Zo'n man goud waard voor een club. Had we die maar bij MVV. Maar je m als technische staf wel de juiste kopen doen. Natuurlijk zit daar eens een miskleun bij, maar dan tien missers op rij vind ik wel erg veel. Het is toch verschrikk wat in twee jaar tijd met Roda JC gebeurd. Dat doet echt pijn. Als zoiets geflikt zou hebben, hadden me prompt op de keien gestampt."

tekst:
ivo op den camp

Dat laatste gegeven is volge Frans Körver tekenend gewor voor het Limburgse voetbal. „H is toch eeuwig zonde dat een als Wiel Coerver in Limburg aan de slag komt. Hetzelfde bijvoorbeeld voor Jan Noterman. Ik ben een rasechte Limburger. haat de Hollanders niet, maar moeten dat minderwaardigheids complex eens terzijde schuiven zelf het initiatief nemen. Ik be er mijn eigen zoon al op. Laat was Fortuna op de Zesdaagse Maastricht. Huppelen al die Lim burgers achter Henk Duut aan. kijken tegen zo'n man op, omdat een grote waffel heeft. Daar kan absoluut niet tegen. Waar is de eigenwaarde van de Limburgse voetballer gebleven?"

HET FRITS BOM-EFFECT

Vakantie vieren doen we allemaal.
Is het niet vier weken volledig verzorgd op de Bahama's, dan misschien toch altijd nog een weekje-bungalow bij ...tre Parcs, een dagje Ponypark Slagharen of een dagtocht per bus ... Monschau. Leuk, die prachtige veraf-reisverhalen, maar uw ...emonnee – en niet die van uw buurman – bepaalt nog steeds de ...emming. Daarom is het weinig zinvol om in *Reisbiljet '88*, de ...bijlage die U nu onder ogen hebt, zoveel mogelijk landen en ...emmingen aan te geven waar U in 1988 naar toe zoudt kúnnen. ...nt tussen wíllen en kúnnen zit meestal uw beurs. Trouwens, de ...buro's nemen de honderden vakantie-mogelijkheden keurig voor ... rekening. Daar hoeft U zich vooral niet ongerust over te maken.

... speciale aandacht in dit nummer voor de mensen achter de ...ermen, mannen en vrouwen die werkzaam zijn in de reisbranche. ... tour-operator, de touringcar-chauffeur, de balie-medewerkster, ...drukte bij de ANWB-Alarmcentrale, de verzekeraars.

... vakantie-ganger is mondiger geworden. Frits Bom, die bijna ...egroeid is tot het 'geweten' van de reiswereld, de ...nsumentenbond, Konsumenten Kontakt, allemaal mensen en ...anties die de vinger aan de pols houden, die 'meekijken' naar de ...-aanbiedingen, en die ook controleren. Dit is een prima zaak voor ...consument. Reisburo's en tour-operators die serieus met hun ...k bezig zijn, voelen zich soms (en dat is logisch) tekort gedaan ...r Frits Bom. **Zij vinden dat Vara's-Konsumentenman af en toe ...eel zaken over één kam scheert.** Alsof de héle reiswereld van ...joemel in elkaar zou zitten.

... is nu gelukkig níet het geval. Het zijn vaak de 'reisboeren' ...kjargon) die met hun zgn. stuntaanbiedingen voor problemen ...gen, en daarmee – zeer ten onrechte – de héle reiswereld in een ...aad daglicht stellen. Een Limburgse tour-operator zei onlangs: ...s Frits Bom twee zaken aan de kaak stelt, én terecht, krijgt het ...bliek vaak de indruk alsof er werkelijk níets meer deugt. Terwijl ik ...f zeg: Frits Bom doet prima werk; hij pikt de slechterikken in ons ...k eruit.'

Frits Bom

● Het bootje is binnen en dat betekent verse vis. Sfeervol vakantietafereel waar bijna geen enkele fotograferende toerist omheen kan

Zesde uitgave Internationaal Reizenfestival

Behalve in Heerlen ook vakantiebeurs in Maastricht

Limburg heeft dit weekeinde een landelijke primeur. Op een afstand van slechts 22 kilometer zijn er twee vakantiebeurzen. De ene in Heerlen (het alom bekende Internationaal Reizenfestival), de andere in Maastricht (voor de eerste keer VIB '88 in het MECC).

Het Internationaal Reizenfestival – in de volksmond IRF genoemd – heeft een naam hoog te houden. In de voorbije vijf jaren hebben enkele tienduizenden mensen een bezoek gebracht aan deze vakantiebeurs. In de Stadsschouwburg van Heerlen – die vandaag (zaterdag) en morgen op beide dagen van 10.00 tot 18.00 uur voor dit evenement is geopend – worden dia-presentaties en films vertoond. Er is folklore, muziek, amusement en er zijn tientallen vakantiestands waar de bezoeker zich uitvoerig kan laten informeren.

In het MECC in Maastricht 'draait', tijdens dezelfde dagen en uren, de VIB '88, de Vakantie Informatie Beurs. Het is voor de eerste keer dat ook 'Maastricht' zich, via een beurs, meengt om de gunst van de toerist.

Voor beide beurzen geldt een entree van ƒ 5,- (kinderen t/m 12 jaar gratis toegang).

Wereldwonder te water

● **Drie weken geleden werden 700 gasten uit zeven Europese landen (400 tour-operators en 300 journalisten) uitgenodigd om in het Franse stadje St. Nazaire, aan de Atlantische Oceaan, iets te gaan bekijken waarvan tevoren vaststond dat 700 monden van verbazing zouden open vallen. Aldus gebeurde ook.**

Het cruiseschip 'The Sovereign of the Seas' is nu gereed om toeristen te gaan verwennen. Volgende week wordt het schip gedoopt. Wie tracht dit schip met superlatieven te beschrijven, kan dat beter maar laten. The Sovereign of the Seas, inderdaad de Heerser der Zeeën, moet je namelijk betasten. De dekken bezoeken, de restaurants, de cafeetjes, de bars, de zwembaden, de speelzaal, het winkelcentrum, de discotheken, het casino, de sauna, de fitness-ruimte, de hutten (hut, noemen ze zoiets), de bioscopen, de theaters, de danszalen – Stop! Zo is 't even genoeg.

Het 12-deks schip, eigenaar van de Noorse rederij 'Royal Caribbean' en gebouwd in het Franse St. Nazaire, heeft een lengte van bijna 300 meter (drie voetbalvelden dus). Aan boord: 750 man personeel, en er kunnen – ga even rustig zitten – 2500 passagiers mee. We hoeven, na het voorgaande, niet meer te melden in welke luxe U terecht komt. Het is het grootste, mooiste en duurste (prijs: maken ze niet bekend) cruiseschip ter wereld. Vier dagen geleden liep het schip de haven binnen van Miami, tevens thuishaven. Vrijdag start de eerste reis ('the maiden voyage') door het Caribisch gebied (altijd zomer). Die trip is met name bedoeld voor genodigden. Daarna kunnen wij – het gewone volk – óók mee met The Sovereign of the Seas. Vanaf 2500 gulden per persoon, zeven dagen lang. Uw reisbureau zal inmiddels wel de folders over dit 'sprookje te water' in huis hebben.

● De 'Sovereign of the Seas', gereed voor vertrek. Er kunnen 3250 mensen mee op reis

Verder in dit nummer:

Vormgeving: LEON HEUTS – Samenstelling/eindredactie: JOS VAN WERSCH

Vakantie Rekreatie

vakantie-bijlage zomer '88

VRIENDEN VAN HET Limburgs Dagbla[d]

Zoals vanouds reizen Vrienden van het Limburgs Dagblad ook in 1988 overal naar toe!

Op het programma staan o.a. reizen naar:

- Scandinavië
- Sauerland
- Tirol
- Schwarzwald
- Davos
- Amboise
- Lourdes

Informatie omtrent prijs, datum, accommodatie enz. leest u binnenkort op de speciale "Vriendenstrook" (u weet wel, die smalle krantestrook tussen pagina 2 en 3) in het Limburgs Dagblad.

Op reis met uw krant: 'verzorgd, vertrouwd en voordelig'.

Bent u nog geen lid van de vereniging „Vrienden van het Limburgs Dagblad", da[n] ook bij een van de kantoren terecht, waar men uw aanvraag zal noteren. Als l[id] het Limburgs Dagblad is dat geheel gratis.

limburgs dagblad

'K VIND DAT JE ALLES IN JE LEVEN EEN KEER MOET MEEMAKEN'

Ongetwijfeld zijn er talloze vakantiegangers die alleen al bij de gedachte het heen-en-weer krijgen. Maar anderen zweren juist bij de pendelbus naar Spanje. Degenen die vliegangst hebben ijvoorbeeld. Zoals ook de toerist die gewend is op de portemonnee te tten er niet voor terugschrikt vele uren in de bus te zitten. ,,Wie spreekt an een pleziertocht overdrijft, zoals ook degene overdrijft die het heeft ver een lijdensweg. Je spaart honderden guldens uit, vliegreizen zijn elangrijk duurder. Maar je moet wel weten waar je aan begint. Iemand die ewend is in luxe hotels te overnachten moet ook niet in een tent gaan tten."

'De lange zit naar het beloofde strand

assa's Nederlanders kopen als t ware de Spaanse zon, om het agrijnige klimaat dat deze zomge kleidelta teistert enkele wen te ontvluchten. Volgens een 1986 gehouden NIPO-onderek liet 22 procent van de Spangangers zich vorig jaar per bus ar hun vakantiebestemming rvoeren. ,,Nog altijd gaan de eesten per vliegtuig. In cijfers tgedrukt ruim achtenveertig ocent van de markt", weet ank Kraan, marketing-manager n Bex Busreizen uit Alphen aan n Rijn. ,,Maar als je naar dielfde cijfers van het NIPO kijkt, an zie je ook dat er de laatste jan sprake is van een verschuiving n vliegtuig naar bus. In 1985 ng nog vijfenvijftig procent van e Spanje-gangers met het vliegig, terwijl toen twintig procent de bus stapte."

eels hangt die verschuiving van liegtuig naar touringcar volgens em samen met de slankere portehonnee waarmee menigeen het andaag de dag moet doen, naar jn mening deels ook omdat alom t inzicht begint te rijpen dat de ussen vergeleken met vroeger veel eer comfort bieden.

raan laat weten dat de buspendel e kostenbesparende variant is op e stelregel ,tijd is geld'. Wie bereid meer tijd te investeren in de ansfer naar het vakantie-adres, oudt meer geld over voor het verlijf ter plaatse.

en gezien haar tongval deftige ame heeft kennelijk met enige gêne ebruik gemaakt van de voordeelanbieding. Althans, ze hangt haar riendin het volgende verhaal op: Gisteren kwam ik nog een kennis egen. Die vroeg hoe laat ik naar panje zou vertrekken. Om half ien, antwoordde ik. Nou, zei hij oen, dan kun je om een uur of half rie al in de zon liggen. Ik heb hem naar niet verteld dat ik met de achtbus naar Spanje ging."

De weg naar de Costa Brava kan hij onderhand dromen, de 42-jarige Eindhovenaar Wout Ophorst. Als internationaal chauffeur stuurt hij die vrijdag zijn bus ,,voor de zevenentwintigste keer in dit seizoen" op de Spaanse Costa Brava aan. Het was vroeg dag voor hem. Om zeven uur ging Ophorst de deur uit om vanuit het Brabantse op tijd ,de Veen' te bereiken. Hij is er zo een van het type dat hecht aan de blijmoedige levensfilosofie: een dag niet gelachen is een dag niet geleefd. Vandaar ook dat Ophorst moet grinniken als hem de vraag wordt gesteld of hij dat op en neer rijden tussen zijn woonplaats Eindhoven en werkplaats Roelofarendsveen zo langzamerhand niet beu is. ,,Dat ritje stelt toch geen moer voor", zegt Ophorst. Geen haar op zijn hoofd die er dan ook aan denkt om naar Zuid-Holland te verhuizen. ,,Als ik het aantal kilometers optel dat ik per jaar met de bus afleg, dan ligt de Veen naast mijn deur."

Zijn gelegenheidsmaat voor deze trip heet Erik van Beek, 36 jaar oud en woonachtig in Oude Wetering. Wouts vaste metgezel op de Spanjetrajecten heeft zich ziek gemeld. Exact op reisschema chauffeert Van Beek klokke half elf de touringcar perron N van het Leidse busstation binnen. Ze draaien nog 'ophaaldienst'; op de route naar het vaste verzamelpunt Sevenum moeten de opstapplaatsen Rotterdam en Dordrecht nog worden aangedaan. Voor de volledigheid: in Leiden geeft de teller een stand van 42042 kilometers aan.

Vrijdagmiddag 3 uur. De koffers zijn overgeladen van de ophaalbussen naar de pendelbussen, de passagiers dito. We laten de Limburgse Sevenum voor wat die is, nu pas begint de lange zit naar Spanje. Chauffeur Wout Ophorst pakt de microfoon. Even rijst het vermoeden dat Ophorst een perfecte imitatie weggeeft van voetbaltrainer Kees Rijvers. Een misverstand, zoals naderhand zou blijken, Ophorst praat echt zo. ,,Dames en heren", klinkt het plechtig, ,,we hopen u morgenochtend rond tien uur bij uw hotel af te zetten."

Aan boord wordt gekoeld bier en limonade verkocht. Voor de passagiers die een voorkeur hebben voor iets warms is er soep en koffie. Om de tijd te doden zullen er vanavond videofilms worden afgedraaid: eerst een komisch avontuur van Stan Laurel en Oliver Hardy, en vervolgens één van de vier afleveringen van Police Academy.

Ophorst heeft intussen Van Beek afgelost. De tachograaf gebiedt dat chauffeurs op trajecten als deze vier uur op en vier uur af gaan. ,,Dat is het absolute maximum", vertelt Van Beek, nu bezig met het serveren van drank en soep. ,,Die tachograaf", zegt hij ook, ,,registreert alles. Hoe lang je rijdt, hoe lang je stilstaat. Als je je daar niet aan houdt, loop je de kans aan de grens gepakt te worden. Op rij- en rusttijden wordt scherp gelet. Daarom kappen we na vier uur met rijden, dan gaan we naar bed."

Die rustplaats bevindt zich achter een luik, terzijde van de bus. Erik van Beek en Wout Ophorst zeggen er geen moeite mee te hebben hun ogen onderweg te sluiten, maar ze kennen collega's die de hele rit amper een oog dichtdoen. ,,Die kunnen niet slapen door dat monotone geluid van de motor. Gelukkig zijn wij zo onder zeil."

Verzoek

Een vriendelijk doch dringend verzoek aan de heren onder de negenenveertig passagiers: ,,Wilt u, als u gebruik maakt van het chemisch toilet, vooral zittend plassen. Anders wordt het daar een smerig voetbad. Als u klaar bent, dan graag de klep dichtdoen en op de knop drukken. En dan nóg iets: graag zouden we zien dat u uw grote boodschap probeert binnen te houden tot de volgende stop."

Spreker van deze woorden, Erik van Beek. Hij vindt dat chemische toilet een praktische uitvinding. Het reinigen ervan is een kwestie van een put opzoeken, de schuif opentrekken, een emmer water erover en klaar is Kees. ,,Ik moet zeggen dat men zich in het algemeen houdt aan ons verzoek. Trouwens, voor iemand met een beetje lengte is het onmogelijk om er staande te plassen."

Vrijdagavond half zeven. De Spanjegangers worden gedropt in een restaurant in Luxemburg-stad. Het bedienend personeel doet goede zaken, omdat zowat iedere passagier ervan was uitgegaan dat er ergens in Frankrijk gegeten zou worden. Geen Belgische of Luxemburgse francs derhalve in de beurzen, maar er mag ook met Franse valuta worden betaald. Alleen, zegt de Luxemburgse serveerster, we kunnen u geen geld teruggeven als u met Franse francs betaalt. En dat betekent voor haar kassa, aangezien een bord patat met schnitzel 62 Franse francs kost en er telkens met biljetten van honderd wordt betaald.

,,Dit is natuurlijk geen stijl", vindt de deftige dame uit Alphen aan den Rijn. ,,Maar verder heb ik niets te klagen. Het valt me tot nu toe allemaal mee. Ik heb dit nooit meegemaakt, ik heb alles van horen zeggen. En de een vindt het prima om met de nachtbus te reizen, de ander vindt het niks. Ik vind dat je in het leven alles een keer moet meemaken, daarom heb ik voor deze reis geboekt."

Inpakken

De Franse grens wordt ditmaal zonder oponthoud gepasseerd, maar soms kunnen Franse en ook Spaanse douaniers geduchte lastpakken zijn voor beroepsvervoerders. Ophorst en Van Beek kennen evenwel hun pappenheimers, ze zijn ervaren genoeg om te weten hoe deze grensbewakers kunnen worden ingepakt. ,,We stoppen ze de nodige blikjes bier in hun handen. Dat scheelt je bij de afhandeling van de douaneformaliteiten anderhalf á twee uur. Geef je ze niks, dan loop je de kans dat ze een intensieve paspoortencontrole gaan houden. Of ze laten je alle koffers openmaken. Nou, wij geven liever een paar blikjes bier weg dan dat we veel tijd verliezen. Er is ook nog zoiets als een schema waarop je rijdt."

Ze zeggen van hun werk te houden, Ophorst en Van Beek. ,,Hoe gek het ook klinkt, het is een hobby van me. Ik rij graag", zegt de laatste. De heren vervoeren 's winters wintersporters, terwijl ze 's zomers twee keer per week op en neer rijden naar en van Spanje. Spaans benauwd hebben ze het daar overigens nooit van gekregen. ,,Vele mensen veronderstellen dat dit zwaar werk is, maar dat is het helemaal niet", vindt Ophorst. ,,Het is alsof ik thuis in de stoel naar de tv zit te kijken. Het beeld is alleen groter en het programma gevarieerder."

● *Pendelen tussen Nederland en Spanje. En na zo'n lange zit is het dan extra prettig als de chauffeur een handje helpt bij het uitladen van de koffers*

De zeventienjarige Monique Boekhout uit Leiderdorp gaat voor het eerst zonder ouders met vakantie. In haar gezelschap bevindt zich haar even oude vriendin Mariel Leenen. Ze hebben geboekt voor zeventien dagen Blanes. Monique: ,,Ik wilde eigenlijk met het vliegtuig naar Spanje, maar dat zagen mijn ouders niet zitten. Ze vonden het beter dat ik met de bus ging, omdat het eten bij deze reis zit inbegrepen. M'n ouders waren bang dat ik in Spanje niet zou eten en nu moet ik dat drie keer per dag doen. Thuis doe ik dat nooit. Het gekke van het hele geval is dat m'n ouders ook de busreis niet zagen zitten toen mijn vriendin en ik er uiteindelijk ja tegen zeiden. Twee meisjes alleen in het buitenland, dat vonden ze veel te gevaarlijk. We hebben moeten beloven dat we uiterlijk half twaalf 's avonds op onze hotelkamer moeten zijn en dat we geen jongens op onze kamer toelaten. Alsof we niet op onszelf kunnen passen."

> **'Als U gebruik maakt van het chemisch toilet, willen de heren dan vooral zittend plassen'**

Mariel Leenen weet al wat het is om met de nachtpendelbus te reizen. Vorig jaar is ze er al een keer mee naar Oostenrijk geweest. ,,Dus weet ik al dat ik de hele nacht niet zal slapen, dat kan ik nu eenmaal niet in een bus."

En inderdaad, de hele nacht kijkt ze over de schouders van chauffeurs Van Beek en Ophorst mee. De 'Autoroute du Soleil' slaapt toch al nooit, maar nu iedereen in de rij staat om een plaatsje aan de Côte d'Azur of de Spaanse costa's te bemachtigen raakt deze tolweg zo verstopt door het verzamelde blik dat er eenvoudig geen doorkomen aan is. ,,Een file tot aan de Spaanse grens die nog vóór Dyon begon, een file van zevenhonderd kilometer, dat heb ik nog nooit meegemaakt", verzucht Ophorst, die toegeeft dat dit toch wel iets anders is dan thuis op je gemak naar de tv kijken.

Nee, dit is afzien. En er moet nu ook worden afgezien van zelfs het ongunstigste reisschema. De gebruikelijke wegrestaurants kunnen niet worden aangedaan. Als gevolg van ,,deze overmacht" zien de chauffeurs zich genoodzaakt bij andere pleisterplaatsen te stoppen. ,,Het zijn niet de beste restaurants, maar je kunt de mensen ook weer niet al te lang in de bus laten zitten."

Gezegd moet worden dat het wegrestaurant in de buurt van Dyon alles biedt, behalve kwaliteit. Zo hij zulks al heeft nagestreefd, moet de kok zijn aspiraties om ooit toe te treden tot de haute cuisine jaren geleden voorgoed op een zacht pitje hebben gezet. Alleen al de aanblik van de frites doet menigeen huiveren. Niet ten onrechte ook wordt het goedje dat als café au lait over de toonbank gaat door een Schiedamse pendelaar bestempeld als 'zelfmoordkoffie'.

Stoppelbaarden

Zaterdagmorgen 2.30 uur. De mannelijke kaken, bij het vertrek nog zo glad geschoren, gaan nu deels schuil achter stoppelbaarden. En okselfris voelt de bus zich ook niet meer; bij hen die de slaap nog niet hebben kunnen vatten, is het verlangen naar een douche en schoon ondergoed groot. Chauffeur Wout Ophorst waagt een blik op z'n horloge: ,,We hadden nu in Lyon moeten zijn en daar zitten we nu nog 124 kilometer vandaan. Dit is pure overmacht. Je kunt je daarover opwinden, maar daar heb je alleen jezelf mee."

Benul voor tijd en plaats is vergaan na een hazeslaapje. Iemand die wel bij de pinken is weet te vertellen dat het zaterdagmorgen half acht is. Conclusie: volgens schema moeten we nu dicht in de buurt van de Spaanse grens zijn. Erik van Beek haalt ons uit de droom. Voorlopig niks geen *vamos a la playa*. ,,we zitten net zeventig kilometer achter Lyon."

Pas uren later, rond half vier 's middags, bereikt het gezelschap de Spaanse grens. Ook Leidenaar Klein, reizend met vrouw, zoon en dochter, begint het dan een beetje ,,zat" te worden. Voor het eerst van zijn leven zal hij zich straks laten bruinen door de Spaanse zon. ,,Het heeft allemaal langer geduurd dan verwacht, maar hier kan niemand iets aan doen. Maar ach, alles is voor mij beter dan het vliegtuig. Voor geen prijs stap ik daar in."

Klein vertolkt de stemming in de bus. Het ongerief van het lange zitten wordt zonder gemok gedragen. Voor Erik van Beek - die onderweg ontelbare blikjes cola heeft achterovergeslagen - reden om zijn publiek na 1569 kilometer rijden, hobbelen, optrekken en stilstaan uitbundig voor het betoonde geduld te bedanken.

Overboekingen

Eindelijk ligt het dan voor ons, na welgeteld tweeëndertig uur bussen: het beloofde land of beter: het beloofde strand. Maar Blanes biedt ook minder prettige attracties, afgaande op de verhalen aangaande overboekingen die worden opgedist door de Nederlanders die er al de nodige dagen Spanje achter de rug hebben. Zo heeft de hotelier met wie de Alphense touroperator Bex een relatie onderhoudt, enige Belgen bij gebrek aan ruimte in de kelder gestopt.

,,Overboeken, dat doen die Spaanse hoteliers bewust", is de uitleg van marketing-manager Frank Kraan. ,,Dat werkt zo: ze hebben bijvoorbeeld een accommodatie van honderd bedden. En dan sluiten ze met pakweg drie touroperators een contract af voor veertig bedden. In wezen verkopen ze dus honderdtwintig bedden omdat ze ervan uitgaan dat er annuleringen binnenkomen. Maar als die er niet zijn komen de moeilijkheden. Ik sluit niet uit dat er Spaanse hoteliers zijn die gereserveerde kamers verhuren aan anderen, omdat die bereid zijn een hogere prijs te betalen. Om dergelijke moeilijkheden zoveel mogelijk te ondervangen, hebben wij in Spanje een agent zitten, een Spanjaard. Want een Nederlander mag nog zo goed het Spaans beheersen, een Spanjaard zal een Spanjaard altijd als een serieuze gesprekspartner accepteren. De hotelier krijgt van ons van tevoren via de telex een kamerlijst. Hij moet die reserveringen via diezelfde telex bevestigen."

Terug naar Blanes, waar de vertrekkende vakantiegangers op een publicatiebord lezen dat het tijdstip van de thuisreis is verschoven van zaterdagmiddag 18.00 uur naar de kleine uurtjes van de vroege zondagmorgen. Dit is de consequentie van het oponthoud op de heenweg, overeenkomstig de voorschriften dienen de chauffeurs tussen heen- en terugreis acht uur rust te nemen. Een Zoetermeerse roept voortdurend dat ze dit niet pikt en ook later zal ze zulks nog vele malen herhalen, zij het bij voorkeur als de chauffeurs zich niet in haar nabijheid ophouden. En terwijl het merendeel van dit gezelschap wel begrip opbrengt voor de langdurige vertraging, uit ook een Katwijkse familie haar ongenoegen. Ze hadden om tien uur 's morgens al de kamer moeten verlaten en nu pas, meer dan een halve etmaal later, worden ze opgehaald. In de bus laat de vrouw des huizes luidkeels weten niet naast vreemden te willen zitten, maar uiteindelijk neemt ze dan toch plaats.

Vervelend

,,Mensen", roept chauffeur Jan van der Veer door de microfoon, ,,we vinden het vervelend dat u zo lang hebt moeten wachten, maar al van vóór Dyon hebben we op de heenreis in een stressachtige situatie verkeerd. In uw en in ons belang hebben we acht uur gerust."

De chauffeur betuigt later zijn spijt dat hij is uitgevallen tegen een passagier die zijn toespraakje had onderbroken met het volgende staaltje anti-humor: ,,Man lul niet, je moet plankgas geven en niks anders". Van der Veer betreurt het uren na het voorval dat hij hierop had gereageerd met de venijnige woorden: ,,Als het u niet bevalt in deze bus gaat u maar lopen."

,,Ik vergat mezelf even", zegt Van der Veer uren later, ,,maar ik zat er ook helemaal tegenaan. Op de heenreis was het optrekken en stilstaan, doodziek werden Jan en ik ervan. De ene sigaret stak ik met de andere aan, als gevolg van de spanning. Ga maar na, het laatst hadden we warm gegeten in Luxemburg, daarna hebben we alleen maar op bekertjes soep en een sateetje geleefd. Die rust van acht uur was dus broodnodig, voor alles geldt bij ons de veiligheid van de passagiers en onszelf. Ik heb ze gezien hoor, de Engelse chauffeurs die na al die uren rijden meteen weer rechtsomkeer maakten omdat ze de boot naar Engeland moesten halen. Onverantwoordelijk zijn die mensen, ze plegen roofbouw op zichzelf en ze brengen hun passagiers in gevaar."

Vele uren later, ergens ter hoogte van Nancy, zegt Van der Veer: ,,Nu begint het voor ons chauffeurs moeilijk te worden. Je begint het huis te ruiken en juist dan moet je je concentratie bewaren." Hij slaagt daar gelukkig in, zoals ook zijn maat Jan Broeders en zijn collega's Wout Ophorst en Erik van Beek. Als ze de verzamelplaats Sevenum na drieënvijftig werkuren hebben bereikt, zegt Van Beek: ,,Als ik van de week iemand tegenkom die erover klaagt dat-ie een kwartier voor de Brienenoordbrug heeft moeten wachten, dan zal ik, dan zal ik....ach, laat maar zitten, laten we deze rit maar zo snel mogelijk vergeten. Dit was niet normaal meer."

gerard van putten

Minister Bukman: verantwoordelijkheid jegens toerisme Derde Wereld

De reisbranche moet zich intensief beraden over de morele aspecten van het toerisme naar de Derde Wereld. De branche gaat met mensen, met landen en met het milieu om, en dat vergt zorgvuldigheid. Dat is de mening van minister Bukman van Ontwikkelingssamenwerking.

De bewindsman zegt dat hij in beginsel niet kritisch staat ten opzichte van het toerisme naar Derde Wereldlanden, maar dat er toch een aantal gevaren aan kleeft. Zo wijst hij op het feit dat sommige van deze landen hun schaarse deviezen aan kostbare projecten hebben uitgegeven waar vervolgens geen toerist op af komt.

Ook wijst hij op de schrijnende situatie in sommige landen waar luxueuze hotels tegen krottenwijken zijn aangebouwd. De bewoners van die wijken zijn dan vaak niet meer in staat om zich helemaal enthousiast in te zetten voor het welslagen van een kleinschalig project. Een dergelijk project bewerkstelligt weliswaar een verbetering van hun situatie, maar een heel kleine, zo heeft de ervaring - aldus Bukman - geleerd.

Daarnaast zijn er sommige toeristen die ,,dingen zoeken die bij de wet verboden zijn" zo zei Bukman. ,,Verboden in Nederland en veelal ook verboden in ontwikkelingslanden, met dit opvallende verschil dat het daar om allerlei redenen niet lukt de wet ten volle te handhaven". Zo wijst hij bij voorbeeld op het sekstoerisme en de jacht op beschermde dieren.

Bukman benadrukt verder het belang van het terdege voorbereid op reis gaan. Voor dit jaar brengt onder andere het ministerie van buitenlandse zaken een brochure uit getiteld ,,Wijs op reis". In deze brochure staan een aantal ervaringen van Buitenlandse Zaken en ambassades met Nederlanders die in de problemen zijn gekomen. ,,Wijs op reis" biedt algemene tips.

Specifiek voor reizigers naar de Derde Wereld is er een speciale uitgave op de markt gekomen van het blad 'Onze Wereld'. Hoofdredacteur K. Waagmeester zegt dat jaarlijks ongeveer een kwart miljoen Nederlanders naar de Derde Wereld op reis gaat, in CBS-cijfers meestal aangeduid onder het kopje ,,overige landen".

Dit extra nummer is uitgebracht omdat steeds meer mensen wel eens naar zo'n land willen. Daarbij komen steeds dezelfde vragen aan de orde, en hierop tracht 'Onze Wereld' een antwoord te geven. Zo worden zaken als gezondheid, openbaar vervoer, kleding (zowel meenemen als dragen), kopen op straat en criminaliteit in korte stukjes behandeld.

Volgens Waagmeester moet deze 'special' gezien worden als een bijdrage aan verantwoord toerisme. ,,Een bewuste reiziger is welkom in de Derde Wereld en is bij terugkomst in Nederland haar beste promotor", aldus de hoofdredacteur.

Vakantie Rekreatie

vakantie bijlage zomer '88

Caravans/tenten/boten

Grote INTRODUCTIE-SHOW van de modellen 1988 van Munsterland en Dique caravans vanaf 395 kg en Andre Jamet vouwwagens in 6 types bij Caravanimport Ubachs, Eygelshovergracht 39, Kerkrade-Vink, tel. 045-460252.

Te huur en te koop CAMPERS en caravans. Erkens, Koolweg 11-13, Elsloo, tel. 04490-71925.

Kerst- en nieuwjaarsshow tot 9 januari, met hele scherpe aanbiedingen in caravans (Gruau, Predom) en vouwwagens (Trigano, Scout en Combi Camp). Kom eens kijken in Koningsbosch: RIDDERBEKS, Prinsenbaan 135 en 167, Koningsbosch, tel. 04743-2213.

Te k. gevr. STACARAVAN niet langer dan ± 8 m. Tel. 04459-1950.

RUBBERBOTEN - motoren trailers, ond.service, alles voor camping en watersport, ook schaatsen. Snijders, Markt 36, Maastricht, tel. 043-214652.

JAARSTALLING (afgesloten), voor caravans, boten e.d., te Sittard. ƒ 150,– + btw. Tel. 04492-2601.

De Olde CARAVAN BV uw dealer voor een Wilk-Beyerland, Vitesse, Quartz, Award of Viking tourcaravan. Walker of Heinemann vouwwagens. Voor alle onderdelen, accessoires en reparaties, voor service en kwaliteit naar, Langs de Hey 7, ind.park nrd. Sittard, tel. 13634.

Te k. ZEILBOOT met trailer. Kloosterstraat 6, Ubach over Worms.

CARAVANS 1988. Vouwwagens: Alpen-Kreuzer nu nog met winterkorting. Tour-caravans: Burstner, Hobby, Knaus. Ook met grijs-interieur en ingebouwd spoeltoilet leverbaar. Overjarige modellen met extra korting. Voortenten: Brandt, Gerjak, Isabella, Mehler, Trio, Walker. Tevens reparatie, onderhoud met remmentest. Caravan-Import Feijts c.v. Hoofdstraat 84, Amstenrade, 04492-1860.

TABBERT Comtesse 650, bwj.'76, i.pr.st. Boterbloemstr. 23, Sittard.

Vakantie/recreatie

WINTERSPORT in Mühlbach - Oostenrijk, te huur vak.woning. Tel. 410353, 's avonds.

CARNAVALSREIS 10 dgn. h.p. hotel Post, Egg, Oostenrijk ƒ 625,-, Marsna Reizen, tel. 043-642720.

Frankrijk, Ardèche te h. 6-pers. STACARAVAN. Tel. 04404-1938.

Vakantie/recreatie

Kunst/antiek

Schilderijen
50% korting vanaf 25,– romant. werk. 043-434815.

Grote levering antieke meubelen, klokken, bronzen beelden en kleingoed binnengekomen. 100 antieke kachels met 50% korting. WIJSHOFF Antiques, Amstenraderweg 9, Hoensbroek. Tel. 045-211976. Geopend: dond., vrijd., zaterd.

Antieke Lodewijk XIV stijl SLAAPKAMER, kast, bed en 2 nachtkastjes, ƒ 3000,-. Tel. 04490-46675.

ANTIEKHANDEL Simons. De betere meubelen voor de laagst mogelijke prijs + vakkennis + service + garantie. Dorpsstraat 45a, Nuth, t.o. ingang kerk. Donderdag koopavond. Tel. 045-243437.

Antieke jacht-dessert EETHOEK. Hompertsweg 26 Schaesberg.

Lessen/onderwijs

ANWB auto- + motorrijschool Wischmann & Zn., Europaweg Zuid 337, Ubach over Worms. Tel. 045-321721. Voor alle rijbewijzen A.B.C.D.E. Chauffeursopleiding goed.vervoer, pers.vervoer, bederfelijke goed., gevaarlijke stoffen. Vrachtautolessen Mercedes 1217 of Daf 2800 Space Cap. Start cursus chauffeursdiploma 23-01-'88.

PRIVEMUZIEKLESSEN: muziekpedagoog heeft nog plaats voor enkele leerlingen. Tel. 045-417078.

Opleiding CHAUFFEURSDIPLOMA CCV-B, startdatum 16 januari as. ANWB en FAM verkeersschool Leo Cremers, Reeweg 82, Landgraaf, tel. 045-312558. Opleiding voor motor, auto, schakel en automaat, vrachtauto, autobu en aanhangwagen.

Opleiding CHAUFFEURSDIPLOMA CCV-B. Wij starten weer met een nieuwe cursus op zaterdag 23 januari. Aanmelding verkeersschool en opleidingscentrum beroepschauffeur Arnoldussen, Hoogstr. 201, Landgraaf, 045-311631.

Spaanse docente m. ervaring geeft SPAANSE les. Tel. 045-253970.

Nieuwe VIDEOTAPES uit Poona. Elke 1e en 3e ma. 20 u. Inf. sw. Madmatta. 045-718931.

Dynamische MEDITATIE elke za. 9 u. Luciushof, Putgraaf 3, Heerlen. Inf. 045-718931.

Wie geeft SYNTHESIZERLES aan huis in Hoensbroek. Tel. 045-222196.

SPAANSE LES voor beginners, gevorderden en conversatie. Tel. 045-418971.

PRIVEMUZIEKLESSEN: dirigent en muziekpedagoog heeft nog plaats voor enkele l.l. voor alle soorten muziekonderwijs. Tel. 045-417078.

Contacten/clubs

Nieuw **ROYAL.** 06-32032024.

Escortservice Diana. Tel. **045-320905**. Dagelijks geopend va. 9 u. 's morgens. Ook zat. en zondag.

CLUB-BUBBLES met Inge, Kim, Rosie, Belinda, Sabrina, Kelly, Pascalle en Jacquelien. Geop. ma. t.m. vrijd. 10-24 u. Zat. tot 18 u. Rijksweg Zuid 131, Geleen, 04490-42313. Meisje gevr.

QUEENSCLUB. Geopend va. 14 u., zat. va. 20 u. Holzstr. 103, Kerkrade. 045-451391.

KITTY. Privé en escort van ma. t/m zon. Tel. 045-222356. Tev. meisjes gevr.

JUAN, escort en privé, va. 18.00 uur; tel. 045-257283.

PRIVÉHUIS vraagt nog enkele meisjes. Tel. 045-425245. Bel tussen 10 en 24 uur.

DROOMLIJN. 06-32032299.

ESCORTSERVICE en privé, van 12.00 tot 4.00 uur. Tel. 045-213782.

Nieuw **MONIQUE** vanaf 11 uur ook zat. en zond., tel. 045-721759.

De **NATIONALE** Life Lijn, tel. 013-321395 7 dagen per week geopend.

MAKE-LOVE. Tel. 06-32032180.

DROOMLIJN 06-32032299.

Nieuw! **NATASJA.** Nieuw! Bel 06-320.320.70.

NIEUW! Ariane voor privé en escort. Tel. 04750-31693.

„EROLANDVIDEOTHEKEN" Stationstr. 31 Sittard. In Maastricht t.o. Brusselse Poort. Filmzaalkabines.

CLUB 2000, Rijksweg Nrd. 22-22A Geleen, tel. 04490-42315 met Eva, Monique, Flora, Louzinette, Sabrina, Natalie, Linda en Elvita. Dagl. 11-24 u., zat. tot 18 u. Tevens meisje gevr.

ESCORT: Astrid + Domina beter en discreter. 04756-1788, ook in het weekend.

Nieuw escortservice met **PATRICIA.** Tel. 045-321038.

„DE JACHTHUT", Haanrade/Kerkrade, Grensstr. 23, Gabi, Regina, Karin, Elke, Ria en Andrea, ma.-zo. 20-4 u. Tel. 045-463943.

Club **MIRABELLE** Kerkrade open maandag t/m zaterdag 13.00 tot 4.00 uur, kruispunt Kaalheidersteenweg/Dentgenbach.

ESCORTSERVICE Ina en vriendin, bij u thuis of in hotel; dag en nacht, tel. 045-230012.

TOPCLUB met Patricia, Cynthia en Esmeralda. Moltweg 68, Schaesberg, tel. 045-321580 - 323399.

Topclub met **PATRICIA**, Cynthia en Esmeralda, ook 's zaterdags open vanaf 9.00 uur. Moltweg 68, Schaesberg, tel. 321580 - 323399.

Eve **PRIVÉ.** Bel voor afspraak, tel. 045-457357.

Nieuw escortservice met **INA.** Tel. 045-321038. Ook in weekends.

ESCORT: Chantal en Aggie komen bij u thuis of in hotel. Bel 045-228586.

Nieuw Liane **ESCORTSERVICE** en privé. Tel. 045-228275.

Nieuw!!! Kom naar **RITA** en Diana. Tel. 045-216798.

RELAXLINE. Tel. 06-32032006.

VIDEOCLUB Frimousses open iedere dag van 11.00 tot 2.00 uur. Kleine Gracht 10, Maastricht.

Auto's

Te k. VAUXHALL Chevette bwj. '78, apk. ƒ 1200,-. Tel. 045-244603.

Te k. zeer mooie DATSUN Cherry, bj. '80, APK-gek., vr.pr. ƒ 2600,-. Beukstraat 10, Passart-Heerlen.

Te k. OPEL Kadett 12.3 SR bj. '81. Tel. 04490-22932.

Te k. NISSAN Cherry 1300 5-drs. wit, nov. '82 i.z.g.st. Pr. ƒ 8750,-. Tel. 04490-50351.

Te k. Ford FIESTA, bj. '82, kl. blauw, 53.000 km, prijs ƒ 6900,-; inruil mog. Pasweg 42, Schaesberg, 045-312454.

Te k. BMW 3-serie compl. Hardtge uitv. bj. '85. Tel. 045-451036.

BMW R 60/5 '73. Hompertsweg 26 Schaesberg.

Te k. BMW 323 i mod. '82 zwart Recaro interieur, 5-bak, apk t/m 12-88, voor-, achter- en zijspoilers, verlaagd, bbs-wielen, getint glas, 4 hoofdsteunen, grill enz. Pr. ƒ 11.500,-. Tel. 045-319328.

2 CV 6 (eend) bj. '77 groen, i.z.g.st. ƒ 1250,-. Tel. 045-324310.

Te k. mooie Opel KADETT 1300, bj. '81, prijs ƒ 5700,-. Tel. 043-625329.

MAZDA 323 1500 GT, '81, ƒ 9000,-; Volvo 340 L, bj. '83. Tel. 045-726248.

Ford ESCORT, bj. 11-'82, APK, sunroof, beigemet., km.st. 69.000. Tel. 045-316911, na 14.00 uur.

Te k. DATSUN 120 Y, met APK, niet rot, ƒ 550,-. Corisbergweg 98, Heerlerbaan.

Terugname v. financ.bank: Ford SIERRA 1.6 GL, m. lpg, 5-drs., '84, ƒ 13.950,–. Emly H.O. Tel. 04498-54510.

Terugname v. financ.bank: Honda ACCORD Autom., '78, ƒ 2350,–. Emly H.O. Tel. 04498-54510.

Terugname v. financ.bank: MERCEDES 250 Benzine, mod. '79, ƒ 5850,–. Emly H.O. Tel. 04498-54510.

Te k. Opel KADETT, bj. '78, APK, open dak, 5 nw. banden en radio, 100% in orde. Tel. 045-419749.

Te k. Opel MANTA 1600 N, bj. 1976, nw. model, met trekhaak, APK t/m 1988. Mgr. Hanssenlaan 77, Hoensbroek, tel. 045-216338.

Prima GOLF GTI, '83, nieuwe uitlaat, boordcomp., ƒ 17.200,-. Tel. 712033.

Opel KADETT, '85, diesel, 5-gang, veel extra's, 1e eigenaar. R. van Gelrestraat 45, Nieuwstadt.

Te k. TALBOT Sunbeam 1.6 TI, bj. '81, kl. zwart. Tel. 04498-52354.

Te k. RENAULT 5 TL, bj. '81, vr.pr. ƒ 2500,-. Tel. 045-323315, na 13.00 uur.

Te k. TOYOTA Corolla DL, '78, i.g.st., APK 4-'88, radio, trekhaak, vr.pr. ƒ 750,-. Tel. 04498-52439.

Peter JANSEN Automobielen biedt aan: BMW 325 I Cabriolet, aug. '86, 20.000 km; Jaguar XJS Sport, '80; Mercedes 82 SE coupé, 1968; Triumph Spitfire MK.3 MK.4 en 1500; Triumph TR.3; Austin Haley Spride; MGB GT; MGB Cabriolet; Alpha Guila Super Nuova; Alphetta 2 L, 1979; Alphetta 2.0 L, 1980; Mini 850; Mini 1000; Mini automatic en div. goedkope inruilauto's. Bloemenweg 67, Maastricht.

Te k. PEUGEOT 205 GRD, bj. '85, i.z.g.st., 5-drs., metallic, prijs n.o.t.k. Tel. 043-624805.

NISSAN Micra GL, 1985, 5 versn., 34.000 km, in absolute nieuwstaat, prijs n.o.t.k.; ook inruil. Tel. 043-432103.

Te koop Opel ASCONA, type Cavalier, bj. 1978, APK tot sept. '88, 4 nieuwe baNden, onderh.boekje ter inzage, vraagprijs ƒ 2200,-. Tel. 045-740334.

Te k. VOLVO 360 GLT, '86, kl. wit, ƒ 10.500,- onder nieuwprijs, i.z.g.st. Tel. 04490-35421.

Ford ESCORT 1.3, bj. '82, veel access., groenmet., 2-drs., i.z.g.st., nw. banden, prijs n.o.t.k. Tel. 045-270861.

Koopje: RENAULT 5, i.z.g.st., bj. '80, moet weg. Beekstraat 11, Schinveld, na 15.00 uur.

Opel KADETT, niet van nieuw te onderscheiden, bj. 1981, kl. goud, APK-gek. Kloosterraderstraat 87, Kerkrade.

Te k. INNOCENTI, bj. '81, APK, 43.000 km, i.z.g.st. Tel. 045-324901.

Te k. Ford ESCORT XR 3 I, bj. '83, kl. wit, km.st. 68.000; inruil Mazda XR 7 mogelijk. Tel. 04498-53498.

Te k. TOYOTA Celica Liftback bwj. '78 i.g.st. ƒ 1750,–; Tel. 045-721236.

Te k. VW Golf diesel, geren. motor, 5-drs., bwj. '80, APK 4-11-88, i.z.g.st. ƒ 4950,–; Breinder 9B Schinnen.

Te k. VOLVO 360 GLE 4-drs., 2 lit. nov. '84, type '85 i.z.g.st. 04498-52871.

Te k. BESTELAUTO, Fiat bwj. '80, LPG, APK-gek. Tel. 045-244438.

Te k. OPEL Kadett 12 N special bj. '80 met kofferbak, apk goedgekeurd. Inr. mog. Tulpenstr. 2 Sittard.

Te k. CITROEN Visa Super, 4 cyl., 68.000 km, nov. '82. Pr. ƒ 5200,-. Platz 2 Klimmen. Tel. 04405-3654.

Bod gevraagd op nie VOLVO 343 DL, model nw.prijs ƒ 22.5 Br.ond.nr. MA 373 LD. tionsstraat 27, 6221 Maastricht.

Te k. Opel CORSA 1. GL, 5-bak, 1e eigen zwart, get. glas, alu. velg trekhaak, bj. mei '85, ƒ 15.500,-. Tel. 04490-14

Te k. TOYOTA Starlet Luxe 1.0, 5-drs., blauw, '78, APK-gek. tot 11-7 i.g.st., vr.pr. ƒ 1250,- 04492-1942.

FORD Granada Co 2300, LPG, bj. '77, APK juni '88, ƒ 600,-. Tel. 252574 (hr. v. Mourik) dens kantooruren.

BMW 520, apk, 2200,- 04496-15081.

Te k. HONDA Civic 1.3 L. bj. '82, 5-drs. ƒ 5800,- 043-623653.

Te k. FORD Escort 1.6 vo bj. okt.'84, schuifd., glas, alu. velgen, stereo dio-cass.rec., alarm, kl. Tel. 04458-2508.

Te k. weg. aanschaf drijfsauto MERCEDES bj. 6-'85, nw. model. 1e z.g.a.n. Agam auto, 51 km, wit, get. glas, r.spie alarm, radio-cass., velg., verlaagd, 50-se electr. antenne, extra lenset ƒ 39.500,-. Tel. 04 52591 na 18.00 uur 04 34100 (alleen serieus gein resseerden).

Te k. BMW 318 i bj. mei km.st. 10.000 met veel tra's. Fr. Halsstr. 14 Els Tel. 04490-71811.

Te k. CAPRI 30 S bj. Inr. mog. Morgenstr. 39 S tard.

Te k. BMW 320/6 '79. 04493-2903.

Groep Limburgse jongeren ontdekt tijdens Moskou-reis visie van Gorbatsjov

'We krijgen nu vrijheden die we vroeger niet hadden'

Een groep van 30 Limburgers bracht onlangs een bezoek aan de Sovjet-Unie onder leiding van de jongeren-reisorganisatie 'Skoop' (Stichting Kulturele Ontmoetingen in Roermond). Zeven dagen lang keken de bezoekers in achtereenvolgens Leningrad, Tallinn en Moskou zich de ogen uit. Bekende plaatsen als de Hermitage (grootste museum in Europa), de Peter- en Paul-vesting, de Nevski Prospekt (langste winkelstraat in de Sovjetunie) en de Psikorweskaja-oorlogsbegraafplaats in Leningrad en het Kremlin, het mausoleum van Lenin, het Gum (het Russische Hoog Catherijne) en de gigantische metro in Moskou maakten een enorme indruk op de Limburgse groep. Het doel van deze reis was echter niet alleen de belangrijkste bezienswaardigheden in deze drie steden bekijken, maar vooral door middel van persoonlijke contacten met Russische jongeren een redelijk beeld van het dagelijks leven in dit land te krijgen. Om dat te realiseren stond een aantal 'sociale' excursies op het programma die voornamelijk gepland waren in de mooie, oude stad Tallinn, gelegen in Estland, een van de Baltische staten. De Limburgse groep bezocht daar een middelbare school en een bedrijf.

Hoogtepunt van de reis was toch de ontmoetingsavond met Russische jongeren in Tallinn. Voor velen was de avond veel te kort; men had nog zoveel meer te weten willen komen van deze mensen die dezelfde wensen, behoeften en dromen hebben als 'wij westerlingen', maar die in een totaal ander politiek systeem leven. Die avond was te kort. Ach, de hele reis was te kort. Dat was ook de mening van de groep. Maar een tipje van de sluier werd er opgelicht; zodoende was het toch genoeg om vele vooroordelen als sneeuw voor de zon te laten verdwijnen en met een heel ander beeld van de Sovjetunie terug naar huis te keren.

MOSKOU – Iedereen heeft wel een bepaalde voorstelling van de Sovjetunie. Die van ondergetekende was heel 'dubbel': aan de ene kant veel militairen met bontmutsen, Lada's, kleren uit de jaren '70, vrouwen die de straat vegen, eindeloos grauwe flatgebouwen, veel rode vlaggen, koud, KGB en kinderen die op school gehersenspoeld worden met partijpropaganda. Aan de andere kant was er mijn voorstelling van het Rusland uit Pasternaks roman 'Dokter Zjivago'; romantische nachttreinen, besneeuwde vlakten, het Bolsjoi-ballet, prachtige gebouwen en kaviaar. Beladen met dat pakket aan vooroordelen en verwachtingen vertrok ik, samen met 29 andere Limburgers, naar de Sovjetunie. Om met eigen ogen te kunnen zien in hoeverre dit beeld, dat door de media en de geschiedenisboekjes op school is gevormd, overeenkomt met de werkelijkheid.

Mijn eerste indruk: wat is Rusland schoon! Geen papiertjes of hondedrollen op de straten, officiële gebouwen allemaal fris in de verf en nergens graffiti, zelfs niet in de metro. De straten worden iedere dag minstens één keer schoongespoten, en overal zie je stratenvegers. Toeristen steken hun uitgemaakte peuk dan ook braaf weer in hun jaszak. Het is te zien dat een groot gedeelte van de niet-opgeleide arbeidersbevolking wordt ingezet voor het schoonhouden van de straten en de instandhouding van historische en overheidsgebouwen

Historie

Wie geïnteresseerd is in Ruslands historische gebouwen valt van de ene verbazing in de andere. De Hermitage (het winterpaleis van de tsaren) in Leningrad overtreft ieder denkbaar paleis in de rest van Europa in pracht en praal. Gigantische zalen vol met gouden siervoorwerpen, kroonluchters, kostbare tapijten en parketvloeren uit de duurste soorten hout. Bovendien hebben de tsaren de grootste collectie schilderijen in Europa bij elkaar gebracht. Hier hangt een compleet overzicht van de Europese schilderkunst, van Leonardo da Vinci, Rembrandt, Renoir tot aan Picasso en Kandinski. Ook de Peter en Paul-vesting is de moeite van het bekijken waard en wie veel Russische literatuur heeft gelezen, waant zich al lopend over de *Nevski Prospekt* terug in de tijd. Het is de langste en oudste winkelstraat in Leningrad.
In Moskou werden we al snel geconfronteerd met zwarte handel. Van alle kanten waren we gewaarschuwd dat het verboden was, en dus schudden wij allen braaf 'nee' op de vraag of we parfum of textiel te koop hadden. Op de zwarte markt kunnen de Russen met westers geld dan ook veel westerse dingen kopen, van Nikon-camera's tot de nieuwste LP van Michael Jackson, maar ze tellen er ongelooflijk hoge bedragen voor neer.

Jongeren

Omdat het een jongerenreis betrof, had de reisorganisatie in het programma de nadruk gelegd op ontmoetingen met vooral jonge mensen, zodat wij wat meer inzicht zouden krijgen in het dagelijks leven van Ruslands toekomst.

En de jongeren zijn in de Sovjetunie nog sterk vertegenwoordigd; 56% van de totale bevolking (ca. 270 miljoen mensen) is jonger dan 30 jaar. Voor de toekomst van dit gigantische land en voor het instandhouden van het systeem, is het voor de Sovjetunie van groot belang dat deze groep pertinent achter de Opperste Sovjet staat en dat ontevredenheid geen kans krijgt om uit te groeien tot een bedreiging voor het systeem. Maar vooral onder de studenten in de grote steden is er toch sprake van ontevredenheid met hun huidige leefsituatie. Door hun ontmoetingen met buitenlandse studenten en toeristen zijn ze op de hoogte van andere ontwikkelingen buiten Rusland. Mijn indruk was dat de Russische studenten een redelijk beeld hadden van het leven in de 'kapitalistische' landen, van het onderwijs, de vrijetijdsbesteding tot alle ontwikkelingen op mode- en muzikaal gebied toe.

Uitgaan

'I love the Pet-Shop boys' stond er in Leningrad groot op een muur gespoten. Dit is zowel een teken voor rebellie tegen de 'clean-politiek' van de stad als ook een indicatie van het pop-gebeuren in de Sovjetunie. Deze popgroep is namelijk, samen met UB-40, Madonna, Michael Jackson en the Dire Straits een van de populairste westerse popgroepen in de Sovjetunie. Russische jongeren gaan graag uit, maar doen dat op een andere manier dan wij in Nederland. Uitgaan wordt meestal gecombineerd met een diner dat reeds om zeven uur begint. Tussen de verschillende gangen door worden door een life-band imitaties gespeeld van recente westerse muziek, die ze meestal op de zwarte markt te pakken hebben kunnen krijgen. Het restaurant is compleet uitgerust met glitterballen en licht-orgels.
De enige manier om als buitenlander nog echt op te vallen is mogelijk, maar dan moet je – van top tot teen – in jeans gekleed gaan. Russische jongeren zijn gek op de echte Amerikaanse spijkerkleding en ze zouden je de kleren van het lijf kopen als ze daar de kans toe kregen. Bontmutsen en waanzinnige bedragen in roebels hebben ze over voor één zo'n stuk textiel, als een soort symbolische vrijheid. De rest van hun kleren is niet echt je-van-het, maar in een Nederlandse discotheek zouden ze niet opvallen. Zeker ook hun kapsels – waar overigens rijkelijk gel, haarverf en haarlak in verwerkt zijn – lopen niet achter bij de Westeuropese landen.

Porsche

Zoals hun uiterlijk niet veel verschilt van dat van de Westerse jongeren, zo verschillen ook de denkbeelden en dromen niet. Vraag een willekeurige student wat hij van de toekomst verwacht en hij/zij antwoordt: carrière maken en veel geld verdienen. Ze dromen van Porsches, grote villa's en buitenlandse reizen. Wrang, als je bedenkt dat deze dromen voor het merendeel van deze jongeren nooit werkelijkheid zullen kunnen worden. Op een auto moeten ze meer dan 15 jaar wachten, en dan krijgen ze om te beginnen een ouder model Lada. Buitenlandse reizen zijn zeker voor jongeren totaal uit den boze, tenzij je vader een partijfunctionaris is. Veel geld verdienen is er vaak ook niet bij in dit voor onze begrippen vreemde systeem waarin een metaalarbeider meer verdient dan een arts. De meeste jongeren komen terecht in een van de vele gigantische flatgebouwen en proberen het leven zo aangenaam mogelijk te maken. Ze hebben een bepaalde gelatenheid over zich.
Zo ook Boris, een 22-jarige student Duits, die zowel de Duitse alsook de Engelse taal perfect beheerst. „Ik studeer nu al vier jaar Duits en heb in al die tijd nog geen kans gehad een Duitstalig land te bezoeken. Misschien mag ik, als ik afgestudeerd ben, naar de DDR, maar erg veel hoop heb ik daar niet op. Er worden wel vaak taalwedstrijden georganiseerd, om te kijken welke student een buitenlandse taal het best beheerst. En als je die wint, krijg je misschien toestemming om naar een ander Oostblokland te reizen."

Is het dan niet frustrerend om zoveel buitenlandse studenten te ontmoeten, vrienden te maken, adressen uit te wisselen en dan te weten dat je hen waarschijnlijk nooit zult kunnen opzoeken?

„Ach, je legt je erbij neer. Protesteren heeft geen zin, ze nemen je toch vaak nog de priviléges af die je hebt. Ik probeer gewoon zo goed mogelijk te worden, zodat ik als simultaanvertaler misschien later met politici toch naar het buitenland kan gaan. Je moet hier proberen op een positieve manier boven de grijze massa uit te steken en voor de rest geen gekke dingen doen; dan kun je hier, in de Sovjetunie, prima leven."
Als je hem voorzichtig polst over Gorbatsjov, blijkt dat deze politicus reeds in korte tijd een enorme populariteit heeft opgebouwd. Boris: „Hij is na Lenin de meest geliefde Rus. Zijn politiek is een verademing voor alle jongeren. We krijgen een aantal vrijheden, die we vroeger niet hadden. Zo mogen we bijvoorbeeld weer feesten op straat organiseren. En binnen de universiteit zijn we bezig een commissie op te richten tegen de verschrikkelijke bureaucratie op dit instituut. Vroeger was een dergelijke vorm van kritiek ondenkbaar. Maar je merkt het natuurlijk ook al in de kranten. Bijna iedere dag kan je wel een artikel lezen dat op de een of andere manier kritiek heeft op het systeem. Onder de glasnost-politiek van Gorbatsjov mag dat allemaal. Er zijn natuurlijk nog wel onderwerpen die taboe zijn. Pornografie is daar een goed voorbeeld van."

Aids

Alles wat met seks te maken heeft wordt enigszins terughoudend behandeld. Mijn vraag aan Boris of de angst voor Aids ook bij Russische jongeren zijn intrede heeft gedaan, wordt beantwoord met een verbaasde blik zijnerzijds. „Er zijn in Leningrad 14 gevallen van Aids bekend. De regering doet er in zoverre iets aan dat in deze stad een Aidscentrum is en dat iedereen, die wil weten of hij wel of niet met deze ziekte besmet is, zich kostenloos kan laten onderzoeken. Voorbehoedsmiddelen zijn in de Sovjetunie vrij gemakkelijk te krijgen, maar het assortiment is niet groot. De meeste gevallen van Aids werden ontdekt bij buitenlandse toeristen of studenten," aldus Boris. Deze laatste bewering leek mij klakkeloos te zijn overgenomen uit een Sovjetverklaring.
Een ander onderwerp uit de taboesfeer betreft alles wat te maken heeft met racisme en fascisme. De oorlog heeft in de herinneringen van de Russische bevolking diepe wonden geslagen en zelfs nu, een paar generaties verder, is men er nog diep van onder de indruk. Zien de Nederlandse jongeren de oorlog niet écht als iets bedreigends, Russische jongeren vinden het al eng om er zelfs openlijk over te praten. Ze zijn heel goed op de hoogte inzake bewapening en wereldvrede, en juichen het INF-akkoord van harte toe. Zeker na het ongeluk met de kerncentrale in Tsjernobyl is menig jonge Rus met de neus op de gevaren van radioactieve straling gedrukt. De Russische jongeren zijn zich daardoor terdege bewust van de vernietigende kracht van nucleaire wapens, en houden vurige pleidooien voor de totstandkoming van de tweezijdige ontwapening.

De jongeren in de Sovjetunie hebben ook een veel duidelijker afgebakend beeld van de toekomst. Aangezien er al meer dan een halve eeuw officieel geen werkeloosheid is in de Sovjetunie, weten ze zeker dat ze later een baan kunnen krijgen. Slechts de kwaliteit van hun opleiding en de vraag naar specifiek opgeleide mensen bepaalt hun salaris en hun toekomstige levensstijl.

Het huwelijk is er nog erg in trek; iedere dag worden er 74.000 van die verbintenissen gesloten. Maar ook in de Sovjetunie wordt samenwonen steeds populairder; de staat maakt daarin geen onderscheid meer bij het toekennen van woningen. De meeste gezinnen hebben, net als bij ons, een of twee kinderen.

Zeven dagen Sovjetunie is te weinig om een genuanceerd beeld te krijgen van het alledaagse leven van mensen in dit land. Maar het is wel genoeg om een aantal vooroordelen weg te nemen. Het socialistisch/communistische systeem buiten beschouwing gelaten, zijn de jonge mensen ongeveer hetzelfde in hun levensstijl en denkwijze. Vriendelijk, gastvrij maar ook erg tam. De bureaucratie en de strengheid van het systeem heeft hun enthousiasme, ondernemingsgeest en motivatie om verder te komen ontnomen. Zij schikken zich in de situatie en buigen. Een generatie die zeker nog niet toe is aan een omwenteling, als ik die conclusie tenminste mag trekken na zo'n kort verblijf.

angeli poulssen

● *Enkele Limburgse jongelui, die deel uitmaakten van het gezelschap, proeft sfeer op het Rode Plein in Moskou*

'Dode Zee' in Bad Salzschlirf

In het Westduitse dorp Bad Salzschlirf, gelegen tussen Rhön en Vogelsberg (concreet: 330 km vanaf Heerlen, makkelijk bereikbaar per autoweg) wordt het water nagebootst van de Dode Zee. Met een duidelijke reden.

Het moge bekend zijn dat het (zoute) water van de Dode Zee een heilzame werking heeft op het lichaam. De Romeinse geschiedschrijver Flavius meldde dat al 2000 jaar geleden. Miljoenen mensen hebben sindsdien een duik genomen in deze zee, omdat het water met name een goede werking heeft op zieken. In de Dode Zee kan, vanwege het zeer hoge aantal mineralen, geen fauna of flora ontstaan. Vandaar de naam Dode Zee. De mens heeft daarentegen bijzonder veel baat bij het water in deze zee. Wat hebben ze in Bad Salzschlirf nu gedaan: dat water nagebootst, bijna tot in de perfectie toe. De 'Tomesa-Fachklinik' in dit dorp is op dat gebied vermaard, ook ver buiten de Duitse grenzen. De technische details zullen we U besparen (zoals de watersamenstelling en de speciale lichtinval), maar feit is dat er, met sukses, behandeld wordt tegen rheuma, jicht, hart-, vaat- en huidziekten. Via massages en watergymnastiek in het binnenbad (tussen 28 en 36 graden celsius, naar keuze) probeert men het lichaam in een betere conditie te brengen. Psychologisch is het van belang dat mensen met dezelfde kwaal bij elkaar zijn. Er is dus veel begrip voor elkaar en schaamtegevoelens kent de bezoeker in deze kliniek derhalve niet.
De kliniek beschikt over een hotel en goede keuken. In overleg met de medische staf, die permanent aanwezig is, wordt een programma van een aantal dagen samengesteld. Om een misverstand te voorkomen: je hoeft dus niet 'ziek' te zijn om naar de Tomesa-kliniek te gaan. Ook gezonde mensen, die niets mankeert, krijgen er een extra impuls. Deze kliniek is de enige in Europa op dit gebied.
Meer informatie via uw reisbureau of – via de kliniek zelf: Tomesa-Fachklinik, Riedstrasse 19, D-6427 Bad Salzschlirf (W-DI), telefoon (vanuit Nederland): 09-49-6648-2047.

Vakantie Rekreatie

vakantie-bijlage zomer '88

MET CARNAVAL OP REIS

		Vanaf
PARIJS	3,4 en 5 dagen	f 279,-
LONDEN	3 en 4 dagen	f 339,-
BERLIJN	3 en 4 dagen	f 299,-
NICE/MONACO	7 dagen	f 599,-
ZWITSERLAND	5 dagen	f 499,-
GOSLAR HARZ	5 dagen	f 499,-
LUGANO	7 dagen	f 699,-
TIROL Kramsach	10 dagen	f 695,-
KARINTHIE	10 dagen	f 895,-

De reizen vertrekken op: 12, 13 en 14 februari.

Het Zuiden Touringcars 04406-15252

Pie kerkstraat 44, Valkenburg

Elke zaterdag

vakantierubriek

van 29 Nederlandse regionale dagbladen voor informatie en reservering: Tineke Mengerink en Ludewee Gootjes

advertentiecombinatie rdp

Postbus 2 - 1800 AA Alkmaar

☎ 072-196314/196292

Een oase tussen Rhön en Vogelsberg

Bad Salzschlirf Het vakantieparadijs in het hart van Duitsland.

Weekendreizen Clubreizen Familievakanties Seniorenreizen

Prachtig landschap, zeer geschikt voor recreatie, wandelingen, sport en spel. Bijna dagelijks attracties voor de gehele familie. Redelijke prijzen en goede verzorging. Kinderkortingen.

Ook speciale boekingen voor psoriasis/neurodermitispatiënten in de TOMESA-kliniek, de nieuwe Dode Zee in Duitsland.

Boek nu uw krokusvakantie:

Uit onze aanbiedingen:

4 dagen hotel logies-halfpension	8 dagen pension logies-ontbijt	7 dagen Gasthaus logies-halfpension	8 dagen appartement voor 3 personen
va. 201,-	va. 182,-	va. 276,-	va. 365,-

Reservering catalogussen met gewildige aanbiedingen bij alle ANVR-reisbureaus in Limburg.

Waddeneilanden

Ameland en Terschelling. Te h. stacaravans met 1 en 2 slaapk. gaskachel, stromend water, w.c., en elektra. Voll. ing. Tel. (05180) 1206 (niet op zond.)

Terschelling te h. stacar. 2 slpk., w.c., koelk., verw. water, elektra vrij voor 16-7 na 20-8 huur v.a. f 250,- p.w. tot f 385,- p.w. Tel. 05620-2562.

TERSCHELLING in duingeb. West aan Zee t.h. 8 pers. ingerichte woning prijs f 450,- tot f 800,- p.w. Inl. 055-214409

DE KOOG-TEXEL t.h. op camping ±600 m van zee nieuwe 6-pers. chalets: 2 slaapkamers, douche w.c., woonkamer en keuken. Tel. 02228-728 bgg 819.

Friesland

Bespreek nu uw boot voor een zeilvakantie in Friesland bij Jachtverhuur **Tusken de Marren Woudsend.** Inl. 05141-1653 of postbus 21, 8550 AA Woudsend.

4-6 pers. APPARTEMENTEN kompl. ing. met kl.-TV. In uniek gelegen boerderij te Gaastmeer. Direkt a.h. meer. Met gratis gebruik tennisbaan, eigen ligplaats, terras en grote speelweide. Inl. Talma Tours, tel. 05150-21304.

FRIESE MEREN Bij het huren v.e bungalow, 1-4/9-5, 27-5 8-7, 12-8 30-10, een visboot met BB of een zeilboot gratis erbij. Ook de zeilboot, met dekzeil, ideaal voor het maken van trektochten. Vr. kl. folder Sjerp de Vries, Terhorne 05668-265.

Overijssel

CAMPING HEINO, 05729-1584. Fam. camping, verw. (kinder) zwembaden, watergljbaan, tennisbanen, moderne toiletgeb.

Gelderland

Doopsgezind Broederschapshuis 'Elspeet'

vakantie- en conferentieoord Apeldoornseweg 185 8075 RJ ELSPEET Tel. 05779 - 14 41

KWALITEIT EN KOMFORT OP DE VELUWE

Kom voor een goed verzorgde vakantie of voor een paar rustige dagen naar het Doopsgezind Broederschapshuis 'Elspeet'. Onze deuren staan open voor iedereen, die op eigen wijze wil genieten van de fraaie, uitgestrekte bossen, het Kroondomein of de heide. Vanuit Elspeet bereikt u snel allerlei attraktiepunten in midden Nederland.

Door de unieke ligging en de goede verzorging heeft het Doopsgezind Broederschapshuis 'Elspeet' veel te bieden.

Voor kinderen is het een uitgezocht en veilig oord voor hun spel.

EEN WEEK volledig verzorgd (incl. koffie en thee) vanaf f 290,50 p.p.

1-, 2-, 3- en 4-persoons kamers met/zonder douche en toilet.

Voor kinderen geldt veelal een korting.

Prospectus op aanvraag verkrijgbaar. **Bel 05779 - 14 41.**

HOENDERLOO - VELUWE. Vakantiehuisjes en luxe stacaravans t.h. va. f 265,- p.w. Kampeer- en seizoenplaatsen (f 950,- all-in). Zwembad, moderne voorz. aanw. Vr. folder: De Woeste Hoogte, Krimweg 170, 05768-1600.

Groenlo, Gelderse Achterhoek

Te h. 4-, 6-, 8- pers. **BUNGALOWS of CHALETS** op recr. centr; o.a. verw. zwemb. m. 38 m lange waterglijb., vis- en roeivijvers, gr. speelt., superm. en uitgebr. horecavoorz. Recreatiecentrum MARVELD, Elshofweg 6, Groenlo, (05440) 61638. Folder op aanvr. Tevens uw ideale gezinsvak. camping.

Recr.centr. HET EIBERNEST.

Verhuur v. 2-11 pers. bungalows stacaravans en kampeerplaatsen. Inl. + gr. kl.folder Kerkdijk 1, 7152 DB Eibergen (Achterhoek) 05454-71268 71269

VELUWE. VOORTHUIZEN. Camping bungalowpark 'De Jachthoorn'. Verhuur van 6-pers. vakantiehuisjes, comfortabel ingericht. Kantine, kampwinkel, wasserette, disco, speeltoestellen, recreatieprogramma. Aantrekkelijke prijzen, ook in hoogseizoen. Vraag vrijblijvend inlichtingen: tel. (03429) 1506.

CARAV. t.h. prachtige natuur bij LA Roche (Ardennen) op kl. camping 100 km v. Maastricht ook m. eigen tent of caravan. Folder (01172) 1446 b.g.g. (09) 3284411488.

BUNGALOWS EN LANDHUIZEN IN NUNSPEET

4 en 5 (ANWB) sterren huizen te huur in oase van rust, ruimte en natuurschoon. Geh. jr. geopend. Ook weekends en midweken. Ontdek het: **Hoogwolde is geen Pretpark, wel een prettig park.** Bel: 03412-52379.

VAKANTIECENTRUM HOOGWOLDE

Noord-Holland

GRATIS ZWEMPARADIJS

t.h. bung's in div. parken tel. 02246-1596 na 18.00 uur 02230-22662.

Zuid-Holland

NOORDWIJK zee vakantiehotel „DE BRANDING". Een goed begin is het halve werk! Reserveer nu en vraag onze zomerfolder. Weekprijs incl. vp. va. f 260,- pp. Bel fam. Klein: 01719-12425, 2202 AZ Rembrandtweg 26.

HOTEL AAN ZEE voor een geslaagde zomervakantie. Gezinskamers met vol pension f 265,- p.p. p.week. Vraag folder: 01719-12919. Par. Boulevard 206, Noord aan Zee.

Zeeland

WALCHEREN-DOMBURG 48 nieuwe vak.woningen met eigen grond van 120 tot 900 m2. Pr. va. f 132.000,-. Geheel vrij op naam en compleet ingericht. Financiering tot 90% mogelijk. Geschikt voor zelfbewoning en als verh. object. Inl. Dreischor, 4356 ZG Oost-Kapelle, postbus 33, tel. modelwoning 01189-1241.

ZOUTELANDE. Te huur 6-persoons stacaravan bij duin, bos en strand. Vrij voor 16-7 en na 6-8. Tel. 01134-1564.

Te h. 6-pers. STACAR'S met koelkast, verwarming en t.v. op camping te Walcheren bij bos, zee en strand. Mooie omgeving. Vrij van 1-4 t.m 30-9. Paas-, hemelvaart-, pinksterweekend of week. Tel. (01180) 27134.

WESTDUIN HOTEL KOUDEKERKE-DISHOEK AAN ZEE

Een viersterren-hotel op 50 m. van zee en strand biedt u interessante vakantie-arr. En week-end-arr. 3 dagen f 179,- of 4 dagen f 229,- met 35 waardecheques en gratis fiets! ***Bel en reserveer nu! 01185-2510.***

Westduin Hotel ★★★★ Koudekerke-Dishoek aan Zee tel. 01185-2510, telex 30186 telefax 01185-2776

Op de **Roompot** begint de lente op 12 februari. Want dan start de **lenteplaats**, incl. krokus-, paas-, hemelvaart- en pinkstervakantie met 5 pers. kamperen incl. toegang tot Roompot Zwemparadijs all-in f 650,-. 01107-1555.

Noord-Brabant

Rust, comfort en luxe vindt u in OVERLOON/DE PEEL. Vrijst. bung.'s, c.v., open haard, kl.-TV, afwasmach., ligbad. In dec. jan. va. f 265,-. Kl.folder 010-4672633.

Limburg

NOORDLIMBURGS TROTS

CAMPING DE SCHATBERG SEVENUM

Gezellige gezinscamping met ruime plaatsen en vele **gratis** attracties, zoals: 3 zwembaden, trampolines, waterfietsen, minigolf etc. Op eigen terrein: grote surfplas (16 ha), surfschool en disco. Aparte speelvijver met zandstrand en zonnewei. Tevens tennis-, voetbal- en volleybalvelden. Zeer actief recreatieteam.

DE SCHATBERG HEEFT ALLES WAT U WENST!

Gratis folder en inlichtingen: tel. 04767-1756

N.-M.-LIMBURG: GRENZELOOS GASTVRIJ!

LET OP: hemelvaart- of pinksterarrangement f 100,-.

„Huize HEERKUIL" in St. Geertruid (Z.L.). Appartementen max 5 pers., volledig ingericht kl.tv, c.v., douche, wc, 2 sl.kamers. Bel: 04408-2968.

Camping "High Chaparral", Oirsbeek, 12 km v. Valkenburg, 4- en 6-pers. stacaravans t.h. **Let op:** Vóór 9 juli en na 27 augustus speciale pr. stacar. 2 wk. voor f 495,-. Eigen tent of caravan, gezinspr. voor 9-7 en na 20-8 f 14,- p.n. (min. 7 nachten). Vr. folder 04492-2044.

******CAMPING BERINGERZAND**

Gezellige familie-camping, stacaravan-verhuur. Goed recr.programma, aantrekkelijke tarieven. Folder en inl.: Heide 5 - 5981 NX Panningen - 04760 - 7 20 95.

VAKANTIE OP „DE BOUSBERG" IN SCHAESBERG

Familie-camping, bungalows, zwembad, sauna, tennis, winkel - bar - snackbar, wasserette, speeltuin, recreatie-team. Voordelig voorjaars-abonnement. Info.: Postbus 30.105 - 6370 KC Landgraaf. Aan de 3-landengrens. Bel 045 - 31 12 13

DE BOUSBERG: „ EEN HELE BERG VAKANTIE!"

CAMPING MOOI BEMELEN

De mooiste camping in Zuid-Limburg met vele attracties, w.o. een waterglijbaan van 40 m. **Ingerichte caravans te huur.** Inl. Gasthuis 102, Bemelen, tel. (04407) 1321, b.g.g. 2327.

Luxemburg

Op mooi gelegen vakantiepark in LUXEMBURG comf. chalet en stacaravans t.h. Rest. zwemb. speeltuin aanwezig. Gratis folder 09-35290374.

Azië

CHINA 1988

VNC-REIZEN BIEDT REISVORMEN OP MAAT:

- Volledig verzorgde reizen
- Budgetreizen
- Individuele Steden-arrangementen
- Vliegticket- en visumverzorging
- Gegar. plaatsen Trans Siberië Expres.

Vrijblijvend info/diapresentaties:

UTRECHT:	12/1	ARNHEM:	25/1
AMSTERDAM:	19/1	GRONINGEN:	27/1
EINDHOVEN:	18/1	DEN HAAG:	29/1
MAASTRICHT:	21/1		

Telefonisch reserveren: (Ook voor info en brochure)

VNC TRAVEL **030-510974**

Lid Stichting Garantiefonds Reisgelden

Diversen/buitenland

SUPERGOEDKOPE ZOMERVAKANTIE PER BUS

Extra plaatsen Krokus en Pasen

Rechtstreekse verkoop

Tientallen zo geen honderden guldens voordeel

De „Keizer" der touringcars

Warme maaltijden en ontbijt aan boord.

Supervoordelige luxe touringcarreizen zowel slaapbus-Royal Class en Economy Class. Minibar-video en toilet. In het type „KEIZER" warme maaltijden-snacks en ontbijt geserveerd door een stewardess in een aparte rekreatie salon (niet dat behelpen op school of aan de kant van de weg.)

280 opstapplaatsen door geheel Nederland, van Arnemuiden tot Kropswolde, van Anna Paulowna tot Schin op Geul.

Wij verkopen „variabele" reisduren, afgestemd op besteedbaar vakantiebedrag en beschikbare vakantietijd van 6-, 7-, 10-, 11-, 13-, 14-, 17- en 24-daagse reizen naar:

ITALIË VANAF f 280.-

Rome-Florence-Sorrento-Cattolica-Riccione-Misano

NOORD JOEGOSLAVIË f 295.-

SPANJE VANAF f 196.-

Lloret-Blanes-Malgrat-Calella-Salou-Benidorm Torremolinos-Fuengirola

De „Keizer" is te zien

op de vakantiebeurs '88 te Utrecht van 13 t/m 17 januari. Standnr. 4010 Margriethal

Gratis brochure en reservering uitsluitend bij

CHRISTOFFEL REIZEN

Korte Lijnbaan 25, 3012 EC Rotterdam; voor afd. Spanje 010-4113222 en voor Italië en Joegoslavië 010-4123216, ook na 18.00 uur en zond. 11-15 u. 01725-9219.

„Al zijn we geen familie, we zorgen goed voor u."

CLUB MÉDITERRANÉE

ZOMER 1988

De thuisblijvers hebben altijd ongelijk

Steeds meer mensen ontdekken dat de speciale ALLES-INKLUSIEF-FORMULE van CLUB MÉDITERRANÉE helemaal niet duur is. Surfen, zeilen, tennissen, duiken of één van uw andere favoriete sporten beoefenen of leren. Alles kan en zonder extra kosten.

Maaltijden zijn een feest: ontbijt, lunch en diner.

Uiteraard ook inklusief de wijn. Voor de avonduren biedt de club shows en nachtclubs.

CLUB MÉDITERRANÉE is er voor iedereen. Jong of oud, families of alleenreizenden.

CLUB MÉDITERRANÉE staat garant voor een INKLUSIEVE zomervakantie.

Ontdek de CLUB MÉDITERRANÉE en vraag het kleurrijke programma zomer 1988 aan:

CLUB MÉDITERRANÉE

Postbus 303, 2100 AH Heemstede, tel. 023-290355.

Oad REIZEN

ONZE NIEUWE ZOMERVLIEGGIDS 1988 IS ER!

Vliegreizen incl. de allerbeste accommodaties.

SPANJE	v.a. 389.-
PORTUGAL	v.a. 499.-
GRIEKENLAND	v.a. 599.-
MAROKKO	v.a. 799.-

Vraag uw reisburo of reizenverkopende bank naar:

OAD VLIEGREIZEN - APELDOORN

REDUKTIEBON VAKANTIE '88

VOOR MAXIMAAL TWEE PERSONEN

OP VAKANTIE '88 KUN JE ALLE KANTEN UIT!

TOERISME EN REKREATIE 13-17 JAN 1988 VAKANTIE 88 JAARBEURS UTRECHT

13-17 JAN 1988

JAARBEURS UTRECHT HOLLAND

OPENINGSTIJDEN: woensdag 13 jan. van 14.00-18.00 uur, donderdag 14 t/m zondag 17 januari: van 10.00-18.00 uur.

BIJ INLEVERING VAN DEZE REDUKTIEBON AAN DE JAARBEURS-KASSA BETAALT U f 8,- ENTREE I.P.V. f 10,-

Deze korting geldt niet voor de Trein + Toegangsbiljetten van de NS, daar die reeds korting geven

Doe mee en win!

BEZOEK STAN JP 5082 RD

DE VAKANTIERUBRIEK V 29 REGIONALE DAGBLAD

EN WIN EEN LANG WEEKE IN EEN LUXE VAKANTIEBUNGALOW V

Vakantiecentrum Schin op G

OF EEN 3-DAAGSE REIS NAAR PARIJS (INCL. VERBLIJF) MET GTA-REIZE

(A'dam – Alkmaar – Lelystad – Purmerend) gta

DEELNAMEFORMULIEREN STAND JP 5082

Indonesië Tours '88

De nieuwe brochure van de èchte Indonesië-specialisten ligt voor u klaar! 68 pagina's kleurige informatie over onze VOLLEDIG VERZORGDE rondreizen, inclusief alle maaltijden, excursies en Nederlandse reisleiding.

17-, 22-, 23-, 26-, 29- en 30-daagse rondreizen naar Singapore, Sumatra, Java, Bali en Sulawesi, evt. in combinatie met Bangkok of Hongkong/Peking.

INDONESIË-RONDREIS vanaf f 3595.-

NOOIT WAS INDONESIË ZÓ GOEDKOOP!

Verder in ons programma, eveneens alle inclusief, rondreizen India, Nepal, Thailand en Sri Lanka.

INFORMATIEVE DIA-PRESENTATIES INDONESIË. Iedere zaterdag dia-presentaties in Heemstede. Ook komen wij in het land met onze dia-show en wel in: **Utrecht 9/1 - Eindhoven 23/1 - Maastricht 31/1 - Utrecht 12/2 - Eindhoven 6/3 - Arnhem 12/3**

Komt u ook? Bel ons even: 023 - 33 91 51

Vraag de brochure aan bij uw ANVR-reisbureau of bij

De Boer & Wendel BV

de èchte Indonesië-specialisten

Raadhuisstraat 53 - 2101 HD Heemstede 023 - 33 91 51 - Lid ANVR/Gar.fonds/IATA

INDONESIA

HOLWERDA REIZEN 14 jaar specialist in het Verre O

20 dgn Java - Lombok - Singapore	
27 dgn Java - Bali - Singapore	
16 dgn Singapore - Sumatra - Jakarta	
28 dgn Singapore - Sumatra - Java/Lombok	
35 dgn Singapore - Sumatra - Java - Bali	

Op basis van halfpensioen; op Sumatra volpension. Re combineren met alle bestemmingen in het Verre Oost Voor nadere informatie en dia-avonden: HOLWERDA RE Laan van Meerdervoort 610, 2563 BN Den Haag, tele 630553/468950.

De goedkoopste 10-daagse buscruise

vertrekt uit Nederland wekelijks van 11/6 t/m 1 naar de **"ROMANZA"** in Venedi

vanaf slechts **f 1570.-** p.p.

(in de prijs begrepen reis per comfortbus en maaltijde 7-daagse cruise in 2-pers. hut d/t, volpension, diens van Nederlandse hostess aan boord). Busvertrek gegar deerd. ITALIË-YOUGOSLAVIË-GRIEKENLAND-TURK

Vraag uw reisadviseur of bel

ZEETOURS

HOLLAND INTERNATIONA

010 - 438 80 99

AMERIKA 1988

116 pag. reismogelijkheden in de USA samengesteld door een team van specialisten

Onze perfekt verzorgde SUN & FUN arrangementen (keuze uit maar liefst 10 verschillende mogelijkheden) kompleet met vliegret., gehuurde huurauto, alle hotels/motels op de mooiste plekjes, b.v.:

16 dg MIAMI BEACH en ORLANDO (Disney, Epcot en Seaworld)	f 1445
16 dg MIAMI BEACH inkl. BUSTOUR langs de hoogtepunten van Florida met Ned. spr. reisl. (geen huurauto inbegrepen)	f 1995
16 dg MIAMI BEACH 8 dg Caribbean, Cruise	f 2725
16 dg ORLANDO (Disney, Epcot en Seaworld) en DAYTONA BEACH (World most famous beach)	f 1760
16 dg Hawaii - met bezoek aan 3 eilanden, inkl. alle transfers - excl. huurauto	f 3390

Alle prijzen vanaf en gebaseerd op 2 personen.

Video beschikbaar „America Catch the Spirit", alleen VHS - kosten f 25.

Bel Mr. America nr. 1/Jan Doets Budget Tours b.v., Gasthuisstraat 6, 1811 KC Alkmaar, tel. 072-156464, lid v/h Gar. Fonds.

Ook op vak.beurs te Utrecht 13-17 jan., stand 4000, Margriethal met Motorhome en Videosaloon.

Oostenrijk

T.h. voor uw WINTER- EN ZOMERVAK. ons geriev ger. app. te Oberndorf St. Johann. Uitgestrekt ski-w geb. Krokusvak. bezet. Inl. 033-16529 634389

WINTERSPORT - TIROL - All-in v.a. f

10-dgse busreis, h.p., 7 dgn ski-pas, 6 dgn ski-l 7 dgn ski- en schoenenhuur, entree overd. zwem Tiroler avond, groepskorting v.a. 10 pers. 10% Prachtige langlauf-safari's v.a. f 495,-.

REISBURO JOY-TOURS lid gar.fo **Tel. 070 - 63 39 39**

Waddeneilanden

De Koog - Texel eenv. 2- en 4-pers. app., huisje tot 6 pers. Bleekerscoogh 02228-477.

Gelderland

Te h. in Epe op de Veluwe stacar. voor 6-8 en na 20-8. Familie Tuinman 05780-12925.

Drenthe

Midden DRENTE, mooie vrijstaande vak.bung's, c.v. kl.tv., open haard, bos van f 175,- tot f 495,- per week. 05910-23558.

Diversen binnenland

S.M.S. KINDERVAKANTIEWERKEN 4-8 dgn; 6 t/m 14 jaar; diverse themakampen. Inl. en folder '88. 030-612814.

Oostenrijk

ALPENLUX - GRATIS OOSTENRIJKGIDS - 02207 - 42484

Duitsland

EIFEL Moezel Boerd.vak. Hotels, pensions, bungalows, vak.woningen va. DM 30 per dag 05921-42418 t. 21.00 uur.

ALPENLUX - GRATIS EIFEL/MOEZELGIDS - 02207 - 42484

Scandinavië

DENEMARKEN, ideaal v. watersporters en sportvissers. Mooie bungalows t.h. Bureau Limfjorden, 02945-1229.

Denemarken, vakantiehuizen Vermittlungs-Bureau. Bilthoven 030-791945. Waddinxveen 01828-12574

Engeland

VAK.HUISJES te huur. Gratis brochure: Palthor Holidays BV, van Nijenrodeweg 893, 1081 BH A'dam. (020) 442161.

Belgie

ALPENLUX - GRATIS ARDENNEN 02207 - 42484

PORTUGAL; DUIDELIJ ANDERS

V.A. 1 APRIL elke VRIJDAG ZATERDAGS

FARO 13.00 U. OPORTO 20.00 U. LISSABON

V.A. R'dam-Zestienhoven. Parkeren f 5,- voor hele reis duur op 150 m balie, Check-in ¾ uur voor vertrek. Bus Rotterdam CS elke 15 min. 2 strippen

NU elke maandag ALGARVE- VILAMOUR

GOLF-TENNIS-KLEIDUIFSCHIETEN-PAARDRIJDEN

App 8 dgn v a f 411

15 dgn v a f 459,-

Hotel Dom Pedro

8 dgn v a f 580,-

15 dgn v a f 795,-

SUBLIEME STRANDEN

En onze unieke COSTAS SPORTIVAS

VONK REIZEN: 05178-15515 / 010-4144100 / 040-455

ECHTE VAKANTIES VINDT U BIJ KONTAKT INTERNATIONA

Wanneer u een niet alledaagse sfeer in uw vakantie zoekt, een land dat veel te bieden heeft of een reis met avontuur, dan vraagt u de Kontakt International reisgids. Wandelen op de binnenplaatsen van het Kremlin in de Sovjet-Unie of op het plein van de Hemelse Vrede in China kan dit seizoen werkelijkheid worden. U bent een van de weinigen die in Albanië een kijkje neemt of rondtrekt in het zondoorstoofde Algerije. Boeiende rondreizen in Thailand, Vietnam en Noord Korea vindt u ook in onze reisgids.

En echt bijzonder is natuurlijk een reis met de Transsiberië-Express naar China.

Stuur mij de Kontakt International reisgids Niet Westerse Bestemmingen

Naam

Adres

Postcode

Plaats

Telefoon

Bon sturen (in ongefrankeerde envelope) naar Kontakt International, Antwoordnummer 791 100 RA Amsterdam

KONTAKT INTERNATIONAL

Prins Hendrikkade 104 - Amsterdam Telefoon 020 - 23 47 71

Unieke vakanties vind je niet alleen in het West

Ada Keulemans heeft haar hart bijna verpand aan Indonesië

Les één op een reisburo: altijd vriendelijk blijven

KERKRADE – Werken in of voor een reisbureau of organisatie. 'Een typisch vrouwenberoep', zegt Ada Keulemans. Zij heeft een ruime ervaring in deze branche achter de rug. Zij verklaart die uitspraak nader. 'Omdat de service, die van erg groot belang is bij dit werk, beter verleend wordt door een vrouw. Je moet af en toe zelfs een beetje moedertje-spelen', glimlacht ze. Ada Keulemans is zojuist teruggekeerd van een trip door Indonesië. Bijna vier weken lang keek zij daar rond. Bezocht hotels en bezienswaardigheden, oriënteerde zich om straks, als mensen aan de balie komen voor een Indonesië-reis, goed advies te kunnen geven'.

'Dát is leuk, vier weken rondneuzen in Indonesië, op kosten van haar werkgever. Er zijn saaiere baantjes te bedenken. 'Vergis je niet', zegt zij rap. 'Zulke trips komen niet elke dag aanwaaien. Het zijn de 'uitjes' die bij het vak horen, net zo goed als een werknemer van Philips misschien de batterijtjes met reductie kan kopen. Mijn normale dagtaak speelt zich af in een reisbureau, achter een balie.'

Zij is overigens nog steeds met haar gedachten in Indonesië, het land dat de laatste jaren erg in de belangstelling staat en waar steeds meer 'op wordt geboekt' (vakjargon). Ada: 'Ik raak daar niet over uitgesproken. Het was vermoeiend, want je wilt in zo'n periode natuurlijk zoveel mogelijk zien. Maar het was zeer de moeite waard. En wat zijn de mensen daar hulpvaardig; daar kunnen wij nog veel van leren. Ze zijn vaak arm, maar toch dankbaar. Ze gebruiken bijvoorbeeld elk vezeltje dat de natuur voortbrengt. Men heeft daar nog respect voor elkaar. Het is prachtig om te zien hoe de diverse uitingen van geloof samen kunnen existeren in één maatschappij. Men is erg tolerant voor elkaar'.

De levensstandaard in Indonesië is – voor 'westerse' begrippen – erg laag. Het is er, kortom, spotgoedkoop. Ada: 'Daar hoef je 't dus niet om te laten. De reis zèlf blijft natuurlijk kostbaar, 1800-1900 gulden voor een retourtje Djakarta. Voor 2300 gulden kun je naar Bali, met een stop in Sumatra. En als we het dan toch over prijzen hebben: vanaf 3995 gulden kun je 24 dagen naar Indonesië, inclusief een bezoek aan Bali, Sumatra en Java. Al met al dus een reis die je misschien maar één keer in je leven maakt. Dan moet ook alles kloppen als een bus. De reiziger mag niet van een koude kermis thuiskomen. Mede daarom ben ik ginds gaan kijken. Checken, controleren, waterdichte afspraken maken voor de mensen die bij ons zo'n reis boeken. Met die opdracht in mijn bagage heb ik deze reis gemaakt'.

Eerst studeren

De gemiddelde Nederlander, die de laatste vijftien jaar al flink wat van de wereld heeft gezien, is natuurlijk veeleisender dan de bevolking in Indonesië. Ada: 'Dat is ook logisch. Wij groeien op met het gegeven dat zus-en-zo gewoon mogelijk móet zijn. *Niet dáár, maar dáár wil ik naar toe.* Vaak zijn het de adviezen van kennissen die mensen doen besluiten om een bepaalde streek te bezoeken. Ik vraag dan wel eens: 'En waarom per sé dát gebied?' Dan merk ik dat de omgeving vaak een bestemming adviseert. En dat tikt aan'.

● Ada Keulemans heeft 14 jaar ervaring in de reisbranche. 'Ik zou graag eens naar Rusland willen gaan, bij Gorbatsjov op de koffie. Dat lijkt me nou zó'n interessante man, hè?'

Foto: DRIES LINSSEN

Zo'n lange, buitenlandse reis noemt zij de magie van het beroep. 'Zoals ik al zei: heel vaak kunnen wij, die de hele dag over reizen spreken, helemaal niet weg. Als het hoogseizoen is, kun je zelfs geen dagje vrij nemen. Maar dat weet je, als je in deze sector je boterham verdient.' In de reiswereld worden overigens geen 'dikke' salarissen betaald. Ada Keulemans lacht. Alsof ze zeggen wil: moet ik daar nou wèl of niet op ingaan. Dan merkt ze diplomatisch op: 'Je kunt er leuk van leven, als je maar niet meer uitgeeft dan je verdient...'

De tendens van tien, vijftien jaar geleden om maar zo goedkoop mogelijk baliepersoneel aan te trekken, is nu voorbij. Ada: 'Daar zijn ze van teruggekomen. Dat kost uiteindelijk méér geld. Goede krachten in onze branche worden nu ook best redelijk betaald. En dit vak leer je dus niet zo maar even tussendoor. De AVR-studie, het Sepr-diploma, Schoevers heeft een opleiding... ik noem er maar een paar. En dan heb je nog alléén maar een papiertje op zak. Ervaring – en ik heb nu veertien jaar achter de rug – is uiteraard erg belangrijk. Ik heb hier 100 reisgidsen om mee heen verzameld. En dat is nog lang niet àlles. Alleen al die informatie bijhouden is een klus. En al die gidsen, met die honderden, duizenden progamma's en prijzen, zijn voortdurend in beweging. Overigens, voor dit soort banen is vanuit de arbeidsmarkt best veel belangstelling. Ook mét diploma op zak, kom je er niet zo makkelijk tussen'.

Krijgt ze ook wel eens mensen aan de balie die over Frits Bom beginnen?

'Zeker. De klant is mondiger geworden, en dat is maar goed ook. Soms wordt het dan weer overtrokken, dat is nou ook weer niet nodig. Frits Bom doet met zijn TV-programma best goed werk. Zolang maar niet iedereen en alles over één kam wordt geschoren, dat is niet correct. Je verkoopt de mensen geen knollen meer voor citroenen. Trouwens, ik zou niet durven ook. Dat druist tegen mijn karakter in'.
Ada Keulemans, die de Kerkraadse vestiging leidt van Reisburo Paul Crombag, zou het best op prijs stellen als klanten nà hun vakantie eens binnen zouden wippen om na te praten over de reis. 'Puur met de bedoeling om meer aan de weet te komen over de voorzieningen op die vakantieplek, want wij kunnen natuurlijk niet àlles weten. Ik predik niet dat iedereen maar even moet komen klagen – hou me ten goede – maar als wij iets niet weten, kunnen we ook niets oplossen. En om zaken op te lossen, te verbeteren, daarvoor zitten wij hier'.

Naar Rusland

Zij heeft al best een flink deel van de wereld gezien, maar wensen blijven er altijd, natuurlijk. Ada: 'Als 't er ooit van mag komen, dan opteer ik voor een reis naar Rusland, en dus ook Moskou. Gezellig op de koffie bij Gorbatsjov. Dat lijkt me nou zo'n interessante man, hè? Afghanistan en Tibet, ja, dat staat óók nog op mijn lijstje. En een tweede keer naar Indonesië, zeker weten'.
Turkije, zo merkt zij in de praktijk, staat als vakantieland erg in de kijker. 'Dat land is nog niet zo ingespeeld op dat grote toerisme, en dat heeft beslist zijn charme. En wat zijn die Turken vriendelijk, fantastisch volk. Jij krijgt als Nederlander een heel ander beeld als je die mensen ginds, in hun eigen cultuur en omgeving, meemaakt.'

Wanneer is zij tevreden over een werkdag? Als ze enorm veel reizen heeft verkocht? Ze wikt en weegt even. 'Tja, 't is natuurlijk fijn als je een leuke dag 'draait', zoals wij dat zeggen. Maar dat verkopen alleen mag geen obsessie worden; je moet niet krampachtig naar bed gaan als 't een dagje wat minder loopt. Je moet alles op termijn zien en de balans over een héél jaar is belangrijk. Je moet erachter zien te komen wat een klant nou precies wil tijdens zijn vakantie. Dat eist overleg, vragen over-en-weer. En daar moet je de tijd ook voor nemen. Maar les één is: vriendelijk zijn. En vriendelijk blijven, ook als er mensen bij zijn die maar niet kunnen beslissen. Want uiteindelijk ben je bezig met geld van iemand anders te investeren. Máár, ik heb op dat gebied in dit kantoor niks te klagen hoor. Bijna 95% van de klanten komt uit de regio Kerkrade. Dat zijn in de regel trouwe klanten, en er gaat hier geen dag voorbij of er wordt eens stevig gelachen. Daar hoef ik echt geen reis voor te verkopen...'

Geen files en monter aan de start van de vakantie

Neem de trein 'ns

Er zijn maar weinig mannen die niet een beetje treinen-gek zijn. Sommigen zelfs een beetje veel. Tuurlijk, we vinden het machtig om zelf achter het stuur van een auto te zitten en via je een-tweedrie-vier-overdrive mee te draaien in het grote radarspel dat vakantie-verkeer heet. Reizen per bus is als reizen per auto, maar dan op vergrote schaal. En laten we eerlijk zijn, ook het vliegtuig spreekt ons wel aan. Die machtige motoren, die daar even een paar honderd mensen compleet met kunstgebit en bagage zo'n tien kilometer omhoog stuwen, daar word je wel even stil van.

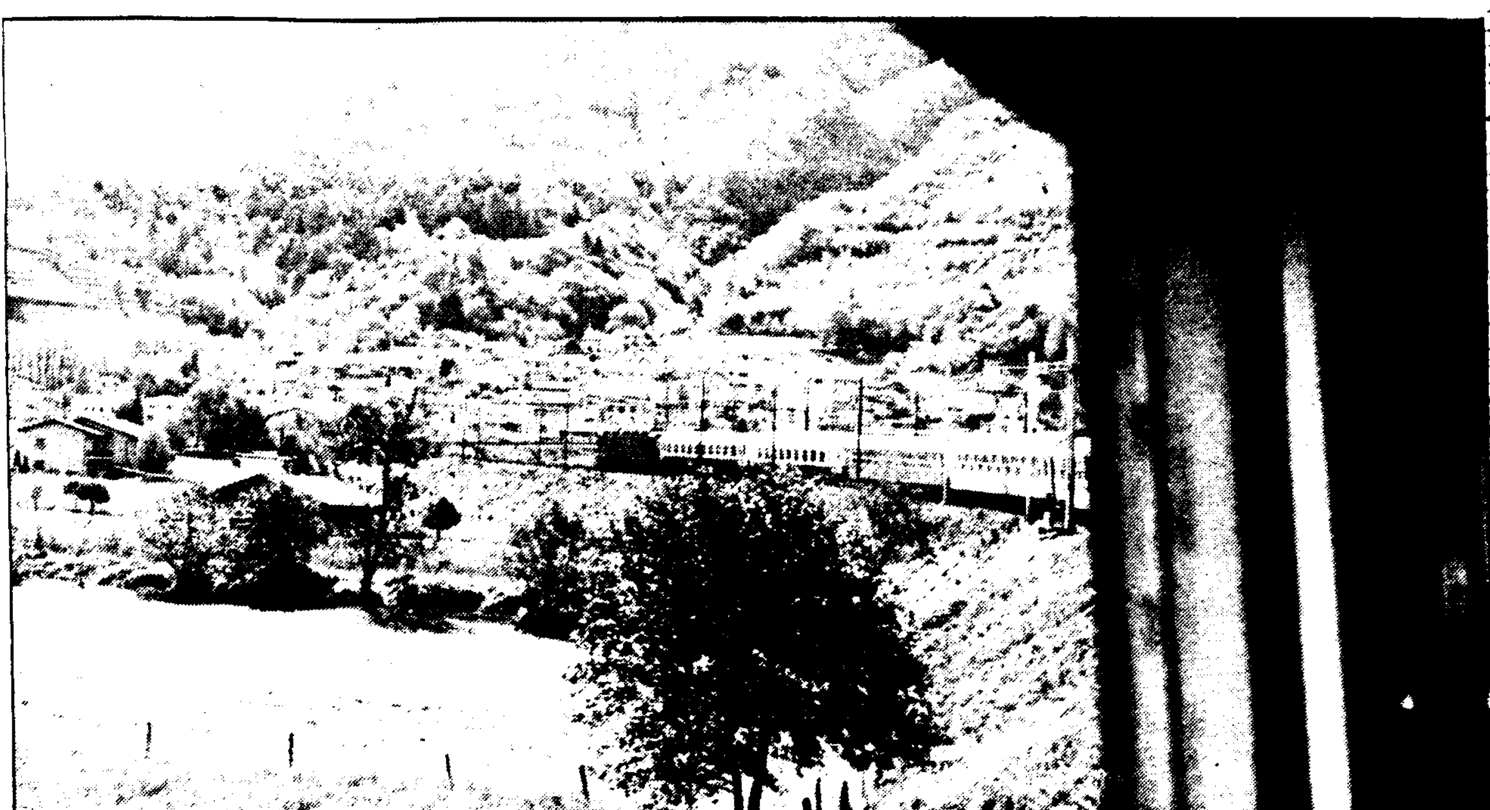
De meesten komen dan ook niet verder dan te kiezen tussen deze twee middelen van vervoer: auto-/bus danwel vliegtuig als de vraag wordt gesteld HOE de familie dit jaar op vakantie zal gaan. Als deze vraag überhaupt ter sprake komt en het niet allang als vanzelfsprekend wordt aangenomen dat pa al sakkerend in de file en al voorkruipend in het stadsverkeer de familie eerst 'de nerven zal aandoen' alvorens er van echt vakantiegenot sprake kan zijn. Of als bij gebrek aan fantasie niet al van tevoren vast staat, dat er gevlogen zal worden. Met de Airbus, de VSL tussen de wolken.
Slechts in weinig mannen ontwaakt de treinen-freek als het vakantievervoermiddel ter sprake komt. Valse schaamte wellicht. Toch brengt de trein u doorgaans dichter bij uw vakantie-bestemming dan het vliegtuig. In elk geval brengt de trein u comfortabeler op het vakantie-adres dan de eigen auto. En de kosten? Als alles bij alles wordt geteld, zijn de verschillen niet zo groot dat niet alle drie de middelen van vervoer gelijkelijk zouden kunnen dingen naar de gunst van de vakantieganger.

● Zoals dagelijks in Maastricht staat aangegeven waar en hoe laat de trein naar Milaan en Genua vertrekt (foto), zo staat elke nacht om 01.35 uur op het centraal station van Milaan aangegeven dat er een trein vertrekt met als eindbestemming Maastricht. Het is bovendien de laatste trein die dagelijks het kopstation in deze Noord-italiaanse miljoenenstad verlaat. De eerstvolgende trein vertrekt pas om 4.30 uur.

Zeker, de auto heeft het voordeel dat u kunt instappen voor de deur en voor het vliegtuig hoeft u in vele gevallen niet verder te reizen dan Beek. Dat is ook de wereld niet uit. Maar realiseert u zich wel, dat u voor een treinreis naar Tirol, de Adriatische kust, Zuid-Frankrijk of Spanje ook niet verder hoeft te gaan dan het dichtstbijzijnde station. Van daaruit bent u in een wip in Maastricht en vanuit Maastricht staat de hele wereld per trein open voor ieder die het zien wil.

Vergeten we even de Valkenburg Express. Voor wie naar de Belgische kust wil, gaat er meermalen daags een directe trein naar Knokke en Blankenberge. Wilt u naar Zwitserland, Noord-Italië of de Adriatische kust? Elke middag vertrekt er uit Maastricht een trein naar Luxemburg, Metz, Straatsburg, Mulhouse, Bazel, Lugano, Como, Milaan, Rimini en Ancona. In de wintermaanden rijdt deze trein van Milaan naar Genua. Elke woensdag en elke zaterdag in het seizoen brengt een autoslaaptrein u naar Saint Raphaël aan de Côte d'Azur. Vergeet ook de waarde van dat minuscule boemeltje naar Aken niet. Want in die zusterstad van Maastricht stapt u op de trein naar Warschau of naar Moskou, maar u kunt vandaaruit ook naar Keulen vanwaar treinen vertrekken naar alle grote steden in Oost-Europa en in de Balken-staten. Dat geldt in onverminderde mate voor Luik, van waaruit u enkele malen per dag in luttele uren naar Parijs en andere steden kunt sporen.

● Het treinstel dat dagelijks Maastricht verlaat richting Milaan-Rimini danwel Milaan-Genua is doorgaans erg beperkt. Een locomotief, een of twee passagiers-rijtuigen en een bagagewagen. Dat verandert al in Luik, waar de trein wordt voorzien van slaapwagens. In Luxemburg komen er weer diverse wagens bij plus een restauratie-rijtuig. Vanaf dat moment heet de trein ook 'Edelweiss Expres'. Op de grote stations onderweg worden wagons aan- en afgekoppeld. Als de trein de Gotthard heeft bereikt en zich als een kurketrekker naar boven wurmt, is hij aangegroeid tot een onvoorstelbare lengte. Dat duurt tot Milaan, waar de trein tot normale proporties wordt teruggebracht. Op de terugreis herhalen deze aan- en afkoppelprocedures zich in omgekeerde volgorde. Wat er uiteindelijk om 15.25 uur dagelijks in Maastricht arriveert is dan ook slechts een schaduw van de machtige trein die de 'Edelweiss Expres' onderweg is geweest. Op de foto: De 'Edelweiss Expres' slingert zich door de bergen rondom het Como-Meer.

Tijdens de reis kan iedereen van het gezelschap zich heerlijk ontspannen. Genieten van het landschap waar we doorheen snellen en praten over historie en rijkdom van steden die we passeren. Je ziet zoveel méér vanuit de trein dan vanuit de auto en je hebt zoveel meer tijd om ervan te genieten. Ja, ook van de treinen zelf, vooral van die locomotieven die we alleen maar in miniatuur kennen van de Fleischmann. En niet te vergeten, zo af en toe de benen strekken en even door de wandelgangen kuieren. Geen ANWB nodig die adviseert om de twee uur een kwartier langs de kant te gaan staan en diep adem te halen....

Veelal is er een restauratierijtuig aan de trein gekoppeld, waar het nuttige met het aangename kan worden verenigd. Komt er nog iemand iets tekort?

Zeker, de trein kost doorgaans wat tijd, maar als we die in de vakantie nog niet hebben.....

winus de rouw

Dit jaar strengere controle op campingvluchten

Griekenland wil geen strandslapers meer

Griekenland wil toeristen met een zogenaamde campingvlucht, een charterticket zonder accommodatie, gaan weigeren. Wie bij binnenkomst van het land geen reservering kan laten zien van een erkend hotel, pension of kampeerterrein, zal op kosten van de reisorganisatie met de eerste beste lijnvlucht naar huis worden teruggestuurd. In de reiswereld komt deze stap niet echt als een verrassing, want touroperators worden al jaren geconfronteerd met problemen rond deze goedkope tickets. Ze zijn in Griekenland eigenlijk zijn verboden, maar werden een tijdlang oogluikend toegestaan.

Dat ging niet altijd van harte. De luchtvaartmaatschappij Sabena moest een aantal jaren geleden op het vliegveld van Samos al smeergeld betalen aan een douaneambtenaar omdat deze op de retourvlucht alle reizigers wilde weigeren die naast hun ticket geen afrekeningen van hotels, pensions of campings konden laten zien.
Nu lijkt het de Grieken echter ernst te worden. Vanaf het komende seizoen zal men streng gaan controleren. Griekenland is overigens niet het enige land dat zo probeert alleen de wat rijkere toeristen binnen te halen. In Tunesië en Marokko zijn campingvluchten pertinent verboden, terwijl Spanje en Portugal de goedkope tickets tolereren, maar er net als Griekenland af en toe problemen over maken.

Engeland

In de reiswereld wijt men de veranderde Griekse houding vooral aan de enorme stroom jonge Britse toeristen die de afgelopen jaren het land zijn binnengekomen. In Engeland bezit iedere touroperator zijn eigen vliegtuigmaatschappij, waardoor een zeer felle concurrentiestrijd is ontstaan. Als er vliegtuigstoelen leegblijven, worden die tegen dumpprijzen van de hand gedaan. Voor 39 pond, zo'n 140 gulden, kan een Engelse jongere in het voor- of naseizoen een retourvlucht naar Athene kopen. Een vergelijkbare vlucht kost in Nederland vijf- á zeshonderd gulden omdat de Rijks Luchtvaart Dienst minimumprijzen eist. Bovendien mag in Nederland niet meer dan vijftien procent van de charterstoelen als campingvlucht zonder accommodatie worden verkocht.

Hoege wil binnenkort, namens de ANVR, naar Athene gaan in de hoop de Grieken tot een iets mildere houding ten opzichte van de Nederlandse toeristen te bewegen. „We raken anders natuurlijk een deel van onze klanten kwijt". Voor de meeste Nederlandse reisbureaus maakt de verkoop van campingvluchten maar een klein deel van de omzet uit. Een uitzondering daarop is de NBBS. Deze reisorganisatie begon ooit als reisbureau voor studenten en is nog steeds gespecialiseerd in de verkoop van goedkope, individuele tickets. Directeur Van het Kaar verwacht niet dat de Griekse maatregel voor zijn organisatie tot problemen zal leiden. „Bij onze campingvluchten zit altijd een voucher (reservering) voor een bestaande Griekse camping. Wie wil, kan met die reservering aanspraak maken op een kampeerplaats". Voor die campingplaats hoeft niet betaald te worden, niet in Nederland en niet in Griekenland. De NBBS-directeur draait een beetje om de hete brij heen, maar uiteindelijk geeft hij toe dat het niet de bedoeling is dat de toerist ook werkelijk gebruik maakt van zijn voucher. „De meesten gaan toch niet naar Athene om daar drie weken op een camping te staan?".

Koopkracht

„Hooligans", zo noemt Hoegen van de Nederlandse reisorganisatie Evementsreizen en voorzitter van de Groep Chartervluchten van de Algemene Nederlandse Vereniging van Reisbureaus (ANVR) de jeugdige Engelse toeristen. „Jongeren die overdag leven van een tomaat en 's avonds een krat bier leegdrinken". De geringe koopkracht van de meeste campingvluchtpassagiers is, volgens Hoegen, voor de Grieken een belangrijke reden strenger te controleren. Het gaat over het algemeen om jonge toeristen, die ook in Griekenland zelf weinig te verteren hebben. Ze gaan zelden uit eten en slapen vaak op het strand of in goedkope illegale pensions.

„De truc van de NBBS is overigens volkomen in orde", zo bevestigt directeur Ioannides van het Grieks Verkeersbureau in Amsterdam. „De Grieken zullen in de toekomst alleen controleren of de op de voucher genoemde accommodatie echt bestaat en legaal is. Of er daadwerkelijk gebruik van gemaakt wordt, kunnen de Grieken niet nagaan". Volgens Ionnides is de maatregel slechts een onderdeel van een groter aantal maatregelen die de kwaliteit van de toeristische voorzieningen in Griekenland moet verbeteren. Zo worden er 147 controleurs aangesteld die de illegale pensions gaan controleren. Verder zal er in de toekomst strenger worden opgetreden tegen strandslapers. Volgens Ioannides is het overigens niet waar dat de Grieken de minder draagkrachtige toerist willen weren, maar „Via verbetering van onze voorzieningen mikken we op een beter publiek". „En", zo voegt hij er aarzelend aan toe, „al die toeristen die op het strand slapen of onder een olijfboom, dat geeft een hoop overlast".

Auto's

Autobedrijf Gebrs. DOMINIKOWSKI, Kantstraat 48, Ubach over Worms-Landgraaf. Tel. 045-326016. Opel Monza 2.8 S Autom., div. extra's, parelmoerwit, i.z.g.st., '79; Opel Ascona 1.6 Diesel, 4-drs., blauwmet., '86; Opel Ascona 1.6 Diesel, 4-drs., bruin, '83; Opel Ascona 1.6 S, 4-drs., blauwmet., '79; Opel Ascona 2.0 Autom., i.st.v.nw., groen, 60.000 km, '78; Opel Kadett 1.3 LS Caravan, 3-drs., beige, type '85; Opel Kadett 1.6 Diesel LS Caravan, 3-drs., wit, type '85; Opel Kadett 1.3 Caravan, 3-drs., Autom., bruinmet., '82; Opel Kadett 1.3 S Luxe, 3-drs., groenmet., '81; Opel Kadett 1.2 S Berlina, 3-drs., groenmet., '80; Ford Escort 1.3 Ghia, 5-drs., groenmet., '82; Ford Escort 1.3 GL, 3-drs., rood, zeer mooi, '81; BMW 316, blauw, 58.000 km, i.st.v.nw., '82; Renault 5 TL, 5-drs., beige, '80. Garantie, inruil, financiering mogelijk. Alle auto's worden afgeleverd met APK en 10.000 km-beurt.

Te k. VW GOLF diesel, 4-drs., in mooie staat, gek. tot 9-11-88, bwj.'80, pr. f 2450,-, tel. 045-726447.

Audi

Audi 80 L	'81
Audi 80 CL diesel	'83
Audi 80	'85
Audi 80 CC aut. diesel	'84
Audi 80 CD	'85
Audi 100 L 5 S	'81
Audi 100 2.2	'83
Audi 2.2 inj.	'86

Diverse goedkope inruilauto's. Peter Schunckstraat Heerlen. Tel. 045-412641. Geopend ma. t/m vr. van 9.00 tot 18.00 u. Zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur. Donderdag koopavond tot 21.00 uur.

Verkoopcentrum
Vencken

Ford ESCORT, bwj.'84, kl. wit, pr. f 14.000,-, tel. 045-451392.

BMW 525-I '82, lpg, kl. metblauw, i.z.g.st., f 11.750,-, tel. 04492-3904.

Te k. MAZDA 323 1.5, 5-gang (3-drs.), bwj.'81, apk, i.z.g.st., Hoofdstraat 36, Amstenrade, 04492-2601.

LADA 1200 gasinst. '81; Lada 1500 combi '81; Ford Escort sport 1.3 '80; Lada 1500 S gasinst. '80; Rover 2600 '80; Lada 1200 '79; Lada 1200 '79; Lada 1500 combi '79; Lada 1500 combi '78; Vauxhall Cavalier 1.6 '78; Austin Allegro 1.2 Sp '78; Lada 1300 '76; Ford Escort 1300 N '76; Opel Kadett coupe aut. '75. Autocentrum Keulartz b.v., Locht 42 B, Kerkrade, tel. 045-419905.

Ford ESCORT Laser '84, 5 versn., roodmetal., vele extra's, 52.000 km, i.z.g.st., f 11.750,-. 045-416450.

Te k. ALFA Giulietta 2.0 L, bwj.'82, i.z.g.st., rood, v. extra's, vraagpr. f 7500,-. Tel. 045-459555.

Te k. RENAULT 18 Avenue 1984, luxe, veel acc., in perf. st., km. 54.000, apk f 11.900,-, 045-452534.

SAAB 900 GL, 3-drs. m. '83, lpg, kl. rood, i.z.g.st., f 8250,-, 045-454217.

RENAULT Traffic '81, kl. beige, verhoogd, org. 64.000 km f 4750,-, 04492-2738.

Te koop Ford FIESTA bwj.'78, vraagpr. f 2950,-. Hommerterweg 280, Amstenrade.

Te koop Ford TAUNUS coupé 2300 V6, bwj.'73. Terlindenweg 12A, Hoensbroek, tot 17.00 uur.

1000%

Onze auto's zijn 1000% en 100% is meer dan genoeg!
Lada 2104 LS bestel '86
Ibiza Playa '86
Opel Kadett LS 3-drs. '85
Opel Kadett 1.2 LS Combi '85
Fiat Regata 855 aut. '84
Nissan Cherry 1300 L '84
VW Golf diesel '83
Suzuki Alto L 83
Peugeot 104 GL '83
Lada 1200 S '83
Zastava GTL 55 '83
Nissan Cherry 1.3 L '82
Opel Ascona 1.6 S '82
Renault 9 TL '82
Opel Kadett 9 TL '82
Opel Kadett 1.2 gas '82
Lada 210S 1.3 '82
Ford Escort 1300 GL '81
Ford Escort Sport 1.3 '81
Opel Ascona 1900 '81
Ford Escort 1100 '81
Div. goedkope inruilers tegen handelaarsprijzen.

Autocentrum Keulartz b.v.
Locht 42B Kerkrade
Tel. 045-419905.

STERCARS biedt u aan: Opel Manta, nw. motor, div. extra's '79 f 9500,-; Opel Kadett Stationcar, '80 f 5750,-; Mitsubishi Lancer, 1.4, '81 f 4750,-; VW Passat Wagon, t. '81, f 4950,-; Mitsubishi Galant, '80, lpg, f 2950,-; Audi 100 5S, '79, f 3500,-; Renault R5 GTL, '80 f 3250,-; Ford Fiesta, '78, f 2950,-; Ford Taunus 1600, lpg, t. '81, f 3250,-; VW Golf Diesel, 100%, '78, f 3250,-; Opel Ascona 1.6 SR, '79, f 3450,-; Opel Ascona, 2×, f 1750,-; Volvo 244 DL, lpg, '78, f 2450,-; Audi 80 GLX, '78, f 2250,-; VW Derby, '78, f 1950,-; Opel Record 1900, t. '78, f 1500,-. In- en verkoop, goedkope inruilwaarde. Op alle auto's 3 mnd. garantie. Europaweg Zuid 7, Landgraaf, 045-312683.

Te k. Ford Escort 16l Bravo

4 mnd. oud, in nw.st., RS-velgen + spoiler, stereo radio-cass., trekhaak f 8.000,- onder nw.pr. Tel. na 17.00 uur 045-711750. Volledige fabr.garantie.

Sittard

Opel Corsa 2-3-drs.	'83 t/m '86
Opel Kadett 3-4-5-drs.	'80 t/m '87
Opel Ascona 2-4-5-drs.	'79 t/m '87
Opel Rekord	'82 t/m '87
Fiat Ritmo	'87
Ford Escort	'83-'84
VW Passat 5-drs.	'80
VW Golf	'80
Volvo 340 DL	'84
Volvo 340 GL Sedan	'85
Volvo 240 Van diesel	'86
Isuzu diesel	'85-'86
Renault R5 autom.	'81

Beek

Opel Corsa 2-3-drs.	'83 t/m '86
Opel Kadett 2-3-5-drs.	'80 t/m '86
Opel Ascona 2-4-5-drs. div. types	'80 t/m '86
Opel Rekord 4-drs. 20 S	'82 t/m '85
Opel Omega 20i	'87
Opel Senator 2500i	'85-'86
Ford Fiesta	'85
Fzord Escort div. types	'81 t/m '87
Fiat Ritmo	'80 t/m '85
Peugeot 205	'86
VW Passat combi diesel	'82
Chevrolet Monza	'82
Mazda 323 1.5 DX	'79-'85

Göttgens

Sittard, Haspelsestraat 20, 04490-16565.
Beek, Weth. Sangersstraat 1, 04490-75858.

Uw Mazda-dealer biedt aan: MAZDA 323-1.5 N.b. GLX '86; Mazda 323-1.3 N.b. Lx.'86; Mazda 323-1.2 N.b.Dx. '81-'85; Mazda 323-1.3 HB sport '85; Mazda 323-1.5 Hb DX '84; Mazda 323-1.3 Dx. aut. '81; Mazda 626-1.6 GLX + 2.0 GLx '84-'85; Mazda 626-2.0 GLx. sedan '83; Mazda 626 1.6 Lx.Hb.'83; Mazda 626-1.6 Lx. '84-'85; Opel Kadett 1.3 S '85; Ford Taunus 1.6 aut. '80-'82; Ford Fiesta 1.3 S '80; Daihatsu Charade diesel '85; Nissan Stanza 1.6 Hb. trend '85; Honda Quintet 1.6 '83; Mitsubishi Tredia 1.4 Gl.LPG '84; Mitsubishi Lancer 1.4 lpg '81; Peugeot 305 Gr. 1.5 '83; Audi 80 Ls. '80; Volvo 340-1.4 DL'84. Auto Leymborgh Bv., Bornerweg 2-8, tel. 04490-15838. Limbricht.

Te k. Opel MONZA 3.0 E type '82, antrasiet, electr. ramen, schuif kanteldak, nw. band., nwpr. f 54.500,-, nu f 13.950,-, 04497-1268.

Koopje Ford ESCORT XR3 1982, zeer mooi met schuifdak, kl. rood, z.g.a.n., tel. 04498-51397.

BMW 525, febr.'81, met lpg en trekh., i.z.g.st., 04492-2754.

Te k. Ford ESCORT 1.3, 5-drs., bwj.'85, met lichte schade v. ± f 400,-, ka. glazen, schuifkanteldak, vraagpr. f 12.950,-, tel. 045-424426, Wolverlei 6, Kerkrade, na 12.00 uur.

Te k. Opel REKORD 2 LS, bwj. 6 mnd.'80, apk-gek., vraagpr. f 3000,-, tel. 045-416342.

Jeep NISSAN Patrol, benz., 6 cyl., alle acc., bwj.'83, f 17.500,-, tel. 04490-78290.

Te k. van part. Opel KADETT 1600 LS, 1985, prij f 16.500,-, en geen cent minder. Tel. 04493-4701.

België ook in 1988 goedkoper. GOLF GTI 16 V 12.'86; Ford Escort XR 3i '87; Sierra 2.0 ES '85; Ford Sierra 1.6 L '87; Sierra 1.6 L 5-drs. '86; Escort 1.6 L 3-drs. '84; Escort 1.6 CL diesel '86; Fiesta nw. type '83; Golf GTS BBS uitv. '86; Golf diesel '86. Alle auto's met nederlands kent. Zondags open. Rijksweg 343, Maasmechelen, 09-3211761127.

Te k. TOYOTA Corolla de luxe, bwj.'78, 100% in orde, pr. f 750,-. Tel. 04490-53166, b.g.g. 04490-53060.

Te k. VW KEVER 1300, bwj.'70, schuifdak, apk, prachtige en betrouwbare auto. 04490-47294-38083.

Te k. Ford MUSTANG 5 L, bwj.'79, pr. f 4750,-. Tel. 04490-71195.

Te k. t.e.a.b. VRACHTWAGEN met kap, merk Savin, bwj.'77. Grote Straat 49, Meers, tel. 04490-36075-31022.

VW KEVER '71, apk f 750,-, tel. 04493-1189.

MITSUBISHI Galant Stationcar met LPG onderbouw 1982; Matra Rancho als nieuw 1980; Rover 2600 v. Plas 1984; Mini 1000 2x 1979; Mini Mayfair 2x 1984; Ford Fiesta 1100 Bravo 1982; Ford Escort 1982; Opel Kadett 5-drs. 1981; Opel Kadett Stationcar 1981; Ford Sierra 1600 L 1983; VW Passat MX 1979; Toyota Automatic 1981; Toyota Corolla 1981; Mazda 323 automatic 1979; Range Rover wit met geel kent. 1981; VW Polo Stationcar 1982; Renault R18 TL Stationcar 1980; Honda Civic Wagon 1985; Demo-auto Rover 213 S 5 mnd. oud. Austin Rover Dealer Havé, Industriestr. 31, 6135 KG Sittard. Tel. 04490-15195. Bovag-garantie. Tevens inruil en financ. Tevens APK-station. Alle merken. Dus tot ziens.

RENAULT 5 TL '81, kl. wit, bijz. mooi, f 3250,-, tel. 04492-3234.

Te k. FIAT 127 - 1050 CL, in st.v.nw., bwj.'80, pr. f 1950,-, 04490-22920.

Te k. sloop- en LOOPAUTO'S, tel. 045-226225, b.g.g. 045-222994.

AUDI 100 CS 2.2 nov.'84, le eig., kl. d.grijs, in nw.st. f 22.500,-, 045-420650.

Te koop onder garantie en service div. gebr. AUTOMOBIELEN: Mercedes 280 S 1e eig. '81 aut.; Opel Kadett GSI div. extra's type '86; Opel Ascona 13 S '85; VW Golf 1.6 diesel '83; VW Golf 1.8 GTI '81; BMW 728-I z.g.a.n. '78; VW Golf 4-drs. diesel '85; VW Golf 3-drs. diesel '83; VW Golf 3 GSN '85; Datsun Bluebird lpg '82; Ford Escort 4-drs. '81; Mitsubishi Sapporo '80; Mazda 323 '81; Mazda 323 '79; Citroën Visa '86; Mitsubishi Galant '79; Citroën C 25 E 1000, gesloten bus '84; Buick Regal coupé 5 L '81 e.v.a. Ruilen en financ. mogelijk. Garantie. Inruil mog. Financ., gar. P. Franken, Ganzeweide 59, Heerlerheide, 045-216475.

Te k. mooie TOYOTA Celica '75 en acc. Vraagpr. f 1500,-. Voskuilenweg 53, Heerlen.

RENAULT 14 TS, bwj. nov.'80, lpg, apk, lux. uitv. f 2300,-, Schanserweg 3, U.o.W.-Landgraaf.

Renault 5 TL met apk, f 875,-, kleine FIAT 133, zeer zuinig, apk tot '89, f 850,-. Tel. 045-322849.

Te k. Opel CARAVAN, bwj.'79, met spuitwerk, tel. 045-323347.

Te k. mooie BMW 318, apk tot nov.'88, f 2750,-, 045-313003, ook zondag.

Te k. Ford ESCORT 16 GL type '84, als nieuw, inr. mog., 043-612975.

Te k. Opel KADETT 1200 S, HB, i.z.g.st., bwj.'81, vraagpr. f 6250,-, evt. inr. mog., tel. 043-430772.

BMW 316 '85, antr.metall., veel extra's, pr. f 19.500,-, km. 48.000, 04407-2613.

Te k. Fiat RITMO D, bwj.'82, i.z.g.st., apk tot '89, vraagpr. f 5250,-, evt. benzauto inr. mog., 043-470624.

Snelle zwarte SCIROCCO GTI 1978, apk 6-'88, f 3250,-; Yamaha 1100 '78, f 3250,-. Ook samen te ruil, 043-470624.

HONDA Civic '83, 1e eigen., f 6500,-, 04490-15431.

FIESTA 1100 Favoriet, nov.'80, f 4400,-, apk-gek. 04490-14427.

ESCORT 1300 lux., blauwmet., nw. model, bwj.'82, f 6.750,-, 04490-13233.

Ford FIESTA Ghia 5 speed, nw. model '84, f 8900,-, 04490-13467.

Te k. BMW 528 aut., bwj.'77, apk 6-88, i.z.g.st. Tel. 04490-10646.

Te k. LADA 1200, bwj. 12-81, apk 12-88, i.z.g.st., f 1400,-. Ophoven 75a, Sittard.

Te k. GOLF diesel, bwj.'79, apk 7-88, i.z.g.st., f 2850,-, 04490-10646.

Te k. Opel ASCONA 1.9 N, bwj.'80, apk, i.z.g.st., Hoofdstraat 36, Amstenrade, 04492-2601.

Te k. ALFA Giulletta 2.0, bwj.'83, donkerblauw, apk 7-88, i.pr.st. + extra's, tel. 04499-2501.

Te k. Opel KADETT 1.2 N (3-drs.), bwj.'82, apk, i.z.g.st., Hoofdstraat 36, Amstenrade, 04492-2601.

BMW 728-I '80 6500,-; Mazda 323 aut. '80 3000,-; Lada 2105 '83 4500,-; Volvo 343 aut. '79 3750,-; Volvo 343 aut. '78 2250,-; VW Golf D. '80 4750,-; Peugeot 505 GR '80 2250,-; Peugeot 504 '79 2250,-; Hyundai Pony Runner '83 5500,-; Opel Ascona '77 1750,-; Opel Rekord '80 2900,-; Mercedes 206 D '79 1750,-; Pontiac Le Mans '79 2750,-; Volvo 245 combi '75 1750,-; Datsun Sunny '80 3000,-. Oirsbekerweg 27, Oirsbeek, 04492-3582.

KERP, 100% remmenspecialist voor alle voertuigen. In de Cramer 31, Heerlen, tel. 716951.

Te k. AUDI 80 op gas v. '78, pr.st., vraagpr. f 1500,-, apk 7-88. Rozenstr. 15, Schinveld.

Auto Tasco BV

Wij bieden u aan: 3 mnd. volledige V.A.G.-garantie (alle kosten voor rekening van de garage, zelfs een lekke band). Alle auto's met gegarandeerde kilometerstand. Enkele voorbeelden:

VW Polo 1050-1300 cc	'81-'86
VW Golf C+CL 1300-1600, 3-5 drs.	'79-'86
VW Jetta C+CL 1300-1600 2-4 drs.	'81-'86
Audi 80 LS	8-'79
Opel Corsa TR 12 S	1-'84
Opel Corsa 3-drs.	7-'87
Opel Kadett 3-drs. GT 1600	4-'86
Ford Fiesta Festival	1-'85
Ford Escort Laser 2-drs.	11-'85
Ford Sierra 5-drs. 20 GL	4-'84
Fiat Panda 45	1-'85
Renault R5 TL	10-'84
Mazda 323 5-drs. 1.4	9-'82
Mazda 323 5-drs. aut.	4-'80
BMW 315	5-'83

Een vergelijking waard. Economiestraat 47, Hoensbroek, tel. 045-220985.

Opel REKORD 2.0 autom. '81, kl. beige, lpg f 5750,-, 045-421207.

Te k. VW KEVER, bwj.'76, apk 12-88, nwe. banden, i.z.g.st., tel. 045-317967.

Te k. v. part. Opel RECORD, bwj.'80, i.p.st., tel. 045-251962 of na 17.00 uur 045-312721.

WINTERBANDEN + velgen te k.a. van Saab 99, pr. f 300,-, tel. 045-362696.

Te k. Ford ESCORT gesl. bestel, gr.kent. '82, apk, f 4750,-, inr. kan, tel. 316940.

Te k. Opel KADETT 1200 d-model wind '79, i.z.g.st., f 4250,-, inr. mog. event. t. 316940.

Te k. mooie ASCONA 1.9 S, '79 met alle acc., vraagpr. f 2500,-. Voskuilenweg 53, Heerlen.

LADA 2105 '83, km 58.000, f 2950,-, tel. 045-416607.

VW Golf

Golf MX LPG	'79
Golf LX	'83
Golf Stayer 3-drs.	'83
Golf 1300	'84
Golf C	'84
Golf CL	'86
Golf 1600 C	'85 '86

Diverse goedkope inruilauto's. Peter Schunckstr. Heerlen. Tel. 045-412641. Geopend ma. t/m vr. v. 9.00 tot 18.00 uur. Zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur. Donderdag koopavond tot 21.00 uur.

Verkoopcentrum
Vencken

T.k. MAZDA 323 3-drs. nw. model '83, met LPG, APK gek. Goed onderh. Pr. f 6500,-. 04490-22689.

Te koop HONDA Civic 1976, APK-keuring tot nov. '88, 92.000 km gel. Tel. 045-753633.

Te k. GOLF MX bwj. dec. '78, APK gek. tot mrt. '88, i.z.g.st., pr.n.o.t.k. Tel. 045-440841.

SAAB 96 v. liefhebber bwj. '77, i.z.g.st. f 4500,-, 045-718728.

VW Golf v. part. bwj. '74, motor 100% carr. red. f 650,-. 045-718728.

Te k. DATSUN Cherry bwj. '77, APK juni '88, pr. f 1750,-, tel. 045-753126.

Te k. VW LT28 benz. KAMPEERWAGEN, stahoogte, 60 dagen kaart, geel kent., bwj. '77, 82.500 km, lichte sch., f 3500,-. 045-751580.

RENAULT 12 TL bestel '78, f 600,- + apk; Citroën GS bestel, f 350,- + apk; Citroën-onderdelen; vrachtauto 1 ton Tampo Matador bwj.'50 + inv. papieren f 1500,-. Kempstr. 41, Brunssum (Schutterveld). Tel. 045-257233.

LADA 2107 '84, kl. rood, lpg, a.nw., f 4750,-, tel. 045-421207.

Te k. MINI, bwj.'78, apk tot nov.'88, kl. bruin. Inr. mog. Schinvelderstr. 7, Brunssum.

Te k. GOLF CL, mod.'84, 75 pk, 76.000 km, tel. 045-412857.

Te k. VW GOLF dec.'78, apk tot 7-1-89, i.z.g.st., f 2250,-, tel. 045-453368.

Te k. Opel KADETT stationcar, i.z.g.st., bwj.'81, km.st. 80.000, weg. omst., goedkoop, 045-459033.

Te k. HONDA Civic automatic, in nieuwst., met blauw, lerendak, apk '89, pr. f 950,-. Tulpenstr. 21, Kerkrade.

VW Polo

Polo GT	'80
Polo Elan	'84
Polo Oxford, 3-drs.	'84
Polo Comfort 3-drs.	'84
Polo Coupé 1300 CC	'85
Polo Coupé Sprinter	'86

Diverse goedkope inruilauto's. Peter Schunckstraat Heerlen. Tel. 045-412641. Geopend ma. t/m vr. van 9.00 tot 18.00 u. Zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur. Donderdag koopavond tot 21.00 uur.

Verkoopcentrum
Vencken

Voor uw rijbewijs in schakel of automatic naar autorijschool DIEMONT, de enige met 30 jr. ervaring. Brunssum, tel. 250286, Landgraaf 322642.

Te k. FIESTA in.z.g.st., bwj.'77, apk tot 6-'88, tel. 045-258418.

Te k. MINI 1100 special, bwj.'78, apk tot '89, vraagpr. f 1250,-, tel. 045-258415.

Te k. MITSUBISHI Galant stationcar, bwj.'80 + apk f 2400,-. Tel. 045-258415.

Opel

Corsa 1200 S	'83
Kadett	'81
Kadett 1200 N 3-drs.	'83
Kadett 1300 S 3-drs.	'83
Kadett 1300 GL	'83
Kadett S diesel	'83
Kadett 1600 SR 3-drs.	'83
Ascona 1600 S 4-drs.	'81
Ascona 1600 GL diesel 4-drs.	'85

Diverse goedkope inruilauto's. Peter Schunckstraat Heerlen. Tel. 045-412641. Geopend ma. t/m vr. van 9.00 tot 18.00 u. Zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur. Donderdag koopavond tot 21.00 uur.

Verkoopcentrum
Vencken

Autobedrijf Piet PLOUM biedt te koop aan, tegen goede garantie en hoge inruilprijzen: Audi 100 CS, 5 cyl., vele extra's, antracietmet., '83; Ford Sierra 2.0 GL, groenmet., '83; Seat Ibiza, 1e eig., wit, '85; MB 200 D, '85; Ford Sierra 1.8 GL, electr. ramen, sunroof, kl. wit, '85; Ford Sierra 2.0 Ghia, autom., blauwmet., '85; Ford Sierra 2.0 Laser, goudmet., '84; Ford Escort 1.3 L, kl. rood, '81; Ford Taunus 1.6 L autom., sedan, groenmet., '80; Opel Rekord 2.0 E, 4-drs., kl. rood, '81; Opel Senator 2.8 S, autom., '80; Opel Kadett 1.3 SR, apart mod., '82; Opel Kadett 1.2 N, wit, '80; Opel Kadett 1.3 S stationcar, kl. geel, '80; Opel Ascona 1.6 S, 4-drs., zilvermet., '83; Opel Manta GT, wit, '82; Opel Ascona 2.0 S, apart model, '80; Opel Ascona 2.0 GLX, grijsmet., '83; Fiat Ritmo 60 CL, apart mod., '83; Mitsubishi Galant 2.0 GLX, grijsmet., '83; Fiat Argenta 2000, met LPG, kl. blauw, '83; Fiat Panda 45, kl. zwart, '83; Nissan Sunny 1.3 GL, groenmet., '83; Citroën GSA Club, kl. groen, '82; Peugeot 305 GL, 1e eig., beige, '81; Toyota Celica 2000 XT Liftback, kl. rood, '80; Ford Fiesta 1.1 L, '79; Lada 2105, kl. wit, '83; Renault R15, kl. geel, '80; Toyota Carina 1.6, '79; Toyota Corolla 1.2, '80; Ford Taunus 1.6 L autom., kl. beige, '80; Ford Taunus 1600 LS autom., kl. blauw, '80; Ford Granada 2.0 XT Liftback, kl. rood, '76; Honda Accord 1.6, 4-drs., kl. blauw, '82; Opel Kadett Caravan, '78. Inruil en financiering in eigen werkplaats. Geopend van 9.00 tot 20.00 uur. Pr. Hendriklaan 32, Brunssum, tel. 045-251196.

VOLVO 740 GL automatic, bj. 1985, 1e eigenaar, kl. wit, diverse extra's, i.st.v.nw. Tel. 045-270999.

Uitlaat kapot?

dan snel naar snelservice Auto Sport, Schelsberg 175, Heerlen, 045-725507. Dealer van originele Romax uitlaten en alle topmerken schokbrekers. Ook 's zaterdags geopend van 10.00 tot 17.00 uur.

APK-keuringsstation

Automobielbedrijf LOVEN Heerlen B.V., Mazda-dealer, Palemigerboord 401, Heerlen. Tel. 045-72245. Wegens verkoopsucces van alle nieuwe Mazda-modellen bieden wij onderstaande inruilauto's te koop aan: Mazda 323 HB 1.3 '81 (3×); Mazda 323 HB 1.3 '82 met LPG; Mazda 323 HB 1.3 '82 5-drs.; Mazda 323 HB 1.1 '83; Mazda 323 HB 1.3 '85; Mazda 323 HB 1.3 '81 (2×); Mazda 323 HB 1.3 '83 (2×); Mazda 323 NB 1.5 '83; Mazda 323 NB 1.5 '83 (2×); Mazda 323 NB 1.5 GT '83; Mazda 323 NB 1.3 '85; Mazda 323 Estate 1.3 '85; Mazda 626 NB 2.0 diesel '87; Mazda 626 NB 2.0 diesel '84; Mazda 626 NB 1.6 '85; Mazda 626 NB 1.6 '83; Mazda 626 HB 1.6 '84; Mazda 626 HB 2.0 '82; Mazda 626 HB 2.0 I '86; Mazda 626 HB 2.0 '85; Mazda 626 HB 2.0 diesel '86; Mazda 626 HB 1.6 '85; Mazda 626 HB 2.0 '84; Mazda RX7 '84; Opel Corsa 1.2 TRS '84; Opel Kadett 12N '82; Opel Kadett 1.2 S '82; Opel Kadett 1.2 S '85; Opel Kadett car. '84; Opel Ascona 1.6 S '83; BMW 316 '85; BMW 320-6 '82; BMW 320-6 '81; Fiat Uno 55 S '85; Ford Sierra 1.6 '85 + LPG; Ford Sierra 1.8 '85; Ford Escort 1.1 '82; Ford Escort 1.6 '85; Ford Escort 1.3 '83; Ford Fiesta 1.1 '85; Honda Quintet 1.6 '83; Honda Accord 1.6 aut. '82; Mitsubishi Colt '82; Nissan Cherry 1.3 '82 '83 '84; Nissan Sunny 1.3 '82; Volvo 340 '83. Goedkopere inruilauto's: Honda Accord '80 f 3950,-; Honda Accord '78 f 2750,-; Mazda 323 aut. f 3950,-; Mazda 323 '78 f 1500,-; Mazda 323 '78 aut. f 2500,-; Mazda 323 '79 aut. f 2000,-; Mazda 323 '75 f 750,-; Mazda 626 '79 f 3500,-; Mazda 626 1.6 '81 f 3500,-; Mazda 626 2.0 '81 f 3950,-; Mitsubishi Lancer '78 f 2950,-. Eigen financiering en verzekering. APK-keuringsstation.

Garage J. COENEN ruimt op! Subaru 4 wd Pick Up, '85; Subaru Mini Jumbo, '84 + '86; Subaru Rex Turbo 4 wd, '85; Subaru E 10 4 wd, bus, '85; Subaru 1800 GL combi 4 wd, '87; Subaru Justy 1200 SL, '87; Ford Sierra 1600 L, 5-drs., '85; Honda Accord, '80, LPG; Mitsubishi Lancer GL, '83; Mitsubishi Colt GLX, '82; Nissan Micra SDX, '86, 2×; Opel Kadett 1600 SR, '82; Opel Kadett 1300 S Berlina, '80; Opel Manta Hatchback, '83; Suzuki SJ 410 Jeep, '84; Suzuki Swift, '84. Inruil en financ. mog. Erkend APK-keuringsbedrijf. Garage J. Coenen, Prinsenbaan 40, Koningsbosch, tel. 04743-1574.

Te k. RENAULT, type 18, GTS, bwj. '81, op gas, i.z.g.st., f 4350,-. Tel. 045-423781.

Te k. VW JETTA 1.6 CL mei 1986 4 + E 42.000 km, groenmet., radiocass., spoiler e.d. pr.n.o.t.k. Na 18.00 u. 04498-54321.

BMW

315	'82
316 2-drs., nw. mod.	'84
318	'78
320 2-drs., get. glas	'82
518 4-drs., get. glas	'83
518 4-drs. LPG get. gl.	'84

Diverse goedkope inruilauto's. Peter Schunckstraat Heerlen. Tel. 045-412641. Geopend ma. t/m vr. van 9.00 tot 18.00 u. Zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur. Donderdag koopavond tot 21.00 uur.

Verkoopcentrum
Vencken

Autobedrijf L. JANSSEN biedt te koop aan: 3 occasions tegen weggeefprijzen, waaronder wagens die bijna de kosten waard zijn: Opel Kadett, groenmet., '83; Opel Kadett '81; Opel Kadett 1200 3-drs. '84; Nissan Sunny 1300 CL '86; Volvo 343 '81; VW Golf, '79-'80; VW Golf diesel, '79-'80; Opel Rekord, '79; Opel Ascona diesel, '80-'81; Honda Civic, '80-'81; Fiat Sport 128, '80; Mitsubishi Galant, '80; Mazda 323 '79-'80; Mazda 626 '80; Fiat Ritmo, '80-'81; diverse Ford's Taunus, '78-'79-'80; Saab 99 GL, '79; Ford Capri 2.0 GL, '80; Peugeot 305 SR, '81; Ford Taunus 2.0 GL, '80; Ford Taunus 2.0 GL, automatic, nw.st., '81; Fiat Panda, '82; Ford Granada 2.0, '78; Ford Taunus Caravan, '79 en '80. Inruil en financ. mogelijk. Autobedrijf L. Janssen, Bosveldstraat 55, Kerkrade-Bleijerheide, tel. 045-457126.

OPGELET, wij betalen redelijke prijs voor uw sloop- en schadeauto's. Tel. 045-452292.

FORD D 09110, gesch. als verk./marktwagen, Kissel 42, Heerlen.

De hoogste prijs in Limburg bet. ik voor uw loopdefecte en SCHADEAUTO'S, bel nu 045-254081.

VW Passat

Passat LS	'78
Passat CL	'81
Passat Rimini	'84
Passat Rimini Diesel	'84
Passat 5-drs. kat. 1600 demo.	nov. '87

Diverse goedkope inruilauto's. Peter Schunckstraat Heerlen. Tel. 045-412641. Geopend ma. t/m vr. van 9.00 tot 18.00 u. Zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur. Donderdag koopavond tot 21.00 uur.

Verkoopcentrum
Vencken

Autohandel E. CUSTERS, Pr. Hendriklaan 63, Brunssum. Tel. 045-272719. Wij bieden u o.a. aan: BMW 324 Diesel, bj. '86, alle extra's, km-st. 56.600; Toyota Corolla DX 12-klepper, bj. '87, km-st. 5800, nieuwpr. 24.500,-, nu f 20.000,-; Opel Ascona 2 L, t. '81, lpg, f 4500,-; Opel Ascona, t. '80, f 3750,-; BMW 320, t. '77, f 3450,-; Simca 1501, t. '81, f 3200,-; Audi 80, t. '77, f 1700,-; Audi 100 5E, t. '80, f 3200,-; Citroën GS Club, t. '82, f 3200,-; Opel Ascona 2.0 Diesel, t. '81, sportw., f 3750,-; Volvo 244 DL Stationcar, lpg onderbouw, t. '76, f 2100,-; Simca 1100 Aut., t. '80, f 1900,-; Ford Escort, t. '82, f 1800,-; Simca 1308, t. '80, f 1600,-; Ford Escort Sport, t. '79, f 2400,-; Renault 4, t. '80, f 1900,-; Opel Ascona, t. '79, f 3250,-; Toyota Starlet, t. '79, f 2950,-; Fiat 127 1050 CL, '80, f 2200,-; 4× Lada, '79, '80, '81, '82, va. f 1400,-; Lada Stationcar, '80, f 1700,-; 3× Ford Taunus, v.a. f 1250,-; 2× Mitsubishi Galant, '79, '80, va. f 1800,-; Peugeot 305 GR, t. '79, f 1900,-; Alfa Sud, t. '79, f 1350,-; Lancia Betha HPE Coupé, '78, f 3900,-; Skoda, '81, f 2450,-; BMW 525 Autom., lpg, t. '76, f 1900,-; Toyota Landcruiser 6-cyl. Diesel, verl., t. '81, f 9700,-; Landrover, safari-uitv., bj. '70, f 3900,-. Div. goedkope inruilers, va. f 500,-. Alle auto's met recente apk. Inr., financ. mog. Geopend dag. va. 10.00 tot 18.00 uur, za. tot 17.00 uur.

BMW

316	'84 t/m '87
318 i 4-drs.	'84, '85
320 i	'83
323 i	'84
520 i	'84
525 i	'81, '84
732 i aut.	'83
628 CSi aut.	'83
635 CSi aut.	'84

Kera BV

Kerkradersteenweg 5, K'rade, tel. 045-452121.

Autobedrijf Frans VANHAUTEN, biedt aan: BMW 323i, Cabrio Baur, '83; Opel Kadett 1.5 Gsi Irmscher, '85; VW Golf GTD 5-drs., veel extra's, '85; Ford Sierra 1.6 Laser, 3-drs., '86; Opel Rekord 2.0, 4-drs., nw. model, '83; Ford Sierra 1.6 Laser, LPG, 5-drs., '85; VW Passat GLD diesel, nw. model, '85; Honda Accord sedan, '84; Honda Accord 1.6, LPG, '83; Ford Sierra 1.6 L, 4-drs., met. kofferbak, '85; Opel Kadett 1.6 S Sedan, '85; VW Golf 1.6 GTD, '85; Toyota Starlet 12 klepper, 3-drs., '85; Opel Kadett 1.6 S, wit, '84; Mazda 626 LX, 4-drs., dec. '83; Mitsubishi Colt 1500, '82; Mazda 323 1.5, 5-drs., '82; BMW 518, LPG, div. extra's, nw. model, '82; Skoda 120 GL, '82; BMW 728 autom., '78; Toyota Tercel, zilvermetallic, '82; Toyota Carina 2.0 GL '82; 2 CV6 Club, wit, '85; Renault 18 Turbo, metallic, '81; Honda Civic automatic, '80; Opel Kadett 1.2 S, '81; VW Golf 1.3 GL, 5-drs., '83; Toyota Tercel, 3-drs., '83; Datsun Cherry, '80; Opel Kadett 1.3 SR, '83; Opel Ascona 1.9 SR, LPG, '80; Mini Clubman stationcar, '79; Ford Taunus combi, 5-drs., '81; Datsun 120 G Ghia, '79. Ook diverse goedkope auto's in voorraad. Open: ma. t/m za. Heerlenerweg 18, Heerlen/Heerl. Tel. 045-723711.

Te k. HONDA Civic 1976, APK-keuring tot mrt. '88, klaar. Discrete en snelle financiering. Hoge prijs voor uw auto. Eigen werkplaats. Alle occasions 6 maanden garantie en APK-keuring afgeleverd. Autobedrijf Frans Vanhauten, hoek Kampveldersteenweg/Dorpsstraat, Kerkrade, tel. 045-454838.

FORD SIERRA 1800 Laser 3-drs. met schuifkanteldak '85; Ford Escort 1300 laser 3-drs. '84; Opel Kadett 1300 Berlina 3-drs. '83; Opel Kadett 1200 3-drs. '84; Nissan Cherry 1.3 '84; Volvo 343 DL '81; VW Golf 1300 CL '86; Volvo 340 GLS '84. Garantie, APK, inruil + financ. Autobedrijf P. Teneurs, Rotterdamstr. 98, Heerlen, tel. 045-721366 na 18.00 uur 045-312059.

Ford ESCORT 1300 L autom. APK bj. '78 f 1450,-, tel. 045-725884.

Opel ASCONA 1900 LPG '78, tel. 045-223541.

Wij betalen f 50,- tot f 15.000,- voor uw AUTO. Ook sloop. Tel. 045-423063.

VW PASSAT diesel bwj. '79, Opel Kadett bwj. '77. Volvo 244, op LPG, '77, DHZ-garage De Kissel, Kissel 42, Heerlen.

Te k. CW LT 40 D lang + hoog 1982 motor defect. Koolweg 11, Elsloo.

BMW 323 i bj. '78 met alle denkbare acc. zeer mooi, pr. f 6950,-. 04404-1571.

Te k. Ford ESCORT 3-drs. 1100, rood, apk tot 10-88 f 8450,-. Tel. 045-316129.

Te k. TALBOT Sunbeam 1.6 ti bj. '81 zwart, sunroof en sportvelgen f 3250,-. Tel. 724137.

RENAULT 14 TS '81 APK tot 1-89, i.z.g.st. pr. f 2950,-. 043-432011.

Te koop wegens omstandigheden HONDA Civic de Luxe automatic, bouwjaar 1980. Tel. 045-... na 18.00 uur tel.nr. 417872.

GOLF GTI, bwj. '79, APK 7-88, groenmet., ATS 15 inch velgen, f 7750,-, 045-440447.

Te k. Opel REKORD 2.0 E, bj. '79, tel. 045-270346.

Te k. Ford ESCORT 1.3, bj. '81, sportvelgen, i.z.g.st., APK-gek., f 4900,-, tel. 04490-18350.

Te k. Ford ESCORT 1100 bestel, APK tot dec. '88, bj. '79, met trekhaak, tel. 045-712462-1162.

Te k. Opel ASCONA 1600, bj. '76, APK gek. tot 2-1-'89, vr.pr. f 1350,-. Tel. 045-227987.

Te k. PORSCHE 924 i.z.g.st. bj. '78, div. extra's. Prijs n.o.t.k. Tel. 04492-5195.

AUTO LANDGRAAF biedt aan: Porsche 928 1981 wit 57.500,-; Mercedes 200 T 1985 beige 37.500,-; Mercedes 190 E met alle mog. acc. zwart 1985 47.500,-; BMW 520 I 1985 blauw 27.500,-; Daihatsu Taft Jeep 1983 rood 14.900,-; Ford Escort 1.3 Bravo 1983 groen 13.500,-; Ford Granada 2.0 1982 groen 9800,-; Ford Transitbus 1985 wit 18.900,-; Ford Granada 2.3 Station 1979 bruin 2900,-; Ford Escort XR 3-I 1985 wit 24.900,-; Honda Civic Luxe 1986 blauw 15.900,-; Lancia Beta Spider 1979 rood 14.500,-; Mazda 626 GLX Coupé 1985 zilver 20.500,-; Mazda 626 LX Hatchb. 2.0 1987 zilver 24.900,-; Mitsubishi Galant Turbo d 1986 rood 25.500,-; Nissan Bluebird diesel 1983 wit 12.500,-; Opel Ascona 1.9 S 1979 grijs 3250,-; Opel Senator 3.0 E 1981 goudmet. 14.900,-; Opel Manta GT/J 1982 grijs 13.800,-; Opel Rekord Berlina aut. 1985 groen 19.800,-; Opel Kadett 1.3 LS 1986 rood 19.800,-; Opel Ascona 1.6 S Hatchback 1981 groen 9500,-; Opel Kadett 1.3 SR 1981 wit 8900,-; Peugeot 505 GL 1983 blauw 12.900,-; Peugeot 504 Familiair 1981 rood 7950,-; Seat Ronda GLX 1.8 1986 blauw 15.900,-; Suzuki Bus 1000 1987 wit 11.500,-; Talbot Solara GLS 1984 bruin 10.900,-; Talbot 1510 SX 1982 grijs 6200,-; Toyota Corolla van diese. 1984 wit 8950,-; Toyota Corolla van dies. 1984 wit 8950,-; Toyota Celica ST 1984 zwart 15.900,-; Volvo 240 DL 1984 wit 18.950,-; Volvo 340 1980 groen 8950,-; Volvo 244 D6 1981 grijs 9900,-; Volvo 242 1979 beige 5750,-; VW Jetta C 1984 wit 9950,-; VW Jetta CL 1.8 1985 blauw 19.800,-; Fiat Ritmo 60 Luxe 1986 blauw 11.900,-; Toyota Celica Amerik. uitv. 1981 rood 9900,-.
Inruilers: Alfa Alfetta 2.0 1981 bruin 5900,-; Alfa Giulietta 1980 beige 4250,-; Chevrolet Malibu 1980 groen 2900,-; Citroën 2CV6 Club 1982 rood 4950,-; Citroën GS 1979 rood 1500,-; Honda Civic 1980 zilver 2900,-; Mazda 323 1978 zilver 1900,-; Renault 4 GTL 1982 blauw 3900,-; Renault 4 GTL 1979 geel 1950,-; Renault 4 GTL 1980 rood 2750,-; Peugeot 104 1978 groen 1750,-.
* keuze uit ± 80 occasions
* 12 mnd. garantie
* Hoge inruilprijzen
* Snelle discrete financiering
* Erkend Bovagbedrijf
* Garantie in eigen werkplaats
* Eigen Servicedienst
* Snel wisselende voorraad

Auto Landgraaf

Heerlerbaan 74-76, Heerlen. Tel. 045-424268
Dagelijks geopend van 9.30 - 18.00 uur.

Wij betalen f 400,- tot f 20.000,- voor uw AUTO, schade of defect geen bezwaar, ook sloop, 045-720200.

Te k. KADETT stationcar '80, 1.3 N, APK 12-'88, f 5.500,-. Tel. 045-724959.

T.k. VW SCIROCCO 1.6 TS '76, zilvermet., APK gek. tot 19-'88, pr. f 1900,-. Tel. na vr. 17.00 uur 045-412414.

FORD Escort 1.4 Bravo, 5-drs., kl. rood, splinternieuw 0 km, bwj. '88 f 3000,- ond. nw.prijs, inr. mog. tel. f 4000,- mog. 045-462331.

Te k. Opel KADETT, bj. '85, kleur grijs. Te bevr. Paalweg 12, Holtum. Na 18 u.

MERCEDES 200 D, i.g.st., 1975, pr. f 2900,-. Tel. 04490-54887.

Te koop LADA, bwj. '79, APK-gek., i.z.g.st. prijs f 750,-. 04490-51246.

TOYOTA Corolla, '82, kl. oranje, 4-drs., i.z.g.st., APK gek. tel. 04490-14109.

Te k. AUDI 100 CC, bwj. okt. '82, km.st. 89.000, kl. rood, i.z.g.st., vr.pr. f 18.000,-. Te bevr. Raadhuisstr. 15, Beek.

Auto Limburg

Nissan 300 ZX T-bar	'84
Mazda 626 Coupé 20	'86
Opel Senator 2.5i	'83
Volvo 240 „GL GL"	'84
BMW 520i 5-bak	'82
BMW 518 groenmet.	'82
BMW 316 groen	'82
Citroën CX 2.5 TRD	'84
Citroën CX 24 IE	'81
Citroën 2CV6	'83
GSA Pallas	'81
Datsun Sunny Coupé	'83
Datsun Cherry 1.3	'83
Ford Sierra 1.6 2×	'85-'86
Granada 2.0 T	'84
Fiësta Regata 70 ES	'85
Fiat Argenta 100	'85
Honda Prelude EX 2×	'85
Honda Prelude EX	'83
Honda Accord nw. mod.	'84
Mazda 626 HB	'84
Mazda 626 2.0	'84
Mazda 626 1.6	'82
Mazda 323 1.5 LX	'84
Toyota Celica	'87
Toyota Camry GL HB	'84
Toyota Carina II GL	'84
Mitsubishi Galant	'85
Mitsubishi Lancer D	'84
Opel Ascona 1-6 S 2×	'82
Opel Ascona 1.9 D	'82
Lada 2105 GL	'84
Renault 30 TX Inj.	'82
Renault 5 TL	'85
Talbot Solara	'81
Talbot Horizon	'80
Volvo 343 DL	'82
Volvo 340 DL	'80
VW Golf C diesel 2×	'82-'85
Zastava Yugo 45	'83

Mauritsweg 126, Stein, tel. 04490-38474.

Te k. 2 CV Club '84, wit, slechts 23.000 km, tel. 04490-39355.

Renault FUEGO GTL '81, kl. metalliegroen, als nieuw, f 6750,-, 04492-3234.

RENAULT 25 TD dec. '84, kl. met. blauw, 1e eig., i.st.v.nw., f 14.250,-, 04492-3234.

Opel KADETT 1.6 diesel 1984; Ford Escort 1.3 I '83 wit. Bruindstr. 53 Schaesberg, tel. 045-311912.

Te k. AUDI 80 ls, bouwjr. '77, APK gek. tot febr. '89 met trekhaak. Te bevr. 045-753658.

RENAULT 5 F-6 stationcar, geel kent., kl. blauw, APK 9-'88, bj. '82. Perfecte auto. Prijs f 2750,-. 045-229760 of 045-225246.

MAZDA 323 stationcar, kl. rood, bj. '82, grijs kent., trekh., radio, nwe. banden en uitl. APK 8-'88. Auto verkeert in nieuwstaat. Prijs f 4250,-. Tel. 045-229760 of 252246.

Te k. DAIHATSU Charade CS nw. type, 5-drs., 50.000 km gelopen, bj. '83 f 5800,-. 04450-2826.

Te k. FORD Escort XR 3i, dec. '87, 2000 km gelopen, nw. model, kl. rood. Tel. 045-217250.

T.k. VOLVO 340 Winner dec. '82, i.z.g.st. Pr. n.o.t.k. 04459-2267.

T.k. gevr. loop- en SLOOPAUTO'S. Betaal beslist de hoogste prijs. Sloop wordt gratis weggehaald. Tel. 045-453497.

FORD Fiesta de luxe t. '79, z. mooi, APK. Vr.pr. f 2650,-. 045-454087.

Te k. in st.v.nieuw CITROËN Axel trs 3 drs. 5-bak nw. model '86 kl. ivoorwit, duurste uitv. f 6750,-. inl. 043-254462.

Te k. MERCEDES 200 D, bouwj. 7-'84, kmst. 195.000; Opel Kadett 1.6 mrt. '84, km.st. 94.000, tel. 045-317692.

Inkoop goede auto's, contant geld. P. JOOSTEN, Schanserweg 3, tel. 043-634978.

Te k. RENAULT 20 lpg bouwj. '79, APK gek. f 1100,-, tel. 045-753015.

Te k. INNOCENTI 90L z.g.a.n. APK 12-'88 bouwj. '83, kleur rood, gev. 720 kg. km.st. 52000, vraagpr. f 2600,-, tel. 045-272998.

Te k. Opel MANTA 1900 GTE bouwj. '76, APK gek., spoilers en sportvelgen i.z.g.st., Molenveld 20, Nuth na 17 uur.

VRACHTWAGEN met aanhangwagen te k. APK gekeurd, t.e.a.b., tel. 045-456772.

Autobedrijf KLANKSTAD b.v. biedt aan: Fiat Panda 34 en 45 '81 t/m '86, div. uitv. Fiat Uno 45 S '86, div. uitv. Fiat Ritmo '83 t/m '85, div. uitv. Fiat Regata 100 S '85; Argenta 100 '83, Croma aut. '86; Peugeot 205 GT '85, Peugeot 205 GR '86, Opel Kadett '80, Renault 5 GTL '81, Volvo Winner '82, VW Jetta '83, Audi 100 cc 5 cyl. '83, VW Kever '71, Suzuki Alto '83, en diverse andere inruilers, 1 of 2 jaar garantie mogelijk, Bovag-garantie. Kaalheiderstenweg 185, Kerkrade, tel. 045-413916.

KERA occasions: R5 GTL-1985, R9 Louisiane '85, Ford Sierra 1.6 Laser 1985, Ford Sierra 2.3 GL '84, VW Jetta 1.6 1986; VW Jetta 1.6 D 1985. Kerkradersteenweg 5, Kerkrade, tel. 045-452121.

Te k. AUTO'S tegen betaalbare prijzen o.a.: Ford Fiesta Bravo '81 m. radio + sunr.; VW Golf C diesel '82, 5-drs., alle mog. opties; Peugeot 305 GR '81; Citroën Visa Super '81, Saab 900 '80, Peugeot 305 GR '80; BMW mod. 320 zonder '78; Suzuki Alto '82 i.nw.st.; Ford Fiesta 1100 L '82; Opel Kadett '80 zilverm '80; Audi 80 GLS t. '80; Ford Escort 1.1 L '80; VW Golf MX '79 zeer mooi. Alle auto's zijn gekeurd. Bernhardstr. 12, Munstergeleen (ook 's zondags geopend).

VOLVO 244 GL, bwj. '79, LPG, trekh. APK 12-'88, nw. bând. + uitl. winterb., i.z.g.st. v. ondern. Vr.pr. f 2500,-. Tel. 045-715418.

GOLF diesel bwj. 27-11-'79, model 80 bijz. goede motor, roestvrij f 3550,- m. APK, tel. 045-324668.

Te k. BMW 1502, bj. 1975, APK 10-'88, f 1150,-. Putgenstraat 51, Heerlen-Molenberg.

Te k. RENAULT Brake, bj. '78, i.z.g.st., APK tot '88, vr.pr. f 750,-. Unescoplantsoen 4, Brunssum, tel. 045-218346.

Occasions tegen weggeefprijzen. VW Golf diesel, '79, f 3750,-; MAZDA 323, 1977, f 900,-; Ford Taunus 1.6 L, '79 f 1400,-; Ford Capri, f 1200,-; Renault 5 TL, '79, f 1250,-; Mitsubishi Galant, f 1250,-; Citroën LNA, f 1350,-; Opel Kadett, '79, f 1750,-; Mercedes 250 automaat, '73, f 2500,-; Honda Civic, f 1000,-. Alle auto's met APK. De Keulen, Heerlen, tel. 045-... '80, Hoensbroek, tel. 045-212066.

Te k. LADA 1200 stationcar, 1980, km.st. 66.000, met trekhaak, APK-gek., tot 1989, techn. i.pr.st. Nazarethstraat 22, Heerlen, tel. 045-421040, na 18.30 uur.

Te k. TOYOTA Crown, 2200 diesel, bj. '81, nw. transmis., banden, uitlaat en accu. Haefheidestraat 26, Brunssum.

Te k. MERCEDES 190 E, bj. '84, aut., verlaagd, gebuitgebouwd, veel extra's, i.st.v.nw., vr.pr. f 34.750,-, inruil mog. Tel. 045-724468.

Te k. PORSCHE 928, 5-bak, geh. S-motor, 3-delige BBS-velgen, alle extra's, i.st.v.nw., vr.pr. f 36.500,-, inruil mog. Tel. 06-52127640.

MITSUBISHI Colt 1200 GL, bj. '81, blauwmet., APK tot juni '88, vr.pr. f 4950,-. Tel. 045-254547.

PEUGEOT 305 Familiale, benzine, bj. '81, APK gek. nov. '88, in prima staat. Prijs f 2000,-. Tel. 045-452913, b.g.g. 045-751689.

Te k. MITSUBISHI Galant bj. '80 f 1450,-. Torenstraat 20, Oirsbeek, tel. 04492-2935.

Te k. VRACHTWAGEN DAF 1900 Kipper 10 ton, bwj. 1980. Vr.pr. f 14000,-. Thull 30a, Schinnen, 04493-2935.

Te k. DAIHATSU Charade 5-drs., bwj. '85, wit, div. access., 27.000 km, inl. 045-422504.

Jurgen Autocentrum

Mercedes specialist

Nissan-dealer

Mercedes nieuw	
2× 230 CE Coupé	
3× 250 D	
250 D Aut.	
260 E Aut.	
190 E + Aut.	
190 D 2.5	
2× 190 D	

Mercedes gebruikt

260 E Aut., demo	
230 E Aut.	
250 D	
200 B	
190 D 2.5, demo	
190 D 2.5, bl.zwart	
2× 190 D, demo	
190 D	
300 D, bord. rood	
200 D	
190	
190 E	
230 CE Aut., type	
280 C Aut.	
500 SEL, type	

Nissan gebruikt:

2× 300 ZX	
Laurel 3.0 SGX, demo	
Laurel Diesel 2.8 SGL	
type	
Patrol Turbo D	
Sunny GTI 16 v.	
Nissan Sunny 1.5 GL 5-drs.	
Nissan Cherry 1.3 DX	
Nissan Micra SDX	
Nissan Micra DX	
Nissan Prairi	

Audi 100 CC Diesel
BMW 315
Fiat Ritmo 85 S
Ford Fiesta 1100 L
Ford Escort Cabrio
Mazda 323
Mitsubishi Pajero, lang
Mitsubishi Colt
Range Rover Van, lpg
Peugeot 505 GR
Renault 9
Renault 11 GTX
Talbot Solara 1.6 GL
Toyota Starlet 1.3 S
VW Jetta Diesel

Diverse goedkope inruilers tegen
handelaarsprijzen

Langheckweg 36-40, terr. Dentgenbach, Kerkrade. Tel. 045-452570. ... uw adres voor leasing, financiering, schade, taxatie en reparatie. APK-keuringsstation.

Te k. INNOCENTI 120, '81, APK-gek. ... 53.500 ... tel. 045-259130.

Te k. PEUGEOT 504 Break '77, APK tot ... nw. band. + ... tel. 043-47904...

Part. biedt aan nwe. ... Opel ASCONA 16S ... in st. van nw. 045-...

Te k. TRIUMPH TR ... bwj. '73, 6 cyl. ... i.z.g.st. Acaciastr. Brunssum.

Te k. GOLF type 79 ... APK tot 8-8-88 f 2250,- 045-752747.

Een veilig en comfortabel 1988 toegewenst met occasion van Kompier.

Saab

9000 turbo 16 nov.
9000 i aut. demo
9000 i 16
900 turbo 3-drs.
900 turbo 4-drs.
900 i 4-drs. demo
900 i 4-drs. 6
900 4-drs. + LPG
900 GLS 5-drs.
99 GL schuifdak
99 GL 4-drs.

Lancia

Thema 2.0 I.E
Ypsilon Fila
Delta
Prisma 1.3/1.6

Overig

VW Jetta 1.6 n.st.
VW Golf 1.6 + LPG
VW Passat 1e eig.
Volvo 340 DL mooi
Fiat Ritmo 60 ES
Peugeot 505 GR
Lada 2105 f 3900,-
Ford Escort 1.6 ...
Automobielbedrijf ...
pier, Akerstraat 150, Heerlen. Tel. 045-717755.

AUDI 100 GLS, type ... kleur groen ... APK. Vraagpr. f 1100,- 045-216998.

Te k. zeer mooie MAZDA 323 1300 Sedan 5 versn. ... ANWB gekeurd, ... Ford Escort ... dag te bezichtigen, ... hardstr. 12, Munstergeleen.

Automobielbedrijf Bert AREN Showroom Egelweg ... Palemig-Heerlen, tel. ... 1980 GL, 78; Peugeot 504 ... Caravan 1982 biedt aan: ... diesel '85; Renault 11 ... Fiat Panda 45 f 1450,-; ... Nissan Cherry ... san Cherry 1300 GL ... Ford Taunus Caravan f 10500,-; Ford Fiesta f 8500,-; Opel ... f 8500,-; Golf ... GL 81 5 drs. f 4500,- ... 80 GLE 80 alle extra's, schaderegeling.

Uitlaat- en remservice, nergens beter en goedkoper. Autobedrijf L. JANSSEN, Bosveldstraat 55, Kerkrade, tel. 045-457126.

Op één punt denken maatschappijen hetzelfde: maak er serieus werk van

De reisverzekering, veelal een kwestie van vertrouwen

Dikwijls is het zo, dat pas op het laatste moment wordt gedacht aan het afsluiten van een reisverzekering. Maar ook gebeurt dat helemáál niet. En als er dán iets gebeurt, is Leiden in last. Dat de ramp niet meer is te verzien, blijkt – zoals zo vaak – pas wanneer het te laat is.

...nig gezin komt bij het pakken de koffers tot de ontdekking dat nog geen gedegen reisverzekering is afgesloten, of er is überhaupt niet aan gedacht. Maar al te vaak wordt er dan in paniek gereageerd en nog gauw maar een instantverzekering afgesloten, of er wordt dat om toch maar iets af te hebben. Van enige voorlichting komt in zo'n geval natuurlijk niets terecht. Om maar te zwijgen over het goed lezen van de bekende kleine lettertjes'. Of er wordt gedacht: „Ons overkomt toch niets". Maar als het mis gaat, sta je wel met de handen in het haar, in Nederland of Spanje of nog verder weg. Je geld of andere belangrijke zaken zijn gestolen op het strand of uit je hotelkamer... Wat moet je doen? Waar of naar wie moet men in zo'n geval te gaan? Met al dit soort vragen zou de reiziger – vooraf – doorgenomen moeten hebben met zijn of haar eigen tussenpersoon, als je tenminste serieus werk maakt van de reisverzekering. En als het goed is kun je diegene, bij wie je verzekerd bent, dag en nacht bereiken wanneer vragen ontstaat over diefstal, medische hulp en wat dan aan de orde zijn.

AEGON

Inspelend op 'diefstal in het buitenland' zegt assurantie-expert C. Gijsel (van het gelijknamige kantoor te Heerlen): „De bereidheid van de politie laat in het buitenland nog maar al te vaak te wensen over. In Griekenland en Frankrijk functioneert het goed, maar in menig ander land is dit verschrikkelijk. En juist die aangifte bij de politie is van wezenlijk belang voor ons. De verzekerde die met een aangiftebiljet, al is het maar een papiertje van de hostess of hoteleigenaar, bij ons komt kan op correcte schade-afhandeling rekenen". Daar bedoelt hij mee: dat die aangifte door hun serieus bekeken wordt. Gijsel: „Wij kennen onze verzekerden en dat is erg belangrijk. Iemand die onvolledige aangifte doet of iets vergeten is, wordt uit hoofde van de vertrouwensrelatie tussen verzekerde en ons en de assurantie-experts en verzekeringsmaatschappij zeer zeker serieus genomen."

Schadeclaims

Ook uit de schadeclaims blijkt weer duidelijk dat de 'relatie' verzekerde – tussenpersoon van wezenlijk belang is. „Bij ons komt zo'n vijf procent, op het totaal aantal polissen aan schadegevallen binnen. Landelijk ligt dit aanzienlijk hoger. Door ons wordt een percentage tussen de 90 en 95% toegewezen. Over het restant zullen nadere gegevens of tekst en uitleg gegeven moeten worden. Tja, dan is er dus een niet geheel acceptabel verhaal of verbaal bij. En dit spitst zich dan meestal toe op de waarde van de beschadigde of verloren gegane goederen, danwel de wijze waarop en wanneer het geheel heeft plaatsgevonden."

Nergens anders variëren de prijzen zo als bij reisverzekeringen. Maar zoals altijd: (te) goedkoop is vaak duurkoop. Voorbeeld: *f* 3,25 per dag, per persoon. Geen weggeefprijs in deze branche, 'maar het is maar net wat je er voor over hebt', zegt Gijsel. 'Als er dan ook problemen zijn, weet je wel dat je goed zit.' Het kan ook voor de helft van die prijs, bij een andere maatschappij, maar 'hoe ziet de kwaliteit van de polis er dan uit?, zegt hij veelzeggend. 'Kijk, een stukje extra verzekering betekent extra veiligheid, en dat kost nu eenmaal iets meer. Ook speciale wensen van verzekerden zijn uit te voeren. Dan passen we de standaard-polisvoorwaarden aan.' Het woord polisvoorwaarden is gevallen.

Gijsel: „Polisvoorwaarden vóór de reis goed doornemen met de tussenpersoon, dat is zeer zeker geen luxe. De verzekerde weet dan waar hij of zij aan toe is, in het geval dat er iets gebeurt. Als tussenpersoon – namens Aegon, in ons geval – moeten we nu eenmaal altijd klaar staan voor onze klanten. En het gaat echt niet altijd alleen om geld. Wij fungeren ook soms 'ter geruststelling', dan zijn we eigenlijk veel meer dan alleen assurantie-tussenpersoon. We hebben voorbeelden te over. Zoals toen... belt een vrouw uit Hongarije op, paniek, want zij dacht dat haar man ginds een hartinfarct had gehad. De man had zich onder doktersbehandeling gesteld en de artsen veronderstelden een hartinfarct. Wij hebben ervoor gezorgd dat een Nederlandse arts contact opnam met de behandelende geneesheren in Hongarije en vanuit Nederland werd de familie toen gerust gesteld. Het zijn vaak kleine dingen, maar voor de betrokkene – in een ver en vreemd land – oh zo belangrijk. Ook dat hoort bij ons vak. Het is niet alleen maar even die 'verzekering sluiten'. Er komt een stukje begeleiding bij. Maar het staat of valt met een goede polis. Je kunt niet voor een kwartje op de eerste rij zitten. De feiten bewijzen dat trouwens ook'.

● *Assurantie-expert C. Gijsel, gefotografeerd bij een vakantie-achtige entourage, zegt: 'Het gaat bij een reisverzekering echt niet altijd alleen om geld'* Foto: DRIES LINSSEN

AMEV

Niet alleen Aegon geeft 'goede raad', ook de folders van concurrent AMEV melden dat het 'zeer belangrijk is een reisverzekering af te sluiten vóórdat men op vakantie gaat'. In die folder staan overigens vele wetenswaardigheden om de vakantie zo zorgeloos mogelijk te laten verlopen. Wist u bijvoorbeeld dat er op elk motorvoertuig en elke aanhangwagen die ons land verlaat een *NL-sticker* moet prijken?

Een reisverzekering krijgt u bij AMEV vanaf *f* 1,50 per persoon per dag. Wordt er vakantie gevierd in Nederland, dan bent u voor *f* 0,80 per persoon, per dag, al gedekt tegen ongemakken.

De wintersport-reisverzekering van deze maatschappij verzekert onder meer de ski's, skistokken en skischoenen. Of ze nu uw eigendom of gehuurd zijn, dat maakt in deze niet uit. Diefstal, uw bagage, ziektekosten en het niet doorgaan van de reis, al die risico's kunt u verzekeren op één polisblad met slechts één keer poliskosten.

Volgens de heer Westerweel, woordvoerder van AMEV, valt het allemaal wel mee met het afgeven van diefstalverklaringen in het buitenland. Het is vooral afhankelijk van het politiebureau waar je terecht komt. „Als het je niet bevalt op een bepaald bureau of je wordt niet goed opgevangen, dan ga je gewoon naar een ander bureau," zegt hij. Eén op de tien reispolissen, die bij de AMEV zijn afgesloten, meldt schade. Dit geldt voor de reispolis afgesloten door een gezin met maximaal zes personen (dus het doorsnee Nederlands gezin). Afgewezen wordt ongeveer vijf procent, meestal vanwege het feit dat e.e.a. niet onder de dekking valt. Bijvoorbeeld: de verteerkosten en consumpties als men autopech heeft, bij onzorgvuldig handelen met bagage, kostbaarheden die in de auto worden achtergelaten, terwijl ze in een kluis in het hotel hadden moeten liggen enz.

Over het aantal malversaties (knoeierijen) die door verzekerden worden gepleegd, zegt Westerweel: „Er is een toenemende tendens om malversaties tegen te gaan in onderzoek. Ik kan er geen zinnig woord over zeggen. Het is ook erg moeilijk hier een schatting over te doen. Het Bureau Centraal Informatie Systeem (CIS) houdt zich op dit moment hiermee bezig."

ELVIA

'Natuurlijk kan bijna iedereen best zèlf voor zijn vakantieverzekering zorgen, maar U kunt het ook overlaten aan de reisadviseur', zegt de heer A. Kenter van verzekeringsmaatschappij Elvia, met het hoofdkantoor in Amsterdam. Deze maatschappij doet o.a. rechtstreeks zaken met veel reisbureaus in ons land. 'Omdat', zegt Kenter 'de reisadviseur bij het boeken ook direct een annulerings-kostenverzekering sluit. Wij, Elvia, beschikken zelf over een hulpverleningscentrale die dag en nacht, zeven dagen per week, bereikbaar is om mensen te helpen.'

Dat mensen vaak beknibbelen op een reisverzekering is ook bij Elvia geen onbekend geluid. Kenter: 'Het afsluiten van een goede reis- en annuleringsverzekering kost geld, maar in verhouding tot de risico's, welke worden gedekt, de zekerheid die de verzekerde van zichzelf koopt, met dat in het achterhoofd zijn deze verzekeringen goedkoop. Je kunt ook stellen: zo'n verzekering valt gewoon onder het vakantiebudget'.

Bij de ANWB-Alarmcentrale weten ze wat stress betekent

Altijd ellende aanhoren maar toch kalm blijven

De ANWB-Alarmcentrale in Den Haag heeft 27 jaar ervaring inzake hulpverlening. Op allerlei fronten staat deze organisatie dag en nacht (24 uur en het gehele jaar) gereed om 'gestrande vakantiegangers' de helpende hand toe te steken.

...de hulp, die je van de Centrale ...angt niet zomaar gegeven ...dt, moge duidelijk zijn. Als eis ...de Alarmcentrale dat je: ...moet zijn van de ANWB ...het bezit moet zijn van een ...een Internationale Reis- en ...etbrief ...een gedegen reisverzekering ...hebben afgesloten. De ...WB-Alarmcentrale heeft con...en met ongeveer 40 reisverzeke...aatschappijen.

...was mevrouw Van Lennep die ...een klein kamertje in Den Haag ...Alarmcentrale in miniatuur ...begon. Dat kamertje werd al ...te klein. Men breidde de Cen...uit, met steeds meer telefoni...hulpverleners. Inmiddels zijn ...26 telefonische hulpverleners en ...technische specialisten in dienst ...de Centrale. In het 'medische ...zijn continu twee artsen en één ...ch-assistente aanwezig. Ze ...overigens niet in dienst van de ...centrale, maar van het Rode ...Ziekenhuis in Den Haag. Op ...manier werken er ook 2 psy...n voor deze Centrale. Er zijn ...e-lance verpleegsters beschik...die – erg belangrijk – altijd op...waar zijn. Zij kunnen steeds in...keld worden bij (bijvoor...een ongeval, ramp of bij de ...eiding van patiënten in het ...ig. Ook zijn er vijf chauffeurs ...st van de Alarmcentrale. Zij ...en de zorg voor de repatriëring ...auto's (het terugbrengen van ...o's naar het vaderland waar...bestuurder niet meer in staat ...t te doen). Dit zijn per jaar zo'n ...auto's. Er zijn echter nog meer ...onen betrokken bij de Centra...is er een reisbureau dat recht...boekingen kan doen bij de ...artmaatschappijen voor ...vluchten, om maar iets te noemen.

Steunpunten

De Alarmcentrale heeft in het buitenland de nodige 'steunpunten'. Vanuit de hieronder genoemde landen kunt U het beste deze steunpunten bellen, mocht U iets overkomen.

In Frankrijk is dat Lyon, in Spanje Barcelona, Benidorm en Torremolinos. Mendrisio is het steunpunt voor Zwitserland en Italië, Innsbruck voor Oostenrijk en Athene voor Griekenland.

In 1965 werd in Zwitserland het eerste steunpunt opgericht. Later volgden de anderen. Men spreekt er Nederlands en natuurlijk ook de taal van het land. De mensen die bij deze steunpunten werken zijn bekend met de plaatselijke omstandigheden. Het zijn veelal Nederlanders die woonachtig zijn in het buitenland en ooit al eens op de een of andere manier contact hebben gehad met de ANWB.

Oproepen

Tragisch is het, om bij thuiskomst van vakantie, te moeten vernemen dat een familielid ernstig ziek is of zelfs overleden is. Daarvoor biedt de ANWB, in samenwerking met de landelijke dagbladen, de *Wereldomroep* en het *ANP* de mogelijkheid om mensen te laten oproepen. Deze oproepen worden slechts gedaan indien een familielid in de eerste of tweede graad (d.w.z. ouders-grootouders-kinderen-klein kinderen van degene die opgeroepen wordt) ernstig ziek of overleden is. Bovendien moet de verblijfplaats van de opgeroepenen onbekend zijn. Er worden ongeveer 2000 oproepen per jaar geplaatst. Dit gebeurt overigens gratis. In 60% van de gevallen wordt de desbetreffende persoon bereikt en zorgt de ANWB-Alarmcentrale zonodig voor hulp. In 40% van de gevallen kan de centrale niets doen. Om de doodeenvoudige reden dat de opgeroepene niet te vinden is. Daaruit blijkt maar weer eens hoe belangrijk het is dat de vakantieganger regelmatig contact houdt met de thuisblijvers. En andersom – indien mogelijk – uiteraard óók.

Op het moment dat wij aanwezig zijn op de Alarmcentrale (begin december) is het erg rustig. Men draait niet met de volledige bezetting. Het 'hoogseizoen' begint een paar dagen voor Kerstmis. „Dan is het een drukte van belang en rinkelt de telefoon constant", vertelt Truus Romijn. Zij is ook diegene die ons de hele dag (voortreffelijk) begeleidt. „De steeds groter wordende behoefte bij de Nederlanders om op vakantie te gaan zorgt ervoor dat wij het hier drukker en drukker krijgen."

Zij 'zit' nu drie jaar op de Alarmcentrale in Den Haag en heeft daarvoor enkele jaren, tijdens het zomerseizoen, in Lyon gewerkt. De mensen die in Den Haag werken zijn overwegend jonge mannen en vrouwen, die hun boterham niet makkelijk verdienen. Het werk is zowel lichamelijk als geestelijk veeleisend. Snel en doeltreffend vele vakantiegangers in nood helpen en tòch rustig blijven, daar draait het om. Oftewel: ellende aanhoren en er niet al te emotioneel bij betrokken raken. Anders is het werk niet vol te houden. Maar ook onregelmatige diensten draaien, waaronder ook, om de zoveel tijd, een aantal nachtdiensten. Truus Romijn: „Als we een greep doen uit de vandaag binnengekomen telefoontjes zien we dat het hoofdzakelijk gaat om materiële schade, auto's die opgesleept moeten worden en dergelijke. Men heeft natuurlijk ook wel eens ruzie. Men zegt wel vaker dan één bericht binnen, waarvan we dan toch weer even stil worden. Een echtpaar dat overwintert in Spanje... en er is een familielid overleden". Truus boekt daarop meteen een vlucht en zorgt ervoor dat deze mensen zo snel mogelijk in Nederland arriveren, en dat ze vanaf Schiphol met de taxi naar hun familie worden gebracht.

„Heel anders is het als het hier hoogseizoen is. Het kan dan zelfs voorkomen dat je binnen anderhalf uur op Schiphol moet staan om mensen op hun vlucht te begeleiden."

Met nadruk zegt de heer Van Weyen, chef van de Alarmcentrale, er 'bij iedereen duidelijkheid moet zijn over wat de Internationale Reis-en Kredietbrief nu precies is'. Het is namelijk geen reisverzekering, het is een hulpdocument. Jammer genoeg komt het nog maar al te vaak voor, dat de vakantieganger denkt te kunnen volstaan met die IRK. Dat is dus niet zo, omdat er bij de hulp die gegeven wordt kosten kunnen ontstaan die niet door de IRK gedekt zijn. En daarom is het van groot belang dat er, naast de IRK, ook een reisverzekering wordt afgesloten.

● *De Jumbo-Camper maakte in de zomer van '87 al een tocht door Afrika, van noord naar zuid. Hier maken de passagiers kennis met de plaatselijke bevolking*

Alle uitersten komen aan bod tijdens Sahara-reis

Jumbo Camper, oftewel de bus met aanhangwagen

Onlangs presenteerde de firma OAD in Hoevelaken het programma voor de komende zomer. En voor de Jumbo Camper was die dag uiteraard weer extra belangstelling.

In de voorbije 62 jaar is OAD uitgegroeid van een regionaal lijndienstbedrijf tot een van de grootste reisorganisaties van Nederland. Ir. J. ter Haar, algemeen directeur, verklaart deze groei vanwege 'de goede organisatie, het enthousiasme van z'n 600 medewerkers en een goed oog voor nieuwe ontwikkelingen'. Eén van die nieuwe ontwikkelingen is de ingebruikname van de Jumbo Camper en, wat 1988 betreft, de eerste toer met de 'fietsvolgbus'.

De Jumbo-Camper is in feite een bus met aanhangwagen. Hij rijdt in IJsland, de Sahara, Turkije, Rusland en Amerika. Dit jaar komt de tweede OAD-camper gereed, want er is 'behoorlijke vraag naar dit soort bijzondere reizen. Hoezo, bijzonder?

De toerist gaat per vliegtuig naar (bijvoorbeeld) de Sahara; daar aangekomen verblijft hij ongeveer twintig dagen in de luxe Jumbo Camper. Natuurlijk is deze bus voorzien van het nodige gemak. Hij is 'gebouwd' voor 26 personen, en er vooral op gericht om naar verre bestemmingen te gaan en aldaar avontuurlijke reizen te maken.

Er is een keuken aan boord mét kok, 1- en 2-persoons slaapcabines, met airconditioning en verwarming; 3 toiletten, een voortent, 4 douches met warm en koud water en een wasmachine met droger. De meeste overnachtingen vinden plaats in de slaapcabines van de camper.

Goede gezondheid

Directeur Ter Haar zegt terecht dat het 'een echte uitdaging is om met deze Jumbo Camper een reis van uitersten te beleven'. Hij licht dat toe met één van 'zijn' reizen: in 26 dagen door Tunesië, Algerije, Niger, Burkina en Togo.

Deze onderneming, want dát is het, gaat door de Sahara met het steppeachtige landschap van de Sahel. Van blank-Afrika in het noorden naar zwart-Afrika in het zuiden. Je ziet er uitersten van welvaart en armoede. Je ziet zandduinen en grillig gevormde rotspartijen; de passagier maakt ook persoonlijk kennis met de huidige bewoners van de Sahara. Na het doorkruisen van deze Sahara volgt het land van de Niger, de grote rivier met z'n nijlpaarden. Het is een vakantie waarin de toerist zich niet moet laten afschrikken door een aantal ongemakken. Zoals daar zijn: grote klimaatverschillen. Overdag een temperatuur van 30 tot 40 graden celcius, 's nachts enkele graden onder nul. Dat is een 'gewoon' verschijnsel in de Sahara. Houdt U ook rekening met het feit dat U een sterk privacy prijs geeft. Men reist immers in groepsverband.

Het is zinvol om geïnteresseerden te wijzen op het feit dat de passagier over een goede gezondheid moet beschikken. Want de reis gaat maar al te vaak door een moeilijk begaanbaar gebied. Aan zowel het vervoer als de bemanning worden hoge eisen gesteld. De chauffeurs hebben een gedegen opleiding genoten. Zij hebben met name geleerd hoe je met mensen van uiteenlopend pluimage om moet gaan; zij zijn technisch geschoold, hebben uiteraard een EHBO-diploma op zak, hun talenkennis is goed en zij hebben een goede kennis van aardrijkskunde in hun bagage.

Van de deelnemers zèlf wordt tevens verwacht, dat ze bereid zijn een helpende hand uit te steken. Ter Haar: 'Indien nodig, natuurlijk. Maar wie ook dát nog voor lief neemt, gaat een onvergetelijke vakantie tegemoet.'

Fietsvolgbus

De komende zomer gaat OAD (voor de eerste keer) op 'stap' met de *fietsvolgbus*. In oktober verleden jaar is een groepje getrainde fietsers met deze bus naar de Pyreneeën vertrokken om er een proeftocht te maken, een trip die gemaakt wordt óp en met hun eigen fiets, een reis van 805 kilometer, in zeven fietsdagen, zes overnachtingen en één rustdag. Er wordt wel enige discipline verwacht van de deelnemers want uiteindelijk zit men zo'n 42½ uur op de fiets. Een van de deelnemers die aan de tocht deelnam (en deze ook voltooide), zei bij terugkeer: 'Het is een rit van afzien en persoonlijke overwinning. Zeven dagen lang'.

De fietsvolgbus rijdt op ongeveer een halve uur afstand van de fietsers en is aanwezig op het moment dat deze 'gevraagd' wordt. Ook voor afvallers – die het na enige tijd al voor gezien houden – is de bus stand-by. Deze bus fungeert derhalve als bagage-, bevoorradings-, verzorgings- en bezemwagen.

Het klinkt best leuk, reizen met de Jumbo Camper en de fietsvolgbus. Maar welk prijskaartje heeft OAD eraan gehangen? De hierboven genoemde Sahara-reis met de Jumbo Camper komt op zo'n kleine *f* 5000, voor 26 dagen. De tour met uw fiets door de Pyreneën kost ongeveer *f* 1000,-.

Vakantie Rekreatie

vakantie-bijlage zomer '88

Spanje

LASSCHE REIZEN

***Lassche** Reizen*
Ons zomerprogramma ligt voor u klaar.
Verkrijgbaar bij uw eigen ANVR-reisbureau of bel: 050-120999 136237

VILLAHOME - Algarve Portugal. Vliegreizen KLM lijndienst + eigen vervoer. Villa's, bungalows, app., hotel. Bel direct TCT 043-215566.

IBERBUS
rijdt dagelijks van en naar Spanje (57 bestemmingen). Nu ook in 25 uur naar Costa Blanca. Info (020) 241010, (010) 4130978

FIËSTA TOURS HOLLAND
Zomerprogramma 1988
LUXE TOURINGCAR- en AUTOREIZEN:
Verdien honderden guldens door snel te boeken.
Vraag gratis ons programma aan, met spoed!
FIËSTA TOURS HOLLAND
Tel. 045 - 32 22 22

Scandinavië

9000 VAKANTIEWONINGEN TE HUUR in Denemarken. Tel. 05975-1416.
Dansk Feriehus Bookingburo - Hoofdweg 99 - 9681 AC Midwolda.

Noorwegen:
Bij Heemstede rechtsaf.

Noorwegen zie je met Norske Turist Service.

NOORWEGEN
PER EIGEN AUTO EN VLIEGTUIG
* Fly Drive * Rondreizen per auto en bus * Fraaie Vakantiechalets * Hotelcheques * Vele Vakantiehotels en pensions * Campinghuttentocht * Fjordencruise. Progr. bij NOORWEGEN-SPECIALIST: **BBI NORDIC TOURS,** Vismarkt 30, Groningen. Tel. 050 - 12 83 18 / 18 02 46.

Frankrijk

Pyreneeen **Chateau Cazalères,** spec. gezinscamping **** Verhuur huisjes, zwemb., tennisb., manege, excursies en vele akt. 072-336850, na 18.00 uur.

Kamperen in de **Gascogne** - zon - rust - ruimte - ook caravans en huis te h. Folder: H. Ribbink, Pouy le Bon, 32320 Montesquiou, France, tel. 09-3362667210.

GERS, prachtig, nog onontdekt vak.gebied. Bij dorpje **AIGNAN** (75 km v. Pyren.) mooi gelegen schaduwr. **CAMPING** met o.a. region. keuken, terras, grillade, zwembad, 2 tennisbanen en recr. fietsroutes. 40 zeer ruime st.pl. **Inl.: 05109 - 16 17.**

STACARAVANS, APPARTEMENTEN, HUIZEN
t.h. in België, Duitsland, Frankrijk (ook in Bretagne), Zwitserland, Italië, Oostenrijk. Altijd m. zwemwater.
Vacansoleil SGR/ANVR - Esp 51-5691 NJ Son.
BEL 04990 - 7 46 77 (GRATIS BROCHURE)

KAMPEREN IS VRIJHEID...
Door te kamperen met compl.inger. bungalowtenten van ROAN COMFORT CAMP., die voor u klaar staan op de mooiste campings in Frankr.
Keurig voorbereid door ROAN COMFORT CAMP.
Gratis gebruik van fietsen, surfplanken, kano's en...
Vraag brochure aan:
Antw.nr. 666, 6950 VH Eerbeek. 08338-54249 / 51281
COMFORT LUXE SERVICE
ROAN COMFORT CAMP.

Gr. Brittannië/Ierland

IERLAND
25 JAAR IERLAND SPECIALIST
Vele vakantiemogelijkheden per vliegtuig en boot in uitgebreid programma. Inl.: **BBI SHAMROCK TOURS,** Vismarkt 30, Groningen. Tel. 050 - 12 83 18 / 18 02 46

Engeland

GREAT YARMOUTH bung. 4-6-pers. ƒ 195,– - ƒ 470,– p.w. aan rivier, leuke omg., zandstrand. Korting op bootreis Mij Zeeland, Norfolk Line, P&D Lines (Townsend-Thoresen). Inl. v. Wermeskerken, Brederostraat 51, 2951 TE Alblasserdam. 01859-13493.

Belgie

Stacaravans t.h. in de Ardennen en Ned. Limburg v.a. ƒ 200,– per week all-in. Inlichtingen 04459-1598.

RENT A TENT. Compleet inger. bungalowtenten op campings in Ardennen Luxemburg. Inl. 05765-1071 of postbus 19, 7370 AA Loenen.

Vakantiepark **FORELLENHOF** (Ardennen-Eifel bij St. Vith.) Hotel-appartementen + chalet t.h. visvijver-kinderspeelpl.-rest. Inl. 09-32 80 228214

Diversen/buitenland

Meer dan 400 huizen, appartementen, hotels en campings in geheel Hongarije. **MAGYAR TRAVEL,** postbus 11, 5109 ZG 's Gravenmoer. Tel. 01623-22194.

Poesta reiswinkel is uw specialist voor **HONGARIJE.** U kunt met onze Hongaarse agent tot 21 uur bellen. Tel.: 055-412114

VRAAG DIE FOLDER!!
Onze zomergidsen Hongarije 1988 zijn uit! Vraag bij ANWB, reisbureau of bel ons. Alle mogelijkheden. Autoreizen, bus- en vliegreizen. Vakantiehuizen, campings, hotels.
GéGé
Nieuwe Plein 11a - 6811 KN Arnhem
Tel. 085 - 43 50 50

Joegoslavië

JOEGOSLAVIË
INA TOURS
via uw reisbureau

Italië

Italsol
Een begrip aan het **GARDAMEER.** Te h. luxe app., villa's, bung., vak.hsjs. en camp.plts. a.h. meer. Eigen strand, zwemb., tennis, rest., bars, Ned. beh., sportgel. en excursiemogelijkh. etc. Inl. + gratis folder: Italsol, Bakenbergseweg 176, 6814 MR Arnhem. Tel. 085-420774.

Uitknippen en bewaren: aangeb. in **ITALIË** enkele boeren- vak.huizen m. land tussen ƒ 65.000.– en ƒ 300.000.–. Ook gezamenlijk te kopen door meerdere echtp. m. of zond. kind. Wij (ver)kopen, verhuren, beheren in uw opdracht uw vak.huis in Italë. 072-129113. Tev. te h. op schitt. camp. bung. etc.

Paul Crombag
pc
Reisburo
Vliegreis
Tunesië
8 dagen h.p.
met vertrek vanaf Brussel ƒ 595,-
REISBURO PAUL CROMBAG
Oranje Nassaustraat 45, Heerlen. Tel. 045-740000
Rijksweg Zuid 1D, Geleen. Tel. 04494-53355
Hoofdstraat 27, Kerkrade. Tel. 045-463636
Blondelstrasse 10 Aachen. Tel. 0241- 24646

Duitsland

Bungalow **ALLGAÜ** (Beieren). Winter (loipen-ski) + zomer t.h. Pasen nog vrij. Tel. 09-498320-273.

Family Camping Club
Een droomvakantie voor het hele gezin! Ga met onze luxe touringcars (of eigen auto) naar ons mooie, gezellige vakantiepark a.d. Moezel bij Cochem (Dtsl.). **Een schitterend inger. bungalowtent** met o.a. vloerbedekking, koelkast en elektrisch licht staat voor u klaar en de Ned. leiding zorgt ervoor dat uw vakantie onvergetelijk wordt. Ons rekr.progr. (zie folder) is uniek en de omgeving is een stukje paradijs op aarde. Veel zon! Natuurlijk hebben we een zwembad, fietsen en kano's. En dan onze prijzen! Ja, u leest het goed! **Hoogseizoen: 2 weken inclusief busreis ƒ 395,- pp., kind ƒ 315,-.** En voor eigenaars van caravan of tent zijn prachtige plaatsen m. elektr. en water. Ook pensions/vak.won. Bel direkt voor gratis inform. (ook 's av. + weekend) tel. 02502-8567.
Family Camping Club - Spieringweg 1047 - Zwaanshoek

Caravans/tenten/boten

Hij is er! De grijze SPRITE, wat is hij mooi! Bartels Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade, tel. 04492-1870. Kerstshow tot 9 januari, open van 10 tot 17 uur.

Voor CARAVELAIR caravans: Bartels Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade, tel. 04492-1870. Kerstshow tot 9 januari, open van 10 tot 17 u.

Te k. HOBBY A.D.X. 480, bj. '83, met voortent, rondzit, afz.kap, combi roll's, luxe wasruimte, sep. wand en alle toebehoren. Prestige-uitvoering. Prijs ƒ 10.250,-. Tel. 045-461669.

Per taxi! Waarom familie, vrienden of bekenden "lastig" vallen als u betaalbaar kunt reizen naar bijv. Schiphol met
Airport-travel-service
Op welk uur uw vliegtuig ook vertrekt, wij staan 24 uur per dag voor u klaar!
★ Geen overnachtingen ★ Geen risico van diefstal
★ Geen parkeergelden ★ Aan huis gehaald en/of gebracht
Vraag inl. bij uw reisburo of bel ons: **043-644747**
Wij hebben een stand op reizenfestival MECC Maastricht en reizenfestival Schouwburg Heerlen.

Kampeerders opgelet!
Nu profiteren
voortenten tot ƒ 500,– korting!
katoenen shelters vanaf ƒ 99,–
Skikleding 25% korting!
Tentenhuis Hans Stassar
Heisterberg 78 - Hoensbroek - 045-224200

'T WORDT WEER'N MOOIE OAD ZOMER

Oad REIZEN BUSREIZEN ZOMER-1988
Oad REIZEN VLIEGREIZEN ZOMER-1988
Oad REIZEN BOOTREIZEN RIVIERCRUISES 1988
'T IS PAS ECHT VAKANTIE MET OAD REIZEN

Oad reizen brengt weer veel nieuws onder de zon. Naast de vertrouwde bus en boot, kunt u nu ook per vliegtuig. Maar liefst negen dikke Oad-reisgidsen staan bol van de fijne vakanties. Voorop de extra royale gids "busreizen zomer 1988", met excursie- en rondreizen.

Nieuw is de gids "vliegreizen zomer 1988" naar zonnige bestemmingen in Spanje, Portugal, Griekenland en Marokko. En dan nog 7 gidsen met tal van andere vakanties. Kortom, keus genoeg bij Oad. Zorg dat u ze in huis krijgt. Dan wordt het ook voor u een mooie Oad zomer.

Oad REIZEN

'T IS PAS ECHT VAKANTIE MET OAD REIZEN!

ABC REIZEN

Met ABC-reizen zit je altijd goed

Onze nieuwe zomerfolder is verschenen!

Alle bekende **Spaanse bestemmingen** per luxe touringcar (óók in **Royal Class**), bus- en vliegreizen naar **Lourdes** en busreizen naar **Joegoslavië**. Wij maken van 1988 'n onvergetelijk reisjaar.

Onze zomerfolder is verkrijgbaar bij de onderstaande limburgse reisburo's:

Heerlen:
Reisburo **Paul Crombag, Vroom& Dreesmann, Van der Biesen, Van de Burgt, Mosa, ANWB.**
Kerkrade:
Reisburo **Paul Crombag, Van der Biesen.**
Geleen:
Reisburo **Paul Crombag, Van der Biesen.**
Maastricht:
Reisburo Jules Verne, Nicolai, Siam, Vroom & Dreesmann, ABN, ANWB, Maestricht.
Sittard:
Vroom & Dreesmann, Mosa.
Roermond:
Reisburo **Plaisier, Vroom & Dreesmann, Mosa.**
Weert:
Reisburo **Paulissen-Weegels.**

Tunesië is weer helemaal terug in de strijd om de gunst van de vakantieganger uit Europa. De cijfers van het afgelopen jaar liegen er niet om. De toeloop van toeristen (met als koplopers Fransen, Engelsen, Duitsers en Scandinaviërs) steeg met maar liefst 30%. Hotels in alle toeristenplaatsen hadden te maken met volledige bezetting en niet zelden waren er problemen met overboekingen omdat men niet gerekend had op deze enorme stijging. Duidelijk aanwijsbare reden voor deze plotselinge belangstelling vanuit de Europese markt is op de eerste plaats de devaluatie met niet minder dan 28% van de dinar. Betaalde men enige jaren geleden nog rond vier gulden voor een dinar, nu is de koers ongeveer ƒ 2,50. Hierdoor werd het mogelijk om voor relatief weinig geld één, twee of zelfs drie weken vakantie te vieren in dit met zoveel verschillende landschappen gezegende land. Toen Tunesië, na in 1957 onafhankelijk te zijn geworden, in 1960 de markt opging en zich aanprees als vakantieland was men er in feite niet klaar voor. Een leerproces van ruim 25 jaar heeft echter vruchten afgeworpen.

TUNESIË: toerisme tussen strand en Sahel

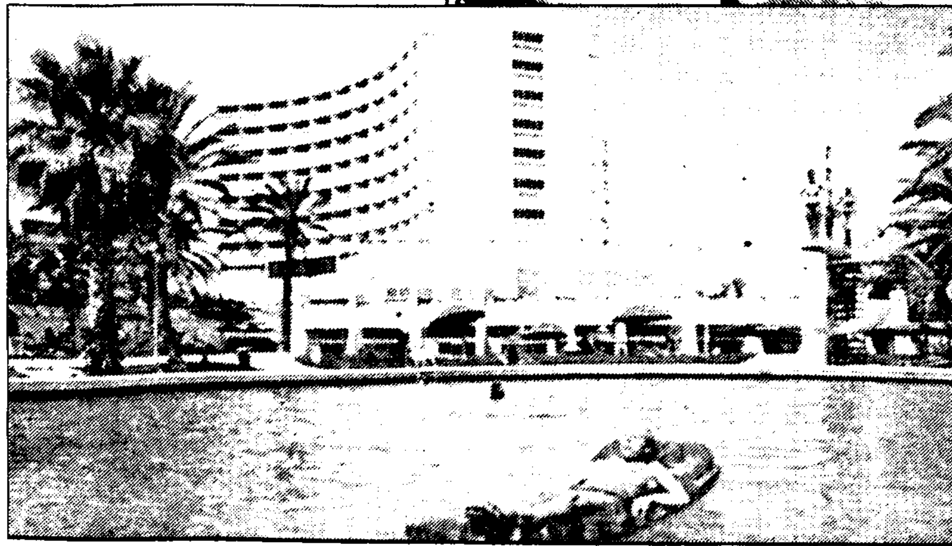
● Bloeiende straathandel, waar de toerist slechts zelden komt

In de huidige, toonaangevende, toeristenplaatsen - Hammamet, Sousse, Monastir en Djerba - staan riante hotels die samen over zo'n 100.000 bedden beschikken. Uiteraard zijn de meesten van hen gelegen aan witte zandstranden. Doordat het klimaat - met in december en januari zelfs nog temperaturen van rond 15°C - zo gunstig is, kan men in Tunesië vrijwel het hele jaar door terecht om vakantie te vieren. De maanden juli en augustus zijn met temperaturen van ongeveer 35°C de warmste van het jaar en alleen aan te bevelen voor de echte strandfreak. Behalve zonnen en nog veel meer zwemmen is het dan veel te warm om iets te ondernemen. Excursies kunnen alleen in de vroege ochtenduren plaatsvinden - anders loopt men de kans de touringcar uit te zwemmen. Zeker in de zomermaanden is het raadzaam hotels of appartementen te boeken met airconditioned kamers. De luxe vier-sterren hotels, gezien de devaluatie altijd nog betaalbaar, hebben alles in huis. Letterlijk en figuurlijk. In principe hoef je als gast van een dergelijk hotel je verblijfplaats niet te verlaten. Winkeltjes, kapper, theehuis, bars, discotheek, tennisbanen, tv-kamer, bistro, binnen-en buitenbad, pizzeria en het nodige amusement in de avonduren zijn aanwezig en zorgen ervoor dat de gast zich niet verveelt. De maaltijden zijn een feest op zich. In deze paleizen, architectonische hoogstandjes waarin véél marmer is verwerkt, bestaat de keuze uit soms wel 14 (!) gerechten, waar altijd wel enkele Tunesische specialiteiten tussenzitten, maar die doorgaans gericht zijn op de Europese keuken.

Niet zelden zal echter het verschil tussen hotels, welke als twee- of drie-sterren hotels in de folder worden aangeprezen, onwaarschijnlijk groot zijn. Heeft een hotel bij de ingebruikname eenmaal een bepaalde kwalificatie verworven, dan wordt daar vrijwel nooit controle op uitgeoefend. Zo kan het gebeuren dat U voor hetzelfde bedrag in een naburig hotel met eenzelfde of zelfs een kleiner aantal sterren aanzienlijk rianter en verzorgder woont dan in het door U uitgezochte hotel. Zorgvuldige voorlichting door uw reisbureau is bij uw keuze zeker gewenst.

Bezienswaardigheden

De kaart leert ons dat het toerisme zich voornamelijk afspeelt op een smalle strook in het noordoosten, met uitzondering van het zuidelijker gelegen eiland Djerba. Langs de oostkust van Tunesië, vanaf de Golf van Hammamet, strekt zich een gebied uit met de grond die oker en rood van kleur is. Een lange rij piepkleine baaien, tot aan de Golf van Gabès. Met daarachter weer eindeloze rijen olijfbomen, de belangrijkste natuurlijke rijkdom van Tunesië.

● *Luxe hotels, vaak direct aan zee en vooral: voorzien van alle comfort*

Voordat het land door de Arabieren werd veroverd stond het nadrukkelijk onder invloed van de Romeinen. Deze leefden immers op relatief korte afstand (Sicilië ligt op slechts 140 km). Zij hielden Carthago, destijds na Rome de grootste stad, nauwgezet in de gaten. Totdat uiteindelijk toch werd besloten om tot verwoesting van deze 'concurrent' over te gaan.

Deze Romeinse invloeden zijn tot op de dag van vandaag duidelijk aanwezig. Carthago, Dougga, Nabeul, Sousse en El Jem zijn slechts enkele van de vele plaatsen waar u uw hart kunt ophalen aan de restanten uit de Romeinse tijd.

Kairouan, de heilige stad waar de eerste moskee van Mohammedaans Afrika werd neergezet, herinneren de soukhs en de Zaouias van de Heilige Gezellen van de Profeet op elke straathoek aan de nadrukkelijke aanwezigheid van de Islam. De hoofdstad Tunis, met haar anderhalf miljoen inwoners, is alleen al vanwege de aanwezigheid van het prachtige Brado-museum een bezoek waard. In dit museum vindt u de grootste verzameling Romeinse mozaïeken ter wereld. In Tunis bevindt zich ook de grootste Medina (ommuurde oude stad) van Tunesië. Kooplieden van allerlei pluimage bieden hun waren aan. En hoe! 'Echt' zilveren armbanden, kaftans, lederwaren, houtsnijwerk, kippen en zelfs kalfskoppen worden aangeprezen. Toeristen worden constant, met een niet aflatende opdringerigheid, gevraagd om te kopen. Het 'kijken niet kopen' en 'allemachtig prachtig' klinkt in alle talen, waarbij de verkopers een onbegrijpelijk goede neus hebben om de passerende toerist in zijn eigen taal aan te spreken!

Vaak blijft het echter niet bij aanprijzen, maar wordt men min of meer de 'winkel' binnengeduwd. Maar ook hier geldt: alles went. Na een paar bezoeken aan de Médina heeft iedereen zo zijn eigen manier om de kooplui duidelijk te maken dat men niets wènst te kopen.....

Avonturiers kunnen tijdens hun vakantie in Tunesië ook hun hart ophalen. Vanuit vrijwel alle vakantieplaatsen worden safaritochten georganiseerd. Deze variëren van korte ééndagsexcursies, waarbij men uren in de bus zit, tot driedaagse safari's per landrover. Onder primitieve omstandigheden (maar dat hoort er tenslotte bij) rijdt men in een gezelschap van zo'n acht personen per landrover de woestijn in. „Dàt is pas echt een stukje Afrika proeven", zeggen de liefhebbers. En de zonsopgang in de woestijn schijnt een onvergetelijke ervaring te zijn. Tijdens zo'n tocht bezoekt men verschillende oases, men berijdt een kameel en wordt geconfronteerd met de holbewoners in Matmata.

Wilt U, behalve een strandvakantie, ook de gelegenheid te baat nemen Tunesië beter te leren kennen, dan zijn er allerlei mogelijkheden op het gebied van rondreizen, voorafgaande of aansluitend aan uw verblijf in een hotel.

Bevolking

Kennismaken met het land betekent ook kennismaken met een gedeelte van de ruim 7 miljoen inwoners. Logerend in een hotel of appartement merkt U dat het bedienend personeel U correct behandelt en service-bereid is. Zeker in de betere hotels spreekt men, naast de voertaal Frans, ook nog één of twee Europese talen.

Als Europeaan - doorgaans afkomstig uit een 'rijk' land - zult U echter ook geconfronteerd worden met de armoede en soberheid die er heersen buiten die smalle strook waar het toerisme floreert. De dorpen zullen zeker niet in aanmerking komen voor een prijs in het kader van een 'schoonste-dorp-wedstrijd'. Met de dorpelingen, waarvan het grootste gedeelte der vrouwen nog steeds gesluierd rondloopt en de mannen altijd te vinden zijn op de talrijke terrasjes voor de thee- en koffiehuizen, krijgt u nauwelijks contact. Indien u in een airconditioned touringcar, met verstelbare stoelen, op weg bent naar één of andere bezienswaardigheid, genietend van de talrijke citrusplantages, olijfbomen, mimosa en jasmijn, zult u VANAF uw zitplaats kennismaken met de andere kant van de medaille: mannen en vrouwen, gekleed in lompen, rijdend op ezels of kamelen, lopend op blote voeten en altijd wel sjouwend met hun schamele bezittingen en kroost. Het is een vreemde gewaarwording westerse reclame-uitingen van *Fanta* en *Coca Cola* te zien op bouwvallige krotten, om van de slogan van *Diners Club* 'Payez avec élégance' maar niet te spreken.

Tunesië 1988: honderdduizend bedden wachten ook dit jaar op de Europese toerist, samen met een nieuwe president, Zine Al-Abadine Ben Ali, die duidelijk van plan is zijn land op toeristisch gebied nog een opwaardering te geven. Nu al gaf hij toestemming om in de belangrijkste plaatsen het aantal hotels uit te breiden. De Europeaan heeft er een nieuwe - betaalbare - vakantiebestemming bij. Het waarderingscijfer, in vergelijking met andere vakantielanden, kan pas gegeven worden na een persoonlijke kennismaking met het gebied tussen strand en Sahel.

Zeilen, surfen, vissen en fietsen in Noord-Denemarken

Limfjord geschikt voor actieve vakantiegangers én rustzoekers

De uitspraak dat Denemarken zoveel op Nederland zou lijken, wordt gewoonlijk geventileerd door mensen, die er niet geweest zijn. Men verwacht een landschap dat op het onze lijkt, omdat Denemarken vlak heet te zijn, maar in de praktijk pakt dat anders uit. Grote delen van het land zijn heuvelachtig, hoewel nergens de 170 meter hoogte wordt overtroffen. Maar ook in de nòg lager gelegen gebieden blijft het land meestal golvend. De invloed van de zee en de zeearmen is erg groot op zowel landschap als klimaat. Overal in Denemarken zit je op korte afstand van de Noordzee, het Skagerrak, het Kattegat, de Oostzee, of een van de vele zeestraten en zeeëngten, die het land diep insnijden. Het noorden van het vasteland van Denemarken, Jutland of op zijn Deens Jylland geheten, wordt doorsneden door de Limfjord, een zeer afwisselende, bochtige zeearm, omgeven door steile oevers. De fjord is soms maar enkele kilometers breed. Op andere punten is de tegenoverliggende oever niet te zien. Door zijn ligging in het dunbevolkte Jutland is het Limfjord met een lengte van 180 kilometer en zijn omgeving een ideaal gebied voor mensen die rust zoeken, maar ook voor mensen die van een actieve, sportieve vakantie houden.
Wij hadden via het verhuurbureau (Utlejningsbureauet) in Struer, aan de zuidwestkant van de Limfjord een huisje gehuurd in het recreatiegebied Toftum Bjerge, pal aan de fjord bij het dorpje Humlum. Dat houten huisje, ingericht voor zes personen, kostte ongeveer 500 gulden per week en lag midden in een bebost gebied. Als 'eigen' tuin hadden we een goede duizend vierkante meter grond ter beschikking. Vanaf deze plek reisden we kris-kras rond de fjord en door Noord- en Midden-Jutland.

Het dunbevolkte schiereiland Jutland, het grootste deel van Denemarken, wordt omarmd door de Noordzee en het Kattegat. Van de Duitse grens in het zuiden bij Flensburg tot aan Skagen in het uiterste noorden is de afstand vierhonderd kilometer. Het is een gebied met zeer gevarieerde landschappen. De Noordzeekust is boeiend. De kilometerslange zandstranden met duinen en helmgras maken de kust tot een voortreffelijk strand- en recreatiegebied. Je hoort de sterke branding nog in de kilometers landinwaarts gelegen heidegebieden. Natuurliefhebbers van heinde en verre kunnen hier genieten van een rijk vogelleven en kronkelende riviertjes. Met heidebedekte heuvels strekken zich uit aan beide zijden van de Limfjord, in het noorden van Jutland. De fjord is een genot voor zeilers. Hij bevat een aantal bewoonde eilandjes en eilanden, waarvan Mørs het grootste is. Aan de oevers liggen allerlei stadjes en vissersdorpjes met lage huisjes en smalle straatjes, die een sfeer van gastvrijheid ademen.

Oudste Denen

De geschiedenis van Denemarken gaat tot ongeveer 10.000 jaar geleden terug. Graven, archeologische vondsten en opgravingen geven aanwijzingen over de manier waarop de eerste bewoners in die tijd leefden. Het waren mensen, die zich vooral langs de kusten en de meren en rivieren vestigden als jagers en vissers. 's Werelds oudste koninkrijk bezit tal van grote en kleine historische bezienswaardigheden. Aan de noordkant van de Limfjord, op de zogenaamde Ydby Hede zijn tientallen grafheuvels te zien uit de brons- en ijzertijd. Iets noordelijker ligt Lundehoj, een van de grootste langgraven van Denemarken. Dit graf, dat op particuliere grond ligt, enkele kilometers achter een boerderij, is ook te bezichtigen. Iets avontuurlijks heeft dat wel. Je krijgt als bezoeker bij de boerderij na betaling van enkele kronen een sleutel en een kaars mee en je kunt dan doorrijden naar het graf. Je moet zelf het hek openen en dan kun je de tientallen eeuwen oude grafheuvel in. De enige verlichting is het walmende kaarsje in je hand, dat spookachtig flakkert tegen de vochtige keien. Het lijkt of je duizenden jaren in de tijd reist, terug naar een grimmige beschaving.

● *De Limfjord in Noord-Jutland. De fjord heeft steile oevers, maar ook fijne zandstranden en is bijzonder geschikt voor alle soorten watersport*

Een bezoek meer dan waard is ook het openluchtmuseum Hjerl Hede, op een beschermd heidegebied van 1200 ha aan de Flynderso bij Sevel, op de route van Struer naar Skive. Het museum omvat ongeveer 40 herbouwde bouwwerken, zoals Denemarkens oudste boerderij uit het stenen tijdperk, een kerk, een molen, een school en enkele oude werkplaatsen. In de maand juli wordt de nederzetting uit het stenen tijdperk bewoond, waardoor het leven in Denemarken van zo'n vijfduizend jaar geleden aanschouwelijk wordt gemaakt. In een aantal werkplaatsen worden in die periode ook oude ambachten beoefend. Het museum is in de zomermaanden geopend van 9 tot 17 uur.

Natuurlijk zijn er in Noord-Jutland ook overblijfselen uit de tijd van de Vikingen te vinden. Bij het stadje Hobro, aan het Mariager Fjord, op de route van Århus naar Ålborg, liggen de resten van de Vikingburcht Fyrkat, een zogenaamde ringburcht uit het jaar 1000. Er is onder meer een houten Vikinghuis nagebouwd en opnieuw ingericht. De ringburcht is uitgegraven. De vondsten zijn ondergebracht in het museum van Hobro.

Havenstad

De grootste stad van Noord-Jutland is de havenstad Ålborg, die ook aan de Limfjord ligt. Met 150.000 inwoners is het geen bijzonder grote stad, hoewel je dat wel denkt als je een tijdlang in het dunbevolkte Jutland hebt doorgebracht. De stad bezit prachtige oude gebouwen en andere bezienswaardigheden, waarbij de zeehaven beslist niet mag worden overgeslagen. Zeer fraai is het Ålborghus, gebouwd omstreeks 1539. Van de oorspronkelijke drie vleugels is alleen de noordelijke vleugel en de vestingmuur bewaard gebleven. Het gebouw doet tegenwoordig dienst als regionaal regeringsgebouw. Een prachtig straatje is de Jomfru Ane Gade, met schitterende oude huisjes, waarvan er nogal wat als restaurant in gebruik zijn. Ålborg beschikt ook over een pretpark, Tivoliland, met prachtige bloemperken. Ook de omgeving van de stad is de moeite waard. In noordelijke richting over de Limfjord, door het noordelijk stadsdeel Norresundby, ligt Lindholm Hoje, Noord-Europa's grootste begraafplaats uit de Vikingentijd, daterend van omstreeks het jaar 1000. Er liggen 682 graven. Ook zijn er sporen te zien van bebouwing en van landbouw. Ongeveer dertig kilometer ten noordwesten van Ålborg ligt het bijzonder aantrekkelijke strand van Blokhus en dertig kilometer ten zuiden van Ålborg ligt het Rold Skov, het grootste bos van Denemarken.

Watersport

Sport op en rond het water speelt in Denemarken natuurlijk een grote rol. Iedereen kan er een boot huren naar zijn smaak. Als je geen ervaren zeeman bent, kun je uitvaren in een gehuurde motorboot, of in een motorjacht met een schipper aan boord. Wie ervaring heeft vindt rijke mogelijkheden om een zeilboot, motorboot of zeiljacht te huren. De schepen zijn overal in het land op weekbasis te huren. Ze zijn uitgerust met de noodzakelijke veiligheids- en navigatie-apparatuur. Ook spullen die nodig zijn voor het windsurfen zijn in vrijwel iedere plaats te huur. Steeds meer mensen ontdekken dat de Deense wateren zeer geschikt zijn voor deze manier van vrije-tijdsbeoefening. Voor fietsers is Denemarken vrijwel ideaal, hoewel weer- en wind de vreugde kunnen bederven. Normaal gesproken zijn de zomers in Denemarken iets warmer en zonniger dan in ons land, maar in augustus van het vorig jaar was dat beslist niet het geval. Met al dat water is het fjordgebied uiteraard zeer geschikt voor vissers. Het visrecht in meren en rivieren is bijna altijd in particuliere handen, maar als regel wordt het verpacht aan plaatselijke sportverenigingen, die visakten uitgeven. Een visakte voor rivieren en meren kost twintig tot veertig Deense kronen per dag (tussen de zes en twaalf gulden) en tussen de 75 en 100 kronen per week (een kleine dertig gulden). In tal van Deense havens liggen vissersboten, die in het seizoen tegen een redelijk bedrag sportvissers meenemen.

De prijzen in Denemarken liggen gemiddeld zo'n dertig tot veertig procent hoger dan in ons land. Sterke drank is erg duur, en voor de echte liefhebber verdient het aanbeveling een voorraadje uit Nederland mee te nemen. Grote hotels zijn behoorlijk prijzig, de kleinere herbergen, de *kro's*, zijn veel goedkoper. De kro's nemen in Denemarken een heel speciale plaats in. Sommige zijn al heel oud, andere splinternieuw. Vele hebben een grote naam bij fijnproevers, andere hebben vooral een functie voor de dorpsbewoners.

De Denen zijn een vriendelijk, rustig en behulpzaam volk. Je kunt er vrijwel overal met Engels terecht, en ook Duits wordt over het algemeen goed verstaan, hoewel het in Denemarken geen geliefde taal is.
Als je in Denemarken bent is het verstandig contact op te nemen met het plaatselijke VVV-kantoor. Daar weet men precies wat er te doen is. Je vindt de kantoren in de grote steden, maar ook in de meeste kleine. Voor meer informatie: Deens Verkeersbureau, Piet Heinstraat 3, 2518 CB Den Haag, telefoonnummer 070-646858.

peter stiekema

Arke Reizen: van regionaal bedrijfje tot internationaal imperium

Ferry Fransen: 'De klant wordt keizer'

Van administratief hulpje tot algemeen directeur. Van simpel bedrijfje tot imperium. Elf woorden. Telegramstijl. Ofwel, de carrière van Ferry Fransen in een notedopje. Een aimabele, vitale, snel denkende en beslissende man. Hij staat aan het hoofd nu van een internationale reisorganisatie: Arke Reizen. Een naam als een standbeeld. Die vertrouwen wekt en schept. Voor in Nederland uitgaande en inkomende vakantiegangers, toeristen, reizigers. Arke Reizen is een 'stukje wereld' in Enschede. Daar in het Overijsselse is het begonnen. In 1934. Twee ondernemende jongelui, Jan ten Barge en Frits Arke, startten een reisbureautje onder de naam Twenthe. Tien jaren later diende voor de administratieve kracht, Hennie Agterhuis, een vervanger te worden gevonden. De keuze viel op Ferry Fransen. De omzet van het bedrijfje werd toen in getallen met amper drie nullen uitgedrukt. In het pas afgelopen jaar haalde Arke Reizen een omzet van bijna een half miljard. Achter die explosieve stijging waart de slagvaardigheid van nu negenenvijftig jaar 'jonge' Ferry Fransen.

Nog zie ik me zelf voor het eerst de houten met golfplaten versierde loods ingaan, waar in een petieterig kantoortje Frits Arke in alle omvang bijna alleen het kantoor vulde. Nog zie ik de gaspotten achter de bussen, waaruit 's avonds bij het leven van de vuurhaarden zo'n compacte massa kolendamp kwam, dat chauffeurs er door bedwelmd werden en de garage moesten worden uitgedragen de frisse lucht in, om weer bij hun positieven te komen". Ferry's herinnering aan zijn eerste werkdag bij Twenthe. Op 31 juli 1944. Vóór de jonge heer Fransen in dat oorlogsjaar, als jongste bediende ergens in de Deurningerstraat in Enschede, aan de slag ging, had het bedrijfje met touringcars (of wat er in die jaren voor door ging) al reizen naar het buitenland ondernomen. Grote reizen, noemde men die toen. Naar de Ardennen in België, naar de Rijn en naar de Passiespelen in Oberammergau in het nog niet in tweeën gespleten Duitsland. „Het was in die tijd iets bijzonders en alleen voorbehouden aan bevoorrechten. We waren de eersten die met een touringcar naar Zwitserland reden".

Ontwikkeling

Na de oorlog werd dat anders. In de brede marge van de sociale ontwikkeling toog iedereén met vakantie. Niet alleen meer de procuratiehouder, de directeur en de notaris. Maar ook de opperman, de ambtenaar en de dienstbode. Nederlanders ontdekten het buitenland. Per fiets, per auto, per bus, met de trein en zélfs per vliegtuig. Studenten en aankomende kunstenaars streken neer aan de Côte d'Azur en op het eiland Ibiza. Middenstanders vergaapten zich aan de imposante bergwereld van Zwitserland en Oostenrijk. Mensen met smallere beurzen trokken minstens een weekje langs de Rijn, maar de bedrijfsleider moest toch niet vreemd opkijken als hij 'zijn' poetsvrouw in bikini op een Tunesisch strand tegen het rood verbrande lijf liep. In Enschede ging men met de tijd mee. Primitieve bussen werden vervangen door steeds modernere exemplaren. Benzinemotoren werden diesels, 21 persoons wagens transformeerden in 50 persoons reisbussen. Citaat uit een intern rapport van het inmiddels tot Arke omgedoopte reisbureau aan de Deurningerstraat in Enschede: *Voor het eerst in onze geschiedenis hebben wij zojuist de 2000ste deelnemer voor één van onze reizen ingeschreven. Hiermede hebben wij dus een mijlpaal bereikt*. Gedateerd: 20 juli 1960. Vergelijking. Arke's passagiers touroperating in 1987 steeg tot een aantal van 301.384.

Sponsoring

„Zonder al onze medewerkers, zonder een voortreffelijke onderlinge sfeer, zouden wij als bedrijf nóóit zijn geworden wat het nu is. Iedereen stond voor de zaak. Daarom spreek ik ook liever van óns team dan van onze medewerkers", stelt Ferry Fransen vast. In zijn woorden klinkt trots. „En", voegt hij er onmiddellijk aan toe, „wij hebben steeds naar kwaliteit gestreefd. Daar staan we dan ook bekend om". In 1967 trok Frits Arke zich terug. Hennie Agterhuis en Ferry Fransen werden de enige aandeelhouders van het sterk gegroeide bedrijf dat inmiddels ook de organisatie van vliegreizen was gestart. Terugblikkend merkt Ferry op: „De tijd van negentienzevenenzestig tot negentienvijfenzeventig vormen voor mij de mooiste jaren van een geweldig menselijke samenwerking met één van de fijnste vrienden en compagnons die ieder mens zich maar zou kunnen wensen. Helaas moest Hennie Agterhuis te vroeg afscheid nemen van het leven". Ferry ging als enige vennoot verrder. De naam Arke werd in Nederland net zo bekend als die van Albert Heijn. Ook in de sport. Arke deed dik aan sportsponsoring. Voetballers van FC Twente, basketballers, schaatsers en wielrenners droegen de naam Arke op hun shirts. De internationale marathon van Enschede wordt door Arke al jaren gesteund.

● *Ferry Fransen: aan het hoofd van een reis- en vakantie-imperium*

Service

Vlieg-, bus-, auto- en pendelbusvakanties naar vele landen; trips naar en door de Verenigde Staten, Canada, het Verre Oosten; groeps-, sport-, supporters en incentivesreizen en nog veel meer: het kán allemaal onder de naam Arke. Het bedrijf blijft groeien. Ferry; „De behoefte aan zonnige vakanties stijgt bij de Nederlanders. Door de daling van de dollar worden reizen naar zogenaamde dollargebieden (USA, Canada, Carribean, Verre Oosten) aantrekkelijker". Arke houdt de vinger constant aan de pols. En laat voortdurend marktonderzoeken verrichten. Citaat uit zo'n onderzoek: „De Nederlandse reiskonsument is slechts in geringe mate een zogenaamde 'prijskoper'. Voor vierentachtig procent van de vakantiegangers zijn andere motieven dan de hoogte van de prijs belangrijk bij keuze van vakantie en reisorganisatie. De Nederlander vindt met name een schone hotelkamer of een schoon appartement of bungalow het allerbelangrijkste. Goed verzorgde maaltijden zijn eveneens belangrijk. Op hetzelfde nivo scoren ook service door hostess of chauffeur". Over service gesproken. Op de langere pendeltrajekten naar Spanje zal Arke als eerste grote Nederlandse reisorganisatie warme maaltijden aan boord van de bussen serveren. De maaltijden zijn dezelfde die ook Martinair aan boord van haar vliegtuigen serveert en worden warm gemaakt in aangepaste luchtvaartovens die in de bussen zijn gebouwd. De kosten van de maaltijd maken deel uit van de reissom.

Accommodaties

De dag dat ik Ferry Fransen sprak, had hij zijn koffertje weer gepakt. Enkele uren na ons gesprek, vloog hij naar de Canarische eilanden. „Om met de architect enkele puntjes op de i te zetten". Kort tevoren had hij in Kasteel De Hooge Vuursche de aldaar verzamelde toeristische journalisten onder meer dit exposé gegeven: „Het grote succes van onze eigen accommodatie op Gran Canaria, de bungalows en appartementen Barbacan, de appartementen Liberty en onze participatie als aandeelhouder in Royaltur heeft ons doen besluiten een nieuwe toeristische accommodatie in Zuid-Spanje te bouwen. Ten zuiden van Cadiz, westelijk Gibraltar aan de Costa de la Luz, ligt de Playa de la Barossa. Daar ontwikkelt Royaltur de urbanisatie Novo Sancti Petri. Rondom een 27-holes golfbaan, waaraan de beroemde Spaanse golfkampioen Severiano Ballesteros zijn naam zal geven, worden diverse accommodaties gebouwd. Grenzend aan het golfterrein heeft het Arke concern 30.000 vierkante meter grond gekocht. Gesitueerd in eerste lijn aan het strand waarop circa driehonderd appartementen en bungalows gebouwd zullen worden die in het voorjaar 1990 gereed zullen zijn voor de ontvangst van vakantiegangers". Later zou Ferry zeggen: „Het bezitten van eigen accommodaties achten wij van groot strategisch belang. Op deze wijze kunnen wij voor de Nederlandse markt exclusieve accommodaties aanbieden die alleen als arrangement, dus inclusief een door Arke aangeboden vervoersmogelijkheid, kan worden geboekt".

Toekomst

De toekomstfilosofie van Ferry Fransen: „Binnenkort gaat men met luchtkussenbussen met vakantie. Het comfort, de service zullen in hoge mate stijgen. Of men nu zich laat vliegen of rijden. Complexen waarin álles mogelijk is en die volledige verzorging bieden, waarin men naar keuze volop kan bewegen of niet en waarin alles voorhanden is, dát wordt het straks. Arke zal, samen met de cliënt het reisdoel bepalen en er desgewenst correcties op aanbrengen. Trouwens, de infofoon zal het mogelijk maken selektief de beelden van het Arke Vrijtijdsprogramma in huis te krijgen én die beelden op elk gewenst moment te onderbreken voor óf nadere informatie óf om retourinformatie te geven. Arke zal niet langer de traditionele vakantiemaker, maar de verschaffer zijn van eigen complexen én appartementen en hotels waarvoor wij de alleenvertegenwoordiging hebben". Ferry Fransen drinkt een teugje mineraalwater en voorspelt: „De interesse in zogenaamde cultuurreizen zal in de komende jaren aanzienlijk stijgen". Er verschijnt een fijne glimlach op zijn toch al lachgraag gezicht als hij tot slot opmerkt: „Als de klant thans koning is, dan wordt hij straks keizer".

nino tomadesso

Touringcar-chauffeur Aloys van Goethem:

'STUREN, maar ook voor koffie en het toiletpapier zorgen...'

Vanuit zo'n touringcar, met die geweldig grote voorruit de zonnige of besneeuwde wereld inkijken, dát geeft menige buschauffeur een kick. Of je nu onderweg bent naar Spanje of Oostenrijk, het is iedere keer weer anders. Niet alleen omdat hij telkens verschillende mensen 'aan boord' heeft, maar omdat elke reis steeds anders uitpakt. Het begin van iedere nieuwe trip is spannend. Met gemiddeld vijftig passagiers vertrekt de chauffeur naar de plaats van bestemming, in de hoop dat het weer allemaal goed gaat. Niet alleen voor de inzittenden, maar ook voor de thuisblijvers. Een gesprek met een buschauffeur.

Sedert 1932 brengt touringcarbedrijf Jacobs uit Schimmert bijna dagelijks mensen naar hun vakantiebestemming; of men gaat er gewoon 'een dagje tussenuit'. Om het de mensen iedere keer weer naar hun zin te maken is natuurlijk het een en ander nodig. Vóór alles staat natuurlijk de veiligheid.
Overigens, voordat de bus vertrekt zorgt de chauffeur zèlf voor de nodige proviand. Of het nu de koffie, de drank of het toiletpapier is, hij haalt het boeltje uit het magazijn van zijn firma, en hij vult – waar nodig – alles aan.

ALOYS VAN GOETHEM (33) is sedert tien jaar werkzaam bij het Schimmertse bedrijf. 'Mijn eerste trip? Naar Antwerpen. Ik weet nog als de dag van gisteren dat ik behoorlijk zenuwachtig was. Mijn collega reed, en vlak vóór Antwerpen duwde hij mij de microfoon in de handen. Daar stond ik dus, en ik wist eigenlijk niet wat ik moest zeggen. Natuurlijk iets over de stad die we naderden, maar veel te vertellen had ik in wezen niet. Als een boer met kiespijn heb ik er maar iets van gemaakt. Mijn vuurdoop had ik in ieder geval gehad. Bovendien, alles went. Ook praten in een microfoon. Gelukkig is er heel veel veranderd in vergelijking met tien jaar geleden. Het komt bijvoorbeeld niet meer voor dat je vijf keer per week naar dezelfde stad rijdt. In Monschau kregen we te horen dat het, na de 180ste keer!, tijd werd om een standbeeld op de markt neer te zetten, op de markt, voor óns, de chauffeurs. Tegenwoordig is het echter erg afwisselend werk, waarin ik de ene keer een dagtrip maak naar De Efteling en een paar dagen later in Spanje zit. Afgezien van Griekenland, Portugal en Ierland heb ik álle Europese landen gezien'.

Moppen

Aloys: 'Het enige dat de passagier niet van mij moet verwachten zijn moppen tijdens de reis. Van een oudere vriend heb ik dit vak geleerd. Hij heeft me duidelijk gemaakt dat de meeste mensen moppen erg gauw moe zijn. Bovendien is het zo, dat er op zo'n vijftig reizigers, altijd wel íemand is die zo'n bak niet kan plaatsen, of het onderwerp misschien te pijnlijk vindt. Een chauffeur is geen clown, maar wel een persoon die op het juiste moment een kwinkslag plaatst. Natuurlijk is en blijft dat afhankelijk van de mensen die in de bus zitten. Bij bejaarden zul je anders moeten reageren dan bij de vrouwenvereniging. Bejaarden zijn ontzettend dankbaar als ze een dag op stap gaan, zij tónen dat ook. Fooien geven aan de chauffeur wordt steeds minder. Is in feite ook niet nodig. Een aardigheidje: In Joegoslavië hielden we een stop; het was warm en de hostess gaf de passagiers, buiten, een kop koffie. Het dienblad werd per ongeluk voor een wiel van de bus gelegd, en jawel hoor, we reden met het nodige gekraak weg. Bij de volgende stop werd mij, als blijk van waardering, een nieuw serveerblad aangeboden. Kleine dingen, maar ze tellen!'

● *Aloys van Goethem: 'Eén van de hoogtepunten was het bezoek aan Rome. Sta ik, samen met de paus, op de foto'*

Foto: DRIES LINSSEN

Verantwoordelijk

Een chauffeur draagt een grote verantwoordelijkheid. Hij is immers degene die zorg draagt voor een gezellige reis én voor een goede thuiskomst. 's Nachts rijden vindt Aloys geen probleem. „Als we verder van huis gaan, zijn we altijd met z'n tweeën. Om de paar uur gaat er een van ons slapen, 'onder in de bus'. Daar is een slaapplaats'.
Enigszins benauwd krijg je het wanneer je dit 'enge kamertje' ziet, maar chauffeurs vinden dit heel gewoon.
'De geestelijke inspanning is toch vrij groot', zegt Aloys van Goethem. 'Neem het verkeer op de weg. Want waar je ook komt: overal is het even druk. Het is constant opletten geblazen. Met name overdag is het een vermoeiende zaak. Je hebt daarnaast ook nog als taak, althans, dat wordt maar al te vaak van je verwacht, dat je de mensen onderhoudt, dat je een soort gastheer bent. Je hebt namelijk niet altijd een hostess bij je.'
Of hij vaak last heeft van zijn rug, dé chauffeurskwaal?
Aloys: 'Gelukkig niet. Trouwens, de stoelen zijn de laatste jaren enorm verbeterd. Ze worden helemaal aangepast aan 'de zit' van de chauffeur en zijn verstelbaar in allerlei standen'.

Royal Class

Op 1 april (en dat is géén chauffeursmop) krijgt zijn werkgever een nieuwe bus, eentje van het type *Royal Class*. Het is in feite een vervanging voor de slaapbus. Deze laatste is over het algemeen niet zo'n succes gebleken. Er komt teveel bij kijken. De Royal Class heeft zeer luxe stoelen, met een soort voetenbankje. Dat bankje klap je uit en je kunt heerlijk liggen, zonder dat degene die vóór je zit daar last van heeft. Er is in deze bus ook extra ruimte tussen de stoelen.
Heeft hij nog een leuke anecdote?
Bussen vol! Aloys: 'Een stel dames van 80 jaar of daaromtrent raakte verdwaald in de stad Luxemburg. We hadden al de nodige tijd bij de bus gewacht, maar toen het ons te gortig werd, heb ik de politie ingeschakeld. Na verloop van tijd kwamen ze in paniek op de plaats aan waar we hadden afgesproken. Tja, en toen barstten de verhalen natuurlijk los'.
'Of die ene meneer, die z'n jas in Oostenrijk in zijn hotel had laten hangen. We waren al een half uur onderweg toen hij dat kwam melden! Die jas was op dat moment niet het probleem, maar wél zijn papieren die natuurlijk weer in die jas zaten. Ik ben dus 'even' teruggegaan, wat moet je anders? Dagen later vroeg mijn vrouw waar mijn jack was. Toen kwam ik tot de ontdekking dat mijn jack in datzelfde hotel in Oostenrijk hing, naast de jas van die bewuste meneer. Overigens zónder papieren. De jas werd mij later nagestuurd.'
'Een van de hoogtepunten was een reis naar Rome. Met een groot aantal diakens een bezoek gebracht aan de paus; dat maak je niet elke dag mee. Dat geldt ook voor het bijwonen van een mis in de privékapel van de paus.'

En dus hangt nu, aan de muur op kantoor bij de firma Jacobs in Schimmert... een foto van buschauffeur Van Goethem, met de diakens en de paus. Aloys: 'Dat was misschien wel mijn mooiste ervaring'.

Auto's

Te k. gevr. auto's vanaf 1978. Garage SCHAEPKENS Tel. 04405-2896.

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADEAUTO'S. Tel. 045-750794

Alle RUILRADIATOREN in voorraad en rep. P.M. Laeck, Kl. Graverstr. 38. 045-412046.

KLASSIEKE auto's van 1951-1971 Mooi en rijklaar. Te koop of te ruil. Vosseveld St. Joost. Tel. 04754-1917.

OPSPORING verzocht. Naar uw loop-, sloop- of schadeauto's. Ik betaal de hoogste prijs in Limb. Echt waar, bel maar. Tel. 045-254049, ook 's avonds.

Wij geven het meeste voor loop-, sloop- en SCHADEAUTO'S. U belt, wij komen direct. Tel. 045-411480.

Zoekt u een luxe of BEDRIJFSAUTO? Let op! Diverse personenbussen, bestelauto's, open laadbakken. Alle typen bestellers en luxe auto's. Steeds 50 stuks voorradig. Donny Klassen B.V., Meerssenerweg 219, Maastricht. Tel. 043-635222 of 634915. Na 19.00 uur 611895. Maastricht

Te k. VW GOLF GTI, zwart, vele extra's, bwj. '79. Hunsstr. 22, Ubachsberg.

Te k. van Volvo-medewerker VOLVO 345 autom., bj. 7-1-'87, 14.000 km, blauwmet., ƒ 19.500,-. Tel. 045-721915.

Wij geven het meeste voor uw AUTO, u belt, wij komen direkt. Tel. 045-422610. Ook 's avonds.

CITROEN BX Break diesel kl. wit z.g.a.n. 1½ jr. Opreij Kruisberg 50 Meerssen. tel. 043-643500 b.g.g. 09 32 12.230456.

Te k. FIAT 132 bwj. 1981, APK gek. LPG. Vraagpr. ƒ 2250,-; Tel. 04498-51710.

VW Passat diesel station, '84, blauwmet., LM-velgen, 5-bak, i.z.g.st. Tel. 045-461989

VW Jetta LD diesel, model '82, zeer mooi, een eigenaar, ƒ 6800,-. Tel. 045-454087.

Te k. gevraagd loop-, sloop- en SCHADEAUTO'S, betalen redelijke prijs, gratis afhalen. Tel 045-753058, na 17.00 uur tel. 04405-2074.

T.k. gebr. AUTO-ONDERDELEN. Akerstr.-Nrd. 350, Hoensbroek. Tel. 045-224123.

Te k. OPEL Monza 3.0 L GSE, bj. '84, met LPG, kl. wit. Te bevr. Eindstraat 27, Schinveld, tel. 045-255443.

Opel ASCONA 2 L. E Sport, bj. '81; Opel Ascona 16 N, bj. '78. Eindstraat 27, Schinveld, tel. 045-255443.

Te k. R4 GTL, bwj. '79, APK, trekh., vr.pr. ƒ 975,-. Na 13.00 uur. 045-424644.

Te k. AUSTIN Maxi 1750 HL, bwj. '78, APK. Tel. 045-752629.

Te k. OPEL Kadett Hatchback 1.3 S, kleur blauw, bj. 1980, i.z.g.st., nieuwe banden en accu, vr.pr. ƒ 7500,-. Tel. 04490-13634.

Te k. Kadett 1.6 S COUPE, bj. '79, i.z.g.st. Tel. 04406-15390.

Te k. Lada NIVA 4×4, bj. '83, met 4 velgen met zomerprofiel, vr.pr. ƒ 8400,-. Tel. 04450-1987.

CITROEN GSA Al, bj. '84, schuifdak, LPG, grijsmetallic, ƒ 7500,-. Tel. 045-452358, na 19.00 uur tel. 045-455710.

Te k. GOLF diesel 1.5, bj. '78, model '79, i.z.g.st., nw. banden, remmen en accu, vr.pr. ƒ 3250,-. Tel. 045-457460.

MERCEDES 230, 4-cil., autom., kl. groen, veel extra's, bj. '79, APK, vr.pr. ƒ 6750,-; inruil kleinere auto mog. Ariensstraat 2, Kakert-Schaesberg.

Te k. OPEL Ascona 16 S, bj. '78, APK, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1950,-. Dr. Poelsstraat 42, Kakert-Schaesberg.

Te k. TAUNUS, Datsun, Renault, Passat, Kadett, Sapporo, Daf en Civic. Tel. 045-324775.

VW POLO, bj. '79, speciale uitvoering, geen roest, ƒ 2450,-, met APK. Tel. 045-324668.

Te k. VOLVO 343 autom., bj. '77, APK tot juni '88. Tel. 045-215203.

Te k. VOLVO 340 GL sedan, '85, 5 sp., blauwmet., zeer goed onderhouden, vr.pr. ƒ 15.750,-. Tel. 045-216991.

RENAULT 5 TL, bj. '80, APK 6-'88, prijs n.o.t.k.; Toyota Corolla, aut., '76, APK 11-'88. Tel. 045-272175, na 16.00 uur.

DHZ-garage met spuitcabine, nu ook richtbank, CO_2- en puntlassen. Tevens alle garagewerkzaamheden. Wagenschutsweg 41, Heerlen-Palemig, tel. 045-721848 (donderd. gesl.). Woensdag tot 18.00 uur.

FORD XR 3, '81, wit, in perf. st., onderh. rek. ter inzage. ƒ 9850,-. 04459-2277.

Te k. OPEL Rekord 1700, bwj. '78, APK, 1e lak, nw. uitl., vr.pr. ƒ 1550,-. Frehenstr. 8, Waubach.

VOLVO 343 TL autom., bj. '82, APK-gek. tot '89, vr.pr. ƒ 6750,-; inruil mog. Vossenleen 2, Brunssum, 045-254389.

Te k. GOLF GTI, bj. eind '78, vr.pr. ƒ 6000,-, i.z.g.st. Tel. 045-226928.

Te k. OLDTIMER, Volvo Amazone, bj. 1966, zeer mooie wagen met diverse accessoires en nw. onderdelen, ƒ 9000,-. Te bevr. tel. 045-460317.

Te k. ALFA Sprint, Veloce 1500, bj. '82, zwart met veel chroom, i.st.v.nw., vr.pr. ƒ 7000,-. Tel. 045-417775.

Te k. BMW 316, 4-drs., bj. 8-'86, kl. blauwmet., 5 alu. sportvelgen, getint glas, trekhaak, km.st. 31.000, van 1e eig., wagen verk. in nw.st. Tel. 045-451388.

Te k. RENAULT 5 GTL, 5-drs., bj. '80, APK t.m 11-'88, resedagroenmet., vr.pr. ƒ 2750,-. Tel. 045-319328.

Te k. OPEL Ascona 1600, APK-gekeurd, bj. '78, prijs n.o.t.k. Europalaan 721, (4e etage), Brunssum.

Te k. FORD Escort, bj. '84, kl. wit, 1e eig., org. schuifdak, get. glas, 2e buitensp., i.z.g.st. Tel. 045-252687, na 19.00 tot 22.00 uur.

FORD Taunus 2-ltr., 6-cil., LPG, bj. '78, APK 12-'88, extra's. Hovenstraat 29, Ubach over Worms, tel. 321469.

Te k. AUDI 100 cc Inj., 1983, direktieauto, ƒ 16.900,-; tevens aanhangwagen, 2.00 × 1.10 m, met huif, ƒ 450,-. Tel. 04490-46675.

Nog enkele gloednieuwe SKODA'S 1988. Aan de oude prijs voor ƒ 9995,-, met 2 jaar garantie. Alleen bij garage Central Geleen, Rijksweg-C. 97.

VOLVO 360 GLS, 2 ltr., 5-drs., 5 V, april '84, 57.000 km, zeer mooi, vele extra's, ƒ 14.250,-. Tel. 045-752392.

Te k. zeer mooie Ford FIESTA 1.1 S, APK-gek., bj. '79. Tel. 045-271986.

Te k. FIAT Fiorino, bj. '79, grijs kenteken. Dorpstraat 57A, Nieuwenhagen.

VW GOLF luxe 5-drs. i.z.g.st. bj. 12-'79. APK tot 12-'88 ƒ 3250,-. 045-715627.

T.k. TOYOTA Corolla bj. 1978. VR.pr. ƒ 1250,-. Tel. 04490-28367.

Te k. voor liefhebber Opel KADETT LS bj. 1970, APK gekeurd, ANWB, i.g.st. t.e.a.b. 04451-1959.

T.k. MINI Innocenti '82, APK gek. 11-'88, eerste eigen., km.st. 59.000 ƒ 2500,-. Tel. 045-214705. Ringstr. 7, Hoensbroek.

T.k. weg. omst. WASMACHINE Miele, als nieuw. Niet duur. 04490-18251.

Mooie GOLF 1100 C '83, met APK, 77.000 km. Grote beurt. INruil mog. ƒ 8900,-. Kruisstr. 69, Sittard.

T.k. FIAT 127 1430 sportcoupé, APK. Tel. 045-711200.

T.k. BMW 316 Zender, sportvelgen, sunroof, kl. oranje, APK 11-'88. Inr. mog. Vr.pr. ƒ 2500,-. Tel. 04405-3536.

Auto's hallo, OPGELET. Wij betalen ƒ 300,- tot ƒ 20.000,- voor uw auto, ook sloop. Tel. 045-411572.

Opgelet! Wij betalen de hoogste prijs voor uw AUTO. U belt - wij komen. Ook sloop. Tel. 045-416239.

Voor al uw AUTO-ONDERDELEN moet u zijn bij Stiba-autosloperij Rapie. Tevens schade en gebruikte automobielen. In- en verkoop. Locht 70, Kerkrade-West. Tel. 045-423423. V. grensovergang Locht

Koopje MITSUBISHI Galant i.z.g.st. bwj. '78, ƒ 1500,-, Emmastr. 62, Schinveld.

FIAT Uno 60 S jul. '85, met get. glas, 5-bak (zeer zuinig), pr.i.o. Boymanstr. 17, Eyg. 045-352669.

I.z.g.st. Lelijke EEND 2 CV 6 bwj. '82, weinig km, inruil mog. Te bevr. St.-Pieterstr. 32, Kerkrade.

Te k. VW GOLF 6 jr. oud, APK gek., i.z.g.st. Tel. 045-457997.

Te k. VW PASSAT Variant, i.z.g.st. Tel. 045-722673, na 17 uur, 045-419106.

T.k. mooie Opel manta 2.0 S bj. eind '80 + APK, 4 nwe. banden, spoiler etc. Vr.pr. ƒ 5200,- i.z.g.st. Heerlerweg 78, Voerendaal.

VW JETTA diesel LD 4-drs., sterfgeval APK bwj. 5-'81, ƒ 6250,-, 045-740915.

BMW 318 bwj. '79 m. '80, APK rood, i.z.g.st. pr. ƒ 4500,-, tel. 317794 b.g.g. 727644.

Te k. FORD Taunus 1.6 L m. '81, ƒ 1950,-, Opel Ascona '77 ƒ 950,-, VW Bus ƒ 800,- alle auto's met APK. Mesdagstr. 141, Hrl. 045-721790.

FIAT Uno 45, bwj. '83, i.z.g.st. Hoofdstraat 214, Hoensbroek.

T.k. MERCEDES 230 bj. 1979 ƒ 5500,-. Tel. 718981.

Koopje SUZUKI Alto bj. '83, i.z.g.st. APK gek. Tel. 04405-2648.

T.k. VW Jetta bj. '81, i.z.g.st. gekeurd tot 5-1-'89, met LPG. Tel. 04405-2648.

T.k. FIAT Panda 4.5 S bj. '83, 2e eigen., 32.000 km. Tel 04405-2648.

Te k. RENAULT 4 bj. '79, i.g.st. 1e eig., km.st. 84.000 APK gek. ƒ 1850,-. Pancratiusstr. 67, Kerkrade. Tel. 045-458126.

T.k. BMW 316, bj. '77, verlaagd, t.e.a.b. Hunsstr. 54, Ubachsberg.

Te k. excl. mooie BMW 320 techn. en carr. 100%, APK, gekeurd. Zien is kopen. Vr.pr. ƒ 3250,-. Bijz. mooie old-timer motor R50, bj. '60. Vr.pr. ƒ 4000,-. Corneliuslaan 203, Heerlen-Noord.

MERCEDES 207 diesel bj. '79, i.z.g.st., met open laadb.; VW LT dubbele cabine bj. 81, APK gek. Tel. 045-750633.

FORD Sierra 2000RS 28.000 km, kleur wit, bj. '86; Ford Escort 1300 Laser RS-uitv. kleur zwart, 45.000 km bj. '85; Mazda 323 de L 1.5 25.000 km, kleur zilvermet., bj. '86. Garantie financ. en inruil. Autobedrijf P. Veenstra, Rotterdamstr. 98, Heerlen. Tel. 045-725806. Na 18.00 u. 312059.

Opel MANTA 70.000 km, zeld. mooi ƒ 4500,- met APK. Kerkraderweg 166, Hrln.

Te k. LADA 2105 met LPG, bj. 8-9-'81, APK, gekeurd tot 8-9-'88 ƒ 1750,-. Tel. 045-417602. Benzenrade 13, Heerlen.

T.k. VW POLO coupe 1300 8 mnd. oud. Vr.pr. ƒ 16.000,-. Sterappelstr. 2, Eijsden.

T.k. FORD Escort 1100 blazer 4-drs., 5 versn. bj. '85. Vr.pr. ƒ 13.000,-. Tel. 04409-1132.

Witte MERCEDES bj. okt. '84, diesel, i. pr. st. APK. Vr.pr. ƒ 25.000,-. Tel. 04406-42174.

MAZDA 323 bj. 11-'80, APK tot '89, echt mooi en goed ƒ 2950,-. 04406-13137.

Nissan STANZA 1.8 Gl 3-drs. bj. '82, op LPG, APK, pracht auto, is echt nieuw ƒ 5950,-. 04406-16097.

MAZDA 323 bj. '80, APK zeer mooi. ƒ 2950,-. 04490-25489.

Te k. aangeb. HONDA Prelude, bwj. '80, kl. rood, van 1e eigen., i.z.g.st. Tel. na 18.00 u. 04405-3002.

Te k. PEUGEOT 305 Diesel, beige, bwj. '81. Lange Akker B. en T. 04406-42191.

OPEL Kadett City, bwj. '77, APK 6-'88, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1750,-. Tel. 04406-40979.

Te k. FIAT Ritmo CL-D, bwj. '81, APK tot 9-'88, 70.500 km, vr.pr. ƒ 3000,-. 04454-4490.

Te k. weg. omst. SIMCA Chrysler 1308 SX, '78. Pr. ƒ 1500,-. Tel. 045-414187.

RENAULT 14 TL, bwj. '82, APK tot febr. '89, kl. rood, 5-drs., km.st. 94.000, trekhaak, i.z.g.st., ƒ 3450,-. Tel. 04406-14828.

Te k. RENAULT 5, bwj. '80, pas gekeurd, i.z.g.st. Vr.pr. ƒ 1650,-. Tel. 04406-14828.

Te k. CHEVROLET Camaro, bwj. '77, LPG, APK, mei '88, mooie auto. Tel. 045-223704.

Te k. OPEL Kadett, i.z.g.st., bwj. '80, Swier 53, Wijnandsrade.

PORSCHE 928, bwj. '79, kl. braun-kupfer-metal., origin. kent., afgel. door Pon autom., aircond., tempomaat, cruisecontrol, elektr. ramen en spiegels. Te bevr. Heerenweg 294, Heerlen.

OPEL Kadett City, APK 2-'88, bwj. '77, 1e lak, in abs. nw.st. Vr.pr. ƒ 1650,-. Regentessestr. 15, Heerlen.

Te k. GOLF GTI, bwj. '79, type '81, km.st. 74.000, ATS 5-bak, zwart, ƒ 9000,-. Heden, de Geyselaar 63, Amstenrade, daarna Fr. Halsstr. 7, Kerkrade-Haanrade.

Te k. VW KEVER, bwj. 1975, APK-gekeurd tot dec. 1988, ƒ 1500,-. Tel. 045-751002. Dijkstr. 13, Voerendaal.

Te k. VOLKSWAGEN Golf, i.z.g.st., APK-gek., pr. ƒ 1350,-. Tel. 045-322514.

Te koop MAZDA 323 bwj. '78, APK tot aug. Vr.pr. ƒ 650,-, tel. 045-215433.

Te k. OPEL Kadett 1300, APK gek., bwj. '80, t.e.a.b. Inruil mogelijk. Tel. 045-227068.

Te k. CHEVROLET Van 30 sport (zeer excl. bus), 120 ltr., LPG-tank, grijskent., radio-cass. type '81, APK, grote ramen, electro stoelen. Ideaal voor camper. Tel. 045-725595.

Te k. TRIUMPH TR7 bj. '78. Pr. ƒ 6750,-. Dorpsstr. 178, Brunssum. 045-272307.

Te k. OPEL Kadett stationwagen, wit, 3-drs. '81. Schoolstr. 9, Brunssum.

te k. AUDI 100 5 S bj. '79, in z.g.st. Vr.pr. ƒ 3000,-. Keizerstr. 5, Brunssum.

Te k. MAZDA 929 LTD met gas '83, elek. ramen + autom. deurvergrendeling. Inruil diesel mogelijk. Na 4 uur Rdr. Vosstr. 20. Tel. 270117.

Te k. FORD Fiesta type '78, i.pr.st. met APK ƒ 1650,-. Rdr. Hoenstr. 181, Hoensbroek. Na 13.00 uur.

Te k. FORD Escort 1100 '76, APK gek. Mooie auto ƒ 550,-. Tel. 045-241483.

Te k. LADA 2105 i.pr.st. bj. '82, op gas, met APK ƒ 1950,-. Rdr. Hoenstr. 181, Hoensbroek. Na 13.00 uur.

R4 bj. '79, APK ƒ 350,-. Tel. 045-352664.

Te k. PEUGEOT 104 SR, bj. 12-'80, 5-drs., km.st. 65.000, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 2750,-. Tel. 043-611557.

T.k. OPEL Kadett bj. '79, 1.2 S coupé, APK + trekh. Tel. 045-453547.

Te k. VW Golf diesel, bj. '81, APK-gek. tot '89, prijs ƒ 5800,-; inruil mog. Tel. 045-463364, b.g.g. 045-311997.

Te k. TOYOTA Corona MII del., bj. 10-'75, APK. Semmelweisstraat 31, Brunssum, tel. 045-252082.

Opel REKORD LS, bj. 11-'84, veel extra's, zeer mooi. R. van Gelrestraat 45, Nieuwstadt.

Te k. Opel ASCONA 20 D, bj. '79, nw. banden, uitlaat, schokbrekers en remmen, APK-gek. Kleikoeleweg 45, Landgraaf.

Te k. gevraagd Ford ESCORT, nw. model, va. '86. Tel. 045-722259, 045-717914, na 12.00 uur.

Te k. Ford ESCORT 13 GL, bj. '81. Tel. 045-722259, 045-717914, na 12.00 uur.

Te k. Ford ESCORT 1300, model '82, APK 1-'89, 1e lak, nw. banden, accu en uitlaat, kl. zwart, km.st. 65.000, prijs ƒ 7750,-. Tel. 045-310406.

RENAULT 9 diesel nov. '83. Tel. 045-256668.

DAIHATSU Charmant 1.3, 4-drs., bj. 7-'82, APK, roodmet., zeer mooi, ƒ 4950,-. Tel. 045-458319.

Te k. Lelijke EEND APK '89, prijs ƒ 120[...] 045-414083.

Te k. MAZDA 323, APK 5-'88, techn. [...] ƒ 700,-. Tel. 045-3185[...]

AUDI 80 GLS, 9½ ja[ar], APK-gek., gespote[n], den, schokbrekers, lingsplaten, waterp[...] uitlaat nieuw, ƒ 300[...] 045-313199.

Water in bedwang.

Water speelt een grote rol in ons leven. Sterker nog, zonder water is er geen leven. Vaak keert water zich ogenschijnlijk tegen de belangen van de mens. Bij teveel water ineens worden eigendommen o.a. beschadigd door overstromingen. Bij een tekort aan water in de bodem krijgen gewassen op het land geen kans zich voldoende te ontwikkelen.

Aan de grillen van de natuur kan de mens niets veranderen.
Wel heeft hij de mogelijkheid maatregelen te nemen om de toevoer en de loop van het water in betere banen te leiden ten voordele van mens en milieu.
Voor deze taak staat in uw omgeving het:

Waterschap Roer en Overmaas.

Met ingang van 1 januari 1987 heeft het provinciaal bestuur de kwantitatieve waterstaatkundige verzorging (de beheersing van de hoeveelheid water) in het gebied globaal ten zuiden van de lijn Beek/Heerlen opgedragen aan het waterschap. Met ingang van 1 januari 1988 zijn aan het gebied toegevoegd de gemeenten Kerkrade, Ohé en Laak en Stevensweert. Voor die datum was dit een taak van de afzonderlijke gemeentebesturen.
Het waterschap behartigt met zijn werk de belangen van hen die daarbij het meest direkt gebaat zijn, t.w. alle eigenaren van gronden en gebouwen.

Het bestuur.

Het waterschap is een overheidsinstantie die u het beste kunt vergelijken met een gemeente. Het algemeen bestuur heet college van hoofdingelanden en is te vergelijken met een gemeenteraad. Dit college bepaalt volgens welke regels de taak moet worden uitgeoefend en beslist over de financiën. Ook is er een dagelijks bestuur (te vergelijken met een college van burgemeester en wethouders) dat alle beslissingen neemt om datgene tot uitvoering te brengen wat het college van hoofdingelanden in regels heeft vastgelegd. De leden van het college worden volgens bepaalde regels gekozen door de eigenaren van onbebouwde en bebouwde gronden. Zij kunnen daarvoor kandidaten stellen. Voor 1 januari 1989 moet er een nieuw college gekozen worden.

Het werkgebied.

Het hele gebied van het waterschap bestaat uit ca. 100.000 ha. Globaal is dit het gedeelte van de provincie ten zuiden van Swalmen. Ten behoeve van de afvoer van overtollig water worden nieuwe watergangen aangelegd, aangepast, beheerd en onderhouden teneinde overstromingen van bebouwing en gronden te voorkomen of te beperken.

Waar nodig houdt het waterschap uiteraard zoveel mogelijk rekening met natuur en landschap. Het onderhoud van de watergangen wordt dan bijvoorbeeld niet machinaal maar met de hand uitgevoerd. Ook minder vaak onderhoud op de minst schadelijke momenten voor de plantengroei en de aanleg van extra groenvoorzieningen behoren tot de maatregelen.

Voor het behoud van het landschapsschoon, zoals bij de Geul, kan het vrij laten slingeren (meanderen) van beken wenselijk zijn. Ook het verbreden ervan zou hieraan afbreuk doen. Om bij grote hoeveelheden neerslag in geval van beken met een te kleine afvoercapaciteit wateroverlast benedenstrooms te voorkomen worden als alternatief bovenstrooms buffers aangelegd waar het water tijdelijk wordt opgevangen.

Oplossen knelpunten.

Om precies te weten welke maatregelen in uw omgeving noodzakelijk zijn is het waterschap begonnen met een inventarisatie van de toestand van de beken. Daarbij is nu al gebleken dat de situatie op een aantal plaatsen slecht is en er sprake is van achterstallig onderhoud. Op dit moment zijn ongeveer 250 knelpunten bekend die met voorrang zullen moeten worden aangepakt.

Waterkwantiteitsbeheersplan.

Omdat de belangen in het gebied niet per sé met elkaar in overeenstemming hoeven te zijn, moet het waterschap afwegingen maken en op basis daarvan een beleid vaststellen. Dit beleid wordt beschreven in een waterkwantiteitsbeheersplan. In dit plan wordt ook vermeld op welke wijze het waterschap bij zijn taakuitoefening denkt rekening te houden met andere terreinen van overheidszorg. Ook voor de meer lange termijn moet het waterschap vaststellen wat allemaal moet gebeuren. Daarvoor zal per stroomgebied een plan gemaakt worden waarin dat allemaal wordt beschreven:
Het waterkwantiteitsbeheersplan.

Verboden.

Om veilig te stellen dat de watergangen altijd hun funktie (waterafvoer) kunnen blijven vervullen, is in het reglement op de waterlossingen aangegeven welke aktiviteiten - die deze funktie kunnen aantasten - allemaal verboden zijn. Van deze verboden kan bij het waterschap ontheffing worden aangevraagd. Iedereen die dus van plan is in een watergang een duiker aan te leggen, er een brug overheen te slaan of in de nabijheid bepaalde andere werkzaamheden uit te voeren zal daarvoor een vergunning moeten aanvragen. Aan de hand daarvan kan het waterschap beoordelen of er al dan niet toestemming kan worden verleend. Zonder de vereiste vergunning bent u in overtreding en dus strafbaar.

Belang, betaling, zeggenschap.

Het aanleggen, onderhouden, verbeteren, etc. van watergangen kost geld. Ieder jaar wordt er een begroting gemaakt van de te verwachten kosten. Om deze kosten te kunnen financieren legt het waterschap elk jaar aan alle eigenaren van grond en gebouwen die gebaat zijn bij het werk van het waterschap, belastingen op, omslagen genaamd. Aan pachters en huurders wordt geen aanslag opgelegd.

Voorlopige aanslag.

In 1988 zal aan degenen die eigendommen hebben in het gebied globaal ten zuiden van de lijn Beek/Heerlen voor het eerst een (voorlopige) aanslag worden opgelegd over het jaar 1987. Nadere informatie hierover wordt u nog verstrekt, o.a. door een uitvoerige bijsluiter bij uw aanslag.

Deze kennismaking zou te ver voeren om alle aangelegenheden tot in de details te behandelen. Wij kunnen ons daarom voorstellen dat u nog vragen heeft. Uiteraard zijn wij graag bereid alle door u gewenste verdere informatie te verstrekken. Wend u zich daartoe tot:

Waterschap Roer en Overmaas
(afdeling bestuurszaken)
Postbus 185, 6130 AD Sittard
Tel. 04490-17343
Bezoekadres:
Stationsplein 1, Sittard,
(vanaf 1 juli 1988, Parklaan 10).

water
in bedwang

Waterschap
Roer en Overmaas
Stationsplein 1, Sittard

Geen sneeuw ● Balende skiërs
Miljoenen guldens schade
Dreigende werkloosheid

GROENE WINTER EEN RAMP

Skiheil' is momenteel in Oostenrijk geen wens maar een vloek. Van de specifieke wintersportlanden lijkt 'Austria' het meest getroffen door een manco aan sneeuw. De jaarlijkse, gigantische wintersport-industrie draait er slechts op een kwart kracht. De uitlating „De situatie is miserabel", opgevangen in het toeristenbureau van Kitzbühel, is méér dan duidelijk. Overal in het land, net als op tal van plaatsen in Frankrijk en in Zwitserland overigens, smeekt men elke dag opnieuw om sneeuw. Een reportage.

„Oben schneit's!", riep het jonge vrouwtje uit terwijl zij in de valavond de gelagkamer van Tirolerhof (Waidring) binnenstapte. Zij kwam weliswaar uit de regen, maar haar mededeling voer als een schokje door de aanwezigen. Haar blijde bericht 'Boven sneeuwt het' sloeg op de Steinplatte, het paradijselijke skigebied (1350-1900 meter) in de verte gecontourd door de majestueuze Loferer Steinberge en Kitzbüheler Alpen. Al goot het in het dorpje Waidring dan pijpestelen, in hogere regionen kwam de regen als witte vlokken naar beneden. Die neerslag beantwoordde niet alleen aan de voorspellingen van meteorologische diensten ('Schneefallgrenze um 1000 Metern'), maar schonk de aanwezigen in Tirolerhof bovendien de bevestiging van een verheugend feit. Sneeuw op de skihellingen! Eindelijk, eindelijk sneeuw.

Zoals die avond in Waidring, liep de mare van vers vallende sneeuw in de bergen als een lopend vuurtje ook door Zell am See, Saalbach, Mayerhofen, Saalfelden, St. Johann, Lofer; kortom door het gehele 'Zillertal' en het 'Salzburger Land'. De wintersporters veerden op, schoten uit een dagenlange ongeïnteresseerdheid. Gevangen als zij waren door 'lethargische' wandelingen, opgedrongen leeswoede, babbeltjes, drinken en spelletjes van het Mens erger je niet-genre. Ze hadden, deze skiliefhebbers, dan ook niet veel anders kúnnen doen. De naam van Waidring een *Schneewinkel Tirols* te zijn, had voor het eerst sinds lange tijd geen enkele betekenis. De winkel had geen vlokje sneeuw in huis. Waidring *das Dorf zum verlieben* zong luid met overigens duidelijke tegenzin de algemene klaagzang van wintersportlanden. De wereld was er voornamelijk groen inplaats van wit. „Schnee? Was ist das?", had die middag chef-meteoroloog Werner Mahringer van de *Salzburger Wetterdienst* schamper uitgeroepen. Hij tekende feilloos de situatie. En al ging, begin deze week, de regen op Steinplatte-hoogte over in sneeuw, de vreugde bleek slechts van korte duur. De hemelsluizen sloten zich weer. De nacht viel met een bleke maan aan de hemel. En de volgende dag scheen overal (weer) de zon. Skiërs trokken tóch omhoog. Profiterend van een amper tien centimeter dik laagje kersverse sneeuw. Onder het motto: alles is meegenomen. Zoals slager Huub Hermans uit Heerlen. „Ik ga het maar eens proberen", zei hij die zonnige morgen. De avond tevoren had hij nog omstandig verklaard thuis te zijn gebleven „als hij het van tevoren geweten zou hebben". Hij was al een weekje in Waidring, had zich heerlijk ontspannen maar nog geen moment „op de ski's gestaan. Ik ben boven wezen kijken en had het al vlug gezien. Zeker, je kúnt er skiën. Maar dan wel op harde, ijsachtige sneeuw waaruit graspollen en stenen steken. Daar waag ik mijn dure ski's niet aan. Dus heb ik uren lang gewandeld. Ook fijn, hoor. Maar daar ben ik niet voor gekomen..."

Voorbeelden

Huub Hermans is (was) er één uit tienduizenden. Ze zijn weer (vroeger) thuis of maken er in lente-achtige bergdorpjes schouderophalend het beste van. Een 'Obstler' voor een goed alternatief. Een koninkrijk voor sneeuw. En.....een pak zorgen voor iedereen die het van massale wintersportbeoefening hebben moet. De skiërs niet alléén zijn de dupe. Er zijn er beduidend méér.

● Daar is de 'Seilbahnwirtschaft'. De bedrijven die kabelbanen en liftinstallaties exploiteren. Ze lijden groot financieel verlies. Neem Tirol. Daar kan men momenteel alleen in gletsjergebieden of boven de tweeduizend meter skiën. Tal van liften, zeker in de lagere regionen, staan stil. Dat kost geld. De Kamer van Koophandel in Innsbruck schat de schade tot nu toe voorzichtig op ongeveer honderdvijftig miljoen Schilling. Zo'n negen miljoen gulden. In weerwil van het feit dat de ski-situatie op hoge lokatie in Oost-Tirol „nog redelijk" wordt genoemd. Zélfs als het plotseling volop zal gaan sneeuwen, zal het reeds geleden verlies nauwelijks worden gecompenseerd. Want, het skiseizoen 1987-'88 is korter dan in andere jaren. Begin april is het al weer Pasen....

● Stilstaande liften behoeven geen personeel. Elke winter betrekt de 'Seilbahnwirtschaft' extra manuele assistentie bij stoeltjes- en sleepliften uit het arsenaal van 'bevroren' bouwvakarbeiders, houthakkers en landbouwknechten. Ludwig Flaschberger van het ministerie van sociale zaken in Wenen, schetste een dezer dagen voor de verzamelde media uit Oostenrijk de situatie aldus: „Als het niet gaat sneeuwen, raken er in het wintertoerisme voor het einde van de maand circa tienduizend arbeidsplaatsen verloren. Wij gaan er namelijk van uit dat onder normale weersomstandigheden in de maand januari ongeveer twintigduizend mensen in de wintersportbeoefening aanvullende arbeid vinden. Meer dan de helft er van is zonder meer van sneeuw afhankelijk. Die groep is al of wordt nog getroffen. Blijft de sneeuw weg, dan komt dat in deze *verrückte* winter op ongeveer tienduizend werklozen méér te staan.

● Een sneeuwloze winter transformeert verhuurders van skimateriaal, leveranciers van hapjes en slokjes in op *Almen* gelegen hutten en vele anderen die jaarlijks van de *Skiwelt* een graantje mee pikken (niet te vergeten de skileraren) tot machteloze duimendraaiers. De overhaaste vlucht van ontelbare teleurgestelde wintersporters, knaagt aan de omzetten in hotellerie en horeca. Hoe groot op dit vlak de schade al is, valt momenteel niet bij benadering te berekenen. „De cijfers zijn nog niet bekend, de statistieken nog niet uit", zegt Werner Oberhausen, de voor het zeggen hebbende man in het 'Verkehrsburo' van Waidring. „Ik wil nog niet van een ramp spreken. De sneeuw kan nog komen....".

● En dan is er nog de onzichtbare, de ongrijpbare, de niet te bestrijden vijand. De parasiet van de anti-reclame. Het schade verwekkende feit dat over sneeuwzeker geheten gebieden de jaarlijkse witte vacht zich ditmaal niet heeft neergevleid. Hoeveel gasten jaagt dit gegeven op de loop? Hoeveel skiërs duiken volgend jaar niet meer op? Hoeveel vakantiegangers kiezen volgende winter het zonnige strand inplaats van de boeiende bergwereld? Vragen, vragen waarop thans niemand een antwoord geven kan. Hoevelen denken resoluut als Friedrich Gerber uit Iserlohn? Aan een verslaggever van de boulevardkrant Bild meldde Gerber: „Nie wieder Winterurlaub! Im nächsten Jahr fahren wir gleich in den Süden".

● En hoeveel teleurgestelden zullen reisbureau's er op aanspreken niet gekregen te hebben waarvoor ze hadden betaald? Sneeuw namelijk. Werner Oberhausen: „Als er eentje een rechtszaak aanspant en hij wordt als slachtoffer van wanprestatie beoordeeld, dan is de ellende niet te overzien. Ik moet er niet aan denken". Niet voor niets wordt er thans in de boezem van de Algemene Nederlandse Vereniging van Reisbureau's (ANVR) bestudeerd of het in de toekomst wenselijk is voor wintersporters een sneeuwverzekering af te sluiten.....

Chaos

In Waidring onderkent Werner Oberhausen de netelige situatie, maar stelt tevreden vast dat 'zijn dorp, zijn regio' er tot nog toe „redelijk uitsprong". Hij schildert de situatie: „In de week van 26 december tot 2 januari ondervonden Waidring, Fieberbrunn, Hochfilzen, St. Jakob, St. Ulrich en Oberndorf geen problemen. Nevenactiviteiten én het zonnige weer weerhielden de gasten eerder dan de bedoeling was af te reizen. In de week van 2 tot 9 januari begon zich voortijdig vertrek af te tekenen. In Waidring alleen al rond de tien procent". De vrouw in de receptie van 'Sporthotel Tiroler Adler' stelde realistisch vast: „Ze waren gekomen om te skiën. Dat ging maar amper. Dus....". Heinz Foidl, 'Wirt' in Tirolerhof, constateerde: „Het is me nog reuze meegevallen. Het merendeel van mijn gasten is gebleven. De Steinplatte heeft me een beetje gered". De Steinplatte. Het uitstekend geprepareerde skigebied (waarin van diepe, zachte poedersneeuw geen spráke was) trok niet alleen gasten uit Waidring zelf maar ook uit de gehele streek. Blij nog érgens te kunnen skiën, al was het dan op een ijsachtige 'korst'. Dagenlang werd het 'Ski Paradies' om half elf 's morgens gesloten. „Dan waren er al zo'n elfduizend mensen boven. Dat waren er ruim drieduizend te veel. De zaak werd dan ook 'gespert' om grotere chaos te voorkomen", aldus Foidl.

● *De avond tevoren was er op de Steinplatte in Waidring sneeuw gevallen. Een Limburgs quartet maakte zich de volgende morgen op om „boven eens met de latten aan de voeten uit te vissen hoe nu de ski-mogelijkheden wel waren". V.l.n.r.: Martha Maessen en Albert Maessen uit Klimmen, Huub en Mia Hermans uit Heerlen.*

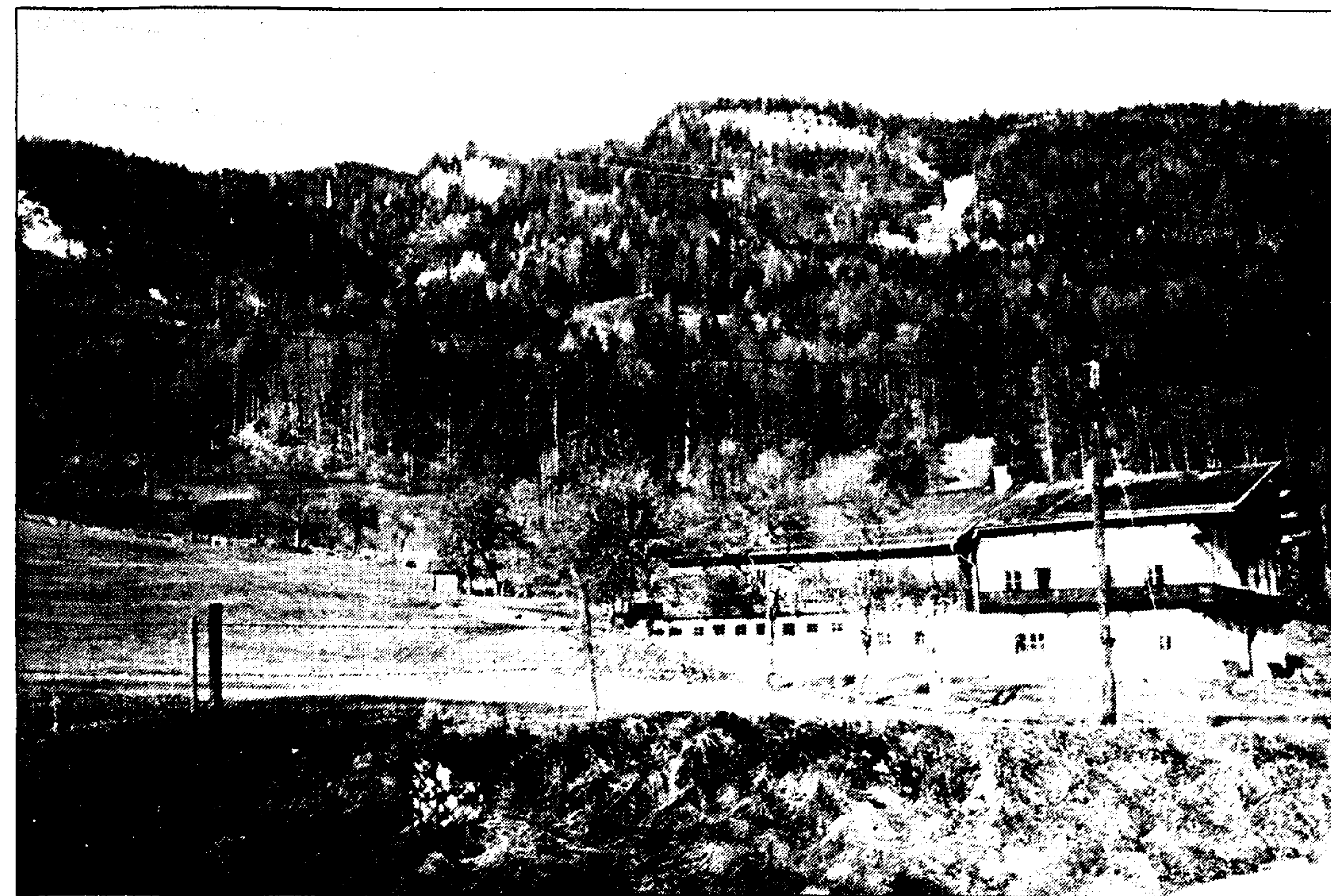
Ramp

Werner Oberhausen voegt er nog aan toe: „Ik ontving verzoeken van skischolen uit de buurt. Ze wilden met beginners op de Steinplatte komen. Blijf weg. *Um Himmelswillen*, heb ik ze gesmeekt. We kunnen jullie echt niet meer hebben". In de marge van dit gegeven: vooral skiklassen in de beginnerscategorie zaten met de handen in het haar. Want áls er te skiën viel, dan kon dat op tal van plaatsen alleen maar vanaf 'middenstations'. Hogerop loerden op 'Anfänger' risico's, dat zal duidelijk zijn. Élders in Oostenrijk is de sneeuwsituatie op hogere lokatie per streek verschillend. Die zag er drie dagen geleden zó uit: in Vorarlberg kon het er nog mee door, in Stiermarken (liften slechts vanaf 1400 meter in bedrijf) eveneens, in Oberösterreich klaagde men steen en been en alleen in Karinthië lag er voldoende sneeuw. De Dachstein-Tauernregio meldde nog volle bezetting. Pisten in Tauplitz, Bad Mitterndorf en 'am Loser' (Salzkammergut) begonnen aanzienlijk 'na te laten'. Men behoeft dus geen zwartkijker te zijn om te stellen dat, bij het uitblijven van sneeuw, deze winter voor de Oostenrijkse wintersport-industrie op een regelrechte (financiële) ramp zal uitdraaien.

Voorspelling

Een oude Oostenrijkse boerenspreuk luidt: *Ist der Winter am Drei-Königs-Tag nicht da, kommt er überhaupt nicht mehr*. Niemand die het wilt geloven. Niettegenstaande het in de bergen momenteel 'Frühling' is. „Het zal toch wel éénș gaan sneeuwen", riep die avond een jongeman aan de bar van 'Sporthotel Tiroler Adler' uit. Maar goed dat hij niet hoorde wat Werner Oberhausen, aan een tafeltje verderop, me toen vertelde. „Enkele dagen geleden donderde het plotseling. Zo maar. Een oude boer hoorde het en merkte op dat het een heel slecht teken was. En voorspelde een winter van niks. Zacht met veel regen".
„Heb jij zo'n winter als nu wel eens meegemaakt?".
„Ik niet, mijn schoonvader wél. Die man is drieënzeventig jaren oud en hij herinnert zich een winter in de dertiger jaren met nauwelijks sneeuw". De huidige winter zonder sneeuw is in het ski-lievende Oostenrijk het gesprek van de dag. Elke dag kijken tienduizenden naar de thermometer en naar de hemel. Het kwik moet dalen en uit het uitspansel moet sneeuw vallen. Een wens die maar niet in vervulling wilt gaan. Tot wrevel van de skiliefhebbers, tot ergernis van iedereen die uitgerekend in een 'witte wereld', op welke wijze dan ook, zijn of haar boterham dient te verdienen.

nino tomadesso

● *Normaal baadt Tirol 's winters in een prachtige witte pracht. Normaal ligt er elke winter maandenlang volop sneeuw. Maar wat is in de winter 1987-'88 nog normaal?*

● *Werner Oberhausen: „Zo'n winter heb ik nog nooit meegemaakt".*

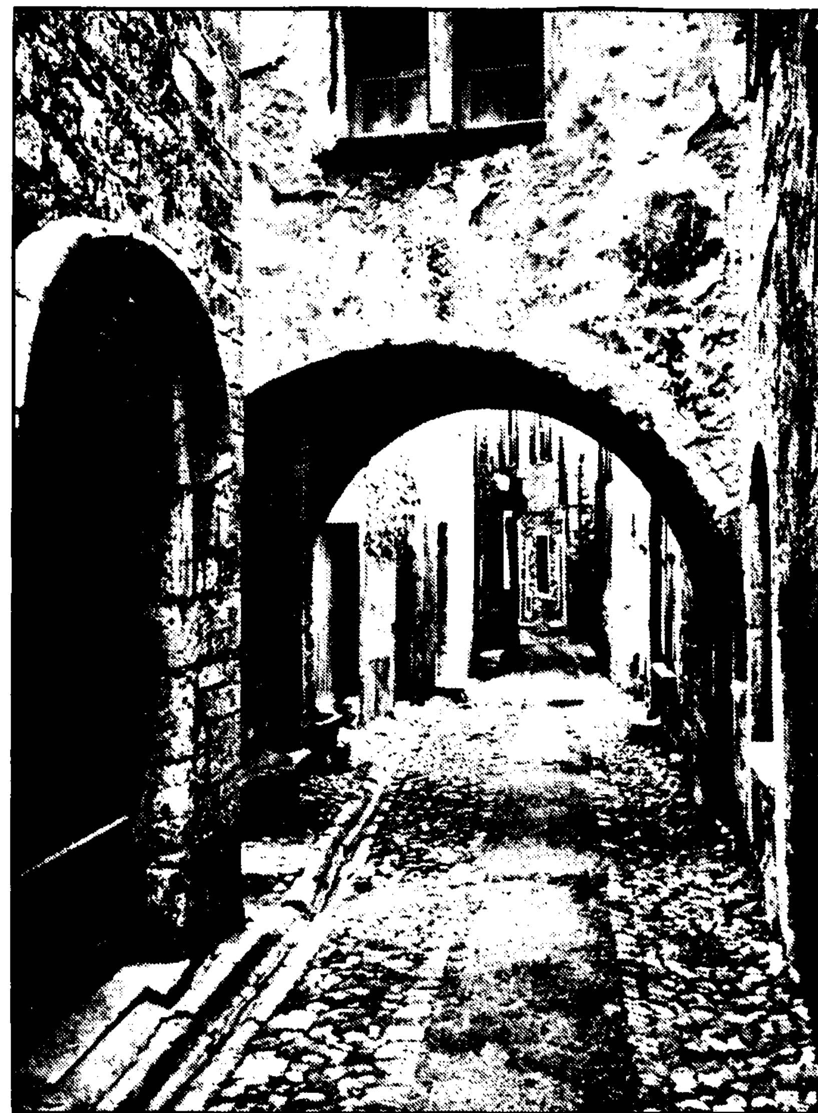
Alpes Maritimes' dorado voor fijnproevers

Het eeuwig slapende Ilonse

Nergens geurt de lavendel heerlijker dan rond het gehucht Ilonse. Een hoog gelegen nest in de 'Alpes Maritimes', noordelijk Côte d'Azur en Rivièra. Nergens is de lucht zuiverder, de stilte intenser dan rondom het op 1250 meter gelegen Ilonse, een vergeten gehucht in een imposante (berg)wereld. De hellende met stenen bezaaide steegjes en straatjes zijn smal, de kromme huizen oud en klein, de uitzichten op de Col de Carbasse (1632 meter), Brêche du Brec (1688 meter), Col de St. Pons (1451 meter) en de met sneeuw bedekte Gelas (3143 meter) fascinerend.

Rijdende op de weg die vanaf de Côte, vanuit Saint-Laurent-du-Var (onder de rook van Nice), door een boeiende bergwereld omhoog voert naar de skiplaats Isola 2000, staat ergens in de omgeving van La Bolinette (op de D2205)een bord dat wijst naar Ilonse, naar het onbekende. De route alléén al is een avontuur(tje). Alsmaar smaller, alsmaar bochtiger voert zij steil omhoog totdat bij de autobestuurder de gedachte groeit 'verder kan het niet meer'. Het kán. Het weggetje eindigt aan de achterkant van een verweerd kerkje annex kerkhofje. Het godshuisje van Ilonse, de laatste rustplaats van een handvol bewoners van een gehucht dat eeuwig lijkt te slapen. Jawél, het nest heeft een cafeetje (Auberge 'La Gruppio' met 'Cuisine familiale') en zelfs enkele kamers voor toeristen, het bezit een minuscuul pleintje en een kapelletje (Chapelle St. Grat) 'ingegraven' in de rotsachtige bodem. „Bonjour, monsieur", groette het oude vrouwtje dat opeens achter de lage, scheve kerkhofmuur te voorschijn kwam. Zij droeg een mand vol pas geplukte kruiden. Verse rozemarijn, basilicum en zo meer. Het groeit er overal. En lavendel. Het vrouwtje zag er uit alsof ze het eeuwige leven had.

● *Het middeleeuwse St. Paul.*

Boeiend

De streek 'achter' de Côte d'Azur, de 'Alpes Maritimes' is tientallen boeiende dorpjes rijk. Bekende en onbekende. In Vence en vooral in St. Paul ontmoeten zich de persoonlijkheden, de vedetten. Yves Montand heeft er zijn villa, Alain Delon komt er zich verpozen, tot voor kort speelde Lino Ventura er op gezette tijden 'jeu de boules' en voor de rest verdringen nieuwsgierige toeristen, in de hoop een glimp op te vangen van de beroemdheden, zich in de smalle middeleeuwse straatjes. St. Paul is pittoresk en plezant. Saint-Jannet, Tourettes sur Loup en Berre-les-Alpes –om maar enkele voorbeelden te noemen– zijn anders. Niet zo in de moderniteit, niet zo in de mode maar niettemin fijne 'oases' om op verhaal te komen. In een streek die blijft boeien, die een prachtig alternatief vormt voor het lui bakken op een zonovergoten strand aan de 'Côte'. In een regio waarin Frankrijk op z'n best is.

Domein

Bergengten, smalle snelstromende beekjes, 'vergeten' dorpjes tegen hellingen geplakt, diepe valleien, rotspartijen, schitterende natuur alom (het prachtige, uitgestrekte natuurpark Mercantour bijvoorbeeld; een dorado voor trekkers, voor wandelaars van hut naar hut): de 'Alpes Maritimes' vormen een domein voor uitgesproken genieters. Van land en volk, van folklore en gastronomie, van stilte en rust.
Het Frans Nationaal Verkeersbureau (Prinsengracht 670, 1017 KX Amsterdam) en het 'Comité Régional du Tourisme, Promenade des Anglais 55 in Nice bieden volop informaties. En wellicht komt u eens terecht in het vergeten nest Ilonse. U zult het zich niet berouwen. Want, de wereld rondom is er van een paradijselijke schoonheid.

CURAÇAO, sieraad in de Caribische zee

e glimlach is er overal.
De lachende trek op gezichten van donkere mensen die op een zonnig eiland wonen. De glimlach van vriendelijke, vrolijke Antillianen op het Benedenwindse Curaçao. Ruim vierhonderdveertig vierkante meter droge grond in de 'Caribbean', amper zestig kilometer uit de kust van Venezuela. Een tropisch eiland dat, in weerwil van sociaal-economische problemen, zich opnieuw en krachtiger dan ooit presenteert in het licht van het mondiale toerisme. Het heeft de bezoeker, de toerist dan ook veel te bieden. Daar is de 'eeuwige' zon, de bijna voortdurende koelte brengende passaat, de heldere blauwgroene zee. Daar zijn de talrijke baaien met kleine stranden, de vele watersportmogelijkheden culminerend in ontdekkingen van een onbeschrijfelijk mooie onderwaterwereld, de comfortabele hotels, de boeiende bezienswaardigheden én....., steeds opnieuw, de uitingen van een weldadig levensritme. 'Be relaxed, man'. Wees ontspannen, mens. De dagen zijn te mooi om ze te vergallen. 'Bon bini!'. Welkom op Curaçao!, alwaar gejaagdheid met een vloek beladen is.

Die avond in de Penthouse-bar. Beneden ons glinsterden duizenden lichtjes van Willemstad. Ard Horvers, hoofdredacteur van het dagblad 'Amigoe', grijnsde breed terwijl hij sprak: „Toen ik nog niet zo lang geleden mijn job bij Veronica verruilde voor mijn huidige baan, schreef iemand er in De Volkskrant een zure tekst over. Wat moest die Horvers op een uitgezogen eiland als Curaçao? Wel, als ik 's morgens opsta, zie ik de zon. Elke dag weer. Hij niet, hij zal waarschijnlijk in de regen en in de guurte ergens in een file staan. Als hij wilt gaan zwemmen, dient hij op een spaarzame zomerse dag in Zandvoort te wachten. Ik niet, ik lig als ik wil elke dag binnen tien minuten in zee. Een zee die helder is en die mij onder water een prachtig schouwspel biedt. Vindt hij nooit van z'n leven. Geen wonder dat-ie zure stukjes schrijft....".

Let wel, Curaçao is geen paradijs op aarde. De werkloosheid is er gestegen, de olieraffinaderij heeft het moeilijk, de inkomsten uit de offshore zijn aanmerkelijk teruggelopen. Maar het eiland bezit wel klimatologische en geografische rijkdom, het luistert voortdurend naar een opgeruimde levensmelodie, het biedt de bezoeker een andere, aangename wereld. Van zee en strand, van palmen en cactussen, van aloeplanten en Watapanabomen, van rust en recreatie. Een deel van Curaçao's toekomst ligt dan ook in de schoot van het toerisme. Al dient dat hergewaardeerd en gepolijst te worden. Teneinde, als tweede belangrijke bron van inkomsten, (nog) meer toeristen, meer ontdekkers van een scala aan aantrekkelijkheden te trekken. Het sieraad ligt er, dromend in de Caribische zee.

Zeebewoners

Het sieraad heeft tal van facetten. Zoals de oude, pastelkleurige (handels)huizen, de oudste in de Nieuwe Wereld nog in gebruik zijnde (Mikwe Israel-Emanuel)synagoge, de als kreeftescharen open en dicht schuifende Koningin Emma pontonbrug, de forten van weleer, het bruisende uitgaansleven en de drijvende markt in Willemstad. Even buiten Willemstad ligt het 'Seaquarium'. Als men dat niét gezien, niét bezocht heeft, is men niet in Curaçao geweest. Want nooit zal men Curaçao kennen, als men de vele zeebewoners rondom het eiland niet bewonderd heeft. Daar in het 'Seaquarium', vlakbij het Princess Beach Hotel, zwerft men uren lang door een tachtigtal –in zeshoekige ruimten– binnen en buiten ondergebrachte aquaria. Daar zwemmen, in een voortdurend spel van licht en kleur, schitterende blauw-gele engelvissen; tijgerbaarzen; vele soorten moeralen; barracuda's, de snelle jagers van de zee; verpleegster- (zo'n vier meter lang) en groengele haaien; gevlekte schorpioenvissen; zeeschildpadden; heremiet- en beerkreeften; reuze-langoesten; krabben en honderden andere soorten zeefauna. Keer op keer wordt men er geconfronteerd met het leven in en onder water van de vaak bezongen én vervloekte 'Caribbean Sea'. Het 'Seaquarium' is als een doorlopende, nooit vervelende filmvoorstelling.

● *Op avontuur in een blauwgroene zee. Onder water op zoek naar schitterende flora en fauna*

Dorado

Niet voor niets is Curaçao een dorado voor diepzeeduikers. Die keer op keer op avontuur gaan als zij onder water de fascinerende natuur observeren; als zij er 'spelen' met vissen, als zij er van de prachtige flora incluis de vele soorten koraal genieten en als zij, duikelend in en rond scheepswrakken, er als het ware terug drijven in de tijd. Snorkelen, diepzeeduiken. Boeiende, leerzame, ontspannende aqua-recreatie voor jong en oud. Op stap met aqualongen, met op de rug bevestigde zuurstofflessen. Een trip naar de geheimen van de zee. Verslavende vrijetijdsbesteding. Beginners en al ervaren duikers komen in de wateren rondom Curaçao geheel aan hun trekken. Op tal van duikplaatsen (van vijf tot vijftig meter en nog dieper) staan instructeurs klaar om de 'vreemdeling' mee te nemen naar het Grote Avontuur beneden de zeespiegel. En als men er bo[...] of diepzeevissen wil, speciaal uitgeruste charterboten zijn [...] huur. Lantas nos bos ban ka[...] grandese di Kirsou, Kòrsou [...] chikitu baranka den laman!. ***Laten wij onze stem verheffe[...] de grootheid van Curaçao bezingen; Curaçao, een klein[...] eiland, een rots in de zee!***

Van Willemstad via de Cunu[...] (platteland van Curaçao) ric[...] Christoffel Park, van het vro[...] stadsleven naar de rust van d[...] natuur. Naar de groene prac[...] van de flora en de fauna in h[...] noordwesten, het mooiste de[...] van het eiland. Verrijkt met orchideeën, met unieke boomsoorten (Sabal-palmbomen), met cactussen in welke vorm en grootte dan ook. Met Indiaan[...] rotstekeningen, met voormali[...] plantages annex landhuizen e[...] vroegere slavenhuisjes. Door[...] lucht zwieren parkieten, troepialen, witstaartbuizerds, kolibries; op bomen en grond kriskrassen hagedissen en leguanen. Nog voor de ingang [...] het Christoffel Park, voert de [...] in het dorpje Barber linksaf [...] Soto en vervolgens al kringel[...] klimmend en dalend naar de B[...] Santa Marta. Naar een 'stukj[...] paradijs' op de rotsen, naar C[...] Cliff. Daar is –in extra dimen[...] de stilte, het fluisterende wat[...] het witgrijze zand; daar zijn wuivende palmen en prachtig[...] uitzichten over de blauwgroe[...] zee. Die, als de zonnige dag [...] prachtige zonsondergang voo[...] zijn en de maan aan de heme[...] verschijnt, glinsterende zilverkleurige glans aanneem[...]. Dan zwijgt de nietige mens e[...] geniet sprakeloos van een wo[...] van de natuur. Daar, op een [...] ligt het Golden Tulip Coral C[...] Hotel. Annex kleine witgrijze stranden, tennisbanen en watersportfaciliteiten. Dáár is Curaçao is z'n mooist.....

Rendez-vous

Curaçao ligt buiten het gebied [...] de Caribische stormen, het is [...] altijd zomer, altijd zonnig (gemiddelde temperatuur achtentwintig graden), altijd [...] winderig, altijd vrolijk. Niet v[...] niets stijgt het aantal Nederla[...] touroperators die (vakantie)re[...] naar dit Benedenwindse eilan[...] organiseren, niet voor niets lig[...] in kleurige brochures verpakte arrangementen in de schappen [...] van reisbureaus. Niet voor niet[...] ook vormt Curaçao het rendez-vous van de watersport[...] van de duikers. Want de zee schonk Curaçao een aparte attractie, een bijzondere schoonheid. Vrolijk klinkt het Papiamento-taal *I ora nos ta k[...] fo'i kas, nos tur ta rekorda Kòr[...] su solo i playanan orguyo di n[...] tur*. En als wij ver van huis zij[...] denken wij allen terug aan de [...] en de stranden van Curaçao, [...] aller trots. Curaçao, een eiland waar overal de glimlach is.

nino tomades

Bert Knubben en May Feyts, pioniers op een eiland

Twee Limburgers belijden op Curaçao hun hartstochtelijke liefde voor de zee. De een, BERT KNUBBEN, groeide er op tot een man met een grote reputatie; de ander, MAY FEYTS, wil er een nieuw leven beginnen.

● *Bert Knubben: „Zwart koraal is mijn brood"*

nubben. Zoon van een onderofficier bij de Koninklijke Landmacht. „Vader was afkomstig uit Amby, moeder uit Limmel. Samen hebben we in Heer gewoond. Als jongetje van vijf kwam ik op het eiland", schetst Bert in grove lijnen zijn afstamming. Hij is beroepsduiker, na vroeger wedstrijdzwemmer, -waterpoloër en speervisser te zijn geweest. „Wat ik thans doe, deed ik al in mijn jeugd. Om ons zakgeld bij te spijkeren, doken we naar kleine stukjes koraal. We zetten dat op stukjes hout, vernisten het en verkochten het aan toeristen. Als souvenir van Curaçao. Bracht aardig wat op". Bert Knubben heeft een náám als diepzeeduiker. Bernard Delmotte, assistent van Jacques Cousteau en zélf een vermaard diepzeeduiker, uit zich vol respect over Knubben. Bert: „Ben blij met Delmotte's waardering. Die man duikt zelf al dertig jaren in alle zeeën". Elke ochtend komt Bert Knubben van zijn huis boven de baai van Brakkeput naar Princess Beach onder de rook van Willemstad om er, in een hutje aan zee bij voortdurend gekrijs van papegaaien, zich bezig te houden met het cultiveren van zwart koraal.

Experiment

Tijdens een van zijn ontelbare 'trips' onder water, vond Bert een tak die hij mee nam „omdat die zo hard was". Aan land brak hij er een stuk van af en zag dat het binnenste zwart was. „Ik begreep dat het zwart koraal en dat het van waarde was". In zijn hutje voegde hij het toe aan ander koraal. Sinds jaar en dag namelijk bewerkt Bert deze tot één geheel vergroeide skeletten van bloempoliepen tot snuisterijen en sieraden. „Handelen in bewerkt zwart koraal is mijn brood". Om die broodwinning veilig te stellen, begon Knubben te denken over het cultiveren van zwart koraal. „Ze verklaarden me voor gek.

Autoriteiten weigerden toestemming (Het 'binnenhalen' van alle koralen is op Curaçao verboden – NT). Ik raakte gedeprimeerd. Delmotte's waardering hielp me er over heen.

Nu heb ik toestemming gekregen om te bewijzen dat cultivatie van zwart koraal mogelijk is. Een vergunning voor een experiment dus".

● *May Feyts: nieuwe levensfase in een paradijs?*

Bert Knubben noemt zich dan ook een „onderwaterboer. Ik ben op de bodem van de zee gewoon aan het boeren". Hij plant zwart koraal in de Caracasbaai op een diepte van dertig meter. „Het probleem is de vasthechting aan de bodem. Je hebt niet met planten te maken. Die hebben wortels en naarmate die in de grond dringen gaat de plant groeien. Onder water is dat anders. Planten hebben er geen wortels maar een systeem van vastzuiging". Bert bevestigt stekjes zwart koraal met twee-componentenlijm in door hem gemaakte gaatjes. „Je kan het zien als het vastmaken met een soort stopverf". Het experiment werpt al 'tastbare' vruchten af. Top-deskundige Bernard Delmotte is juichend enthousiast.

Verloren

ay Feyts. Hij bracht nog niet zo lang geleden een vakantie door op Curaçao. Kwam uit de duikersschool van J[...] Beckers in Elsloo en wilde in de 'Caribbean' wel eens aan het 'grote onderwaterwerk'. May dook, zag en raakte 'reddeloos' verloren. Van het een kwam het ander. Een praatje met een hotelmanager bood May Feyts enig uitzicht op een nieuw leven. Terug in Beek ging hij met zijn vrouw in conclaaf, verhuurde vervolgens zijn garage in de Stationsstraat, pakte zijn boeltje en keerde alleen terug naar Coral Cliff op Curaçao. „Ik heb vijf maanden de tijd om er achter te komen of ik hier werkelijk aan iets nieuws beginnen kan". Dit 'nieuws' is het (laten) bedrijven ten faveure van gasten van Golden Tulip Coral Cliff en van elders op het eiland verblijvende duikfans, van alle soorten watersport. Zeilen, skiën, surfen, snorkelen, duiken. „Als na vijf maanden blijkt dat het er inzit, vestig ik me voorgoed in dit stukje paradijs". Tijdens de achter ons liggende feestdagen had hij vrouw en dochter Solange op bezoek. Die namen alvast poolshoogte in een verrukkelijke wereld.

n.t.

Gasverbruik zal niet belangrijk afwijken

...nnen met een gemiddeld gasverbruik waren vorig jaar goedkoper uit, zo werd dezer dagen bekend. De invloed de gasprijsdaling bleek duidelijk. Die ontwikkeling ...t verder los van 'Zuinig stoken'. Deze actie is nu veertien ...en op weg en daarom deze terugblik op de eerste periode: ...cht weken van 11 oktober tot en met 5 december 1987. ...verbruik lijkt, vergeleken met het vorig jaar, weinig af ...ijken.

Niets is veranderlijker dan het weer en de ene winter is de andere niet. Daarom zien we dat de eerste zes weken (11 oktober tot en met 21 november) te warm en de laatste twee weken (22 november tot en met 5 december) te koud waren. Een en ander dus gerelateerd aan gemiddelde temperaturen.

Vooral de week van 29 november tot en met 5 december was aanmerkelijk kouder dan gemiddeld. Onder een gemidddelde temperatuur wordt hier verstaan 'het gemiddelde winterse temperatuurbeeld' van de afgelopen 30 jaar. Het KNMI houdt dit van week tot week bij. Bijna geen winter is in ons land 'normaal'. Dat verschijnsel is voor het KNMI mede aanleiding het gemiddelde over een dergelijke lange periode te berekenen.

Het is een hachelijke zaak het gasverbruik van nu te vergelijken met het verbruik van een ander jaar. Wie zich de winter van 1986-1987 met zijn zeer koude perioden herinnert, kan dat beamen. Overigens was die winter in 't geheel toch maar drie procent kouder dan een gemiddelde ('normale') winter. Dit betekende dat in het vorige stookseizoen ook drie procent meer gas werd verbruikt dan normaal.

Wat betreft het gasverbruik van deze eerste periode in 1987 kan worden gesteld dat de 'winst' van de eerste zes te warme weken wordt gecompenseerd door de twee daarop volgende te koude weken. Dit betekent dat het gasverbruik over de totale periode van acht weken en bij gelijk gebleven omstandigheden niet belangrijk zal afwijken van wat gemiddeld gebruikelijk is.

Wie meedoet aan de actie 'Zuinig stoken' en wekelijks zijn meterkaart invult, kan zelf zien of er die eerste acht weken (van de 30 totaal) is bespaard. Daartoe dient men het wekelijks in de krant vermelde streefverbruik te vergelijken met het eigen verbruik. Zit u eronder dan heeft u bespaard; zo niet dan is het tegenovergestelde het geval...

Natuurlijk is niet alleen het persoonlijk stookgedrag van invloed op het verbruik. Als u onlangs isolerende voorzieningen hebt getroffen dan zult u zien dat uw gasmeter minder 'kuubjes' heeft geregistreerd. Ook als u (bijvoorbeeld) een kamer extra in gebruik hebt genomen dan is dat van invloed op het verbruik, dat zal dan iets hoger zijn.

...pparaatje om ...nd weg te jagen

...merika komt een apparaatje ...een speciaal geluid maakt, ...voor zelfs de meest agressieve ...ll-terriër op de vlucht slaat. ...s land begint het sterk stij... aantal hondebeten een pro... te worden. In poliklinieken ...ziekenhuizen worden steeds ... mensen behandeld, die bijt...den van een agressieve hond ...en opgelopen.

...verjaag-apparaatje verspreidt ...en druk op de knop een ultra... signaal. Mensen horen het ... maar honden wel. Helaas is ...og niet in Nederland te koop.

● Steeds meer mensen geven de voorkeur aan een dekbed. Gemiddeld zes van de tien Nederlanders. De mode in dekbedovertrekken heeft de laatste jaren in snel tempo de slaapkamer veroverd. Wit en effen tinten zijn uit. Dessins in opvallende kleurcombinaties hebben de overhand gekregen. Het dekbedovertrek is zo mooi geworden, dat de klassieke sprei in veel gevallen het veld heeft moeten ruimen. Wel zien we steeds vaker de zogenaamde dekbedspreien. Formaat sprei, materiaal als van een dekbed. Die zijn er in prachtige kleuren en dessins.

ACTIE ZUINIG STOKEN

Tabel voor de week van maandag 28 december t/m zondag 3 januari 1988

Bij een jaarverbruik van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van:	en een totaalstreefverbruik sinds 12 oktober 1987
800 m^3	16 m^3	262 m^3
1000 m^3	21 m^3	326 m^3
1200 m^3	25 m^3	393 m^3
1400 m^3	29 m^3	457 m^3
1600 m^3	33 m^3	523 m^3
1800 m^3	37 m^3	588 m^3
2000 m^3	41 m^3	654 m^3
2200 m^3	45 m^3	719 m^3
2400 m^3	49 m^3	785 m^3
2600 m^3	53 m^3	850 m^3
2800 m^3	58 m^3	915 m^3
3000 m^3	62 m^3	981 m^3
3300 m^3	68 m^3	1077 m^3
3600 m^3	74 m^3	1176 m^3
3900 m^3	80 m^3	1274 m^3
4200 m^3	86 m^3	1371 m^3
4500 m^3	92 m^3	1469 m^3
5000 m^3	103 m^3	1633 m^3
5500 m^3	113 m^3	1796 m^3
6000 m^3	123 m^3	1961 m^3
6500 m^3	134 m^3	2125 m^3
7000 m^3	144 m^3	2287 m^3
7500 m^3	154 m^3	2449 m^3
8000 m^3	164 m^3	2613 m^3

Het wekelijkse streefverbruik wordt bepaald aan de hand van de gemiddelde etmaaltemperatuur en enkele andere gegevens.

...ypotheekrente 5 januari 1988

...et 'nieuwe' jaar is begonnen zoals het 'oude' jaar is geëindigd. De hy...potheekrentetarieven zijn t.o.v. eind 1987 nauwelijks gewijzigd. Het ...ypotheekrentefonds voor Noordbrabantse Gemeenten verlaagde en...le tarieven met 0,2%, terwijl de Westland Utrecht Hypotheekbank ...et rentetarief voor 5 jaar vaste leningen met 0,2% heeft verlaagd.

...aam bank	rente vast gedur.	afsluitpr. in pct.	rentepercentages: met gem.-garantie, opgave bank	met gem.-garantie, werkelijk	zonder gem.-garantie, opgave bank	zonder gem.-garantie, werkelijk
...NNUITEITENHYPOTHEKEN						
...B.N.	var.[1]	1,5	5,8	6,11	6,0	6,32
	1 jaar[1]	1,5	6,0	6,32	6,2	6,53
	3 jaar[1]	1,5	6,4	6,75	6,6	6,96
	5 jaar[1]	1,5	6,9	7,28	7,1	7,50
	7 jaar[1]	1,5	7,2	7,61	7,4	7,82
	10 jaar[1]	1,5	7,3	7,71	7,5	7,93
	15 jaar[1]	1,5	7,6	8,04	7,8	8,25
ABP	2 jaar[1]	1	6,1	6,37	6,3	6,59
	5 jaar[1]	1	6,9	7,23	7,1	7,44
	10 jaar[1]	1	7,1	7,44	7,3	7,66
	15 jaar[1]	1	7,2	7,55	7,4	7,77
Amrobank	var.[1]	1,5	5,8	6,11	6,0	6,32
	2 jaar[1]	1,5	6,2	6,53	6,4	6,75
	5 jaar[1]	1,5	6,8	7,17	7,0	7,39
	7 jaar[1]	1,5	7,1	7,50	7,3	7,71
Bouwf. Limb. Gem.	5 jaar[1]	1,5	6,7	7,17	6,7	7,17
	10 jaar[1]	1,5	7,1	7,60	7,1	7,60
	15 jaar[1]	1,5	7,2	7,71	7,1	7,71
	30 jaar[1]	1,5	7,5	8,03	7,5	8,03
Centrale Volksbank	2 jaar[1]	1	6,0	6,27	6,2	6,48
	5 jaar[1]	1	6,9	7,23	7,1	7,44
	7 jaar[1]	1	7,2	7,55	7,4	7,77
	10 jaar[1]	1	7,4	7,77	7,6	7,98
	ideaalrente	1	6,8	7,20	7,0	7,34
Direktbank/NCB-bank	1 jaar[1]	1	5,9	6,16	6,1	6,37
	3 jaar[1]	1	6,7	7,01	6,9	7,23
	5 jaar[1]	1	7,0	7,34	7,2	7,55
Grens Wis.kant./CDK	1 jaar[1]	1	6,0	6,27	6,2	6,48
	5 jaar[1]	1	6,9	7,23	7,1	7,44
	1 jaar[1]	1	6,4	6,60	6,6	6,81
	5 jaar[1]	1	7,4	7,64	7,6	7,85
Ned. Midd. Bank	1 jaar[1]	1,5	6,0	6,32	6,2	6,53
	3 jaar[1]	1,5	6,4	6,75	6,6	6,96
	5 jaar[1]	1,5	6,8	7,17	7,0	7,39
	7 jaar[1]	1,5	7,1	7,50	7,3	7,71
Pancratiusbank	var./5 jr.[1]	1	6,9	7,23	7,1	7,44
	ideaalrente	1	6,9	7,23	7,1	7,44
Postbank	2 jaar[1]	1	6,0	6,27	6,2	6,48
	5 jaar[1]	1	6,8	7,12	7,0	7,34
	7 jaar[1]	1	7,0	7,34	7,2	7,55
Rabo (adviesrente)	var.[1]	1,25	6,5	6,83	6,7	7,04
	2/3 jaar[1]	1,25	6,6	6,94	6,8	7,15
	4/5 jaar[1]	1,25	6,9	7,25	7,1	7,47
	stabiel[1]	1,25	7,3	7,69	7,5	7,90
	var.[3]	1,25	xxxx	xxxxx	6,9	7,15
	2/3 jaar[3]	1,25	xxxx	xxxxx	7,0	7,25
	4/5 jaar[3]	1,25	xxxx	xxxxx	7,3	7,57
	stabiel[3]	1,25	xxxx	xxxxx	7,7	7,99
Rabo Hypotheekbank	3 jaar[1]	1,5	6,6	6,96	6,8	7,17
	5 jaar[1]	1,5	6,9	7,28	7,1	7,50
	3 jaar[3]	1,5	xxxx	xxxxx	7,0	7,28
	5 jaar[3]	1,5	xxxx	xxxxx	7,3	7,59
Spaarbank Limburg	1 jaar[1]	1	5,8	6,05	6,0	6,27
	3 jaar[1]	1	6,5	6,80	6,7	7,01
	5 jaar[1]	1	6,9	7,23	7,1	7,44
	7 jaar[1]	1	7,1	7,44	7,3	7,66
	stabiel	1,25	7,3	7,69	7,5	7,90
Westland-Utrecht stand.	1 jaar[2]	1,5	5,8	6,25	6,0	6,47
standaard	5 jaar[2]	1,5	6,9	7,66	7,3	7,88
standaard	7 jaar[2]	1,5	7,2	7,77	7,4	7,99
standaard	10 jaar[2]	1,5	7,4	7,99	7,6	8,21
standaard	15 jaar[2]	1,5	op aanvraag		op aanvraag	
lage lasten	7 jaar[2]	1	7,4	7,75	7,4	7,75
lage lasten	14 jaar[2]	1	7,9	8,29	7,9	8,29
interim	1 jaar[2]	1,5	xxxx	xxxxx	6,0	6,47
1e kw. 1988 budget	var.[4]	1,5	6,8	7,13	6,8	7,13
LEVENHYPOTHEKEN						
Levensverz. aangesl. bij N.V.L.	5/10 jaar[1]	–	7,2	7,44	7,2	7,44
	15/20 jaar[1]	–	7,6	7,87	7,6	7,87

[1] Maandbetaling achteraf
[2] Maandbetaling vooraf
[3] Halfjaarbetaling achteraf
[4] Kwartaalbetaling achteraf

De kerk in het midden

● Groeten uit... Wijnandsrade, het ruim 1800 inwoners tellende kerkdorp in de gemeente Nuth. Van de parochie van Wijnandsrade, toegewijd aan de H. Stephanus de eerste martelaar, werd reeds melding gemaakt in het statutenboek van het Concilie van Susteren in 1307. Ze was toentertijd een zogenaamde media ecclesia. Bij de vestiging van nieuwe bisdommen in 1599 werd ze toegevoegd aan het bisdom Roermond, onder het dekenaat Valkenburg. In het algemeen wordt aangenomen dat de eerste kerk als hofkapel werd gesticht door de familie Mascherel. Alleen het koor stamt nog uit de oude kerk uit de 15e eeuw. In 1750 werd de kerk op kosten van de baron verbouwd en vergroot in ruil voor hand- en spandiensten van de parochianen. Het koor met tribune voor de adellijke familie is tot op heden gehandhaafd gebleven.

In 1943 vernietigden tijdbommen een groot deel van de kerk en de toren helemaal. Matthijs Akkermans wist onder levensgevaarlijke omstandigheden de twee klokken uit de toren te halen. De uit 1519 stammende klok werd in de vijver gedompeld, de uit 1847 daterende klok was door het bombardement onbruikbaar geworden en werd aan de toentertijd beruchte 'Klokkepeter' meegegeven. Onder de bezielende leiding van pastoor Deckers werd de kerk in 1949 gerestaureerd en vergroot en de klokken weer teruggeplaatst in de toren. In 1983 werd het rond 1600 vervaardige laat-gothische missiekruis gerestaureerd. In de historie van de kerk in Wijnandsrade wordt ook verschillende malen melding gemaakt van inbraken en diefstal van waardevolle kerkelijke goederen.

Luchtfoto: DRIES LINSSEN

● *Zaterdag 23 januari: luchtfoto Haanrade*

Te huur aangeboden

GARAGEBOXEN te huur in centrum van Heerlen plus grote kelder als bedrijfsruimte te gebruiken. Voor inl. tel. 04402-77260 (zaterdag tussen 12-14 uur).

Te huur aangeboden **LOODS** oppervlakte 1500 m2, hoogte 5 m. Gelegen na bij aansluiting Heerlen-Geleen en bij het industrieterrein De Koumen. Telefonisch te bevragen 045-220022, toestel 12.

HOENSBROEK. Kouvenderstraat 41, groot appartement c q bovenwoning. Zeer geschikt voor kantoor c q bedrijfsruimte. Inl.: tus. 16-18 uur. 04490-15282.

Te h. nieuwe ruime eengezinswoning (hoek) Amstenrade, Achter den Hof 82. Woonk. met open keuken, 3 slpks., badk. met ligbad, vaste trap naar zolder. Huur ƒ 760,– p.mnd. Direct te aanvaarden. Tel. 04704-5850.

Te h. KERKRADE-W. 2 app. woonk., k.k.n. douche + w.c., 1 Slpk., berging excl. ƒ 490,- en ƒ 400,-. Tel. 045-440887.

T.h. KAMER in Kerkrade, gemeub. of ongemeub. Tel. 045-456826.

Te h. gem. ZIT/SLK. all-in, tel. 045-463532 of 440124.

Te huur APPARTEMENT, Pr. Beatrixstraat, Heerlen. Ind.: woonkamer, keuken, badkamer, douche, wc, 2 slaapkamers. Tel. 045-454474.

Te h. ZOLDERAPP., keuken, bad, balkon, kale hr. ƒ 380,- Huursubs. mog. Te bevr. 045-716198.

Te huur EENGEZINSWONING, Europaplein 8, Hulsberg. Te bezichtigen heden, tussen 11.00 en 17.00 uur.

WINKELPAND te huur in centrum van Heerlen. Inl. 045-711617.

Te huur BOVENWONING in centrum van Hoensbroek, ƒ 695,- incl. electra. Inl. 04498-55786, na 20.00 uur.

AUTO/TRUCK-VERHUUR. Bastiaans Inter-Rent. Ruime keuze in pers.-auto's, 9-pers. busjes, campers, bestel en vrachtwagens; ook met hydr. laadlift. Heerlen, Spoorsingel 50 t.o busstation. Tel. 045-724141.

Te huur BENEDENFLAT met berging. Geh. gerenoveerd, nw. c.v., nw. badkamer, nw. wc, nw. keuken. Een juweeltje. Is klaar voor bewoning. Huur ƒ 700,- + servicekosten. Tel. 04490-43467.

ZELFVERHUIZE onze speciaal meubelwagens vo nenautorijbewijs. verhuur personen busjes. Autoverhu ris. Schelsberg 45. Tel. 720202.

Nabij centr. Hee kl. ACHTER voor 1-2 pers., wo inp. eiken keuke mer met ligb. e Grote tuin, eig Huursubs. moge 045-252831.

'N HUIS KOOPT U BIJ STIENSTRA

NIEUWBOUW * NIEUWBOUW * NIEUWBOUW * NIEUWBOUW

Schaesberg

NIEUWE FASE RIANTE HALFVRIJSTAANDE HUIZEN IN HET WOONPLAN BRANDHOFSTRAAT TE SCHAESBERG.

Indeling o.a.:
L-vormige living met een uit het zicht gelegen keuken, samen ca. 40 m2. Praktisch is de aan de keuken grenzende bijkeuken/berging van waaruit de garage te bereiken is. Ter plaatse van de eethoek geeft een schuifpui toegang tot de 22 m. diepe tuin. De verdieping telt 3 royale slaapkamers en een badkamer met o.a. een ligbad en een 2e toilet. Via een vaste trap is de hobbyzolder te bereiken.

Markante punten:
Gevels in 2 kleuren. Kozijnen en trappen in meranti. Ankerloze spouw. Uitstekende isolatievoorzieningen. Kleurkeuze in tegels en hetelucht verwarming.
Prijs f 189.900,-- v.o.n.

Hoensbroek

SFEERVOL WONEN MET KASTEEL HOENSBROEK ALS BUUR.

12 Markante type halfvrijstaande huizen op zeer ruime kavels gelegen.

Indeling o.a.:
Z-vormige woonkamer met gesloten keuken, 3 royale slaapkamers, badkamer met o.a. ligbad en 2e toilet. Zolder en garage. Oppervlaktes vanaf 340 m2.

Verkoopprijs f 175.000,-- v.o.n. Premie-C 1987. Een éénmalige bijdrage ad f 6.500,-- belastingvrij.

-- Open huis -- Open huis -- Open huis --

EYGELSHOVEN

plan Laura.

Sfeervolle tuinkamerwoningen nabij het Burg. Boyensbos.

De L-vormige woonkamer heeft een ruime glaspui, waardoor een optimaal tuinkontakt bestaat. Kenmerkend is de goed doordachte indeling welke resulteert in 3 royale slaapkamers, een fraaie badkamer en een vaste trap naar de hobbyzolder. De huizen worden van een tuinberging voorzien. Een zonnige achtertuin completeert de woning.

GEREED VOOR BEWONING

OPEN HUIS
Zondag 10 januari
van 14.00 - 16.00 uur.
Adres: Hoek Wackerstraat/Willemselaan
(Volg de borden vanaf de Laurastraat).

Dankzij de rijksbijdrage van max. f 50.000,- is wonen reeds mogelijk voor ca. f 475,- netto per maand.

HOENSBROEK

Prof. Einthovenstraat.

Fijne eengezinswoningen: goedkoper dan uw huurlasten.

De begane grond wordt gekenmerkt door een bijzondere leefruimte met een op de tuin georienteerde L-kamer en een gekombineerde woon-/eetkeuken. De verdieping bestaat uit 3 ruime slaapkamers en een badkamer met o.m. een aansluiting voor het 2e toilet.

Via een vaste trap is de royale zolder te bereiken.

Impressie begane grond

De woningen worden gekompleteerd met een tuinberging.

NU NOG MET DE OUDE HOGE RIJKSBIJDRAGE REGELING VAN MAX. f 50.000,-

NETTO MAANDLAST CA. F 490,--

OPEN HUIS
Zondag 10 januari
van 14.00 - 16.00 uur.

SPAUBEEK

H

Beatrixlaan-Noord.

2-onder-1-kap woningen met vrije achtertuinen tot 20 m. diep en grenzend aan openbaar groen.

Een ruimtelijke indeling: Z-vormige woonkamer ca. 33 m2 (incl. keuken) met royale glaspuien, 3 slaapkamers, fraaie badkamer, garage en mogelijkheid voor 4e slaapkamer. Nog dit jaar te bewonen. **Prijzen vanaf f 145.000,-- v.o.n. Eénmalige belastingvrije rijksbijdrage f 6.500,-.**

Heden OPEN HUIS van 14.00 - 16.00 uur.
Volg de borden vanaf de Mauritsstraat/hoek Eikenlaan.

Een uitstraling van charme

–uniek in de regio–

Dat is wonen in Eygelshoven-Waubacherveld

Wij laten u graag een van de huizen zien. OVERTUIG UZELF van de ruimte en kwaliteit.

INFORMATIE over de diverse woningtypen in het OPEN HUIS Achter Schouffert (nabij Gravenweg/Tulpenstraat) Zaterdag 9 januari van 14.00 - 16.00 uur.

Het woonplan wordt begrensd door het Burg. Boyensbos en het riante woonplan Hoefveld. Het eerste deel van Waubacherveld is reeds voltooid. Momenteel zijn een aantal herenhuizen en villa's in aanbouw, die binnenkort gereed voor bewoning zullen zijn.

① DIREKT TE BETREKKEN

Buiten dit basistype zijn enkele varianten mogelijk.

Type vrijstaande herenhuizen

Een echte kwaliteitswoning met geweldige leefruimten
- *Zo heeft de woonkamer een opp. van ca. 44 m2 (incl. keuken) en een lengte van 9.40 m*
- *De ouderslaapkamer is bijna 17 m2*
- *Inpandige berging en garage*
- *Percelen tot 390 m2*
- *De doordachte en luxe afwerking maakt wonen nog plezieriger!*

Prijzen vanaf f 211.765,- v.o.n. (excl. renteverlies).

② Villa's met ouderwets grote tuinen.* IN AANBOUW

Wonen met een grote tuin gaat in plan Waubacherveld in vervulling, villa's met percelen tot 1000 m2.

Indeling: Een opmerkelijke woonkamer in L vorm (9.45 m. lang, max. 6.40 m. breed, oppervlakte 53 m2 met inbegrip van keuken). Via de keuken is toegang tot de bijkeuken van waaruit de garage te bereiken is. De verdieping telt 3 slaapkamers (tot ca. 19 m2) en een luxueus uitgevoerde badkamer. Extra is een funktionele kamer 7.85 x 3.00 m., welke ook als 4e slaapkamer te gebruiken is.

Prijzen van f 272.269,- tot f 287.395,- v.o.n. Persoonlijke wensen in de uitvoering zijn nu nog bespreekbaar.

③ Nu nog keuze in afwerking mogelijk.

Type vrijstaande herenhuizen *

De woonkamer (L vormig) is 9.40 m lang en 43 m2 groot met voorzieningen voor het plaatsen van een open haard. Bijzonder praktisch is de bijkeuken/berging. Standaard zijn 4 royale slaapkamers aanwezig. Overige markante gegevens: Luxe badkamer, inpandig bereikbare garage, hardhouten kozijnen en tuin gelegen op het zuiden.

Verkoopprijzen vanaf f 202.000,- v.o.n.

HEEFT U EEN EIGEN HUIS?
- **Juist nu heeft uw huis een goede verkoopwaarde.**
- **Dagelijks ontvangen wij aanvragen voor vele woningen. Wellicht hebben wij voor uw huis al meerdere kandidaten in onze kartotheek.**
- **Wist u dat wij een veiligheidsmarge inbouwen zodat u nooit met 2 huizen blijft zitten.**
- **Vraag voor een kosteloos verkoopadvies.**

***Inruil van uw eigen huis is mogelijk.**

BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW * BESTAANDE BOUW

BRUNSSUM H
Centrum, hoekwoning met c.v., tuin, L-vormige woonk., eetkeuken met complete installatie, bergruimte, 3 slaapkamers, badk. met ligbad, vliezotrap naar zolder. Pand bijna geheel voorzien van kunststof kozijnen en dubbel glas.
Prijs f 108.000,-- k.k. 1608

BRUNSSUM H
Ringoven, uitstekend onderhouden rustig gelegen woonhuis met inpandige garage en tuin, dichte keuken met complete installatie, woonk. met tegelvloer, balkenplafond, mogelijkheid voor allesbrander, 3 slaapk., luxe badk. met ligbad, 2e toilet en zolder. Het pand is voorzien van hardhouten kozijnen, spouw- en dakisolatie.
Prijs f 135.000,-- k.k. 1655

BRUNSSUM H
Halfvrijst. woonhuis met garage en op het zuiden gelegen tuin van ca. 23 m. diep, betegelde hal, dichte keuken met complete installatie, woonk. met parket en open haardpartij, 3 ruime slaapk., badk. met ligbad, v.w. en 2e toilet.
Prijs f 137.000,-- k.k. 1734

EYGELSHOVEN H
Tussengelegen woonhuis met groot souterrain en tuin ca. 15 m. diep, in rustige woonwijk gelegen, hobbyruimte, ruime woonk., keuken met installatie, 3 slaapk., badk. met douche en v.w., vaste trap naar zolder. Gehele pand voorzien van aluminium kozijnen.
Prijs f 108.500,-- k.k. 1844

EYGELSHOVEN H
Ruim woonhuis met 4 kelders en garage, carport, tuin, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., luxe badk., zolder. Het pand is gedeeltelijk voorzien van thermopane beglazing en rolluiken.
Prijs f 124.000,-- k.k. 1551

EYS H
Wittem, goed onderhouden vrijst. woonhuis met diverse kelders, grote woonk., keuken met komplete moderne installatie, 5 slaapk., badk. met ligbad, tuin ca. 35 m. diep, op zuiden. Opp. 405 m2. Bouwjaar 1929.
Prijs f 128.500,-- k.k. 1503

HEERLEN H
Een winkel/woonhuis. Winkel 42 m2, diverse magazijnruimten 75 m2, hof, tuin met schuur, woonk. 33 m2, aparte keuken, eetk., 4 royale slaapk., fraaie badk.
Prijs f 135.000,– k.k. 1463

HEERLEN H
Heerlerheide, appartement met c.v., berging, hal, toilet, woonk. en keuken met parketvloer, 2 slaapk., badk., grote hobbyruimte, balkon op zuiden, berging.
Prijs f 75.000,-- k.k. 1806

HEERLEN H
Nabij centrum, goed onderhouden woonhuis met garage en zonnige tuin. Ind.: woonk. 32 m2, keuken met aanrechtcombinatie, 3 royale slaapk., badk. en hobbyzolder.
Prijs f 125.000,– k.k. 1744

HEERLEN H
Litscherveld, klein halfvrijstaand woonhuis met c.v., tuin en garage, hobbykelder, woonk. en gezellige eetkeuken ca. 38 m2, badk. met ligbad, 2 slaapk. Bouwjaar 1977.
Prijs f 109.000,– k.k. 1730

HEERLEN H
Centrum, royaal woonhuis met 2 garages, tuin, woonk./keuken 45 m2, parketvloer, open haard, 4 royale slaapk., luxe badk., bergruimte.
Prijs f 139.000,– k.k. 1600

HEERLEN H
Centrum, luxe appartement met c.v., lift, ruime hal, betegeld toilet, woonk. met balkon, aparte keuken met fraaie keukeninstallatie, slaapk., berging, badk.
Prijs f 79.000,-- k.k. 1677

HEERLEN H
Heerlerbaan, halfvrijst. woonhuis met garage en diepe tuin, kelders, royale hal, woonk. 70 m2, dichte keuken, 4 ruime slaapk., luxe badk., grote bergzolder.
Prijs f 175.000,-- k.k. 1832

HEERLEN H
Palemig, halfvrijst. woonhuis met tuin en garage, diverse kelders, fraaie woonk., luxe eiken keuken met complete installatie, 2 ruime slaapk., mogelijkheid voor 3e slaapk., luxe badk., hardhouten kozijnen.
Prijs f 145.000,– k.k. 1818

HOENSBROEK H
Halfvrijst. woonhuis met garage (in spouw), grandioos onderhouden en afgewerkt. Kelder, woonk. ca. 33 m2 met open haard, open keuken, waskeuken met zij-entree, hobbyruimte, goed omsloten tuin, 3 slaapk., badk. en zolder, pand is geheel voorzien van hardhouten kozijnen en rolluiken. Dit huis moet u gezien hebben.
Prijs f 125.000,-- k.k. 1714

HOENSBROEK H
Zuid, tussengelegen woonhuis met garage en tuin, hal, zit- en eethoek en keuken met complete installatie, 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w. en 2e toilet. Vaste trap naar zolder met mogelijkheid voor 4e slaapk.
Prijs f 139.000,– k.k. 1731

HOENSBROEK
Rustig gelegen split level drive in woning met inpandige garage, woonk. met balkon, royale eetkeuken met toegang naar tuin, 3 slaapk., badk. met ligbad.
Prijs f 105.000,-- k.k. 1668

KERKRADE H
Haanrade, halfvrijst. woonhuis met riante woonk. met schuifpui, mogelijkheid voor open haard, diepe tuin met berging, 3 slaapk., badk. met ligbad, ged. rolluiken met thermopane beglazing, carport.
Prijs f 126.000,– k.k. 1815

KERKRADE H
Kaalheide, woonhuis met carport, berging, keuken met luxe eiken aanbouwinstallatie, diverse apparatuur, woonkamer met plavuizenvloer, tuin, 3 slaapk., badk. met douche, zolder. Vrijwel gehele pand voorzien van thermopane beglazing.
Prijs f 115.000,– k.k. 1804

KERKRADE H
Bosberg, tussengelegen woonhuis in goede woonomgeving met bijkeuken, berging, woonk., open keuken, 3 slaapk., badk. met douche en 2e toilet. Zolder. Gedeeltelijk thermopane beglazing. Subsidie overname mogelijk.
Prijs f 117.000,-- k.k. 1685

KERKRADE H
Holz, woonhuis met kelder, berging, ruime entree, doorzonwoonk., grote eetkeuken, tuin ca. 20 m. diep, 5 slaapk., zolder. Gedeeltelijk rolluiken.
Prijs f 114.500,-- k.k. 1647

KERKRADE H
Halfvrijst. woonhuis gelegen in rustige jonge woonwijk met tuin en garage, hal, woonk., keuken ca. 40 m2 met eiken aanbouwkeuken met diverse apparatuur, beneden is het pand geheel voorzien van parket, 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w. en 2e toilet, vaste trap naar zolder met mogelijkheid voor 4e slaapk. Pand is prima geïsoleerd en nagenoeg geheel voorzien van thermopane beglazing.
Prijs f 139.000,– k.k. 1736

KERKRADE H
Groot woonhuis, geheel onderkelderd met ruime woonk. eetkeuken met apparatuur, 3 slaapk., badk. met ligbad en 2e toilet, vaste trap naar zolder, alwaar mogelijkheid voor 2 slaapk., tuin ca. 20 m. diep met mogelijkheid voor garage. Pand gedeeltelijk voorzien van nieuwe kozijnen met thermopane beglazing.
Prijs f 99.000,-- k.k. 1807

KERKRADE H
Ruim halfvrijst. herenhuis met grote tuin en garage, grote hal, woonk. 40 m2 met open haard, keuken met kunststof installatie voorzien van alle apparatuur, 3 slaapk., badk. met ligbad. Vaste trap naar zolder.
Prijs f 179.500,– k.k. 1770

KERKRADE H
Holz, hoekwoning met 2 kelders, ruime hal, woonk., zitkamer, dichte keuken compleet met apparatuur, 3 slaapkamers, badk. met ligbad, vaste trap naar zolder met mogelijkheid voor 2 slaapk. Het pand is gedeeltelijk voorzien van rolluiken.
Prijs f 76.000,– k.k. 1805

KERKRADE H
Bosberg, halfvrijst. woonhuis geheel onderkelderd, dichte keuken, woonk., 3 slaapk., vaste trap naar zolder, grote tuin met prima bezonning.
Prijs f 85.000,– k.k. 1707

NIEUWENHAGEN H
Op goede lokatie gelegen halfvrijst. woonhuis met c.v., tuin en garage, woonk. ca. 30 m2 met plavuizenvloer, halfopen keuken met eenvoudig keukenblok, ruin rondom de woning, 3 slaapk., badk. met 2e toilet.
Prijs f 142.500,– k.k. 1839

SCHAESBERG H
In jonge wijk, nabij station gelegen, uitstekend onderhouden halfvrijst. woonhuis met tuin, woonk. ca. 32 m2 met plavuizen vloer, keuken, compleet met apparatuur, tuin ca. 9 m. diep met berging en achterom, 3 slaapk., badk. met ligbad en 2e toilet, ruime bergzolder. De benedenverdieping is voorzien van thermopane beglazing. De woning is modern geïsoleerd. Bouwjaar 1981.
Prijs f 129.000,– k.k. 1751

SCHAESBERG H
In rustige wijk gelegen kleine moderne hoekwoning met woonk. 25 m2, badk. met douche (dit alles op begane grond), 2 slaapk., bergzolder, berging voor de woning, zonnig gelegen tuin.
Prijs f 99.500,– k.k. 1836

SCHAESBERG H
Groot halfvrijst. herenhuis met garage, tuin en berging, kelder, woonkeuken met installatie, bijkeuken, L-vormige woonk. 60 m2, 4 slaapk., badk. met ligbad en 2e toilet, 2 slaapk. en bergruimte. Het dak is recentelijk vernieuwd. Het pand is voorzien van spouwisolatie en thermopane beglazing.
Prijs f 169.000,-- k.k. 1623

SCHAESBERG H
Vrijst. woonhuis met garage en tuin, opp. ca. 500 m2, bouwjaar 1976, voorzien van dak-, spouw- en vloerisolatie, thermopane beglazing en elektrische rolluiken, woonk. met open keuken voorzien van eiken installatie, totaal 42 m2 met marmervloer, 3 slaapkamers, badk. met ligbad, douche, v.w. en 2e toilet.
Prijs f 229.000,– k.k. 1610

SCHAESBERG H
In goede wijk, nabij centrum gelegen, halfvrijst. woonhuis met tuin en garage, woonk. ca. 30 m2 met open haard, keuken compleet met wit keukenblok met apparatuur, tuin/terras op zuiden, 3 slaapkamers, badk. met ligbad en 2e toilet. Pand is gedeeltelijk voorzien van dubbele beglazing.
Prijs f 142.500,-- k.k. 1840

SCHAESBERG H
Halfvrijst. woonhuis met tuin en berging, opp. 334 m2, hobbykelder, provisiekelder, badk. met lavet, dichte keuken, eet- en zitkamer, 2 slaapk.
Prijs f 79.000,– k.k. 1663

SCHAESBERG H
Halfvrijst. semi-bungalow met inpandige garage en tuin. Eventueel nog overdraagbare rijkssubsidie mogelijk, woonk. 36 m2 met parketvloer, open keuken met complete installatie, badk. en bergkast, 2 grote slaapk. en berging.
Prijs f 145.000,-- k.k. 1554

SCHINVELD H
Ruim goed onderhouden halfvrijst. woonhuis met c.v., diepe tuin (opp. 630 m2), kelder, woonk., dichte keuken, bijkeuken, 3 ruime slaapk., vaste trap naar zolder. Voorzijde rolluiken.
Prijs f 128.000,– k.k. 1817

SIMPELVELD H
Hulsveld, zonnige halfvr. woning met L-vorm. woonk. ca. 35 m2 met park.vl. en o.h., gesl. keuk., 3 slpk., bet. badk. met ligb., ruime bergzolder, keld., studeerk. en een inp. gar.
Prijs f 140.000,-- k.k. 0768

SIMPELVELD H
Zeer goed onderh. halfvr. sout.woning, type semi-bungalow met 3 slpk., hobbyr., (evt. 4e slpk.), badk. met ligb., L-vorm. woonk. ca. 39 m2 met plav., o.h. en houten plaf., ged. open keuk. met kunst. inst., bijkeuk., gar., tuin ca. 15 m. diep op het zuiden. Bwjr. 1977. Opp. ca. 322 m2. Inruil eigen huis mogelijk.
Prijs f 165.000 -- k.k. 1262

SIMPELVELD H
Tussengelegen woonhuis geschikt voor dubbele bewoning, 2 ruime woonk., 2 keukens, 3 slaapk., 2 doucheruimtes met toilet, tuin, dakterras. Pand is ged. verhuurd. Bwjr. ca. 1925. Opp. 132 m2.
Prijs f 79.000,-- k.k 1531

SIMPELVELD H
Hulsveld, goed onderhouden vrijst. woonhuis met inpandige garage, woonk. 30 m2, keuken 9 m2, 3 slaapk., badk. met ligbad, grote bergzolder, c.v.- en provisiekelder, grote extra ruimte 31 m2, eventueel geschikt als praktijkruimte. Bouwjaar 1970. Opp. 495 m2.
Prijs f 210.000,-- k.k. 1462

TRINTELEN H
Wittem, schitterende vrijst. woning met inpandige garage, hal, L-vormige woonk. met plavuizenvloer en oud-hollands plafond, tot. ca. 35 m2, luxe keuken met eiken installatie, 3 slaapk., luxe badk. met ligbad, douche, 2e toilet, dubbele v.w., bergzolder. Gehele pand is onderkelderd en voorzien van thermopane beglazing en hardhouten kozijnen. Tuin ca. 30 m. diep. Opp. 710 m2. Bouwjaar 1974.
Prijs f 219.000,-- k.k. 1814

UBACH OVER WORMSH
Gezellig halfvrijst. woonhuis met kelder, tuin, woonk. ca. 28 m2 met open haard, vrij uitzicht, dichte keuken met apparatuur, tuin ca. 22 m. diep, overdekt terras, carport, 3 slaapk., betegelde badk. met douche. Gedeeltelijk rolluiken.
Prijs f 118.500,-- k.k. 1843

UBACH OVER WORMSH
Rimburg, halfvrijst. woonhuis met tuin en garage, gelegen aan woonerf, 2 ruime kelders, woonk. ca. 35 met halfopen keuken en eenvoudig keukenblok, balkon, 3 slaapk., badk. Vliezotrap naar bergzolder.
Prijs f 109.000,-- k.k. 1838

UBACH OVER WORMSH
Namiddagsche Driesen, type vrijst. woonhuis van bijzondere architektuur met inpandige garage, tuin ca. 35 m. diep, L-vormige woonk. 38 m2 met aansluiting voor open haard, dichte keuken met aanrechtcomb., bijkeuken, 3 slaapk., badk. met ligbad, berging, 4e slaapk., pand is optimaal geisoleerd en voorzien van hardhouten kozijnen
Prijs f 199.000,– k.k. 1842

VOERENDAAL H
Centrum, rustiek woonhuis voor één of tweepersoons huishouden. Woonk., eetkamer, luxe keuken, badk. met ligbad, grote slaapk., kleedruimte, hof en moestuin. Nieuw dak, nieuwe kozijnen en dubbele beglazing.
Prijs f 89.000,-- k.k. 1498

WAHLWILLER H
Kruisweg, geheel gerenoveerd vrijst. woonhuis met garage, L-vormige woonk., open keuken met komplete eiken installatie, toilet, badk., bijkeuken, hobbyruimte, 3 slaapk., vaste trap naar ruime zolder, provisiekelder. Deze woning moet u beslist van binnen bekijken. Bouwjaar 1939. Opp. 236 m2.
Prijs f 145.000,-- k.k. 1626

WIJNANDSRADE H
Op zeer goede lokatie gel. mod. vrijst. landh. met vrij uitz. op land. omg., voor- en achtertuin deels aangel. onder architekt., prov.keld., woonk. 40 m2, schuifpui, keuk. met luxe eik. inst. incl. app., bijkeuk., gar. met zolderberg. en slpk., 3 slpk., luxe badk., dubb. begl. op parterre. Tot. perc. opp. 630 m2.
Prijs f 285.000,-- k.k. 1108

Voor diverse cliëntele zoeken wij met spoed eengezinswoningen, villa's en herenhuizen. GEEN VERKOOP, GEEN KOSTEN.

BON Gaarne vrijblijvend volledige informatie over:
o Bestaande woning nr. ....
o Nieuwbouwprojekt(en) ....
....
o Hypotheken ....
Ik ben wel/niet in bezit van een eigen huis.

Naam: ....
Straat: ....
Postcode/plaats: ....
Tel.: ....

IK WIL GRAAG MEER INFORMATIE
o Stuur mij gratis het nieuwe HUIZENMAGAZINE nr. 174.

In ongefrankeerde envelop zenden aan: Stienstra Heerlen Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

Makelaardij onroerend goed. Hypotheken. Verzekeringen
stienstra
Stienstra Heerlen Makelaardij BV.

Voor inlichtingen:
H= Kantoor Heerlen, Tel. 045 - 712255.
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.
M= Kantoor Maastricht, Tel. 043 - 252933.
Wycker Brugstraat 50, 6221 ED Maastricht.
Geopend: maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 21.00 uur, zaterdag van 9.00 tot 18.00 uur.

HEEFT U EEN EIGEN HUIS EN WENST VERBETERING? Informeer naar de mogelijkheid om risicoloos een ander huis te kopen.

Vrijblijvende informatie over huis verkopen

Graag informeren wij u geheel vrijblijvend over de lijkheden m.b.t. de verkoop van uw woning, bunga landhuis. Wij vertellen u dan welke verkoopkansen u waar u allemaal rekening mee dient te houden en een eventuele verkoop geheel voor u kunnen bege Bel meteen voor een vrijblijvend gesprek!

BRUNSSUM - ƒ 125.000,-
Hopperank 10
De Vos. In goede staat ve woonhuis met c.v., garage op z.o. Ind. o.a.: hal, woo (ca. 35 m²), open keuken me install., grote tuinberging. 1e 3 slaapks. en badk. Dak- en muurisolatie, deels dubb. b deels rolluiken. Bwjr. 1974. Aanvaard. in overleg.

BRUNSSUM - ƒ 135.000,-
Rimburgerweg 36.
A.d. rand van Brunssumm gelegen vrijst. woonh. m. ga flinke tuin. Ind. (hal, woonk., m. aanbouwinstall., serre, ken, garage. 1e verd.: 3 sl badk. m. ligb. en v.w. 2e ve der. Bwjr. 1962. Perc.opp. 3 Aanv. direkt.

BOCHOLTZ - ƒ 139.0
Op de Klinkert 19.
Geschakeld woonhuis vrijstaand) met c.v. en ge. Ind.: hal, toilet, keu luxe install., ee L-vorm. woonk. m. pa bijkeuken, tuin m. ter verd.: 3 slaapks., ba douche, v.w. en 2e Bwjr. 1971. Aanv. in ov

HEERLEN - ƒ 59.000,-
Mgr. Feronstraat 20
Heksenberg. Appartement verd. m. c.v., berging in so o.a.: hal keuken m. install. en ratuur, douche, 2 slaapks., w mer (ca. 29 m²) m. fraaie steenmantel, allesbrander ting. Goed onderhouden. maandlast bij 100% financ. ƒ 457,- 30 jr. vast (netto maand ƒ 350,- excl. ƒ 115,- servicekosten p. mnd.). Bwj. 1958. A overleg.

HEERLEN - ƒ 89.000,-
Schaesbergerweg 183.
Ruime hoekwoning met c.v o.a.: 2 kelders, hal, toilet, wo mer met mooie glazen serre (i bel glas), keuken, tuin m. bui ging. 1e verd.: 3 slaapka bdkamer. 2e verd.: 4e slaap der. Bwjr. 1956. Aanv. in ove

HEERLEN - ƒ 95.000,-
Nautiluserf 13.
Rustig gel. woonhuis m en tuin. Ind.: entree, w open keuken, berging, t terras (achterom bereik 1e verd.: overloop, 3 sla bet. badk. m. douche e 2e verd.: zolder. Bwjr. Subsidieovername ƒ 22 mogelijk. Aanv. in overle

OPEN HUIS

vandaag van 2 tot 3 uur

HEERLEN - ƒ 115.000,-
Heerlerbaan 151 B.
In bijzonder goede staat verkerend appartement op 2 verd. met c.v. en eigen parkeerplaats. Ind. o.a.: woon (ca. 40 m²), balkon, open keuken m. luxe Poggenpohl ke keninrichting en apparatuur, 3 slaapks., badkamer, be ging en berging in kelder. Geheel geïsoleerd en voorzie van rolluiken. Subsidieovername mogelijk. Geen li Servicekosten ƒ 100,- per mnd. Bwjr. 1985. Aanv. in ove leg.

HEERLEN - ƒ 155.000,-
Schaesbergerweg 69
Ruim vrijst. goed onderh. huis met dubbele garage, c. me parkeerplaats en tuin. I kelders. Beg. gr.: entree naar mer (evt. kantoor), woonkam parketvl., keuken, badk., bijke 1e verd.: 2 grote slaapks., 2e 2e verd.: 2 slaapks. Perc.opp m². Bwjr. 1934. Aanv. in ove

HOENSBROEK - ƒ 98.000,-
Heerlerweg 122. Woonhuis m en tuin. Mogelijkh. voor garag terom. Ind. o.a.: kelder. Beg hal, woonk., open keuken m. keukeninrichtng, serre en tu ging. 1e verd.: 3 slaapks. en b m. douche en v.w. 2e verd.: be der via vliezotrap. Dak, ramen install. Elektro is ca. 9 jaar oud. Bwjr. 1952. Aanv. spoedig.

HOENSBROEK - ƒ 118.000,-
B. v.d. Kroonstraat 13
Na bij centrum. Halfvrijst. wo met c.v., carport en tuin. Ind. provisiekelder. Beg. gr.: woonk., zit-/studeerkamer, ke 2 bergingen. 1e verd.: 4 slaapk badkamer. 2e verd. vliering. De ning is deels voorz. van voor men en rolluiken. In 1985 is het dak vernieuwd en geïsoleerd. B 1948. Aanv. spoedig.

HOENSBROEK - ƒ 279.000,-
V.H.t. Westerflierhof 30 A
Ruim vrijst. herenhuis m. gara c.v. Ind.: kelder. Beg. gr.: hal, T-vorm. woonkamer 42 m² m. haard, keuken m. aanbouwin bijkeuken, garage m. zolderber fraai aangelegde tuin m. terras verd.: 3 ruime slaapks., luxe b m. ligb., douche, v.w. en 2e toilet. 2e verd.: c.v.-ruimte, berging slaap/hobbyk. Bwjr. 1984. Geheel geïsoleerd, alles hard Aanv. in overleg.

PUTH (Schinnen) - ƒ 149.000
Margrietstraat 40
Halfvrijst. woonh. m. c.v., ruim rage en kleine tuin op zuidoost o.a.: hal, L-vorm. woonk. (ca. 3 m. open haard en leisteen Ged. open keuken. 1e verd slaapks. en badkaM. m. dou ligb. v.w. en 2e toilet. 2e verd der via vliezotrap. Bwjr. 1977. Voorz. v. dak- en spouwmuuris en deels dubb. beglaz. Aanv. in overleg.

SCHINVELD - ƒ 129.000,-
Past. Brounsstraat 34
Vrijstaand woonh. met c.v. en Ind. o.a.: kelder. Beg. gr.: royale woonkamer, keuken m. keuke richting, badkamer en ruime ging/bijkeuken. 1e verd.: 3 slaa 2e verd.: via vaste trap bereik zolder. Perc.opp. 625 m². Bwjr. 1932. Aanv. direkt.

aquina
Makelaardij o.g., taxaties, hypotheken en verzekeringen
Deken Nicolayestraat 1, 6411 CL Heerlen
045-715566 ook 's zaterdags van 10.00-13.00 uur

STUDENTEN REGELEN ZELF HUISVESTING

Stelregel woongroep: 'stelletjes' verboden

ASTRICHT – Studenten-ers worden zowel door iculieren als door de heid verhuurd. Er zijn verschillen, maar dat zal studenten een zorg zijn; rootste zorg is: vind ik een kamer. In een stad als stricht is het tekort aan vorm van huisvesting end. In de regel heb je bij ook nog je medebe-lers niet voor het uitkie-Maar soms kun je het en dat een particuliere erverhuurder zich be-t tot het innen van de r en het onderhoud van pand en zich niet bemoeit de toewijzing van de vrij-ende kamers – een ka-verhuurbedrijf dus. raard worden ook veel ers verhuurd door hospi-of hospes, maar die stel-vaak bijkomende eisen de huurders: geen dames-erenbezoek of iets derge-s. Veel studenten geven de voorkeur aan een 'stu-tenhuis'. Hans (21), Noor en Rob (19), hadden het k een dergelijke kamer te den, en ook nog inspraak ebben in de samenstelling de 'bevolking' van het d.

vier andere studenten bewonen wee etages van een voormalig kelpand aan de rand van het rum in Maastricht. Als er een er vrijkomt hebben de zes over-ers een gesprek met de kandi-n en beslissen ze over de uitein-ke nieuwe huurder. Hij of zij t tenslotte een beetje in de p passen. Hans: „We leven hier zijn zevenen in een relatief n huis, dan moet het onderling wel een beetje klikken." Noor: nsen die wat stiller zijn aarden niet in huis." „Ja, je moet hier een grote bek hebben om te leven", valt Hans haar bij. ordat je zo dicht op elkaars lip t moet je nogal tolerant tegen-r elkaar zijn. Als je dat niet kunt rengen ga je maar alleen wonen. is gezelliger in een studenten-, je moet echter ook meer kun-hebben." Eén regel is er wel: de den *Huisregel* die bepaalt dat er n stelletjes mogen wonen. Komt en kamer vrij, dan mag die niet verhuurd worden aan het vriendje of vriendinnetje van een van de huisgenoten. Dat geldt strikt gesproken ook voor verliefdheden binnenshuis, hoewel dit niet altijd te voorkomen is. Het kan namelijk behoorlijk wat problemen geven als een relatie uitraakt. De 'Gouden Huisregel' is al eens overtreden.

Eigenlijk is hij ook alleen maar bedoeld voor als het fout gaat. Noor, die daar wel over nadenkt: „Maar ja, als het toch gebeurt, wat doe je dan? Moet je dan verhuizen omdat er een 'Gouden Huisregel' is?"

● *Hans, Noor en Rob aan de koffie in de gezamenlijke woonkamer.*

Lage huur

De huren in dit studentenhuis zijn voor een stad als Maastricht relatief laag – ƒ 200,- tot ƒ 230,- voor een kamer van 18 tot 20 m^2 – en redelijk volgens het puntensysteem. Dat zegt dus wel wat over de huur van andere kamers. Afgezien van de lage huurprijs zijn de bewoners van dit pand van mening dat het in een studentenhuis een stuk gezelliger is. Bovendien worden hospita's ervaren als een beperking van de vrijheid. Rob: „Ik zou het niet kunnen hebben dat een hospita bepaalt hoe laat je thuis moet zijn, of je bezoek mag ontvangen en hoeveel keer je, bij wijze van spreken, onder de douche mag." Noor vult aan dat er ook bij haar in huis wel degelijk sociale controle is. Je moet toch rekening houden met elkaar. „Maar het is wat anders als een hospita zegt dat ze dit of dat niet wil hebben, dan wanneer hier medebewoners je vragen eens wat minder lawaai te maken."

Een echte woongroep vormt het zevental studenten niet. Ze huren ieder afzonderlijk een kamer met gebruik van keuken en douche. Gezamenlijk betalen ze de huur van een kamer met balkon die dienst doet als gemeenschappelijke huiskamer. Er wordt min of meer regelmatig samen gegeten, strakke regels gelden daar echter niet voor, er zijn geen kookroosters. Degene die voorbereidingen treft voor een maaltijd vraagt wie er mee wil eten. De kosten worden op een lijst bijgehouden. Hetzelfde gebeurt met uitgaven voor verjaardagen, wasmiddelen, de krant, telefoon enzovoorts. Eens in de zoveel tijd worden de bedragen opgeteld en moet er afgerekend worden. Omdat de bewoners op verschillende tijden colleges volgen en andere aktiviteiten hebben, is het moeilijk om veel dingen gezamenlijk te doen. Toch brengt men menig uurtje bij elkaar op de kamer door en worden er ook uitstapjes georganiseerd. Zoals bijvoorbeeld met z'n allen 's zomers gaan zwemmen.

Langs elkaar heen

Hans: „Uitgebreide huisregels hebben we niet. We houden aan dat het tussen elf uur 's avonds en zeven uur 's morgens wat rustiger moet zijn. We laten elkaar vrij zolang we elkaar niet storen." Volgens Noor wonen in de 'groep' over het algemeen mensen die niet zo eenvoudig met het leven omspringen. „Ik ken andere studentenhuizen waar iedereen heel makkelijk langs elkaar heen leeft. Hier is iedereen veel sterker bij de ander betrokken." Hans: „Het is hier ook nogal gehorig. Je weet precies wie er wel thuis is en wie niet; wie er bezoek heeft en of er iemand is blijven slapen. Je hoort de anderen praten en soms kun je woordelijk verstaan wat er gezegd wordt. Je weet dus heel veel van elkaar, maar er moet ergens een grens zijn." „Je leert hier ook veel van," vult Noor aan, „je leert mensen inschatten en hoe je aan allerlei patronen vastgebakken zit. Bijvoorbeeld de vraag 'hoe schoon moet alles zijn?' Daar moet je vaak op inleveren." Rob: „Maar het werkt ook andersom: als je zelf niet zo netjes bent, word je wel gedwongen om mee op te ruimen."

En daarmee zijn we bij een onderwerp waar nog wel eens wrijving over ontstaat: het schoonhouden van het huis. Dat doet ieder voor zich, ook in de keuken. De huisbaas betaalt ƒ 25,- voor het poetsen van het trappehuis, waarvoor op een lijst ingetekend kan worden. Verder hoopt de boel zich maar op en is het eigenlijk nooit echt schoon. Maar daar stoort niemand zich aan. Onder daverend gelach verklaart Hans uiteindelijk plechtig: „Schimmels komen over het algemeen weinig voor. We leven eigenlijk op de schimmelgrens."

Alternatieve woonvormen

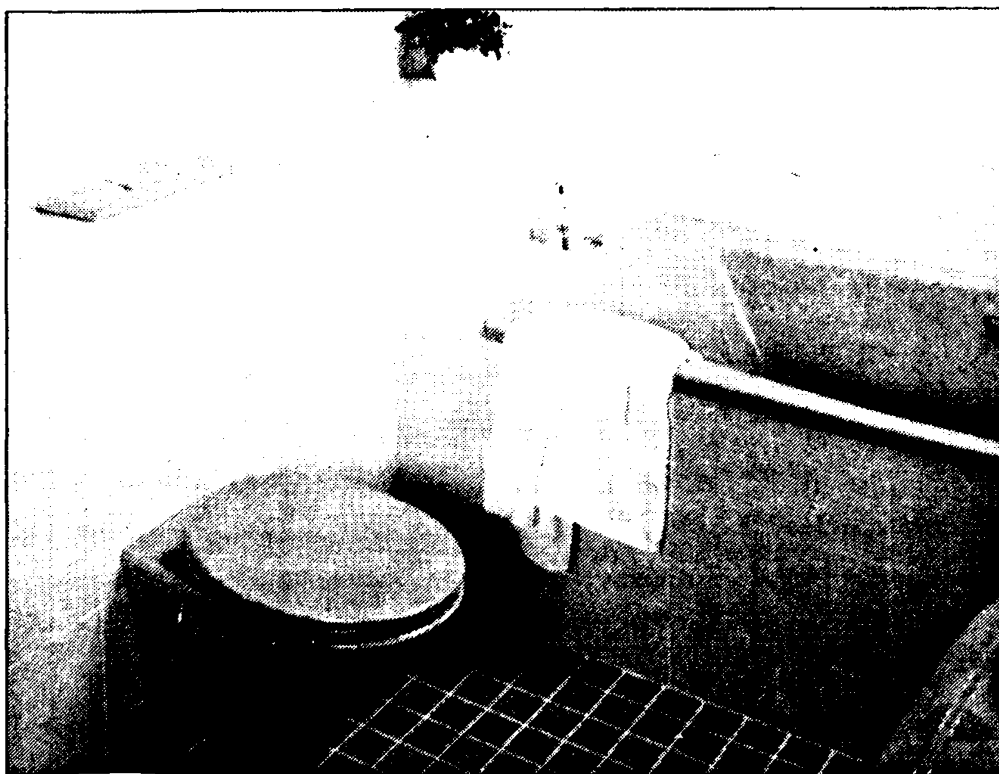
oongroepen, leefgroepen, stu-entenhuizen: alternatieve vor-en van wonen die nog dik-ijls misverstanden oproepen. eestal worden ze op één hoop eveegd en voorzien van het eti-et 'commune', in de regel be-olkt door 'werkschuw tuig', aar alles kan en iedereen 'het' et iedereen doet. Dat beeld lopt dus allang niet meer. lternatieve woonvormen zijn o verschillend als de mensen ie er voor kiezen om niet alleen f in gezinsverband te wonen. D-Woonblad bezocht een stu-entenhuis en een woongroep n vroeg aan de bewoners waar-m zij voor deze woonvorm adden gekozen.

Mini-verbouwing in badkamer

Een royale en comfortabele badkamer is momenteel de wens van velen. Ook met een krappe beurs en een bescheiden ruimte is vaak nog heel wat te verbeteren aan het badvertrek.

Toen de kinderen klein waren was het lavet in de wasruimte een uitkomst. Maar als het kroost de deur uit is en u zelf een dagje ouder wordt, verwenst u dat hoge lavet misschien meermalen. De industrie heeft daar wat op gevonden. Er zijn tegenwoordig praktische mini-baden die na het wegbreken van het lavet precies in de vrijgekomen ruimte passen en veel meer comfort bieden. Een hele verbetering. Veel mensen willen ook graag een tweede toilet boven. Hoeft u niet in het pikkedonker met een slaperig hoofd op zoek naar het lichtknopje naar beneden.

Er zijn tegenwoordig toiletcombinaties in een montageframe te koop. Ze kunnen tegen de wand of een speciaal voor dit doel opgetrokken scheidingswandje worden geplaatst. Als de montage gereed is, is het verder alleen nog maar een kwestie van afwerken met gipsplaten en betegelen. Er zijn vastgemonteerde toiletpotten, maar ook typen waarbij de hoogte binnen een bepaalde marge kan worden bepaald. Voor ouderen is het altijd prettig wanneer het toilet wat hoger geplaatst wordt.

● *Een goed voorbeeld van het gebruik van een montage-unit en afgewerkt met tegels naar keuze.*

Bij deze montage-units verdwijnt het spoelreservoir achter de gipsplaten. U ziet alleen nog de spoelbediening. Mooi en bovendien minder rumoerig. Het spoelgeluid wordt door plaatwerk en tegels gedempt.

Wanneer uw oude geëmailleerde badkuip is beschadigd en bovendien een druppende kraan in de loop der jaren lelijke bruine plekken heeft veroorzaakt, kunt u dat laten renoveren. Er zijn namelijk gespecialiseerde bedrijven voor het uitvoeren van dit werk. Altijd goedkoper dan een nieuw bad. Hoewel in sommige gevallen een nieuw bad te verkiezen is. Maar dan zit u wel met brekerij en dat kost meestal ook de wandtegels rond het bad. Ook daar is iets op gevonden. Er zijn acryl badkuipen, leverbaar in vrijwel elke gewenste kleur, die in een oud bad geplaatst kunnen worden. Dat bespaart in elk geval breekwerk en vervanging van de tegels. Slimme oplossingen genoeg voor mensen die graag hun badkamer willen verbeteren zonder nu meteen grootscheeps aan het verbouwen te slaan.

Misschien wilt u de douche vervangen door een badkuip? Dat kan, mits er ruimte voor is, maar overleg dan wel eerst even met de installateur of de geiser dat 'trekken' kan. Wanneer u een bad neemt, moet de warmwaterinstallatie daar wel op berekend zijn. Anders kan het gebeuren dat u zich net aan het afdouchen bent en er opeens alleen nog maar een dun straaltje koud water uit de douchekop komt. Omdat iemand in de keuken opeens de warmwaterkraan opendraait. Dat de druk wegvalt kan ook te wijten zijn aan het feit dat het leidingstelsel te nauw is om het met enige snelheid vullen van een bad aan te kunnen.

Dus ook bij kleine verbouwingen eerst goed nagaan of wat u wilt ook zonder meer uitvoerbaar is. Wanneer allerlei ingrijpende aanpassingen nodig zijn, zoals een nieuwe warmwaterinstallatie of een ruimer buizenstelsel, dan kost de ingreep u toch weer flink wat geld.

DEURDRANGERS

Deur sluiten houdt de kou buiten...

oe de deur achter je dicht!" Een kreet die in de este families wordt gehoord. Want overal lopen ensen met de handen vol de kamer uit en kunnen e dus de deur niet sluiten. Of kinderen die door het uis rennen vergeten in het vuur van het spel de eur dicht te doen. Voor grote bedrijven en kleine uishoudens is dit probleem hetzelfde. De deur blijft aak open staan en de warmte vliegt naar buiten.

rang zonder dwang: Deze tip is in feite heel eenoudig. Je moet er alleen even aan herinnerd wor-n: sluit de deur. Dat herinneren roept ergernis op. Voor dat de vergeetachtige terug is om alsnog de deur te sluiten, is al veel kostbare warmte verloren gegaan. De thermostaat heeft de ketel alweer doen aanslaan. Breng daarom deurdrangers aan op veel gebruikte deuren.

De buitendeur: voor buitendeuren met glas even een andere tip. Hang aan de binnenkant een gordijn voor de deur. Sluit dat op momenten dat er geen gebruik van de deur wordt gemaakt. Zo blijft het behaaglijk in de gang en verdwijnt ook hier geen warmte naar buiten.

Kalender hoeft niet in vuilniszak

Het jaar 1987 is voorbij en de nieuwe wandkalender voor 1988 hangt al aan de muur. Maar wat doet u met die oude? Misschien is hij versierd met fraaie foto-afdrukken of reprodukties van meester-schilderwerken, waar u telkens een maand lang met genoegen naar gekeken hebt. In de vuilniszak deponeren is zonde van al het moois dat u een jaar geleden hebt gekocht of gekregen.

Als die plaatjes het bekijken waard blijven, snijd ze dan met een hobbymes uit de bladen en maak er wanddecoraties van. Dat levert een dozijn leuke muurversieringen op. Plak ze met 'lijmfilm', een superdunne, tweezijdig klevende plasticfolie, op pasklaar gezaagde stukjes multiplex (minimaal 8 mm dik). Als het om echt waardevolle reprodukties gaat, is inlijsten van het 'schilderij', al dan niet achter glas, ook nog het overwegen waard.

In de DHZ-handel zijn allerlei inlijstmaterialen verkrijgbaar, ook redelijk betaalbaar, in verschillende kleuren en houttinten. Voor weinig geld maakt u een aantal wanddecoraties die dan wellicht geen ereplaatsen in de woonkamer verdienen, maar die in de hal of de kinderkamer een vrolijke versiering kunnen vormen.

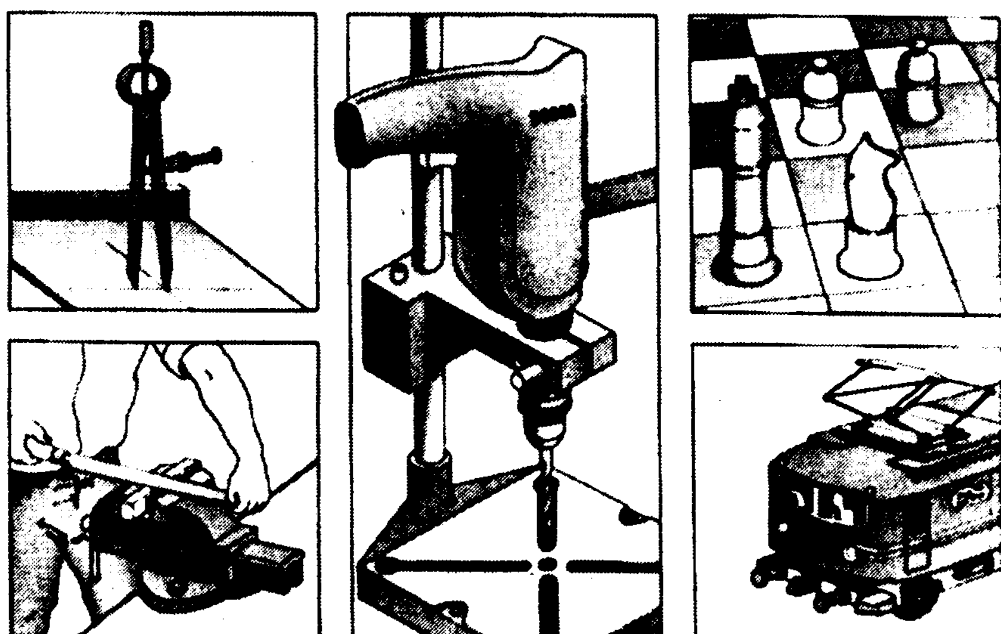
Houtmiddel PCP eerder verbieden

Konsumenten Kontakt vindt dat het gebruik van het houtconserveringsmiddel *pentachloorfenol* (pcp) op korte termijn verboden moet worden. De organisatie zegt dit naar aanleiding van een onderzoek naar pcp in verschillende soorten parket. De resultaten ervan zijn voorgelegd aan de ministeries van Milieubeheer en Volksgezondheid.

Bij het keuren van 90 monsters parket van verschillende houtsoorten op de aanwezigheid van pcp is gebleken dat een op de vijf met dit middel waren verontreinigd. De schadelijke stof zit vooral in Frans eiken parket. Pcp mag in Frankrijk nagenoeg onbeperkt worden toegepast. KK pleit daarom in het blad Koopkracht voor een strenge importcontrole.

Pentachloorfenol kan bij langdurige blootstelling en in hoge concentraties onder meer leiden tot hoofdpijn, misselijkheid en concentratieproblemen. De concentraties die de onderzoekers aantroffen, vormen weliswaar geen directe bedreiging voor de gezondheid, maar zijn toch verontrustend, aldus KK. Er bestaan plannen om pcp in 1989 niet meer op de markt te brengen, maar volgens KK moet een verbod eerder worden doorgevoerd.

Alles over het bewerken van metaal, de benodigde gereedschappen en het vervaardigen van werkstukken. Met vele voorbeelden

● *Werken met metaal: een inspirerend boek voor menig doe-het-zelver.*

Werken met metaal: inspirerend boek

Metalen, in talloze soorten en vormen verkrijgbaar, zijn uitdagende materialen voor een doe-het-zelver. Voor velen misschien iets al te uitdagend, want metaal laat zich nu eenmaal niet zo makkelijk verwerken als bijvoorbeeld hout.
Wie zich er toch eens aan wil wagen, kan met het nieuwe boek 'Werken met metaal' goed uit de voeten. Het is geschreven en geïllustreerd door Hennie Bouma, een fijn-instrumentmaker die een groot deel van zijn kennis heeft samengevat in deze 130 pagina's omvattende uitgave.

Daarin komen eerst de voor metaalbewerking benodigde gereedschappen aan de orde, de manier waarop ze gehanteerd moeten worden, eigenschappen van een aantal metalen en hun toepassingen, alles in voor 'leken' zeer begrijpelijke bewoordingen. Uiteraard komen verbindingstechnieken als klinken, solderen en lassen aan bod, maar de auteur wijst ook (zeer terecht) op de mogelijkheden om metalen met lijm te verbinden.

Het boek behandelt overigens niet alleen maar de technische kanten; het bevat ook een groot aantal leuke ideeën voor het zelf maken van decoratieve en praktische werkstukken. Vanaf een stoommachine of een locomotief tot en met een open haard. Origineel is ook het idee om van pijpmateriaal (als afval voor weinig geld te koop of zelfs gratis) en simpele hulpmiddeltjes als bijvoorbeeld nagels fraaie schaakstukken te maken. Een inspirerend boek waarin op een plezierige manier veel vakspecialisatie wordt overgebracht. 'Werken met metaal' is een uitgave van Elmar, ISBN-nummer 90-6120-584-0 en kost ƒ 29,50.

Gifbus in januari

Het routeschema van de gifbus voor het inleveren van klein chemisch afval uit de huishoudens is in de komende drie weken als volgt.

HEERLEN

maandag 11	Bautscherveld	ochtend
maandag 11	Meezenbroek	middag
maandag 18	Heerlerheide	ochtend
maandag 18	Nieuw Einde	middag
maandag 25	De Deyl Hoensbroek	ochtend
maandag 25	Piusplein H'broek	middag

VALKENBURG

maandag 11	Dorrenplein	middag
maandag 18	Broekhem	middag
maandag 25	Houthem	middag

VAALS

dinsdag 19	Lemiers	ochtend

ONDERBANKEN

dinsdag 19	Schinveld	ochtend
dinsdag 19	Merkelbeek	middag

EIJSDEN

dinsdag 12	kern Eijsden	middag
dinsdag 26	Gronsveld	middag

STEIN

dinsdag 26	Urmond	middag
woensdag 27	centrum markt	middag
donderdag 28	Elsloo	middag
vrijdag 29	centrum Pelzenstr	middag

MAASTRICHT

woensdag 13	Malberg	ochtend
woensdag 13	Geusselt	middag
vrijdag 15	De Heeg	ochtend
vrijdag 15	Brusselse poort	middag
woensdag 20	Wyck	ochtend
woensdag 20	Sint Pieter	middag

SITTARD

woensdag 13	Einighausen	middag
donderdag 14	Munstergeleen	ochtend
donderdag 14	Limbricht	middag
woensdag 20	Limbrichterveld	middag

BEEK

woensdag 13	Spaubeek	ochtend
woensdag 20	Neerbeek	ochtend
woensdag 27	Geverik	ochtend

WITTEM

woensdag 27	Eys	middag
donderdag 28	Wahlwiller	ochtend
vrijdag 29	Mechelen	middag

MEERSSEN

donderdag 14	Bunde	middag
donderdag 21	Geulle	middag
donderdag 28	Ulestraten	middag

SCHINNEN

donderdag 21	Puth	middag

VOERENDAAL

vrijdag 22	Klimmen	ochtend
vrijdag 22	Ubachsberg	middag

NUTH

vrijdag 15	Vaesrade	middag
vrijdag 22	Wijnandsrade	middag
vrijdag 29	centrum	middag

SIMPELVELD

vrijdag 29	centrum markt	ochtend

Te huur aangeboden

Tijdelijk te huur op industrieterrein Strijthagen Landgraaf: goed geïsoleerde OPSLAGLOODS, vloeroppervlakte 220 m2 met verdiepingsvloer ca. 150 m2 incl. kantoor, schaftlokaal en toilet. Prijs ƒ 1250,– p.mnd. excl. BTW. Inl. tel. 045-318708 of 314218.

Te h. in Heerlerheide Hrl.Nrd. ± 175 m² OPSLAG/WINKELRUIMTE. Ook te gebr. als woning of werkplaats. C.v. en san. voorz. aanw. Indien gew. tev. 150 m² tuin. Huurterm. 14 mnd. Pr.n.o.t.k. Inl.: Lokerst. 38-40. Na 19.00 u. 045-223482.

UBACHSBERG te h. gem. vakantiewon. tot juni ƒ 850,– per mnd. 04451-1644.

Te huur BESTELBUSJES, campers, caravans, aanhangwagens, betonmolens enz. Erkens, Koolweg 11-13, Elsloo, tel. 04490-71925.

KAMERS te huur in Heerlen, tel. 045-726193.

HOEKWINKEL te huur. Hoofdstraat 113, Hoensbroek, tel. 045-219609.

Te huur aangeb. WOONHUIS in centrum Valkenburg. Tel. 04406-12651, na 18.00 uur.

KAMER te huur in centrum van Heerlen. Inl. 045-711617.

Te k. te huur FRITURE-cafetaria te Heerlen, inform. 04490-27085.

Stein te h. 1 kmr. APPARTEMENT, alle comfort, huursubsidi mog., rustig geleg., 04490-47294-38083.

Te koop en te huur KARNAVALSKOSTUUMS, ook groepen. Tel. 04490-47892.

Te huur KAMER in Sittard, van alle gemakken voorzien. Tel. 04490-28367.

Te h. in HEERLEN voor 1-pers. kamers met eigen douche en toil. All-in. ƒ 500,–; Tel. 045-417613.

Wij hebben regelmatig interessante HORECABEDRIJVEN ter overname. Eigen financiële inbreng of dekking noodzakelijk. Voor inl. Handelsond. EFKA Kerkrade. Tel. 045-455815.

Ter overname aangeboden DISCOTHEEK St. Hilaire, Rijksweg-Centrum 33, Geleen. Overname ƒ 40.000,-. Inl. 04490-53388.

wOONETAGE met 5 kamers, al-comf., 15 min. van Maastricht, tussen Visé en Luik, ƒ 450,-. Inl. bij Ned. eigenaar: 043-634302.

T.h. in REYMERSTOK, groot woonhuis, geh. vrijstaand voor max. 2 jaar. Huurprijs ƒ 1000,- p.mnd. Tel. 04457-1724.

EENGEZINSWONING, 3 slpkmrs., tuin te Eygelshoven, tel. 353160.

WONING te huur in Waubach (Landgraaf) Kerkstr. (bovenwoning met 5 kamers). Inl. 0949-2451-41453.

APP. te h. winkelcentrum Heksenberg. Tel. 045-315174.

Te h. STUDENTENKAMERS nieuwbouw residentie Elckerlyc 2e Carabinierslaan 13, Veldwezelt (B.), tel. 09-3211414188.

FRITURE-cafetaria in Schinveld-c. mooi bedrijf met behoorlijke omzet. Huur ƒ 1250,– p.mnd. Kooppr. inv. ƒ 32.500,–. Horecabureau Limburg, Frits van Dijck (beëd. tax. horeca), 043-630127.

Te h. APPARTEMENT in gem. Kerkrade, tel. 045-454708.

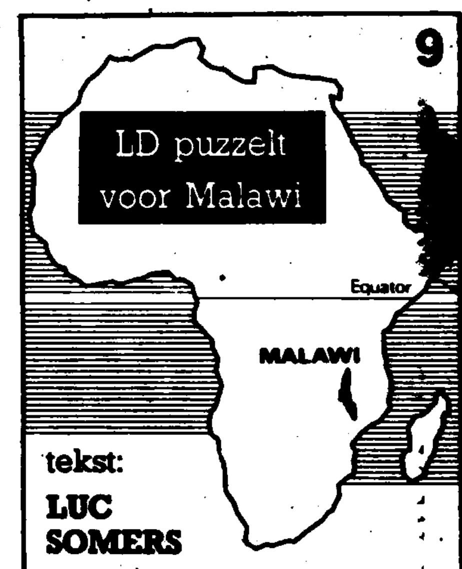
Mooie (STUDENTEN)KAMER t.h.a. centrum Heerlen, tel. 045-721268.

Te h. CAFE in Eijgelshoven, voorh. Edelweiss, tel. 045-725667.

Te h. HEERLERHEIDE ongem. zit/slpk. met gebr. v. keuken, douche, eig. opg. ondergebr. in bungalow, ƒ 95,- p.w. all-in. Inl. na 19 u. 045-223482.

Patiënten ziekenhuis moeten vaak enorme afstanden afleggen

Kilometers lopen voor de dokter...

PHALOMBE – Hoewel de verbindingen in Malawi door toedoen van de regering de laatste jaren enigszins zijn verbeterd en het missieziekenhuis in Phalombe dus ook iets beter bereikbaar is geworden voor de mensen in de streek, is het voor Nederlandse begrippen vaak onvoorstelbaar welke afstanden patiënten te voet moeten afleggen om in Phalombe behandeld te kunnen worden.

Een onderzoek heeft uitgewezen dat bezoekers van de polikliniek veelal afstanden van meer dan vijftien kilometer hadden gelopen in vaak erbarmelijke toestand. Tengevolge van de burgeroorlog die in het buurland Mozambique woedt, arriveren er in Phalombe steeds meer mensen die na een lange voettocht uitgeput en vaak in desolate toestand door de Medische Missiezusters worden opgevangen.

Zuster Helène Smeets: „Communicatie in het algemeen is een groot probleem. De wegen zijn hier en daar dan wel enigzins verbeterd en er zijn ook bruggen gebouwd, maar niettemin zijn de hoofdwegen een groot deel van het jaar onbegaanbaar."

Busverbinding

„De busverbinding met Blantyre, de belangrijkste grote stad op zo'n honderd kilometer hier vandaan, wil nog weleens haperen," vertelt ze. „Dat heeft dan weer tot gevolg dat bijvoorbeeld voorraden en materieel voor het ziekenhuis moeilijk kunnen worden aangevuld, maar ook dat het vervoer van patiënten een groot probleem is, zeker als je niet de beschikking hebt over voldoende terreinwagens die onder alle omstandigheden te gebruiken zijn."

Overigens wordt het vervoer van patiënten van en naar het ziekenhuis tot de hoogst noodzakelijke gevallen beperkt. Zuster Helène van Deur: „Ons ziekenhuis kan al die vervoerskosten gewoon niet opbrengen, dat wordt veel te duur."

„Een tijdje geleden belde bijvoorbeeld de politie op dat er een ongeluk was gebeurd, waarbij enkele mensen gewond waren geraakt. Of we er maar snel voor wilden zorgen dat er een ziekenwagen langskwam. Nou, dat gaat echt niet meer. Als je daar aan toegeeft, is het eind zoek. Ze zorgen er maar voor dat ze zelf die gewonden hierheen brengen. De politie moet het gewondenvervoer niet naar ons doorschuiven. De Malawiaanse autoriteiten hebben ook hun verantwoordelijkheden, vind ik."

'Bush ambulance'

● *Spreekuur bij een medische hulppost van de regering, waar zusters van het missieziekenhuis in Phalombe assistentie verlenen. De mensen moeten soms enorme afstanden afleggen om de hulpposten of het ziekenhuis te bereiken.*

Overigens heeft het ziekenhuis zelf een speciaal karretje in gebruik, de 'bush ambulance' genaamd, dat wordt uitgeleend aan mensen die hun uit het ziekenhuis ontslagen familieleden naar het geboortedorp willen terugbrengen. Met het vehikel op fietsbanden worden vaak ook gestorven mensen weggebracht, want de tocht via allerlei smalle paadjes is soms lang en lastig, terwijl men de gestorvene wel graag in zijn geboortedorp wil begraven.

De zusters hebben mr Mwasangati, de 'messenger', bereid gevonden een oogje in het zeil te houden wanneer de bush ambulance aan een familie wordt meegegeven. Want het is niet zelden gebeurd, dat het vervoermiddel na gebruik half gesloopt of zonder binnenband werd ingeleverd.

De controle door mr Mwasangati, die tengevolge van een aanval van epilepsie in een houtvuur belandde en zodanige brandwonden opliep dat zijn onderarmen eraf moesten, heeft inmiddels wel vruchten afgeworpen. De bush ambulance arriveert zelden nog zonder bepaalde onderdelen of met een oude binnenband, die er door een slimmerik werd ingezet. En Mwasangati is ook tevreden. Hij krijgt van de Medische Missiezusters een klein salaris en af en toe wordt door dankbare familieleden een sigaretje in zijn mond gestopt, dat overigens door anderen wordt aangestoken, want dat kan hij zelf niet.

Volgende aflevering: Dr Koos vertelt

Grote LD-puzzelactie voor Malawi

KRUISWOORDRAADSEL nr. 9

Men kan aan de puzzelcompetitie deelnemen per giro of per briefkaart. Wie per giro meedoet, dient de gevraagde oplossing op het girobiljet te vermelden onder het woord 'mededelingen' en minstens *f* 2,50 over te maken naar

Puzzelactie
Limburgs Dagblad
Post[illegible]075600
Postbus 1000
6400 BA Heerlen

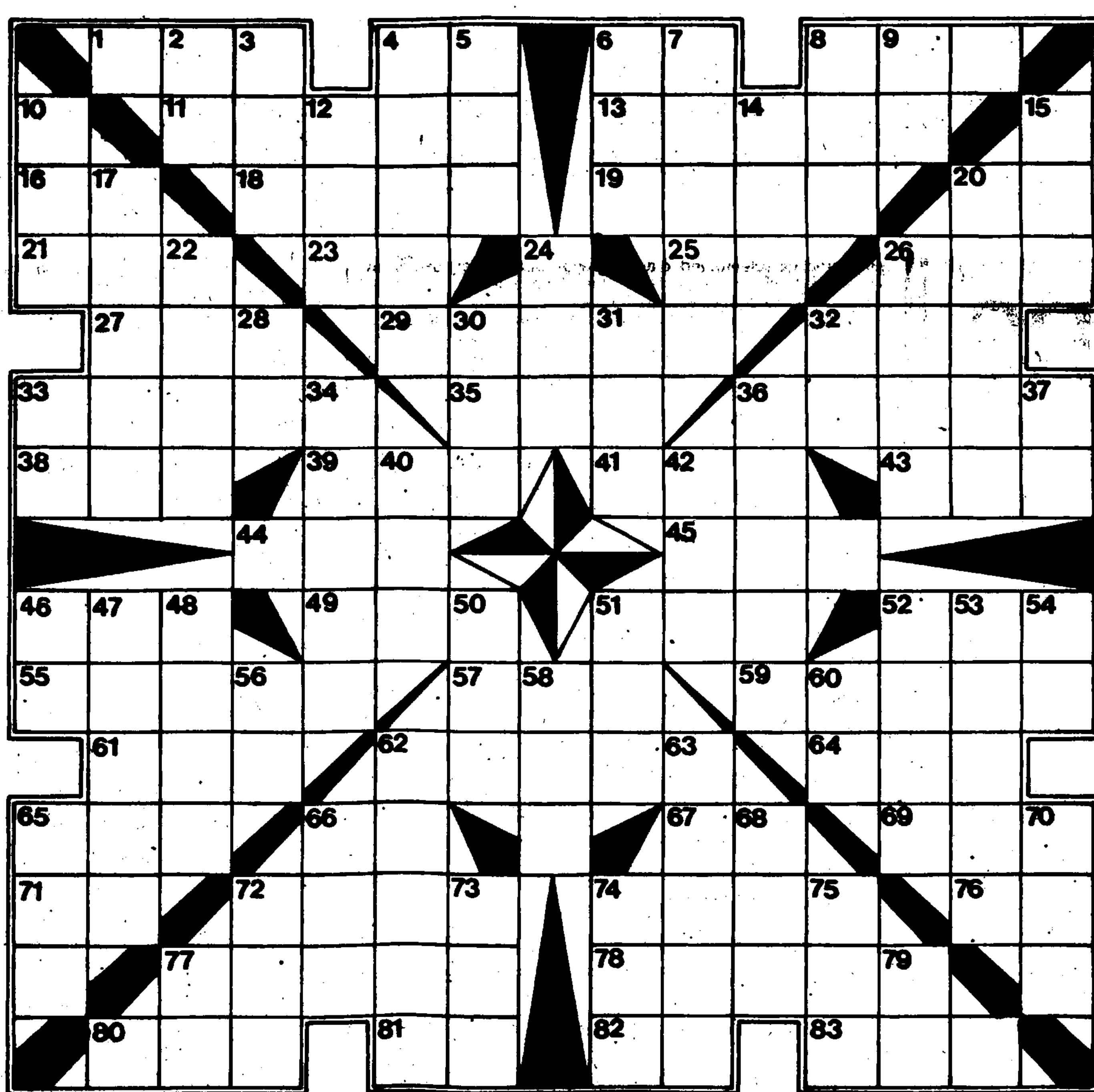
Meedoen per briefkaart gaat als volgt: schrijf de oplossing op de adreszijde (de kant waar de postzegel staat afgedrukt), plak boven de gewone frankering ten minste *f* 2,50 extra en adresseer de kaart aan

Puzzelactie
Limburgs Dagblad
Postbus 1000
6400 BA Heerlen

Hoofdprijs *f* 5000,-

Om te kunnen meedingen naar de hoofdprijs, *f* 5000,–, gelieve U de eerste letter van iedere oplossing achter elkaar te zetten, waardoor een zin gevormd wordt van 26 letters. Van de oplossing van alle puzzels moet u steeds de eerste letter gebruiken. Bewaar voor alle zekerheid de gepubliceerde puzzeldiagrammen.

Als U de puzzel hebt opgelost, moet U de letters die voorkomen in de vakjes met de cijfers 61-35-83-1-77-32-47 achter elkaar zetten. U leest dan een woord dat tevens de uiteindelijke oplossing van onze puzzel is. U moet dit woord niet alleen opsturen, maar ook goed bewaren (samen met het nummer van de puzzel) want U hebt het nog nodig aan het einde van onze uit 26 delen bestaande puzzelronde.

Horizontaal
1. ongebonden; 4. zonnegod; 6. landbouwwerktuig; 8. reisje; 11. vrucht; 13. studeren; 16. boom; 18. deel van een opera; 19. vochtig; 20. voorzetsel; 21. plaaggeest; 23. voorzetsel; 25. en personne; 26. steen; 27. voorzetsel; 29. sierdeken; 32. behoeftig; 33. korting; 35. vrouwelijk schaap; 36. kleur; 38. een zekere; 39. eveneens; 41. adviesraad; 43. springstof; 44. zwaardwalvis; 45. muuropening; 46. bouwland; 49. telwoord; 51. onheilsgodin; 52. eerste vrouw; 55. woede; 57. Europese Gemeenschap; 59. kleine inham; 61. ongeletterd; 62. voordat; 64. zangstem; 65. Engelse titel; 66. spil; 67. gereed; 69. ogenblik; 71. argentum; 72. vleessoort; 74. wild zwijn; 76. Romanum Imperium; 77. maalinrichting; 78. werkelijk; 80. erg; 81. rijksgrens; 82. gedaan en laten; 83. ik (Latijn).

Verticaal
2. onder andere; 3. plaats in België; 4. stad in Frankrijk; 5. juist zoals; 6. ieder; 7. gestold vleesnat; 8. belemmering; 9. voorzetsel; 10. vrucht; 12. voor (Latijn); 14. snel; 15. gesteente; 17. duivel; 20. zeurig spreken; 22. jurk; 24. omroepvereniging; 26. vervallen woning; 28. ten afscheid; 30. zweertje; 31. vordering; 32. slee; 33. rhenium; 34. hoog gebouw; 36. Europeaan; 37. bijbeldeel; 40. in orde; 42. loot; 46. ex tempore; 47. noodzakelijk; 48. groep zangers; 50. troefkaart; 51. leeftijd (Engels); 52. verharde huid; 53. nestel; 54. aankomend; 56. rijksmerk; 58. plechtige gelofte; 60. deel van de mast; 62. bloem; 63. componist; 65. vruchtenat; 66. vis; 68. sprookjesfiguur; 70. deel van de mond; 72. duw; 73. nauw; 74. bar; 75. veilige haven; 77. moeder; 79. luitenant-generaal.

Alleen zo inzenden

Oplossingen moeten worden ingezonden per briefkaart of per giro en dienen **uiterlijk elf dagen na publicatie van de puzzelopgave in ons bezit te zijn.** Oplossingen die later binnenkomen doen niet mee aan de prijstrekking, die wordt verricht door een waarnemer van het vacante kantoor van notaris prof. mr. E.A.A. Luijten te Heerlen.

Om te kunnen meedingen naar de beschikbaar gestelde prijzen moet op de briefkaart naast het gewone porto ten minste twee gulden vijftig (*f* 2,50) extra aan geldige postzegels zijn geplakt of per giro tenminste twee gulden vijftig (*f* 2,50) zijn overgemaakt.

De opbrengst van deze Limburgs Dagblad-puzzelactie 1987/88 is bestemd voor het ziekenhuis van de Medische Missiezusters in Phalombe-Malawi. In Malawi, één van de armste landen van de wereld, zijn op dit moment in totaal 29 Medische Missiezusters actief, van wie 16 uit Nederland. Het ziekenhuis in Phalombe wordt sinds jaar en dag gerund door een groepje van vijf Nederlandse zusters van wie vier uit Limburg. Allen zijn de zestig gepasseerd en moeten in zeer moeilijke omstandigheden met zeer beperkte middelen hun werk doen.

Men mag zoveel oplossingen inzenden als men wil. Hoe meer oplossingen men inzendt, hoe meer kans men heeft op een prijs en des te meer komt er ten goede aan het doel van de actie. Iedereen kan meedoen, men behoeft dus geen abonnee te zijn. Voor werknemers van het Limburgs Dagblad geldt echter, dat zij uiteraard wel mogen meepuzzelen, maar niet in aanmerking komen voor het winnen van een prijs.

Men is het voordeligst uit wanneer men deelneemt per giro, aangezien dit geen extra (portokosten met zich meebrengt. Verder wijzen wij erop dat het overgemaakte bedrag in zijn geheel ter beschikking komt van de puzzelactie. Van de extra geplakte postzegels op de briefkaarten moet een gedeelte worden afgestaan aan de PTT.

De oplossing van deze puzzel is gedeponeerd ten kantore van notaris prof. mr. E.A.A. Luijten te Heerlen. Deze oplossing alsmede de zin van 26 letters is bindend.

Winnaars puzzel nr. 7

Oplossing: INTREDE

1e prijs:
W.H.M. Vandewall
Burg. Kengenstraat 16
6336 BJ HULSBERG

2e prijs:
Fam. Ubachs
Hubertushof 2
6121 KN BORN

3e prijs:
Mevr. N.W. Maas
Rennemigstraat 54
HEERLEN

4e prijs:
Mevr. Smits-Patelski
Treebeekstraat 122
6446 XX BRUNSSUM

5e prijs
Mevr. J.J.W. Wetzler-Schumer
Burg. Beckersstraat 73
6374 SM LANDGRAAF

Voor het kansspel van deze puzzelactie heeft de staatssecretaris van Justitie op 26 augustus 1987 aan de Stichting Vrienden v.d. Medische Missiezusters vergunning verleend onder nr. LO 78 115 170.

INLICHTINGEN

Voor eventuele inlichtingen over deze puzzel kan men telefonisch terecht onder nummer 045-739885, uitsluitend tijdens kantooruren: maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur.

1e PRIJS *f* 1000,–

2e prijs — **Een reischeque t.w.v. *f* 400,–** beschikbaar gesteld door

Reisbureau van de Burgt
Passage 5 - Heerlen - Telefoon 045-718400
te besteden aan of in mindering te brengen op een bij ons te boeken reis, van weekend- tot wereldreis!

3e prijs — **Een Samsonite Oyster koffer en beautycase t.w.v. *f* 308,–** beschikbaar gesteld door

Frumau
Frumau lederwaren
Geleenstraat 16, Heerlen Tel. 045-713118

4e prijs — **Een diner voor 2 personen t.w.v. *f* 100,–** ter beschikking gesteld door en te genieten in

Restaurant Hulsman
Geleenstraat 56, Heerlen
telefoon 045-717086

5e prijs — **De nieuwe 2-delige Dr. Verschuyl, grote puzzelencyclopedie t.w.v. *f* 69,50** beschikbaar gesteld door

Winants
Raadhuisstraat 2, Heerlen telefoon 045-711840

1000 gulden als medicijn

HULSBERG – „Moet u bij mij zijn....?", vroeg de heer Vandewall donderdagmiddag aan Jan Roos, toen zij elkaar in de oprit naar de woning van Vandewall ontmoetten. Toen dit bevestigd werd, bleek Vandewall helemaal niet blij met dit bezoek. Integendeel, hij was gehaast, bijna boos omdat de delegatie van het Limburgs Dagblad zo aandrong en hij het hele gezelschap niet kende. De naam Limburgs Dagblad bracht opheldering en toen klonk het opgelucht: „Dàn moet U bij mijn vrouw zijn en die ligt momenteel in de St. Elisabeth-kliniek, waar zij gisteren (woensdag) een nare operatie heeft ondergaan." De dochters Sanne, Anke en Femke wisten niet wat ze hoorden bij het bedrag van de puzzelwinst en zij verklapten spontaan het nummer van de kamer in de kliniek waar mama te bereiken was.

Korte tijd later werd dus mevrouw Loes Vandewall, nog duidelijk aangeslagen door de operatie, bezocht. Ook zij realiseerde zich niet direct de bedoeling van het bezoek, maar bij het zien van de vier briefjes van tweehonderdenvijftig gulden kwam zij tot de conclusie dat zij wel eens een prijs gewonnen kon hebben. „Maar dan toch zeker niet de Limburgs Dagblad-puzzel. Onmogelijk, ik heb pas twee keer meegedaan. Daarbij ben ik niet zo'n kei in het puzzelen, ik moet iedereen om hulp vragen. Ik lach me rot... ik... de hoofdprijs!!!"

De beide andere patiënten van kamer 38B bekeken het tafereel lachend en zodra de dokter het toestaat wordt er zeker op vlaai getrakteerd.

„Dat is het eerste wat van de prijs afgaat, en als ik straks weer hersteld ben ga ik met Hub en de kinderen ergens héérlijk dineren. Wat daarna nog overblijft... och misschien houd ik dat wel helemáál voor mezelf." De nu aan bed gekluisterde ziekenverzorgster is duidelijk onder de indruk van de gebeurtenissen. Deze foto met artikel zal haar overtuigen dat het geen (narcose)-droom is geweest en wat ons betreft nogmaals en wellicht ook namens alle LD-puzzelaars: Beterschap!!

● *Jan Roos overhandigt vier maal tweehonderdvijftig gulden, Loes Vandewall kan het nauwelijks geloven.*

Voor kado's
is 't goed winkelen in Landgraaf

In het nieuw ontwikkelde winkelcentrum 'Op de Kamp' in Landgraaf zijn nog enkele winkel-units vanaf 57 m² te huur.
'n Uitmuntende gelegenheid om de ondernemerszin een nieuwe impuls te geven.
Zeker is dat 40.000 Landgraafse (L) consumenten aangewezen zijn op dit nieuwe winkelcentrum.
Een ondernemer in mooie kado-artikelen zal hier zeker 'n goed belegde boterham kunnen verdienen.

Ontwikkeld door
BLAUWHOED
Vastgoed-ontwikkeling
Rotterdam. Telefoon 010-4332011.

Reeds verhuurd
Van de 7000 m² winkelruimte zijn reeds 5700 m² verhuurd o.a. aan Blokker huishoudelijke artikelen - Bart Smit speelgoed - Edah supermarkt - C1000/Schuitema supermarkt - 't Kruidvat drogist - Zeeman textiel - Van Haren schoenen - Greenshop groente en fruit - Amrobank - Cox/Bruna boeken - Vleeschmeesters slager enz.

Vraag documentatie en inlichtingen bij de man die er alles van weet:

DRS. RUIJTERS
Drs. Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
Stationsplein 1, 6131 AS SITTARD.
Telefoon 04490-23344.

PETERS & PARTNERS
Makelaarskantoor
Peters & Partners B.V.
A. Printhagenstraat 36
6161 EK GELEEN
04490-48191
's Zaterdags geopend van 10.00 tot 12.30 uur.

GELEEN

Joe Klijnenlaan
Zeer fraai gelegen vrijst. woonhuis met c.v. gas, garage, tuin, 2 gr. kelders, hal, living 55 m², gr. woon-eetkeuken + bijkeuken, 4 slpk., badk. Hele huis dubb. beglazing.
Koopprijs: ƒ260.000,- k.k.

Jos Klijnenlaan
Uitst. onderh. appartement op 1e verd. met c.v. gas, kelder, keuken met balcon, woonk. (9 x 3,75) met balcon, badk. met ligbad en 2 slaapk.
Koopprijs: ƒ72.500,- k.k.

Rijksweg Centrum
Direkt nabij bushalte, degelijk winkel-woonhuis, verkoopruimte ca. 140 m², kantoren (40 m², 13 m², 10 m²). Gr. woonk., keuken, badk., dakterras. 3e Verd. 2 slpk. + zolder.
Koopprijs: ƒ235.000,- k.k.
Huur: ƒ30.000,- per jaar.

Kastanjelaan
Woonhuis ged. verbouwd tot 3 appartementen. Voorzien van nieuw dak, c.v. en electra. Goed beleggingspand, mogelijke huuropbrengst ca. ƒ18.000,- per jaar.
Koopprijs: ƒ75.000,- k.k.

Rijksweg-Zuid
Goed gesitueerde kantoorruimte c.q. winkelruimte met archiefkelder (5 x 4), kantoor (30 m²), kantoor (20 m²), kitchenette, toilet en c.v. gas. Aanvaarding 1-2-88.
Huurprijs: ƒ600,- per maand.

van der Waalstraat
Uitst. onderh. vrijst. splitlevel bungalow met inpandige garage, logeerk., c.v. ruimte, kelder, L-woonk. (42 m²), keuken, 3 slpk., badk. met bad en douche. Nieuw dak!
Koopprijs: ƒ259.000,- k.k.

BERG A/D MAAS

Past. Eyckstraat
Geschakeld woonh. met achterom, flinke tuin, kelder, woonk., keuken, douche, buitenberging, serre, 3 slaapk. en vaste trap naar zolder. Tot. opp. 400 m².
Vraagprijs: ƒ98.000,- k.k.

BORN

Pr. Bisdomstraat
Halfvrijst. woonh. met aanbouw, c.v. gas, tuin, woonk., keuken, serre, 3 slpk., douche en vliering. Hele huis voorzien van rolluiken.
Koopprijs: ƒ129.000,- k.k.

HOENSBROEK

Amstenraderweg 106
Zeer fraai halfvrijst. woonh. met flinke tuin, garage, 2 kelders, L-woonk., keuken, 3 slaapk., douche met vaste trap naar 4e slaapk. en zolder. Goede woonstand.
Vraagprijs: ƒ158.000,- k.k.

LIMBRICHT

Klinkekoulsweg
Riant gelegen, vrijst. bungalow met div. kelders, inpandige garage, L-vormige woonk., open keuken, badk., 3 slpk., 2e verd.: 2 kamers + speelzolder. Tot. opp. 655 m².
Vraagprijs: ƒ245.000,- k.k.

OBBICHT

Burg. Venckenstr.
Uitst. geïsol. halfvrijst. woonh. met gr. garage en flinke tuin, L-woonk., open keuken, 4 slpk., badk. met ligbad, bergzolder via vlizotrap.
Koopprijs: ƒ149.000,- k.k.

SITTARD

Pr. Philipsstraat
Halfvrijst. woonh. (hoekhuis) met c.v. gas, garage, tuin, woonk., keuken, 3 slpk., douche met 2e toilet en vaste trap naar 4e slpk.
Koopprijs: ƒ118.000, k.k.

Lynestraat
Te huur drive-in woning. Parterre: garage, berging, 1 slaapk., 1e verd.: L-woonk. met balcon, keuken, toilet, 2e verd.: badk., 3 slaapk. Uitst. onder.!
Huurprijs: ƒ693,35 per maand.

STEIN

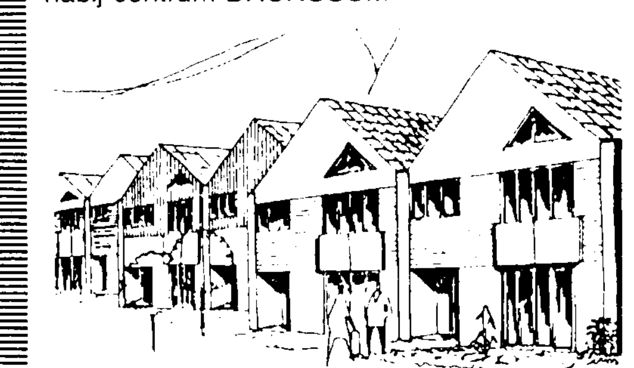
Mauritsweg
Zeer fraai gelegen, vrijst. woonh. met garage (2 auto's), gr. tuin, totaal 1072 m², kelder, woonk. (8,60 x 3,60), keuken, wasruimte, luxe badk., 4 slpk., zolder via vaste trap.
Koopprijs: ƒ179.000,- k.k.

TE KOOP HOENSBROEK

Amstenraderweg 120
Op zeer goede woonstand, gr. halfvrijst. woonh. met o.a. garage, 2 kelders, fraaie hal, L-woonk. (40 m²), keuken met apparatuur, bet. bijkeuken, 1e verd.: 5 slaapk., 2 aparte toilet. 2e verd.: zolder via vliezotrap. Tot. opp.: 653 m².
Prijs n.o.t.k.

PETERS & PARTNERS
makelaars en taxateurs o.g.
04490-48191

Aannemersbedrijf Gebr. Peters B.V. is gestart met deze royale luxe woonhuizen met garage nabij centrum BRUNSSUM

- fraaie architektuur
- woonkamer 40 m²
- open haard
- 4 ruime slaapkamers
- hardhouten kozijnen
- luxe badkamer
- optimale isolatie
- prijzen vanaf ƒ 158.750,- v.o.n.
- rijksbijdrage ƒ 6500,- ineens

BRUNSSUM
ƒ 189.000,- k.k.
Halfvrijsstaand herenhuis met c.v. (HR) en garage. Ind.: kelder. Beg. gr.: royale hal, woonkamer 9.20 x 4.00; keuken, bijkeuken, terras + tuin. 1e verd.: 3 royale slaapkamers, luxe uitgevoerde badkamer. 2e verd.: 2 slaapkamers + zolderruimte. Aanvaarding in overleg.

HEERLEN
ƒ 135.000,- k.k.
Woonhuis met c.v. + garage. Ind.: beg. gr.: hal, keuken met aanbouw, woonkamer 46,5 m², terras + tuin. 1e verd.: 3 slaapkamers + badkamer. 2e verd.: 4 slaapkamers + badkamer. 3e verd.: zolder. Aanvaarding direkt.

HEERLEN
(Douve Weien)
ƒ 215.000,– k.k.
Halfvrijst. woonhuis met c.v. Ind.: hal, woonkamer met open haard en parketvloer ± 45 m²; moderne keuken; fraaie tuin en garage 9.06 x 2.92. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer met ligbad, douche, vaste wastafel en toilet. 2e verd.: diverse bergruimtes + hobby- c.q. 4e slaapruimte. Aanvaarding direkt.

HEERLEN
ƒ 99.500,– k.k.
Tussenwoning met c.v., bouwjaar 1974. Ind.: hal, toilet, berging, royale woonkamer met open keuken ± 41 m², terras + tuin. 1e verd.: 3 slaapkamers, badkamer met ligbad en vaste wastafel. 2e verd.: zolderruimte te bereiken via vliezotrap. Aanvaarding in overleg.

NIEUWENHAGEN
ƒ 280.000,- k.k.
Vrijstaande semi-bungalow met garage en tuin. Ind.: sout.: kelderruimte. parterre: royale hal met toilet, woonkamer met open keuken en open haard 65 m², keuken met complete installatie, pantry. Gedeeltelijk overdekt terras met open haard, goed aangelegde tuin, 2 slaapkamers, resp. 3.50 x 3.22 en 4.13 x 3.50 + badkamer. 1e verd.: 2 slaapkamers resp. 3.50 x 5.50 en 4.78 x 2.50. Aanvaarding in overleg.

BEDRIJFSPANDEN

BRUNSSUM
ƒ 179.000,- k.k.
Kerkstraat (voetgangersgebied) winkel/woonhuis. Ind.: winkel 65 m², front 7 mtr., mag. W 49 m². 1e verd.: woonkamer 7.20 x 5.00/4.00, grote keuken, douche en 1 slaapkamer. 2e verd.: 3 slaapkamers. 3e verd.: zolder. Aanvaarding vrijwel direkt.

HEERLEN - huurprijs
ƒ 13.500,- per jr.
Showroom annex kantoorruimte met parkeerfaciliteiten 135 m². Aanvaarding in overleg.

Woning of bedrijfspand verkopen?
Makelaar Ernens kan u van dienst zijn.
Geen verkoop - geen kosten.
Maak vrijblijvend een afspraak.

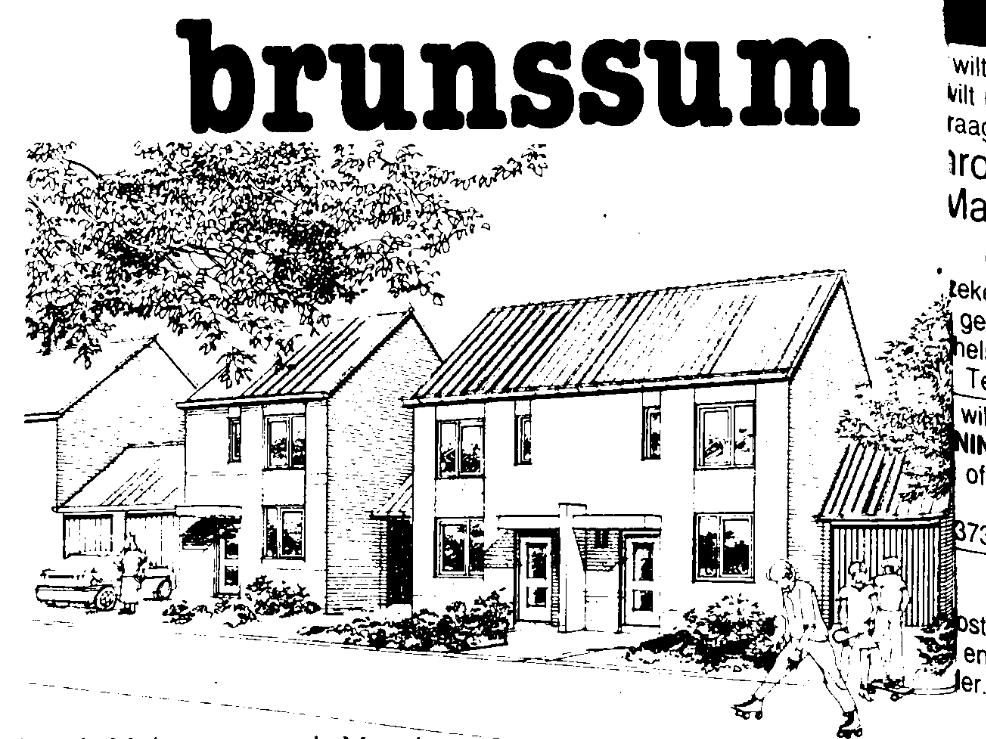
MEER DAN 18 JAAR ERVARING

- Makelaar o.g.
- Bedrijfsobjecten
- Woningen
- Taxaties
- Hypotheken
- Verzekeringen

makelaardij **ERNENS**
Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel. 045-752142

---

brunssum

Aan de Molenstraat en de Mettebos (na bij ziekenhuis) worden fraaie halfvrijstaande woningen met garage gebouwd. Royale woningen met royale tuinen, ca. 17 meter diep.
Ind. o.a.: hal, toilet, woonkamer, keuken. 1e verd.: 3 slaapks., badk., 2e verd.: vaste trap, hobbyzolder.
Door de uitstekende premieregeling bedragen uw maandlasten ca.

ƒ 584,–* netto p.m.

aquina
Makelaardij o.g., taxaties, hypotheken en verzek...
Deken Nicolayestraat 1, 6411 CL Heerlen
045-715566 ook 's zaterdag van 10.00-13.0...

145084

BON
Voor vrijblijvende informatie:
Naam: ....
Straat: ....
Plaats/postcode: ....
Telefoon: ....
In portvrije envelop zenden aan: Aquina Makelaardij b.v., Antwoordnr. 5016, 5400 WC Heerlen
☐ Brunssum

Kramer
Makelaardij o.g. Verzekeringen

Riant en vrijstaand wonen in Oirsbeek

Nog slechts enkele vrijstaande premie-B-woningen, geschakeld door middel van de garage, worden aan de Beylkensweg te Oirsbeek in het bestemmingsplan In den Moel in opdracht van de Westland Utrecht Projektontwikkeling gebouwd.

De woningen zijn voorzien van een grote woonkamer met open keuken. Op de eerste verdieping 3 ruime slaapkamers, een luxe badkamer met ligbad. Een vaste trap naar de zolder, waar de mogelijkheid aanwezig is een 4e slaapkamer te realiseren.

Prijzen ƒ 158.000,- v.o.n.
SUBSIDIE 3 x ƒ 4.000,-

ELSSTRAAT 1, 6191 JW BEEK ☏ 04490-73601

Nooit meer dakgoten verven
10 jaar garantie

Onverschillig de staat van uw schilderwerk. Wij bekleden ze met PVC-panelen. Blijvend onderhoudsvrij, kleurecht en vuilafstotend. Goedkoper dan u denkt. Gratis prijsopgave 04498-53802.

Technisch Buro Nieuwstadt

Stuur een open envelop met uw naam + adres + telefoonnummer met aankruising ☐ dakgootbekleding, ☐ kunststof kozijnen, ☐ rolluiken, naar postbus 3, antwoordnummer 30601, 6100 VL Nieuwstadt. Niet frankeren.

86732

VALKENBURG A/D GEUL
• Luxe vrijst. bung. m. gr. tuin en dubb. gar., 3 hobbyr., berg., entree, garderobe en toil., gr. woonk. m. open haard m. tegelvl., mod. keuk., bijkeuk. m. aansl., 3 slaapkam. m. veel kasten, badk. m. ligb. en douche, bidet en toil., 2e badk. m. ligb., c.v.-ruimte, berging. Het pand heeft zeer veel luxe etc. Prijs n.o.t.k.

Taxaties
Onroerend goed t.b.v. aan- en verkoop; financiering; hypotheek; assurantiën; successie; rechtbank enz.
Indien nodig op korte termijn.

VOERENDAAL
• Vrijst. won. m. gar. voor meerdere auto's en tuin. Ind.: kelder, entree, hal, L-vorm. woonk. met open keuk. en 3 slaapkamers, badk., berging. De woonk. heeft een open haard en parketvloer. Vraagprijs ƒ 175.000,- k.k.

Wegens de enorme aanvraag
HUIZEN TER BEMIDDELING TOT VERKOOP IN: HEERLEN OF DIREKTE OMGEVING GEVRAAGD
Prijsklasse ƒ 150.000,– tot ƒ 400.000,–
Vraag vrijblijvend inlichtingen

HOENSBROEK
• Vrijst. won. m. gar. voor meerdere auto's en panoramisch uitzicht. Ind.: c.v.-ruimte, halletje, entree, toil., keuk., gr. woonk. 50 m2, gr. zonneterr. m. open haard, 3 slaapkamers, badk. m. douche en ligb., toil., thermop. begl., alarminstall., zeer goed afgew. en onderh. vrij.
Prijs op aanvraag.

TE HUUR: in het centrum van Heerlen, comfortabele appartementen met 1 of 2 slaapkamers.

U vindt ons op kabel-t.v. pag. 437

Inlichtingen:
Onroerend Goed Makelaardij
LEENAERS b.v.
Pater Romboutslaan 2, 6419 BE Heerlen
Telefoon: 045-717237

Geld en goed

Hypotheek Centr.
Voor ambtenaren en hogere beroepen. Rente v.a. 5,8% ook hypotheken tot 130% e.w., tel. 077-19775.

Huwelijk/kennismaking

Man 34 jr. vaste baan, houdt van gezelligheid, zoekt VROUW 27-34 jr. van sterrenbeeld vissen, graag brief met foto o. no. HK 655 Limb. Dagbl., Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Een nieuwjaar, een jaar om samen te verbrengen, 26 jr. eenv. jongem. zkt. een MEISJE/J.VROUW dit. aanspreekt. Voor mij telt een eerl. karakter, meer dan knapheid. Br. o. no. KE 796 LD Markt 42, 6461 ED Kerkrade.

HUWELIJKS/RELATIEBUREAU „Patricia", info tel. 045-461235.

Weduwe zkt. kennism. met nette HEER, lfst. weduwnaar om samen nog iets van het leven te maken. Br. m. en zonder foto ond. erew. beantw. Br. o. no. BR 121 LD Rumpenerstr. 81, 6443 CC Brunssum.

Alleenst. vrouw zkt. nette MAN tussen 60-65 jr. om samen de eenzaamheid op te lossen. Br.o.no. GE 608 LD, Markt 3, 6161 GE Geleen.

HUWELIJKSBUREAU „Happy End". Dames en heren gratis inschrijven. Tel. 045-424061, b.g.g. 045-250437.

Zaterdag 9 januari is er GEEN ontmoetingsavond voor alleenstaanden wegens inbraak in café De Sport, Sittarderweg 126, Heerlen. Het bestuur.

Jongedame, 30 jr., z.k.m. nette, werkende, JONGEMAN, geen discotheektype. Br.ond.nr. KE 797 LD, Markt 42, 6461 ED Kerkrade.

Weduwe, begin 40, zoekt aardige, moderne MAN om samen leuke dingen te doen. Alle brieven, liefst met foto, worden beantwoord. Br.ond.nr. BR 126 LD, Rumpenerstraat 81, 6443 CC Brunssum.

ORIENT EXPRESS. Donderdag 14 jan. kennismakingsavond van onze danscursus. Haal in 10 lessen uw diploma. Aanvang 20 u. Iedere donderdag na 9 u. Vrij dansen. Van harte welkom. Stationsstr. 116 t.o. station Hoensbroek. Opgeven cursus: tel. 045-211848.

Omg. Kerkrade, Heerlen of Brunssum: HBO'er, 40 jr., eigen woning, zkt. ser. relatie met fin. onafh. VROUW, tot 40 jr. Br.ond.nr. BR 127 LD, Rumpenerstraat 81, 6443 CC Brunssum.

Jonge man, 30 jr., vast werk, vrijgezel, zoekt langs deze weg kennism. met lieve VROUW, ± dezelfde leeftijd, kind geen bezw., om een fijne toekomst op te bouwen. Br.ond.nr. SB 808 LD, Fr. Erenslaan 4, 6371 GV Landgraaf.

ALLEENSTAANDEN, werkgroep 't Guliks Hoes, hoek Agricolastraat - Ophoven 1, Sittard, organiseert iedere zondag een dans- en contactavond. Bewijs verplicht. Inl. 04490-42064 of 47962.

Goeduitz. vr., 47 jr., slank, 1.70 m, alleenst., zkt. lieve VRIEND. Ser. br.m. foto op erew. ret. o.nr. HK 647 Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Man, 63 jr., zoekt VRIEND. Br.ond.nr. BR 128 LD, Rumpenerstraat 81, 6443 CC Brunssum.

Huwelijk-, Relatie-, Bemidd.buro (GELUK) voor u kan de eenzaamheid nu voorbij zijn. Wacht niet langer, stap over de drempelvrees heen. Bel voor inl. 04498-54604. Of schriftelijk Postbus 113, 6120 AC Born.

Nette j.man, 40 jr., zkt. langs deze weg kennismaking met een nette VROUW tot ± 44 jr. Heb vast werk. Kind. welkom. Br. lfst. m. tel. (en foto) ond. erew. ret. GE 609 L.D. Markt 3, 6161 GE Geleen.

Hallo. Ik ben 45 + schuldl. gesch. net uitz. man, 1,75 m gr., goede baan, geen caféof uitg.type i.b.v. eigen huis, auto, liefh. van wandelen, houdt van huiselijke gez.heid, zkt. ser. kennism. met een net uitz. eenvoudige positief denkende slanke VROUW met een open en eerlijk karakter, lfst. weduwe ca. 1.68 gr., 40-47 jr., een kind geen bezwaar, uit een net arb.milieu. Doel vaste relatie. Br. met foto worden op erew. beantw. o. nr. GE 610 L.D. Markt 3, 6161 GE Geleen.

Weduwe 58 jr. zkt. VRIENDIN (geen lesb.) om samen leuke dingen te doen. Wandel en fiets zelf graag. Br. o. no. HK 653 Limb. Dagblad, Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Zoek(t) u/jij een VRIEND(IN)? Word(t) lid van de Christelijke Korrespondentie Klub. Voor meer informatie: Postbus 392, 2130 AJ Hoofddorp.

VRIJGEZEL, 47 jaar, zkt. kennism. met een alleenstaande of wed.vrouw v. 40-49 jaar. Br.o.nr. RO 460 LD, postb. 46, 6040 AA Roermond.

Heer, 46 jr., zoekt lieve VRIENDIN, leeft. 39-45 jr., om samen leuke dingen te ondernemen. Br.o.nr. HK 001 Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Alleenstaanden, hedenavond ALLEENSTAANDENBAL in de kelderbar van La Chalet, DJ Roland. Aanvang 20.00 uur. Komeetstraat 25A, Treebeek, tel. 211375.

Café-dancing "HELBERG", Akerstr.-Nrd. 150, Hoensbroek. Geopend donderdag, vrijdag en zaterdag vanaf 20.00 u., zondag vanaf 17.00 u. Vrijdag en zaterdag dansen.

Meisje, 24 jr., z.k.m. JONGEMAN. Alle brieven met foto worden beantwoord. Br.ond.nr. KE 798 LD, Markt 42, 6461 ED Kerkrade.

Nette alleenst. man, 63 jr. zkt. nette VRIENDIN t/m 62 jr. om eenzaamheid op te lossen. Br.o.nr. BR 131 L.D., Rumpenerstr. 81, 6443 CC Brunssum.

Weduwe, 46 jaar, zoekt langs deze weg een nette MAN. Br.ond.nr. HO 379 aan Limb. Dagblad, Kouvenderstraat 215, 6431 HE Hoensbroek.

Nette vrouw 46 jr. is alleenzijn moe, zkt. een begripv. ser. MAN tot 53 jr. voor een duurz. rel. Br. m. foto op erew. ret. o. nr. BR 124 L.D. Rumpenerstr. 81, 6443 CC Brunssum.

Rumpenerlinde, ver. van ALLEENSTAANDEN Brunssum. Zondag 10 jan. v.a. 20.30 uur gezellige dans- en contactavond met muziek van d.j. Richard. Allen van harte welkom. Bewijs van alleenst. verpl. Vr. uitn. het bestuur.

Erkende relatiebemiddelingsbureaus

Stichting Mens en Relatie
Postbus 8040, 6401 VA Heerlen: Lidy 53 jr. zeer charmante en beschaafde dame uit goed milieu, eerlijk en bedachtzaam, weduwe, zou graag kennismaken met reisbeluste heer, natuurvriend met gevoel voor humor. 045-740088.
Menno, 28 jr. Knappe lange jongeman (1.90 m) met brede interesse (archeologie, skiën, bergwandelingen), houdt van een keertje naar de bioscoop (aktiefilms) of uit eten, wil graag gezin opbouwen met vlotte, spontane jonge vrouw. 045-740088.
Johan, 49 jr. Sportief type, rustige man, gesch., 1.60 m, houdt van dansen, vakantie en een etentje, z.k.m. aktieve vrouw voor vaste relatie. 045-740088.
Mary 69 jr. Zeer aantrekkelijke, aktieve vrouw, vindt het heerlijk om te reizen, naar een goed stukje muziek te luisteren, een keertje naar de schouwburg gaan, z.s.k.m. heer die zich nog jong voelt. 045-740088.
Deze en vele andere ingeschrevenen zoeken een partner voor een duurzame relatie. Bel voor meer informatie de consulente uit uw regio: mevr. Schils
045-740088
Mevr. Dautzenberg 043-6208876. Stichting Mens en Relatie is erkend door de Raad van Toezicht, ingesteld door het Ministerie van WVC. Gratis brochure verkrijgbaar. Persoonlijke partnerbemiddeling: goed en betrouwbaar.

Gevonden/verloren

Gevonden: RENFIETS m. Alan. Kloosterstr. 6 Landgraaf.

Bouwvak

DAMOISEAUX Heerlen verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! (Verhuur zonder borg). Tel. 045-411930.

KANTELDEUREN en rolluiken bestellen? Straten Voerendaal bellen (ook voor industrie). Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

TE KOOP TE KOOP

'S GRAVENVOEREN (BELGIË)
Mooi gelegen BOUWTERREIN van 857 m² voor staand landhuis of bungalow. ƒ 52,– k.k. per m².

MARGRATEN
Goed gelegen BOUWTERREIN van ca. 1200 m² vrijstaand pand of 2-blok. Uitbr. perceel mog. tot 1

MUNSTERGELEEN
Goed gelegen HALFVRIJSTAAND WOONHUIS gas-c.v., garage, hobbyruimte, berging en tuin. Ind. der, hal, mod. inbouwkeuken, fraaie woonkamer, slaapk., badkamer m. ligbad en 2e w.c. ƒ 145.000,–

GELEEN/ZUID
Uitst. gelegen H VRIJST. WOONHUIS gas-c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, hal, inbouwkeuken, woonkamer m. schuif slaapk., badk. m. lig grote hobbyzolder. Gunstige prijs!

BEEK/BROEKHOVENLAAN
Rustig gelegen en prima onderhouden VRIJST. WO HUIS met gas-c.v., garage en fraaie tuin o.h. zuiden. me indeling en uitstekende afwerking. ƒ 235.000,–

SIBBE/VALKENBURG
Mooi gelegen LANDHUIS met gas-c.v., inpandige g ge en fraaie tuin. Ind.: geheel onderkelderd, riante mod. inbouwkeuken, woonkamer van 65 m² m. haard, 4 slaapk., zeer luxe badkamer. ƒ 265.000,–

SCHAESBERG
Degelijk gebouwd en goed onderhouden BEDRIJ PAND met woningen. Zeer ruime indeling en der voor vele doeleinden geschikt (winkel, kantoor of sh room). ƒ 275.000,– k.k.

SLENAKEN/HEIJENRADE
Mooi gelegen en goed onderhouden VRIJSTA WOONHUIS met gas-c.v., garage + stal en 1410 grond. Ruim van indeling en geschikt voor dubb. be ning, vakantieverhuur e.d. ƒ 285.000,– k.k.

UITSTEKEND BELEGGINGSOBJECT
Gunstig gelegen in fraaie dorpskern vlak bij Maastr Zeer goed rendement. Nadere gegevens en prijs aanvraag.

nicolai
makelaardij
tel. 043-254555*
stationstraat 20, maastricht

ALUMINIUM
KUNSTSTOF
HARDHOUT
RAMEN
DEUREN
VERANDA'S
ALKUBOU RAMEN & DEUR

De specialist voor nieuwbouw èn renovatie!
open: ma-vr 09 - 13 uur
14 - 18 uur
za 09 - 14 uur
of op afspraak
telefoon 045-24 19 17
Dorpstraat 7, 6361 EJ Nuth

PARKET
UITGEBREIDE COLLECTI DE KORTSTE LEVERTIJD
ÉN DE LAAGSTE PRIJS
REGTOP PARKET
GELEEN.
Rijksweg-Zuid 1F (t Kummenaol)
tel. 04494-50343

TE HUUR CENTRUM HEERLEN

Maisonnette/woning met c.v. Indeling: keuken, toil woon-/eetkamer, op verdieping: drie slaapkam badkamer met ligbad en tweede toilet, berging in terrain. Huur ƒ 736,38 p. mnd. excl. service- en warmingskosten, welke thans ± ƒ 295,– p. mnd. dragen. Aanvaarding direct.

Inlichtingen: Rabobank Heerlen, de heer H. Eggen, tel. 045-719440.

112379

Onroerend goed

Wilt een huis kopen? Wilt uw huis verkopen? Vraag vrijblijvend info.
Onroerend Goed Maatschappij Jac Stel
Bemiddeling bij aankoop, verkoop, hypotheken, financieringen, hypotheken.
...elsberg 132 Heerlen Tel. 045-721866

...willen van part. een ...ING kopen. Mag ook of te renoveren huis. Reacties: 045-...373, s.v.p. na 17 uur.

Sittard

Centrum: karakteristiek stadspandje, in 1978 geheel gerenoveerd. Best. uit: b.g.: gang, kantoortje, geinst. eetkeuken, toilet, kelder; 1e verd.: ruime L-vormige woonkamer; 2e verd.: 2 slaapkamers, badkamer; vaste trap naar zolder; c.v. Prijs slechts ƒ 85.000,- k.k.

Livac B.V.
Brugstraat 19, Sittard
04490-10855

Hoensbroek

...straat 3: rustig gelegen tussenwoning met flinke ... en achterom, nieuwe keuken, c.v., 3 slaapkamers, ...er. Prijs ƒ 88.000,- k.k.

Livac B.V.
Brugstraat 19, Sittard - Tel. 04490-10855

Kerkrade-West

...ozefstraat 38: keurig onderhouden tussenwoning, rustige ligging, met mooie tuin. Ind. o.a.: woonkamer, keuken, kelder, badkamer/toilet; verd.: 3 slaapkamers (...menteel 2), zolder; c.v. Prijs ƒ 82.000,- k.k.

Livac B.V.
Brugstraat 19, Sittard - Tel. 04490-10855

Heerlen, Centrum
premie-A

...oningen met ruime inpandige garage, c.v.-gas en tuin, gelegen aan de Pater Beatusstraat, op loopafstand van winkelcentrum van Heerlen. Goede isolatie. Indeling: woonkamer, keuken, 3 slaapkamers, badkamer. ...nkzij de hoge rijksbijdrage bedraagt de netto-maandlast slechts vanaf ca. ƒ 570,–. Vraag meteen documentatie.

Pickée makelaardij b.v.

Van Itersonstraat 15
6372 TT Landgraaf, 045-414819
Openingstijden:
werkdagen van 9.00 tot 19.00 uur
's Zaterdags van 9.00 tot 17.00 uur.

Te k. JABEEK mooi geleg. halfvrijst. woning met gar., ...st. onderh., veel privacy, 04492-2577.

Te koop halfvrijstaand ...der WOONHUIS bestaande uit: ruime woonkamer, keuken, badkamer, 3 slaapkamers, ruime zolder, ...der gelegen te Nieuwenhagen. Tel. 045-...5724.

Te huur gevraagd WINKELRUIMTE in plaatsen met min. 25.000 inwoners. Min. opp. 200 m2, geschikt voor woninginrichting. Tapijtcentrum Geleen, Rijksweg C. 55a, 6161 EC Geleen.

BRUNSSUM. Te k. halfvrijst. woonhuis, leuk aan plantsoen gelegen met voor- en achtertuin met o.a. ruime woonkamer met openhaard, ruime halfopen keuken, bijkeuken, hal, toilet, 4 ruime slaapkamers, badk. met douche, zolder via vliezotrap, c.v.-gas, spouwmuurisolatie, alle kozijnen hardhout met thermopane. Aanv. in overl. Prijs ƒ 119.000,– k.k. Tel. 045-250571.

Te huur **SCHAESBERG-KAKERT**, bungalow in bosrijke en rustige omgeving. Te aanvaarden 15 febr. 1988, inlichtingen 04459-2386 of 045-457718.

BAR-DISCOTHEEK omg. Maastricht met luxueuze woning. Schitterend ingericht bedrijf met hoge omzet. Opp. ca. 260 m2, kooppr. pand incl. inv. ƒ 675.000,– k.k. Horecabureau Limburg, Frits van Dijck (beëd. tax. horeca), 043-630127.

Schaesberg, Willem Kloosterstr. 17, goedgel. **HALF-VRIJSTAAND** woonh. met tuin en gar. (7x3), woonk. (40 m2), m. plav., half open keuk. m. inb. app., zeer ruime slpks., badk., 2e toil., vaste trap naar beschoten zolder, aanv. dir. Vraagpr. ƒ 149.000,– k.k. Inl. (045-253333).

HOENSBROEK. Aan de rand van recreatiegebied, w.o. zwembad geleg. halfvrijst. woonh. met carport, berging, vrije- goed aangelegde tuin op zuiden, 4 slaapk., badk. met ligb., 2e toilet, vaste trap, zolder, goed geisoll. Vraagpr. ƒ 132.000,–. Mak. kant. Rob Dassen, tel. 04490-78431.

SITTARD: Rolandsweg 8. Halfvr.st. woonhuis m. gar. en c.v., bwj.'74, opp. 247 m2. B.g. hal, toilet, L-vorm. w.k. 37 m2 met hefschuifdeur naar terras, open keuken, bijkeuken. Op b.g. overal tegelvl. en dubbel glas. Gar. 5.30x3 mtr. Tuin op zd.west met barbecue en tuinhuisje. 1ste verd. 3 royale slaapk., badk. m. ligb. 2e toilet en v.w. Vaste trap naar 2de verd. Zeer royale slaap-hobbykamer, c.v. en boilerruimte, bergzolder. Pand is uitst. onderh., heeft spauwmuur en dakisoll. Aanv. in overl. Vraagpr. ƒ 169.500,– k.k. Inl. na 20.00 uur en tijdens weekend 04490-26955.

Te k. gevr. **BOUWGROND,** ± 700 m², tussen Hoensbroek - Nuth - Oirsbeek - Doenrade en Merkelbeek. Tel. 045-228559.

Vrijstaand 2-fam. **WOONHUIS** of 1-fam. woonhuis met uitbouwmogelijkh. gezocht, minstens 1000 m² gr. perc. in de omg. van Vaals. Tel. 09-4924179208.

SIMPELVELD. Oudere hoekwoning te k. met grote tuin ± 800 m². In de buurt van het zwembad. Vr.pr. ƒ 96.000,- k.k. Inl. na 18.00 u. 04454-3008 of 045-442106.

Boerderij

Limb. type. Tot. 4685 m², Monument, gerenoveerd. 7 kamers, gas-c.v.; nabij Simpelveld. ƒ 390.000,-.

Makko Gulpen
taxatiebureau-makelaardij lid NVM, Rijksweg 67, Gulpen, tel. 04450-2182

Landhuis

met oprit. Tot. 8900 m². Living 46 m² met terras, 3 slaapkamers, kelders, badkamer, olie-c.v. Gulpen. ƒ 375.000,-.

Makko Gulpen
taxatiebureau-makelaardij lid NVM, Rijksweg 67, Gulpen, tel. 04450-2182

Te k. z. ruim tussenl. **WOONH.** te Rimburg. Bez. na afspr. Tel. 045-320074. Pr. ƒ 103.000,- k.k.

VOERENDAAL, Hogeweg 13, te k. vrijst. woonh. (gel. in kern), met gar. en tuin. Ind. entree, prov.-c.v.-kelder, woonk., serre, keuken m. eenv. install. en berging met eenv. douche. 1e verd.: 3 ruime slpk., balkon en vaste trap naar zolder en hobbykamer. Vr.pr. ƒ 167.000,–k.k. Inl. c.q. afspr. Tel. 045-750795 (werkd. na 18.00 uur).

Te k. ouder, groot woonhuis te **CHEVREMONT-KERKRADE.** Kamer 36 m2, keuken, serre 34 m2, 5 slpk., zolder, kelder, bad, berging en tuin. ƒ 122.000,– k.k. Toupsbergstr. 17. Tel. 045-462108.

MERKELBEEK: ouder woonhuis te koop, zonder tuin, gerenoveerd; vr.pr. ƒ 85.000,- k.k. Tel. 04754-4837.

NIJSWILLER, Kersenweide 12: te koop aangeboden goed onderhouden, halfvrijstaand woonhuis. Tel. 04451-1605, na 17.00 uur.

Te k. in **OHÉ EN LAAK** vrijst. lux. won. (landh.stijl), bj. 1983, vraagpr. ƒ 275.000,– k.k., 04755-1484.

Hoensbroek, Mgr. Paradisstraat

Slechts 2 halfvrijstaande premie-B-woningen met garage. Woonkamer/keuken van 37 m2, hal, 3 ruime slaapkamers, badkamer, 2e toilet, vaste trap naar zolder voor 4e slaap-, studie- of hobbykamer. Optimaal geïsoleerd met vloer-, dak- en spouwisolatie met ged. dubbele beglazing. De gehele binnenafwerking naar uw eigen wensen!

Bel voor meer inlichtingen:
Mulleners Vastgoed Sittard
Tel. 04490-18911
of na kantooruren 04749-3198

Schaesberg

Putstraat 42: mooi gelegen tussenwoning met tuin en achterom. Ind.: o.a. zonnige woonkamer, grote keuken, 3 slaapkamers, badkamer, balkon; c.v. Vraagprijs ƒ 89.000,- k.k.

Livac B.V.
Brugstraat 19, Sittard - 04490-10855

Heerlen-Nrd.: **BEDRIJFSRUIMTE,** ± 200 m², met woning. Tel. 04492-4192.

Te k. ruim woonh. nabij centr. HRLN., 4 slpk., c.v., gr. tuin. Te bevr. 045-720324. Vr.pr. ƒ 127.500,–.

Te huur te Voerendaal
café met woonhuis

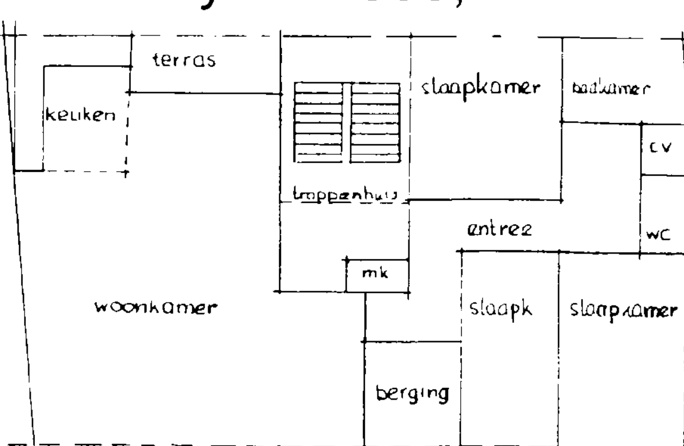
Enig kapitaal vereist. Br.o.nr. HK 002 Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Te koop **WIJNANDSRADE** halfvr. woonh. op goede, rustige stand. Geheel onderk., woonk. + terras, keuken, 3 slaapkamers, badk. met douche, vliering + schuiftr., garage, besloten tuin, terras + tuin op zuiden. Tot. opp. ± 306 m2. Vr.pr. ƒ 145.000,– k.k. Bez. na afspr. Langweide 13, tel. 045-243839.

Prima gelegen, vrijstaand landhuis, gelegen nabij centrum **HEERLEN.** Optimale privacy. Ind. o.a.: royale living met open haard, 2 badkamers, 4 slaapkamers, overdekt terras. Vr.pr. ƒ 345.000,- k.k. Br.ond.nr. HK 657 Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Open Huis

Vandaag van 14.00 tot 15.00 uur.
Heerlen
Heerlerbaan 151B
ƒ 115.000,-

Zoekt u een appartement in een zeer goede staat met veel ruimte (ca. 140 m2 vloeropp.), dan moet u zeker komen kijken!
Ind. o.a.: woonkamer (ca. 40 m2), keuken m. luxe Poggenpohl-inrichting, 3 slpk., badk., berging en berging in kelder. Gebouwd in 1985 en goed geïsoleerd.

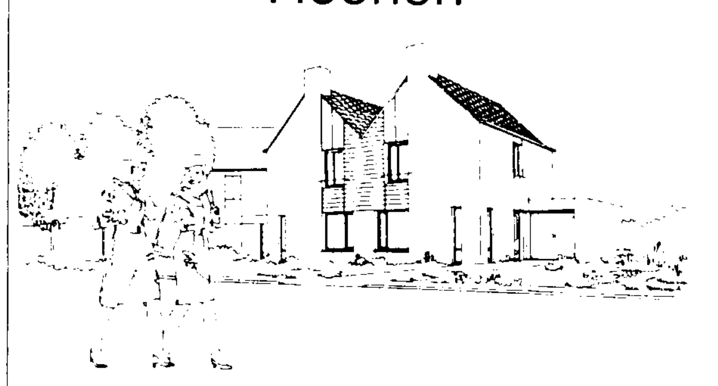
Aquina Makelaardij b.v.
045-715566.

Te k. oudere **TUSSENWONING** met kleine achterom, moet worden opgeknapt. Gelegen te Palemig. Koopprijs ƒ 65.000,- k.k. Tel. 045-721850.

Wijlre ƒ 119.000,–

Wielderdorpstraat 24 en 26. Royaal winkel-woonhuis, evtl. geheel als woonhuis geschikt te maken.
Ind. o.a.: kelder. Beg. gr.: entree, keuken, ca. 70 m2 winkelruimte, terras en tuin. 1e verd.: 4 grote kamers en badk.; 2e verd.: zolder (ca. 80 m2) met royale hoogte, via vaste trap. Dak in 1986 vernieuwd. Aanv. direkt. Inl. 04405-2258.

Heerlen

Nog slechts één fraaie halfvrijst. woning met gar. te koop aan de Grasbroekerweg LTM-weg. Beslist de moeite waard! ƒ 168.899,- v.o.n.

Netto ca. ƒ 710,-* p.m.
Aquina Makelaardij b.v.
Tel. 045-715566.

Te koop in Stein **FRITURE**-cafetaria-snackbar en horeca-gelegenheid voor partijen, bruiloften enz. met grote luxueuze woning en garage. Tot. opp. 7.50 are. Uitgebreide inventaris, alles in perfecte staat. Hoge omzet, eventueel ook te huur met overn. van inventaris. Koop- c.q. huurprijs op aanvraag. Horecabureau Limburg, Frits van Dijck (beëd. tax. horeca). 043-630127.

Klimmen/Ransdaal

Te k. royale woning m. gar., bungalowstijl, i.z.g.st., woonk. 43 m2, luxe keuken, 4 slpk., 2 badk., berging, kl. tuin, bwj. '79, perc.oppervl. 2.40 a. Vr.pr. ƒ 250.000,–. Tel. 04459-1661.

MUNSTERGELEEN, Holleweg 42, energiezuinige halfvr.st. woning, bwj.'75, goed onderh., 3 slpk. met 4e kamer op zolder, vaste trap. Tuin 20 m diep. Vraagprijs ƒ 157.000,– k.k. Tel. 04490-23764.

Te k. **UBACH o/WORMS.** Groenstr. 17, halfvrst. woonh., cv, garage, berging, tuin 399 m2, kelder, keuken, woonk. 36 m2, toilet, 1e verd. 3 slpk., badk. m. douche, vw, 2e toilet, 2e verd. vaste trap slpk., zold., kunstst. koz. met dubb. begl., pr. ƒ 159.000,– k.k., tel. 045-312560.

OIRSBEEK. Bouwgrond voor de bouw van vrijst. landhuizen of bungalows, perc. opp. 410 m2 tot 530 m2. Prijzen v.a. ƒ 58.000,– v.o.n. Kramer Makelaardij o.g. Beek, 04490-73601.

Monument

uit 1775. Moet worden gerestaureerd. Subsidie mogelijk. Tot. oppervlakte 1224 m², oppervl. gebouw 140 m². In Vaals-Raren.

Makko Gulpen
taxatieburo-makelaardij lid NVM, Rijksweg 67, Gulpen, tel. 04450-2182

Te k. Engels **LANDHUIS** gelegen in rustige omgeving te Maaseik - Belgie. Vr.pr. ƒ 250.000 -. Voor inl. tel. 045-241736 of 04490-24447.

SCHAESBERG. Eikske goed gel. halfvrijst. woonh. m. c.v. en grote garage. Ind.: kelder, L-woonkmr. m. open haard, parketvl., dichte keuken, 3 slkmrs., badkmr. en zolder. Aanv. i.o. vraagpr. ƒ 132.500,– k.k. Kramer, Makelaardij o.g. te Beek, tel. 04490-73601.

Te koop **SPLITLEVEL-WONING,** ƒ 102.000,- k.k. Veldstraat 40, Schaesberg, tel. 045-315210.

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

HOENSBROEK
Te koop, nabij centrum gelegen luxe afgewerkt woonhuis met garage en tuin (grondopp. 600 m2). Ind.: bg: hal, garderobe, toilet, spreekkamer, ruime L-vormige woonkamer, eetkamer en keukenhoek, garage met bergzolder. Verd. 3 royale slaapkamers alle met toegang tot het inpandige dakterras, badk. m. ligb. en douche, separaat toilet, bergkasten. Het gehele pand is onderkelderd alwaar installatie-, was-, berg- en grote hobbyruimten alsmede douchecel en toilet. Het gehele pand is hoogwaardig afgewerkt.
Aanvaarding i.o.o.
Koopprijs ƒ 295.000,-k.k.

VAN OOST ASSURANTIEN
Postbus 59, 6430 AB Hoensbroek, Juliana Bernhardlaan 8. Tel. 045-224241 tijdens kantooruren of 045-218062 buiten kantooruren.

Amateur schreef professioneel boek

In Europa bestaat een soort orchideeëntelegraaf; wanneer ergens een exemplaar is ontdekt van een bijzondere soort dan begint de telegraaf te werken; binnen enkele dagen zijn alle 'aangeslotenen' op de hoogte; de plant is er daarna doorgaans nog wel, maar het gras er omheen is danig platgetrapt. De kenners en liefhebbers zijn dan spoorslags ter plaatse verschenen om de plant van alle kanten te bekijken en vooral te fotograferen.

Karel Kreutz weet bijna alles van Europese orchideeën

Een van de mensen die geregeld op bedoelde plekken valt aan te treffen is Karel Kreutz in Landgraaf, 33 jaar en auteur van het gisteren verschenen boek 'De verspreiding van de inheemse orchideeën in Nederland'. Hij vindt niet echt dat zijn hobby 'uit de hand gelopen' is. „Ik ben nu eenmaal heel precies, als ik iets aanpak wil ik het goed doen, ik ben geen voorstander van half werk", zegt de automatiseringsdeskundige. En dat hier iemand aan het werk is geweest met oog voor detail, dat zal iedereen die het boek een ogenblik heeft doorgebladerd onmiddellijk beamen. Het bevat niet alleen uiterst zorgvuldig gemaakte foto's, iedere keer van een complete plant op de linkerpagina en van een detail op de rechterbladzijde; maar ook een uitvoerige beschrijving van die plant, de bescherming, de zeldzaamheid, verspreiding in Europa en dergelijke en een kaartje met zogenaamde uurhokken, waarin aangegeven staat waar die in Nederland nog voorkomende orchideeënsoort resp vóór 1950, tussen 1950 en 1980 en sinds 1980 nog is waargenomen.

Standaard

Waarmee zonder aarzelen gesteld kan worden dat hier een standaardwerk is ontstaan dat zowel qua uitvoering als qua inhoud de Atlas van de Nederlandse Flora, een officiële uitgave met vele medewerkers, in de schaduw stelt, althans waar het de orchideeën betreft.

Wie het boek snel doorbladert zal de indruk krijgen dat het met de orchideeën nog niet zo slecht gesteld is in Nederland. Van sommige soorten zijn op de kaartjes tientallen tot honderden recente vindplaatsen ingetekend. Waarbij dan bedacht moet worden dat op een vindplaats evengoed tienduizend exemplaren kunnen voorkomen – of maar één. Kreutz meent echter dat, hoe dan ook, het aantal vindplaatsen van orchideeën en het aantal exemplaren snel achteruit gaat. Onnodig soms. In het boek vermeldt hij een vindplaats in Wijlre waar heel dringend een parkeerplaats moest worden aangelegd. Die is er nu, en er parkeert bijna niemand zijn auto.

Met het beheer van sommige kalkgraslanden in Zuid-Limburg, waar de meeste inheemse orchideeën voorkomen, is het volgens Kreutz triest gesteld, net als dat van de hakhoutbossen. Overbeweiding met schapen, of zelfs met koeien en paarden, is de oorzaak van het verdwijnen van de orchideeën. Naar zijn mening is voor de meeste kalkgraslanden het beste beheer: eens per jaar, in het najaar, verwijderen van vegetatie en opslag van hout, en daarna afvoeren. Bij de hakhoutbossen is dat de verwildering door het achterwege blijven van kap. Voorbeeld zijn de Wijlre-akkers, ooit een paradijs voor wel vijftien orchideeënsoorten , die het slachtoffer lijkt te worden van overbeweiding. „Sinds 1950 zijn er meer vindplaatsen van orchideeën verdwenen dan in alle eeuwen daarvoor", is Kreutz' sombere conclusie. „Nee dan in Duitsland, daar worden veel terreinen voorbeeldig beheerd", meent hij.

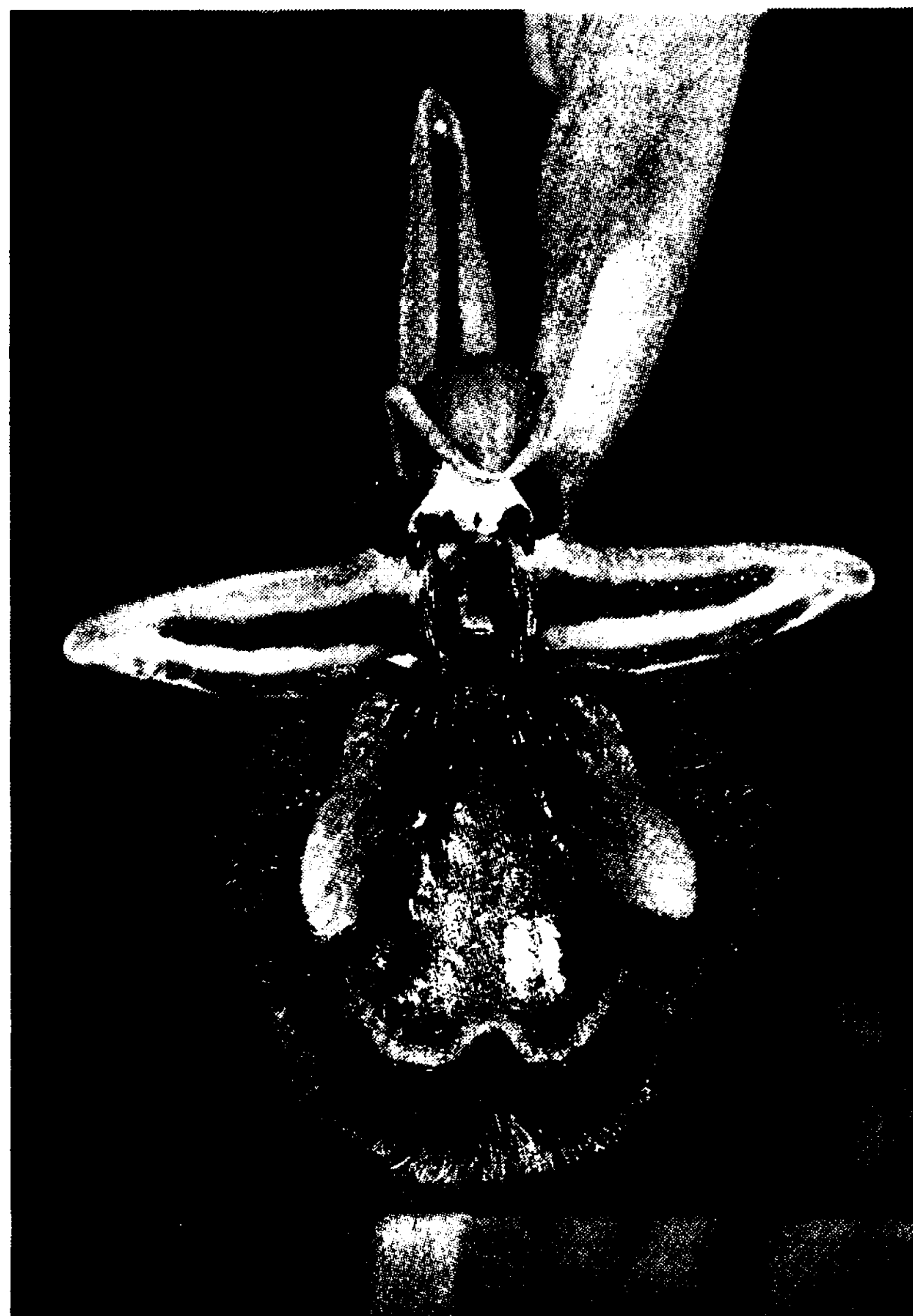
Beheer

Gisteren werd het eerste exemplaar van het boek in Utrecht officieel overhandigd aan emeritus prof. dr V. Westhoff en prof. dr P.J.M. van der Aart, voorzitter van de Natuurwetenschappelijke commissie van de Natuurbeschermingsraad. Kreutz hield daar een lezing met dia's, juist over dat onderwerp: beheer van terreinen in Nederland waar orchideeën voorkomen.

Kreutz zet overigens niet graag heel precies zwart op wit waar de orchideeën te vinden zijn: ze blijven daar dan meestal niet lang meer. Want buiten de bona fide liefhebbers als Kreutz, die de planten alleen willen zien, bestuderen en fotograferen, zijn er in toenemende mate mensen die de planten uitgraven en meenemen. In de eigen tuin vinden deze kieskeurige gewassen dan soms langzaam, maar meestal snel, een roemloze dood.

● *Karel Kreutz*

● *Ophrys vernixia, door Karel Kreutz gefotografeerd op Sicilië.*

Veel van de foto's in het door Thieme in Zutphen uitgegeven boek zijn overigens niet in Nederland gemaakt, maar in diverse andere Europese landen. Niet omdat ze in Nederland niet te maken zouden zijn; bij de keuze van de foto's is Kreutz gewoon uitgegaan van bepaalde zeer hoge kwaliteitsnormen. Overigens hoefde zijn foto-archief daarbij geen belemmering te zijn; dat bevat namelijk naar schatting 30.000 dia's – uitsluitend van Europese orchideeën.

Reizen

In verband met zijn hobby heeft Kreutz, doorgaans in gezelschap van zijn echtgenote Mia, al heel wat reizen achter de rug. Alle landen van Europa waar orchideeën voorkomen – in Europa zo'n 800 soorten – heeft hij zo ongeveer al bezocht. Om enkele exemplaren van Neottinanthe cucullata te zien reisde hij naar een plaatsje in Polen, op ongeveer tien kilometer van de Russische grens. Hij bereisde heel Italië waar veel orchideeën groeien, uiteraard Griekenland, Frankrijk, Spanje en Portugal; in Oostenrijk, Duitsland en Zwitserland zijn nog rijke vindplaatsen. Maar ook minder voor de hand liggende oorden als Denemarken hadden zijn aandacht. Volgend jaar staat Turkije op het reisplan, voor de jaren daarna ook Noord-Scandinavië, waar de legendarische plant Calypso bulbosa voorkomt.

● *Rood bosvogeltje, Cephalantera rubra, zoals het onlangs bloeide in de omgeving van Dordrecht.*

● *Een kruising van Aceras anthropophorum met Orchis militaris, gezien in de omgeving van Valkenburg.*

Na de vakantie – die eerlijk wordt verdeeld tussen de orchideeën e... dere bezienswaardigheden – is ... tijd veel te doen; afwerken van ... to's, het verwerken van de w... schappelijke gegevens over ... plaatsen. Die gegevens worden ... doorgegeven aan gespecialis... bladen in West-Duitsland, die ... voor de niet direct belangste... buitenstaander dorre lijsten ... vindplaatsen en namen van pl... publiceren. Met veel liefhebbe... orchideeën in heel Europa ... Kreutz een uitgebreide corre... dentie. Belangrijk doel daarv... uiteraard het te weten kome... vindplaatsgegevens, die men ... elkaar uitwisselt.

Bescheiden

Hijzelf doet er heel bescheiden ... maar het is op zich een opme... feit dat een honderd procent a... een dergelijk wetenschappelijk ... antwoord boek het licht doet. ... Onder auspiciën van de Konin... Nederlandse Natuurhistorische ... eniging nog wel, die een bela... deel van de kosten op zich heeft ... men voor de oplage van 3.500 ... plaren; dat lijkt veel, maar het i... gelijk dat er nog een tweede o... van 5.000 stuks nodig zal zijn. E... nog wel voor een boek dat bijna ... tig gulden kost.

Het schrijven van het boek, dat ... veer vier jaar in beslag heeft ... men, is niet de enige activiteit o... gebied van wetenschappelijke p... katies van Kreutz. Hij schrijft oo... tikelen voor gespecialiseerde bl... en het literatuuroverzicht in het ... meldt dan ook een lange reeks a... len van zijn eigen hand. Hoe ... het wetenschappelijk peil van ... werk van Kreutz is mag ove... blijken uit het feit dat de bek... Wageningense hoogleraar Zo... wijk het manuscript van het boe... keek en geen enkele aanme... had. „Als ik de juiste vooropl... had zou ik mogelijk op dit boek ... nen promoveren", denkt ... Kreutz.

Kweken

Wie er zoveel van weet zal oo... orchideeën kweken. Kreutz is d... principe op tegen. „Ik ben ... voor het kweken van orchideeë... dat gebeurt door middel van ... Dat lukt trouwens meestal niet', ... hij. Ze moeten 'in de natuur' ... ken worden; de vindplaatsen m... worden beschermd en zo mo... uitgebreid; kweken is werk voo... cialisten. Uitgraven van orchi... is trouwens in de meeste lande... boden. Dat is ook de reden ge... waarom de Werkgroep Europes... chideeën, waarvan Kreutz best... lid is, zich enige tijd geleden ... losgemaakt van de Nederlandse ... chideeën Vereniging, een club ... bij bijna uitsluitend amateur... kers van tropische orchideeën ... aangesloten; de werkgroep is nu ... gesloten bij de al genoemde KN...

Bevat het boek alles dat Kreutz ... van orchideeën? „Nee! Het is er ... maar een heel klein deel van." V... de meeste tijd besteedt hij aan ... bestuderen van orchideeën bu... Nederland. Hij werkt trouwens ... een boek daarover.

En is hij er nu echt dag in dag uit ... de orchideeën bezig? „Ook al ... Dat wordt wel vaker gedacht; ma... heb nog wel andere interesses. ... voorbeeld voor andere plantens... ten. Een groot deel van het jaar d... ik er niet eens aan. In de bloeitijd ... van maart tot juli, en een tijdje da... na. Maar voor de rest – fanatiek ... ik beslist niet."

sante br...

TEAM IN MAASLANDZIEKENHUIS VOND SIMPELE METHODE

Onderzoek van buikklachten sterk verbeterd

Dagelijks melden zich veel mensen bij de internist of maagdarmarts met vage buikklachten, waar dus ook de huisarts tot dan toe geen raad mee heeft geweten. De internist weet tevoren dat een belangrijk deel van die patiënten óf helemaal niet ziek is, óf niet in ernstige mate. Degenen die wel ziek zijn kunnen een brede variatie aan aandoeningen hebben, variërend van min of meer chronische ontstekingen van de darmen tot al of niet kwaadaardige tumoren. Om met grote zekerheid de scheiding tussen die twee groepen te kunnen maken stonden tot nu toe twee betrekkelijk dure en vooral voor de patiënt belastende onderzoeken ter beschikking: het maken van röntgenfoto's en het verrichten van een endoscopie, waarbij door middel van een dunne buigzame slang die in het lichaam wordt gebracht de darmwand belicht en bekeken kan worden. Voor beide onderzoeken moet de patiënt dagen voorbereid worden met laxeermiddelen, speciale diëten en dergelijke.

Een groep medewerkers van het Maaslandziekenhuis in Sittard (dr Janson en dr Costongs, klinisch chemici; dr Bos en dr Engels, maagdarmartsen) heeft de afgelopen jaren een uiteindelijk vrij simpele methode ontwikkeld waarbij de patiënt grotendeels ontzien wordt en uiteindelijk alleen patiënten die vrijwel zeker een aandoening hebben in aanmerking komen voor verder onderzoek. Simpelweg komt het er op neer dat men er in geslaagd is de ontlasting van de patiënt in het laboratorium zodanig te bewerken dat eenduidig de eventuele aanwezigheid van een bepaald eiwit, lysozyme, kan worden vastgesteld, en in welke hoeveelheid die stof voorkomt.

Hoe komt dat eiwit in de ontlasting? Heel simpel: wanneer zich in de darm min of meer uitgebreide ontstekingen bevinden is de darmwand bezaaid met witte bloedcellen. Deze worden als het ware met de ontlasting mee naar buiten geschoven. Dat was uiteraard een gegeven dat reeds lang bekend was. De vraag was alleen: hoe stellen we de hoeveelheid lysozyme zodanig vast, dat tussen ons resultaat en de werkelijke toestand een rechtstreekse samenhang kan worden aangetoond. Want de 'complete' ontlasting is verontreinigd met vele miljarden dode en levende bacteriën die in de gangbare tests een vergelijkbare reactie (kunnen) leveren als het genoemde eiwit; en het aantal bacteriën hangt niet samen met de aanwezigheid van ontstekingen.

Het was dus zaak, de bacteriën te scheiden van de lysozyme, alvorens het onderzoek te doen. Men kwam daar via een kleine omweg. Al eerder was gebleken dat stoffen die zijn opgebouwd uit kleine moleculen vastgesteld konden worden in een 'sapje' dat door middel van centrifugeren aan de ontlasting was onttrokken.

Een betrekkelijk simpel papieren filter was daarvoor voldoende. Dit onderzoek werd uitgevoerd door dr G. Costongs, die toen nog in opleiding was tot klinisch chemicus, onder leiding van dr P. Janson. Men kon daarmee oa. vaststellen hoeveel elektrolyten de ontlasting bevat, welke zuurgraad zij had, het magnesiumgehalte ervan, het melkzuurgehalte en dergelijke. Ook hier gold dat deze bepalingen in de complete ontlasting moeilijk te doen waren of tot misleidende uitslagen leidden. Daar kwam bij dat het onderzoek voor degene die het moet uitvoeren zacht gezegd 'minder fris' was. De nieuwe methode van onderzoek kon nu in bepaalde gevallen voorkomen dat de patiënt een 'invasief' onderzoek moest ondergaan.

Al spoedig ontstond de behoefte aan een 'sapje' dat ook de langere moleculen bevatte, zoals lysozyme. Daarmee zou oa. de ziekte van Crohn, colitis ulcerosa en andere ontstekingen, maar ook goed- en kwaadaardige tumoren vastgesteld kunnen worden zonder dat de patiënt daarvoor zelf op de onderzoektafel moest gaan liggen. Er was des te meer dringend onderzoek naar nodig, omdat ook onderzoek van het bloed niet altijd eenduidige resultaten opleverde. Dat een en ander wellicht goed onderzocht zou kunnen worden met behulp van onderzoek naar lysozyme hadden dr Costongs en dr Engels in het Maaslandziekenhuis, gezien in het Zeitschrift für Allgemeine Medizin.

● *Laborante in het Maaslandziekenhuis bezig met analyseren van het 'sapje'.*

De oplossing werd gevonden in de ontwikkeling van speciale filters, die bij centrifugering de lange moleculen van de lysozymen wel doorlieten, maar de verwarring stichtende bacteriën niet. Een buitengewoon handige test, goedkoop en gemakkelijk uit te voeren zag het licht. „In Sittard, in een gewoon perifeer ziekenhuis," zegt dr Janson, „Zie je dat er met goede samen... king en zonder dat er veel geld aa... pas komt goede dingen van de gr... kunnen komen."

Waarbij dàn even niet vergeten m... worden dat enkele tientallen men... – vrijwilligers en patiënten – letter... aan het onderzoek bijdroegen d... acht maal hun vòlledige ontlasting... te leveren. Dit aantal per 'proefp... soon' was uiteraard nodig om te ... zien hoe het lysozymengehalte p... persoon kon variëren.
Inmiddels zijn de onderzoeken in ... wereld van de wetenschap erkend. ... het vakblad Clinica Chimica ... verscheen in 1985 een artikel over ... laagmoleculaire vondsten in Sittard ... dit jaar gevolgd door een artikel o... het lysozymen-onderzoek. Inmidd... wordt de test routinematig in e... stuk of tien Nederlandse ziekenh... zen uitgevoerd en heeft het Aca... misch Ziekenhuis in Maastri... (prof. J. Flendrig) de medewerk... van het Maaslandziekenhuis ... vraagd, de toekomstige onderzoek... gezamenlijk op te zetten. Want het ... nog zeker niet afgelopen; het team ... van plan verder te zoeken naar ee... voudig te meten stoffen in de ontla... ting, om zodoende beter, efficiënt... en goedkoper bepaalde ziekten op ... sporen.

Het aantal patiënten dat moment... met deze methode wordt onderzo... neemt snel toe. Momenteel zijn het ... zestig tot tachtig per week. Daar ... een belangrijk aantal uit Maastri... bij; de laatste tijd worden ook fae... uit Leiden en Amsterdam onderzo... Janson: „Nu we veel materiaal binn... krijgen doen we ook sneller ervar... op. Het is voor de mensen in het ... ook spannend om eens iets anders ... doen dan alleen routine-onderzoek... Al blijft het uiteraard een beetje ... ken."

s. b...

Hemel op aarde

...tuurlijk is milieuverontreiniging een kwalijke ...k. De natuur legt het af tegen de mensheid ... zich in feite door de natuur in leven houdt. ... is een typisch welvaartsprobleem en het be... eigenlijk met de industriële revolutie. Ma...nes gingen het werk overnemen van wat voor...en met man- of paardekracht werd gedaan. ... deze machines produceren nu eenmaal niets ...der grondstoffen én afvalstoffen. Het is alle...al uit de hand gelopen denk ik, de ontwikke...en zijn te snel gegaan en er werd geen reke... gehouden met het milieu. Alles werd inge...culeerd behalve dat. Om zijn eigen welvaart ... die van zijn medemensachtige wezens te ver...en werd er steeds meer inbreuk gemaakt op ...wetten van de natuur. Men stond er toen niet ...til dat men zich op den duur zelf zou vergiftigen via de planten en de dieren. Nu zijn we op een punt gekomen dat iedereen rechtstreeks wordt geconfronteerd met de gevolgen van onze eigen welvaart. Ik weet het wel, onze voorouders hebben het wellicht goed bedoeld, ons verwend met allerlei technische hoogstandjes en snufjes, maar als je het mij zou vragen had ik liever een beter milieu gehad dan een supersonische installatie die na een half jaar al ouderwets blijkt te zijn.

Er wordt op het moment veel over het milieu gepraat en zie een spuitbus wordt verboden en er is een katalysator voor de auto. Maar hier houdt het niet mee op, we moeten verder, de techniek niet tegen maar vóór de natuur gebruiken anders zijn we toch nog in feite op weg naar zelfvernietiging.
Overigens vind ik niet dat maatregelen alleen van hogerhand genomen moeten worden. Nee, ieder individu op deze aarde heeft de taak zorg te dragen voor het milieu. Immers wij allen zijn gebruiker, alleen moet je voor jezelf na durven gaan in hoeverre je het milieu onterecht gebruikt en dus misbruikt. Er moet in feite meer respect voor de natuur komen.
Als ieder mens zich daarvan bewust zou worden en ook eens het initiatief zou nemen denmk ik dat je op de goede weg zit. Ik denk dat de meeste mensen best iets over hebben voor een beter milieu als ze zich maar van de noodzaak bewust zijn en het hun niets uitmaakt dat de uitwerking daarvan niet meteen zichtbaar is. Met name dat initiatief moet volgens mij meer gestimuleerd worden. En als we eenmaal allen inzien dat het echt niet anders gaat kunnen we, hoe utopisch dan ook, spreken van de hemel op aarde.

Renato Azzarito

Een kwestie van onze verantwoordelijkheid

...t ingewikkelder worden van ...erse samenleving en de enor... technologische ontwikkelingen ... probleem van het milieube... meegegroeid als een gezwel. ... en niet afbreekbare stoffen ... op steeds grotere schaal ge...ceerd zodat onze economie en ... welvaart konden blijven .... Steeds moeilijker werd het om oplossingen te vinden als het ergens uit de hand liep. Als er bijvoorbeeld een pijpleiding scheurde of olietankers botsten. Gestaag groeiende problemen zoals het toenemende koolzuurgehalte in de atmosfeer en de nitraatvergiftiging van de landbouwgronden zijn misschien wel minder opzienbarend maar op z'n minst even ingrijpend.

Hoe konden deze enorme problemen ontstaan?

Een belangrijke oorzaak is waarschijnlijk dat bij de ontwikkeling van nieuwe technologische mogelijkheden altijd de nadruk heeft gelegen op het positieve gebruik ervan. Vooral de economische voordelen zijn altijd naar voren gehaald. Dat er ook wel eens misbruik van zou kunnen worden gemaakt besefte men niet of wilde men niet weten. Door het optimisme in de tijd van groei en opbouw, na de wereldoorlogen, heeft men misschien te weinig nagedacht over de risico's en nadelige effecten die nieuwe ontwikkelingen met zich mee brachten. Ten onrechte, want de milieurampen van de afgelopen jaren waren meestal het gevolg van menselijk falen, misdaad of het afschuiven van verantwoordelijkheden.

Een mogelijke tweede oorzaak ligt meer op het persoonlijke vlak. De moderne individualistisch ingestelde mens is zich niet meer zo bewust van zijn plaats in de natuur en de samenleving. Wie weet er tegenwoordig nog hoe de boterham met pindakaas op zijn bord tot stand is gekomen? Wie realiseert zich dat bij de fabricage van het plastic zakje waar het brood in zat verpakt giftige stoffen vrijkwamen? We zien dat zakje en het lege potje van de pindakaas niet meer terug nadat ze in de vuilnisbak zijn verdwenen, maar ze blijven misschien wel langer bestaan dan wij zelf.

"DE NATUUR PAST ZICH AAN?"

Zolang deze onwetendheid blijft bestaan zullen mensen luxe artikelen blijven kopen, veelal in overbodig verpakkingsmateriaal. Zolang ook zal de industrie doorgaan met produceren, lozen en vergiftigen. De winst is zo hoog dat een boete voor de overtreding van één of meerdere milieuwetten er gemakkelijk vanaf kan. Het probleem lijkt uitzichtsloos. En toch....

Hoewel milieuproblemen nog nauwelijks bestonden in de tijd dat de bijbel werd geschreven geeft deze verzameling levensboeken toch aanwijzingen voor mogelijke oplossingen. In de eerste twee hoofdstukken van Genesis (het boek van het begin maar ook van de toekomst) kunnen we lezen dat God de mens aanstelde als beheerder van de aarde met alles wat er op leefde. Dat is een zeer grote verantwoordelijkheid die we nooit mogen vergeten of verwaarlozen! Laten we eens gaan nadenken over waar we eigenlijk mee bezig zijn in ons dagelijks leven van consumeren, wegwerpen, verstoken en verstoren. Denken [illegible] de prachtige natuur, die wonderbaarlijke schepping met haar geweldige oerkrachten maar ook de schitterendste kleurpatronen? Of gaan we op in onze prestatiedrang, altijd op weg naar morgen en elders, zonder oog te hebben voor de dingen van het moment en onze omgeving? Waar hechten we meer waarde aan, een schoon en natuurlijk milieu of de weelde van artikelen die de agressieve reclame van tegenwoordig ons opdringt?

In de bijbel wordt gewaarschuwd tegen luxe en materiële overdaad; in 1 Timotheus 6 vers 9 bijvoorbeeld. Op andere plaatsen in dit boek wordt opgeroepen tot soberheid en eenvoud en veel christenen hebben hieraan al gehoor gegeven. Ook veel mensen met een niet-christelijke levensovertuiging kiezen voor een eenvoudige levenstijl waarin het milieu de nodige aandacht krijgt.

Wat een uitdaging om hierin anders te zijn en niet langer meegesleurd te worden door de stroom van de tijd! Wat een uitdaging om te gaan zoeken naar wegen om milieubewust te leven. Bewust van een taak als beheerder van de schepping. Het is een zware weg om te gaan die tijd en moeite kost. Het betekent inleveren van comfort, efficiëntie en prestige. De auto is per slot van rekening comfortabeler dan de fiets. Het staat zoveel beter iets nieuws te hebben of te dragen dan iets tweedehands. Of niet misschien? Door afgedankte voorwerpen te verzamelen en afval te sorteren kunnen veel dingen opnieuw worden gebruikt. Laten we er aan meewerken. Overal staan tegenwoordig blik- en glascontainers waarin je je lege [illegible]kjes kwijt kunt. In de [illegible]n is wel een tweedeha[illegible]r je degelijke spullen kunt kopen. Milieubewust leven betekent rekening houden met je omgeving en zuinig zijn met energie. We zullen elkaar nodig hebben, want het valt niet mee om in je eentje een stap terug te doen. Ook kom je samen op meer goede ideeën.

Verenigingen voor natuurbescherming, milieufederaties, jeugdbonden voor natuurstudie en andere organisaties op dit gebied zijn daarom van groot belang. Sluit je aan bij zo'n club als je wilt meewerken aan de strijd tegen het milieubederf! Dergelijke organisaties hebben al enorm bijgedragen tot de groeiende belangstelling voor en de bescherming van de natuur in ons land.

Een algehele mentaliteitsverandering is nodig om nog te redden wat er te redden valt. Laten we daarom onze verantwoordelijkheid voor het milieu weer oppakken!

Willem Legemaat, 28 jaar, bioloog

Remy Beckers, Klimmen

JONGEREN pagina

Eindredactie: Emile Hollman ☎ 045-739285

Vuil milieu, wat doe je er aan? Een goede vraag!

Als we niet van plan zijn een verstikkingsdood te sterven, moeten we daar toch zeker iets aan doen. De totdusver door de minister van Verkeer en Waterstaat genomen maatregelen hebben met de bestrijding van de luchtvervuiling totaal niets te maken. Het fileprobleem zal daardoor wel kleiner worden, maar het aantal auto's op de weg beslist niet. Flies worden veroorzaakt door de werkende mens, die (grotendeels) bij gebrek aan goed georganiseerd openbaar vervoer, genoodzaakt is gebruik te maken van eigen auto. Openbaar vervoer is te duur, bovendien slecht geregeld en dus onaantrekkelijk. Dagelijks ondervind ik dat aan den lijve en dus weet ik waarover ik praat. Hoeveel werkende mensen telt ons land? Ruw geschat 70 tot 80% van al die mensen maken gebruik van eigen vervoer. Dit is een probleem, dat op de eerste plaats de nodige aandacht verdient. Daar moeten geen nieuwe wegen, bruggen en tunnels voor worden gebouwd, integendeel, die auto's moeten van de weg verdwijnen! Wil de regering dat probleem nu echt daadwerkelijk aanpakken, dan moet ze drastisch optreden tegen de bedrijven, die in feite de grootste vervuilers van het milieu zijn.
De bedrijven moeten worden verplicht de eerste stap in de goede richting te doen door bijvoorbeeld voor eigen vervoer (bedrijfsbussen) ten behoeve van haar personeel te zorgen. Alle op de bedrijfsterreinen bestaande parkeerplaatsen opheffen, uitzonderingen daargelaten, en daarvoor in de plaats busstandplaatsen creëren. Een bus van normale grootte biedt plaats aan 50 personen. De verhouding auto-bus (woon- en werkverkeer) = 1:50.
Een groot bedrijf, waarvan tot nog toe 300 personeelsleden (80%) in 300 auto's dagelijks naar het werk komen, heeft slechts 6 bussen nodig om hen te vervoeren. Denkt u zich eens in, 300 auto's van de weg af en dan hebben we het pas over één bedrijf. Dat zal een ideale uitkomst zijn. Kleinere bedrijven kunnen gebruik maken van kleinere bussen, want die zijn er ook.
Om dit te kunnen realiseren kan de regering bij wijze van subsidie het geld, dat thans bestemd is voor de aanleg van nieuwe wegen ed. aanwenden voor de exploitatie daarvan.

De regering moet de bestrijding van de luchtvervuiling primair stellen en de bedrijven dwingen om daaraan hun volle medewerking te verlenen. Dan pas is er sprake van een daadwerkelijke aanpak van het probleem.

Daarmee zijn we er nog lang niet, maar als het BEGIN er is, zal de rest wel volgen.

Vera Paulus, 20 jaar, MEAO-studente, Beek

Zure regen

Alle zegen komt van boven
Doet men ons geloven
Maar de zure regen
Is bepaald geen zegen

De varkensmest, het autoverkeer
en de fabrieken
Er daalt steeds meer
Zure regen op ons hoofd
Om ons te verzieken
Er is ons beloofd
Het zal veranderen, maar wanneer
Denk ik keer op keer

Zal ik het nog beleven
In mijn korte leven
Dat de regen niet zuur meer is
en een ware zegen, koel en fris

Zó dat na de zure regen
Het niet meer is 'op hoop van zegen'

Larjo Willems, 16 jaar, Mavo-scholier

De discussie

Leider:
„Geachte dames en heren, wij zijn hier bijeen gekomen om te discussiëren over de milieuverontreiniging, c.q. over het milieu."
„Links van mij de heer Van Huizen, direkteur van een kunststoffenvervaardigingsfabriek en rechts van mij de heer Drensen, strijder voor het milieubehoud."
„Meneer Drensen, u popelt reeds van ongeduld, mag ik u bij deze...."

Drensen: „Ja, ja dat mag u. Het is een schande, schandalig gewoon. Al die vieze luchtjes, al dat afval, al die arme planten en beesten die sterven. Zelfs de bloemetjes en de bijtjes zullen er zo nog eens aan onderdoor gaan. En het houdt maar niet op hè. Auto's, fabrieksrioleringen, spuitbussen, gewoon te veel om op te noemen. En wat wordt er tegen gedaan? Het dient het economisch belang. Niets dus."
(De gespreksleider blikt naar de heer Van Huizen die echter kalm zijn sigaartje paft.)

Gespreksleider: „Maar u hebt toch ook het voordeel van dit economisch systeem en in feite zit u er ook aan vast en doet u mee. Wat onderneemt u dan om de vervuiling tegen te gaan?"

Drensen: „Ach weet u, in principe kun je als kleine man slechts relatief weinig doen, maar alle kleine beetjes helpen, nietwaar? Zolang ik maar zorg voor die kleine beetjes. (plotseling fel) Maar die meneer daar met zijn stinksigaar en zijn grote stinkrookschoorsteenfabrieken, (briesend) dat is pas ware milieu....èh milieuverkrachting op grote schaal. Dat stoot maar rotzooi uit hè. (spottend) Ik heb me al afgevraagd waarom ze de rook uit die schoorstenen geen aardig kleurtje en geurtje meegeven om het volk te amuseren. Maar of we nu hoog of laag springen, voordat er iets doeltreffends gebeurt, is het natuurlijk al weer veel te laat."

(Van Huizen kijkt zacht mompelend op zijn horloge.)

Leider: „Denkt u dan dat er helemaal niets aan te doen valt?"

Drensen: „Natuurlijk wel. We leggen ons hier ook niet zomaar bij neer. De oplossing van dit hele probleem is..."

Van Huizen: (zeer kalm) „Plastic."

Leider en Drensen: „Plastic????"

Van Huizen: (zeer ernstig) „Zeker heren. Mocht er van het echte niets meer overblijven kan alles op een vrij simpele manier van plastic worden vervaardigd. Plastic bloemen, die zijn er trouwens al, (twinkelende ogen) met een automatisch wiegsysteem zodat het eruit ziet alsof er voortdurend een zacht zomerbriesje waait. Plastic bomen met zuurstofverspreidende tanks, veel goedkoper en verschaft nog werkgelegenheid ook. Echte bomen zijn dan helemaal niet meer nodig. Plastic beesten, vissen, vogels, etc, met aan de zijkant een draaischroefje waardoor ze, opgewonden, vrij door de lucht kunnen fladderen. Dat laatste geldt alleen voor vissen." (lacht in zijn vuistje.)

(grote stilte)

Leider: (aarzelend) „Hoe zit het dan met de gelijkenis?"

Van Huizen: „Maakt u zich daar maar geen zorgen over meneertje. Uitstekende gelijkenis, prachtige kleuren door rasartiesten met de hand geschilderd. Over een tijdje gaat dat natuurlijk met de computer, maar dat is van latere zorg. In ieder geval net echt. Van Meegeren zou het niet beter gedaan kunnen hebben." (lacht bulderend)

Drensen: „Ik heb hier geen woorden voor. Probeert u mij in de luren te leggen?"

Van Huizen: (gedecideerd) „Meneer, u pleit toch voor het behoud van het milieu nietwaar? Nu kunt u het behoudender krijgen dan het ooit was. Completer dan compleet. Weliswaar in een iets andere samenstelling, maar wat doet dat er nu toe? Denkt u eens aan al die prachtig gekleurde plastic bloemen langs de bermen. Zegt u nou zelf, dat is toch een heel ander gezicht dan die enkele ordinaire paardebloem die je op goed geluk nog wel eens ontdekt vandaag de dag. Geurtjes kunnen er ook in een wip in worden aangebracht. Je drukt op een blad en... mmm... bellissimo. Alles wat u maar ruiken wil is synthetisch te vervaardigen."

Drensen: „Van behoudendheid is hier zeker geen sprake, maar hoe zit het met de degelijkheid. Hoe lang gaat dat materiaal mee?"

Van Huizen:
„Onverslijtbaar meneer. Ahum, (buigt zich richting Drensen en zegt op fluistertoon): Ik moet u verklappen dat we het toch wel enigszins verslijtbaar maken. Bovendien slijt het ook wel vanzelf door de zure regen, die we kunstmatig wel iets zoeter kunnen maken natuurlijk. Enfin, dat alles om het economisch belang te dienen, de werkgelegenheid, etc. Begrijpt u wel?"

Drensen: „Ik begin het te begrijpen, Ik geloof, ik geloof, dit is geniaal..."

Leider: (ontroerd) „Ik ben sprakeloos, ik kan me niet meer bedwingen."
(drukt zwijgend en diep geëmotioneerd de hand van van Huizen en Drensen.)

„Dames en heren, dat wij tot zulk een vondst zouden komen... Ik kan u geruststellen. Ik kan u troosten. (vrolijk) Wie maakt zich in godsnaam nog druk over milieuvervuiling?"

S. Berg, Heerlen

Wat eet je het liefst? Hoe gezond is dat?

...hoeven er ons al niet meer voor te verantwoorden. Massaal staan we ...lijks allerlei smakelijke happen uit de muur te trekken. Tracteren we ...elf op een broodje shoarma of hamburgers. Waarschuwende vingers ... ons niet meer. Het moet kunnen en bovendien is het lekker. Wat na...lijk ook heerlijk is: zalig duur uit gaan eten, of goedkoper, bij de Griek, ...oegoslaaf, en ga zo maar door. Weer anderen lopen dagen met schuld...elens als ze denken aan het kippetje dat vermoord werd ten behoeve ...aan dagelijkse maaltijd. Terwijl het overgrote deel van de natie roept ...een maaltijd zonder vlees geen maaltijd is. Wat vinden we eigenlijk lek... Wat kies je als je zelf voor je eten zou kunnen zorgen. Hoe zit dat met ...bio-industrie? En met de verwijten dat de fast-food zaken vettige, en ongezonde happen aan de man brengen? Overigens hebben onderzoe... aangetoond dat jongeren slecht ontbijten. Geld dat ook voor jou? Op ...erdag 30 januari gaan we het hebben over ETEN. Schrijf, teken, dicht, ... je mening over alles wat met ETEN te maken heeft. Stuur je brief vóór ... januari aan:

Limburgs Dagblad
Redaktie Jongerenpagina
Postbus 3100
6401 DP Heerlen

Te huur gevraagd

Ac. zoekt 2-3-KAMERAPPARTEMENT Maastr. per 1 april tot ±ƒ 700,–, 020-5253941, 10-12 uur.

Te h. gevr. incl. invent. goed lopende FRITURE. Horecapapieren aanwezig en de nodige erv. Br.o.nr. HK 652 Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Te h. gevraagd OPSLAG-WINKELRUIMTE 100 à 200 m2 evnt. met woning aan de Rijksweg Beek/Geleen/Sittard of dir. nabijheid, tel. 04490-75041.

Te huur gevraagd BEDRIJFSTERREIN voor in- en verkoop van gebruikte auto's; ca. 1000 m²; gem. Heerlen, Brunssum of directe omgeving. Tel. 045-223754.

Te huur gevraagd ruime WONING in Midden-Limburg. Tel. 04490-54241.

I.v.m. definitieve vestiging in Zuid-Limburg z.s.m. WOONRUIMTE of pensionadres gezocht door werkende jongeman van 26 jr. omg. Maastricht-Heerlen, huur ca. ƒ 500,- tot ƒ 600,- excl. Tel. 033-10400 b.g.g. 083-725893.

Meubelmaker zoekt BOERENSCHUUR of andere bedr.ruimte ± 250 m², tel. 045-229629.

Jong stel zoekt met spoed kleine WOONRUIMTE, omg. Schinnen - Oirsbeek - Puth. Br. ond. nr. HO 377 aan Limb. Dagblad, Kouvenderstr. 215, 6431 HE Hoensbroek.

Zakenman zoekt kleine KANTOORRUIMTE. Tel. 045-220902.

HUISEIGENAREN opgelet!!! Voor onze militaire-relaties bij Afcent-Hoofdkwartier te Brunssum zijn wij dringend op zoek naar huurhuizen/vrijstaand/halfvrijstaand/ en/of appartementen. Dit binnen de omgeving: Heerlen-Maastricht-Beek-Schinnen-Brunssum-Stein-Geleen-Sittard. Bent u geïnteresseerd, gelieve kontakt op te nemen met: Housing-Accommodation-Agency (H.A.A.), Akerstr. 2 (tegenover nieuwe hoofdingang Afcent), 6445 CR Brunssum, tel. 045-271464 (geopend ma.-vrijd. van 10.00-17.00 uur).

Ruimte voor TROPISCHE WINKEL of eethuis. Heerlen en omg. 045-459267.

Bouwvak

Notaris mr. Wim Nelissen
te
Sittard

zal op dinsdag 12 januari 1988 's middags om 3 uur in "Oranje Hotel", Rijksweg-Zuid 23 te Sittard krachtens rechterlijk bevel in het openbaar bij opbod verkopen:

gemeente Sittard

1: het winkel/woonhuis met ondergrond en tuin, gelegen aan de Engelenkampstraat 65, kad. Sittard F no. 2227, groot 1,38 are.
grond: winkel- en praktijkruimte, toilet en keuken;
verdieping: grote badkamer met ligbad, tweede wastafels, overloop, zitkamer en garderobe;
verdieping: twee slaapkamers, overloop en zolder. Het pand is gedeeltelijk onderkelderd en voorzien van cv-installatie (gas).
2: het winkel/woonhuis met ondergrond en tuin, gelegen aan de Engelenkampstraat 63, kad. Sittard F no. 2228, groot 1,39 are.
grond: grote zitkamer, keuken, toilet en serre;
verdieping: slaapkamer, badkamer, tweede toilet, kamer en overloop;
verdieping: twee slaapkamers en twee bergingen. Het pand is gedeeltelijk onderkelderd.
3: bouwland, gelegen aan de Spoorweg, kad. Sittard D no. 4879, groot 17,70 are.
4: weiland met pad, gelegen aan de Geleenstraat, gem. Sittard G no. 506, groot 70,50 are.
5: bouwland, gelegen aan de Geleenderweg, kad. Sittard D no. 3117, groot 46,40 are.
6: bouwland, gelegen aan de Veeweg, kad. gem. M no. 307, groot 20,15 are.
7: de massa van koop 1 en 2.

gemeente Schinnen

8: bouwland, gelegen aan de Steenstraat, kad. Schinnen G no. 193, groot 51,80 are.

gemeente Schinveld

9: bouwland, gelegen aan de Kinkweg, kad. gem. B no. 649, groot 6,60 are.

Aanvaarding: koop 1, 2 en 7 onder gestanddoening van de lopende huurovereenkomsten: koop 3, 4, 5, 6, 8 en 9 onder gestanddoening van eventuele lopende pachtovereenkomsten.
Betaling: uiterlijk 23 februari 1988. Gegadigden dienen bij de veiling desgewenst een verklaring van hun bank over te kunnen overleggen betreffende hun financiële draagkracht.
Bezichtiging: na telefonische afspraak met voornoemde notaris.
Nadere inlichtingen ten kantore van voornoemde notaris, Wilhelminastraat 53 te Sittard, tel. 04490-17373.

BRUNSSUM
Notaris mr. J.M.M. Kreijn te Brunssum,

zal op woensdag 20 januari 1988 om 15.00 uur n.m. in vereniginggebouw de Burcht, Wieënweg 18 te Brunssum, ex art. 1223 lid 2 B.W., in het openbaar bij opbod verkopen:

1. 1: woonhuis met verdere aanhorigheden, ondergrond en tuin, gelegen te Brunssum, Torenstraat 28, kad. gem. Brunssum, sectie B nummer 5642, groot 1.72 are;
2. 2: woonhuis met garage, en aanhorigheden, ondergrond en tuin, gelegen te Brunssum, Constantijn Huygensstraat 20, kad. bek. gem. Brunssum, sectie B nummer 6310, groot 1.75 are.

Aanvaarding: na betaling van de koopprijs en kosten, uiterlijk 2 maart 1988;
Perceel 1 is zo nodig met betrekking van de grootte der veilingakte te ontruimen;
Perceel 2 is vrij te aanvaarden.
Nadere inlichtingen omtrent indeling en bezichtiging zijn te verkrijgen ten kantore van notaris Kreijn voornoemd, Op de Kamp 7 te Brunssum, tel. 045-251284.

BRUNSSUM
Notaris J.J.M. van de Ven te Merkelbeek, Gem. Onderbanken

zal op vrijdag 22 januari as. om 15.00 uur in Hotel Brunssum te Brunssum, Kerkstraat 5, in het openbaar bij opbod verkopen, krachtens art. 1223 B.W.
Het woonhuis met berging, garage, tuin en gedeelte toegang te Brunssum, Haansberg 41, kad. bekend Gemeente Brunssum, sectie B nummer 4360, groot 1,65 are;
Indeling: hal, toilet, woonkamer met open haard, open keuken met inbouwkoelkast, kookplaat en oven;
verdieping: 2 slaapkamers en badkamer met toilet;
zolder: grote zolderkamer;
Het pand is voorzien van rolluiken en c.v.-gas;
Betaling: bij betaling van de koopprijs;
Aanvaarding: uiterlijk op 4 maart as.
Kijkdag: woensdag 13 januari as., maandag 18 januari en dinsdag 20 januari as. telkens van 14.00 tot 15.00 uur.
Inlichtingen: ten kantore van de notaris Steenweg 40 te Merkelbeek, tel. 04492-2222.

DICK ROSBACH
ONROEREND GOED
Beukenstraat 8, 6456 AM Bingelrade
Tel. 04492-2619

OBBICHT
Goed onderhouden vrijstaand woonhuis met c.v. en garage. Ind.: hal, L-vormige woonkamer, grote keuken, douche, studeerkamer, kelder, 3 slp.kamers, badkamer met douche en 2e toilet, aparte c.v.-ruimte, grote tuin. Tot. opp. 510 m2.
Vraagprijs: ƒ 150.000,– k.k.

...SUM - OP DE VOS
Bungalow, rustig gelegen vrijstaand woonhuis. Ind.: hal, woonkamer met open haard, open keuken met inbouwapp., garage, berging, kelder, 3 slp.kamers, luxe badkamer, vaste trap naar zolder met c.v.-ruimte en mooi aangelegde tuin.
Vraagprijs: ƒ 168.500,– k.k.

...SUM - NOORD
Goed geïsoleerde en onderhouden halfvrijstaande woning. Ind.: ruime woonkamer met open haard en leisteen vloer, open keuken met inbouwapp., 3 slp.kamers, luxe badkamer, zolder via vaste trap met hobby- c.q. 4e slpk., aparte c.v.- en wasruimte, mooie tuin met garage en carport.
Vraagprijs: ƒ 188.000,– k.k.

...ESBERG
Goed onderhouden halfvrijstaand ouder woonhuis. Ind.: woonkamer met open haard, keuken met inbouwapp., badkamer met douche, kelder, 3 slp.kamers, vaste trap naar zolder, leuke tuin met berging of garage. Het pand is voorzien van c.v. en gedeeltelijk van kunststof ramen.
Prijs: op aanvraag.

Bemiddeling gevraagd wegens grote aanvraag: woonhuizen in alle prijsklassen.
Ons kantoor is geopend dagelijks van 9.00 - 21.00 uur (ook in het weekend).

NIEUWENHAGEN ƒ 55.000,– k.k.
Heigank 36. Tussenwoning met binnenplaats.
EYGELSHOVEN (gem. Kerkrade) ƒ 80.000,– k.k.
Tussenwoning met tuin, c.v. en inpandige garage. Woonkamer met parketvloer, 4 slaapkamers en badkamer.
NIEUWENHAGEN ƒ 95.000,– k.k.
Goed onderhouden tussenwoning met c.v., berging en tuin. Kelder, woonkamer, keuken, 3 slaapkamers en mooie douche.
EYGELSHOVEN ƒ 110.000,– k.k.
Moderne, halfvrijstaande woning met c.v., tuin en garage. Woonkamer (±35 m2), met parketvloer, 3 slaapkamers en badkamer.
HEERLEN-CENTRUM ƒ 150.000,– k.k.
Woonhuis of kantoorpand.

GEVRAAGD **GEVRAAGD**
Woonhuizen in diverse prijsklassen, w.o.:
HEERLEN of SCHAESBERG: appartement of bungalow voor echtpaar zonder kinderen; ruime woonkamer en 1 of 2 slaapkamers; garage niet vereist.
HEERLEN en OMGEVING: (half)vrijstaand woonhuis met garage; prijs tot ƒ 150.000,–.
HEERLEN-HOENSBROEK: (vooroorlogs) herenhuis op goede stand; prijs tot ƒ 275.000,–.
Vrijblijvende info en/of afspraken:

TROOST ONROEREND GOED, HEERLEN. TEL. 045-717976

Te koop aangeboden

HOUT, board, triplex, meubelpl., wandpl., schrootjes in div. soorten, lak, lijm, beits, gips, kalk, cement, stucadoormortel, tempex en glaswol, ijzerwaren, verfwaren, tuinartikelen, plastic golfpl. en vlakke pl., plastic dakgoot, regenpijp en 1001 andere doe-het-zelfart. Boumans, Brunssum. Alles voor de doe-het-zelver. Dr. Kuyperstr. 8a, Haansberg.

ANTWOORDAPPARAAT Compur, nieuw en gebruikt. Tel. 09-4924091035.

KEUKENS, keukenapparatuur. Laag in prijs, met garantie. RJ Handelsonderneming, Stationstraat 294, Nuth. Tel. 045-242802.

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandbediening, computergestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor in uw auto. Fa. Straten, Eijksekensweg 18, Geulle. Tel. 043-641044.

Te k. aangeboden showroom-voordeuren en -ramen, tegen zeer speciale prijzen. WERU, Akerstraat-Noord 128, Hoensbroek, tel. 045-224581.

Dassen AANHANGWAGENS. Verkoop en verhuur. Tevens reparatie en onderd. Stationsstr. 6, Kerkrade.

OPRUIMING: driekwart damesjassen van 399,- voor 199,-; dames-en herenjacks van 299,- voor 149,90; leren broeken van 369,- voor 199,90; leren rokken van 289,- voor 189,-; leren rokken van 169,- voor 99,90; minirokken van 99,90 voor 49,90; truien met leer van 149,- voor 69,90. Dankers Ledermode, Hurksestraat 21, Helmond, tel. 04920-22923/41344.

Te k. eiken BALKEN, 20×20 en 15×15. Tel. 045-751853.

KLEURENTELEVISIES Philips, Blaupunkt, ITT, vanaf ƒ 125,–. Radio/TV Frank B.V., Bokstraat 33, Heerlerheide. Tel. 045-213432.

Gebruikte KLEURENTELEVISIES te koop vanaf ƒ 100,-; nieuwe kleurentelevisies vanaf ƒ 498,–. R.T.V. Van Voorst, Ganzeweide 48, Heerlerheide. Tel. 045-213879.

Te koop BETONMOLEN, tel. 045-226264.

ORGEL te koop, Wizard 327, z.g.a.n. Voor de helft v.d. nieuwprijs. Dr. M.L. Kinglaan 70, Hoensbroek.

Gevraagd
Zelfstandig werkende kok
Werktijden van 14.00 tot 21.00 uur
Organist/pianist
Werktijden van 20.00 tot 24.00 uur
Directieassistente
Serveersters
Spoelsters voor avonduren
Keukenhulp
Hotel Monopole
Nieuweg 22 Valkenburg
Tel. 04406-13545 van 19.00 tot 21.00 uur

Goede KLEUREN-TV'S zeer grote sortering. Nu reeds va. ƒ 145,–. Ook veel recente modellen. Alle TV's met gar. TV-occasioncentrum Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen, tel. 045-724760.

Te koop wegens omstandigheden eiken KAST, driedeurs, drie laden, zware kast. Queen Ann-stijl met glazen opbouw. Vier stoelen + 2-zits bank. Complete slaapkamer Oudhollands. Te bevragen na 18.00 uur tel.nr. 417872.

Opgelet, te koop koopjes: BANKSTEL, ƒ 150,-; filmuitrusting, compleet, ƒ 175,-; ant. pomp, ƒ 250,-; bascule, ƒ 175,-. Tel. 04490-27879.

Te k. ANTRACIETKOLEN no. 3 en 4 nu ƒ 450,– per 1000 kg. Tel. 045-720729.

Gevraagd
medewerker
in bezit van installateursdiploma gas, water, midden-stand evt. c.v. + sanitair, voor spoedige indiensttreding in gevestigd bedr. in Heerlen. Leeft. geen bezw. Min. 30 uur per week. Uitvoerige soll. richten aan br.o.nr. HK 658, Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Te k. INBOUWKACHEL, dubbelwandig, nieuw, halve prijs. Tel. 04492-1452.

HULP gevr. voor friture 't Schupke, tel. 045-461615, na 16 uur.

Mister Minit dienstencentra vraagt voor Sittard, Geleen, Brunssum, Heerlen, Maastricht **SCHOENMAKERS m/v** of mensen die daarvoor opgeleid willen worden. Schriftelijke reacties: postbus 1157, 3430 BD Nieuwegein, tel. reacties 03402-61361.

Nieuwe en gebruikte GASHAARDEN, gevelkachels en bijzetkachels met 1 jaar garantie. Reparaties en onderdelen. Donderdag koopavond. E. Meesters, Brusselsestr. 129B, M'tricht, tel. 043-210540.

Leren OPASTOEL te k. Caumerbeek 26, Geleen.

Te koop pers.busje Ford TRANSIT, bj. 1976; dinbalk 150×500. Tel. 04492-1633.

Lichtblauwe KINDERWAGEN, 3-in-1, nieuwste model, compleet, zeer mooi, prijs n.o.t.k. Ailbertuslaan 201, Kerkrade.

T.k. FRITUURWAGEN, spijkstaal, APK '88, nog in het bedrijf te zien. Vr.pr. ƒ 12.500,–. Tel. 04490-28367.

Te k. WASMACHINE volautomaat m. garantie ƒ 200,–, tel. 045-259344.

Stalmeier Music
Hoofdstraat 32 - Hoensbroek - Tel. 045-214253
Voordelige aanbiedingen
en occasions op allerlei gebied.
Orgels, accordeons, gitaren, slagwerken, blaasinstrumenten, orkestapparatuur, enz.
Eigen service- en reparatiedienst.

Allesbranders
Barbas - Coxstove - Efel - Dovre - Godin - Helex - Openhaardinzets - Faber - Dru - Vermont. Hout - Kolen - Gas + oliehaarden. E.Z. + HR Ketels van Radson - Nefit - Buderus - Vaillant. Dit alles bij
Jac. Köhlen
Rijksweg Noord 104, bij ziekenhuis Sittard Tel. 04490-13228/14862 Donderdag koopavond.

EETKAMER, kl. wit, stijl Louis-14, t.e.a.b. Tel. 045-415548.

Te k. wegens overpl. naar elders 1 prof. ANTW.-APP., 2 mnd. oud, 1 moulinex B 230 oven, 3 mnd. oud, 1 JVC videorecord, 1 jr. oud, 1 ant. commode, kersenhout, prima geschikt als videomeubel, tel. 04406-14970.

Te k. AANHANGWAGEN m. deksel ƒ 200,–; 4-drs. slaapkamerkast ƒ 200,–. Rdr. Vosstr. 20. Tel. 270117.

Te k. grote ALLESBRANDER ƒ 600,– + kinderw., kleertjes + badje enz. ƒ 250,–. Tel. 045-352664.

Te k. BRANDWEERSLANG voor optocht (carnaval), ±18 personen. Na 13.00 uur. 045-752156.

Modern BANKSTEL 3-2-1, groen m. leren kuss. ƒ 875,-; eik. salontafel ƒ 150,-; wandmeubel ƒ 650,-. Als nieuw 045-323830.

PIANO STEMMEN en repareren. Tel. 045-227834.

Te k. oud brons KLOKKENSTEL ƒ 550,–; oude regulateur zeer mooi, ƒ 375,–; ant. Mechelse kast 1 mtr. br. ƒ 1500,–; eik. bankstel ƒ 425,–; zw. verzilv. 5-del. koffiestel ƒ 275,–; 16 kan. KTV 1e eig. ƒ 650,–. De Vosseskuil 320, Molenberg-Heerlen.

Te k. gebr. compl. SLAAPKAMER, 2-pers., i.z.g.st., prijs n.o.t.k. Tel. 04405-2464.

SCHUURTJES tuinhuisjes, kippe- en hondehokken, vele afm. reeds vanaf ƒ 195,–. Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39 Kerkrade-Vink 045-460252.

IJSKAST met diepvriesvak en gas/electrofornuis, Pelgrim turbo Quattro, 2 jr. oud, kl. wit. Tel. 045-322754.

Te k. kunststof RAMEN en deuren met dub.glas, showmodel en restanten div. maten, inter. oor eigenbouwer. Te bevr. tel. 04498-56986.

Pracht. Zanker AFWAS-AUTOM., 3 jr. oud, ƒ 300,–, tel. 045-215537.

Te k. PHILIPS MSX 2 comp. VG 8235 met Philips datarec. en veel software, pr.n.o.t.k., tel. 04490-50231.

Mooie EETKAMER. Dressoir, uitr. tafel + 4 stoelen, pr.n.o.t.k., tel. 045-451197.

Kappers en kapsters opgelet!!!
27 januari beginnen onze nieuwe avondcursussen Engelse kniptechnieken van beginners tot gevorderden, van 4 weken tot 10 weken. Vanaf ƒ 250,- per maand (4 weken). Cursussen worden gegeven door Louis Lutgens en Pascal Voorjans. Inl. Bellezza Academie, Grote Gracht 29, 6211 ST Maastricht, tel. 043-252385.

Gratis
advies en scherpe prijzen. Vloerplank ± 20 mm va. ƒ 1,29 p.m. Waterv. dakplaat 19 mm ƒ 55, p.pl. Keper 5×7 ƒ 2,47 p.m. incl. BTW. Alle balkhout, lichtkoepels, (golf)platen, aluminium. ladders, etc. Houthandel Rinkens, Eygelshovenerweg 60, Ubach o. Worms, 045-319846.

Te k. prachtig vuurvaste STENEN (ook te gebruiken als metselstenen). Bouwbergstraat 100, Brunssum, tel. 045-251964.

Te k. i.g.st. verk. BABYKLEERTJES. Tel. 04490-25303.

De Witte Hal Magazijnverkoop
voor stereo-, video-apparatuur, koelkasten, diepvriezers, wasautomaten etc. etc.
Zoekt u een buitenkansje? Wilt u stukken minder betalen? Dan eerst kijken in De Witte Hal!
In ons grote verkoopmagazijn zijn duizenden speciale koopjes bijeengebracht, afkomstig uit alle Hom-filialen
U betaalt
30 - 40 - 50 of 60% minder
voor nieuwe of lichtbeschadigde apparatuur
Let op:
Bondstec compact disc
Van ƒ 398,–
Voor ƒ 198,–
De Witte Hal
Geerweg 9, Sittard
Tel. 04490-18162
Achter het station, over de ijzeren brug.

Restaurant 't Plenkske te Maastricht vraagt CHEF DE PARTIE m/v. Zon- en feestdagen gesloten. Soll. na tel. afspraak 043-218456.

Te k. HOUTDRAAIBANK, 1 m tussen exc., alles 220 volt, tevens 2 werktafels. Tel. 045-717914 - 045-722259, na 12.00 uur.

Gevraagd:
apothekersassistente
Br.o.nr. GE 611 LD, Markt 3, 6161 GE Geleen.

Het Witte Huis, voor klassiek en modern!!! Opruiming!!! Fauteuils, 2-zits en 2½-zits, in echt leer en stof!!! Bankjes va. ƒ 595,-. Fauteuils va. ƒ 295,-. Eenmalig! Bankstel, echt leer, van ƒ 6400,- voor ƒ 4995,-; prachtige toog- en zilverkasten!!! Barok bankstel met twee haardfauteuils, van ƒ 2995,- voor ƒ 1995,-; barok eethoeken va. ƒ 1295,-; grote keuze in kleinmeubels! Modern bankstel, 3-2, lederlook, ƒ 995,-; hoekbankstel, va. ƒ 1495,-; kasten, modern, wit, va. ƒ 995,-; echt leren bankstellen, va. ƒ 2495,-; marmeren salontafels, va. ƒ 495,-. En wij ruilen uw gebruikte meubels in! Het Witte Huis, Rijksweg-Centrum 86-88, Geleen (vlak bij Alb. Heijn).

Prachtig COMMUNIE-JURKJE, mt. 134, pr. ƒ 375,–, tel. 045-255923.

Te k. ROLLUIKEN, raam 2.26 m br. en 1.74 m h.; raam 1.94 m br. en 1.22 m hoog; raam 1.53 m br. en 1.22 m h.; deur 93 cm br. en 2.49 m h., vr.pr. ƒ 1500,–, z.g.a.n, notenhouten dressoir ƒ 800,-; wasmachine (Erres), volautom., 1 jr. oud, ƒ 500,-; keukentafel met 4 stoelen, ƒ 200,–; 2-pers. slaapkamer, oud model, ƒ 500,– en div. kleinmeubelen. Tel. 045-213420, alle dagen bereikbaar na 18.00 uur.

Te k. aangeb. overcompl. wegens samenwonen: kleinbeeld KLEURENTEEVEE, witte salontafel en gasfornuis. Te bevr. 045-321034.

Belangrijke verkoop
Zeer grote partij: o.a. showroomnieuwe kantoormeubelen o.a. Ahrend, Artifort, v. Blerc etc. Bureaus, kasten, stoelen, banken compl. werkplekken, kantinetafels etc. Alleen zaterdag tussen 13 en 17 uur, Emly handelsond. Handelsstraat 34b, Sittard, 04490-23738.

Ploeg METSELAARS gevraagd. Aannemersbedrijf P.J. Gelissen, tel. 04498-53354.

AEG Turnomaat S WASCOMBINATIE ƒ 250,– met 6 mnd. garantie. Tel. 250198.

Aangezien onze kok na 8 jaar bij ons gewerkt te hebben nu een eigen zaak begint, vragen wij voor a.s. seizoen
zelfstandig werkende kok
Wij bieden een prettige werksfeer, hoog loon, red. werktijden. Keuken norm. om 20.00 uur dicht. Hotel Bel-Air Houthem-Valkenburg. 04406-40415.

Gevraagd MEISJES voor clubs Kerkrade en Maastricht, bel 043-211620.

Te k. IJSHOCKEY-SCHAATSEN, Adidas maat 35-36 ƒ 35,–, tel. 04490-16159.

METSELAARS gevraagd. Te bevr. tel. 04490-10448.

BABY-OPPAS gevr. in Merkelbeek voor 4½ dag per week van maart t/m juni met uitzondering v. schoolvakanties, tevens lichte huish. werkzaamheden tegen redelijke vergoeding, graag uitgebr. brief. Br.o.nr. BR 130 L.D., Rumpenerstr. 81, 6443 CC Brunssum.

Parketteur
zoekt werk. Ik leg alle soorten parketvloer en tegen concurrerende prijzen. Ook opknappen van bestaande vloeren. Houkes Parket, Voerendaal, tel. 045-750305; Sittard, tel. 04490-25157.

Gevraagd
tandartsassistente - receptioniste
voor praktijk in Sittard
Vereist: Havo-niveau, liefst tandartsassistente-opleiding (MDGO), leeftijd tussen 17 en 21 jaar. Eigenhandig geschreven sollicitatiebrief met tel.nr. en pasfoto ond.nr. SI 482 LD, Baandert 16, 6136 ER Sittard.

Te k. AANHANGWAGEN met huif m. 250 x 170 x 150, tevens grote heteluchtkanon. Breinder 9B Schinnen.

Te k. Daisy wile PRINTER voor Commodore 64/128 Brother HR 10. Pr. ƒ 325,-. Tel. 04490-54241.

Te k. BANKSTEL i.z.g.st. Brunssum 045-252517.

Weg. overcompleet 2-zits leren CHESTERFIELD bank, eethoek en 2 armfauteuils, Perzisch wandtapijt (alles als nieuw). Tel. 04750-18902.

Te koop gesaneerde MELKWIJK met rijdende winkel, zeer rendabele omzet. Magazijn tijdelijk te huur, tel. 045-214294, na 18.00 uur.

Antieke Duitse SIERKAST puntgaaf ƒ 1250,–. Regentessestr. 15, Heerlen.

Te k. 2 ROLLUIKEN 1.60 x 2.40, herenfiets, tel. 045-463532 of 440124.

Goedlopende FRITURE ter overname aangeboden. Goed gerenoveerd. Zonder contant geld niet nodig te bevragen. Tel. 04490-24043.

Voor alle tweedehands MEUBELEN (veel keuze), Kouvenderstraat 208, Hoensbroek.

De grootste keuze de laagste prijs
Mode Haan
Hoogstraat 98, Nieuwenhagen-Landgraaf.

Te k. KOLENCONVECTOR z.g.a.n. 10.000 kcal; droogautomaten 4 + 5 kg; AEG Turnamat wasautomaten; Zanker wasautom.; Dru gashaard 8500 cal.; Etna gasfornuis; Erres combikoelkast. Div. Philips KTV's m. afst.bed., met garantie en ruilrecht. Huishoudbeurs, Kerkstr. 111, Brunssum.

Te koop wegens c.v.: GAS-HAARD, minibijzetgaskachel en oliegevulde elektr. radiatorkachel, t.e.a.b. Tel. 045-273133.

TYPEMACHINES, elektronische en elektrische. Meer dan 100 stuks, va. ƒ 250,– excl. BTW. Emly Handelsond. Tel. 04498-54510.

VLOERBEDEKKING, gordijnen en karpetten. Grote voorraad en voordelige prijzen. Vele coupons met hoge korting. Woninginr. Grooten, Kloosterstr. 22, Simpelveld. Tel. 045-441346.

EXPLOSIE. Alles moet weg. Diepvrieskasten en -kisten va. ƒ 125,–; wasautomaten va. ƒ 295,–, droogautomaten va. ƒ 195,–; kooktoestellen va. ƒ 125,–; ktv's va. ƒ 195,–. Ook voorr. stereo en teletekst, video's va. ƒ 295,–, videocamera's compl. va. ƒ 1495,–; comp.disc va. ƒ 295,–; stereoapp. va. ƒ 95,–; boxen, computers, bakjes enz. enz. incl. garantie. Eig. servicedienst. Vriesko, Sittarderweg 136, Heerlen. Tel. 727342. 's Maandags gesloten.

T.k. BANKSTEL. Pr. ƒ 650,–. Wackersstr. 35, Eygelshoven.

T.k. Engelse KINDERWAGEN Silvercross, d.blauw, 5 mnd. gebr. Pr. ƒ 650,-. Tel. 045-254547.

Kurkdroog KACHELHOUT, 2½ m³, dennenschaaldelen, ƒ 75,–; ook zeer geschikt voor gemengd stoken met kolen. Tel. 04459-1675.

IBANEZ SDR 1000, digitale galm (zie recensie Music Maker, febr. '87). Geen ƒ 2675,–, maar ƒ 1700,–. Tel. 045-422627.

Zoekt u een complete keuken?
Wat dacht u hiervan:
geen 30 of 40 maar 50 tot 60% korting!
(en soms zelfs meer!)
Spiksplinternieuwe keukens die tijdelijk in onze showrooms hebben gestaan. Kom nu kijken.
Horn keukenmagazijn
Loperweg 8, Echt
Tel. 04754-6188

CHAUFFEURS gevraagd voor het rijden van volgauto's bij begrafenissen en crematies. Maxi-Tax, Oudestraat 4, Amstenrade, tel. 04492-2800.

Gevr. in Brunssum: tijd. partic. ZIEKENVERZORGSTER v/d nacht. Br.o.nr. BR 132 LD, Rumpenerstr. 81, 6443 CC Brunssum.

BARMEISJES gevr. voor nachtbar in Maaseik, 09.32.11.565207.

Gevr. FRITUREHULP te Sittard, ± 40 uur. Moet zelfstandig kunnen werken. Soll. m. pasfoto aan: J. Aarts, Rijksweg 181, 6247 AG Rijckholt.

Bauknecht KOEL/VRIESCOMBINATIE, autom., 2 aparte motoren, nieuwprijs ƒ 1300,–, wegens overcompleet. Tel. 045-717608.

Vuurwerk
Voor al uw feesten en evenementen. Wij leveren ook vuurwerk voor podiumdecoraties. L. Rohan, Dr. Calsstraat 100, Landgraaf, 045-318693.

HOUTKOLEN fornuis, Pelgrim en potkachel. Rect. Meussenstr. 6, Schaesberg.

3 eenpersoonsbedden, voeteind en kopstuk opklapbaar, bruine rib, tegen elk. bod. Tel. Handeldijk... 312, Brunssum.

STOOKHOUT op maat gezaagd af te halen voor ƒ 45,- per m³. Van Thoor, Holtstr. 33, Margraten, 04458-1818.

Te k. TAPE-DECK Philips Radiola EW 5504 ƒ 450,–; draaitafel Sony PS-T 15 ƒ 150,–. Tel. 045-242748.

Fotocopieerapparaten
Nieuw en gebruikt; ½ jr. garantie; vanaf ƒ 350,– Spoor Kantoormachines. Tel. 045-443961. Bocholtz

NEW LOOK B.V. Baanstr. 101 Schaesberg. Schoonmaakonderhoud, gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154-312709.

Let op! Uw dak is ons vak! Dakdekkersbedrijf Peters, Groenstr. 21, Maastrichterlaan 42, Ubach over Worms. Tel. 045-325793 of 045-312817. Tevens ZINKWERK en PVC dakgoot bekleding. Gratis offerte.

Te k. CARNAVALSKOE afm. l. 3.80 m, h. 2.20 m, br. 1.10 m: 045-441737.

Te k. 2 SCHUIFTROMBONES, 1 saxofoon, 1 dikke trom, 3 kleine trommen, 2 beugels, 1 tuba. Tel. 045-444090.

Houtzagerij Landgraaf het goedkoopste adres voor al uw BALKEN, planken, latten etc. Tevens stookhout 4 m³ op maat gezaagd en thuisbez. ƒ 240,–, ongez. 8 m³ ƒ 295,–. 045-318518.

Te k. aangeb. eikehouten WANDMEUBEL, eethoek en salontafel. Tel. bereikbaar tussen 9.00 en 12.30 uur en na 17.30 uur, tel. 04406-13773.

STUKADOOR kan nog werk aannemen. Tel. 045-459073.

TRAP BEKLEDEN, rails hangen, gordijnen maken, Voordeelprijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schillings Interieur, Sunplein 39, Nieuwenhagen. Tel. 045-312613.

Voor de verzorging van uw ADMINISTRATIE. Tel. 04405-1468.

Dakdekkersbedrijf M. Haas v. alle vernieuwingen, REPARATIES v. alle soorten daken, goten, schoorstenen, dakkapellen, dakbeschoten, dakisolatieplaten, Kerkrade. 045-451862.

Te k. AANH.WAGEN i.n.-st., 180x110x140, 2 nieuwe vaten 200 ltr. Tel. 045-251304.

Totale uitverkoop van ANTRACIETKOLEN alles moet weg. Hoofdstr. 314a, Schaesberg-Landgraaf.

Te koop GASHAARD, huisjesmodel. Tel. 04490-53152.

Te k. of te h. a. CARNAVALSGROEP (max. 50 pers.) met acc. Inl. 04490-38123 (na 17.30 uur).

Modern BANKSTEL, zeer mooi, donker noten, bekl. beige, 1 jr. oud, ƒ 950,–. Tel. 045-441781.

Te k. massief grenen HOOGSLAPER, z.g.a.n., ƒ 500,–. Tel. 045-215771.

Te k. eiken HUISBAR met achterwand en zitgroep, prijs ƒ 1000,–. Tel. 045-422584.

Te k. prima WASMACHINECOMBINATIE, Zanker of AEG, met garantie. Tel. 045-314914.

Te k. WASAUTOMAAT 195,–; koelkast 95,–; gasforn. 95,–, diepvr. 225,–, kl. t.v. Philips 20 kan., 550,–, 045-725595.

T.k. zwaar eiken bankstel z.g.a.nw., antieke eiken kleerkast met gesleepen spiegel, 2 grenen deuren. Te bevr. na 17 u. Tel. 04459-1691.

Koopje: draadloze TELEFOONS, va. ƒ 450,–. Tel. 04490-42902.

Te k. zw. l. eiken achth. SALONTAFEL m. leder mot. plav., pr. ƒ 475,–. Tel. 045-227887.

Voor al uw TIMMERWERKZAAMHEDEN: meubelen, vloeren, wanden, plafonds, kozijnen, deuren, plaatsing keukens, reparaties enz. Timmerbedrijf Harreman. Tel. 045-723082 of 725284.

DAKDEKKERSBEDRIJF De Nok, voor al uw dakwerkzaamheden, met de langste schriftelijke garantie. Bel voor vrijblijvende offerte. Tel. 045-224459.

Voor VAKBEKWAME schilderwerkzaamheden: tel. 045-210020.

AFTIMMERMAN. Klusjesman nodig bel dan 045-257827.

TV-ANTENNES ƒ 395,– all in, 5 jr. garantie. Kocheri 045-441693.

Erv. DAKDEKKER kan nog werk aannemen en schoorsteenen. 045-436386 b.g.g. 461432.

Nette heer zoekt WERK o.a. zelfst werk, lichte onderh.-werkzaamh. of iets dergel. Zoekt tevens bijverd. Br.o.nr. MA 372 LD, Stationsstr. 27, 6221 BN Maastricht.

Voor enkele morgens in de week WERK gevraagd, voor in de huishouding. Br.ond.nr. BR 129 LD, Rumpenerstraat 81, 6443 CC Brunssum.

BEHANGEN, schilderen en klussen, gunstige prijs, tel. 045-314296, na 17.00 uur.

Gevr. betrekkingen

Geroutineerde ORGANIST (met bij-instrument), zoekt plaats in een trio of dansorkest. Br.ond.nr. HO 376 aan Limburgs Dagblad, Kouvenderstraat 215, 6431 HE Hoensbroek.

HANS LIPS voor timmer-, dak- en zinkwerk met garantie. Vr. vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Representatieve JONGEMAN zkt. werk in discotheek voor de weekends. Tel. 045-751496. Na 16.00 uur.

Bouwvak

Groothandelsprijzen
Golfplaten, grijs en zwart alle afm. P.V.C.-golfpl. glashelder. Nu ook bouwhout, kepers en balken, div. afm. A. Langen b.v., Borrekuilstr. 70, ind.terr. Borrekuil Geleen, tel. 04494-45900.

WARSON MEUBELEN RUIMT OP!!
ZONDAG 10 JANUARI
SPECIALE OPENINGSTIJD VAN 10.00 TOT 17.00 UUR.

MODERNE-FAUTEUIL	van 1.100,-	NU 495,-
T.V. KAST noten	van 2.090,-	NU 1525,-
FAUTEUIL, massief eiken, echt leder.	van 1.500,-	NU 750,-
KAST „RENAISSANCE" noten.	van 3.850,-	NU 2475,-
SLAAPKAMER MODERN. GRENEN. 5 DEURSKAST, bed 1.50 br., 2 nachtkastjes, kommode + spiegel.	normaal 4.825,-	NU 3295,-
MODERNE DRAAIFAUTEUIL, in leder.	van 1.375,-	NU 1095,-
DRESSOIR, 5 deuren, 3,00 br. massief frans geloogd eiken.	van 1.400,-	NU 500,-
SLAAPKAMER, berken fineer zwart met rood. 5 deurenkast, 2.52 m + bed 1.80 m met twee konsolen.	van 4.575,-	NU 2895,-
FAUTEUIL KLASSIEK, handwish leder.	van 2.490,-	NU 1975,-
KLASSIEKE 3-ZITSBANNK, 100% mohair.	van 2.195,-	NU 1295,-
WAND DAKOTA, 3,50 m breed, modern wit.	van 5.800,-	NU 3495,-

AANBIEDINGEN ZIJN GELDIG VAN 10 JANUARI TOT 5 FEBRUARI 1988.
BLIJVENDE WARSON GARANTIE. EN NOG VEEL MEER AANBIEDINGEN.
PAK NU UW VOORDEEL.

Catalogi beschikbaar. Leveren en plaatsen franco huis.
Speciale aanbieding in bankstellen, eetkamers, halkasten en slaapkamers tegen uitzonderlijke prijzen.

musterring — CLASSIC COLLECTION

Warson meubelen
MAASMECHELEN
België Rijksweg 397 Markt
Telefoon 09-32 11 764159
Openingstijden dagelijks van 9.00-12.00 ...
Zaterdags doorlopend van 10.00-18.00 ...
Parkeerruimte aanwezig

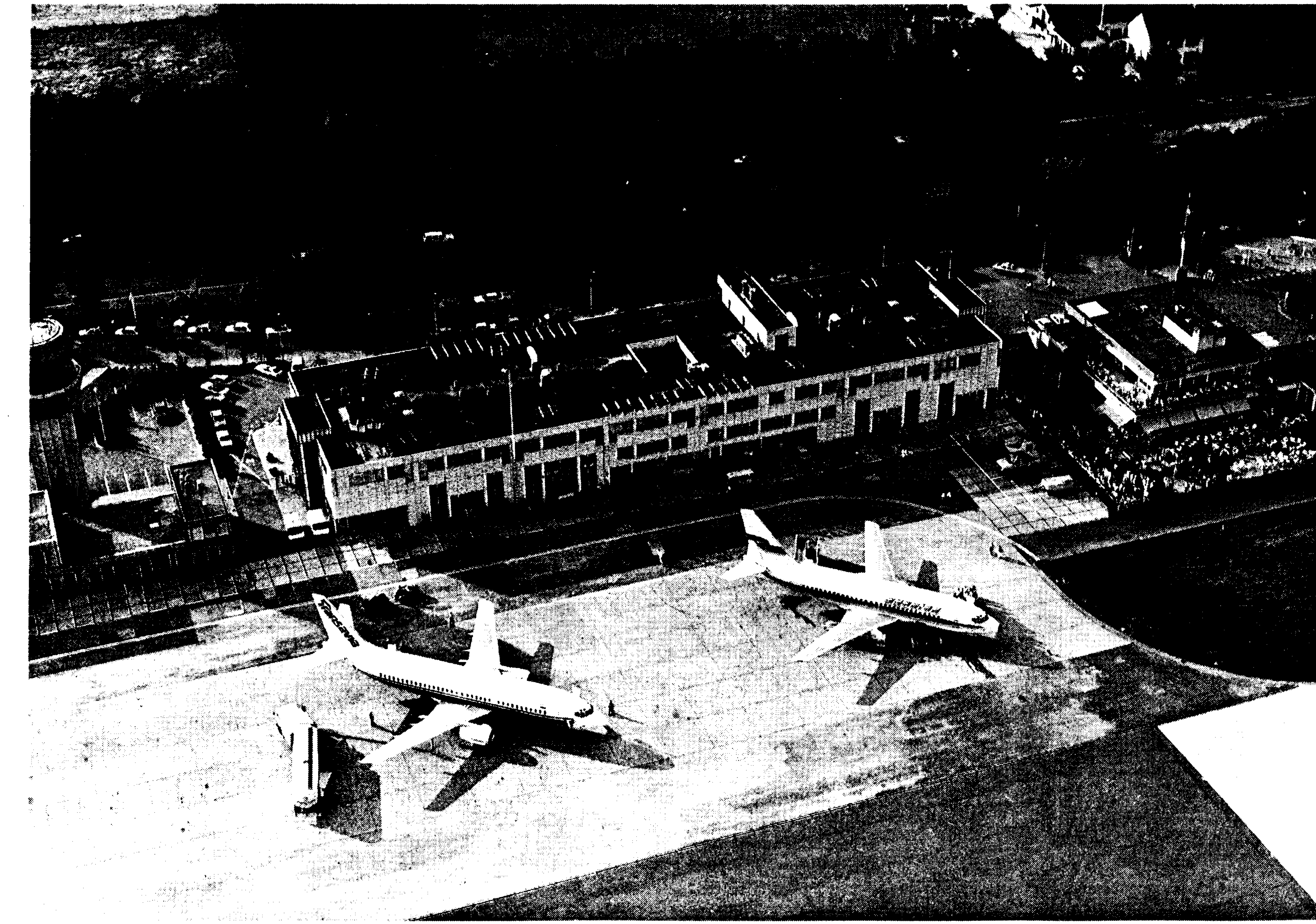
Warson is bereikbaar vanuit de autoweg E-314 richting Antwerpen. Afslaan 1ste afrit na de grens Maasmechelen ± 500 meter rechts.
4 etages vol elegante meubelstijlen

De werving van nieuwe bedrijven op de luchthaven loopt steeds een paar jaar vooruit. „We zijn," zegt directeur Wim Jense, „Nu bezig voor de jaren negentig." Maar voordat het zover is, dreigt de luchthaven te kampen met ruimtegebrek. Jense waarschuwde daarvoor tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst begin deze week. „We hebben nog plaats voor twee of drie nieuwe bedrijven. Moeten we dan tegen de volgende zeggen: kom na 1990 maar terug? Dat kan natuurlijk niet."

door

HAN BRINKMAN

Maastricht Airport heeft moeilijkste tijd achter de rug

'Groei luchthaven is niet meer te stuiten'

● *Maastricht Airport in vol bedrijf... (foto boven); steeds meer vakantiegangers vanaf 'Beek' naar de zon. (foto onder).*

Het tij lijkt te zijn gekeerd voor de Zuidlimburgse luchthaven. Maastricht Airport, in de volksmond ietwat liefkozend 'vliegveld Beek' genoemd, mag zich vooral het laatste halfjaar in een brede belangstelling verheugen. „Wij zijn lange tijd lokaal ondergewaardeerd. Maar niet in de vakwereld, want in de transportsector genieten we al lang een internationale bekendheid. Als Hollander heb ik me altijd afgevraagd of Limburg écht een ondergeschoven positie bekleedde, zoals werd beweerd. Als directeur van de luchthaven heb ik gevoeld wat het is om miskend te worden."

Wim Jense beaamt volmondig dat de moeilijke jaren zo'n beetje achter de rug zijn. Jaren waarin met name de milieuproblematiek volop de aandacht kreeg. Problemen rond de nachtvluchten en de aanleg van een nieuwe start- en landingsbaan. Juridische verwikkelingen vierden hoogtij terwijl de successen bij de werving van nieuwe activiteiten, naar de mening van Jense, op de achtergrond bleven. „We hebben wel meer jaren gehad waarin we óók iets te melden hadden. Investeringen van vele tientallen miljoenen guldens. Van 1980 tot 1985 is hier tachtig miljoen gulden geïnvesteerd. We hebben tientallen communiqué's verstuurd. Als we daarmee in die jaren twee of drie keer de landelijke pers hebben gehaald, dan is het op."

De laatste twee jaren is er sprake van een kentering. Het ijs werd definitief gebroken door de komst van internationaal zeer gerenommeerde ondernemingen. Eerst de Amerikaanse vrachtvervoerder Emery Worldwide, even later gevolgd door British Airways Cargo. Het bericht over Emery sloeg, aldus Jense, in de transportwereld in als een bom. „Er is zelfs een moment geweest waarop de luchthaven bij Eindhoven méér nationale betekenis werd toegedicht. Terwijl wij in alle opzichten groter waren. Ik wil niet zeggen dat Eindhoven niet een bepaalde betekenis heeft, die niet zou kunnen toenemen. Maar het enige wat ze op ons vóór hebben, is de baan. Vaker is het tegendeel gezegd en geschreven, maar het is gewoon niet waar: Eindhoven is géén concurrent van ons." En Netherlines dan? (dat niet in Maastricht maar op Eindhoven Airport een kantoor opende) Jense: „Die hebben ze gewoon gekocht."

Vooral het laatste halfjaar ziet Jense een grotere belangstelling van de Nederlandse pers, nadat enkele grote toeroperators hun plannen voor de nieuwe vakantievluchten bekend maakten. „Ze kwamen naar ons toe om wat meer te weten te komen over de luchthaven. Dat er al drie jaar lang dagelijks vrachtlijnen naar de Verenigde Staten worden onderhouden, waar een relatief groter belang mee is gemoeid omdat het meer werkgelegenheid oplevert, is hen ze-ker ontgaan. Niet dat ik daarover zielig wil doen. We zijn kennelijk een bepaald punt voorbij."

De vestiging van Emery op Maastricht Airport trok de aandacht van andere bedrijven. Er kwamen zelf spontane aanmeldingen voor een vestiging binnen, en dat was uniek in de geschiedenis. „We hebben er altijd achteraan moeten lopen. Onze grootste zorg in de beginjaren tachtig was: hoe geven we de luchthaven naambekendheid. Daarna konden we pas klantgericht werven. Maar ook nu blijven we ons uiteraard concentreren op de acquisitie."

De Zuidlimburgse luchthaven heeft vanaf begin jaren zeventig een naam opgebouwd in de wereld van chartervracht. Jense: „Uit die jaren stamt al een bepaalde kwaliteitserkenning in dat wereldje. Toen ook hoorden we van plannen van Emery in Europa. We hebben de verantwoordelijke mensen opgezocht. Ze hadden wel van Maastricht gehoord, maar in dat stadium werden we nog niet écht serieus genomen als kandidaat-vestigingsplaats. Maar we waren er zeer tijdig bij. Dan heb je nog de tijd om zorgvuldig te handelen."

Het waren jaren waarin de staf van de luchthaven, onder wie vrachtvervoers-deskundige W. Kikken, met de regelmaat van de klok de boer op gingen. „We hebben gereisd tot we er zo wezenloos van werden, dat daar soms vraagtekens bij gezet werden. Wat levert dat op? kregen we te horen. Maar het is wel zo dat men niet alleen moet weten wie jij bent, maar vooral ook dat jij weet wie zij zijn." Bij de acquisitie is het uiteraard van belang te weten wat zo'n bedrijf doet. Zien ze Maastricht Airport als een tussenstation voor hun lijndienst? Of wordt het, zoals bij Emery, British Airways en XP vestiging met een sorteercentrum? Jense:

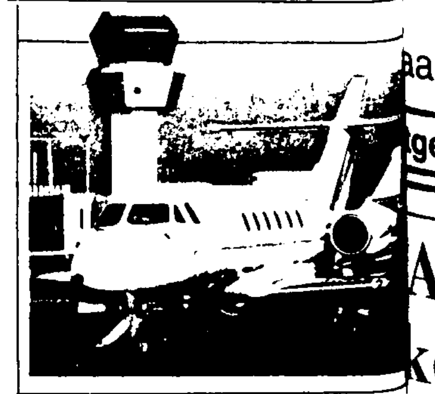
„Je moet eerst weten welk type[...] ratie het wordt. Liggen de be[...] mingen vanuit Maastricht Ai[...] ver weg, of niet? Is de infrastru[...] rond de luchthaven van belang[...] moeten we dáár op inspelen." [...] somt vervolgens een aantal fact[...] op die bij de werving een rol ku[...] spelen: baanlengte, geografische [...] ging, kwaliteit van de afhand[...] (vooral ook de douanefaciliteit[...] infrastructuur van het vliegeld ([...] toorvoorzieningen e.d.). „De pr[...] eigenlijk het sluitstuk van het [...] haal," constateert de luchthave[...] recteur. „Uiteindelijk laat alles, [...] de kwaliteit van de dienstverle[...] zich vertalen in geld en is het vo[...] ondernemer een kwestie van [...] nen."

Zoals gezegd, de perikelen ron[...] nachtvluchten en de Oost-west[...] hebben de ontwikkeling van M[...] tricht Airport parten gespeeld. [...] beweert dat twee grote lucht[...] maatschappijen wel oog hadden [...] Maastricht Airport, maar de luc[...] ven voor gezien hielden vanweg[...] baanrestricties. Mèt de Oost-[...] baan hadden die volgens hem [...] redelijke waarschijnlijkheid' [...] Maastricht behouden kunnen [...] den. De huidige, beperkte baan[...] te was en is echter voor sommige [...] drijven geen hindernis. Zo lopen [...] menteel onderhandelingen met [...] gapore Airlines, die een vracht[...] dienst op Maastricht Airport wil [...] nen. Omdat de toestellen niet vo[...] tankt hoeven te vertrekken, ne[...] de maatschappij genoegen met [...] bestaande, kleinere (No[...] zuid)baan.

Maar duidelijk is dat, als de aa[...] van de nieuwe baan definitief be[...] de perspectieven voor de komst [...] nieuwe bedrijven verder aantrek[...] Jense voorspelt dat het gebruik [...] de luchthaven dan in het algem[...] zal toenemen; meer lijndiensten [...] zowel voor passagiers- maar vo[...] voor vrachtvervoer. Op de nie[...] baan kunnen namelijk grotere [...] stellen landen, met verder afgele[...] bestemmingen zoals het Verre O[...] ten. Maar ook het chartervert[...] krijgt dan naar verwachting een n[...] we impuls. En een maatschappij [...] Martinair, die jarenlang vracht h[...] gevlogen op Maastricht, heeft [...] herhaling gezegd terug te keren [...] de nieuwe baan er is.

„Het proces is onomkeerba[...] zegt Jense tenslotte. Volgens h[...] is de ontwikkeling van de lucht[...] ven in een stroomversnelling [...] raakt, die niet meer te stuiten [...] Maar als alle bedrijven hun in[...] hebben genomen bij het platfo[...] aan de toekomstige Oost-w[...] baan, dan is het definitief afg[...] pen met de uitbreidingen. „Er [...] altijd grenzen. Hoewel, de luc[...] vracht is een volstrekt onder[...] wikkelde sector van het vervo[...] Ik durf te voorspellen dat Ma[...] tricht Airport na het jaar 2000 [...] zit en dat nog vele andere lucht[...] vens in dezelfde problemen [...] recht komen..."

BEDRIJVE[N]

ROND DE

LUCHTHAVE[N]

Dit is de laatste aflevering. Vorig jaar verschenen: luchtvaartschool (5.9), Hamilton (19.9), Van Gend&Loos (3.10), Schreiner vliegtuigonderhoud (17.10), PartsBank (31.10), Emery en XP (14.11), Friendship Simulation Company (28.11), transportsector (12.12)

Technoport Europe: groen, water en de ambities van Beek

De bedrijvigheid rond Maastricht Airport blijft niet beperkt tot het luchthaventerrein. Aan de noordoostzijde timmert een andere 'ontwikkelaar' fors aan de weg om een modern bedrijvenpark van de grond te krijgen: de gemeente Beek. Naar Amerikaans voorbeeld moet hier in de komende tien jaar een bijzonder terrein verrijzen met een al even opmerkelijke naam: Technoport Europe.

Een prestigieus project waarin niet de eerste de beste financierder zijn geld steekt: het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) in Heerlen.

Inclusief de aanleg van een nieuwe ontsluiting op de snelweg (ter hoogte van het bedrijvenpark) gaat de uitvoering van het ambitieuze plan 65 miljoen gulden kosten. Het klaverblad vergt al een investering van 25 miljoen gulden, een bedrag dat de gemeente Beek, provincie en rijk gezamenlijk ophoesten.

De aanleg van het klaverblad was een belangrijke voorwaarde die Beek meteen aan de realisering van het bedrijvenpark stelde. „We hebben er twee jaar voor moeten knokken," zegt burgemeester Albert van Goethem. De provincie wilde de huidge afslag bij Beek verbeteren, maar ging uiteindelijke toch akkoord met de aanleg van een nieuwe ontsluiting.

Het bedrijvenpark wordt gefaseerd aangelegd (aan weerszijden van de weg die aansluit op het nieuwe klaverblad dat in 1989 wordt gebouwd) en zal uiteindelijk een oppervlakte van vijftig hectare beslaan. Met het eerste stuk, dat de luchthaven flankeert, is vorig jaar al begonnen. Daar hebben zich reeds twee bedrijven gevestigd: PartsBank International en Van Gend & Loos.

Voor het nog nog braakliggende terrein is er al volop belangstelling. Volgens burgemeester Van Goethem hebben op dit moment drie bedrijven een optie op een stuk grond, in totaal voor zeven hectare. „Drie bloedserieuze opties," voegt hij eraan toe. En met de computerfirma Memorex is hij zo goed als rond voor de vestiging van hun Europees distributiecentrum. Het gaat daarbij in eerste instantie om 25 banen, oplopend tot veertig. Medio dit jaar moet het centrum al operationeel zijn.

De gemeente Beek stelt twee belangrijke voorwaarden aan de nieuwkomers: het moeten luchtvaartgebonden en/of hoogwaardig technologische bedrijven zijn. De reden is vanzelfsprekend. Beek heeft geen behoefte aan een gewoon industrieterrein, waarvan er al zovelen liggen. „Het gaat erom dat we ook, zonder kleerscheuren, de laatste hectare kunnen verkopen." Met afgrijzen doemt voor Van Goethem het beeld op van talrijke gemeenten die hun industriegrond aan de straatstenen niet kwijt raken. En die daardoor met zware rentelasten zitten. „Dat zou een gigantische belasting van de gemeentelijke huishouding betekenen."

Technoport Europe wordt daarom iets bijzonders. De bedrijven worden als het ware ingebed in het glooiende landschap, waarbij veel aandacht wordt geschonken aan groenvoorzieningen en waterpartijen. En daarom gaat Beek vrij hoge eisen stellen aan de architectuur. Dit alles grotendeels naar voorbeeld van de veelal zeer representatieve bedrijvencentra in de Verenigde Staten. Een en ander komt ook tot uiting in de stevige grondprijs: honderd gulden per vierkante meter. Als er een gebouw met etages wordt neergezet, komt er een toeslag op de grondprijs.

Gelet op de omvang van de investeringen ging de gemeente Beek voor alles op zoek naar een mede-financierder. In eerste aanleg wist het gemeentebestuur een bedrijf te interesseren, maar deze samenwerking ketste uiteindelijk af. Van Goethem: „Het bedrijf wilde geen volledige partner zijn en niet méér dan tien miljoen gulden vrijmaken. Ons uitgangspunt was echter een gelijkwaardige partner te vinden. Het ABP bleek daartoe wel bereid te zijn." Daarmee gaven beide instellingen inhoud aan het begrip Private Public Partnership, dat de laatste tijd opgang doet, en waarbij de overheid partners in de particuliere sector zoekt voor de realisering van (infrastructurele) projecten. Van Goethem noemt de samenwerking met ABP een novum in Nederland. „Maar het zegt ook iets over de kwaliteit en de status van het bedrijvenpark," voegt hij toe.

De werving van nieuwe bedrijven vereiste een aanpassing van het gemeentelijk apparaat. Beek stopt er veel mankracht, dus geld, in en maakte drie arbeidsplaatsen vrij. Ze worden bezet door mensen van middelbaar tot hoog niveau. De eerste burger van Beek gaat prat op de eigentijdse, meer zakelijke houding van zijn mensen: *no-nonsens*, geen flauwekul. „We hebben een produkt, dat we moeten verkopen in een markt waar anderen ook in zitten. Ons leidmotief is: maximale flexibiliteit. We heffen elke vorm van bureaucratie zoveel mogelijk op.

Een sterk punt is dat Beek een relatief kleine gemeente is, en de contacten voor iedereen herkenbaar zijn. Een ondernemer die hier binnenkomt weet dezelfde dag wat zijn mogelijkheden zijn. Desnoods met een *time-table*, waarin staat wanneer de grondaankopen rond kunnen zijn, wanneer de bouwvergunning er is, enzovoort," zegt hij. Nadrukkelijk laat Van Goethem weten dat de wervingsactiviteiten in goed overleg met luchthaven en Industriebank LIOF gaan.

Hij vindt dat Beek bij de werving een sterke troef in handen heeft, die andere gemeenten niet hebben: de luchthaven. „We hoeven niet zozeer te concurreren met plaatsen in de regio, maar wel met het buitenland. Je kunt dat wel vergelijken met Goliath en de berg." Ook wil Van Goethem inspelen o[p] de verplaatsing van de handelsactivitei[ten] van het Westen naar het Zuiden. En het fe[it] dat Beek een partner als het ABP – h[et] grootste pensioenfonds – heeft is een facto[r] die bij de acquisitie eveneens meetelt, e[r]kent hij.

Van Goethem ziet de realisering van het be[-]drijvenpark, en daarmee het creëren va[n] werk, absoluut als een taak van het gemee[n]tebestuur. „Ik heb de werkloosheid in de[ze] regio zien groeien. Ik voel me nauw betro[k]ken bij het scheppen van banen, dat is pri[o]riteit nummer één." Hij is er ook van over[-]tuigd dat de economische uitstraling va[n] Technoport Europe zich beslist niet tot de [om]contreien van Beek zal beperken. Hij wijs[t] naar een onderzoekje van de luchthave[n] waaruit bleek dat de meeste werknemers i[n] Maastricht wonen, en verder een groot dee[l] – naast Beek – woonachtig is in plaatsen al[s] Sittard, Stein en Geleen. „Heel Zuid-Lim[-]burg zal er straks van meeprofiteren. Dade[-]lijk zijn er meer gemeenten die dit concep[t] overnemen... Wie echter het eerst de mole[n] aan het draaien heeft, zal – naar ik aanneem – het meeste succes hebben."